

HTML সকলো শিক্ষার্থীৰ বাবে

HTML ৰ সহায়ত আপুনি নিজৰ ৱেবপেজসমূহ সৃষ্টি কৰিব পাৰে।

HTML -ৰ অৰ্থ হৈছে Hypertext Markup Language

HTML-এ এটা ৱেব পৃষ্ঠাৰ গঠন বৰ্ণনা কৰে

HTML শিকিবলৈ সহজ

01 JANUARY 2023

Bintr.online

Darani, Agia, Goalpara, Assam (IND)

Introduction to the book

Computers have entered our life as both professional and recreational requirements. the way we interact with each other has also evolved.

The content in this book combines the various distinguishing features that help people to bring a revolutionary change in their life, through personal computers.

Congratulations on choosing this book. The content has been designed keeping in mind the needs of the current industry.

I would be glad to have your advice. Kindly send your best wishes to rabhabinod146@gmail.com or your feedback.

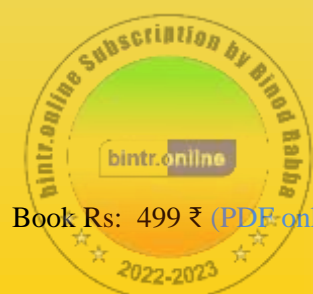
Wishing you all the best.

Name: Binod Rabha

[This Books](#) is free for user from ASSAM Only . However, you have no permission to redistribute the downloadable file on any Books collection website Or Share the downloaded file in any compatible media. for example WhatsApp

[Contact us](#) for more info.

Search bintr.online in google

Book Rs: 499 ₹ (PDF-only)

1	HTML পৰিচয়.....	1
2	HTML সম্পাদক (Editors).....	4
3	HTML মৌলিক উদাহৰণসমূহ (Basic Examples).....	6
4	HTML উপাদানসমূহ.....	8
5	HTML বৈশিষ্ট্যসমূহ (Attributes).....	11
6	HTML Heading সমূহ.....	14
7	HTML style সমূহ.....	18
8	HTML Text Formatting.....	20
9	HTML উদ্ধৃতি আৰু উদ্ধৃতি উপাদানসমূহ.....	23
10	HTML মন্তব্য (Comments).....	25
11	HTML বং.....	27
12	HTML ৰঙৰ নাম.....	29
13	HTML RGB আৰু RGBA বং.....	38
14	HTML HEX Colors.....	40
15	HTML HSL and HSLA Colors.....	43
16	HTML Styles - CSS.....	46
17	HTML style tag সমূহ.....	51
18	HTML – marquee (Marquees).....	55
19	HTML লিংক tag সমূহ.....	58
20	HTML ছবিসমূহ.....	61
21	HTML ছবি tag সমূহ.....	66
22	HTML পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিসমূহ.....	71
23	HTML < picture > উপাদান.....	74
24	HTML favicon (Favicon).....	76
25	HTML তালিকাসমূহ (Tables).....	78
26	HTML তালিকাৰ সীমা (Border).....	81
27	HTML তালিকাৰ আকাৰ.....	85
28	HTML তালিকাৰ হেডাৰসমূহ.....	88
29	HTML টেবুল padding আৰু ব্যৱধান.....	92
30	HTML টেবুল colspan আৰু rowspan.....	94

31	HTML টেবুল শৈলী (Styling)	96
32	টেবুল Colgroup.....	99
33	HTML তালিকা.....	102
34	Ordered List.....	107
35	HTML Block আৰু Inline উপাদানসমূহ.....	110
36	HTML শ্ৰেণী বৈশিষ্ট্য (class Attribute)	114
37	HTML id বৈশিষ্ট্য.....	118
38	HTML Iframes	121
39	HTML JavaScript.....	123
40	HTML ফাইল পথসমূহ (File Paths)	125
41	HTML - Head উপাদান.....	127
42	HTML বিন্যাস (Layout) উপাদান আৰু কৌশল (Techniques)	133
43	HTML প্রতিক্রিয়াশীল ৱেব ডিজাইন (Responsive)	135
44	সকলোকে নমস্কাৰ	140
45	HTML কম্পিউটাৰ কোড উপাদান.....	142
46	HTML অৰ্থগত (Semantic) উপাদানসমূহ	145
47	HTML ষ্টাইল গাইড.....	152
48	HTML সত্তাসমূহ (Entities)	161
49	HTML চিহ্নসমূহ	163
50	HTML ত ইমেজি ব্যৱহাৰ.....	165
51	HTML encoding (আখৰ সংহতি).....	168
52	HTML Uniform Resource Locators	178
53	HTML ASCII Reference	179
54	HTML বনাম XHTML.....	182
55	HTML প্ৰপৰ্তসমূহ.....	186
56	HTML ফৰ্ম বৈশিষ্ট্যসমূহ.....	191
57	HTML Form উপাদান	194
58	HTML ইনপুট প্ৰকাৰ.....	199
59	HTML ইনপুট বৈশিষ্ট্যসমূহ.....	209
60	HTML ইনপুট ফৰ্ম গুণাগুণ (Input form Attributes).....	216
61	HTML Canvas Graphics.....	220
62	HTML SVG গ্ৰাফিক্স.....	223

63	HTML Multimedia	226
64	HTML ভিডিঅ' (Video)	228
65	HTML অডিঅ'	231
66	HTML Plug-ins	234
67	HTML YouTube ভিডিঅ'	236
68	HTML ভূ-অবস্থান API (Geolocation API)	238
69	HTML Drag and Drop API	241
70	HTML Web Storage API	244
71	HTML ৱেব কৰ্মী API (Web Workers API)	246
72	HTML SSE API	249
73	HTML অভিগম্যতা (Accessibility)	251
74	HTML উপাদান প্রসংগ (Element Reference)	254
75	HTML উপাদান প্রসংগ - শ্রেণী অনুসৰি	260
76	HTML বৈশিষ্ট্য প্রসংগ (Attribute Reference)	266
77	HTML গ্লোবেল গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)	274
78	HTML ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)	275
79	HTML Canvas Reference	279
80	HTML অডিঅ'/ভিডিঅ' DOM Reference	283
81	HTML আখৰ সংহতিসমূহ (Character Sets)	286
82	HTML <!DOCTYPE>	294
83	HTML URL encoding Reference	299
84	HTML ভাষা কোড প্রসংগ (Language Code Reference)	308
85	HTML ISO Country কোড ৰেফাৰেন্স	314
86	http স্থিতি বার্তাসমূহ (HTTP Status Messages)	319
87	HTTP অনুৰোধ পদ্ধতিসমূহ (HTTP Request Methods)	322
88	পিক্সেলৰ পৰা Ems লৈ বৃপান্তৰ (Pixels to Ems Conversion)	325
89	কীবোর্ড চৰ্টকাটসমূহ (Keyboard Shortcuts)	327
90	HTML টেগসমূহ	333

1 HTML পৰিচয়

পৃষ্ঠা সৃষ্টি কৰাৰ বাবে HTML হৈছে মানক মাৰ্কআপ ভাষা।

HTML কি?

- HTML মানে হাইপাৰ টেক্সট মাৰ্কআপ ভাষা
- পৃষ্ঠা সৃষ্টি কৰাৰ বাবে HTML হৈছে মানক মাৰ্কআপ ভাষা
- HTML-ত, ই পৃষ্ঠাৰ গঠন বৰ্ণনা কৰে
- ইয়াত HTML উপাদানৰ এটা শৃংখলা থাকে
- HTML উপাদানসমূহত, ব্ৰাউজাৰে সুধিব যে তেওঁলোকে একেটা কিয় প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগিব
- HTML উপাদানবোৰে একে পৰিমাণক "এইটো title", "এইটো এই অনুচ্ছেদ", "এইটো এই লিংক", ইত্যাদি বুলি লেবেল দিয়ে।

HTML পৃষ্ঠাৰ গঠন

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>Page Title</title>
  </head>
  <body>
    <h1>My First Heading</h1>
    <p>My first paragraph.</p>
  </body>
</html>
```

উদাহৰণসমূহ বৰ্ণনা কৰা হৈছে

- <!DOCTYPE HTML> ঘোষণা কৰে যে এই নথিখন এটা HTML5 ডকুমেন্ট
- <HTML> উপাদান হৈছে HTML পৃষ্ঠাৰ মুখ্য উপাদান
- <head> উপাদানত HTML পৃষ্ঠাৰ বিষয়ে meta তথ্য থাকে
- <title> উপাদানে HTML পৃষ্ঠাৰ হেডাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে (যিটো ব্ৰাউজাৰৰ head বাৰ বা পৃষ্ঠা তালিকাত দেখুওৱা হয়)
- <body> উপাদানবোৰে ডকুমেন্ট খনৰ শৰীৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু সেই সকলোবোৰ দৃশ্যমান সম্প্ৰীতিৰ বাবে একক আখৰ, যেনে title, অনুচ্ছেদ, ছবি, হাইপাৰলিংক, তালিকা ইত্যাদি।
- <h1> উপাদান, ই ডাঙৰ title নিৰ্ধাৰণ কৰে
- <p> উপাদানত, ই অনুচ্ছেদটো নিৰ্ধাৰণ কৰে

HTMLত tagসমূহ

1. HTML উপাদানচিনাক্ত কৰিবলৈ HTML tag ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
2. HTML tagবোৰৰ চাৰিওফালে < আৰু > হয়।
3. চাৰিওফালে বৰ্ণনাক কোণৰ বন্ধনী (angle brackets) বুলি কোৱা হয়।
4. HTML tagবোৰত সাধাৰণতে < > আৰু </ > থাকে। প্ৰথম tag-টো হৈছে আৰম্ভণি tag, দ্বিতীয়টো হৈছে অন্তিম tag।
5. আৰম্ভণি আৰু অন্তিম tagৰ মাজৰ পাঠ হৈছে সংশ্লিষ্ট সামগ্ৰী (element content)।
6. HTML tag বোৰ সংবেদনশীল নহয়, অৰ্থাৎ একে ।

HTML tag code:

<tag> সমল </tag>

<p>এই পাঠটো অনুচ্ছেদৰ দৰে বেণ্ডাৰ কৰা হ'ব। </p>।

tagবোৰ দুটা ধৰণে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা হয়।

- আৰম্ভ tag আৰু সমাপ্ত tag (যোৰা যুক্ত tag)। আৰু
- এটা খালী tag।

আৰম্ভ আৰু সমাপ্ত tag

HTML tag এটা এনেকুৱা দেখায়: <tag> এইটো সমল </tag>।

ইয়াত <tag> আৰম্ভ/খোলা tag আৰু </tag> বন্ধ/সমাপ্ত tag। দুয়োটা ৰেখাৰ ভিতৰত থকা সমলক HTML উপাদান বুলি কোৱা হয়।

খালী tag

HTML-এ কিছুমান tagক খালী tag হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰে, অৰ্থাৎ সেইবোৰ বন্ধ কৰা tagৰ প্ৰয়োজন নহয় আৰু সেইবোৰত কোনো সমল নাথাকে। এনে tagবোৰ কেৱল আৰম্ভণি tagত বন্ধ কৰা হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে
 এটা উপাদান আছে যি ৰেখাটো পৰৱৰ্তী শাৰীলৈ ভাঙি দিয়ে। যেতিয়া আমি লিখোঁ

<p> This is
 a paragraph </p>

তাৰ পিছত ই এনেধৰণৰ ফলাফল প্ৰস্তুত কৰিব:

This is

a paragraph

অৰ্থাৎ ই ৰেখাটো ভাঙি আছে আৰু </br>> বন্ধ কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে আমি ইয়াক নিজেই
 হিচাপে বন্ধ কৰিব পাৰোঁ। ই হয়
 বা
 লিখিব পাৰে। দুয়োৰে অৰ্থ একে, কিন্তু HTML মানদণ্ড অনুসৰি
 লিখাটো ভাল অভ্যাস।

HTML উপাদান কি?

এটা HTML উপাদান এটা আৰম্ভণি tag, কিছু সমল, আৰু এটা অন্তিম tagৰ দ্বাৰা সংজ্ঞায়িত কৰা হয়:

<tagname> Content goes here... </tagname>

HTML উপাদানটো হৈছে আৰম্ভণি tagৰ পৰা অন্তিম tagলৈকে সকলো:

<h1>My First Heading</h1>

<p>My first paragraph.</p>

Start tag	Element content	End tag
<h1>	My First Heading	</h1>
<p>	My first paragraph.	</p>
 	none	none

টোকা: কিছুমান HTML উপাদানৰ কোনো সমল নাই (যেনে
 উপাদান)। এই উপাদানবোৰক খালী উপাদান বুলি কোৱা হয়। খালী উপাদানবোৰৰ অন্তিম tag নাই!

ৱেব ব্ৰাউজাৰ (Web Browsers)

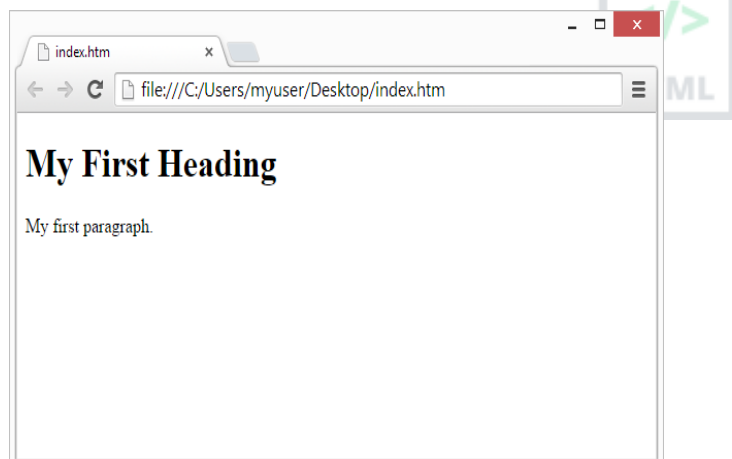
ৱেব ব্ৰাউজাৰ এটাৰ উদ্দেশ্য হৈছে HTML নথিপত্ৰ পঢ়া আৰু সেইবোৰ সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰা।

ব্ৰাউজাৰে HTML tagসমূহ প্ৰদৰ্শন নকৰে, কিন্তু ডকুমেন্টখন কেনেদৰে প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ সেইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰে:

HTML পৃষ্ঠাৰ গাঁথনি

তলত HTML পৃষ্ঠাৰ গাঁথনি এটাৰ দৃশ্যৰলী দিয়া হৈছে:

```
<html>
  <head>
    <title>Page title</title>
  </head>
  <body>
    <h1>This is a heading</h1>
    <p>This is a paragraph.</p>
    <p>This is another paragraph.</p>
  </body>
</html>
```


টোকা: <body> শাখাৰ ভিতৰত থকা সমল (ওপৰৰ বগা এলেকা) ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত হ'ব। <title> উপাদানৰ ভিতৰৰ সমল ব্ৰাউজাৰৰ শীৰ্ষক দণ্ডিকা বা পৃষ্ঠাৰ tab-ত দেখুওৱা হ'ব।

1.1 HTML ইতিহাস

World Wide Web ৱৰ্ল্ড ৱাইড ৱেবৰ প্ৰাৰম্ভিক Tagৰ পৰা, HTMLৰ বহুতো সংস্কৰণ আছে:

বছৰ	সংস্কৰণ (Version)
1989	Tim Berners-Lee টিম বাৰ্ণাৰছ-লীয়ে WWW আৱিষ্কাৰ কৰিছিল
1991	টিম বাৰ্ণাৰছ-লীয়ে HTML উদ্ভাৱন কৰিছিল
1993	Dave Raggett ডেভ ৰেগেটে HTML+ খচৰা প্ৰস্তুত কৰিছে
1995	HTML working group-এ HTML 2.0 সংজ্ঞায়িত কৰিছে
1997	HTML 3.2
1999	HTML 4.01
2000	XHTML 1.0
2008	HTML5 প্ৰথম বাৰ্জছৰা খচৰা
2012	HTML5 জীৱন্ত মানদণ্ড
2014	HTML5
2016	HTML 5.1
2017	HTML5.1 দ্বিতীয় সংস্কৰণ
2017	HTML5.2

এই টিউট'ৰিয়েলটোৱে শেহতীয়া HTML5 মানদণ্ড অনুসৰণ কৰে।

2 HTML সম্পাদক (Editors)

এটা সৰল text editor-ত আপুনি HTML শিকিব লাগিব।

2.1 Notepad or TextEdit ব্যৱহাৰ কৰি HTML শিকক

পেছাদাৰী HTML সম্পাদক ব্যৱহাৰ কৰি ৱেব পৃষ্ঠাবোৰ সৃষ্টি আৰু সংশোধন কৰিব পাৰি। অৱশ্যে, HTML শিকাৰ বাবে আমি Notepad (PC) or TextEdit (Mac)ৰ দৰে এটা সৰল পাঠ সম্পাদকৰ পৰামৰ্শ দিওঁ। আমি বিশ্বাস কৰোঁ যে এটা সৰল পাঠ সম্পাদক ব্যৱহাৰ কৰাটো HTML শিকাৰ এটা ভাল উপায়।

Notepad বা TextEditৰ সৈতে আপোনাৰ প্ৰথম ৱেব পৃষ্ঠা সৃষ্টি কৰিবলৈ তলৰ পদক্ষেপবোৰ অনুসৰণ কৰক।

পদক্ষেপ 1: Notepad খোলক (PC)

Window's 8 বা তাৰ পিছত:

আৰম্ভণি স্ক্ৰীণ খোলক (আপোনাৰ স্ক্ৰীণত তলৰ বাওঁফালে থকা Window চিহ্ন) | Notepad টাইপ কৰক।

Window's 7 বা তাৰ আগতে:

Open Start > Programs > Accessories > Notepad

পদক্ষেপ 1: TextEdit খোলক (Mac)

Open Finder > Applications > TextEdit

লগতে ফাইলবোৰ সঠিকভাৱে সংৰক্ষণ কৰিবলৈ এপ্লিকেচনটো প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ কিছুমান অগ্ৰাধিকাৰ সলনি কৰক। In Preferences > Format > choose "Plain Text"

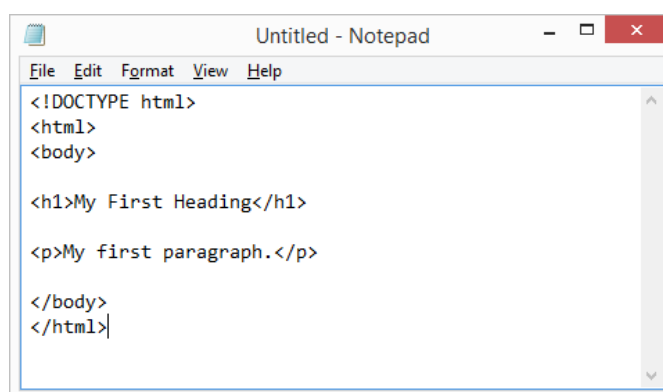
তাৰ পিছত "Open and Save" - ৰ অধীনত, "Display HTML files as HTML code instead of formatted text" বুলি কোৱা বাকচটো পৰীক্ষা কৰক।

তাৰ পিছত কোডটো ৰাখিবলৈ এটা নতুন ডকুমেন্ট খোলক।

পদক্ষেপ 2: কিছুমান HTML লিখক

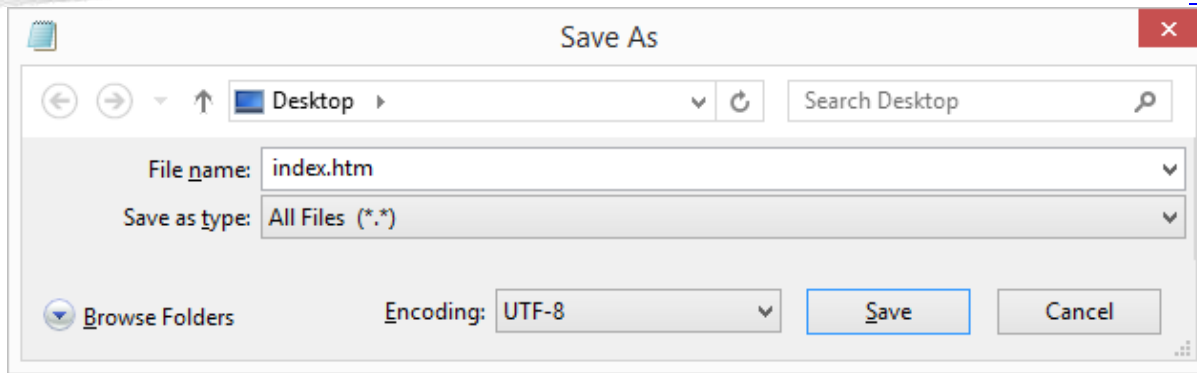
নিম্নলিখিত HTML কোডটো Notepadত লিখক বা প্ৰতিলিপি কৰক:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <body>
    <h1>My First Heading</h1>
    <p>My first paragraph.</p>
  </body>
</html>
```


পদক্ষেপ 3: HTML পৃষ্ঠা সংৰক্ষণ কৰক

আপোনাৰ কম্পিউটাৰত ফাইলটো সংৰক্ষণ কৰক। ফাইলটোৰ নাম "index.htm" ৰাখক আৰু encoding UTF-8 লৈ ছেট কৰক (যিটো HTML ফাইলৰ বাবে পছন্দৰ encoding)।

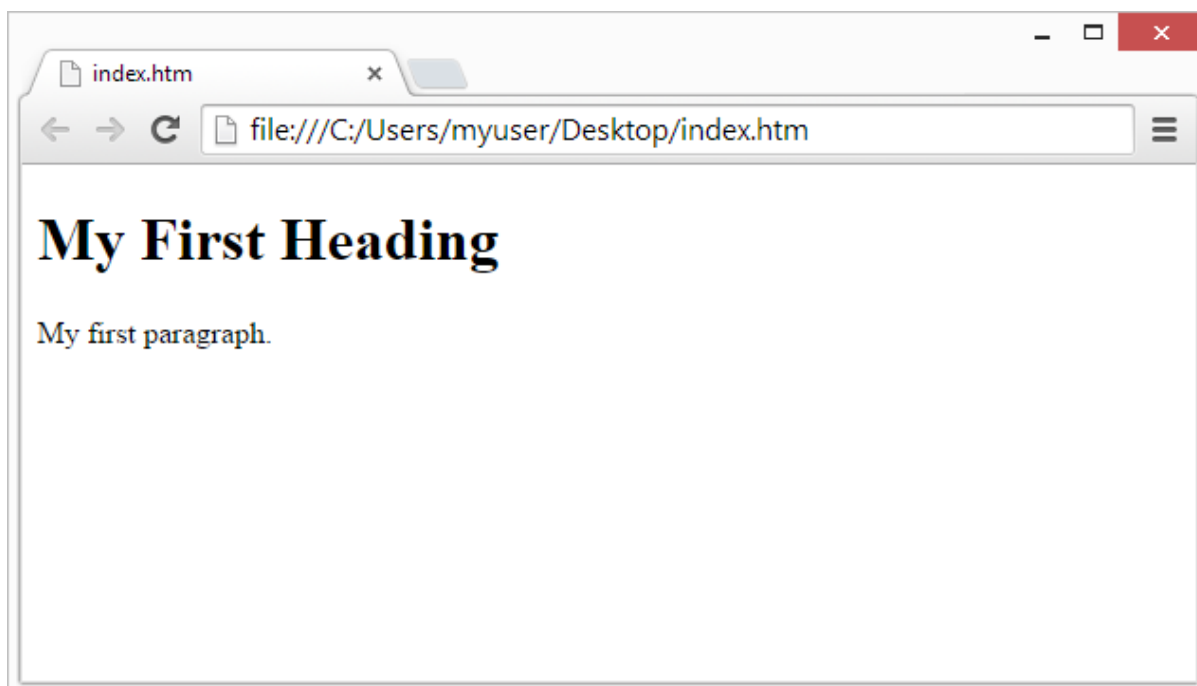

পৰামৰ্শ: আপুনি ফাইল সম্প্রসাৰণ হিচাপে .htm বা .html ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। কোনো পাৰ্থক্য নাই, এয়া আপোনাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।

পদক্ষেপ 4: আপোনাৰ ব্ৰাউজাৰত HTML পৃষ্ঠা চাওক

আপোনাৰ প্ৰিয় ব্ৰাউজাৰত সংৰক্ষিত HTML ফাইলটো খোলক (ফাইলত দুবাৰ ক্লিক কৰক, বা সোঁ-ক্লিক কৰক - আৰু "Open with" বাছনি কৰক)।

ফলাফলটো এনেধৰণৰ দেখাব:

3 HTML মৌলিক উদাহরণসমূহ (Basic Examples)

এই অধ্যায়ত আমি কিছুমান মৌলিক HTML উদাহরণ দেখুৱামা আপুনি এতিয়ালৈকে শিকা নাই যদি আমি tag ব্যৱহাৰ কৰোঁ তেন্তে চিন্তা নকৰিব।

HTML দস্তাবেজ (Documents)

সকলো HTML নথিপত্ৰ ডকুমেন্ট প্ৰকাৰঘোষণাৰ সৈতে আৰম্ভ হ'ব লাগিব: `<!DOCTYPE HTML>`।

HTML ডকুমেন্টখন নিজেই `<HTML>` ৰে আৰম্ভ হয় আৰু `</HTML>` ৰ সৈতে সমাপ্ত হয়।

HTML ডকুমেন্টৰ দৃশ্যমান অংশটো `<body>` আৰু `</body>` মাজত।

উদাহৰণ

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<h1>My First Heading</h1>
<p>My first paragraph.</p>

</body>
</html>
```

<!DOCTYPE> ঘোষণা

<!DOCTYPE> ঘোষণাই ডকুমেন্টৰ প্ৰকাৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে, আৰু ব্ৰাউজাৰবোৰক ৱেব পৃষ্ঠাবোৰ সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰাত সহায় কৰে।

এইটো কেৱল এবাৰহে লিখিব লাগিব, পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষত (যিকোনো HTML tagৰ আগত)।

<!DOCTYPE> ঘোষণা কেছ সংবেদনশীল নহয়।

<!DOCTYPE> HTML5-ৰ বাবে ঘোষণা হৈছে: `<!DOCTYPE HTML>`

3.1 HTML Heading-সমূহ

HTML Heading/titleবোৰ `<h1>` ৰ পৰা `<h6>` tagৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়।

`<h1>` আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ titleটো নিৰ্ধাৰণ কৰে। `<h6>` আটাইতকৈ কম গুৰুত্বপূৰ্ণ titleটো নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

```
<h1>This is heading 1</h1>
<h2>This is heading 2</h2>
<h3>This is heading 3</h3>
```

3.2 HTML অনুচ্ছেদ (Paragraphs)

HTML অনুচ্ছেদবোৰ `<p>` tagৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হৈছে:

উদাহৰণ:

`<p>এইটো এটা অনুচ্ছেদ। </p>`

`<p> এইটো আন এটা অনুচ্ছেদ। </p>`

3.3 HTML লিংকসমূহ (Links)

HTML লিংকবোৰ `<a>` tagৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হৈছে:

উদাহৰণ:

লিংকৰ গন্তব্য স্থান `href` গুণাগুণত নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে | HTML উপাদানসমূহৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰিবলৈ গুণাগুণবোৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

আপুনি পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত গুণাগুণবোৰৰ বিষয়ে অধিক শিকিব।

3.4 HTML ছবিসমূহ (Images)

HTML ছবিবোৰ `` tagৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়।

উৎস ফাইল (`src`), বৈকল্পিক পাঠ (`alt`), `width` (প্ৰস্থ), আৰু `height` (উচ্চতা) গুণাগুণ হিচাপে প্ৰদান কৰা হয়:

উদাহৰণ:

HTML উৎস কেনেদৰে চাব?

আপুনি কেতিয়াবা এটা ৱেব পৃষ্ঠা দেখিছে নেকি আৰু ভাবিছে নেকি "হেই! তেওঁলোকে কেনেকৈ এনে কৰিলে?"

HTML উৎস কোড দৰ্শন কৰক:

HTML পৃষ্ঠা এটাত সোঁ-ক্লিক কৰক আৰু " View Page Source " (Chromeত) বা " View Source " (in Edge), বা আন ব্ৰাউজাৰত একে ধৰণৰ বাছনি কৰক। ই পৃষ্ঠাৰ HTML উৎস কোড থকা উইণ্ডো এখন খুলিব।

এটা HTML উপাদান পৰীক্ষা কৰক:

এটা উপাদানত (বা খালী ঠাই) সোঁ-ক্লিক কৰক, আৰু কি উপাদানেৰে গঠিত চাবলৈ " Inspect " বা " Inspect Element " বাছনি কৰক (আপুনি HTML আৰু CSS দুয়োটা দেখিব)। আপুনি খোলা উপাদান বা style পেনেলত HTML বা CSS অন-দ্য-ফ্লাই সম্পাদনা কৰিব পাৰে।

4 HTML উপাদানসমূহ

এটা HTML উপাদান এটা আৰম্ভণি tag, কিছু সমল, আৰু এটা অন্তিম tagৰ দ্বাৰা সংজ্ঞায়িত কৰা হয়।

4.1 HTML উপাদানসমূহ

HTML উপাদানটো হৈছে আৰম্ভণি tagৰ পৰা অন্তিম tagলৈকে সকলো:

```
<tagname>Content goes here...</tagname>
```

টোকা: কিছুমান HTML উপাদানৰ কোনো সমল নাই (যেনে
 উপাদান)। এই উপাদানবোৰক খালী উপাদান বুলি কোৱা হয়। খালী উপাদানবোৰৰ অন্তিম tag নাই!

4.2 Nested HTML উপাদানসমূহ

HTML উপাদানবোৰ বাহ সাজিব পাৰি (ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে যে উপাদানবোৰত আন উপাদান থাকিব পাৰে)।

সকলো HTML নথিপত্ৰত Nested HTML উপাদান থাকে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোত চাৰিটা HTML উপাদান থাকে (<HTML>, <body>, <h1> আৰু <p>):

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<h1>My First Heading</h1>
<p>My first paragraph.</p>

</body>
</html>
```

উদাহৰণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে

<HTML> উপাদান হৈছে মূল উপাদান আৰু ই সমগ্ৰ HTML ডকুমেন্টটো নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ইয়াত এটা আৰম্ভণি tag <HTML> আৰু এটা অন্তিম tag </HTML> আছে।

তাৰ পিছত, <HTML> উপাদানৰ ভিতৰত এটা <body> উপাদান থাকে:

```
<body>
<h1>My First Heading</h1>
<p>My first paragraph.</p>
</body>
```

<body> উপাদানে নথিখনৰ শৰীৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াৰ এটা আৰম্ভণি tag <body> আৰু এটা অন্তিম tag </body> আছে।

তাৰ পিছত, <body> উপাদানৰ ভিতৰত আন দুটা উপাদান আছে: <h1> আৰু <p>:

```
<h1>My First Heading</h1>
<p>My first paragraph.</p>
```

<h1> উপাদানে এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াত এটা আৰম্ভণি tag <h1> আৰু এটা অন্তিম tag </h1>: <h1>মোৰ প্ৰথম title</h1>

<p> উপাদানে এটা অনুচ্ছেদ নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াত এটা আৰম্ভণি tag <p> আৰু এটা অন্তিম tag </p>: <p>মোৰ প্ৰথম অনুচ্ছেদ। </p>

4.3 কেতিয়াও অন্তিম tag এৰাই নাযাবা

কিছুমান HTML উপাদান সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শিত হ'ব, আনকি আপুনি অন্তিম tag-টো পাহৰি গ'লেও:

উদাহৰণ:

```
<html>
<body>
<p>This is a paragraph
<p>This is a paragraph
</body>
</html>
```

অৱশ্যে, কেতিয়াও ইয়াৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰিব! যদি আপুনি অন্তিম tag-টো পাহৰি যায় তেন্তে অপ্ৰত্যাশিত ফলাফল আৰু ত্ৰুটি ঘটিব পাৰে!

4.4 HTML খালী উপাদানসমূহ

কোনো সমল নথকা HTML উপাদানবোৰক খালী উপাদান বুলি কোৱা হয়।
 টেগে এটা লাইন ব্ৰেক নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু সমাপ্তি tag অবিহনে এটা খালী উপাদান:

উদাহৰণ

```
<p>এইটো এটা <br> অনুচ্ছেদ যাৰ এটা লাইন ব্ৰেক আছে। </p>
```

4.5 HTML কেছ সংবেদনশীল নহয়

HTML tagবোৰ কেছ সংবেদনশীল নহয়: <p> অৰ্থ হৈছে <P> দৰে একে।

HTML মানদণ্ডত ল'ৰাৰকেছ tagৰ প্ৰয়োজন নাই, কিন্তু মই HTML-ত ল'ৰাৰকেছ ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ, আৰু XHTMLৰ দৰে কঠোৰ ডকুমেন্ট প্ৰকাৰৰ বাবে ল'ৰাৰকেছ দাবী কৰো।

মই সদায় ল'ৰাৰকেছ tag নাম ব্যৱহাৰ কৰোঁ।

4.6 HTML tag Reference

tag ৰেফাৰেন্সত এই tagবোৰ আৰু সেইবোৰৰ গুণাগুণৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য আছে ।

tag	বিৱৰণ (Description)
<HTML>	এটা HTML ডকুমেন্টৰ মূল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<body>	দস্তাবেজৰ শৰীৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<h1> to <h6>	HTML title নিৰ্ধাৰণ কৰে

5 HTML বৈশিষ্ট্যসমূহ (Attributes)

HTML গুণাগুণে HTML উপাদানসমূহৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰে।

5.1 HTML বৈশিষ্ট্যসমূহ

- সকলো HTML উপাদানৰ গুণাগুণ থাকিব পাৰে
- বৈশিষ্ট্যসমূহে উপাদানসমূহৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰে
- বৈশিষ্ট্যসমূহ সদায়ে আৰম্ভণি tagত নিৰ্ধাৰিত কৰা হয়
- বৈশিষ্ট্যসমূহ সাধাৰণতে নাম/মান যোৰত আহে যেনে: **name="value"**

5.2 href বৈশিষ্ট্য

<a> টেগে হাইপাৰলিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে। এই চৰ্ভি বৈশিষ্ট্যটোৱে লিংকটো লৈ যোৱা পৃষ্ঠাৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<a href="https://www.bintr.online"> Visit Bintr.online </a>
```

5.3 src বৈশিষ্ট্য

 tag-টো HTML পৃষ্ঠা এটাত ছবি এটা এম্বেড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। src বৈশিষ্ট্য প্ৰদৰ্শিত হ'ব লগা ছবিৰ পথ নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```

```

src গুণাগুণত URL নিৰ্দিষ্ট কৰাৰ দুটা উপায় আছে:

1. পৰম (Absolute) URL - আন এটা ৱেবছাইটত হস্ট (Hosted) কৰা বাহ্যিক ছবিৰ লিংক।

উদাহৰণ: `src="https://www.bintr.com/images/img_girl.jpg" |`

টোকা: বাহ্যিক ছবিবোৰ কপিৰাইটৰ অধীনত থাকিব পাৰে। যদি আপুনি ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰাৰ অনুমতি নাপায়, আপুনি কপিৰাইট আইন উলংঘা কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰিও, আপুনি বাহ্যিক ছবিসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰে; ইয়াক হঠাতে আঁতৰাব বা সলনি কৰিব পাৰি।

2. আপেক্ষিক (Relative) URL - ৱেবছাইটৰ ভিতৰত হস্ট কৰা ছবিখনৰ লিংক। ইয়াত, URL-ত ডমেইন নাম অন্তৰ্ভুক্ত নহয়। যদি URL এটা স্লেছ (slash)

অবিহনে আৰম্ভ হয়, ই বৰ্তমান পৃষ্ঠাৰ তুলনাত হ'ব। উদাহৰণ: `src="img_girl.jpg" |` যদি URL এটা স্লেছৰ সৈতে আৰম্ভ হয়, ই ডমেইনৰ তুলনাত হ'ব। উদাহৰণ:

`src="/ছবি/img_girl.jpg" |`

পৰামৰ্শ: আপেক্ষিক URL ব্যৱহাৰ কৰাটো প্ৰায় সদায়েই সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ। যদি আপুনি ডমেইন সলনি কৰে তেন্তে সেইবোৰ ভাঙিব নোৱাৰিব।

5.4 প্ৰস্থ (width) আৰু উচ্চতাৰ (height) গুণাগুণ

 tagত প্ৰস্থ আৰু উচ্চতাৰ গুণাগুণো থাকিব লাগে, যি ছবিখনৰ প্ৰস্থ আৰু উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে (in pixels):

উদাহৰণ

```

```

5.5 alt বৈশিষ্ট্য

`` tagৰ বাবে প্রয়োজনীয় `alt` গুণাগুণে ছবি এখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে, যদি কোনো কাৰণত ছবিখন প্রদৰ্শন কৰিব নোৱাৰি। এইটো লেহেম সংযোগ, বা `src` গুণাগুণৰ ত্রুটিৰ বাবে হ'ব পাৰে, বা যদি ব্যৱহাৰকাৰীয়ে স্ক্ৰীণ ৰিডাৰ ব্যৱহাৰ কৰে।

উদাহৰণ

```

```

উদাহৰণ

যদি আমি অস্তিত্বহীন ছবি এখন প্রদৰ্শন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ তেন্তে কি হয় চাওক:

```

```


5.6 শৈলী (style) বৈশিষ্ট্য

`style` বৈশিষ্ট্যটো এটা উপাদানত `style` যোগ দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে ৰং, ফন্ট, আকাৰ, আৰু অধিক...।

উদাহৰণ

```
<p style="color:red;">This is a red paragraph.</p>
```

5.7 lang বৈশিষ্ট্য

ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা ঘোষণা কৰিবলৈ আপুনি সদায়ে `<HTML>` tagৰ ভিতৰত `lang` গুণটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে | এইটো অনুসন্ধান ইঞ্জিন আৰু ব্ৰাউজাৰক সহায় কৰাৰ বাবে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে ইংৰাজীক ভাষা হিচাপে নিৰ্দিষ্ট কৰে:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<body>
...
</body>
</html>
```

`lang` বৈশিষ্ট্যত ভাষা কোডত **Country codes** যোগ কৰিব পাৰি | সেয়েহে, প্রথম দুটা বৰ্ণই HTML পৃষ্ঠাৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু অন্তিম দুটা বৰ্ণই দেশক সংজ্ঞায়িত কৰে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে ইংৰাজীক ভাষা হিচাপে আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰক দেশ হিচাপে নিৰ্দিষ্ট কৰে:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en-US">
<body>
...
</body>
</html>
```

5.8 শীৰ্ষক (title) বৈশিষ্ট্য

`title` গুণটোৱে এটা উপাদানৰ বিষয়ে কিছু অতিৰিক্ত তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উপাদানটোৰ ওপৰত মাউচ কৰিলে শীৰ্ষক বৈশিষ্ট্যৰ মান টুলটিপ হিচাপে প্রদৰ্শিত হ'ব:

উদাহৰণ

```
<p title="I'm a tooltip">This is a paragraph.</p>
```

5.9 আমি পৰামৰ্শ দিওঁ: সদায়ে ল'ৰাৰকেছ গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক

HTML মানদণ্ডত ল'ৰাৰকেছ বৈশিষ্ট্য নামৰ প্ৰয়োজন নাই।

শীৰ্ষক বৈশিষ্ট্য (আৰু আন সকলো গুণাগুণ and all other attributes) আপাৰকেছ বা ল'ৰাৰকেছ যেনে **title** বা **TITLE** সৈতে লিখিব পাৰি।

অৱশ্যে, মই HTML-ত ল'ৰাৰকেছ গুণাগুণৰ পৰামৰ্শ দিওঁ, আৰু XHTMLৰ দৰে কঠোৰ ডকুমেন্ট প্ৰকাৰৰ বাবে ল'ৰাৰকেছ গুণাগুণদাবী কৰোঁ।

আমি সদায় ল'ৰাৰকেছ বৈশিষ্ট্য নাম ব্যৱহাৰ কৰোঁ।

5.10 আমি পৰামৰ্শ দিওঁ: সদায়ে বৈশিষ্ট্যৰ মূল্যউদ্ধৃত (Quote Attribute) কৰক

HTML মানৰ বাবে গুণমানৰ চাৰিওফালে উদ্ধৃতিৰ প্ৰয়োজন নাই। XHTMLৰ দৰে কঠোৰ ডকুমেন্ট প্ৰকাৰৰ বাবে উদ্ধৃতি দাবী কৰে।

ভাল:

```
<a href="https://www.bintr.com/html/">Visit our HTML tutorial</a>
```

বেয়া:

```
<a href=https://www.bintr.com/html/>Visit our HTML tutorial</a>
```

কেতিয়াবা আপুনি উদ্ধৃতি ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব। এই উদাহৰণে শীৰ্ষক বৈশিষ্ট্যটো সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শন নকৰিব, কিয়নো ইয়াত এটা স্থান আছে:

উদাহৰণ

```
<p title>About Bintr>
```

আমি সদায় গুণাগুণমূল্যৰ চাৰিওফালে উদ্ধৃতি ব্যৱহাৰ কৰোঁ।

5.11 একক নে দ্বৈত উদ্ধৃতি (Single or Double Quotes)?

বৈশিষ্ট্য মানৰ চাৰিওফালে দুবাৰ উদ্ধৃতি HTML-ত আটাইতকৈ সচৰাচৰ হয়, কিন্তু একক উদ্ধৃতিও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

কিছুমান পৰিস্থিতিত, যেতিয়া বৈশিষ্ট্য মানটোত নিজেই দুটা উদ্ধৃতি থাকে, একক উদ্ধৃতি ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰয়োজন:

```
<p title='John "ShotGun" Nelson'>
```

বা ইয়াৰ বিপৰীতে (Or vice versa):

```
<p title="John 'ShotGun' Nelson">
```

5.12 অধ্যায়সৰ

- সকলো HTML উপাদানৰ গুণাগুণ থাকিব পাৰে
- **<a>** ৰ **href** গুণে লিংকটো লৈ যোৱা পৃষ্ঠাৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
- **** ৰ **src** গুণাগুণে প্ৰদৰ্শন কৰিব লগা ছবিখনৰ পথ নিৰ্ধাৰণ কৰে
- **** প্ৰস্থ আৰু উচ্চতাৰ গুণাগুণ ছবিৰ বাবে আকাৰতথ্য প্ৰদান কৰে
- **** **alt** গুণে ছবি এখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ প্ৰদান কৰে
- **style** বৈশিষ্ট্যটো এটা উপাদানত **style** যোগ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে **ৰং**, **ফন্ট**, **আকাৰ**, আৰু অধিক
- **<HTML>** tagৰ **lang** গুণে ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা ঘোষণা কৰে
- **title** বৈশিষ্ট্যটোৱে এটা উপাদানৰ বিষয়ে কিছু অতিৰিক্ত তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে

6 HTML Heading সমূহ

HTML heading হৈছে শীৰ্ষক বা উপশীৰ্ষক যাক আপুনি ৱেবপৃষ্ঠা এটাত প্ৰদৰ্শন কৰিব বিচাৰে।

উদাহৰণ

Heading 1

Heading 2

Heading 3

Heading 4

Heading 5

Heading 6

6.1 HTML heading সমূহ

HTML heading বোৰ `<h1>` ৰ পৰা `<h6>` tagৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়।

`<h1>` আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ heading টো নিৰ্ধাৰণ কৰে। `<h6>` আটাইতকৈ কম গুৰুত্বপূৰ্ণ headingটো নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ

```
<h1>Heading 1</h1>
```

```
<h2>Heading 2</h2>
```

```
<h3>Heading 3</h3>
```

```
<h4>Heading 4</h4>
```

```
<h5>Heading 5</h5>
```

```
<h6>Heading 6</h6>
```

টোকা: ব্ৰাউজাৰবোৰে এটা titleৰ আগতে আৰু পিছত স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে কিছু বগা স্থান (এটা মার্জিন) যোগ দিয়ে।

Heading বোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ

অনুসন্ধান ইঞ্জিনবোৰে আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাবোৰৰ গাঁথনি আৰু সমল সূচীবদ্ধ কৰিবলৈ headingবোৰ ব্যৱহাৰ কৰে।

ব্যৱহাৰকাৰীসকলে প্ৰায়ে ইয়াৰ headingৰ দ্বাৰা পৃষ্ঠা এটা স্কিম কৰে। ডকুমেন্ট ৰ গাঁথনি দেখুৱাবলৈ হেডিং ব্যৱহাৰ কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ।

`<h1>` headingবোৰ মুখ্য headingৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে, তাৰ পিছত `<h2>` heading, তাৰ পিছত কম গুৰুত্বপূৰ্ণ `<h3>` ইত্যাদি।

টোকা: কেৱল headingৰ বাবে HTML হেডিং ব্যৱহাৰ কৰক। **BIG or bold** কৰিবলৈ heading ব্যৱহাৰ নকৰিব।

6.2 ডাঙৰ heading

প্রতিটো HTML হেডিংৰ অবিকল্পিত আকাৰ থাকে। অৱশ্যে, আপুনি CSS ফন্ট-আকাৰৰ বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰি style বৈশিষ্ট্যৰ সৈতে যিকোনো headingৰ আকাৰ নিৰ্দিষ্ট কৰিব পাৰে :

উদাহৰণ

```
<h1 style="font-size:60px;">Heading 1</h1>
```


6.3 HTML অনুচ্ছেদ (Paragraphs)

অনুচ্ছেদ এটা সদায়ে এটা নতুন শাৰীত আৰম্ভ হয়, আৰু সাধাৰণতে পাঠৰ এটা খণ্ড হয়।

HTML অনুচ্ছেদ

HTML <p> উপাদানে এটা অনুচ্ছেদ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এটা অনুচ্ছেদ সদায়ে এটা নতুন শাৰীত আৰম্ভ হয়, আৰু ব্ৰাউজাৰবোৰে এটা অনুচ্ছেদৰ আগতে আৰু পিছত স্বয়ংক্রিয়ভাৱে কিছু বগা স্থান (এটা মার্জিন) যোগ দিয়ে।

উদাহৰণ

```
<p>This is a paragraph.</p>
<p>This is another paragraph.</p>
```

HTML প্ৰদৰ্শন

আপুনি নিশ্চিত হ'ব নোৱাৰে যে HTML কেনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব। ডাঙৰ বা সৰু স্ক্ৰীণ, আৰু পুনৰ আকাৰৰ উইণ্ডোবোৰে বিভিন্ন ফলাফল সৃষ্টি কৰিব। HTML-ৰ সৈতে, আপুনি আপোনাৰ HTML কোডত অতিৰিক্ত স্থান বা অতিৰিক্ত লাইন যোগ দি প্ৰদৰ্শন সলনি কৰিব নোৱাৰে। পৃষ্ঠাটো প্ৰদৰ্শিত হ'লে ব্ৰাউজাৰে যিকোনো অতিৰিক্ত স্থান আৰু শাৰী স্বয়ংক্রিয়ভাৱে আঁতৰ কৰিব:

উদাহৰণ

```
<p>
এই অনুচ্ছেদত
```

```
উৎস কোডত
```

বহুতো শাৰী (lines) থাকে, কিন্তু ব্ৰাউজাৰে ইয়াক উপেক্ষা কৰে।

```
</p>
```

```
<p>
```

এই অনুচ্ছেদত উৎস কোডত বহুতো স্পেচ (spaces) থাকে, কিন্তু ব্ৰাউজাৰে ইয়াক উপেক্ষা কৰে।

```
</p>
```

6.4 HTML আনুভূমিক শাৰী (Horizontal rule)

Horizontal row <hr> টেগে HTML পৃষ্ঠাটোত বিষয়গত বিৰতি নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু প্ৰায়ে পথালি শাৰী হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয়।

<hr> উপাদানটো HTML পৃষ্ঠাটোত সমল পৃথক কৰিবলৈ (বা পৰিৱৰ্তন এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ) ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

উদাহৰণ

```
<h1>This is heading 1</h1>
<p>This is some text.</p>
<hr>
<h2>This is heading 2</h2>
<p>This is some other text.</p>
<hr>
```

<hr> tag-টো এটা খালী tag, যাৰ অৰ্থ হৈছে ইয়াৰ কোনো অন্তিম tag নাই।

6.5 কবিতাৰ সমস্যা

এই কবিতাটো এটা শাৰীত প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

উদাহৰণ

```
<p>
  My Bonnie lies over the ocean.
  My Bonnie lies over the sea.
  My Bonnie lies over the ocean.
  Oh, bring back my Bonnie to me.
</p>
```

6.6 সমাধান - HTML <পূৰ্ব> pre উপাদান

HTML <pre> উপাদানে পূৰ্ব-সজ্জিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। <pre> উপাদান এটাৰ ভিতৰৰ পাঠ এটা স্থিৰ-প্ৰস্থৰ ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয় (সাধাৰণতে কুৰিয়াৰ), আৰু ই স্থান আৰু শাৰী বিৰতি দুয়োটা সংৰক্ষণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<pre>
  My Bonnie lies over the ocean.
  My Bonnie lies over the sea.
  My Bonnie lies over the ocean.
  Oh, bring back my Bonnie to me.
</pre>
```

6.7 HTML লাইন বিৰতি (Line Breaks)

HTML
 উপাদানে এটা শাৰী বিৰতি নিৰ্ধাৰণ কৰে।

যদি আপুনি নতুন অনুচ্ছেদ আৰম্ভ নকৰাকৈ লাইন ব্ৰেক (এটা নতুন শাৰী) বিচাৰে তেন্তে
 ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ

```
<p>This is<br>a paragraph<br>with line breaks.</p>
```


 tag-টো এটা খালী tag, যাৰ অৰ্থ হৈছে ইয়াৰ কোনো অন্তিম tag নাই।

6.8 HTML tag ৰেফাৰেন্স

tag ৰেফাৰেন্সত HTML উপাদান আৰু সেইবোৰৰ গুণাগুণৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য থাকে।

tag	বিৱৰণ
<p>	এটা অনুচ্ছেদ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<hr>	বিষয়বস্তুৰ বিষয়গত পৰিৱৰ্তন নিৰ্ধাৰণ কৰে
 	এটা শাৰী বিৰতি সুমুৱায়
<pre>	পূৰ্ব-সজ্জিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

7 HTML style সমূহ

HTML **style** বৈশিষ্ট্যটো এটা উপাদানত **style** যোগ দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে বং, ফন্ট, আকাৰ, আৰু অধিক...


```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
<p>I am normal</p>
<p style="color:red;">I am red</p>
<p style="color:blue;">I am blue</p>
<p style="font-size:50px;">I am big</p>
</body>
</html>
```

উদাহৰণ

মই ৰঙা

মই নীলা

মই ডাঙৰ

7.1 HTML style বৈশিষ্ট্য

HTML উপাদান এটাৰ **style** ছেট কৰা, **style** বৈশিষ্ট্যৰ সৈতে কৰিব পাৰি | HTML **style** বৈশিষ্ট্যত নিম্নলিখিত বাক্যবিন্যাস আছে:

```
<tagname style="property:value;">
```

সম্পত্তিটো এটা CSS সম্পত্তি। **মূল্যটো** হৈছে এক CSS মূল্য।

আপুনি এই টিউট'ৰিয়েলত পিছত CSSৰ বিষয়ে অধিক জানিব।

7.2 পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং (Background Color)

CSS **background-color** বৈশিষ্ট্যই HTML উপাদানএটাৰ বাবে পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ

পৃষ্ঠা এটাৰ বাবে পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং টো **powderblue** ছেট কৰক:

```
<body style="background-color:powderblue;">
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
</body>
```

উদাহৰণ

দুটা পৃথক উপাদানৰ বাবে পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং ছেট কৰক:

```
<body>
<h1 style="background-color:powderblue;">This is a heading</h1>
<p style="background-color:tomato;">This is a paragraph.</p>
</body>
```


7.3 লিখনীৰ ৰং (Text Color)

CSS **color** বিশেষত্বে এটা HTML উপাদানৰ বাবে পাঠৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<h1 style="color:blue;">This is a heading</h1>
<p style="color:red;">This is a paragraph.</p>
```


7.4 উৎসসমূহ (Fonts)

CSS **font-family** সম্পত্তিয়ে HTML উপাদান এটাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা ফন্টটো নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<h1 style="font-family:verdana;">This is a heading</h1>
<p style="font-family:courier;">This is a paragraph.</p>
```

7.5 পাঠৰ আকাৰ (Text Size)

CSS **font-size** সম্পত্তিয়ে HTML উপাদানএটাৰ বাবে পাঠৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<h1 style="font-size:300%;">This is a heading</h1>
<p style="font-size:160%;">This is a paragraph.</p>
```

7.6 পাঠ সংৰেখন (Alignment)

CSS **text-align** সম্পত্তিয়ে HTML উপাদানএটাৰ বাবে পথালি পাঠ সংৰেখন নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<h1 style="text-align:center;">Centered Heading</h1>
<p style="text-align:center;">Centered paragraph.</p>
```

7.7 অধ্যায়সার (Chapter Summary)

- HTML উপাদানসমূহ style কৰাৰ বাবে style বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক
- পৃষ্ঠভূমিৰ ৰঙৰ বাবে **background-color** ব্যৱহাৰ কৰক
- পাঠ ৰঙৰ বাবে **color** ব্যৱহাৰ কৰক
- পাঠ ফন্টৰ বাবে **font-family** ব্যৱহাৰ কৰক
- পাঠৰ আকাৰৰ বাবে **font-size** ব্যৱহাৰ কৰক
- পাঠ সংৰেখনৰ বাবে **text-align** ব্যৱহাৰ কৰক

8 HTML Text Formatting

HTML-ত এক বিশেষ অর্থৰ সৈতে পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ বাবে কেইবাটাও উপাদান থাকে।

উদাহৰণ

This text is bold

This text is italic

This is _{subscript} and ^{superscript}

8.1 HTML ফৰ্মেটিং উপাদানসমূহ

ফৰ্মেটিং উপাদানবোৰ বিশেষ প্ৰকাৰৰ পাঠ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ ডিজাইন কৰা হৈছিল:

- **** - সাহসী পাঠ
- **** - গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠ
- **<i>** - ইটালিক পাঠ
- **** - গুৰুত্ব দিয়া পাঠ
- **<mark>** - চিহ্নিত পাঠ
- **<small>** - সৰু পাঠ
- **** - বিলোপ কৰা পাঠ
- **<ins>** - অন্তৰ্ভুক্ত পাঠ
- **<sub>** - উপলিপি পাঠ
- **<sup>** - চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট পাঠ

8.2 HTML আৰু উপাদান

HTML **** উপাদানে কোনো অতিৰিক্ত গুৰুত্ব অবিহনে **bold** পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ

This text is bold

HTML **** উপাদানে শক্তিশালী গুৰুত্বৰ সৈতে পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে ডাঠত প্ৰদৰ্শিত হয়।

উদাহৰণ

This text is important!

8.3 HTML <i> আৰু উপাদানসমূহ

HTML **<i>** উপাদানে পাঠৰ এটা অংশক বৈকল্পিক কণ্ঠস্বৰ বা মেজাজত নিৰ্ধাৰণ কৰে। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে ইটালিকত (italic) প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: **<i>** tag-টো প্ৰায়ে কাৰিকৰী শব্দ, আন এটা ভাষাৰ বাক্যাংশ, চিন্তা, জাহাজৰ নাম আদি সূচিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

উদাহৰণ

<i>This text is italic</i>

HTML **** উপাদানে গুৰুত্বদিয়া পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে ইটালিকত প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: এজন স্ক্ৰীণ ৰিডাৰে মৌখিক চাপ ব্যৱহাৰ কৰি `` শব্দবোৰ **emphasis** উচ্চাৰণ কৰিব।

উদাহৰণ

```
<em>This text is emphasized</em>
```

8.4 HTML `<small>` উপাদান

HTML `<small>` উপাদানে সবু পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<small>This is some smaller text.</small>
```

8.5 HTML `<mark>` উপাদান

HTML `<mark>` উপাদানে চিহ্নিত বা হাইলাইট কৰিব লগা পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ

```
<p>Do not forget to buy <mark>milk</mark> today.</p>
```

8.6 HTML `` উপাদান

HTML `` উপাদানে ডকুমেন্ট এখনৰ পৰা বিলোপ কৰা পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে। ব্ৰাউজাৰে সাধাৰণতে বিলোপ কৰা পাঠৰ জৰিয়তে এটা শাৰী ষ্ট্ৰাইক কৰিব:

উদাহৰণ

```
<p>My favorite color is <del>blue</del> red.</p>
```

8.7 HTML `<ins>` উপাদান

HTML `<ins>` উপাদানে ডকুমেন্ট এখনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা পাঠ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে। ব্ৰাউজাৰবোৰে সাধাৰণতে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা পাঠৰে ৰেখাঙ্কিত কৰিব:

উদাহৰণ

```
<p>My favorite color is <del>blue</del> <ins>red</ins>.</p>
```

8.8 HTML `<sub>` উপাদান

HTML `<sub>` উপাদানে চাবস্ক্ৰিপ্ট পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। চাবস্ক্ৰিপ্ট (**subscript**), পাঠ স্বাভাৱিক ৰেখাৰ আধা বৰ্ণ তলত দেখা যায়, আৰু কেতিয়াবা সবু ফন্টত ৰেখাৰ কৰা হয়। ৰাসায়নিক সূত্ৰৰ বাবে চাবস্ক্ৰিপ্ট পাঠ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, যেনে : H₂O

উদাহৰণ

```
<p>This is <sub>subscripted</sub> text.</p>
```

8.9 HTML `<sup>` উপাদান

HTML `<sup>` উপাদানে চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট (**superscript**) পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট পাঠ স্বাভাৱিক ৰেখাৰ আধা বৰ্ণতকৈ ওপৰলৈ ওলায়, আৰু কেতিয়াবা সবু ফন্টত ৰেখাৰ কৰা হয়। পাদটীকাৰ বাবে চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট পাঠ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, যেনে : WWW^[1]

উদাহৰণ

<p>This is ^{superscripted} text.</p>

8.10HTML পাঠ ফৰ্মেটিং উপাদানসমূহ

Tag	বিৱৰণ
	বোল্ড (bold) পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
	গুৰুত্ব দিয়া পাঠৰ সংজ্ঞা
<i>	পাঠৰ এটা অংশক বৈকল্পিক কঠ স্বৰ বা মেজাজত নিৰ্ধাৰণ কৰে
<small>	সৰু পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
	গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<sub>	উপলিপিত লিখনী নিৰ্ধাৰণ কৰে
<sup>	অতিলিখিত পাঠ ৰ সংজ্ঞা
<ins>	অন্তৰ্ভুক্ত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
	বিলোপ কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<mark>	চিহ্নিত/হাইলাইট কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

9 HTML উদ্ধৃতি আৰু উদ্ধৃতি উপাদানসমূহ

এই অধ্যায়ত আমি `<blockquote>`, `<q>`, `<abbr>`, `<address>`, `<cite>`, আৰু `<bdo>` HTML উপাদানবোৰৰ মাজেৰে যাম।

উদাহৰণ

WWF'sৰ ৱেবছাইটৰ এটা উদ্ধৃতি ইয়াত দিয়া হৈছে:

প্ৰায় 60 বছৰ ধৰি, WWF's প্ৰকৃতিৰ ভৱিষ্যত সুৰক্ষিত কৰি আহিছে। বিশ্বৰ আগশাৰীৰ সংৰক্ষণ সংগঠন, WWF's 100 খন দেশত কাম কৰে আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত এক নিযুক্তৰো অধিক সদস্যআৰু বিশ্বব্যাপী প্ৰায় পাঁচ নিযুক্ত সদস্যৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।

9.1 উদ্ধৃতিৰ বাবে HTML `<blockquote>`

HTML `<blockquote>` উপাদানে আন এটা উৎসৰ পৰা উদ্ধৃত কৰা এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ব্ৰাউজাৰে সাধাৰণতে `<blockquote>` উপাদানবোৰ ইণ্ডেণ্ট (indent) কৰে।

উদাহৰণ

```
<p>Here is a quote from WWF's website:</p>
<blockquote cite="http://www.worldwildlife.org/who/index.html">
For 50 years, WWF has been protecting the future of nature.
The world's leading conservation organization,
WWF works in 100 countries and is supported by
1.2 million members in the United States and
close to 5 million globally.
</blockquote>
```

9.2 চমু উদ্ধৃতিৰ (Quotations) বাবে HTML `<q>`

HTML `<q>` টেগে এটা চমু উদ্ধৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ব্ৰাউজাৰে সাধাৰণতে উদ্ধৃতিৰ চাৰিওফালে উদ্ধৃতি চিহ্ন অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।

উদাহৰণ

```
<p>WWF's goal is to: <q>Build a future where people live in harmony with
nature.</q></p>
```

9.3 HTML `<abbr>` সংক্ষিপ্তৰূপৰ (Abbreviations) বাবে

HTML `<abbr>` টেগে "HTML", "CSS", "Mr.", "Dr.", "ASAP", "ATM"ৰ দৰে এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ বা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

সংক্ষিপ্ত ৰূপ চিহ্নিত কৰিলে ব্ৰাউজাৰ, অনুবাদ প্ৰণালী আৰু সন্ধান-ইঞ্জিনক উপযোগী তথ্য প্ৰদান কৰিব পাৰে।

পৰামৰ্শ: আপুনি উপাদানটোৰ ওপৰত মাউচ কৰিলে সংক্ষিপ্তৰূপ/সংক্ষিপ্ত ৰূপৰ বৰ্ণনা দেখুৱাবলৈ গোলকীয় শীৰ্ষক গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক।

উদাহৰণ

```
<p>The <abbr title="World Health Organization">WHO</abbr> was founded in 1948.</p>
```

9.4 HTML <address> যোগাযোগ তথ্যৰ বাবে

HTML <address> টেগে ডকুমেন্ট বা প্ৰবন্ধ এটাৰ লেখক/গৰাকীৰ বাবে সম্পৰ্ক তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

সম্পৰ্ক তথ্য এটা ইমেইল ঠিকনা, URL, ভৌতিক ঠিকনা, ফোন নম্বৰ, ছ'চিয়েল মিডিয়া হেণ্ডেল ইত্যাদি হ'ব পাৰে।

<address> উপাদানৰ পাঠ সাধাৰণতে ইটালিকত ৰেণ্ডাৰ হয়, আৰু ব্ৰাউজাৰবোৰে সদায়ে <address> উপাদানৰ আগতে আৰু পিছত এটা শাৰী বিৰতি যোগ দিব।

উদাহৰণ

```
<address>
Written by Binod Toya Rabha.<br>
Visit us at:<br>
bintr.online<br>
Goalpara, Assam,<br>
India
</address>
```

9.5 HTML <cite> title কামৰ বাবে

HTML <cite> টেগে এটা সৃষ্টিশীল কামৰ title নিৰ্ধাৰণ কৰে (যেনে কিতাপ, কবিতা, এটা গান, চিনেমা, চিত্ৰ, ভাস্কৰ্য ইত্যাদি)।

টোকা: এজন ব্যক্তিৰ নাম কামৰ title নহয়।

<cite> উপাদানৰ পাঠ সাধাৰণতে ইটালিকত পৰিৱেশন কৰা হয়।

উদাহৰণ

```
<p><cite>The Scream</cite> by Edvard Munch. Painted in 1893.</p>
```

9.6 দ্বি-দিশীয় অভাৰৰাইডৰ বাবে HTML <bdo>

BDO-ৰ অৰ্থ হৈছে দ্বি-দিশীয় অভাৰৰাইড (Bi-Directional Override)।

বৰ্তমান পাঠ দিশ অভাৰৰাইড কৰিবলৈ HTML <bdo> tag ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

উদাহৰণ

```
<bdo dir="rtl">This text will be written from right to left</bdo>
```

9.7 HTML উদ্ধৃতি আৰু উদ্ধৃতি উপাদানসমূহ

Tag	বিৱৰণ
<abbr>	এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ বা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<address>	এখন দস্তাবেজৰ লেখক/গৰাকীৰ বাবে সম্পৰ্ক তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
<bdo>	পাঠদিশ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<blockquote>	আন এটা উৎসৰ পৰা উদ্ধৃত কৰা এটা শাখানিৰ্ধাৰণ কৰে
<cite>	এটা কামৰ title নিৰ্ধাৰণ কৰে
<q>	এটা চমু Inline উদ্ধৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে

10 HTML মন্তব্য (Comments)

HTML মন্তব্যবোৰ ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত নহয়, কিন্তু সেইবোৰে আপোনাৰ HTML উৎস কোড নথিভুক্ত কৰাত সহায় কৰিব পাৰে।

10.1 HTML মন্তব্য tag

আপুনি নিম্নলিখিত বাক্যবিন্যাস ব্যৱহাৰ কৰি আপোনাৰ HTML উৎসত মন্তব্য যোগ দিব পাৰে:

```
<!-- আপোনাৰ মন্তব্যইয়াত লিখক -->
```

লক্ষ্য কৰক যে আৰম্ভণি tagত এটা বিস্ময়বোধক বিন্দু exclamation point (!) আছে, কিন্তু শেষtagত নহয়।

টোকা: মন্তব্যবোৰ ব্ৰাউজাৰে প্ৰদৰ্শন নকৰে, কিন্তু সেইবোৰে আপোনাৰ HTML উৎস কোড নথিভুক্ত কৰাত সহায় কৰিব পাৰে।

10.2 মন্তব্য যোগ কৰক

মন্তব্যৰ সৈতে আপুনি আপোনাৰ HTML কোডত অধিসূচনা (notifications) আৰু স্মাৰক (reminders) সমূহ ৰাখিব পাৰে:

উদাহৰণ

```
<!-- এইটো এটা মন্তব্য -- >
```

```
<p>এইটো এটা অনুচ্ছেদ। </p>
```

```
<!-- ইয়াত অধিক তথ্য যোগ দিবলৈ মনত ৰাখিব -->
```

10.3 সমল লুকুৱাওক (Hide Content)

সমল লুকুৱাবলৈ মন্তব্য ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

যদি আপুনি অস্থায়ীভাৱে সমল লুকুৱাই ৰাখে তেন্তে যি সহায়ক হ'ব পাৰে:

উদাহৰণ

```
<p>এইটো এটা অনুচ্ছেদ। </p>
```

```
<!--<p>এইটো আন এটা অনুচ্ছেদ </p> -->
```

```
<p>এইটোও এটা অনুচ্ছেদ। </p>
```

আপুনি এটাতকৈ অধিক শাৰী লুকুৱাব পাৰে, <!-- আৰু --> মাজৰ সকলোবোৰ প্ৰদৰ্শন ৰ পৰা লুকুৱাই ৰখা হ'ব।

উদাহৰণ

HTML কোডৰ এটা শাখা লুকুৱাওক:

```
<p>এইটো এটা অনুচ্ছেদ। </p>
```

```
<!--<p>এই শীতল ছবিখন চাওক:</p>
```

```

```

```
-->
```

```
<p>এইটোও এটা অনুচ্ছেদ। </p>
```

HTML ডিবাগ (debugging) কৰাৰ বাবেমন্তব্যও উত্তম, কিয়নো আপুনি ত্ৰুটিবিলাকৰ বাবে এবাৰত এটাকৈ কোডৰ HTML শাৰীবোৰ মন্তব্য কৰিব পাৰে।

10.4 Inline সমল লুকুৱাওক (Hide Inline Content)

HTML কোডৰ মাজত অংশবোৰ লুকুৱাবলৈ মন্তব্যব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

উদাহৰণ

এটা পৰাগাফৰ অংশ লুকুৱাওক:

```
<p>This <!-- great text --> is a paragraph.</p>
```


11 HTML ৰং

HTML ৰংবোৰ পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত ৰঙৰ নামৰ সৈতে, বা RGB, HEX, HSL, RGBA, বা HSLA মানৰ সৈতে নিৰ্ধাৰিত কৰা হয়।

11.1 ৰঙৰ নাম

HTML-ত, ৰঙৰ নাম এটা ব্যৱহাৰ কৰি ৰং এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰি:

Tomato
Orange
DodgerBlue
MediumSeaGreen
Gray
SlateBlue
Violet
LightGray

[HTML-এ 140 টা মানক ৰঙৰ নাম সমৰ্থন কৰে।](#)

11.2 পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং

আপুনি HTML উপাদানসমূহৰ বাবে পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং ছেট কৰিব পাৰে:

সকলোকে নমস্কাৰ

Lorem ipsum color sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat.

উদাহৰণ:

```
<h1 style="background-color: DodgerBlue;">Hello World</h1>  
<p style="background-color: Tomato;">Lorem ipsum...</p>
```

11.3 লিখনীৰ ৰং

আপুনি পাঠৰ ৰং ছেট কৰিব পাৰে:

সকলোকে নমস্কাৰ

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat.

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat.

উদাহৰণ:

```
<h1 style="color:Tomato;">Hello World</h1>
<p style="color:DodgerBlue;">Lorem ipsum...</p>
<p style="color:MediumSeaGreen;">Ut wisi enim...</p>
```


11.4 সীমাৰ (Border) ৰং

আপুনি সীমাৰ ৰং ছেট কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<h1 style="border:2px solid Tomato;">Hello World</h1>
<h1 style="border:2px solid DodgerBlue;">Hello World</h1>
<h1 style="border:2px solid Violet;">Hello World</h1>
```

11.5 ৰঙৰ মানসমূহ

HTML-ত, RGB মান, HEX মান, HSL মান, RGBA মান, আৰু HSLA মান ব্যৱহাৰ কৰিও ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰি।

নিম্নলিখিত তিনিটা <div> উপাদানৰ পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং RGB, HEX আৰু HSL মানৰ সৈতে ছেট কৰা আছে:

```
rgb(255, 99, 71)
#ff6347
hsl(9, 100%, 64%)
```

নিম্নলিখিত দুটা <div> উপাদানৰ পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং RGBA আৰু HSLA মানৰ সৈতে ছেট কৰা আছে, যি ৰঙত এটা আলফা চেনেল (Alpha channel) যোগ দিয়ে (ইয়াত আমাৰ 50% স্বচ্ছতা (transparency) আছে):

উদাহৰণ:

```
<h1 style="background-color:rgb(255, 99, 71);">...</h1>
<h1 style="background-color:#ff6347;">...</h1>
<h1 style="background-color:hsl(9, 100%, 64);">...</h1>

<h1 style="background-color:rgba(255, 99, 71, 0.5);">...</h1>
<h1 style="background-color:hsla(9, 100%, 64%, 0.5);">...</h1>
```

ৰঙৰ মানৰ বিষয়ে অধিক শিকক

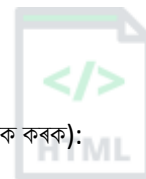
আপুনি অধ্যয়বোৰত RGB, HEX আৰু HSL ৰ বিষয়ে অধিক জানিব।

12 HTMLৰঙৰ নাম

12.1 সকলো ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত ৰঙৰ নামসমূহ

সকলো আধুনিক ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত 140 টা ৰঙৰ নাম সমৰ্থন কৰে (বিভিন্ন পাঠ ৰঙৰ সৈতে বংটো পৃষ্ঠভূমি-বং হিচাপে চাবলৈ ৰঙৰ নাম, বা HEX মানত ক্লিক কৰক):

HTML ৰঙৰ সম্পূৰ্ণ অৱলোকনৰ বাবে, আমাৰ ৰঙৰ টিউটোৰিয়েল দৰ্শন কৰক।

Color Mixer	AliceBlue #F0F8FF	Color Picker
Color Mixer	AntiqueWhite #FAEBD7	Color Picker
Color Mixer	Aqua #00FFFF	Color Picker
Color Mixer	Aquamarine #7FFFD4	Color Picker
Color Mixer	Azure #F0FFFF	Color Picker
Color Mixer	Beige #F5F5DC	Color Picker
Color Mixer	Bisque #FFE4C4	Color Picker
Color Mixer	Black #000000	Color Picker
Color Mixer	BlanchedAlmond #FFEBCD	Color Picker
Color Mixer	Blue #0000FF	Color Picker
Color Mixer	BlueViolet #8A2BE2	Color Picker
Color Mixer	Brown #A52A2A	Color Picker
Color Mixer	BurlyWood #DEB887	Color Picker

Color Mixer		Color Picker
Color Mixer	CadetBlue #5F9EA0	Color Picker
Color Mixer	Chartreuse #7FFF00	Color Picker
Color Mixer	Chocolate #D2691E	Color Picker
Color Mixer	Coral #FF7F50	Color Picker
Color Mixer	CornflowerBlue #6495ED	Color Picker
Color Mixer	Cornsilk #FFF8DC	Color Picker
Color Mixer	Crimson #DC143C	Color Picker
Color Mixer	Cyan #00FFFF	Color Picker
Color Mixer	DarkBlue #00008B	Color Picker
Color Mixer	DarkCyan #008B8B	Color Picker
Color Mixer	DarkGoldenRod #B8860B	Color Picker
Color Mixer	DarkGray #A9A9A9	Color Picker
Color Mixer	DarkGrey #A9A9A9	Color Picker
Color Mixer	DarkGreen #006400	Color Picker
Color Mixer	DarkKhaki #BDB76B	Color Picker

Color Mixer	DarkMagenta #8B008B	Color Picker
Color Mixer	DarkOliveGreen #556B2F	Color Picker
Color Mixer	DarkOrange #FF8C00	Color Picker
Color Mixer	DarkOrchid #9932CC	Color Picker
Color Mixer	DarkRed #8B0000	Color Picker
Color Mixer	DarkSalmon #E9967A	Color Picker
Color Mixer	DarkSeaGreen #8FBC8F	Color Picker
Color Mixer	DarkSlateBlue #483D8B	Color Picker
Color Mixer	DarkSlateGray #2F4F4F	Color Picker
Color Mixer	DarkSlateGrey #2F4F4F	Color Picker
Color Mixer	DarkTurquoise #00CED1	Color Picker
Color Mixer	DarkViolet #9400D3	Color Picker
Color Mixer	DeepPink #FF1493	Color Picker
Color Mixer	DeepSkyBlue #00BFFF	Color Picker
Color Mixer	DimGray #696969	Color Picker
	DimGrey #696969	Color Picker

Color Mixer		Color Picker
Color Mixer	DodgerBlue #1E90FF	Color Picker
Color Mixer	FireBrick #B22222	Color Picker
Color Mixer	FloralWhite #FFFAF0	Color Picker
Color Mixer	ForestGreen #228B22	Color Picker
Color Mixer	Fuchsia #FF00FF	Color Picker
Color Mixer	Gainsboro #DCDCDC	Color Picker
Color Mixer	GhostWhite #F8F8FF	Color Picker
Color Mixer	Gold #FFD700	Color Picker
Color Mixer	GoldenRod #DAA520	Color Picker
Color Mixer	Gray #808080	Color Picker
Color Mixer	Grey #808080	Color Picker
Color Mixer	Green #008000	Color Picker
Color Mixer	GreenYellow #ADFF2F	Color Picker
Color Mixer	HoneyDew #F0FFF0	Color Picker
Color Mixer	HotPink #FF69B4	Color Picker

Color Mixer	IndianRed #CD5C5C	Color Picker
Color Mixer	Indigo #4B0082	Color Picker
Color Mixer	Ivory #FFFFFF0	Color Picker
Color Mixer	Khaki #F0E68C	Color Picker
Color Mixer	Lavender #E6E6FA	Color Picker
Color Mixer	LavenderBlush #FFF0F5	Color Picker
Color Mixer	LawnGreen #7CFC00	Color Picker
Color Mixer	LemonChiffon #FFFACD	Color Picker
Color Mixer	LightBlue #ADD8E6	Color Picker
Color Mixer	LightCoral #F08080	Color Picker
Color Mixer	LightCyan #E0FFFF	Color Picker
Color Mixer	LightGoldenRodYellow #FAFAD2	Color Picker
Color Mixer	LightGray #D3D3D3	Color Picker
Color Mixer	LightGrey #D3D3D3	Color Picker
Color Mixer	LightGreen #90EE90	Color Picker
Color Mixer	LightPink #FFB6C1	Color Picker

Color Mixer		Color Picker
Color Mixer	LightSalmon #FFA07A	Color Picker
Color Mixer	LightSeaGreen #20B2AA	Color Picker
Color Mixer	LightSkyBlue #87CEFA	Color Picker
Color Mixer	LightSlateGray #778899	Color Picker
Color Mixer	LightSlateGrey #778899	Color Picker
Color Mixer	LightSteelBlue #B0C4DE	Color Picker
Color Mixer	LightYellow #FFFFE0	Color Picker
Color Mixer	Lime #00FF00	Color Picker
Color Mixer	LimeGreen #32CD32	Color Picker
Color Mixer	Linen #FAF0E6	Color Picker
Color Mixer	Magenta #FF00FF	Color Picker
Color Mixer	Maroon #800000	Color Picker
Color Mixer	MediumAquaMarine #66CDAA	Color Picker
Color Mixer	MediumBlue #0000CD	Color Picker
Color Mixer	MediumOrchid #BA55D3	Color Picker

Color Mixer	MediumPurple #9370DB	Color Picker
Color Mixer	MediumSeaGreen #3CB371	Color Picker
Color Mixer	MediumSlateBlue #7B68EE	Color Picker
Color Mixer	MediumSpringGreen #00FA9A	Color Picker
Color Mixer	MediumTurquoise #48D1CC	Color Picker
Color Mixer	MediumVioletRed #C71585	Color Picker
Color Mixer	MidnightBlue #191970	Color Picker
Color Mixer	MintCream #F5FFFA	Color Picker
Color Mixer	MistyRose #FFE4E1	Color Picker
Color Mixer	Moccasin #FFE4B5	Color Picker
Color Mixer	NavajoWhite #FFDEAD	Color Picker
Color Mixer	Navy #000080	Color Picker
Color Mixer	OldLace #FDF5E6	Color Picker
Color Mixer	Olive #808000	Color Picker
Color Mixer	OliveDrab #6B8E23	Color Picker
Color Mixer	Orange #FFA500	Color Picker

Color Mixer		Color Picker
	OrangeRed #FF4500	
Color Mixer		Color Picker
	Orchid #DA70D6	
Color Mixer		Color Picker
	PaleGoldenRod #EEE8AA	
Color Mixer		Color Picker
	PaleGreen #98FB98	
Color Mixer		Color Picker
	PaleTurquoise #AFEEEE	
Color Mixer		Color Picker
	PaleVioletRed #DB7093	
Color Mixer		Color Picker
	PapayaWhip #FFEFD5	
Color Mixer		Color Picker
	PeachPuff #FFDAB9	
Color Mixer		Color Picker
	Peru #CD853F	
Color Mixer		Color Picker
	Pink #FFC0CB	
Color Mixer		Color Picker
	Plum #DDA0DD	
Color Mixer		Color Picker
	PowderBlue #B0E0E6	
Color Mixer		Color Picker
	Purple #800080	
Color Mixer		Color Picker
	RebeccaPurple #663399	
Color Mixer		Color Picker
	Red #FF0000	
Color Mixer		Color Picker

Color Mixer	RosyBrown #BC8F8F	Color Picker
Color Mixer	RoyalBlue #4169E1	Color Picker
Color Mixer	SaddleBrown #8B4513	Color Picker
Color Mixer	Salmon #FA8072	Color Picker
Color Mixer	SandyBrown #F4A460	Color Picker
Color Mixer	SeaGreen #2E8B57	Color Picker
Color Mixer	SeaShell #FFF5EE	Color Picker
Color Mixer	Sienna #A0522D	Color Picker
Color Mixer	Silver #C0C0C0	Color Picker
Color Mixer	SkyBlue #87CEEB	Color Picker
Color Mixer	SlateBlue #6A5ACD	Color Picker
Color Mixer	SlateGray #708090	Color Picker
Color Mixer	SlateGrey #708090	Color Picker
Color Mixer	Snow #FFFAFA	Color Picker
Color Mixer	SpringGreen #00FF7F	Color Picker
Color Mixer	SteelBlue #4682B4	Color Picker

Color Mixer	Tan #D2B48C	Color Picker
Color Mixer	Teal #008080	Color Picker
Color Mixer	Thistle #D8BFD8	Color Picker
Color Mixer	Tomato #FF6347	Color Picker
Color Mixer	Turquoise #40E0D0	Color Picker
Color Mixer	Violet #EE82EE	Color Picker
Color Mixer	Wheat #F5DEB3	Color Picker
Color Mixer	White #FFFFFF	Color Picker
Color Mixer	WhiteSmoke #F5F5F5	Color Picker
Color Mixer	Yellow #FFFF00	Color Picker
Color Mixer	YellowGreen #9ACD32	Color Picker

13 HTML RGB আৰু RGBA ৰং

RGB ৰঙৰ মূল্যই ৰঙা, সেউজীয়া আৰু নীলা পোহৰৰ উৎস প্রতিনিধিত্ব কৰে।

RGBএ ৰঙৰ মূল্য হৈছে আলফা চেনেলৰ সৈতে RGBৰ সম্প্রসাৰণ (অস্বচ্ছতা opacity)।

13.1 RGB ৰঙৰ মানসমূহ (Color Values)

এই সূত্র ব্যৱহাৰ কৰি এই ৰং এটাক RGB মান হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰি:

rgb(*red*, *green*, *blue*)

প্রতিটো প্ৰাচলই (ৰঙা, সেউজীয়া আৰু নীলা) 0 ৰ পৰা 255-ৰ ভিতৰত মূল্যৰ সৈতে ৰঙৰ তীব্রতা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে যে $256 \times 256 \times 256 = 16777216$ সম্ভাৱ্য ৰং আছে!

উদাহৰণ স্বৰূপে, RGB (255, 0, 0) ৰঙা হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয়, কিয়নো ৰঙা ইয়াৰ সৰ্বোচ্চ মূল্য (255) লৈ ছেট কৰা হয়, আৰু বাকী দুটা (সেউজীয়া আৰু নীলা) 0 লৈ ছেট কৰা হয়।

আন এটা উদাহৰণ, RGB (0, 255, 0) সেউজীয়া হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয়, কিয়নো সেউজীয়া ইয়াৰ সৰ্বোচ্চ মূল্য (255) লৈ ছেট কৰা হয়, আৰু বাকী দুটা (ৰঙা আৰু নীলা) 0 লৈ ছেট কৰা হয়।

ক'লা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, সকলো ৰঙৰ প্ৰাচল 0 লৈ ছেট কৰক, এনেদৰে: RGB (0, 0, 0)।

বগা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, সকলো ৰঙৰ প্ৰাচল 255 লৈ ছেট কৰক, এনেদৰে: RGB (255, 255, 255)।

তলত RGB মানমিহলি কৰি পৰীক্ষা কৰক:

rgb(255, 99, 71)

RED

255

GREEN

99

BLUE

71

উদাহৰণ

rgb(255, 0, 0)

rgb(0, 0, 255)

rgb(60, 179, 113)

rgb(238, 130, 238)

rgb(255, 165, 0)

rgb(106, 90, 205)

13.2 Shades of Gray

তিনিওটা প্ৰাচলৰ বাবে সমান মান ব্যৱহাৰ কৰি ধূসৰ ৰঙৰ ছাঁবোৰ প্ৰায়ে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়:

উদাহৰণ

rgb(60, 60, 60)

rgb(100, 100, 100)

rgb(140, 140, 140)

`rgb(180, 180, 180)``rgb(200, 200, 200)``rgb(240, 240, 240)`

13.3 RGBA বঙৰ মানসমূহ (Color Values)

RGBA বঙৰ মূল্য হৈছে আলফা চেনেল এটাৰ সৈতে RGB বঙৰ মূল্যৰ এক সম্প্রসাৰণ - যি বঙৰ বাবে অস্বচ্ছতা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এটা RGBA বঙৰ মান ৰ সৈতে নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে:

`rgba(red, green, blue, alpha)`

আলফা প্ৰাচলটো হৈছে 0.0 (সম্পূৰ্ণ স্বচ্ছ) আৰু 1.0 ৰ মাজত এটা সংখ্যা (একেবাৰে স্বচ্ছ নহয়):

তলত RGBA মানমিহলি কৰি পৰীক্ষা কৰক:

RED
255
GREEN
99
BLUE
71
ALPHA
0.5

Example

`rgba(255, 99, 71, 0)`
`rgba(255, 99, 71, 0.2)`
`rgba(255, 99, 71, 1)`

14 HTML HEX Colors

এটা hexadecimal ৰং ইয়াৰ সৈতে নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে: `#RRGGBB`, য'ত RR (ৰঙা), GG (সেউজীয়া) আৰু BB (নীলা) hexadecimal ইণ্টেগাৰে বঙৰ উপাদানবোৰ নিৰ্দিষ্ট কৰে।

14.1 HEX বঙৰ মানসমূহ (Color Values)

HTML -ত, প্ৰপ্ৰত হেক্সাডেচিমাল মান ব্যৱহাৰ কৰি ৰং এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰি:

`#rrggbb`

য'ত RR (ৰঙা), GG (সেউজীয়া) আৰু BB (নীলা) হৈছে 00 আৰু FF ৰ মাজত হেক্সাডেচিমাল মূল্য (দশমিক 0-255 ৰ দৰে)।

উদাহৰণ স্বৰূপে, `#ff0000` ৰঙা হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয়, কিয়নো ৰঙা ইয়াৰ সৰ্বোচ্চ মূল্য (FF) নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়, আৰু বাকী দুটা (সেউজীয়া আৰু নীলা) 00 লৈ ছেট কৰা হয়।

আন এটা উদাহৰণ, `#00ff00` সেউজীয়া হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয়, কিয়নো সেউজীয়া ইয়াৰ সৰ্বোচ্চ মূল্য (FF) নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়, আৰু বাকী দুটা (ৰঙা আৰু নীলা) 00 লৈ ছেট কৰা হয়।

ক'লা প্রদর্শন কৰিবলৈ, সকলো ৰঙৰ প্ৰাচল 00 লৈ ছেট কৰক, এনেদৰে: #000000।

বগা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, সকলো ৰঙৰ প্ৰাচল FF লৈ ছেট কৰক, এনেদৰে: #ffffff।

তলত HEX মানবোৰ মিহলি কৰি পৰীক্ষা কৰক:

#ff6347

RED

ff

GREEN

63

BLUE

47

উদাহৰণ

#ff0000

#0000ff

#3cb371

#ee82ee

#ffa500

#6a5acd

14.2 Shades of Gray

Shades of gray are often defined using equal values for all three parameters:

উদাহৰণ

#404040

#686868

#a0a0a0

#bebebe

#dcdcd

#f8f8f8

15 HTML HSL and HSLA Colors

HSL -ৰ অৰ্থ হৈছে ৰং, সংপৃক্ততা, আৰু পাতলতা।

HSLA ৰঙৰ মান হৈছে আলফা চেনেল এটাৰ (অস্বচ্ছতা) সৈতে HSL -ৰ এক সম্প্রসাৰণ।

15.1 HSL ৰঙৰ মানসমূহ (Color Values)

HTML -ত, প্রপত্রত ৰং, সংপৃক্ততা আৰু পাতলতা (HTML) ব্যৱহাৰ কৰি ৰং এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰি:

hsl(hue, saturation, Lightness)

Hue হৈছে 0 ৰ পৰা 360 লৈ ৰঙৰ চকাত ডিগ্রী। 0 ৰঙা, 120 সেউজীয়া, আৰু 240 নীলা।

Saturation is a percentage value, 0% means a shade of gray, and 100% is the full color.

পাতলতাও এক শতাংশ মূল্য, 0% ক'লা, আৰু 100% বগা।

তলত HSL মানবোৰ মিহলি কৰি পৰীক্ষা কৰক:

hsl(0, 100%, 50%)

HUE

0

SATURATION

100%

LIGHTNESS

50%

উদাহৰণ

hsl(0, 100%, 50%)

hsl(240, 100%, 50%)

hsl(147, 50%, 47%)

hsl(300, 76%, 72%)

hsl(39, 100%, 50%)

hsl(248, 53%, 58%)

Saturation

সংপৃক্তকৰণক ৰঙৰ তীব্রতা বুলি বৰ্ণনা কৰিব পাৰি।

100% বিশুদ্ধ ৰং, ধূসৰ ৰঙৰ কোনো ছাঁ নাই

50% 50% ধূসৰ, কিন্তু তথাপিও আপুনি ৰংটো চাব পাৰে।

0% সম্পূর্ণধূসৰ, আপুনি আৰু ৰং টো চাব নোৱাৰে।

উদাহৰণ

<code>hsl(0, 100%, 50%)</code>
<code>hsl(0, 80%, 50%)</code>
<code>hsl(0, 60%, 50%)</code>
<code>hsl(0, 40%, 50%)</code>
<code>hsl(0, 20%, 50%)</code>
<code>hsl(0, 0%, 50%)</code>

পাতলতা (Lightness)

ৰঙ এটাৰ পাতলতাক আপুনি কিমান পোহৰ দিব বিচাৰে বুলি বৰ্ণনা কৰিব পাৰি, য'ত 0% মানে পোহৰ নাই (ক'লা), 50% মানে 50% পোহৰ (ডাঠ বা পোহৰ নহয়) 100% মানে সম্পূৰ্ণ পাতলতা (বগা)।

উদাহৰণ

<code>hsl(0, 100%, 0%)</code>
<code>hsl(0, 100%, 25%)</code>
<code>hsl(0, 100%, 50%)</code>
<code>hsl(0, 100%, 75%)</code>
<code>hsl(0, 100%, 90%)</code>
<code>hsl(0, 100%, 100%)</code>

15.2 Shades of Gray

ধূসৰ ৰঙৰ ছাঁবোৰ প্ৰায়ে ৰং আৰু সংপৃক্ততা 0 লৈ ছেট কৰি নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়, আৰু গাঢ়/পাতল ছাঁ পাবলৈ পাতলতা 0% ৰ পৰা 100% লৈ মিলাই লোৱা হয়:

উদাহৰণ

<code>hsl(0, 0%, 20%)</code>
<code>hsl(0, 0%, 30%)</code>
<code>hsl(0, 0%, 40%)</code>
<code>hsl(0, 0%, 60%)</code>
<code>hsl(0, 0%, 70%)</code>
<code>hsl(0, 0%, 90%)</code>

15.3 HSLA Color Values

HSLA বঙৰ মান হৈছে আলফা চেনেল এটাৰ সৈতে এইচ.এছ.এল. বঙৰ মূল্যৰ এক সম্প্রসাৰণ - যি বঙ এটাৰ বাবে অস্বচ্ছতা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

HSLA বঙৰ মান এটা বসৈতে নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে:

hsla(hue, saturation, lightness, alpha)

আলফা প্ৰাচলটো হৈছে 0.0 (সম্পূৰ্ণ স্বচ্ছ) আৰু 1.0 ৰ মাজত এটা সংখ্যা (একেবাৰে স্বচ্ছ নহয়):

তলত HSLA মানবোৰ মিহলি কৰি পৰীক্ষা কৰক:

HUE

0

SATURATION

100%

LIGHTNESS

50%

ALPHA

0.5

উদাহৰণ

```
hsla(9, 100%, 64%, 0)
```

```
hsla(9, 100%, 64%, 0.2)
```

```
hsla(9, 100%, 64%, 1)
```


16 HTML Styles - CSS

CSS -ৰ অৰ্থ হৈছে **CASCADING STYLE SHEET** (Cascading Style Sheets)।

CSS -য়ে বহুতো কাম ৰক্ষা কৰে। ই একেলগে একাধিক ৱেব পৃষ্ঠাৰ বিন্যাস নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে।

CSS = Styles and Colors:

M a n i p u l a t e T e x t

C o l o r s , B o x e s

16.1 CSS কি? (What is CSS?)

Cascading Style Sheets (CSS) ৱেবপৃষ্ঠাৰ বিন্যাস সজ্জিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

CSS-ৰ সৈতে, আপুনি ৰং, ফন্ট, পাঠৰ আকাৰ, উপাদানবোৰৰ মাজৰ ব্যৱধান, উপাদানবোৰ কেনেদৰে অৱস্থিত আৰু স্থাপন কৰা হয়, কি পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি বা পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে, বিভিন্ন ডিভাইচ আৰু স্ক্ৰীণৰ আকাৰৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰদৰ্শন, আৰু বহুতো নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে!

পৰামৰ্শ: **CASCADING** শব্দটোৰ অৰ্থ হৈছে যে অভিভাৱক উপাদানএটাত প্ৰয়োগ কৰা শৈলী এটা অভিভাৱকৰ ভিতৰত থকা সকলো শিশু উপাদানৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য হ'ব। সেয়েহে, যদি আপুনি শৰীৰৰ পাঠৰ ৰং "নীলা" লৈ ছেট কৰে, শৰীৰৰ ভিতৰত থকা সকলো শিৰোনাম, পেৰাগ্ৰাফ, আৰু অন্যান্য পাঠ উপাদানবোৰেও একে ৰং পাব (যদিহে আপুনি আন কিবা নিৰ্দিষ্ট নকৰে)!

16.2 Using CSS

HTML নথিপত্ৰত 3 টা উপায়েৰে CSS যোগ কৰিব পাৰি:

- **INLINE** - HTML উপাদানৰ ভিতৰত ষ্টাইল বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰি (**Inline** - by using the **style** attribute inside HTML elements)
- আভ্যন্তৰীণ - **<style>** শাখাত এটা উপাদান ব্যৱহাৰ কৰি **<head>** (**Internal** - by using a **<style>** element in the **<head>** section)
- বাহ্যিক - **<link>** এটা বাহ্যিক CSS ফাইলৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ এটা উপাদান ব্যৱহাৰ কৰি (**External** - by using a **<link>** element to link to an external CSS file)

CSS যোগ দিয়াৰ আটাইতকৈ সচৰাচৰ উপায় হৈছে ষ্টাইলবোৰ বাহ্যিক CSS ফাইলত ৰখা। অৱশ্যে, এই টিউটোৰিয়েলত আমি **INLINE** আৰু আভ্যন্তৰীণ ষ্টাইল ব্যৱহাৰ কৰিম, কিয়নো ইয়াক প্ৰদৰ্শন কৰা সহজ, আৰু আপোনাৰ বাবে ইয়াক নিজে চেষ্টা কৰা সহজ।

16.3 Inline CSS

এটা HTML উপাদানত এক অনন্য শৈলী প্ৰয়োগ কৰিবলৈ **INLINE** CSS ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

এটা **INLINE** চিহ্নএছে HTML উপাদানএটাৰ ষ্টাইল গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰে।

নিম্নলিখিত **<h1>** উদাহৰণটোৱে উপাদানটোৰ পাঠৰ ৰং নীলা, আৰু **<p>** উপাদানটোৰ পাঠৰ ৰং ৰঙা লৈ ছেট কৰে:

উদাহৰণ

```
<h1 style="color:blue;">A Blue Heading</h1>
```

```
<p style="color:red;">A red paragraph.</p>
```


16.4 আভ্যন্তরীণ CSS (Internal CSS)

এটা HTML পৃষ্ঠাৰ বাবে ষ্টাইল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ এটা আভ্যন্তরীণ CSS ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

এটা আভ্যন্তরীণ CSS <head> এটা HTML পৃষ্ঠাৰ শাখাত, এটা উপাদানৰ ভিতৰত সংজ্ঞায়িত কৰা হয় <style>।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে সকলো <h1> উপাদানৰ পাঠৰ বং (সেই পৃষ্ঠাত) নীলালৈ, আৰু সকলো <p> উপাদানৰ পাঠ বং ৰঙা লৈ ছেট কৰে। ইয়াৰ উপৰিও, পৃষ্ঠাটো "পাউডাৰব্লু" পৃষ্ঠভূমিৰ ৰঙেৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

উদাহৰণ

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <style>
      body {background-color: powderblue;}
      h1 {color: blue;}
      p {color: red;}
    </style>
  </head>
  <body>
    <h1>This is a heading</h1>
    <p>This is a paragraph.</p>
  </body>
</html>
```

16.5 বাহ্যিক CSS (External CSS)

বহুতো HTML পৃষ্ঠাৰ বাবে ষ্টাইল নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ এটা বাহ্যিক STYLE SHEET ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বাহ্যিক STYLE SHEET এখন ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ, <head> প্ৰতিটো HTML পৃষ্ঠাৰ শাখাত ইয়াত এটা লিংক যোগ দিয়ক:

উদাহৰণ

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <link rel="stylesheet" href="styles.css">
  </head>
  <body>
    <h1>This is a heading</h1>
    <p>This is a paragraph.</p>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

বাহ্যিক ষ্টাইল শীটখন যিকোনো পাঠ সম্পাদকত লিখিব পাৰি। ফাইলটোত কোনো HTML কোড থাকিব নালাগিব, আৰু .CSS সম্প্রসাৰণৰ সৈতে সংৰক্ষণ কৰিব লাগিব।

"ষ্টাইল.CSS" ফাইলটো কেনেকুৱা দেখায় ইয়াত দিয়া হৈছে:

"styles.css":

```
body {
  background-color: powderblue;
}
h1 {
  color: blue;
}
p {
  color: red;
}
```

পৰামৰ্শ: এটা বাহ্যিক ষ্টাইল শীটৰ সৈতে, আপুনি এটা ফাইল সলনি কৰি এটা সম্পূৰ্ণ ৱেব ছাইটৰ চেহেৰা সলনি কৰিব পাৰে!

16.6 CSS Colors, Fonts and Sizes

ইয়াত, আমি কিছুমান সচৰাচৰ ব্যৱহৃত CSS বৈশিষ্ট্য প্ৰদৰ্শন কৰিম। আপুনি পিছত সেইবোৰৰ বিষয়ে অধিক জানিব।

CSS ৰঙৰ বিশেষত্বে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা পাঠৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰে (The CSS **color** property defines the text color to be used)

CSS ফন্ট-পাৰিবাৰিক সম্পত্তিয়ে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা ফন্টটো নিৰ্ধাৰণ কৰে (The CSS **font-family** property defines the font to be used) ।

CSS ফন্ট-আকাৰৰ সম্পত্তিয়ে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা পাঠৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে (The CSS **font-size** property defines the text size to be used.)।

উদাহৰণ

Use of CSS color, font-family and font-size properties:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
h1 {
  color: blue;
  font-family: verdana;
  font-size: 300%;
}
p {
  color: red;
  font-family: courier;
  font-size: 160%;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
</html>
```


16.7 CSS সীমান্ত (Border)

CSS **সীমান্ত** সম্পত্তিয়ে HTML উপাদানএটাৰ চাৰিওফালে এটা সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

পৰামৰ্শ: আপুনি প্ৰায় সকলো HTML উপাদানৰ বাবে এটা সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ

CSS সীমান্ত সম্পত্তিৰ ব্যৱহাৰ:

```
p {
  border: 2px solid powderblue;
}
```

16.8 CSS Padding

CSS **PADDING** সম্পত্তিয়ে পাঠ আৰু সীমাৰ মাজত PADDING (স্থান) নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ

CSS সীমা আৰু PADDING বৈশিষ্ট্যৰ ব্যৱহাৰ:

```
p {
  border: 2px solid powderblue;
  padding: 30px;
}
```

16.9 CSS Margin

CSS **মার্জিন** সম্পত্তিয়ে সীমাৰ বাহিৰত এটা মার্জিন (স্থান) নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ

CSS সীমা আৰু মার্জিন বৈশিষ্ট্যৰ ব্যৱহাৰ:

```
p {
  border: 2px solid powderblue;
  margin: 50px;
}
```

16.10 বাহ্যিক CSSৰ সৈতে লিংক কৰক (Link to External CSS)

বাহ্যিক ষ্টাইল শীটবোৰ সম্পূৰ্ণ ইউআৰএল ৰেফাৰেন্স কৰিব পাৰি বা বৰ্তমানৰ ৱেব পৃষ্ঠাৰ তুলনাত এটা পথৰ সৈতে উল্লেখ কৰিব পাৰি।

উদাহৰণ

এই উদাহৰণটোৱে STYLE SHEET এখনৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ এটা সম্পূৰ্ণ ইউআৰএল ব্যৱহাৰ কৰে:

```
<link rel="stylesheet" href="https://www.bintr.com/html/styles.css">
```

উদাহৰণ

এই উদাহৰণে বৰ্তমান ৱেব ছাইটত থকা HTML ফোল্ডাৰত অৱস্থিত ষ্টাইল শীটৰ সৈতে সংযোগ কৰে:

```
<link rel="stylesheet" href="/html/styles.css">
```

উদাহৰণ

এই উদাহৰণটো বৰ্তমান পৃষ্ঠাৰ দৰে একে ফ'ল্ডাৰত অৱস্থিত ষ্টাইল শীটখনৰ সৈতে সংযোগ কৰে:

```
<link rel="stylesheet" href="styles.css">
```

আপুনি [HTML File Paths](#) অধ্যায়ত ফাইল পথৰ বিষয়ে অধিক পঢ়িব পাৰে।

16.11 অধ্যায়সৰ (Chapter Summary)

- INLINE ষ্টাইলিংৰ বাবে HTML ষ্টাইল বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক (Use the HTML **style** attribute for inline styling)
- `<style>` আভ্যন্তৰীণ CSS নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক (Use the HTML `<style>` element to define internal CSS)
- `<link>` এটা বাহ্যিক CSS ফাইল চাবলৈ HTML উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক (Use the HTML `<link>` element to refer to an external CSS file)
- `<head>` সংৰক্ষণ `<style>` আৰু উপাদানসমূহ সংৰক্ষণ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ: আপুনি আমাৰ `bintr CSS` টিউটোৰিয়েলত `<link>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক (Use the HTML `<head>` element to store `<style>` and `<link>` elements)
- পাঠ ৰঙৰ বাবে CSS ৰঙৰ বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক (Use the CSS **color** property for text colors)
- পাঠ ফন্টৰ বাবে CSS ফন্ট-পাৰিবাৰিক বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক (Use the CSS **font-family** property for text fonts)
- পাঠআকাৰৰ বাবে CSS ফন্ট-আকাৰৰ বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক (Use the CSS **font-size** property for text sizes)
- সীমাৰ বাবে CSS সীমাসম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰক (Use the CSS **border** property for borders)
- সীমাৰ ভিতৰত স্থানৰ বাবে CSS PADDING সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰক (Use the CSS **padding** property for space inside the border)
- সীমাৰ বাহিৰত স্থানৰ বাবে CSS মাৰ্জিন সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰক (Use the CSS **margin** property for space outside the border)

পৰামৰ্শ: আপুনি আমাৰ [CSS টিউটোৰিয়েল](#)ত CSS-ৰ বিষয়ে অধিক শিকিব পাৰে।

17 HTML style tagসমূহ

Tag	বিৱৰণ
<code><style></code>	এটা HTML ডকুমেন্টৰ বাবে style তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><link></code>	ডকুমেন্ট আৰু এটা বাহ্যিক সম্পদৰ মাজত এটা লিংক নিৰ্ধাৰণ কৰে

17.1 HTML লিংকসমূহ

লিংকবোৰ প্ৰায় সকলো ৱেব পৃষ্ঠাত পোৱা যায়। লিংকবোৰে ব্যৱহাৰকাৰীসকলক পৃষ্ঠাৰ পৰা পৃষ্ঠালৈ তেওঁলোকৰ পথত ক্লিক কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

17.2 লিংক- হাইপাৰলিংকসমূহ

HTML লিংকবোৰ হাইপাৰলিংক।

আপুনি এটা লিংকত ক্লিক কৰিব পাৰে আৰু আন এখন ডকুমেন্টলৈ জঁপিয়াব পাৰে।

যেতিয়া আপুনি মাউচটো এটা লিংকৰ ওপৰেৰে স্থানান্তৰ কৰে, মাউচ কাড়টো অলপ হাতলৈ পৰিৱৰ্তন হ'ব।

টোকা: এটা লিংক পাঠ হ'ব নালাগে। এটা লিংক ছবি বা আন যিকোনো HTML উপাদান হ'ব পাৰে!

17.3 লিংকসমূহ – বাক্যবিন্যাস (Syntax)

HTML `<a>` টেগে হাইপাৰলিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াত নিম্নলিখিত বাক্যবিন্যাস আছে:

```
<a href="url">Link text</a>
```

`<a>` উপাদানৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণহৈছে href গুণ, যি লিংকৰ গন্তব্য স্থান সূচায়। *লিংক পাঠহৈছে সেই* অংশ যিটো পাঠকৰ বাবে দৃশ্যমান হ'ব। লিংক পাঠত ক্লিক কৰিলে, পাঠকক নিৰ্ধাৰিত URL ঠিকনালৈ প্ৰেৰণ কৰিব।

উদাহৰণ:

এই উদাহৰণটোৱে দেখুৱায় যে bintr.online সৈতে কেনেদৰে এটা লিংক সৃষ্টি কৰিব লাগে। অনলাইন:

```
<a href="https://www.bintr.com/">Visit Bintr.com!</a>
```

অবিকল্পিত (default) অনুসৰি, সকলো ব্ৰাউজাৰত লিংকবোৰ নিম্নলিখিত ধৰণে ওলাব:

- এটা অপৰিদৰ্শিত (unvisited) লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু নীলা
- এটা ভ্ৰমণ (visited) কৰা লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু বেঙুনীয়া
- এটা সক্ৰিয় (active) লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু ৰঙা

পৰামৰ্শ: লিংকবোৰ অৱশ্যে CSSৰ সৈতে style কৰিব পাৰি,

17.4 HTML লিংকসমূহ - লক্ষ্য বৈশিষ্ট্য (target Attribute)

অবিকল্পিত অনুসৰি, লিংক কৰা পৃষ্ঠাটো বৰ্তমানব্রাউজাৰ উইণ্ডোত প্ৰদৰ্শিত হ'ব। ইয়াক সলনি কৰিবলৈ, আপুনি লিংকটোৰ বাবে আন এটা লক্ষ্য নিৰ্দিষ্ট কৰিব লাগিব। লক্ষ্য বৈশিষ্ট্যটোৱে লিংক কৰা ডকুমেন্টখন ক'ত খুলিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে। লক্ষ্য বৈশিষ্ট্যৰ নিম্নলিখিত মানবোৰৰ এটা থাকিব পাৰে:

- **_self** - অবিকল্পিত। ডকুমেন্টখন ক্লিক কৰাৰ লগে লগে একে উইণ্ডো/টেবত খোলে
- **_blank** - ডকুমেন্টখন নতুন উইণ্ডো বা টেবত খোলে
- **_parent** - মূল ফ্ৰেমত ডকুমেন্টখন খোলে
- **_top** - উইণ্ডোৰ সম্পূৰ্ণ শৰীৰত ডকুমেন্টখন খোলে

উদাহৰণ:

নতুন ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডো বা টেবত লিংক কৰা ডকুমেন্টখন খুলিবলৈ লক্ষ্য="_blank" ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<a href="https://www.bintr.com/" target="_blank">Visit Bintr!</a>
```

17.5 পৰম (Absolute) URL বনাম আপেক্ষিক (Relative) URL

ওপৰৰ দুয়োটা উদাহৰণে href বৈশিষ্ট্যত এটা সম্পূৰ্ণ URL (এটা সম্পূৰ্ণ ৱেব ঠিকনা) ব্যৱহাৰ কৰি আছে।

এটা স্থানীয় লিংক (একে ৱেবছাইটৰ ভিতৰত পৃষ্ঠাৰ লিংক) এটা আপেক্ষিক URLৰ সৈতে নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে ("https://www" অংশ অবিহনে):

উদাহৰণ:

```
<h2>Absolute URLs</h2>
```

```
<p><a href="https://www..org/">C</a></p>
```

```
<p><a href="https://www.google.com/">Google</a></p>
```

```
<h2>Relative URLs</h2>
```

```
<p><a href="html_images.asp">HTML Images</a></p>
```

```
<p><a href="/css/default.asp">CSS Tutorial</a></p>
```

17.6 HTML লিংকসমূহ - এটা ছবিক লিংক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰক

ছবি এখন লিংক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ, কেৱল <a> tagৰ ভিতৰত tag-টো ৰাখক:

উদাহৰণ:

```
<a href="default.asp">
```

```

```

```
</a>
```

17.7 এটা ইমেইল ঠিকনাৰ সৈতে লিংক কৰক

mailto ব্যৱহাৰ কৰক: ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইমেইল প্ৰ'গ্ৰাম খোলা লিংক এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ href বৈশিষ্ট্যৰ ভিতৰত (তেওঁলোকক এটা নতুন ইমেইল প্ৰেৰণ কৰিব দিবলৈ):

উদাহৰণ:

```
<a href="mailto:someone@example.com">Send email</a>
```

17.8 লিংক হিচাপে বুটাম (Button)

লিংক হিচাপে HTML বুটাম এটা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ, আপুনি কিছুমান JavaScript কোড যোগ কৰিব লাগিব।

JavaScriptৰ দ্বাৰা আপোনাক কিছুমান অনুষ্ঠানত কি ঘটে নিৰ্দিষ্ট কৰিব পাৰে, যেনে বুটাম এটা ক্লিক কৰা:

উদাহৰণ:

```
<button onclick="document.location='default.asp'">HTML Tutorial</button>
```

পৰামৰ্শ: আমাৰ [JavaScript টিউটোৰিয়েলত](#) JavaScriptৰ বিষয়ে অধিক শিকক।

17.9 লিংক title সমূহ

title গুণটোৱে এটা উপাদানৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে। যেতিয়া মাউচটো উপাদানটোৰ ওপৰেৰে যায় তেতিয়া তথ্যটো প্ৰায়ে টুলটিপ পাঠ হিচাপে দেখুওৱা হয়।

উদাহৰণ:

```
<a href="https://www.bintr.com/html/" title="Go to Bintr HTML section">Visit our HTML Tutorial</a>
```

17.10 পৰম URL আৰু আপেক্ষিক URLৰ ওপৰত অধিক

উদাহৰণ:

এটা ৱেব পৃষ্ঠালৈ লিংক কৰিবলৈ এটা সম্পূৰ্ণ URL ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<a href="https://www.bintr.com/html/default.asp">HTML tutorial</a>
```

উদাহৰণ:

বৰ্তমান ৱেব ছাইটত থকা HTML ফোল্ডাৰত অৱস্থিত পৃষ্ঠা এটাৰ সৈতে লিংক কৰক:

```
<a href="/html/default.asp">HTML tutorial</a>
```

উদাহৰণ:

বৰ্তমান পৃষ্ঠাৰ দৰে একে ফোল্ডাৰত অৱস্থিত পৃষ্ঠা এটাৰ সৈতে লিংক কৰক:

```
<a href="default.asp">HTML tutorial</a>
```

17.11 অধ্যায়সৰ

- লিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<a>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- লিংক ঠিকনা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `href` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক

- সংযোজিত ডকুমেন্ট ক'ত খুলিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ **target** বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক
- ছবি এখনক লিংক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ **** উপাদান (**<a>**ভিতৰত) ব্যৱহাৰ কৰক
- ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইমেইল প্ৰ'গ্ৰাম খোলা লিংক এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ **href** বৈশিষ্ট্যৰ ভিতৰত **mailto** ব্যৱহাৰ কৰক

18 HTML – marquee (Marquees)

HTML marquee হৈছে ছেটিংছৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আপোনাৰ ৱেবপৃষ্ঠাৰ ওপৰেৰে বা উলম্বভাৱে প্ৰদৰ্শিত পাঠৰ এক স্ক্ৰলিং টুকুৰা (scrolling piece)। এইটো

HTML <marquee> tag ব্যৱহাৰ কৰি সৃষ্টি কৰা হয়।

টোকা – HTML5-ত <marquee> tag-টো হ্ৰাস কৰা হৈছে। এই উপাদানটো ব্যৱহাৰ নকৰিব, তাৰ পৰিৱৰ্তে আপুনি এনে প্ৰভাৱ সৃষ্টি কৰিবলৈ JavaScript আৰু CSS ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

18.1 বাক্যবিন্যাস (Syntax)

HTML <marquee> tag ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ এটা সৰল বাক্যবিন্যাস হৈছে –

```
<marquee attribute_name = "attribute_value" ....more attributes>
```

One or more lines or text message or image

```
</marquee>
```

18.2 <marquee> tag গুণাগুণ

তলত গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণাগুণৰ তালিকা দিয়া হৈছে যাক <marquee> tagৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

Sr.No	বৈশিষ্ট্য আৰু বিৱৰণ (Attribute & Description)
1	প্ৰস্থ (width) ই marqueeৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে। ই 10 বা 20% আদিৰ দৰে মূল্য হ'ব পাৰে।
2	উচ্চতা (height) ই marqueeৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে। ই 10 বা 20% আদিৰ দৰে মূল্য হ'ব পাৰে।
3	দিশ (direction) ই marquee স্ক্ৰ'ল কৰিব লগা দিশটো নিৰ্ধাৰণ কৰে। ই ওপৰ, তল, বাওঁ বা সোঁৰ দৰে মূল্য হ'ব পাৰে।
4	ব্যৱহাৰ (behavior) ই marqueeৰ স্ক্ৰলিংৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াৰ মূল্য যেনে স্ক্ৰ'ল, শ্লাইড আৰু বৈকল্পিক থাকিব পাৰে।
5	স্ক্ৰলবিলম্ব (scrollDelay) ই নিৰ্দিষ্ট কৰে যে প্ৰতিটো জাম্পৰ মাজত কিমান সময় পলম কৰিব লাগে। ইয়াৰ মূল্য হ'ব যেনে 10 ইত্যাদি।
6	স্ক্ৰলৰ পৰিমাণ (scrollAmount) ই marquee পাঠৰ গতি নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াৰ মূল্য 10 আদি থাকিব পাৰে।
7	লুপ (loop) ই কিমান বাৰ লুপ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে। অবিকল্পিত মূল্য টো অসীম, যাৰ অৰ্থ হৈছে যে marqueeটো অন্তহীনভাৱে লুপ কৰে।
8	Bg ৰং (bgcolor) ই ৰঙৰ নাম বা ৰঙৰ HEX মানৰ হিচাপত পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰে।
9	হস্পেচ (hspace)

	ই <code>marquee</code> ৰ চাৰিওফালে পথালি স্থান নিৰ্ধাৰণ কৰে। ই 10 বা 20% আদিৰ দৰে মূল্য হ'ব পাৰে।
10	vস্পেচ (vspace) ই <code>marquee</code> ৰ চাৰিওফালে উলম্ব স্থান নিৰ্ধাৰণ কৰে। ই 10 বা 20% আদিৰ দৰে মূল্য হ'ব পাৰে।

`marquee` tagৰ ব্যৱহাৰ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ তলত কেইটামান উদাহৰণ দিয়া হৈছে।

উদাহৰণ - 1

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>HTML marquee Tag</title>
  </head>
  <body>
    <marquee>This is basic example of marquee</marquee>
  </body>
</html>
```

উদাহৰণ - 2

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>HTML marquee Tag</title>
  </head>
  <body>
    <marquee width = "50%">This example will take only 50% width</marquee>
  </body>
</html>
```

উদাহৰণ - 3

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>HTML marquee Tag</title>
  </head>
  <body>
    <marquee direction = "right">This text will scroll from left to right</marquee>
  </body>
</html>
```

উদাহৰণ - 4

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>HTML marquee Tag</title>
  </head>
  <body>
```



```
<marquee direction = "up">This text will scroll from bottom to up</marquee>  
</body>  
</html>
```


19 HTML লিংক tag সমূহ

Tag	বিৱৰণ
<code><a></code>	হাইপাৰলিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে

19.1 HTML লিংক - বিভিন্ন ৰং

HTML লিংক এটা ভিজিট কৰা হৈছে নে নাই, অপৰিদৰ্শিত হৈছে নে সক্ৰিয় তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি বেলেগ ৰঙত প্ৰদৰ্শিত হয়।

19.2 HTML লিংক ৰং

অবিকল্পিত অনুসৰি, এনেধৰণৰ লিংক এটা ওলাব (সকলো ব্ৰাউজাৰত):

- এটা অপৰিদৰ্শিত (**unvisited**) লিংক ৰেখাঙ্কিত কৰা হৈছে আৰু নীলা
- এটা ভ্ৰমণ (**visited**) কৰা লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু বেঙুনীয়া
- এটা সক্ৰিয় (**active**) লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু ৰঙা

আপুনি CSS ব্যৱহাৰ কৰি লিংক অৱস্থাৰ ৰং সলনি কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

ইয়াত, এক অপৰিদৰ্শিত লিংক সেউজীয়া হ'ব য'ত কোনো ৰেখাংকন নথকা হ'ব। এটা ভ্ৰমণ কৰা লিংক গুলপীয়া হ'ব য'ত কোনো ৰেখাংকন নাথাকিব। এটা সক্ৰিয় লিংক হালধীয়া আৰু ৰেখাঙ্কিত হ'ব। ইয়াৰ উপৰিও, লিংক এটাৰ ওপৰত কান্দোন কৰোঁতে (ক:হোভাৰ) ই ৰঙা হৈ পৰিব আৰু ৰেখাঙ্কিত হ'ব:

```
<style>
a:link {
  color: green;
  background-color: transparent;
  text-decoration: none;
}

a:visited {
  color: pink;
  background-color: transparent;
  text-decoration: none;
}

a:hover {
  color: red;
  background-color: transparent;
  text-decoration: underline;
}

a:active {
  color: yellow;
```



```
background-color: transparent;
text-decoration: underline;
}
</style>
```


19.3 বুটামসমূহ সংযোগ কৰক

এটা লিংক ক বুটাম হিচাপেও style কৰিব পাৰি, CSS ব্যৱহাৰ কৰি:

এইটো এটা লিংক

উদাহৰণ:

```
<style>
a:link, a:visited {
background-color: #f44336;
color: white;
padding: 15px 25px;
text-align: center;
text-decoration: none;
display: inline-block;
}

a:hover, a:active {
background-color: red;
}
</style>
```

CSS-ৰ বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েললৈ যাওক।

19.4 HTML লিংকসমূহ - বুকমাৰ্ক সৃষ্টি কৰক

HTML লিংকবোৰ বুকমাৰ্ক সৃষ্টি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, যাতে পঢ়ুৱৈসকলে ৱেব পৃষ্ঠাৰ নিৰ্দিষ্ট অংশলৈ জঁপিয়াব পাৰে।

HTML-ত এটা বুকমাৰ্ক সৃষ্টি কৰক

যদি ৱেব পৃষ্ঠা এটা অতি দীঘল হয় তেন্তে বুকমাৰ্ক উপযোগী হ'ব পাৰে। বুকমাৰ্ক এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ - প্ৰথমে বুকমাৰ্ক সৃষ্টি কৰক, তাৰ পিছত ইয়াত এটা লিংক যোগ দিয়ক। যেতিয়া লিংকটো ক্লিক কৰা হয়, পৃষ্ঠাটো বুকমাৰ্কৰ সৈতে তললৈ বা অৱস্থানলৈ স্ক্ৰল কৰিব।

উদাহৰণ:

প্ৰথমে, বুকমাৰ্ক এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ id বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<h2 id="C4">Chapter 4</h2>
```

তাৰ পিছত, একেপৃষ্ঠাৰ ভিতৰৰ পৰা বুকমাৰ্কত এটা লিংক যোগ দিয়ক ("অধ্যায় 4লৈ জাম্প কৰক"):

উদাহৰণ:

`Jump to Chapter 4`

আপুনি আন এটা পৃষ্ঠাত এটা বুকমার্কত এটা লিংক যোগ দিব পাৰে:

`Jump to Chapter 4`

19.5 অধ্যায়সৰ

- পৃষ্ঠা এটাত বুকমার্ক নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `id` বৈশিষ্ট্য (`id="value"`) ব্যৱহাৰ কৰক
- বুকমার্কৰ সৈতে সংযোগ কৰিবলৈ `href` বৈশিষ্ট্য (`href="#value"`) ব্যৱহাৰ কৰক

20 HTML ছবিসমূহ

ছবিবোৰে ৱেব পৃষ্ঠাৰ ডিজাইন আৰু অবয়ব (appearance) উন্নত কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ

```

```

উদাহৰণ

```

```

উদাহৰণ

```

```

20.1 HTML ছবি বাক্যবিন্যাস (Syntax)

HTML `` tag-টো ৱেব পৃষ্ঠাটোত ছবি এটা এম্বেড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ছবিবোৰ ৱেব পৃষ্ঠাত কাৰিকৰীভাৱে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহয়; ছবিবোৰ ৱেব পৃষ্ঠাৰ সৈতে সংযুক্ত। `` টেগে ৰেফাৰেন্স কৰা ছবিখনৰ বাবে এক হোল্ডিং(holding) স্থান সৃষ্টি কৰে।

`` tag-টো খালী tag, ইয়াত কেৱল গুণাগুণ থাকে, আৰু ইয়াত সমাপ্তি tag নাথাকে।

`` tagৰ দুটা প্ৰয়োজনীয় গুণ আছে:

- src - ছবিখনৰ পথ নিৰ্ধাৰণ কৰে
- alt - ছবিখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক (alternate) পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

বাক্যবিন্যাস

```

```

20.2 src বৈশিষ্ট্য

প্ৰয়োজনীয় src গুণাগুণে ছবিখনৰ পথ (URL) নিৰ্দিষ্ট কৰে।

টোকা: যেতিয়া ৱেব পৃষ্ঠা এটা লোড হয়, সেই মুহূৰ্তত ব্ৰাউজাৰেই ছবিখন ৱেব চাৰ্ভাৰৰ পৰা প্ৰাপ্ত কৰে আৰু পৃষ্ঠাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। সেয়েহে, নিশ্চিত কৰিব যে ছবিখন ৱেব পৃষ্ঠাৰ সম্পৰ্কত প্ৰকৃততে একে স্থানত থাকে, অন্যথা আপোনাৰ দৰ্শনাৰ্থীসকলে এটা ভঙা লিংক আইকন পাব। ব্ৰাউজাৰে ছবিখন বিচাৰি নাপালে ভঙা লিংক আইকন আৰু alt পাঠ দেখুওৱা হৈছে।

উদাহৰণ:

```

```

20.3 alt বৈশিষ্ট্য

প্রয়োজনীয় alt গুণে ছবি এখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ প্রদান কৰে, যদি কোনো কাৰণত ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইয়াক চাব নোৱাৰে (লেহেম সংযোগৰ বাবে, src গুণাগুণত ত্ৰুটি, বা যদি ব্যৱহাৰকাৰীয়ে স্ক্ৰীণ ৰিডাৰ ব্যৱহাৰ কৰে)।

alt বৈশিষ্ট্যৰ মূল্যই ছবিখন বৰ্ণনা কৰিব লাগে:

উদাহৰণ

```

```

যদি ব্ৰাউজাৰে ছবি এটা বিচাৰি নাপায়, ই alt বৈশিষ্ট্যৰ মূল্য প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ

```

```


20.4 ছবিৰ আকাৰ - প্রস্থ আৰু উচ্চতা

ছবি এখনৰ width আৰু height নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ আপুনি style বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

```

```

বৈকল্পিকভাৱে, আপুনি width আৰু height গুণাগুণব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```

```

width আৰু height গুণাগুণবোৰে সদায়ে pixelsত ছবিখনৰ width আৰু উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

20.5 প্রস্থ আৰু উচ্চতা, নে style?

width, height আৰু style গুণাগুণ সকলোবোৰ HTML-ত বৈধ।

অৱশ্যে, আমি style বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ | ই style শীটবোৰক ছবিৰ আকাৰ সলনি কৰাত বাধা দিয়ে:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
img {
  width: 100%;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
  
  
  
  
</body>  
</html>
```


20.6 অন্য ফোল্ডাৰত ছবিসমূহ

যদি আপোনাৰ ছবিবোৰ উপ-ফোল্ডাৰত থাকে, আপুনি ফ'ল্ডাৰৰ নামটো `src` গুণত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগিব:

উদাহৰণ:

```

```

20.7 অন্য চাৰ্ভাৰ/ৱেবছাইটত ছবিসমূহ

কিছুমান ৱেব ছাইটে আন এটা চাৰ্ভাৰত এটা ছবিলৈ আঙুলিয়াই দিয়ে। আন এটা চাৰ্ভাৰত ছবি এখনলৈ আঙুলিয়াই দিবলৈ, আপুনি `src` গুণত এটা পৰম (সম্পূৰ্ণ) URL নিৰ্দিষ্ট কৰিব লাগিব:

উদাহৰণ:

```

```

বাহ্যিক ছবিৰ টোকা: বাহ্যিক ছবিবোৰ কপিৰাইটৰ অধীনত থাকিব পাৰে। যদি আপুনি ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰাৰ অনুমতি নাপায়, আপুনি কপিৰাইট আইন উলংঘা কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰিও, আপুনি বাহ্যিক ছবিসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰে; ইয়াক হঠাতে আঁতৰাব বা সলনি কৰিব পাৰি।

20.8 এনিমেটেড (Animated) ছবিসমূহ

HTML-এ এনিমেটেড GIFs (Graphics Interchange Format) অনুমতি দিয়ে:

উদাহৰণ:

```

```

20.9 লিংক হিচাপে ছবি

ছবি এখনলিংক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ, `` tag-টো `<a>` tagৰ ভিতৰত ৰাখক:

উদাহৰণ:

```
<a href="default.asp">  
    
</a>
```

20.10 ছবি ভাঁহি থকা (Floating)

ছবিখন সোঁফালে বা পাঠৰ বাওঁফালে ভাঁহি থাকিবলৈ CSS `float` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<p>
The image will float to the right of the text.</p>
```

```
<p>
The image will float to the left of the text.</p>
```


পৰামৰ্শ: CSS `float`ৰ বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, আমাৰ [CSS float টিউটোৰিয়েল](#) পঢ়ক।

20.11 উমৈহতীয়া ছবিৰ বিন্যাস (Common Image Formats)

ইয়াত আটাইতকৈ সচৰাচৰ ছবি ফাইলৰ প্ৰকাৰ বোৰ আছে, যিবোৰ সকলো ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত (Chrome, Edge, Firefox, Safari, Opera):

সংক্ষিপ্তৰূপ Abbreviation	ফাইল বিন্যাস (File Format)	ফাইল সম্প্ৰসাৰণ (File Extension)
APNG	Animated Portable Network Graphics	.apng
GIF	Graphics Interchange Format	.gif
ICO	Microsoft Icon	.ico, .cur
JPEG	Joint Photographic Expert Group image	.jpg, .jpeg, .jfif, .pjpeg, .jpp
PNG	Portable Network Graphics	.png
SVG	Scalable Vector Graphics	.svg

20.12 অধ্যায়সৰ

- ছবি এখন নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- ছবিৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `src` গুণ ব্যৱহাৰ কৰক
- ছবি এখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `alt` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক, যদি ইয়াক প্ৰদৰ্শন কৰিব নোৱাৰি
- ছবিৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `width` আৰু `height` গুণাগুণ বা CSS `width` আৰু `height` গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক
- ছবিখন বাওঁফালে বা সোঁফালে ভাঁহি থাকিবলৈ CSS `float` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক

টোকা: ডাঙৰ ছবি লোড কৰিবলৈ সময় লাগে, আৰু আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠা লেহেম কৰিব পাৰে। ছবিবোৰ সাৱধানে ব্যৱহাৰ কৰক।

21 HTML ছবিtagসমূহ

Tag	বিৱৰণ
<code></code>	ছবি এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><map></code>	ছবিৰ মানচিত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><area></code>	ছবি মানচিত্ৰৰ ভিতৰত ক্লিক কৰিব পৰা স্থান নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><picture></code>	একাধিক ছবি সম্পদৰ বাবে এটা পাত্ৰ (container) নিৰ্ধাৰণ কৰে

21.1HTML ছবিমানচিত্ৰ

HTML ছবি মেপৰ সৈতে, আপুনি ছবি এখনত ক্লিক কৰিব পৰা এলেকা সৃষ্টি কৰিব পাৰে।

ছবিৰ মানচিত্ৰ

HTML `<map>` টেগে ছবি মেপ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে। ছবিৰ মানচিত্ৰ হৈছে ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ সৈতে এখন ছবি। এলেকাবোৰ এক বা একাধিক `<area>` tagৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়।

তলৰ ছবিখনত কম্পিউটাৰ, ফোন বা কফিৰ কাপত ক্লিক কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক:

উদাহৰণ: ওপৰৰ ছবি মেপৰ বাবে HTML উৎস কোড ইয়াত দিয়া হৈছে:


```

```

```
<map name="workmap">
```

```
  <area shape="rect" coords="34,44,270,350" alt="Computer" href="computer.htm">
```



```
<area shape="rect" coords="290,172,333,250" alt="Phone" href="phone.htm">
<area shape="circle" coords="337,300,44" alt="Coffee" href="coffee.htm">
</map>
```


21.2 ই কেনেদৰে কাম কৰে?

ছবি মেপৰ আঁৰৰ ধাৰণাটো হ'ল আপুনি ছবিখনত ক'ত ক্লিক কৰে তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আপুনি বিভিন্ন কাৰ্য সম্পাদন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব লাগে।

ছবি মেপ এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ আপোনাক এখন ছবি, আৰু কিছুমান HTML কোডৰ প্ৰয়োজন যি ক্লিক কৰিব পৰা এলেকাবোৰ বৰ্ণনা কৰে।

21.3 ছবি

ছবিখন `` tag ব্যৱহাৰ কৰি অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। অন্যান্য ছবিৰ পৰা একমাত্ৰ পাৰ্থক্য হৈছে যে আপুনি এটা `usemap` বৈশিষ্ট্য যোগ কৰিব লাগিব:

```

```

`usemap` মানএটা হেছ tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয় # তাৰ পিছত ছবিমেপৰ নাম থাকে, আৰু ছবিখন আৰু ছবিমেপৰ মাজত সম্পৰ্ক সৃষ্টি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

পৰামৰ্শ: আপুনি যিকোনো ছবিক ছবি মেপ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে!

21.4 ছবিৰ মানচিত্ৰ সৃষ্টি কৰক

ছবি মেপ এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ `<map>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰা হয়, আৰু প্ৰয়োজনীয় নাম গুণ ব্যৱহাৰ কৰি ছবিখনৰ সৈতে সংযোজিত কৰা হয় :

```
<map name="workmap">
```

`name` বৈশিষ্ট্যটোৰ মূল্য `` `usemap` বৈশিষ্ট্যৰ সমান হ'ব লাগিব।

21.5 অঞ্চলসমূহ (Areas)

ক্লিক কৰিব পৰা এলেকাবোৰ যোগ দিয়ক।

`<area>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰি ক্লিক কৰিব পৰা এলেকা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়।

ঠগ (Shape)

আপুনি ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ আকৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰিব লাগিব, আৰু আপুনি এই মানবোৰৰ এটা বাছনি কৰিব পাৰে:

- **rect** - এটা আয়তাকাৰ অঞ্চল নিৰ্ধাৰণ কৰে
- **circle**- এটা বৃত্তাকাৰ অঞ্চল নিৰ্ধাৰণ কৰে
- **poly**- এটা বহুগোনেল অঞ্চল নিৰ্ধাৰণ কৰে
- **default** - সমগ্ৰ অঞ্চলটো নিৰ্ধাৰণ কৰে

ছবিখনত ক্লিক কৰিব পৰা স্থানটো ৰাখিবলৈ আপুনি কিছুমান স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰিব লাগিব।

Shape="rect"

Shape="rect"ৰ বাবে স্থানাংকবোৰ যোৰাত আহে, এটা X-অক্ষৰ বাবে আৰু এটা Y-অক্ষৰ বাবে।
সেয়েহে, স্থানাংক 34,44 বাওঁ মাজিনৰ পৰা 34 pixels আৰু ওপৰৰ পৰা 44 pixels অৱস্থিত:

এতিয়া আমাৰ ওচৰত ক্লিক কৰিব পৰা আয়তাকাৰ এলেকা এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত ডাটা আছে:

উদাহৰণ:

```
<area shape="rect" coords="34, 44, 270, 350" href="computer.htm">
```

এই ক্ষেত্ৰটো ক্লিক কৰিব পৰা হৈ পৰে আৰু ব্যৱহাৰকাৰীক "কম্পিউটাৰ.htm" পৃষ্ঠালৈ প্ৰেৰণ কৰিব:

Shape="circle"

বৃত্ত এলেকা এটা যোগ দিবলৈ, প্ৰথমে বৃত্তটোৰ কেন্দ্ৰৰ স্থানাংকবোৰ চিনাক্ত কৰক:

337,300

তাৰ পিছত বৃত্তটোৰ ব্যাসাৰ্ধ নিৰ্দিষ্ট কৰক:

44 pixels

এতিয়া আপোনাৰ ওচৰত ক্লিক কৰিব পৰা বৃত্তাকাৰ এলেকা এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত ডাটা

উদাহৰণ:

```
<area shape="circle" coords="337, 300, 44" href="coffee.htm">
```

এই ক্ষেত্ৰটো ক্লিক কৰিব পৰা হয় আৰু ব্যৱহাৰকাৰীক "কফি.htm" পৃষ্ঠালৈ প্ৰেৰণ কৰিব:

আছে:

Shape="poly"

Shape="poly"ত কেইবাটাও স্থানাংক বিন্দু থাকে, যি সৰল ৰেখাৰে গঠিত আকৃতি এটা সৃষ্টি কৰে (এটা বহুভুজ)।

ইয়াক যিকোনো আকৃতি সৃষ্টি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

যেনে হয়তো এটা croissant আকৃতি!

আমি তলৰ ছবিখনত থকা croissant কেনেকৈ ক্লিক কৰিব পৰা লিংক হৈ পৰিব পাৰোঁ?

আমি croissant সকলো কাষৰ বাবে এক্স আৰু ৰাই স্থানাংক বিচাৰিব লাগিব:

স্থানাংকবোৰ যোৰাত আহে, এটা X-অক্ষৰ বাবে আৰু এটা Y-অক্ষৰ বাবে:

উদাহৰণ:


```
<area shape="poly" coords="140,121,181,116,204,160,204,222,191,270,140,329,85,355,58,352,37,322,40,259,103,161,128,147" href="croissant.htm">
```

এই ক্ষেত্ৰটো ক্লিক কৰিব পৰা হৈ পৰে আৰু ব্যৱহাৰকাৰীক "ক্ৰেচেন্ট.htm" পৃষ্ঠালৈ প্ৰেৰণ কৰিব:

21.6 ছবিমানচিত্ৰ আৰু JavaScript

ক্লিক কৰিব পৰা এলেকা এটাই JavaScript ফাংচন এটাও আৰম্ভ কৰিব পাৰে।

এটা JavaScript ফাংচন সম্পাদন কৰিবলৈ `<area>` উপাদানত এটা `click` ইভেণ্ট যোগ দিয়ক:

উদাহৰণ:

ইয়াত, এলেকাটো ক্লিক কৰিলে আমি JavaScript ফাংচন এটা সম্পাদন কৰিবলৈ `onclick` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰোঁ:

```
<map name="workmap">
  <area shape="circle" coords="337,300,44" href="coffee.htm" onclick="myFunction()">
</map>
```

```
<script>
function myFunction() {
  alert("You clicked the coffee cup!");
}
</script>
```


21.7 অধ্যায়সার

- ছবিৰ মানচিত্র নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `<map>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- ছবি মেপত ক্লিক কৰিব পৰা ক্ষেত্ৰসমূহ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `<area>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- ছবি মানচিত্ৰলৈ আঙুলিয়াই দিবলৈ `` উপাদানৰ HTML `usemap` গুণব্যৱহাৰ কৰক

22 HTML পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিসমূহ

প্ৰায় যিকোনো HTML উপাদানৰ বাবে পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি এটা নিৰ্ধাৰিত কৰিব পাৰি।

22.1 এটা HTML উপাদানৰ পৃষ্ঠভূমিছবি

HTML উপাদানএটাত পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি যোগ দিবলৈ, HTML `style` বৈশিষ্ট্য আৰু CSS `Background-image` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

HTML উপাদানএটাত পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি যোগ কৰক:

```
<p style="background-image: url('img_girl.jpg');">
```

আপুনি `<head>` শাখাত `<style>` উপাদানত পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিও নিৰ্দিষ্ট কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

`<style>` উপাদানত পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<style>
p {
  background-image: url('img_girl.jpg');
}
</style>
```

22.2 পৃষ্ঠা এটাত পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি

যদি আপুনি গোটেই পৃষ্ঠাটোৰ পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি বিচাৰে, আপুনি `<body>` উপাদানত পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি নিৰ্দিষ্ট কৰিব লাগিব:

উদাহৰণ:

সমগ্ৰ পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা পৃষ্ঠভূমিছবি যোগ কৰক:

```
<style>
body {
  background-image: url('img_girl.jpg');
}
</style>
```

22.3 পৃষ্ঠভূমিৰ পুনৰাবৃত্তি (Repeat)

যদি পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি উপাদানতকৈ সৰু হয়, ছবিখনে উপাদানটোৰ শেষত উপনীত নোহোৱালৈকে পথালি আৰু উলম্বভাৱে নিজকে পুনৰাবৃত্তি কৰিব:

উদাহৰণ:

```
<style>
body {
  background-image: url('example_img_girl.jpg');
}
</style>
```

পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিপুনৰাবৃত্তি নকৰিবলৈ, `background-repeat` সম্পত্তিটো `no-repeat` ছেট কৰক।

উদাহৰণ:

```
<style>
body {
  background-image: url('example_img_girl.jpg');
  background-repeat: no-repeat;
}
</style>
```


22.4 পৃষ্ঠভূমি ৰখা

যদি আপুনি পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিখনে সমগ্ৰ উপাদানটো আৱৰিব বিচাৰে, আপুনি **background-size** সম্পত্তি টো **cover** কৰিবলৈ ছেট কৰিব পাৰে।

লগতে, সমগ্ৰ উপাদানটো সদায়ে আৱৰা হোৱাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ, **background-attachment** সম্পত্তিটো **fixed** ছেট কৰক:

এনেদৰে, পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিখনে সমগ্ৰ উপাদানটো সামৰি ল'ব, কোনো প্ৰসাৰণ নোহোৱাকৈ (ছবিখনে ইয়াৰ মূল অনুপাত ৰাখিব):

উদাহৰণ:

```
<style>
body {
  background-image: url('img_girl.jpg');
  background-repeat: no-repeat;
  background-attachment: fixed;
  background-size: cover;
}
</style>
```

22.5 পৃষ্ঠভূমি প্ৰসাৰিত (Stretch)

যদি আপুনি সমগ্ৰ উপাদানটোৰ সৈতে খাপ খোৱাকৈ পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিখন প্ৰসাৰিত হোৱাটো বিচাৰে, আপুনি **background-size** সম্পত্তি **100%** লৈ ছেট কৰিব পাৰে:

ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোৰ পুনৰ আকাৰ দিয়াৰ চেষ্টা কৰক, আৰু আপুনি দেখিব যে ছবিখন প্ৰসাৰিত হ'ব, কিন্তু সদায়ে সমগ্ৰ উপাদানটো আৱৰি ৰাখিব।

উদাহৰণ:

```
<style>
body {
  background-image: url('img_girl.jpg');
  background-repeat: no-repeat;
  background-attachment: fixed;
  background-size: 100% 100%;
}
</style>
```

22.6 অধিক CSS শিকক

ওপৰৰ উদাহৰণবোৰৰ পৰা আপুনি শিকিছে যে পৃষ্ঠভূমিৰ ছবিবোৰ CSS পৃষ্ঠভূমিৰ বৈশিষ্ট্যব্যৱহাৰ কৰি style কৰিব পাৰি।

CSS পৃষ্ঠভূমিৰ গুণাগুণৰ বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, আমাৰ **CSS পৃষ্ঠভূমি টিউট'ৰিয়েল** অধ্যয়ন কৰক।

23 HTML < picture > উপাদান

HTML <picture> উপাদানে আপোনাক বিভিন্ন ডিভাইচ বা স্ক্ৰীণআকাৰৰ বাবে বিভিন্ন ছবি প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

23.1 HTML < picture > উপাদান

HTML <picture> উপাদানে বেব বিকাশকসকলক ছবিসম্পদ নিৰ্দিষ্ট কৰাত অধিক নমনীয়তা প্ৰদান কৰে।

<picture> উপাদানটোত এক বা একাধিক <source> উপাদান থাকে, প্ৰতিটোৱে srcset গুণাগুণৰ জৰিয়তে বিভিন্ন ছবিউল্লেখ কৰে | এনেদৰে ব্ৰাউজাৰে বৰ্তমান দৰ্শন আৰু/বা ডিভাইচৰ সৈতে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠভাৱে খাপ খোৱা ছবিখন বাছনি কৰিব পাৰে।

প্ৰতিটো <source> উপাদানৰ এটা media গুণ থাকে যি ছবিখন কেতিয়া আটাইতকৈ উপযুক্ত হয় তাক নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ:

বিভিন্ন স্ক্ৰীণৰ আকাৰৰ বাবে বিভিন্ন ছবি প্ৰদৰ্শন কৰক:

```
<picture>
  <source media="(min-width: 650px)" srcset="img_food.jpg">
  <source media="(min-width: 465px)" srcset="img_car.jpg">
  
</picture>
```

টোকা: <imgage> উপাদানৰ অন্তিম শিশু উপাদান হিচাপে সদায়ে এটা উপাদান নিৰ্দিষ্ট কৰিব। উপাদানটো ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয় যি <picture> উপাদানসমৰ্থন নকৰে, বা যদি কোনো <source> tag মিলা নাই।

23.2 ছবি উপাদান কেতিয়া ব্যৱহাৰ কৰিব

<picture> উপাদানৰ বাবে দুটা মুখ্য উদ্দেশ্য আছে:

1. বেণ্ডউইথ (Bandwidth)

যদি আপোনাৰ এটা সৰু স্ক্ৰীণ বা ডিভাইচ আছে, ডাঙৰ ছবি ফাইল এটা লোড কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। ব্ৰাউজাৰে প্ৰথম <উৎস> উপাদানটো মিলা গুণমানৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰিব, আৰু নিম্নলিখিত যিকোনো উপাদান উপেক্ষা কৰিব।

2. সমর্থন সজ্জিত কৰক (Format Support)

কিছুমান ব্ৰাউজাৰ বা ডিভাইচে সকলো ছবিৰ ফৰ্মেট সমর্থন নকৰিব পাৰে। `<picture>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰি, আপুনি সকলো ফৰ্মেটৰ ছবি যোগ দিব পাৰে, আৰু ব্ৰাউজাৰে চিনাক্ত কৰা প্ৰথম ফৰ্মেটটো ব্যৱহাৰ কৰিব, আৰু নিম্নলিখিত যিকোনো উপাদান উপেক্ষা কৰিব।

উদাহৰণ:

ব্ৰাউজাৰে চিনাক্ত কৰা প্ৰথম ছবিৰ বিন্যাস ব্যৱহাৰ কৰিব:

```
<picture>
  <source srcset="img_avatar.png">
  <source srcset="img_girl.jpg">
  
</picture>
```

টোকা: ব্ৰাউজাৰে প্ৰথম `<source>` উপাদানটো মিলা গুণমানৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰিব, আৰু নিম্নলিখিত যিকোনো `<source>` উপাদান উপেক্ষা কৰিব।

24 HTML favicon (Favicon)

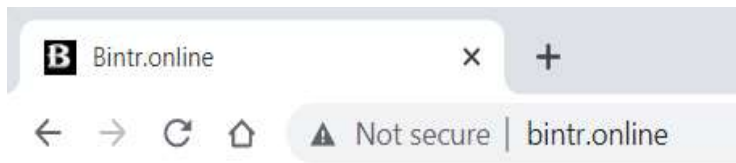
ফেভিকন হৈছে ব্ৰাউজাৰ টেবত পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষকত প্ৰদৰ্শিত এটা সৰু ছবি।

24.1 HTML ত favicon কেনেদৰে যোগ কৰিব

আপুনি আপোনাৰ বিচৰা যিকোনো ছবি আপোনাৰ ফেভিকন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। আপুনি <https://www.favicon.cc> দৰে ছাইটত আপোনাৰ নিজৰ ফেভিকনও সৃষ্টি কৰিব পাৰে।

পৰামৰ্শ: ফেভিকন হৈছে এক সৰু ছবি, সেয়েহে ই উচ্চ বৈপৰীতাৰ সৈতে এটা সৰল ছবি হ'ব লাগে।

ব্ৰাউজাৰ টেবত পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষকৰ বাওঁফালে ফেভিকন ছবি এখন প্ৰদৰ্শিত হয়, এনেদৰে:

আপোনাৰ ৱেবছাইটত ফেভিকন যোগ দিবলৈ, হয় আপোনাৰ ফেভিকন ছবি আপোনাৰ ৱেবচাৰ্ভাৰৰ বুট ডাইৰেকটৰিলৈ সংৰক্ষণ কৰক, বা ছবি নামৰ বুট ডাইৰেকটৰিত এটা ফ'ল্ডাৰ সৃষ্টি কৰক, আৰু এই ফ'ল্ডাৰত আপোনাৰ ফেভিকন ছবি সংৰক্ষণ কৰক। ফেভিকন ছবিৰ এটা সাধাৰণ নাম হৈছে "favicon.ico"।

<title> উপাদানৰ পিছত আপোনাৰ "index.html" ফাইলৰ সৈতে এটা <link> উপাদান এটা Add কৰক:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
  <title>My Page Title</title>
  <link rel="icon" type="image/x-icon" href="/images/favicon.ico">
</head>
<body>

<h1>This is a Heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
</html>
```

এতিয়া, "index.html" ফাইলটো সংৰক্ষণ কৰক আৰু ইয়াক আপোনাৰ ব্ৰাউজাৰত পুনৰ লোড কৰক। আপোনাৰ ব্ৰাউজাৰ টেবে এতিয়া পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষকৰ বাওঁফালে আপোনাৰ ফেভিকন ছবি প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে।

24.2 favicon ফাইল ফৰমেট সমৰ্থন

নিম্নলিখিত তালিকাত ফেভিকন ছবিৰ বাবে ফাইল ফৰমেট সমৰ্থন (support) দেখুওৱা হৈছে:

ব্ৰাউজাৰ	.ICO	.PNG	.GIF	.JPEG	.SVG
Edge	হয়	হয়	হয়	হয়	হয়
Chrome	হয়	হয়	হয়	হয়	হয়

Firefox	হয়	হয়	হয়	হয়	হয়
Opera	হয়	হয়	হয়	হয়	হয়
Safari	হয়	হয়	হয়	হয়	হয়

24.3 অধ্যায়সার

- ফেভিকন সুমুৰাবলৈ HTML `<link>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক

24.4 HTML লিংক tag

Tag	বিৱৰণ
<code><link></code>	দস্তাবেজ আৰু বাহ্যিক সম্পদৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে

25 HTML তালিকাসমূহ (Tables)

HTML তালিকাবোৰে ৰেব বিকাশকসকলক শাৰী (Rows) আৰু স্তম্ভত (Columns) ডাটা সজাবলৈ অনুমতি দিয়ে।

উদাহৰণ:

Company	Contact	Country
Alfreds Futterkiste	Maria Anders	Germany
Centro comercial Moctezuma	Francisco Chang	Mexico
Ernst Handel	Roland Mendel	Austria
Island Trading	Helen Bennett	UK
Laughing Bacchus Winecellars	Yoshi Tannamuri	Canada
Magazzini Alimentari Riuniti	Giovanni Rovelli	Italy

25.1 এটা HTML তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰক

HTML ৰ এখন তালিকাত শাৰী আৰু স্তম্ভৰ ভিতৰত টেবুল কোষ থাকে

উদাহৰণ:

এটা সৰল HTML তালিকা:

```
<table>
  <tr>
    <th>Company</th>
    <th>Contact</th>
    <th>Country</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Alfreds Futterkiste</td>
    <td>Maria Anders</td>
    <td>Germany</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Centro comercial Moctezuma</td>
    <td>Francisco Chang</td>
    <td>Mexico</td>
  </tr>
</table>
```

25.2 তালিকা কোষসমূহ (Cells)

প্রতিটো টেবুল কোষ এটা `<td>` আৰু এটা `</td>` tag ৰ দ্বাৰা সংজ্ঞায়িত কৰা হয়।

`td` ৰ অৰ্থ হৈছে table data ।

`<td>` আৰু `</td>` মাজৰ সকলোবোৰ টেবুল কোষৰ সমল।

উদাহৰণ

```
<table>
  <tr>
    <td>Emil</td>
    <td>Tobias</td>
    <td>Linus</td>
  </tr>
</table>
```


টোকা: টেবুল ডাটা উপাদানবোৰ হৈছে তালিকাৰ ডাটা পাত্ৰ (container)। এইবোৰত সকলো ধৰণৰ HTML উপাদান থাকিব পাৰে; পাঠ, ছবি, তালিকা, অন্যান্য তালিকা ইত্যাদি।

25.3 তালিকাৰ শাৰীসমূহ (Rows)

প্রতিটো টেবুল শাৰী `<tr>` ৰে আৰম্ভ হয় আৰু `</tr>` টেগেৰে সমাপ্ত হয়।

tr ৰ অৰ্থ হৈছে টেবুল শাৰী (table row)।

```
<table>
  <tr>
    <td>Emil</td>
    <td>Tobias</td>
    <td>Linus</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>16</td>
    <td>14</td>
    <td>10</td>
  </tr>
</table>
```

আপুনি টেবুল এখনত যিমান বিচাৰে সিমান শাৰী থাকিব পাৰে, কেৱল নিশ্চিত কৰিব যে প্রতিটো শাৰীত কোষৰ সংখ্যা একে।

টোকা: এনে কিছুমান সময় আছে য'ত শাৰী এটাত আনএটাতকৈ কম বা অধিক কোষ থাকিব পাৰে। আপুনি পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত সেই বিষয়ে শিকিব।

25.4 তালিকাৰ হেডাৰসমূহ

কেতিয়াবা আপুনি আপোনাৰ কোষবোৰ হেডাৰ হোৱাটো বিচাৰে, সেই ক্ষেত্ৰত `<td>` tag ৰ সলনি `<th>` tag ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

প্রথম শাৰীটো টেবুল হেডাৰ হ'ব দিয়ক:

```
<table>
  <tr>
    <th>Person 1</th>
    <th>Person 2</th>
    <th>Person 3</th>
```

```

</tr>
<tr>
  <td>Emil</td>
  <td>Tobias</td>
  <td>Linus</td>
</tr>
<tr>
  <td>16</td>
  <td>14</td>
  <td>10</td>
</tr>
</table>

```


অবিকল্পিত অনুসৰি, `<th>` উপাদানবোৰৰ পাঠসাহসী আৰু কেন্দ্ৰীভূত, কিন্তু আপুনি CSS-ৰ সৈতে ইয়াক সলনি কৰিব পাৰে।

25.5 HTML টেবুল tag সমূহ

Tag	বিৱৰণ
<code><table></code>	তালিকা এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><th></code>	তালিকা এখনত হেডাৰ কোষ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><tr></code>	তালিকা এখনত শাৰী এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><td></code>	তালিকা এখনত এটা কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><caption></code>	তালিকাৰ caption নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><colgroup></code>	ফৰমেটিংৰ বাবে তালিকা এখনত এক বা একাধিক স্তম্ভৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><col></code>	<code><colgroup></code> উপাদানৰ ভিতৰত প্ৰতিটো স্তম্ভৰ বাবে স্তম্ভৰ গুণাগুণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><thead></code>	তালিকা এখনত হেডাৰসমল গোট কৰে
<code><tbody></code>	টেবুল এখনত শাৰীৰ সমল গোট কৰে
<code><tfoot></code>	এখন টেবুলত ফুটাৰসমল গোট কৰে

26 HTML তালিকাৰ সীমা (Border)

HTML তালিকাত বিভিন্ন style আৰু আকৃতিৰ সীমা থাকিব পাৰে।

26.1 সীমা কেনেদৰে যোগ কৰিব লাগে

যেতিয়া আপুনি এখন টেবুলত সীমা যোগ দিয়ে, আপুনি প্রতিটো টেবুল কোষৰ চাৰিওফালে সীমা যোগ দিয়ে:

সীমা এটা যোগ দিবলৈ, `table`, `th` আৰু `td` উপাদানত CSS সীমান্ত (Border) সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ

```
table, th, td {  
  border: 1px solid black;  
}
```

26.2 খহি পৰা মেজৰ সীমা (Collapsed)

ওপৰৰ উদাহৰণৰ দৰে দুটা সীমা থকা পৰিহাৰ কৰিবলৈ, CSS `border-collapse` সম্পত্তি ধ্বংস হ'বলৈ নিৰ্ধাৰণ কৰক।

ইয়াৰ ফলত সীমাবোৰ এটা সীমাত খহি পৰিব:

উদাহৰণ:

```
table, th, td {  
  border: 1px solid black;  
  border-collapse: collapse;  
}
```

26.3 style টেবুল সীমা

যদি আপুনি প্রতিটো কোষৰ পৃষ্ঠভূমিৰ বং ছেট কৰে, আৰু সীমাক বগা বং দিয়ে (the same as the document background), আপুনি এক অদৃশ্য সীমাৰ আভাস পায়:

উদাহৰণ

```
table, th, td {
  border: 1px solid white;
  border-collapse: collapse;
}
th, td {
  background-color: #96D4D4;
}
```

26.4 বৃত্তাকাৰ (Round) তালিকাৰ সীমা

`border-radius` (সীমা-ব্যাসার্ধ) সম্পত্তিৰ সৈতে, সীমাবোৰ বৃত্তাকাৰ কোণবোৰ পায়:

উদাহৰণ

```
table, th, td {
  border: 1px solid black;
  border-radius: 10px;
}
```

CSS নিৰ্বাচকৰ পৰা মেজ এৰি মেজৰ চাৰিওফালে থকা সীমা বাদ দিয়ক:

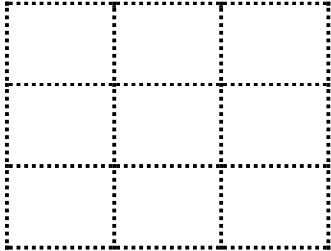
উদাহৰণ


```
th, td {
  border: 1px solid black;
  border-radius: 10px;
}
```


26.5 Dotted টেবুল সীমা

`border-style` সম্পত্তিৰ সৈতে, আপুনি সীমাৰ ক্ষুধা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে।

নিম্নলিখিত মানবোৰ অনুমোদিত:

বিন্দুযুক্ত (dotted)

dashed

কঠিন (solid)

দুগুণ (double)

খাঁজ (groove)

ridge

inset

আৰম্ভণি (outset)

একো নহয় (none)

গুপ্ত (hidden)

উদাহৰণ:

```
th, td {
  border-style: dotted;
}
```

26.6 সীমাৰ ৰং

`border-color` সম্পত্তিৰ সৈতে, আপুনি সীমাৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে।

উদাহরণ

```
th, td {  
  border-color: #96D4D4;  
}
```


27 HTML তালিকাৰ আকাৰ

প্রতিটো স্তম্ভ (column), শাৰী (row) বা সমগ্ৰ তালিকাৰ (entire table) বাবে HTML তালিকাৰ বিভিন্ন আকাৰ থাকিব পাৰে।

টেবুল, শাৰী বা স্তম্ভৰ আকাৰ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ width বা height গুণাগুণৰ সৈতে style বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক।

27.1 HTML তালিকাৰ width

টেবুল এখনৰ width নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ, style বৈশিষ্ট্যটো `<table >` উপাদান যোগ কৰক:

উদাহৰণ:

তালিকাৰ width 100% লৈ ছেট কৰক:

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Firstname</th>
    <th>Lastname</th>
    <th>Age</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Jill</td>
    <td>Smith</td>
    <td>50</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Eve</td>
    <td>Jackson</td>
    <td>94</td>
  </tr>
</table>
```

টোকা: প্ৰস্থৰ বাবে আকাৰ একক হিচাপে শতাংশ ব্যৱহাৰ কৰাৰ অৰ্থ হৈছে এই উপাদানটো ইয়াৰ মূল উপাদানৰ সৈতে কিমান বহল তুলনা কৰা হ'ব, যিটো এই ক্ষেত্ৰত

`<body>` উপাদান।

27.2 HTML তালিকা স্তম্ভ প্রস্থ (Column Width)

এটা নির্দিষ্ট স্তম্ভৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ, `<th>` বা `<td>` উপাদান এটাত `style` বৈশিষ্ট্য যোগ দিয়ক:

উদাহৰণ:

প্রথম স্তম্ভৰ প্রস্থ 70% লৈ ছেট কৰক:

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th style="width:70%">Firstname</th>
    <th>Lastname</th>
    <th>Age</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Jill</td>
    <td>Smith</td>
    <td>50</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Eve</td>
    <td>Jackson</td>
    <td>94</td>
  </tr>
</table>
```

27.3 HTML তালিকা শাৰী উচ্চতা (Row Height)

এটা নির্দিষ্ট শাৰীৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ, টেবুল শাৰী উপাদান এটাত `style` বৈশিষ্ট্য যোগ কৰক:

উদাহৰণ

দ্বিতীয় শাৰীৰ উচ্চতা 200 pixels লৈ ছেট কৰক:

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Firstname</th>
    <th>Lastname</th>
    <th>Age</th>
  </tr>
  <tr style="height:200px">
    <td>Jill</td>
    <td>Smith</td>
    <td>50</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Eve</td>
    <td>Jackson</td>
    <td>94</td>
  </tr>
</table>
```


28 HTML তালিকা ৰ হেডাৰসমূহ

HTML তালিকাত প্রতিটো স্তম্ভ বা শাৰীৰ বাবে, বা বহুতো স্তম্ভ/শাৰীৰ বাবে হেডাৰ থাকিব পাৰে।

EMIL	TOBIAS	LINUS

	MON	TUE	WED	THU	FRI
8:00					
9:00					
10:00					
11:00					
12:00					

28.1 HTML তালিকা ৰ হেডাৰসমূহ

তালিকা ৰ হেডাৰবোৰ **th** উপাদানেৰে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়, প্রতিটো **th** উপাদানে টেবুল কোষ এটা প্রতিনিধিত্ব কৰে।

উদাহৰণ:

```
<table>
  <tr>
    <th>Firstname</th>
    <th>Lastname</th>
    <th>Age</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Jill</td>
    <td>Smith</td>
    <td>50</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Eve</td>
    <td>Jackson</td>
    <td>94</td>
  </tr>
</table>
```

28.2 উল্লম্ব তালিকা ৰ হেডাৰসমূহ

প্রথম স্তম্ভটো টেবুল হেডাৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ, প্রতিটো শাৰীৰ প্রথম কোষটোক এটা **th** উপাদান হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

উদাহৰণ:

```
<table>
  <tr>
    <th>Firstname</th>
    <td>Jill</td>
    <td>Eve</td>
  </tr>
  <tr>
    <th>Lastname</th>
    <td>Smith</td>
    <td>Jackson</td>
  </tr>
  <tr>
    <th>Age</th>
    <td>94</td>
    <td>50</td>
  </tr>
</table>
```


28.3 তালিকাৰ হেডাৰসমূহ সংৰেখিত কৰক (Align)

অবিকল্পিত অনুসৰি, টেবুল হেডাৰবোৰ বোল্ড আৰু কেন্দ্ৰীভূত:

প্রথম নাম	অন্তিম নাম	বয়স
বিনোদ	ৰাভা	50
ইভ	ৰায়	94

টেবুল হেডাৰবোৰ বাওঁ-সংৰেখিত(left-align) কৰিবলৈ, CSS `text-align` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
th {
  text-align: left;
}
```

28.4 একাধিক স্তম্ভৰ বাবে হেডাৰ

আপোনাৰ এটা হেডাৰ থাকিব পাৰে যি দুটা বা ততোধিক স্তম্ভত বিস্তৃত।

নাম	বয়স

বিনোদ	ৰাভা	50
ইভ	ৰায়	94

এনে কৰিবলৈ, `<th>` উপাদানত `colspan` গুণাগুণ (attribute) ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<table>
  <tr>
    <th colspan="2">Name</th>
    <th>Age</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Jill</td>
    <td>Smith</td>
    <td>50</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Eve</td>
    <td>Jackson</td>
    <td>94</td>
  </tr>
</table>
```

আপুনি টেবুল `colspan` আৰু `rowspan` অধ্যায়ত `colspan` আৰু `rowspan` বিষয়ে অধিক জানিব।

28.5 তালিকাৰ title (Caption)

আপুনি এটা Caption যোগ দিব পাৰে যি গোটেই তালিকাখনৰ বাবে title হিচাপে কাম কৰে।

মাহিলী সঞ্চয়

মাহ	সঞ্চয়
জানুৱাৰী	100/-
ফেব্ৰুৱাৰী	50/-

টেবুল এখনত Caption এটা যোগ দিবলৈ, `<Caption>` tag ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<table style="width:100%">
  <caption>Monthly savings</caption>
  <tr>
```



```
<th>Month</th>
<th>Savings</th>
</tr>
<tr>
<td>January</td>
<td>2,500 ₹</td>
</tr>
<tr>
<td>February</td>
<td>500₹</td>
</tr>
</table>
```


টোকা: `<Caption>` tag-টো `<table>` tagৰ ঠিক পিছতে অন্তর্ভুক্ত কৰিব লাগে।

29 HTML টেবুল padding আৰু ব্যৱধান

HTML তালিকাবোৰে কোষবোৰৰ ভিতৰত padding মিলাব পাৰে, আৰু কোষবোৰৰ মাজৰ স্থানও মিলাব পাৰে।

paddingৰ সৈতে		
নমস্কাৰ	নমস্কাৰ	নমস্কাৰ
নমস্কাৰ	নমস্কাৰ	নমস্কাৰ
নমস্কাৰ	নমস্কাৰ	নমস্কাৰ
ব্যৱধানৰ (Spacing) সৈতে		
নমস্কাৰ	নমস্কাৰ	নমস্কাৰ
নমস্কাৰ	নমস্কাৰ	নমস্কাৰ
নমস্কাৰ	নমস্কাৰ	নমস্কাৰ

29.1 তালিকা - কোষ (Cell) padding

কোষ padding হৈছে কোষৰ কাষ আৰু কোষৰ সমলৰ মাজৰ স্থান।

অবিকল্পিত অনুসৰি padding 0 লৈ ছেট কৰা হৈছে।

টেবুল কোষত padding যোগ দিবলৈ, CSS padding বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
th, td {
  padding: 15px;
}
```

কেৱল সমলৰ ওপৰত padding যোগ দিবলৈ, padding-top বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক।

আৰু আনবোৰে padding-bottom, padding-left, আৰু padding-right বৈশিষ্ট্যৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰক।

উদাহৰণ:

```
th, td {  
  padding-top: 10px;  
  padding-bottom: 20px;  
  padding-left: 30px;  
  padding-right: 40px;  
}
```


29.2 HTML তালিকা - কোষৰ ব্যৱধান (Cell Spacing)

কোষৰ ব্যৱধান হৈছে প্ৰতিটো কোষৰ মাজৰ স্থান।

অবিকল্পিত অনুসৰি স্থানটো 2 pixels লৈ ছেট কৰা হৈছে।

টেবুল কোষবোৰৰ মাজৰ স্থান সলনি কৰিবলৈ, `table` উপাদানত CSS `border-spacing` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
table {  
  border-spacing: 30px;  
}
```

30 HTML টেবুল colspan আৰু rowspan

HTML তালিকাত একাধিক শাৰী আৰু/বা স্তম্ভত বিভূত কোষ থাকিব পাৰে।

নাম		

এপ্ৰিল		

2022		
পাৰ্টি		

30.1 HTML তালিকা - colspan

একাধিক স্তম্ভৰ ওপৰত কোষৰ বিস্তাৰ কৰিবলৈ, `colspan` গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<table>
<tr>
<th colspan="2">Name</th>
<th>Age</th>
</tr>
<tr>
<td>Jill</td>
<td>Smith</td>
<td>43</td>
</tr>
<tr>
<td>Eve</td>
<td>Jackson</td>
<td>57</td>
```

টোকা: `colspan` গুণৰ মূল্যই স্তম্ভৰ সংখ্যা প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

30.2 HTML তালিকা – শাৰীবিস্তাৰ (Rowspan)

একাধিক শাৰীত কোষ ৰখাৰ বাবে, `rowspan` গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<table>
<tr>
<th>Name</th>
```

```
<td>Jill</td>
</tr>
<tr>
  <th rowspan="2">Phone</th>
  <td>555-1234</td>
</tr>
<tr>
  <td>555-8745</td>
</tr>
</table>
```


টোকা: `rowspan` গুণৰ মূল্যই শাৰীৰ সংখ্যা প্রতিনিধিত্ব কৰে।

31 HTML টেবুল শৈলী (Styling)

আপোনাৰ টেবুলবোৰ ভাল দেখাবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক।

31.1 HTML তালিকা - Zebra Stripes

যদি আপুনি আন প্রতিটো টেবুল শাৰীত পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং যোগ দিয়ে, আপুনি এক সুন্দৰ জেব্ৰা ষ্ট্ৰাইপ প্ৰভাৱ পাব।

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20

আন প্রতিটো টেবুল শাৰী উপাদান style কৰিবলৈ, এনেদৰে `:nth-child(even)` নিৰ্বাচক ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
tr:nth-child(even) {
  background-color: #D6EEEE;
}
```

টোকা: যদি আপুনি **যুগ্ম** (even) সলনি **অযুগ্ম** (odd) ব্যৱহাৰ কৰে, শৈলীবোৰ 2,4,6 আদিৰ পৰিৱৰ্তে শাৰী 1,3,5 ইত্যাদিত হ'ব।

31.2 HTML তালিকা - উলম্ব জেব্ৰা ষ্ট্ৰাইপ (Vertical Zebra Stripes)

উলম্ব জেব্ৰা ষ্ট্ৰাইপ তৈয়াৰ কৰিবলৈ, আন প্রতিটো শাৰীৰ সলনি আন প্রতিটো স্তম্ভ style কৰক।

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20

টেবুল ডাটা উপাদানসমূহৰ বাবে `:nth-child(even)` ছেট কৰক:

উদাহৰণ:

```
td:nth-child(even), th:nth-child(even) {
  background-color: #D6EEEE;
}
```


টোকা: যদি আপুনি হেডাৰ আৰু নিয়মীয়া টেবুল কোষ দুয়োটাতে ষ্টাইলিং কৰিব বিচাৰে তেনেহ'লে `th` আৰু `td` দুয়োটা উপাদানৰ ওপৰত `:nth-child()` নিৰ্বাচক ৰাখক।

31.3 উলম্ব আৰু পথালি জেব্রা ষ্টাইপ একত্ৰিত কৰক

আপুনি ওপৰৰ দুটা উদাহৰণৰ পৰা ষ্টাইলিং একত্ৰিত কৰিব পাৰে আৰু আপোনাৰ প্ৰতিটো শাৰী আৰু আন প্ৰতিটো স্তম্ভত ষ্টাইপ থাকিব।

যদি আপুনি স্বচ্ছ ৰং ব্যৱহাৰ কৰে আপুনি এক অভাৱলেপিং প্ৰভাৱ পাব।

ৰঙৰ স্বচ্ছতা নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ এটা `RGBA()` ৰং ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
tr:nth-child(even) {
  background-color: rgba(150, 212, 212, 0.4);
}
```

```
th:nth-child(even),td:nth-child(even) {
  background-color: rgba(150, 212, 212, 0.4);
}
```

31.4 আনুভূমিক বিভাজক (Horizontal Dividers)

প্ৰথম নাম	অন্তিম নাম	সংখ্য
বিনোদ	ৰাভা	100/-
টয়া	ৰাভা	150/-
জো	ৰাভা	300/-

যদি আপুনি কেৱল প্রতিটো তালিকা শাৰীৰ তলত সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰে, আপোনাৰ পথালি ডিভাইডাৰৰ সৈতে এখন তালিকা থাকিব।

আনুভূমিক বিভাজক প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ সকলো `tr` উপাদানত `border-bottom` সম্পত্তি যোগ দিয়ক:

উদাহৰণ:

```
tr {  
  border-bottom: 1px solid #ddd;  
}
```


31.5 Hoverable টেবুল

মাউচৰ ওপৰত টেবুল শাৰী হাইলাইট কৰিবলৈ `tr`-ত `:hover` নিৰ্বাচক ব্যৱহাৰ কৰক:

প্ৰথম নাম	অন্তিম নাম	সংখ্য
বিনোদ	ৰাভা	100
বিনোদ	ৰাভা	150
জো	ৰাভা	300

উদাহৰণ:

```
tr:hover {background-color: #D6EEEE;}
```


32 টেবুল Colgroup

টেবুল এখনৰ নিৰ্দিষ্ট স্তম্ভ style কৰিবলৈ `<colgroup>` উপাদানব্যৱহাৰ কৰা হয়।

যদি আপুনি টেবুল এখনৰ প্ৰথম স্তম্ভ দুটা style কৰিব বিচাৰে, `<colgroup>` আৰু `<col>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক।

MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

`<colgroup>` উপাদানটো স্তম্ভৰ নিৰ্দিষ্টকৰণৰ বাবে পাত্ৰ (container) হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

প্ৰতিটো গোটক `<col>` উপাদানেৰে নিৰ্ধাৰিত কৰা হয়।

`span` এট্ৰিবিউটে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে কিমানটা স্তম্ভ যি styleটো পায়।

`style` এট্ৰিবিউটে স্তম্ভবোৰ দিবলৈ styleটো নিৰ্দিষ্ট কৰে।

উদাহৰণ:

```

table>
<colgroup>
  <col span="2" style="background-color: #D6EEEE">
</colgroup>
<tr>
  <th>MON</th>
  <th>TUE</th>
  <th>WED</th>
  <th>THU</th>
  ...

```

32.1 colgroup

দুটা স্তম্ভৰ বাবে এটা শৈলী নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ দুটা স্তম্ভৰ ওপৰত বিস্তৃত এটা `colgroup` যোগ দিয়ক:

MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

টোকা: `<colgroup>` tag-টো এটা `<টেবুল >` উপাদানৰ সন্তান হ'ব লাগিব আৰু ইয়াক আন যিকোনো টেবুল উপাদানৰ সম্মুখত ৰাখিব লাগিব, যেনে `<thead >`, `<tr>`, `<td>` ইত্যাদি, কিন্তু `<Caption>` উপাদানৰ পিছত, যদি উপস্থিত থাকে।

আইনী CSS বৈশিষ্ট্যসমূহ

কেৱল CSS বৈশিষ্ট্যৰ এক অতি সীমিত বাছনি আছে যাক `colgroup` ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া হয়:

- প্ৰস্থ সম্পত্তি (`width property`)
- দৃশ্যমানতা সম্পত্তিপৃষ্ঠভূমিৰ (`visibility property`)
- `background properties`
- সীমাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ (`border properties`)

আন সকলো CSS বৈশিষ্ট্যই আপোনাৰ টেবুলত কোনো প্ৰভাৱ পেলাব নোৱাৰে।

32.2 একাধিক ক'ল উপাদান

যদি আপুনি বিভিন্ন styleৰ সৈতে অধিক স্তম্ভ style কৰিব বিচাৰে, `<colgroup>`ৰ ভিতৰত অধিক `<col>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক>:

উদাহৰণ:

```
<table>
  <colgroup>
    <col span="2" style="background-color: #D6EEEE">
    <col span="3" style="background-color: pink">
  </colgroup>
  <tr>
    <th>MON</th>
    <th>TUE</th>
    <th>WED</th>
    <th>THU</th>
  ...
```

32.3 ৰিক্ত ক'লগ্ৰুপসমূহ (Empty Colgroups)

যদি আপুনি টেবুল এখনৰ মাজত স্তম্ভবোৰ style কৰিব বিচাৰে, তেন্তে আগতে স্তম্ভবোৰৰ বাবে "খালী" `<col>` উপাদান (কোনো style নথকা) অন্তৰ্ভুক্ত কৰক:

উদাহৰণ:

```
<table>
  <colgroup>
    <col span="3">
    <col span="2" style="background-color: pink">
  </colgroup>
  <tr>
    <th>MON</th>
    <th>TUE</th>
    <th>WED</th>
    <th>THU</th>
```

...

32.4 স্তম্ভসমূহ লুকুৱাওক (Hide Columns)

আপুনি দৃশ্যমানতাৰ সৈতে স্তম্ভবোৰ লুকুৱাব পাৰে `visibility: collapse`

উদাহৰণ:

```
<table>
  <colgroup>
    <col span="2">
    <col span="3" style="visibility: collapse">
  </colgroup>
  <tr>
    <th>MON</th>
    <th>TUE</th>
    <th>WED</th>
    <th>THU</th>
  </tr>
```

...

33 HTML তালিকা

HTML তালিকাবোৰে বেব বিকাশক সকলক তালিকাত সম্পৰ্কিত আইটেমৰ এটা ছেট গোট কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

উদাহৰণ:

এটা অনিৰ্ধাৰিত (unordered) HTML তালিকা:

- বস্তু
- বস্তু
- বস্তু
- বস্তু

এটা নিৰ্দেশিত (ordered) HTML তালিকা:

- 1 প্রথম আইটেম
- 2 দ্বিতীয় আইটেম
- 3 তৃতীয় আইটেম
- 4 চতুৰ্থ আইটেম

33.1 অনিৰ্ধাৰিত (unordered) HTML তালিকা

এটা অনিৰ্ধাৰিত তালিকা `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়। প্রতিটো তালিকাআইটেম `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়।

তালিকাৰ আইটেমবোৰ অবিকল্পিতভাৱে বুলেট (সবু ক'লা বৃত্ত) ৰে চিহ্নিত কৰা হ'ব:

উদাহৰণ:

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

33.2 Ordered HTML তালিকা

এটা অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়। প্রতিটো তালিকাআইটেম `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়।

তালিকাৰ আইটেমবোৰ অবিকল্পিত ভাৱে সংখ্যাৰে চিহ্নিত কৰা হ'ব:

উদাহৰণ:

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

33.3 HTML বিৱৰণ তালিকা (Description Lists)

HTML-এ বিৱৰণ তালিকাও সমৰ্থন কৰে। বৰ্ণনা তালিকা হৈছে চৰ্তাৱলীৰ এখন তালিকা, প্ৰতিটো শব্দৰ বৰ্ণনাৰ সৈতে।

`<dl>` defines the description টেগে বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে, `<dt>` টেগে শব্দটো (নাম) নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু `<dd>` টেগে প্ৰতিটো শব্দ বৰ্ণনা কৰে:

উদাহৰণ:

```
<dl>
  <dt>Coffee</dt>
  <dd>- black hot drink</dd>
  <dt>Milk</dt>
  <dd>- white cold drink</dd>
</dl>
```


33.4 তালিকা tag সমূহ

TAG	বিৱৰণ
<code></code>	অনিৰ্ধাৰিত তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে (Defines an unordered list)
<code></code>	এটা অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে (Defines an ordered list)
<code></code>	তালিকা ৰ বস্তু নিৰ্ধাৰণ কৰে (Defines a list item)
<code><dl></code>	বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে (Defines a description list)
<code><dt></code>	বৰ্ণনা তালিকাত এটা শব্দ নিৰ্ধাৰণ কৰে (Defines a term in a description list)
<code><dd></code>	বৰ্ণনা তালিকাত শব্দটো বৰ্ণনা কৰা হৈছে (Describes the term in a description list)

33.5 HTML অনিৰ্ধাৰিত তালিকা

HTML `` টেগে এক অৰ্ডাৰ নোহোৱা (bulleted) তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

অনিৰ্ধাৰিত HTML তালিকা

এটা অৰ্ডাৰ নোহোৱা তালিকা `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়। প্ৰতিটো তালিকা আইটেম `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়।

তালিকাৰ আইটেমবোৰ অবিকল্পিতভাৱে বুলেট (সবু ক'লা বৃত্ত) ৰে চিহ্নিত কৰা হ'ব:

উদাহৰণ

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

33.6 Unordered HTML List - Choose List Item Marker

তালিকা আইটেম মার্কৰৰ শৈলী নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ CSS তালিকা-শৈলী-প্ৰকাৰৰ সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ নিম্নলিখিত মূল্যবোৰৰ এটা থাকিব পাৰে:

 HTML Tutorial BinTR.docx	 HTML Tutorial BinTR.docx
 HTML Tutorial BinTR.docx	 HTML Tutorial BinTR.docx

উদাহৰণ:- Disc

```
<ul style="list-style-type:disc;">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

উদাহৰণ: - Circle

```
<ul style="list-style-type:circle;">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

উদাহৰণ:- Square

```
<ul style="list-style-type:square;">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

উদাহৰণ:- None

```
<ul style="list-style-type:none;">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

33.7 Nested HTML তালিকা

তালিকাসমূহ বান্ধিব পাৰি (তালিকাৰ ভিতৰত তালিকা):

উদাহৰণ

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
```

```
<ul>
  <li>Black tea</li>
  <li>Green tea</li>
</ul>
</li>
<li>Milk</li>
</ul>
```


টোকা: তালিকা আইটেম এটাত () এটা নতুন তালিকা, আৰু অন্যান্য HTML উপাদান, যেনে ছবি আৰু লিংক আদি থাকিব পাৰে।

33.8 CSS ৰ সৈতে পথালি তালিকা

HTML তালিকাবোৰ CSS ৰ সৈতে বিভিন্ন ধৰণে style কৰিব পাৰি।

এটা জনপ্ৰিয় উপায় হ'ল তালিকা এখন পথালিকৈ style কৰা, নেভিগেশ্বন মেনু (navigation menu) এটা সৃষ্টি কৰা:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
ul {
  list-style-type: none;
  margin: 0;
  padding: 0;
  overflow: hidden;
  background-color: #333333;
}

li {
  float: left;
}

li a {
  display: block;
  color: white;
  text-align: center;
  padding: 16px;
  text-decoration: none;
}

li a:hover {
  background-color: #111111;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<ul>
  <li><a href="#home">Home</a></li>
  <li><a href="#news">News</a></li>
  <li><a href="#contact">Contact</a></li>
  <li><a href="#about">About</a></li>
</ul>

</body>
</html>
```


পরামর্শ: আপুনি আমাৰ [CSS Tutorial](#)ত CSS-ৰ বিষয়ে অধিক শিকিব পাৰে।

33.9 অধ্যায়সৰ

- অনিৰ্ধাৰিত তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- তালিকা আইটেম মাৰ্কাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ CSS `list-style-type` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক
- তালিকা আইটেম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- তালিকাসমূহ বাহু সাজিব পাৰি
- তালিকাৰ আইটেম সমূহত অন্যান্য HTML উপাদান থাকিব পাৰে
- তালিকা এখন পথালিভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ CSS বৈশিষ্ট্য `float:left` ব্যৱহাৰ কৰক

34 Ordered List

HTML `` টেগে এটা অর্ডাৰ কৰা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে। অর্ডাৰ কৰা তালিকা এখন সাংখ্যিক বা বৰ্ণানুক্ৰমিক হ'ব পাৰে।

এটা অর্ডাৰ কৰা তালিকা `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়। প্রতিটো তালিকাআইটেম `` tagৰ সৈতে আৰম্ভ হয়।

তালিকাৰ আইটেমবোৰ অবিকল্পিত ভাৱে সংখ্যাৰে চিহ্নিত কৰা হ'ব:

উদাহৰণ:

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```


34.1 অর্ডাৰ HTML তালিকা - প্ৰকাৰ বৈশিষ্ট্য

`` tagৰ প্ৰকাৰ গুণাগুণে তালিকা আইটেম মাৰ্কাৰৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে:

Type	বিৱৰণ
<code>type="1"</code>	তালিকাৰ আইটেমসমূহ সংখ্যাৰে নম্বৰ কৰা হ'ব (default)
<code>type="A"</code>	তালিকাৰ আইটেমবোৰ আপাৰকেছ আখৰেৰে নম্বৰ কৰা হ'ব
<code>type="a"</code>	তালিকাৰ আইটেমবোৰ সৰু আখৰেৰে নম্বৰ কৰা হ'ব
<code>type="I"</code>	তালিকাৰ আইটেমবোৰ আপাৰকেছ ৰোমান নম্বৰৰ সৈতে নম্বৰ কৰা হ'ব
<code>type="i"</code>	তালিকাৰ আইটেমসমূহক ল'ৱাৰকেছ ৰোমান সংখ্যাৰ সৈতে নম্বৰ কৰা হ'ব

সংখ্যাসমূহ:

```
<ol type="1">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

আপাৰকেছ আখৰসমূহ:

```
<ol type="A">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

ল'ৱাৰকেছ আখৰসমূহ:

```
<ol type="a">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
</ol>
```

```
<li>Milk</li>
</ol>
```

আপাৰকেছ ৰোমান সংখ্যা:

```
<ol type="I">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

লৱাৰকেছ ৰোমান সংখ্যা:

```
<ol type="i">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```


34.2 নিয়ন্ত্ৰণ তালিকা গণনা (Control List Counting)

অবিকল্পিত অনুসৰি, অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা এখন 1-ৰ পৰা গণনা আৰম্ভ হ'ব। যদি আপুনি এটা নিৰ্দিষ্ট সংখ্যাৰ পৰা গণনা আৰম্ভ কৰিব বিচাৰে, আপুনি **আৰম্ভণি** বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<ol start="50">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

34.3 Nested HTML তালিকা

তালিকাসমূহ বান্ধিব পাৰি (তালিকাৰ ভিতৰত তালিকা):

উদাহৰণ:

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
    <ol>
      <li>Black tea</li>
      <li>Green tea</li>
    </ol>
  </li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

টোকা: তালিকা আইটেম এটাত (****) এটা নতুন তালিকা, আৰু অন্যান্য HTML উপাদান, যেনে ছবি আৰু লিংক আদি থাকিব পাৰে।

34.4 অধ্যায়সার

- এটা অর্ডাৰ কৰা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- সংখ্যাৰ ধৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `type` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক
- তালিকা আইটেম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- তালিকাসমূহ বাহু সাজিব পাৰি
- তালিকাৰ আইটেমসমূহত অন্যান্য HTML উপাদান থাকিব পাৰে

34.5 HTML অন্যান্য তালিকা

HTML-এ বিৱৰণ তালিকাও সমৰ্থন কৰে।

34.5.1 HTML বিৱৰণ তালিকা

বৰ্ণনা তালিকা হৈছে চৰ্তাৱলীৰ এখন তালিকা, প্ৰতিটো শব্দৰ বৰ্ণনাৰ সৈতে।

`<dl>` টেগে বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে, `<dt>` টেগে শব্দটো (নাম) নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু `<dd>` টেগে প্ৰতিটো শব্দ বৰ্ণনা কৰে:

উদাহৰণ:

```
<dl>
  <dt>Coffee</dt>
  <dd>- black hot drink</dd>
  <dt>Milk</dt>
  <dd>- white cold drink</dd>
</dl>
```

34.6 অধ্যায়সার

- বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `<dl>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- বৰ্ণনা শব্দটো নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `<dt>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক
- বৰ্ণনা তালিকাত শব্দটো বৰ্ণনা কৰিবলৈ HTML `<dd>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক

35 HTML Block আৰু Inline উপাদানসমূহ

প্রতিটো HTML উপাদানৰ এটা অবিকল্পিত প্রদৰ্শন মান থাকে, ই কেনে ধৰণৰ উপাদান তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।

ইয়াত দুটা প্রদৰ্শন মান আছে: Block আৰু Inline ।

35.1 খণ্ড-স্তৰৰ উপাদানসমূহ (Block-level Elements)

এটা খণ্ড-স্তৰৰ উপাদান সদায়ে এটা নতুন শাৰীত আৰম্ভ হয়, আৰু ব্ৰাউজাৰবোৰে উপাদানটোৰ আগত আৰু পিছত স্বয়ংক্রিয়ভাৱে কিছু স্থান (এটা মার্জিন) যোগ দিয়ে।

এটা খণ্ড-স্তৰৰ উপাদানে সদায়ে উপলব্ধ সম্পূৰ্ণ প্ৰস্থ গ্ৰহণ কৰে (যিমান দূৰ পাৰে বাওঁ আৰু সোঁফালে প্ৰসাৰিত হয়) ।

সচৰাচৰ ব্যৱহৃত দুটা খণ্ড উপাদান হৈছে: `<p>` আৰু `<div>` ।

- `<p>` উপাদানে HTML ডকুমেন্টএখনত এটা অনুচ্ছেদ নিৰ্ধাৰণ কৰে।
- `<div>` উপাদানে HTML ডকুমেন্টএখনত এটা বিভাগ বা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<p>` আৰু `<div>` উপাদান হৈছে এক খণ্ড-স্তৰৰ(Block-level) উপাদান।

উদাহৰণ:

```
<p>Hello World</p>
<div>Hello World</div>
```

HTML-ত খণ্ড-স্তৰৰ উপাদানবোৰ ইয়াত দিয়া হৈছে:

```
<address>
<article>
<aside>
<blockquote>
<canvas>
<dd>
<div>
<dl>
<dt>
<fieldset>
<figcaption>
<figure>
<footer>
<form>
<h1>-<h6>
<header>
<hr>
<li>
<main>
```

<nav>
<noscript>

<p>
<pre>
<section>
<table>
<tfoot>

<video>

35.2 Inline উপাদানসমূহ

- এটা Inline উপাদান এটা নতুন শাৰীত আবদ্ধ নহয়।
- এটা Inline উপাদানে কেবল যিমান প্রয়োজন সিমান প্রস্থ লয়।
- এইটো এটা অনুচ্ছেদৰ ভিতৰত এটা উপাদান ।

উদাহৰণ:

```
<span>Hello World</span>
```

HTML-ত Inline উপাদানবোৰ ইয়াত দিয়া হৈছে:

<a>
<abbr>
<acronym>

<bdo>
<big>

<button>
<cite>
<code>
<dfn>

<i>

<input>
<kbd>

<label>
<map>
<object>
<output>
<q>
<samp>
<script>
<select>
<small>

<sub>
<sup>
<textarea>
<time>
<tt>
<var>

টোকা: এটা Inline উপাদানত এটা block-level উপাদান থাকিব নোৱাৰে!

35.3 <div> উপাদান

<div> উপাদানটো প্ৰায়ে অন্যান্য HTML উপাদানৰ বাবে পাত্ৰ (container) হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<div> উপাদানৰ কোনো প্ৰয়োজনীয় গুণ নাই, কিন্তু `style`, `class` আৰু `id` সচৰাচৰ হয়।

যেতিয়া CSS-ৰ সৈতে একেলগে ব্যৱহাৰ কৰা হয়, <div> উপাদানটো সমলৰ Block বোৰ style কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি:

উদাহৰণ:

```
<div style="background-color:black;color:white;padding:20px;">  
  <h2>London</h2>  
  <p>London is the capital city of England. It is the most populous city in the United  
  Kingdom, with a metropolitan area of over 13 million inhabitants.</p>  
</div>
```

35.4 উপাদান

 উপাদান হৈছে পাঠৰ এটা অংশ, বা ডকুমেন্ট এখনৰ এটা অংশ চিহ্নিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা এক Inline পাত্ৰ (container)।

 উপাদানৰ কোনো প্ৰয়োজনীয় গুণ নাই, কিন্তু `style`, `class` আৰু `id` সচৰাচৰ হয়।

যেতিয়া CSS-ৰ সৈতে একেলগে ব্যৱহাৰ কৰা হয়, পাঠৰ অংশবোৰ style কৰিবলৈ `` উপাদানব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি:

উদাহৰণ:

```
<p>My mother has <span style="color:blue;font-weight:bold">blue</span> eyes and my  
father has <span style="color:darkolivegreen;font-weight:bold">dark  
green</span> eyes.</p>
```


35.5 অধ্যায়সৰ

- দুটা প্ৰদৰ্শন মান আছে: Block আৰু Inline
- এটা খণ্ড-স্তৰৰ উপাদান সদায়ে এটা নতুন শাৰীত আৰম্ভ হয় আৰু উপলব্ধ সম্পূৰ্ণ প্ৰস্থ গ্ৰহণ কৰে
- এটা Inline উপাদান এটা নতুন শাৰীত আৰম্ভ নহয় আৰু ই কেৱল প্ৰয়োজনঅনুসৰি প্ৰস্থ লয়
- `<div>` উপাদানটো এটা খণ্ড-স্তৰ আৰু প্ৰায়ে আন HTML উপাদানৰ বাবে পাত্ৰ (container) হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- `` উপাদান হৈছে পাঠৰ এটা অংশ, বা ডকুমেন্টৰ এটা অংশ চিহ্নিত কৰিবলৈ ব্যৱহৃত এক Inline পাত্ৰ (container)

Tag	বিৱৰণ
<code><div></code>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে (Block-level)
<code></code>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে (Inline)

36 HTML শ্রেণী বৈশিষ্ট্য (class Attribute)

HTML উপাদান এটাৰ বাবে শ্রেণী এটা নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ HTML শ্রেণী বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰা হয়। একাধিক HTML উপাদানে একেটা শ্রেণী ভাগ বতৰা কৰিব পাৰে।

36.1 শ্রেণী বৈশিষ্ট্যব্যৱহাৰ কৰা হৈছে

`class` বৈশিষ্ট্যটো প্ৰায়ে `style` স্টীটএখনত শ্রেণীৰ নাম এটালৈ আঙুলিয়াই দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াক এটা JavaScriptৰ দ্বাৰা নিৰ্দিষ্ট শ্রেণীনামৰ উপাদানবোৰ তপ্ৰৱেশ (access) আৰু নিয়ন্ত্ৰণ (manipulate) কৰিবলৈও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

নিম্নলিখিত উদাহৰণত আমাৰ তিনিটা `<div>` উপাদান আছে যাৰ শ্রেণী গুণাগুণ "চহৰ"ৰ মূল্যৰ সৈতে। তিনিওটা `<div>` উপাদানৰ সকলোবোৰ মুৰশাখাত চহৰশৈলীৰ সংজ্ঞা অনুসৰি সমানভাৱে style কৰা হ'ব:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
.city {
  background-color: tomato;
  color: white;
  border: 2px solid black;
  margin: 20px;
  padding: 20px;
}
</style>
</head>
<body>

<div class="city">
  <h2>London</h2>
  <p>London is the capital of England.</p>
</div>

<div class="city">
  <h2>Paris</h2>
  <p>Paris is the capital of France.</p>
</div>

<div class="city">
  <h2>Tokyo</h2>
  <p>Tokyo is the capital of Japan.</p>
</div>

</body>
</html>
```

নিম্নলিখিত উদাহৰণত আমাৰ দুটা `` উপাদান আছে যাৰ শ্রেণী গুণাগুণ "টোকা"ৰ মূল্যৰ সৈতে। দুয়োটা `` উপাদান head শাখাত `টোকা` style সংজ্ঞা অনুসৰি সমানে style কৰা হ'ব:

উদাহরণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
.note {
  font-size: 120%;
  color: red;
}
</style>
</head>
<body>

<h1>My <span class="note">Important</span> Heading</h1>
<p>This is some <span class="note">important</span> text.</p>

</body>
</html>
```


পরামর্শ: শ্রেণী বৈশিষ্ট্যটো যিকোনো HTML উপাদানত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

টোকা: শ্রেণীৰ নামটো কেছ সংবেদনশীল! (The class name is case sensitive)

পরামর্শ: আপুনি আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েলত CSS-ৰ বিষয়ে অধিক শিকিব পাৰে।

36.2 শ্রেণীৰ বাবে বাক্যবিন্যাস (The Syntax For Class)

এটা শ্রেণী সৃষ্টি কৰিবলৈ; এটা পিৰিয়ড (.) বৰ্ণ লিখক, তাৰ পিছত এটা শ্রেণীৰ নাম। তাৰ পিছত, কোঁকড়া ব্ৰেছৰ (curly braces) {} ভিতৰত থকা CSS বৈশিষ্ট্যবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰক:

উদাহরণ:

"চহৰ" নামৰ শ্রেণী এটা সৃষ্টি কৰক:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
.city {
  background-color: tomato;
  color: white;
  padding: 10px;
}
</style>
</head>
<body>

<h2 class="city">London</h2>
<p>London is the capital of England.</p>
```

```
<h2 class="city">Paris</h2>
<p>Paris is the capital of France.</p>

<h2 class="city">Tokyo</h2>
<p>Tokyo is the capital of Japan.</p>

</body>
</html>
```


36.3 একাধিক শ্রেণী (Multiple Classes)

HTML উপাদানবোৰ এটাতকৈ অধিক শ্রেণীৰ হ'ব পাৰে।

একাধিক শ্রেণী নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ, শ্রেণীৰ নামবোৰ স্থানৰ সৈতে পৃথক কৰক, যেনে : `<div class="city main">` | উপাদানটো নিৰ্ধাৰিত সকলো শ্রেণী অনুসৰি style কৰা হ'ব।

নিম্নলিখিত উদাহৰণত, প্ৰথম `<h2>` উপাদানটো `City Class` আৰু `মুখ্য (main)` শ্রেণী দুয়োটাৰ অন্তৰ্ভুক্ত , আৰু দুয়োটা শ্রেণীৰ পৰা CSS style প্ৰাপ্ত কৰিব:

উদাহৰণ:

```
<h2 class="city main">London</h2>
<h2 class="city">Paris</h2>
<h2 class="city">Tokyo</h2>
```

36.4 বিভিন্ন উপাদানে একে শ্রেণী ভাগ বতৰা কৰিব পাৰে

বিভিন্ন HTML উপাদানে একে শ্রেণীৰ নাম দেখুৱাব পাৰে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণত, `<h2>` আৰু `<p>` দুয়োটাই "city" শ্রেণীলৈ আঙুলিয়াই দিয়ে আৰু একে শৈলী ভাগ বতৰা কৰিব:

উদাহৰণ:

```
<h2 class="city">Paris</h2>
<p class="city">Paris is the capital of France</p>
```

36.5 JavaScriptত শ্রেণী বৈশিষ্ট্যৰ ব্যৱহাৰ

নিৰ্দিষ্ট উপাদানৰ বাবে কিছুমান কাম সম্পাদন কৰিবলৈ JavaScriptৰ দ্বাৰা শ্রেণীৰ নামটো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

JavaScript এ `getElementsByClassName()` পদ্ধতিৰে এটা নিৰ্দিষ্ট শ্রেণী নামৰ উপাদানসমূহ ত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে

উদাহৰণ

শ্রেণী নামৰ "চহৰ" থকা সকলো উপাদান লুকুৱাবলৈ এটা বুটামত ক্লিক কৰক:

```
<script>
function myFunction() {
  var x = document.getElementsByClassName("city");
  for (var i = 0; i < x.length; i++) {
    x[i].style.display = "none";
  }
}
```

```
}  
}  
</script>
```

ওপৰৰ উদাহৰণত আপুনি কোডটো বুজি নাপালে চিন্তা নকৰিব।

আপুনি আমাৰ HTML JavaScript অধ্যায়ত JavaScript বিষয়ে অধিক জানিব , বা আপুনি আমাৰ JavaScript টিউটোৰিয়েল অধ্যয়ন কৰিব পাৰে।

36.6 অধ্যায়সৰ

- HTML শ্ৰেণী ৰ গুণে (class Attribute)এটা উপাদানৰ বাবে এক বা একাধিক শ্ৰেণীৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
- শ্ৰেণীসমূহ CSS আৰু JavaScriptৰ দ্বাৰা নিৰ্দিষ্ট উপাদানসমূহ বাছনি আৰু প্ৰৱেশ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- Class বৈশিষ্ট্যটো যিকোনো HTML উপাদানত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি
- শ্ৰেণীৰ নামটো কেছ সংবেদনশীল
- বিভিন্ন HTML উপাদানে একে শ্ৰেণীৰ নাম দেখুৱাব পাৰে
- JavaScript এ `getElementsByClassName()` পদ্ধতিৰে এটা নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণী নামৰ উপাদানসমূহ ত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে

37 HTML id বৈশিষ্ট্য

HTML id বৈশিষ্ট্যএটা HTML উপাদানৰ বাবে এক অনন্য id নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

আপোনাৰ এটা HTML ডকুমেণ্টত একে idৰ সৈতে এটাতকৈ অধিক উপাদান থাকিব নোৱাৰে।

37.1id বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে

id গুণটোৱে HTML উপাদানএটাৰ বাবে এক অনন্য id নিৰ্ধাৰণ কৰে। id বৈশিষ্ট্যৰ মান HTML ডকুমেণ্টৰ ভিতৰত অনন্য হ'ব লাগিব।

id গুণটো style sheet এখনত এটা নিৰ্দিষ্ট style ঘোষণালৈ আঙুলিয়াই দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াক JavaScriptৰ দ্বাৰা নিৰ্দিষ্ট idৰ সৈতে উপাদানটো প্ৰৱেশ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈও ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

idৰ বাবে বাক্যবিন্যাস হৈছে: হেছ বৰ্ণ (hash character) এটা লিখক (#), তাৰ পিছত এটা id নাম। তাৰ পিছত, কোঁকড়া ব্ৰেছ (curly braces) {}ৰ ভিতৰত CSS বৈশিষ্ট্যবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰক।

নিম্নলিখিত উদাহৰণত আমাৰ এটা `<h1>` উপাদান আছে যি "myHeader" নামৰ id নামটো দেখুৱায়। এই `<h1>` উপাদানটো মূৰ শাখাত `#myHeader` style সংজ্ঞা অনুসৰি style কৰা হ'ব:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
#myHeader {
  background-color: lightblue;
  color: black;
  padding: 40px;
  text-align: center;
}
</style>
</head>
<body>

<h1 id="myHeader">My Header</h1>

</body>
</html>
```

টোকা: id নামটো কেছ সংবেদনশীল! (The id name is case sensitive)

টোকা: পৰিচয় পত্ৰৰ নামটোত কমেও এটা বৰ্ণ থাকিব লাগিব, এটা সংখ্যাৰে আৰম্ভ কৰিব নোৱাৰিব, আৰু ইয়াত বগা স্থান (spaces, tabs, ইত্যাদি) থাকিব নালাগিব।

37.2Class আৰু id-ৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

একাধিক HTML উপাদানৰ দ্বাৰা এটা শ্ৰেণীনাম ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, আনহাতে এটা id নাম কেৱল পৃষ্ঠাৰ ভিতৰত এটা HTML উপাদানৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব।

উদাহৰণ:


```

<style>
/* Style the element with the id "myHeader" */
#myHeader {
  background-color: lightblue;
  color: black;
  padding: 40px;
  text-align: center;
}

/* Style all elements with the class name "city" */
.city {
  background-color: tomato;
  color: white;
  padding: 10px;
}
</style>

<!-- An element with a unique id -->
<h1 id="myHeader">My Cities</h1>

<!-- Multiple elements with same class -->
<h2 class="city">London</h2>
<p>London is the capital of England.</p>

<h2 class="city">Paris</h2>
<p>Paris is the capital of France.</p>

<h2 class="city">Tokyo</h2>
<p>Tokyo is the capital of Japan.</p>

```

পৰামৰ্শ: আপুনি আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েলত CSS-ৰ বিষয়ে অধিক শিকিব পাৰে।

37.3id আৰু Link-সহ HTML বুকমাৰ্ক

পাঠকসকলক ৱেবপৃষ্ঠাৰ নিৰ্দিষ্ট অংশলৈ জঁপিয়াবলৈ অনুমতি দিবলৈ HTML বুকমাৰ্ক ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

আপোনাৰ পৃষ্ঠা টো অতি দীঘল হ'লে বুকমাৰ্ক উপযোগী হ'ব পাৰে।

বুকমাৰ্ক এটা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ, আপুনি প্ৰথমে ইয়াক সৃষ্টি কৰিব লাগিব, আৰু তাৰ পিছত ইয়াত এটা লিংক যোগ দিব লাগিব।

তাৰ পিছত, যেতিয়া লিংকটো ক্লিক কৰা হয়, পৃষ্ঠাটো বুকমাৰ্কৰ সৈতে অৱস্থানলৈ স্ক্ৰল (scroll) কৰিব।

উদাহৰণ

প্ৰথমে, id গুণৰ সৈতে এখন বুকমাৰ্ক সৃষ্টি কৰক:

```
<h2 id="C4">Chapter 4</h2>
```

তাৰ পিছত, একেপৃষ্ঠাৰ ভিতৰৰ পৰা বুকমাৰ্কত এটা লিংক যোগ দিয়ক ("অধ্যায় 4লৈ জাম্প কৰক"):

উদাহৰণ:

```
<a href="#C4">Jump to Chapter 4</a>
```

Or, add a link to the bookmark ("Jump to Chapter 4"), from another page:

```
<a href="html_demo.html#C4">Jump to Chapter 4</a>
```

37.4 JavaScriptত id বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে

সেই নিৰ্দিষ্ট উপাদানটোৰ বাবে কিছুমান কাম সম্পাদন কৰিবলৈ JavaScriptৰ দ্বাৰা id গুণটো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

JavaScript `getElementById ()` পদ্ধতিৰ সৈতে এটা নিৰ্দিষ্ট idৰ সৈতে এটা উপাদান প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ

JavaScriptৰ সৈতে পাঠ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ id গুণটো ব্যৱহাৰ কৰক:

```
script>  
function displayResult() {  
    document.getElementById("myHeader").innerHTML = "Have a nice day!";  
}  
</script>
```

পৰামৰ্শ: HTML JavaScript অধ্যায়ত, বা আমাৰ JavaScript টিউট'বিয়েলত JavaScript অধ্যয়ন কৰক।

37.5 অধ্যায়সৰ

- এটা HTML উপাদানৰ বাবে এক অনন্য id নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ id বৈশিষ্ট্যব্যৱহাৰ কৰা হয়
- id বৈশিষ্ট্যৰ মান HTML ডকুমেণ্টৰ ভিতৰত অনন্য হ'ব লাগিব
- id বৈশিষ্ট্যটো CSS আৰু JavaScriptৰ দ্বাৰা এটা নিৰ্দিষ্ট উপাদান style/বাছনি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- id বৈশিষ্ট্যৰ মান কেছ সংবেদনশীল (case sensitive)
- id বৈশিষ্ট্যটো HTML বুকমাৰ্ক সৃষ্টি কৰিবলৈও ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- JavaScript `getElementById ()` পদ্ধতিৰ সৈতে এটা নিৰ্দিষ্ট idৰ সৈতে এটা উপাদান প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰে

38 HTML Iframes

ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভিতৰত ৱেব পৃষ্ঠা এটা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ HTML Iframes এটা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

Tag	বিৱৰণ
<code><Iframes></code>	এটা Inline ফ্ৰেম নিৰ্ধাৰণ কৰে

38.1 HTML Iframes-ৰ সূত্ৰ

HTML `<Iframes>` টেগে এটা Inline ফ্ৰেম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

বৰ্তমানৰ HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত আন এটা ডকুমেন্ট এম্বেড কৰিবলৈ এটা Inline ফ্ৰেম ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বাক্যবিন্যাস

```
<iframe src="url" title="description"></iframe>
```

পৰামৰ্শ: `<Iframes>` বাবে সদায়ে শীৰ্ষক গুণাগুণ অন্তৰ্ভুক্ত কৰাটো এটা ভাল অভ্যাস | ইয়াক স্ক্ৰীণ ৰিডাৰসকলে Iframesৰ সমল কি পঢ়িবলৈ ব্যৱহাৰ কৰে।

38.2 Iframes - উচ্চতা আৰু প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰক

Iframesৰ আকাৰ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ `height` আৰু `width` গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক। উচ্চতা আৰু প্ৰস্থ অবিকল্পিত অনুসৰি pixelsত নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে:

উদাহৰণ:

```
<iframe src="demo_iframe.htm" height="200" width="300" title="Iframe Example"></iframe>
```

অথবা আপুনি `style` বৈশিষ্ট্য যোগ দিব পাৰে আৰু CSS উচ্চতা আৰু প্ৰস্থ গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<iframe src="demo_iframe.htm" style="height:200px;width:300px;" title="Iframe Example"></iframe>
```

38.3 Iframes – সীমা আঁতৰাওক (Remove the Border)

অবিকল্পিত অনুসৰি, Iframes এটাৰ চাৰিওফালে সীমা থাকে। সীমা আঁতৰাবলৈ, `style` বৈশিষ্ট্য যোগ দিয়ক আৰু CSS সীমান্ত সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<iframe src="demo_iframe.htm" style="border:none;" title="Iframe Example"></iframe>
```

CSS-ৰ সৈতে, আপুনি Iframesৰ সীমাৰ আকাৰ, শৈলী আৰু ৰং সলনি কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<iframe src="demo_iframe.htm" style="border:2px solid red;" title="Iframe Example"></iframe>
```

38.4 Iframes - এটা লিংকৰ বাবে লক্ষ্য (Target for a Link)

এটা Iframes লিংকৰ বাবে লক্ষ্য ফ্রেম হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। লিংকৰ `target` গুণটো Iframesৰ নামৰ গুণাগুণটো চাব লাগিব:

উদাহৰণ:

```
<iframe src="demo_iframe.htm" name="iframe_a" title="Iframe Example"></iframe>
```

```
<p><a href="https://www.bintr.com" target="iframe_a">Bintr.com</a></p>
```


38.5 অধ্যায়সৰ

- HTML `<Iframes>` টেগে এটা Inline ফ্রেম নিৰ্ধাৰণ কৰে
- The `src` attribute defines the URL of the page to embed
- সদায়ে `title` বৈশিষ্ট্য এটা অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব (for screen readers)
- `height` আৰু `width` গুণাগুণবোৰে Iframesৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
- Iframesৰ চাৰিওফালে থকা সীমা আঁতৰাবলৈ `border:none;` ব্যৱহাৰ কৰক

39 HTML JavaScript

JavaScriptৰ দ্বাৰা HTML পৃষ্ঠাবোৰ অধিক গতিশীল (dynamic) আৰু আন্তঃক্ৰিয়াশীল (interactive) হয়।

উদাহৰণ:

মোৰ প্ৰথম JavaScript: তাৰিখ আৰু সময় প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ মোক ক্লিক কৰক →

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <body>
    <h1>My First JavaScript</h1>
    <button type="button"
      onclick="document.getElementById('demo').innerHTML = Date()">
      Click me to display Date and Time.</button>
    <p id="demo"></p>
  </body>
</html>
```


39.1 <script> tag

HTML <script> tag-টো client-side script (JavaScript) নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<script> উপাদানত either স্ক্ৰিপ্ট বিবৃতি থাকে, বা ই src গুণাগুণৰ জৰিয়তে এটা বাহ্যিক স্ক্ৰিপ্ট ফাইললৈ আঙুলিয়ায় ।

JavaScriptৰ বাবে সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ হৈছে ছবিৰ manipulation ৰ, ফৰ্ম বৈধতা (form validation), আৰু সমলৰ গতিশীল পৰিৱৰ্তন (dynamic changes)।

HTML উপাদান এটা বাহনি কৰিবলৈ, JavaScriptত প্ৰায়ে document.getElementById() ব্যৱহাৰ কৰা হয় ।

এই JavaScript উদাহৰণে id="demo"ৰ সৈতে এটা HTML উপাদানত "Hello JavaScript!" লিখিছে:

উদাহৰণ:

```
<script>
document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
</script>
```

পৰামৰ্শ: আপুনি আমাৰ JavaScript টিউটোৰিয়েলত JavaScriptৰ বিষয়ে অধিক শিকিব পাৰে।

39.2 JavaScriptৰ এটা সোৱাদ (A Taste of JavaScript)

জাভাস্ক্ৰিপ্টে কি কৰিব পাৰে তাৰ কিছুমান উদাহৰণ ইয়াত আছে:

উদাহৰণ:

জাভাস্ক্ৰিপ্টে সমল (content) সলনি কৰিব পাৰে:

```
document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
```

```
<!DOCTYPE html>
```

```

<html>
<body>

<h1>My First JavaScript</h1>
<p>JavaScript can change the content of an HTML element:</p>
<button type="button" onclick="myFunction()">Click Me!</button>
<p id="demo">This is a demonstration.</p>
<script>
function myFunction() {
  document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
}
</script>
</body>
</html>

```


উদাহৰণ:

JavaScriptৰ style সলনি কৰিব পাৰে:

```

document.getElementById("demo").style.fontSize = "25px";
document.getElementById("demo").style.color = "red";
document.getElementById("demo").style.backgroundColor = "yellow";

```

উদাহৰণ:

JavaScriptৰ গুণাগুণ সলনি কৰিব পাৰে:

```

document.getElementById("image").src = "picture.gif";

```

39.3 HTML <noscript> tag

HTML <noscript> টেগে ব্যৱহাৰকাৰীসকলক প্ৰদৰ্শন কৰিব লগা এক বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে যিয়ে তেওঁলোকৰ ব্ৰাউজাৰত স্ক্ৰিপ্ট অক্ষম কৰিছে বা স্ক্ৰিপ্ট সমৰ্থন কৰা নাই |

উদাহৰণ:

```

<script>
document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
</script>
<noscript>Sorry, your browser does not support JavaScript!</noscript>

```

Script tag সমূহ

Tag	বিৱৰণ
<script>	গ্ৰাহকৰ ফালৰ স্ক্ৰিপ্ট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে (Defines a client-side script)
<noscript>	client-side স্ক্ৰিপ্ট সমৰ্থন নকৰা ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে এটা বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে

40 HTML ফাইল পথসমূহ (File Paths)

এটা ফাইল পথত ৰেব ছাইটৰ ফ'ল্ডাৰ গাঁথনিত ফাইল এটাৰ অৱস্থান বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

File Path উদাহৰণ

পথ	বিৱৰণ
<code></code>	"ছবি.jpg" ফাইলটো বৰ্তমান পৃষ্ঠাৰ একে ফোলাৰত অৱস্থিত
The "picture.jpg" file is located in the same folder as the current page
<code></code>	"ছবি.jpg" ফাইলটো বৰ্তমান ফোলাৰত থকা ছবিৰ ফোলাৰত অৱস্থিত
The "picture.jpg" file is located in the images folder in the current folder
<code></code>	"ছবি.jpg" ফাইলটো বৰ্তমান ৱেবৰ মূলত থকা ছবিৰ ফোলাৰত অৱস্থিত
The "picture.jpg" file is located in the images folder at the root of the current web
<code></code>	"ছবি.jpg" ফাইলটো বৰ্তমান ফোলাৰৰ পৰা এক স্তৰ ওপৰলৈ ফ'ল্ডাৰত অৱস্থিত
The "picture.jpg" file is located in the folder one level up from the current folder

40.1 HTML ফাইল পথসমূহ

এটা ফাইল পথত ৱেব ছাইটৰ ফ'ল্ডাৰ গাঁথনিত ফাইল এটাৰ অৱস্থান বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

বাহ্যিক ফাইলৰ সৈতে সংযোগ কৰোঁতে ফাইল পথব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে:

- ৱেব পৃষ্ঠাসমূহ
- ছবিসমূহ
- style শীট
- JavaScriptসমূহত

40.2 পৰম ফাইল পথ (Absolute File Paths)

এটা পৰম ফাইল পথ হৈছে এটা ফাইলৰ সম্পূৰ্ণ URL:

উদাহৰণ

```

```

 tag-টো HTML ছবি অধ্যায়ত বর্ণনা কৰা হৈছে |

40.3 আপেক্ষিক ফাইল পথসমূহ (Relative File Paths)

এটা আপেক্ষিক ফাইল পথবৰ্তমান পৃষ্ঠাৰ তুলনাত ফাইল এটালৈ আঙুলিয়াই দিছে। নিম্নলিখিত উদাহৰণত, ফাইল পথটোৱে বৰ্তমান ৱেবৰ মূলত অৱস্থিত ছবিফ'ল্ডাৰৰ এটা ফাইললৈ আঙুলিয়াই দিয়ে:

উদাহৰণ:

```

```

নিম্নলিখিত উদাহৰণত, ফাইল পথটোৱে বৰ্তমান ফ'ল্ডাৰত অৱস্থিত ছবিফ'ল্ডাৰৰ এটা ফাইললৈ আঙুলিয়াই দিছে:

উদাহৰণ:

```

```

নিম্নলিখিত উদাহৰণত, ফাইল পথটোৱে ফ'ল্ডাৰত অৱস্থিত ছবিফ'ল্ডাৰৰ এটা ফাইললৈ আঙুলিয়াই দিছে, বৰ্তমান ফ'ল্ডাৰৰ পৰা এক স্তৰ ওপৰলৈ:

উদাহৰণ:

```

```

40.3.1 সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অনুশীলন

আপেক্ষিক ফাইল পথ ব্যৱহাৰ কৰাটো সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অভ্যাস (যদি সম্ভৱ হয়)।

আপেক্ষিক ফাইল পথ ব্যৱহাৰ কৰোঁতে, আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাবোৰ আপোনাৰ বৰ্তমানৰ আধাৰ URL ৰ সৈতে আবদ্ধ নহ'ব। সকলো লিংকে আপোনাৰ নিজৰ কম্পিউটাৰ (Localhost) লগতে আপোনাৰ বৰ্তমানৰ ৰাজহুৱা ডমেইন আৰু আপোনাৰ ভৱিষ্যতৰ ৰাজহুৱা ডমেইনত কাম কৰিব।

41 HTML- Head উপাদান

HTML `<head>` উপাদান হৈছে নিম্নলিখিত উপাদানবোৰৰ বাবে এক পাত্ৰ (container): `<title>`, `<style>`, `<meta>`, `<link>`, `<script>`, আৰু `<base>`।

41.1 HTML `<head>` উপাদান

`<head>` উপাদানটো হৈছে meta ডাটাৰ বাবে এটা পাত্ৰ (container) (ডাটাসম্পৰ্কীয় ডাটা) আৰু ইয়াক `<HTML>` tag আৰু `<body>` tag ৰ মাজত ৰখা হয়।

HTML meta ডাটা হৈছে HTML ডকুমেন্টৰ বিষয়ে ডাটা। meta ডাটা প্ৰদৰ্শিত নহয়।

meta ডাটায়ৈ সাধাৰণতে ডকুমেন্টৰ শীৰ্ষক, চৰিত্ৰ সংহতি, style, script, আৰু অন্যান্য meta তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

41.2 HTML `<title>` উপাদান

`<title>` উপাদানে নথিখনৰ শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে। শীৰ্ষকটো কেৱল পাঠ হ'ব লাগিব, আৰু ইয়াক ব্ৰাউজাৰৰ শীৰ্ষক দণ্ডিকা বা পৃষ্ঠাৰ টেবত দেখুওৱা হয়।

HTML Document ত `<title>` উপাদানৰ প্ৰয়োজন!

এটা পৃষ্ঠা শীৰ্ষকৰ সমলবোৰ অনুসন্ধান ইঞ্জিন অপ্টিমাইজেচন (search engine optimization (SEO)) ৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ! অনুসন্ধান ফলাফলত পৃষ্ঠাবোৰ তালিকাভুক্ত কৰোঁতে অৰ্ডাৰ টো নিৰ্ণয় কৰিবলৈ পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষকটো চাৰ্চ ইঞ্জিন এলগৰিথমৰ (search engine algorithms) দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<title>` উপাদান:

- ব্ৰাউজাৰ toolbar ত এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
- যেতিয়া ইয়াক প্ৰিয়ত যোগ কৰা হয় তেতিয়া পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা শীৰ্ষক প্ৰদান কৰে
- সন্ধান ইঞ্জিন-ফলাফলত পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা শীৰ্ষক প্ৰদৰ্শন কৰে

গতিকে, title টো যিমান সম্ভৱ সঠিক আৰু অৰ্থপূৰ্ণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক!

এটা সৰল HTML দস্তাবেজ:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
  <title>A Meaningful Page Title</title>
</head>
<body>
```

The content of the document.....

```
</body>
</html>
```

41.3 HTML <style> উপাদান

<style> উপাদানটো এটা HTML পৃষ্ঠাৰ বাবে style তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

উদাহৰণ:

```
<style>
  body {background-color: powderblue;}
  h1 {color: red;}
  p {color: blue;}
</style>
```


41.4 <link> উপাদান

<link> উপাদানে বৰ্তমানৰ দস্তাবেজ আৰু বাহ্যিক সম্পদৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<link> tag-টো প্ৰায়ে বাহ্যিক style Sheetৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
  <title>Page Title</title>
  <link rel="stylesheet" href="mystyle.css">
</head>
<body>
<h1>This is a Heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
</body>
</html>
```

পৰামৰ্শ: CSS-ৰ বিষয়ে সকলো জানিবলৈ, আমাৰ [CSS টিউটোৰিয়েল চাওক।](#)

41.5 HTML <meta> উপাদান

<meta> উপাদানটো সাধাৰণতে বৰ্ণ সংহতি, পৃষ্ঠা বিৱৰণ, Keywords, ডকুমেন্টৰ লেখক, আৰু Viewport ছেটিংছ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

meta ডাটা পৃষ্ঠাত প্ৰদৰ্শিত নহ'ব, কিন্তু ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা (সমল কেনেদৰে প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে বা পৃষ্ঠা পুনৰ লোড কৰিব লাগে), সন্ধান ইঞ্জিন (Keywords), আৰু অন্যান্য ৱেব সেৱাৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

41.6 উদাহরণ

ব্যৱহৃত বৰ্ণ সংহতি নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta charset="UTF-8">
```

সন্ধান ইঞ্জিনৰ বাবে Keywords নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta name="keywords" content="HTML, CSS, JavaScript">
```

আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাৰ বৰ্ণনা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta name="description" content="Free Web tutorials">
```

পৃষ্ঠা এটাৰ লেখক(author) নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta name="author" content="John Doe">
```

প্রতি 30 ছেকেণ্ডত ডকুমেন্ট সতেজ কৰক:

```
<meta http-equiv="refresh" content="30">
```

সকলো ডিভাইচত আপোনাৰ ৱেবছাইট ভাল দেখাবলৈ Viewport ছেট কৰা:

```
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
```

<meta> tagৰ উদাহৰণ:

উদাহৰণ:

```
<meta charset="UTF-8">
```

```
<meta name="description" content="Free Web tutorials">
```

```
<meta name="keywords" content="HTML, CSS, JavaScript">
```

```
<meta name="author" content="Binod Rabha">
```

41.7 Setting The Viewport

Viewportটো ৱেব পৃষ্ঠাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ দৃশ্যমান ক্ষেত্ৰ। ই ডিভাইচৰ সৈতে পৃথক হয় - ই কম্পিউটাৰ স্ক্ৰীনতকৈ ম'বাইল ফোনত সবু হ'ব।

আপুনি আপোনাৰ সকলো ৱেব পৃষ্ঠাত নিম্নলিখিত <meta> উপাদান অন্তর্ভুক্ত কৰিব লাগে:

```
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
```

ই পৃষ্ঠাৰ মাত্ৰা আৰু স্কেলিং কেনেদৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগে তাৰ ওপৰত ব্ৰাউজাৰৰ নিৰ্দেশনা দিয়ে।

ডিভাইচৰ স্ক্ৰীণ-প্ৰস্থ অনুসৰণ কৰিবলৈ `প্ৰস্থ=ডিভাইচ-প্ৰস্থ` অংশই পৃষ্ঠাৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে (যিটো ডিভাইচৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পৃথক হ'ব)।

`প্ৰাৰম্ভিক-স্কেল=1.0 (initial-scale=1.0)` অংশটোৱে প্ৰাৰম্ভিক জুম স্তৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে যেতিয়া পৃষ্ঠাটো প্ৰথমে ব্ৰাউজাৰে লোড কৰে।

ইয়াত Viewport meta tag অফহিনে এটা ৱেব পৃষ্ঠাৰ উদাহৰণ দিয়া হৈছে, আৰু Viewport meta tagৰ সৈতে একেৰে পৃষ্ঠা:

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis autem vel eum iriure dolor in hendrerit in vulputate velit esse molestie consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et iusto odio dignissim qui blandit praesent luptatum zzril delenit augue duis dolore te feugait nulla facilisi. Nam liber tempor cum soluta nobis eleifend antion conone nihil immerdiet domine

ভিজন পোর্ট মেটা টেগ অবহিানে

ভিউপোর্ট মেটা টেগ কৰা হৈছে

41.8 HTML <script> উপাদান

<script> উপাদানটো গ্রাহক-ফালৰ (client-side) JavaScript নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

নিম্নলিখিত JavaScript ত id="Demo"ৰ সৈতে এটা HTML উপাদানত "Hello JavaScript!" লিখিছে:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
  <title>Page Title</title>
  <script>
    function myFunction() {
      document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
    }
  </script>
</head>
<body>
<h1>My Web Page</h1>
<p id="demo">A Paragraph</p>
<button type="button" onclick="myFunction()">Try it</button>
</body>
</html>
```



```
<script>
function myFunction() {
  document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
}
</script>
```


পৰামৰ্শ: JavaScriptৰ বিষয়ে সকলো জানিবলৈ, আমাৰ JavaScript টিউটোৰিয়েল চাওক।

41.9 HTML <base> উপাদান

<base> উপাদানে পৃষ্ঠা এটাত সকলো আপেক্ষিক URLৰ বাবে আধাৰ URL আৰু/বা লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<base> tagত হয় এটা href বা লক্ষ্য গুণ থাকিব লাগিব, বা দুয়োটা থাকিব লাগিব।

ডকুমেন্ট এখনত কেৱল এটা <base> উপাদান থাকিব পাৰে।

উদাহৰণ:

এটা পৃষ্ঠাত সকলো লিংকৰ বাবে এটা অবিকল্পিত URL আৰু এটা অবিকল্পিত লক্ষ্য নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<head>
<base href="https://www.bintr.com/" target="_blank">
</head>

<body>

<a href="tags/tag_base.asp">HTML base Tag</a>
</body>
```

41.10 অধ্যায়সৰ

- <head> উপাদান হৈছে metaডাটাৰ বাবে এটা পাত্ৰ (container) (ডাটাৰ বিষয়ে ডাটা)
- <head> উপাদানটো <HTML> tag আৰু <body> tagৰ মাজত ৰখা হয়
- <title> উপাদানৰ প্ৰয়োজন আৰু ই দস্তাবেজখনৰ শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
- <style> উপাদানটো এটা ডকুমেন্টৰ বাবে style তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- <link> tag-টো প্ৰায়ে বাহ্যিক style শ্বীটৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- <meta> উপাদানটো সাধাৰণতে বৰ্ণ সংহতি, পৃষ্ঠা বিৱৰণ, Keywords, ডকুমেন্টৰ লেখক আৰু দৰ্শনপোৰ্ট ছেটিংছ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- <script> উপাদানটো গ্ৰাহক-ফালৰ JavaScript নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
- <base> উপাদানে এটা পৃষ্ঠাত সকলো আপেক্ষিক URLৰ বাবে আধাৰ URL আৰু/বা লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে

41.11 HTML Head উপাদানসমূহ

Tag	বিৱৰণ
<head>	দস্তাবেজৰ বিষয়ে তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে

<title>	দস্তাবেজ এখনৰ শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<base>	এটা পৃষ্ঠাৰ সকলো লিংকৰ বাবে অবিকল্পিত ঠিকনা বা এটা অবিকল্পিত লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
<link>	দস্তাবেজ আৰু বাহ্যিক সম্পদৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<meta>	এটা HTML ডকুমেণ্টৰ বিষয়ে metaডাটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<script>	Client-side স্ক্রিপ্ট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<style>	ডকুমেণ্ট এখনৰ বাবে style তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে

42 HTML বিন্যাস (Layout) উপাদান আৰু কৌশল (Techniques)

ৱেবছাইটবোৰে প্ৰায়ে একাধিক স্তম্ভত (multiple columns) সমল প্ৰদৰ্শন কৰে (যেনে আলোচনী বা বাতৰি কাকত)।

উদাহৰণ:

চহৰসমূহ

- লণ্ডন
- পেৰিছ
- টকিঅ

লণ্ডন

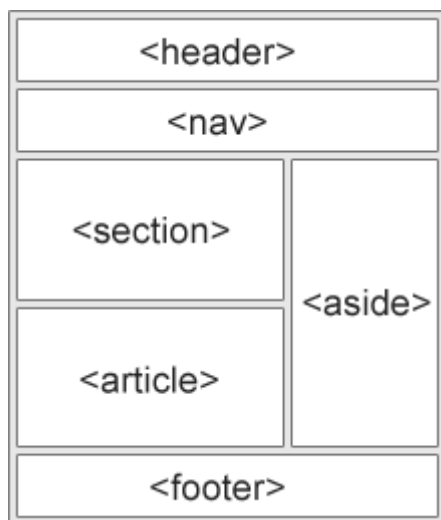
লণ্ডন হৈছে ইংলেণ্ডৰ ৰাজধানী চহৰ। ই যুক্তৰাজ্যৰ আটাইতকৈ জনবহুল চহৰ, য'ত 13 নিযুতৰো অধিক বাসিন্দাৰ মহানগৰীয় এলেকা আছে।

টেমছ নদীৰ ওপৰত থিয় হৈ লণ্ডন দুই সহস্ৰাব্দৰ পৰা এক মুখ্য বসতি হৈ আহিছে, ইয়াৰ ইতিহাস ৰোমানসকলৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠা হোৱালৈ ঘূৰি গৈছে, যিয়ে ইয়াক লণ্ডিনিয়াম নাম দিছিল।

ফুটাৰ

42.1 HTML বিন্যাস উপাদান (Layout Elements)

HTML-ত কেইবাটাও অৰ্থগত (several semantic) উপাদান আছে যি ৱেব পৃষ্ঠাৰ বিভিন্ন অংশনিৰ্ধাৰণ কৰে:

<header> - ডকুমেন্ট বা শাখাএটাৰ বাবে হেডাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে

<nav> - নেভিগেশ্বন লিংকৰ এটা ছেট নিৰ্ধাৰণ কৰে

<section> - দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে

<article> - এক স্বতন্ত্ৰ, স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে

<aside> - সমলৰ বাহিৰে সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে (যেনে চাইডবাৰ)

<footer> - দস্তাবেজ বা শাখাএটাৰ বাবে ফুটাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে

<Details> - ব্যৱহাৰকাৰীয়ে চাহিদা ত খুলিব আৰু বন্ধ কৰিব পৰা অতিৰিক্ত বিৱৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে

<summary> - **<details>** উপাদানৰ বাবে এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে

আপুনি আমাৰ HTML অৰ্থবিজ্ঞান অধ্যায়ত অৰ্থগত উপাদানবোৰৰ বিষয়ে অধিক পঢ়িব পাৰে।

42.2 HTML বিন্যাস কৌশল (Layout Techniques)

Multicolumn Layout সৃষ্টি কৰিবলৈ চাৰিটা পৃথক কৌশল আছে। প্ৰতিটো কৌশলৰ ভাল আৰু বেয়া থাকে:

- CSS framework
- CSS float সম্পত্তি
- CSS flexbox

- CSS grid

42.3 CSS framework সমূহ

যদি আপুনি আপোনাৰ Layout দ্রুতগতিত সৃষ্টি কৰিব বিচাৰে, আপুনি CSS framework এটা ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে, যেনে CSS বা Bootstrap।

ইয়াত আপুনি আপোনাৰ ৱেবছাইট আৰম্ভণিৰ পৰা সৃষ্টি কৰিব পাৰে বা টেমপ্লেট এটা ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে, আৰু ইয়াক বিনামূলীয়াকৈ host কৰিব পাৰে।

** কোনো ক্রেডিট কাৰ্ডৰ প্ৰয়োজন নাই*

42.4 CSS float Layout

CSS float সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰি সমগ্ৰ ৱেব Layout কৰাটো সচৰাচৰ হয়। float শিকিবলৈ সহজ - আপুনি কেৱল float আৰু clear গুণাগুণবোৰে কেনেদৰে কাম কৰে মনত ৰাখিব লাগিব।

অসুবিধা: ফ্লোটিং উপাদানবোৰ নথিপত্ৰৰ প্ৰবাহৰ সৈতে বান্ধি ৰখা হয়, যি নমনীয়তা ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিব পাৰে। আমাৰ CSS float আৰু ক্লিয়াৰ অধ্যায়ত floatৰ বিষয়ে অধিক শিকক।

42.5 CSS Flexbox Layout

Flexboxৰ ব্যৱহাৰে নিশ্চিত কৰে যে যেতিয়া পৃষ্ঠাৰ বিন্যাসত বিভিন্ন ক্ৰীণৰ আকাৰ আৰু বিভিন্ন প্ৰদৰ্শন ডিভাইচ থাকিব লাগিব তেতিয়া উপাদানবোৰে প্ৰত্যাশিত আচৰণ কৰে।

আমাৰ CSS Flexbox অধ্যায়ত Flexboxৰ বিষয়ে অধিক শিকক।

42.6 CSS Grid Layout

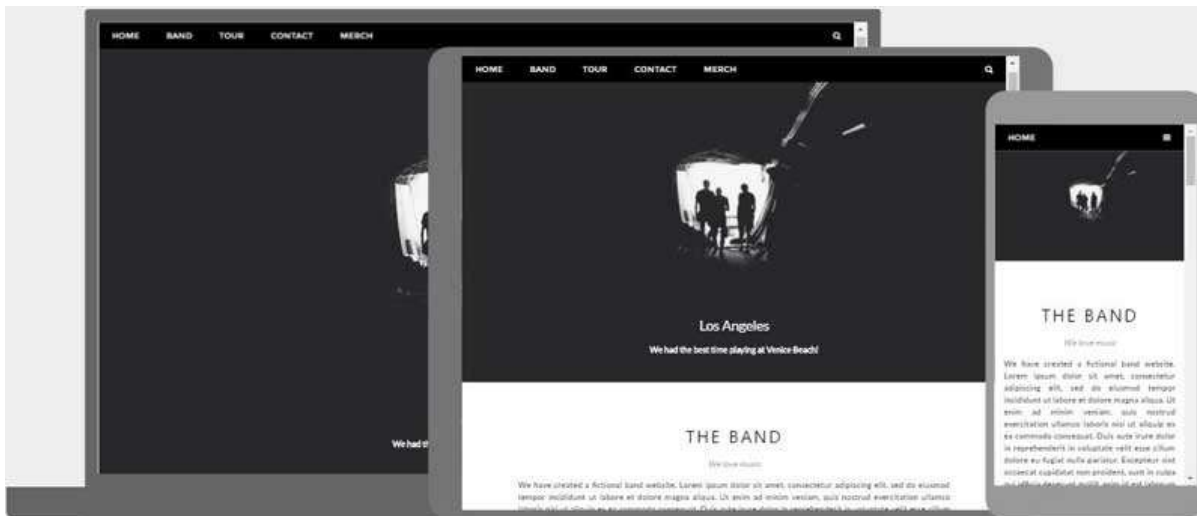
CSS Grid Layout মডিউলে শাবী আৰু স্তম্ভৰ সৈতে Grid-আধাৰিত Layout প্ৰণালী এটা প্ৰদান কৰে, যাৰ ফলত float আৰু অৱস্থান ব্যৱহাৰ নকৰাকৈ ৱেব পৃষ্ঠাবোৰ ডিজাইন কৰা সহজ হয়।

আমাৰ CSS Grid পৰিচয় অধ্যায়ত CSS Gridৰ বিষয়ে অধিক শিকক।

43 HTML প্রতিক্রিয়াশীল ৱেব ডিজাইন (Responsive)

প্রতিক্রিয়াশীল (Responsive) ৱেব ডিজাইন হৈছে ৱেব পৃষ্ঠা সৃষ্টি কৰাৰ বিষয়ে যি সকলো ডিভাইচত ভাল দেখায়!

এটা প্রতিক্রিয়াশীল (responsive) ৱেব ডিজাইনে স্বয়ংক্রিয়ভাৱে বিভিন্ন স্ক্ৰীণ আকাৰ আৰু Viewportৰ বাবে মিলাব।

43.1 প্রতিক্রিয়াশীল (Responsive) ৱেব ডিজাইন কি?

প্রতিক্রিয়াশীল (Responsive) ৱেব ডিজাইন হৈছে সকলো ডিভাইচত (Desktop, Tablet আৰু Phones) ভাল দেখাবলৈ স্বয়ংক্রিয়ভাৱে (automatically) এটা ৱেবছাইট ৰ আকাৰ সলনি(resize), লুকুৱা (hide), সংকোচন (shrink) বা ডাঙৰ (enlarge) কৰিবলৈ HTML আৰু CSS ব্যৱহাৰ কৰা:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
<style>
* {
  box-sizing: border-box;
}
.menu {
  float: left;
  width: 20%;
}
.menuitem {
  padding: 8px;
  margin-top: 7px;
  border-bottom: 1px solid #f1f1f1;
}
.main {
  float: left;
  width: 60%;
  padding: 0 20px;
  overflow: hidden;
}
.right {
  background-color: lightblue;
  float: left;
```

```

width: 20%;
padding: 10px 15px;
margin-top: 7px;
}

@media only screen and (max-width:800px) {
/* For tablets: */
.main {
width: 80%;
padding: 0;
}
.right {
width: 100%;
}
}
@media only screen and (max-width:500px) {
/* For mobile phones: */
.menu, .main, .right {
width: 100%;
}
}
</style>
</head>
<body style="font-family:Verdana;">

```

```

<div style="background-color:#f1f1f1;padding:15px;">
<h1>Binod Toya Rabha </h1>
<h3>Please visit website ( bintr.online )</h3>
</div>

```

```

<div style="overflow:auto">
<div class="menu">
<div class="menuitem">The Walk</div>
<div class="menuitem">Transport</div>
<div class="menuitem">History</div>
<div class="menuitem">Gallery</div>
</div>

```

```

<div class="main">
<h2>The Walk</h2>
<p>The walk from Monterosso to Riomaggiore will take you approximately two hours, give or take an hour
depending on the weather conditions and your physical shape.</p>

</div>

```

```

<div class="right">
<h2>What?</h2>
<p>Cinque Terre comprises five villages: Monterosso, Vernazza, Corniglia, Manarola, and Riomaggiore.</p>
<h2>Where?</h2>
<p>On the northwest cost of the Italian Riviera, north of the city La Spezia.</p>
<h2>Price?</h2>
<p>The Walk is free!</p>
</div>
</div>

```


<div style="background-color:#f1f1f1;text-align:center;padding:10px;margin-top:7px;font-size:12px;"> This web page is a part of a demonstration of fluid web design made by bintr.online Resize the browser window to see the content respond to the resizing.</div>

</body>
</html>

43.2 দর্শনপট সংহতি কৰা হৈছে

এটা প্রতিক্রিয়াশীল ৱেবছাইট সৃষ্টি কৰিবলৈ, আপোনাৰ সকলো ৱেব পৃষ্ঠাত নিম্নলিখিত <meta> tag যোগ দিয়ক:

উদাহৰণ

<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">

ই আপোনাৰ পৃষ্ঠাৰ Viewport ছেট কৰিব, যি পৃষ্ঠাৰ মাত্ৰা আৰু স্কেলিং কেনেদৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগে তাৰ ওপৰত ব্ৰাউজাৰৰ নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰিব।

ইয়াত এটা ৱেব পৃষ্ঠাৰ উদাহৰণ দিয়া হৈছে Viewport meta tag *অবিহনে*, আৰু একেটা ৱেব পৃষ্ঠা *লগত* Viewport meta tag:

ভিজন পোৰ্ট মেটা টেগ অবিহনে

মেটা টাগেৰে দৰ্শনপোৰ্ট:

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis autem vel eum iriure dolor in hendrerit in vulputate velit esse molestie consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et justo odio dignissim qui blandit praesent luptatum zzril delenit augue duis dolore te feugait nulla facilisi. Nam liber tempor cum soluta nobis eleifend nantian congue nihil imperdiet doming

43.3 প্রতিক্রিয়াশীল ছবিসমূহ

প্রতিক্রিয়াশীল ছবিবোৰ হৈছে যিকোনো ব্ৰাউজাৰৰ আকাৰৰ

সৈতে খাপ খোৱাকৈ ভালদৰে স্কেল কৰা ছবি।

প্ৰস্থৰ প্ৰ'পাৰ্টি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে

যদি CSS `width` সম্পত্তি 100% লৈ ছেট কৰা হয়, ছবিখন সঁহাৰি প্ৰদান কৰিব আৰু ওপৰলৈ আৰু তললৈ স্কেল কৰিব:

উদাহৰণ:

```

```

লক্ষ্য কৰক যে ওপৰৰ উদাহৰণত, ছবিখন ইয়াৰ মূল আকাৰতকৈ ডাঙৰ হ'বলৈ স্কেল কৰিব পাৰি। এক উন্নত সমাধান, বহুক্ষেত্ৰত, ইয়াৰ সলনি `max-width` সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব।

সৰ্বাধিক প্ৰস্থৰ সম্পত্তি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে

যদি `max-width` বৈশিষ্ট্য 100% লৈ ছেট কৰা হয়, ছবিখন হ'লে তললৈ স্কেল হ'ব, কিন্তু কেতিয়াও ইয়াৰ মূল আকাৰতকৈ ডাঙৰ হ'বলৈ স্কেল নকৰিব:

উদাহৰণ:

```

```


ব্ৰাউজাৰৰ প্ৰস্থৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি বিভিন্ন ছবি দেখুৱাওক

HTML `<picture>` উপাদানে আপোনাক বিভিন্ন ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডো আকাৰৰ বাবে বিভিন্ন ছবি নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

প্ৰস্থৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি তলৰ ছবি কেনেদৰে সলনি হয় চাবলৈ ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোৰ আকাৰ সলনি কৰক:

উদাহৰণ:

```
<picture>
  <source srcset="img_smallflower.jpg" media="(max-
width: 600px)">
  <source srcset="img_flowers.jpg" media="(max-width:
1500px)">
  <source srcset="flowers.jpg">
  
</picture>
```


প্ৰতিক্ৰিয়াশীল পাঠৰ আকাৰ

পাঠৰ আকাৰ "vw" এককৰ সৈতে ছেট কৰিব পাৰি, যাৰ অৰ্থ হৈছে "Viewport প্ৰস্থ"।

এনেদৰে পাঠৰ আকাৰে ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোৰ আকাৰ অনুসৰণ কৰিব:

44 সকলোকে নমস্কাৰ

পাঠৰ আকাৰৰ স্কেল হৈছে টেবুলত থকা ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোৰ আকৃতি সমাধান কৰা।

উদাহৰণ:

```
<h1 style="font-size:10vw">Hello World</h1>
```

ভিউপোট হৈছে ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোৰ আকাৰ। 1vw = ভিউপোট প্ৰস্থৰ 1%। যদি ভিউপোটটো 50 চেমি বহল হয়, 1 vw 0.5 চেমি হয়।

44.1 মিডিয়া প্ৰশ্নসমূহ (Media Queries)

পাঠ আৰু ছবিবোৰ পুনৰ আকাৰ দিয়াৰ উপৰিও, প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ৱেব পৃষ্ঠাবোৰত মিডিয়া প্ৰশ্ন ব্যৱহাৰ কৰাটো সচৰাচৰ হয়।

মিডিয়া প্ৰশ্নৰ সৈতে আপুনি বিভিন্ন ব্ৰাউজাৰৰ আকাৰৰ বাবে সম্পূৰ্ণ পৃথক ষ্টাইল নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ: তলৰ তিনিটা div উপাদান ডাঙৰ স্ক্ৰীণত পথালিকৈ প্ৰদৰ্শিত হ'ব আৰু সৰু স্ক্ৰীণত উলম্বভাৱে ষ্টেক কৰা হ'ব চাবলৈ ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোৰ আকাৰ সলনি কৰক:

Left Menu

Main Content

Right Content

উদাহৰণ:

```
<style>
.left, .right {
  float: left;
  width: 20%; /* The width is 20%, by default */
}

.main {
  float: left;
  width: 60%; /* The width is 60%, by default */
}

/* Use a media query to add a breakpoint at 800px: */
@media screen and (max-width: 800px) {
  .left, .main, .right {
    width: 100%; /* The width is 100%, when the viewport is 800px or smaller */
  }
}
</style>
```

পৰামৰ্শ: মিডিয়া প্ৰশ্ন আৰু প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ৱেব ডিজাইনৰ বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, [RWD টিউটোৰিয়েল](#) পঢ়ক।

প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ৱেব পৃষ্ঠা - সম্পূৰ্ণ উদাহৰণ

এটা প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ৱেব পৃষ্ঠা ডাঙৰ ডেস্কটপ স্ক্ৰীণ আৰু সৰু মোবাইল ফোনত ভাল দেখাব লাগে।

প্রতিক্রিয়াশীল ৱেব ডিজাইন - ফ্রেমৱৰ্ক

সকলো জনপ্ৰিয় CSS ফ্ৰেমৱৰ্কে প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ডিজাইন আগবঢ়ায়। সেইবোৰ বিনামূলীয়া, আৰু ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সহজ।

44.2.CSS

.CSS হৈছে এক আধুনিক CSS ফ্ৰেমৱৰ্ক যাৰ ডেস্কটপ, টেবলেট, আৰু ডিফল্টভাৱে ম'বাইল ডিজাইনৰ বাবে সমৰ্থন আছে।

.CSS একে ধৰণৰ CSS ফ্ৰেমৱৰ্কতকৈ সবু আৰু দ্ৰুত।

.CSS Bootstrap এক উচ্চ মানদণ্ডৰ বিকল্প হিচাপে ডিজাইন কৰা হৈছে।

.CSS jQuery বা আন যিকোনো JavaScript লাইব্ৰেৰীৰ পৰা স্বতন্ত্ৰ হ'বলৈ ডিজাইন কৰা হৈছে।

44.3 Bootstrap

আন এটা জনপ্ৰিয় CSS ফ্ৰেমৱৰ্ক হৈছে Bootstrap। বুদ্ধিগম্য প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ৱেব পৃষ্ঠা তৈয়াৰ কৰিবলৈ HTML, CSS আৰু jQuery ব্যৱহাৰ কৰে।

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
<title>Bootstrap Example</title>
<meta charset="utf-8">
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1">
<link rel="stylesheet" href="https://maxcdn.bootstrapcdn.com/bootstrap/3.4.1/css/boot
strap.min.css">
<script src="https://ajax.googleapis.com/ajax/libs/jquery/3.5.1/jquery.min.js"></scrip
t>
<script src="https://maxcdn.bootstrapcdn.com/bootstrap/3.4.1/js/bootstrap.min.js"></sc
ript>
</head>
<body>

<div class="container">
  <div class="jumbotron">
    <h1>My First Bootstrap Page</h1>
  </div>
  <div class="row">
    <div class="col-sm-4">
      ...
    </div>
    <div class="col-sm-4">
      ...
    </div>
    <div class="col-sm-4">
      ...
    </div>
  </div>
</div>
```

```
</body>
</html>
```

Bootstrap বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, আমাৰ [বুটস্ট্ৰেপ টিউটোরিয়েল](#)লৈ যাওক।

45 HTML কম্পিউটাৰ কোড উপাদান

ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট আৰু কম্পিউটাৰ কোড নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ বাবে HTML-ত কেইবাটাও উপাদান থাকে।

HTML কম্পিউটাৰ কোড উপাদান

Tag	বিৱৰণ
<code><code></code>	প্ৰোগ্ৰামিং কোড নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><kbd></code>	কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><samp></code>	কম্পিউটাৰ আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><var></code>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><pre></code>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত (preformatted) পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

উদাহৰণ:

```
<code>
x = 5;
y = 6;
z = x + y;
</code>
```

45.1 কীবোৰ্ড ইনপুটৰ বাবে HTML `<kbd>`

কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML `<kbd>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলব্ৰাউজাৰৰ ডিফল্ট মনোস্পেচ ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয়।

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত কিছুমান পাঠক কীবোৰ্ড ইনপুট হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

```
<p>Save the document by pressing <kbd>Ctrl + S</kbd></p>
```

ফল:

Save the document by pressing Ctrl + S

45.2 HTML <samp> প্রগ্রাম আউটপুটৰ বাবে

HTML <samp> উপাদানটো কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্রামএটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলব্ৰাউজাৰৰ ডিফল্ট monospace ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয়।

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্রামএটাৰ পৰা কিছুমান পাঠক নমুনা আউটপুট হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<p>Message from my computer:</p>
<p><samp>File not found.<br>Press F1 to continue</samp></p>
```

ফল:

মোৰ কম্পিউটাৰৰ পৰা বাৰ্তা:

```
File not found.
Press F1 to continue
```


45.3 HTML <code> কম্পিউটাৰ কোডৰ বাবে

HTML <code> উপাদানটো কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলব্ৰাউজাৰৰ ডিফল্ট monospace ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয়।

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত কিছুমান পাঠক কম্পিউটাৰ কোড হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

```
<code>
x = 5;
y = 6;
z = x + y;
</code>
```

ফল:

```
x = 5; y = 6; z = x + y;
```

লক্ষ্য কৰক যে <code> উপাদানে অতিৰিক্ত বগা স্থান আৰু লাইন-ব্ৰেক সংৰক্ষণ নকৰে।

ইয়াক ঠিক কৰিবলৈ, আপুনি <code> উপাদানটো এটা <pre> উপাদানৰ ভিতৰত ৰাখিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<pre>
<code>
x = 5;
y = 6;
z = x + y;
</code>
</pre>
```

ফল:

```
x = 5;
y = 6;
z = x + y;
```

45.4 HTML <var> চলকৰ (Variables) বাবে

HTML <var> উপাদানটো প্ৰ'গ্ৰামিং বা গাণিতিক অভিব্যক্তিত এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে ইটালিকত প্ৰদৰ্শিত হয়।

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত কিছুমান পাঠক চলক হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

<p>The area of a triangle is: $1/2 \times \text{<var>b</var>} \times \text{<var>h</var>}$, where <var>b</var> is the base, and <var>h</var> is the vertical height.</p>

ফল:

The area of a triangle is: $1/2 \times b \times h$, where b is the base, and h is the vertical height.

45.5 অধ্যায়সার

- <kbd> উপাদানে কীবোর্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
- <samp> উপাদানে কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
- <code> উপাদানে কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে
- <var> উপাদানে প্ৰ'গ্ৰামিং বা গাণিতিক অভিব্যক্তিত এটা চলক (Variables) নিৰ্ধাৰণ কৰে
- <pre> উপাদানে পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

46 HTML অর্থগত (Semantic) উপাদানসমূহ

অর্থগত উপাদান = অর্থকা উপাদান।

46.1 অর্থগত উপাদানবোৰ কি?

এটা অর্থগত উপাদানে ব্ৰাউজাৰ আৰু বিকাশক দুয়োকে ইয়াৰ অর্থ স্পষ্টভাৱে বৰ্ণনা কৰে।

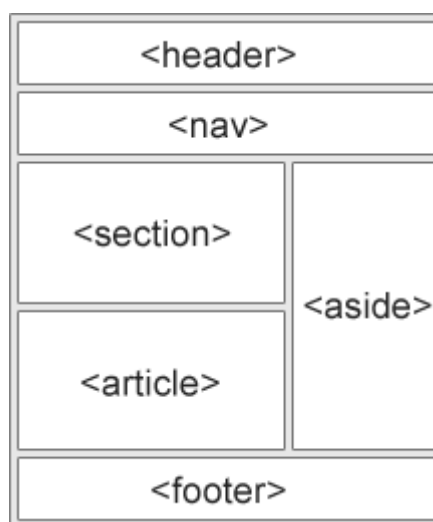
- **অ-অর্থগত** উপাদানৰ উদাহৰণ: `<div>` আৰু `` - ইয়াৰ সমলৰ বিষয়ে একো নকয়।
- **অর্থগত** উপাদানৰ উদাহৰণ: `<form>` , `<table>` , আৰু `<article>` - স্পষ্টভাৱে ইয়াৰ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে।

46.2 HTML ত অর্থগত উপাদানসমূহ

বহুতো ৱেব ছাইটত HTML কোড থাকে যেনে: `<div id="nav"> <div class="header"> <div id="footer">` নেভিগেচন (navigation), হেডাৰ (header) আৰু ফুটাৰ (footer) সূচিত কৰিবলৈ।

HTML-ত কিছুমান অর্থগত উপাদান আছে যাক ৱেব পৃষ্ঠাৰ বিভিন্ন অংশ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি:

- `<article>`
- `<aside>`
- `<details>`
- `<figcaption>`
- `<figure>`
- `<footer>`
- `<header>`
- `<main>`
- `<mark>`
- `<nav>`
- `<section>`
- `<summary>`
- `<time>`

46.3 HTML `<section>` উপাদান

`<section>` উপাদানে ডকুমেন্ট এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

HTML নথিপত্ৰ অনুসৰি: "এটা শাখা হৈছে সমলৰ বিষয়ভিত্তিক গোট, সাধাৰণতে এটা শিৰোনামৰ সৈতে"

এটা `<section>` উপাদান ক'ত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি তাৰ উদাহৰণ:

- অধ্যায়সমূহ (Chapters)
- পৰিচয় (Introduction)
- বাতৰি সমূহ (News items)
- পৰিচয় তথ্য (Contact information)

সমল আৰু যোগাযোগতথ্যৰ বাবে ৱেব পৃষ্ঠা এটাসাধাৰণতে শাখাত বিভক্ত কৰিব পাৰি।

উদাহৰণ:

দস্তাবেজ এখনত দুটা শাখা:

```
<section>
<h1>WWF</h1>
<p>The World Wide Fund for Nature (WWF) is an international organization working on
issues regarding the conservation, research and restoration of the environment,
formerly named the World Wildlife Fund. WWF was founded in 1961.</p>
</section>
```



```
<section>
<h1>WWF's Panda symbol</h1>
<p>The Panda has become the symbol of WWF. The well-known panda logo of WWF originated
from a panda named Chi Chi that was transferred from the Beijing Zoo to the London Zoo
in the same year of the establishment of WWF.</p>
</section>
```

46.4HTML <article> উপাদান

<article> উপাদানে স্বতন্ত্র (independent), স্বয়ংসম্পূর্ণ (self-contained) সমল নির্ধারণ কৰে।

এটা প্ৰবন্ধৰ নিজে অৰ্থ থাকিব লাগে, আৰু ইয়াক বাকী ৰেব ছাইটৰ পৰা স্বতন্ত্রভাৱে বিতৰণ কৰা টো সম্ভৱ হ'ব লাগে।

<article> উপাদানটো ক'ত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি তাৰ উদাহৰণ:

- ফোৰাম POSTসমূহ (Form posts)
- ব্লগ POSTসমূহ (Blog posts)
- ব্যৱহাৰকাৰীৰ মন্তব্য (User comments)
- সামগ্ৰী কাৰ্ডসমূহ (Product cards)
- বাতৰি কাকতৰ প্ৰবন্ধসমূহ (Newspaper articles)

উদাহৰণ:1

```
<article>
<h2>Google Chrome</h2>
<p>Google Chrome is a web browser developed by Google, released in 2008. Chrome is the
world's most popular web browser today!</p>
</article>
```

```
<article>
<h2>Mozilla Firefox</h2>
<p>Mozilla Firefox is an open-source web browser developed by Mozilla. Firefox has
been the second most popular web browser since January, 2018.</p>
</article>
```

```
<article>
<h2>Microsoft Edge</h2>
<p>Microsoft Edge is a web browser developed by Microsoft, released in 2015. Microsoft
Edge replaced Internet Explorer.</p>
</article>
```


উদাহরণ ২

<article> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
.all-browsers {
  margin: 0;
  padding: 5px;
  background-color: lightgray;
}

.all-browsers > h1, .browser {
  margin: 10px;
  padding: 5px;
}

.browser {
  background: white;
}

.browser > h2, p {
  margin: 4px;
  font-size: 90%;
}
</style>
</head>
<body>

<article class="all-browsers">
  <h1>Most Popular Browsers</h1>
  <article class="browser">
    <h2>Google Chrome</h2>
    <p>Google Chrome is a web browser developed by Google, released in 2008. Chrome is
the world's most popular web browser today!</p>
  </article>
  <article class="browser">
    <h2>Mozilla Firefox</h2>
    <p>Mozilla Firefox is an open-source web browser developed by Mozilla. Firefox has
been the second most popular web browser since January, 2018.</p>
  </article>
  <article class="browser">
    <h2>Microsoft Edge</h2>
    <p>Microsoft Edge is a web browser developed by Microsoft, released in 2015.
Microsoft Edge replaced Internet Explorer.</p>
  </article>
</article>
```



```
</body>
</html>
```


46.5 নেষ্টিং <article> <section>ত নে ইয়াৰ বিপৰীত?

<article> উপাদানে স্বতন্ত্ৰ, স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<section> উপাদানে ডকুমেন্ট এখনত শাখা টো নিৰ্ধাৰণ কৰে।

আমি সেই উপাদানবোৰ কেনেদৰে বাহু সাজিব লাগে সিদ্ধান্ত ল'বলৈ সংজ্ঞাবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰোঁনে? নহয়, আমি নোৱাৰোঁ!

সেয়েহে, আপুনি <section> উপাদানৰ সৈতে HTML পৃষ্ঠাবোৰ পাব য'ত <article> উপাদান, আৰু <section> উপাদান থকা <article> উপাদান আছে।

46.6 HTML <header> উপাদান

<header> উপাদানটোৱে পৰিচয়মূলক সমলৰ বাবে এটা পাত্ৰ বা নেভিগেশ্বনেল লিংকৰ এটা ছেট প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

এটা <header> উপাদানত সাধাৰণতে থাকে:

- এক বা একাধিক শীৰ্ষক উপাদান (<h1> - <h6>)
- লোগো বা আইকন (logo or icon)
- লেখকৰ তথ্য (authorship information)

টোকা: আপোনাৰ এটা HTML ডকুমেন্টত কেইবাটাও <header> উপাদান থাকিব পাৰে। অৱশ্যে, <header> <footer> , <address> বা আন এটা

<header> উপাদানৰ ভিতৰত ৰাখিব নোৱাৰিব।

উদাহৰণ:

এটা <article> বাবে এটা হেডাৰ:

```
<article>
  <header>
    <h1>What Does WWF Do?</h1>
    <p>WWF's mission:</p>
  </header>
  <p>WWF's mission is to stop the degradation of our planet's natural environment,
  and build a future in which humans live in harmony with nature.</p>
</article>
```

46.7 HTML <footer> উপাদান

<footer> উপাদানে ডকুমেন্ট বা শাখাটোৰ বাবে ফুটাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এটা <footer> উপাদানত সাধাৰণতে থাকে:

- লেখকৰ তথ্য (authorship information)
- স্বত্বাধিকাৰ তথ্য (copyright information)

- পৰিচয় তথ্য (contact information)
- স্থান মানচিত্র (sitemap)
- শীৰ্ষ লিংকসমূহলৈ ঘূৰি যাওক (back to top links)
- সম্পৰ্কিত দস্তাবেজসমূহ (related documents)

আপোনাৰ এটা ডকুমেন্টত কেইবাটাও `<footer>` উপাদান থাকিব পাৰে।

উদাহৰণ:

দস্তাবেজ এখনত এটা ফুটাৰ শাখা:

```
<footer>
  <p>Author: Hege Refsnes</p>
  <p><a href="mailto:hege@example.com">hege@example.com</a></p>
</footer>
```


46.8 HTML `<nav>` উপাদান

`<nav>` উপাদানে নেভিগেশ্বন লিংকৰ এটা ছেট নিৰ্ধাৰণ কৰে।

লক্ষ্য কৰক যে ডকুমেন্ট এখনৰ সকলো লিংক `<nav>` উপাদানৰ ভিতৰত থাকিব নালাগে। `<nav>` উপাদানটো কেৱল নেভিগেশ্বন লিংকৰ মুখ্য খণ্ডৰ বাবে।

ব্ৰাউজাৰ, যেনে অক্ষম ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে স্ক্ৰীণ বিডাৰ, এই সমলৰ প্ৰাৰম্ভিক বেণ্ডিঙ বাদ দিব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ এই উপাদানটো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

নেভিগেশ্বন লিংকৰ এটা ছেট:

```
<nav>
  <a href="/html/">HTML</a> |
  <a href="/css/">CSS</a> |
  <a href="/js/">JavaScript</a> |
  <a href="/jquery/">jQuery</a>
</nav>
```

46.9 HTML `<aside>` উপাদান

`<aside>` উপাদানে ইয়াত ৰখা সমলৰ বাহিৰে কিছুমান সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে (যেনে sidebar)।

`<aside>` সমলটো পৰোক্ষভাৱে (indirectly) চাৰিওফালৰ সমলৰ সৈতে সম্পৰ্কিত হ'ব লাগে।

উদাহৰণ: 1

```
<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>
```

```
<aside>
```

```
<h4>Epcot Center</h4>
```

```
<p>Epcot is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions,
```

international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
</aside>

উদাহৰণ: 2

<aside> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
aside {
  width: 30%;
  padding-left: 15px;
  margin-left: 15px;
  float: right;
  font-style: italic;
  background-color: lightgray;
}
</style>
</head>
<body>
```

<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>

<aside>

<p>The Epcot center is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions, international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>

</aside>

<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>

<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>

</body>

</html>

46.10 HTML <figure> আৰু <figcaption> উপাদানসমূহ

<figure> টেগে স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে চিত্ৰ, নক্সা, ফটো, কোড তালিকা ইত্যাদি।

<figcaption> টেগে <figure> উপাদানৰ বাবে এটা কেপশ্বন নিৰ্ধাৰণ কৰে | <figcaption> উপাদানটো <figure> উপাদানটোৰ প্ৰথম বা অন্তিম সন্তান হিচাপে ৰাখিব পাৰি।

 উপাদানে প্ৰকৃত ছবি/দৃষ্টান্ত নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ:


```
<figure>
  
  <figcaption>Fig1. - Trulli, Puglia, Italy.</figcaption>
</figure>
```


46.11 শব্দার্থৰ উপাদানবোৰ কিয় (Why Semantic Elements)?

মৰ মতে: "এটা অৰ্থগত ৰেবে এপ্লিকেচন, উদ্যোগ আৰু সম্প্ৰদায়বোৰত ডাটা ভাগ-বতৰা আৰু পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰিব দিয়ে।"

46.12 HTMLত অৰ্থগত উপাদানসমূহ

তলত HTMLৰ কিছুমান অৰ্থগত উপাদানৰ তালিকা দিয়া হৈছে।

Tag	বিৱৰণ
<article>	স্বতন্ত্ৰ, স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<aside>	পৃষ্ঠাৰ সমলৰ পৰা সমলনিৰ্ধাৰণ কৰে
<details>	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে দৰ্শন বা লুকুৱাব পৰা অতিৰিক্ত বিৱৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<figcaption>	<figure> উপাদানএটাৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<figure>	স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে চিত্ৰ, নক্সা, ফটো, কোড তালিকা ইত্যাদি।
<footer>	ডকুমেন্ট বা শাখাৰ বাবে ফুটাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<header>	ডকুমেন্ট বা শাখাৰ বাবে হেডাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<main>	দস্তাবেজ এখনৰ মূল সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<mark>	চিহ্নিত/হাইলাইট কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<nav>	নেভিগেশ্বন লিংকসমূহ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<section>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<summary>	এটা দৃশ্যমান শিৰোনাম ক বিৱৰণ < details > উপাদানৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰে
<time>	তাৰিখ/সময় নিৰ্ধাৰণ কৰে

47 HTML ষ্টাইল গাইড

এক সুসংগত, পৰিষ্কাৰ আৰু পৰিপাটি HTML কোডে আনৰ বাবে আপোনাৰ কোড পঢ়িবলৈ আৰু বুজিবলৈ সহজ কৰি তোলে।

ভাল HTML কোড সৃষ্টি কৰাৰ বাবে ইয়াত কিছুমান নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শ আছে।

47.1 সদায়ে দস্তাবেজৰ ধৰণ ঘোষণা কৰক

সদায়ে ডকুমেন্টৰ প্ৰকাৰটো আপোনাৰ ডকুমেন্টৰ প্ৰথম শাৰী হিচাপে ঘোষণা কৰিব।

HTMLৰ বাবে সঠিক ডকুমেন্টৰ প্ৰকাৰ হৈছে:

```
<!DOCTYPE html>
```

47.2 ল'ৰাৰকেছ উপাদানৰ নাম ব্যৱহাৰ কৰক

HTML-এ উপাদান নামত আপাৰকেছ আৰু ল'ৰাৰকেছ আখৰ মিহলি কৰিব দিয়ে।

অৱশ্যে, আমি ল'ৰাৰকেছ উপাদানৰ নাম ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ, কিয়নো:

- আপাৰকেছ আৰু ল'ৰাৰকেছ নাম মিহলি কৰাটো বেয়া দেখায়
- বিকাশকাৰীসকলে সাধাৰণতে ল'ৰাৰকেছ নাম ব্যৱহাৰ কৰে
- ল'ৰাৰকেছ পৰিষ্কাৰ দেখায়
- ল'ৰাৰকেছ লিখিবলৈ সহজ

ভাল:

```
<body>  
<p>This is a paragraph.</p>  
</body>
```

বেয়া:

```
<BODY>  
<P>This is a paragraph.</P>  
</BODY>
```

47.3 সকলো HTML উপাদান বন্ধ কৰক

HTML-ত, আপুনি সকলো উপাদান বন্ধ কৰিব নালাগে (উদাহৰণ স্বৰূপে `<p>` উপাদান)।

অৱশ্যে, আমি সকলো HTML উপাদান বন্ধ কৰাৰ দৃঢ় পৰামৰ্শ দিওঁ, যেনে:

ভাল:

```
<section>  
<p>This is a paragraph.</p>
```

```
<p>This is a paragraph.</p>
</section>
```

বেয়া:

```
<section>
  <p>This is a paragraph.
  <p>This is a paragraph.
</section>
```


47.4 ল'ৰাৰকেছ বৈশিষ্ট্যৰ (Attribute) নাম ব্যৱহাৰ কৰক

HTML-এ বৈশিষ্ট্য নামত আপাৰকেছ আৰু ল'ৰাৰকেছ আখৰ মিহলি কৰিব দিয়ে।

অৱশ্যে, আমি ল'ৰাৰকেছ বৈশিষ্ট্যৰ নাম ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ, কিয়নো:

- আপাৰকেছ আৰু ল'ৰাৰকেছ নাম মিহলি কৰাটো বেয়া দেখায়
- বিকাশকাৰীসকলে সাধাৰণতে ল'ৰাৰকেছ নাম ব্যৱহাৰ কৰে
- ল'ৰাৰকেছ পৰিষ্কাৰ দেখায়
- ল'ৰাৰকেছ লিখিবলৈ সহজ

ভাল:

```
<a href="https://www.bintr.com/html/">Visit our HTML tutorial</a>
```

বেয়া:

```
<a HREF="https://www.bintr.com/html/">Visit our HTML tutorial</a>
```

47.5 সদায়ে বৈশিষ্ট্যমান উদ্ধৃত কৰক (Always Quote Attribute Values)

HTML-এ উদ্ধৃতি অবিহনে গুণমানৰ অনুমতি দিয়ে।

অৱশ্যে, আমি গুণাগুণৰ মূল্যউদ্ধৃত কৰাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ, কিয়নো:

- বিকাশকাৰীসকলে সাধাৰণতে গুণাগুণৰ মান উদ্ধৃত কৰে
- উদ্ধৃত মানবোৰ পঢ়িবলৈ সহজ
- যদি মানটোত স্থান থাকে তেন্তে আপুনি উদ্ধৃতি ব্যৱহাৰ কৰিবই লাগিব

ভাল:

```
<table class="striped">
```

বেয়া:

```
<table class=striped>
```

খুব বেয়া:

ই কাম নকৰিব, কিয়নো মূল্যটোত স্থান আছে:

```
<table class=table striped>
```


47.6 ছবিৰ বাবে সদায়ে alt , প্রস্থ আৰু উচ্চতা নিৰ্দিষ্ট কৰক

ছবিৰ বাবে সদায়ে alt গুণনিৰ্দিষ্ট কৰক | যদি কোনো কাৰণত ছবিখন প্রদৰ্শন কৰিব নোৱাৰি তেন্তে এই গুণটো গুৰুত্বপূৰ্ণ।

লগতে, সদায়ে ছবিবোৰৰ প্রস্থ আৰু উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰিব | ই ফ্লিকৰিং (flickering) হ্রাস কৰে, কিয়নো ব্ৰাউজাৰে লোড কৰাৰ আগতে ছবিখনৰ বাবে স্থান সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে।

ভাল:

```

```

বেয়া:

```

```

47.7 স্থান আৰু সমান চিহ্ন

HTML-এ সমান চিহ্নৰ চাৰিওফালে স্থান ৰখাৰ অনুমতি দিয়ে। কিন্তু স্থান-বিহীন পঢ়িবলৈ সহজ আৰু একেলগে সত্তাবোৰ ভালদৰে গোট কৰে।

ভাল:

```
<link rel="stylesheet" href="styles.css">
```

বেয়া:

```
<link rel = "stylesheet" href = "styles.css">
```

47.8 দীঘল কোড ৰেখা পৰিহাৰ (Avoid) কৰক

HTML সম্পাদক ব্যৱহাৰ কৰোঁতে, HTML কোড পঢ়িবলৈ সোঁ আৰু বাওঁফালে স্ক্ৰ'ল কৰাটো সুবিধাজনক নহয়।

অত্যাধিক দীঘল কোড লাইন পৰিহাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক।

47.9 খালী ৰেখা আৰু Indentation

কোনো কাৰণ নোহোৱাকৈ খালী ৰেখা, স্থান বা Indentation যোগ নিদিব।

পঢ়াৰ বাবে, ডাঙৰ বা লজিকেল কোড ব্লক পৃথক কৰিবলৈ খালী ৰেখা যোগ দিয়ক।

পঢ়াৰ বাবে, Indentation ৰ দুটা স্থান যোগ দিয়ক। tab key ব্যৱহাৰ নকৰিব।

ভাল:


```
<body>
```

```
<h1>Famous Cities</h1>
```

```
<h2>Tokyo</h2>
```

```
<p>Tokyo is the capital of Japan, the center of the Greater Tokyo Area, and the most populous metropolitan area in the world.</p>
```

```
<h2>London</h2>
```

```
<p>London is the capital city of England. It is the most populous city in the United Kingdom.</p>
```

```
<h2>Paris</h2>
```

```
<p>Paris is the capital of France. The Paris area is one of the largest population centers in Europe.</p>
```

```
</body>
```

বেয়া:

```
<body>
```

```
<h1>Famous Cities</h1>
```

```
<h2>Tokyo</h2><p>Tokyo is the capital of Japan, the center of the Greater Tokyo Area, and the most populous metropolitan area in the world.</p>
```

```
<h2>London</h2><p>London is the capital city of England. It is the most populous city in the United Kingdom.</p>
```

```
<h2>Paris</h2><p>Paris is the capital of France. The Paris area is one of the largest population centers in Europe.</p>
```

```
</body>
```

ভাল তালিকার উদাহরণ:

```
<table>
```

```
<tr>
```

```
<th>Name</th>
```

```
<th>Description</th>
```

```
</tr>
```

```
<tr>
```

```
<td>A</td>
```

```
<td>Description of A</td>
```

```
</tr>
```

```
<tr>
```

```
<td>B</td>
```

```
<td>Description of B</td>
```

```
</tr>
```

```
</table>
```

ভাল তালিকার উদাহরণ:

```
<ul>
  <li>London</li>
  <li>Paris</li>
  <li>Tokyo</li>
</ul>
```


47.10 কেতিয়াও শিৰোনাম <title> উপাদান বাদ নিদিব

HTML-ত <title> উপাদানৰ প্ৰয়োজন।

এটা পৃষ্ঠা শীৰ্ষকৰ সমলবোৰ অনুসন্ধান ইঞ্জিন অপ্টিমাইজেচন (SEO)ৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ! অনুসন্ধান ফলাফলত পৃষ্ঠাবোৰ তালিকাভুক্ত কৰোঁতে অৰ্ডাৰ টো নিৰ্ণয় কৰিবলৈ পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষকটো চাৰ্চ ইঞ্জিন এলগৰিথমৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<title> উপাদান:

- ব্ৰাউজাৰ টুলবাৰত এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
- যেতিয়া ইয়াক প্ৰিয়ত যোগ কৰা হয় তেতিয়া পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা শীৰ্ষক প্ৰদান কৰে
- সন্ধান-ইঞ্জিন ফলাফলত পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা শীৰ্ষক প্ৰদৰ্শন কৰে

সেয়েহে, শিৰোনামটো যিমান সম্ভৱ সঠিক আৰু অৰ্থপূৰ্ণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক:

```
<title>HTML Style Guide and Coding Conventions</title>
```

47.11 <html> আৰু <body> বাদ দিব নেকি (Omitting)?

HTML পৃষ্ঠা এটাই <HTML> আৰু <body> টেগ অবিহনে বৈধ কৰিব:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<head>
  <title>Page Title</title>
</head>
```

```
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
```

অৱশ্যে, আমি সদায়ে <HTML> আৰু <body> টেগ যোগ দিবলৈ দৃঢ়তাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ!

<body> বাদ পুৰণি ব্ৰাউজাৰত ক্ৰটি প্ৰস্তুত কৰিব পাৰে।

<html> আৰু <body> বাদ দিলে DOM আৰু XML চফ্টৱেৰ ফ্ৰেচ হব পাৰে।

47.12 <head> বাদ দিছে নেকি?

HTML <head> টেগটো বাদ দিব পাৰি।

ব্রাউজাৰে `<body>` আগতে সকলো উপাদান ডিফল্ট `<head>` উপাদানত যোগ দিব।

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<title>Page Title</title>
<body>

<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
</html>
```

অৱশ্যে, আমি `<head>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰামৰ্শ দিওঁ।

47.13 ৰিক্ত (Empty) HTML উপাদানসমূহ বন্ধ কৰিব নেকি?

HTML-ত, খালী উপাদানবোৰ বন্ধ কৰাটো বৈকল্পিক।

অনুমোদিত (Allowed):

```
<meta charset="utf-8">
```

লগতে অনুমোদিত:

```
<meta charset="utf-8" />
```

যদি আপুনি XML/XHTML ছফ্টৱেৰ আপোনাৰ পৃষ্ঠাত প্ৰৱেশ কৰিব বুলি আশা কৰে, সমাপ্তি শ্লেছ (/) ৰাখিব, কিয়নো ই XML আৰু XHTMLত প্ৰয়োজন।

47.14 lang বৈশিষ্ট্যযোগ কৰক

ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা ঘোষণা কৰিবলৈ আপুনি সদায়ে `<HTML>` টেগৰ ভিতৰত **লেং** গুণটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে | এইটো অনুসন্ধান ইঞ্জিন আৰু ব্ৰাউজাৰক সহায় কৰাৰ বাবে।

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en-us">
<head>
  <title>Page Title</title>
</head>
<body>

<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
```

```
</body>
</html>
```

47.15 মেটা তথ্য (Meta Data)

সঠিক ব্যাখ্যা আৰু সঠিক অনুসন্ধান ইঞ্জিন indexing নিশ্চিত কৰিবলৈ, ভাষা আৰু চৰিত্ৰ encoding `<meta charset="charset">` দুয়োটা HTML ডকুমেন্টত যিমান সম্ভৱ সোনকালে সংজ্ঞায়িত কৰিব লাগে:


```
<html lang="en-us">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <title>Page Title</title>
</head>
```

47.16 দৰ্শনপ'ট সংহতি (Setting The Viewport)

ভিউপোর্টটো ৱেব পৃষ্ঠাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ দৃশ্যমান ক্ষেত্ৰ। ই ডিভাইচৰ সৈতে পৃথক হয় - ই কম্পিউটাৰ স্ক্ৰীণতকৈ ম'বাইল ফোনত সবু হ'ব।

আপুনি আপোনাৰ সকলো ৱেব পৃষ্ঠাত নিম্নলিখিত `<meta>` উপাদান অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে:

```
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
```

ই পৃষ্ঠাৰ মাত্ৰা আৰু স্কেলিং কেনেদৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগে তাৰ ওপৰত ব্ৰাউজাৰৰ নিৰ্দেশনা দিয়ে।

ডিভাইচৰ স্ক্ৰীণ-প্ৰস্থ অনুসৰণ কৰিবলৈ `width=device-width` অংশই পৃষ্ঠাৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে (যিটো ডিভাইচৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পৃথক হ'ব)।

`initial-scale=1.0` অংশটোৱে প্ৰাৰম্ভিক জুম স্তৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে যেতিয়া পৃষ্ঠাটো প্ৰথমে ব্ৰাউজাৰে লোড কৰে।

ইয়াত ভিউপোর্ট মেটা টেগ *অবিহনে* এটা ৱেব পৃষ্ঠাৰ উদাহৰণ দিয়া হৈছে, আৰু ভিউপোর্ট মেটা টেগৰ সৈতে একেৰে পৃষ্ঠা

47.17 HTML মন্তব্য (Comments)

এটা শাৰীত চমু মন্তব্য লিখিব লাগে, যেনে:

```
<!-- This is a comment -->
```

এটাতকৈ অধিক শাৰী ত বিস্তৃত মন্তব্যবোৰ এনেদৰে লিখিব লাগে:

```
<!--
  This is a long comment example. This is a long comment example.
  This is a long comment example. This is a long comment example.
-->
```

দীঘলীয়া মন্তব্যবোৰ দুটা স্থানৰ সৈতে `indented` কৰা হ'লে পৰ্যবেক্ষণ কৰা সহজ হয়।

47.18 ষ্টাইল শীট ব্যৱহাৰ

ষ্টাইল শীটৰ সৈতে সংযোগ কৰাৰ বাবে সৰল বাক্যবিন্যাস ব্যৱহাৰ কৰক (`type` বৈশিষ্ট্যটো প্ৰয়োজনীয় নহয়):

```
<link rel="stylesheet" href="styles.css">
```

চমু CSS নিয়মবোৰ সংকুচিত কৰিব পাৰি, এনেদৰে:

```
p.intro {font-family:Verdana;font-size:16em;}
```

দীঘল CSS নিয়মবোৰ একাধিক শাৰীত লিখিব লাগে:

```
body {
  background-color: lightgrey;
  font-family: "Arial Black", Helvetica, sans-serif;
  font-size: 16em;
  color: black;
}
```


- আৰম্ভণি বন্ধনীটো নিৰ্বাচকৰ দৰে একে শাৰীত ৰাখক
- আৰম্ভণি বন্ধনীৰ আগত এটা স্থান ব্যৱহাৰ কৰক
- Indentation ৰ দুটা স্থান ব্যৱহাৰ কৰক
- প্ৰতিটো সম্পত্তি-মূল্য যোৰাৰ পিছত ছেমিকলন ব্যৱহাৰ কৰক, অন্তিমটো সহ
- মানত স্থান থাকিলে কেৱল মানসমূহৰ চাৰিওফালে উদ্ধৃতি ব্যৱহাৰ কৰক
- সমাপ্তি বন্ধনীটো এটা নতুন শাৰীত ৰাখক, আগশাৰীৰ স্থান অবিহনে

47.19 HTML-ত JavaScript লোড কৰা

বাহ্যিক স্ক্ৰিপ্ট লোড কৰাৰ বাবে সৰল বাক্যবিন্যাস ব্যৱহাৰ কৰক (`type` বৈশিষ্ট্যটো প্ৰয়োজনীয় নহয়):

```
<script src="myscript.js">
```

47.20 JavaScript সৈতে HTML উপাদানসমূহ ত প্ৰৱেশ কৰা

"অপৰিচ্ছন্ন" HTML কোড ব্যৱহাৰ কৰিলে JavaScript ত্ৰুটি (errors) হ'ব পাৰে।

এই দুটা JavaScript বিবৃতিয়ে বিভিন্ন ফলাফল প্ৰস্তুত কৰিব:

উদাহৰণ:

```
getElementById("Demo").innerHTML = "Hello";
```

```
getElementById("demo").innerHTML = "Hello";
```

JavaScript ষ্টাইল গাইড দৰ্শন কৰক।

47.21 নিম্ন কেছ (Lower Case) ফাইল নাম ব্যৱহাৰ কৰক

কিছুমান ৱেব চাৰ্ভাৰ (Apache, Unix) ফাইল নামৰ বিষয়ে সংবেদনশীল: "binod.jpg" "Binod.jpg" হিচাপে প্ৰৱেশ কৰিব নোৱাৰি।

অন্যান্য ৱেব চাৰ্ভাৰ (Microsoft, IIS) কেছ সংবেদনশীল নহয়: "binod.jpg" "Binod.jpg" হিচাপে প্ৰৱেশ কৰিব পাৰি।

যদি আপুনি আপাৰকেছ আৰু ল'ৱাৰকেছৰ মিশ্ৰণ ব্যৱহাৰ কৰে, আপুনি এই বিষয়ে অৱগত হ'ব লাগিব।

যদি আপুনি কেছ-অসংবেদনশীল ৰ পৰা কেছ-সংবেদনশীল চাৰ্ভাৰলৈ যায়, আনকি সবু ক্ৰটিবোৰেও আপোনাৰ ৱেব ভাঙিব!

এই সমস্যাবোৰ পৰিহাৰ কৰিবলৈ, সদায়ে ল'ৱাৰকেছ ফাইল নাম ব্যৱহাৰ কৰিব।

47.22 ফাইল সম্প্ৰসাৰণ (File Extensions)

HTML ফাইলবোৰত .html সম্প্ৰসাৰণ থাকিব লাগিব (.htm অনুমোদিত)।

CSS ফাইলবোৰত .css সম্প্ৰসাৰণ থাকিব লাগে।

JavaScript ফাইলবোৰৰ .js সম্প্ৰসাৰণ থাকিব লাগিব।

47.23 .htm আৰু .html মাজৰ পাৰ্থক্য?

.htm আৰু .html ফাইল সম্প্ৰসাৰণৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই!

যিকোনো ৱেব ব্ৰাউজাৰ আৰু ৱেব চাৰ্ভাৰৰ দ্বাৰা দুয়োটাকে HTML হিচাপে গণ্য কৰা হ'ব।

47.24 অবিকল্পিত ফাইলনামসমূহ (Default Filenames)

যেতিয়া এটা URL-এ শেষত এটা ফাইলনাম নিৰ্দিষ্ট নকৰে (যেনে "https://www.bintr.com/"), চাৰ্ভাৰে কেৱল এটা ডিফল্ট ফাইলনাম যোগ কৰে, যেনে "index.html", "index.htm", "default.html", বা "default.htm"

যদি আপোনাৰ চাৰ্ভাৰটো কেৱল "index.html" ৰ সৈতে ডিফল্ট ফাইলনাম হিচাপে কনফিগাৰ কৰা হয়, আপোনাৰ ফাইলটো "index.html" নাম দিব লাগিব, আৰু "default.html" নহয়।

অৱশ্যে, চাৰ্ভাৰবোৰ এটাতকৈ অধিক ডিফল্ট ফাইলনামৰ সৈতে কনফিগাৰ কৰিব পাৰি; সাধাৰণতে আপুনি যিমান বিচাৰে সিমান ডিফল্ট ফাইলনাম ছেট আপ কৰিব পাৰে।

48 HTML সত্তাসমূহ (Entities)

HTML-ত সংৰক্ষিত বৰ্ণবোৰ চৰিত্ৰ সত্তাৰে সলনি কৰিব লাগিব।

48.1 HTML সত্তাসমূহ

কিছুমান বৰ্ণ HTMLত সংৰক্ষিত।

যদি আপুনি আপোনাৰ পাঠত (<) বা (>) চিহ্নতকৈ কম ব্যৱহাৰ কৰে, ব্ৰাউজাৰে সেইবোৰ টেগৰ সৈতে মিহলি কৰিব পাৰে।

HTML-ত সংৰক্ষিত বৰ্ণ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ চৰিত্ৰ সত্তা (character entities) ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

এটা চৰিত্ৰ সত্তা এনেধৰণৰ দেখায়:

&entity_name;

বা

&#entity_number;

চিহ্নতকৈ কম প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ (<) আমি লিখিব লাগিব: **<** or **<**

সত্তা নাম এটা ব্যৱহাৰ কৰাৰ সুবিধা: এটা সত্তা নাম মনত ৰখা সহজ।

এটা সত্তা নাম ব্যৱহাৰ কৰাৰ অসুবিধা: ব্ৰাউজাৰে সকলো সত্তাৰ নাম সমৰ্থন নকৰিব পাৰে, কিন্তু সত্তা নামৰ বাবে সমৰ্থন ভাল।

48.2 অ-ভঙা স্থান (Non-breaking Space)

HTML-ত সচৰাচৰ ব্যৱহৃত সত্তা হৈছে None-breaking Space: **আৰু ` `**

অ-ভঙা স্থান হৈছে এক স্থান যি নতুন ৰেখাত বিভক্ত নহ'ব।

অ-ভঙা স্থানৰ দ্বাৰা পৃথক কৰা দুটা শব্দ একেলগে লাগি থাকিব (নতুন ৰেখাএটাত বিভক্ত নহয়)। এইটো সহজ যেতিয়া শব্দবোৰ ভংগ কৰাটো বাধাগ্ৰস্ত হ'ব পাৰে।

উদাহৰণ:

- § 10
- 10 km/h
- 10 PM

Non-breaking Space-ৰ আন এটা সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ হৈছে ব্ৰাউজাৰবোৰক HTML পৃষ্ঠাবোৰত স্থান বোৰ কটা প্ৰতিহত কৰা।

যদি আপুনি আপোনাৰ পাঠত 10 টা স্থান লিখিছে, ব্ৰাউজাৰে সেইবোৰৰ 9 টা আঁতৰ কৰিব। আপোনাৰ পাঠত প্ৰকৃত স্থান যোগ দিবলৈ, আপুনি ** ** ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে; চৰিত্ৰ সত্তা।

পৰামৰ্শ: Non-breaking hyphen (‑) হাইফেন বৰ্ণ এটা (-) নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয় যি নতুন শাৰীএটাত বিভক্ত নহয়।

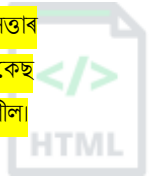
48.3 কিছুমান উপযোগী HTML আখৰ সত্তা

ফল (Result)	বিৱৰণ (Description)	সত্তা নাম (Entity Name)	সত্তা সংখ্যা (Entity Number)
	অ-ভাঙা স্থান	 	
<	তাতকৈ কম	<	<
>	তাতকৈ ডাঙৰ	>	>
&	ampersand	&	&
"	দ্বৈত উদ্ধৃতি চিহ্ন ("")	"	"
'	একক উদ্ধৃতি চিহ্ন (apostrophe)	'	'
¢	Cent (শতাংশ)	¢	¢
£	pound	£	£
¥	yen	¥	¥
€	euro	€	€
©	স্বত্বাধিকাৰ (Copyright)	©	©
®	registered trademark (পঞ্জীভুক্ত ট্ৰেডমাৰ্ক)	®	®

টোকা: সত্তাৰ

নামবোৰ কেছ

সংবেদনশীল।

48.4 ডায়ক্ৰিটিকেল চিহ্নসমূহ একত্ৰিত (Combining Diacritical Marks)

ডায়ক্ৰিটিকেল চিহ্ন হৈছে এখন চিহ্নিত যোগ দিয়া "glyph"।

কিছুমান ডায়ক্ৰিটিকেল চিহ্ন, যেনে grave (`) আৰু acute (´) উচ্চাৰণ বুলি কোৱা হয়।

ডায়ক্ৰিটিকেল চিহ্নবোৰ এখন চিহ্নৰ ওপৰত আৰু তলত, এখন চিহ্নৰ ভিতৰত, আৰু দুটা আখৰৰ মাজত ওলাব পাৰে।

পৃষ্ঠাত ব্যৱহৃত বৰ্ণ সংহতি (encoding)ত নাথাকিলে বৰ্ণ এটা প্ৰস্তুত কৰিবলৈ alphanumeric বৰ্ণৰ সৈতে সংযোজিত হৈ ডায়ক্ৰিটিকেল চিহ্ন ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

ইয়াত কিছুমান উদাহৰণ আছে:

চিহ্নিত (Mark)	আখৰ (Character)	নিৰ্মাণ (Construct)	ফল
`	a	à	à
'	a	á	á
^	a	â	â
~	a	ã	ã
`	o	Ò	Ò
'	o	Ó	Ó
^	o	Ô	Ô
~	o	Õ	Õ

49 HTML চিহ্নসমূহ

আপোনাৰ কীবৰ্ডত নথকা চিহ্নবোৰো সত্তা ব্যৱহাৰ কৰি যোগ কৰিব পাৰি।

49.1 HTML চিহ্ন সত্তাসমূহ (Symbol Entities)

HTML সত্তাবোৰ পূৰ্বৱৰ্তী অধ্যায়ত বৰ্ণনা কৰা হৈছিল।

বহুতো গাণিতিক, কাৰিকৰী আৰু মুদ্ৰা চিহ্ন, সাধাৰণ কীবৰ্ডত নাথাকে।

HTML পৃষ্ঠা এটাত এনে চিহ্ন যোগ দিবলৈ, আপুনি চিহ্নটোৰ বাবে সত্তা নাম বা সত্তা নম্বৰ (এটা দশমিক বা হেক্সাডেচিমাল ৰেফাৰেন্স (hexadecimal reference)) ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

ইউৰো চিহ্ন, €, এটা সত্তা নাম, দশমিক আৰু এটা হেক্সাডেচিমাল মানৰ সৈতে প্ৰদৰ্শন কৰক:

```
<p>I will display &euro;</p>
<p>I will display &#8364;</p>
<p>I will display &#x20AC;</p>
```

প্ৰদৰ্শন কৰা হ'ব:

I will display €
I will display €
I will display €

49.2 HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত কিছুমান গাণিতিক চিহ্ন

Characters	সংখ্যা	সত্তা	বিৱৰণ (Description)
∀	∀	∀	সকলোৰে বাবে (for all)
∂	∂	∂	আংশিক ডিফাৰেন্সিয়েল (Partial Differential)
∃	∃	∃	তাত আছে (There Exists)
∅	∅	∅	ৰিক্ত সংহতিসমূহ (Empty Sets)
∇	∇	∇	নাবলা (Nabla)

€	∈	∈	উপাদান (Element of)
∉	∉	∉	ইয়াৰ এটা উপাদান নহয় (Not an Element of)
∋	∋	∋	সদস্য হিচাপে অন্তর্ভুক্ত থাকে (Contains as Member)
∏	∏	∏	N-ary Product
∑	∑	∑	N-ary Summation

49.3HTMLৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত কিছুমান গ্ৰীক আখৰ

চাৰ	সংখ্যা	সত্তা	বিৱৰণ
A	Α	Α	GREEK CAPITAL LETTER ALPHA
B	Β	Β	GREEK CAPITAL LETTER BETA
Γ	Γ	Γ	GREEK CAPITAL LETTER GAMMA
Δ	Δ	Δ	GREEK CAPITAL LETTER DELTA
E	Ε	Ε	GREEK CAPITAL LETTER EPSILON
Z	Ζ	Ζ	GREEK CAPITAL LETTER ZETA

49.4HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত আন কিছুমান সত্তা

চাৰ	সংখ্যা	সত্তা	বিৱৰণ
©	©	©	স্বত্বাধিকাৰ চিহ্ন (Copyright Sign)
®	®	®	পঞ্জীভুক্ত চিহ্ন (Registered Sign)
€	€	€	ইউৰো চিহ্ন (Euro Sign)
™	™	™	ট্ৰেডমাৰ্ক (Trademark)
←	←	←	বাওঁফালৰ কাড় (Leftwards Arrow)
↑	↑	↑	ওপৰৰ ফালে কাড় (Upwards Arrow)

→	→	→	সোঁফালৰ কাড় (Rightwards Arrow)
↓	↓	↓	তলৰ ফালে কাড় (Downwards Arrow)
♠	♠	♠	BLACK SPADE SUIT
♣	♣	♣	BLACK CLUB SUIT
♥	♥	♥	BLACK HEART SUIT
♦	♦	♦	BLACK DIAMOND SUIT

50 HTMLত ইমোজি ব্যৱহাৰ

ইমোজিবোৰ হৈছে UTF-8 Character set : 😊 😍 ❤️

50.1 ইমোজিবোৰ কি?

ইমোজিবোৰ ছবি, বা আইকনৰ দৰে দেখাযায়, কিন্তু সেইবোৰ নহয়।

সেইবোৰ হৈছে UTF-8 (Unicode) character set আখৰ (বৰ্ণ)।

UTF-8-এ পৃথিবীৰ প্ৰায় সকলো চৰিত্ৰ আৰু চিহ্ন সামৰি লয়।

50.2 HTML Charset বৈশিষ্ট্য

HTML পৃষ্ঠা এটা সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, ৱেব ব্ৰাউজাৰে পৃষ্ঠাত ব্যৱহৃত বৰ্ণ ছেটটো জানিব লাগিব।

ইয়াক `<meta>` টেগত উল্লেখ কৰা হৈছে:

```
<meta charset="UTF-8">
```

যদি নিৰ্ধাৰিত নহয়, UTF-8 হৈছে HTML-ত নিৰ্ধাৰিত ডিফল্ট আখৰ।

50.3 UTF-8 বৰ্ণসমূহ

বহুতো UTF-8 বৰ্ণ কীবোৰ্ডত টাইপ কৰিব নোৱাৰি, কিন্তু সেইবোৰ সদায়ে সংখ্যা ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰি (যাক সত্তা নম্বৰ বুলি কোৱা হয়):

- A is 65
- B is 66
- C is 67

উদাহৰণ:

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<meta charset="UTF-8">
</head>
<body>

<p>I will display A B C</p>
<p>I will display &#65; &#66; &#67;</p>

</body>
</html>

```


উদাহৰণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে

`<meta charset="UTF-8">` উপাদানে বৰ্ণ সংহতিনিৰ্ধাৰণ কৰে।

A,B আৰু C চৰিত্ৰবোৰ 65, 66 আৰু 67 সংখ্যাৰ দ্বাৰা প্ৰদৰ্শিত হয়।

ব্ৰাউজাৰক বুজাবলৈ যে আপুনি এটা বৰ্ণ প্ৰদৰ্শন কৰি আছে, আপুনি `&#` ৰে সত্তা নম্বৰ আৰম্ভ কৰিব লাগিব আৰু ইয়াক ইয়াৰ সৈতে সমাপ্ত কৰিব লাগিব ; (Semicolon)।

ইমোজি বৰ্ণসমূহ

ইমোজিবোৰ UTF-8 বৰ্ণমালাৰ বৰ্ণও:

😊 is 128516

😍 is 128525

❤ is 128151

উদাহৰণ:

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<meta charset="UTF-8">
</head>
<body>

<h1>My First Emoji</h1>

<p>&#128512;</p>

</body>
</html>

```

যিহেতু ইমোজিবোৰ বৰ্ণ, সেইবোৰ প্ৰতিলিপি, প্ৰদৰ্শন আৰু আকাৰ HTMLৰ আন যিকোনো চৰিত্ৰৰ দৰে ইহ'ল কৰিব পাৰি।

উদাহৰণ:

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>

```

```

<meta charset="UTF-8">
</head>
<body>

<h1>Sized Emojis</h1>

<p style="font-size:48px">
&#128512; &#128516; &#128525; &#128151;
</p>

</body>
</html>

```


50.4 UTF-8-ত কিছুমান ইমোজি চিহ্ন

ইমোজি	মূল্য
	🗻
	🗼
	🗽
	🗾
	🗿
	😀
	😁
	😂
	😃
	😄
	😅

51 HTML encoding (আখৰ সংহতি)

HTML পৃষ্ঠা এটা সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, ৱেব ব্ৰাউজাৰে কোনটো বৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব জানিব লাগিব।

51.1 ASCII-ৰ পৰা UTF-8 লৈ

ASCII প্ৰথম চৰিত্ৰ encoding মানদণ্ড আছিল। ASCII-য়ে ইন্টাৰনেটত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা 128 টা বিভিন্ন বৰ্ণ নিৰ্ধাৰণ কৰিছিল: সংখ্যা (0-9), ইংৰাজী আখৰ (A-Z), আৰু কিছুমান বিশেষ বৰ্ণ যেনে: ! \$ + - () @ < > .

ISO-8859-1 আছিল HTML 4-ৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত ডিফল্ট আখৰ। এই আখৰ ছেটে ২৫৬ টা বিভিন্ন চৰিত্ৰ কোড সমৰ্থন কৰিছিল। HTML 4-য়েও UTF-8 সমৰ্থন কৰিছিল।

ANSI (Windows-1252) আছিল মূল Windows আখৰ ছেটে। ANSI ISO'-8859-1-ৰ সৈতে একে, কেৱল ANSI ৰ 32 টা অতিৰিক্ত বৰ্ণ আছে।

HTML5 স্পেচিফিকেছনে ৱেব বিকাশকসকলক UTF-8 আখৰ ছেটে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰে, যি বিশ্বৰ প্ৰায় সকলো চৰিত্ৰ আৰু চিহ্ন সামৰি লয়।

51.2 HTML charset বৈশিষ্ট্য

HTML পৃষ্ঠা এটা সঠিকভাৱে প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, ৱেব ব্ৰাউজাৰে পৃষ্ঠাত ব্যৱহৃত বৰ্ণ ছেটেটো জানিব লাগিব।

ইয়াক `<meta>` টেগত উল্লেখ কৰা হৈছে:

```
<meta charset="UTF-8">
```

51.3 আখৰ সংহতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

নিম্নলিখিত তালিকাত ওপৰত বৰ্ণনা কৰা বৰ্ণ ছেটেবোৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্যবোৰ প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে:

জঠৰ	ASCII আই	ANSI	8859	UTF-৮	বিৱৰণ	ইংৰাজীত
32					স্থান	space
33	!	!	!	!	বিস্ময়বোধক চিহ্ন	exclamation mark
34	"	"	"	"	উদ্ধৃতি চিহ্ন	quotation mark
35	#	#	#	#	সংখ্যাচিহ্ন	number sign
36	\$	\$	\$	\$	ডলাৰ চিহ্ন	dollar sign
37	%	%	%	%	শতাংশ চিহ্ন	percent sign
38	&	&	&	&	এম্পাৰচেণ্ড	ampersand
39	'	'	'	'	এপ'ষ্ট্ৰোফ	apostrophe
40	((((বাওঁ ফালৰ বন্ধন	left parenthesis
41))))	সোঁ ফালৰ বন্ধন	right parenthesis
42	*	*	*	*	নক্ষত্ৰ	asterisk

43	+	+	+	+	যোগ চিহ্ন	plus sign
44	,	,	,	,	কমা	comma
45	-	-	-	-	হাইফেন-বিয়োগ	hyphen-minus
46	সম্পূর্ণ বন্ধ	full stop
47	/	/	/	/	কঠিন	solidus
48	0	0	0	0	অংক শূন্য	digit zero
49	1	1	1	1	এক অংক	digit one
50	2	2	2	2	অংক দুই	digit two
51	3	3	3	3	অংক তিনি	digit three
52	4	4	4	4	অংক চাৰি	digit four
53	5	5	5	5	অংক পাঁচ	digit five
54	6	6	6	6	অংক ছয়	digit six
55	7	7	7	7	অংক সাত	digit seven
56	8	8	8	8	অংক আঠ	digit eight
57	9	9	9	9	অংক ন	digit nine
58	:	:	:	:	মলাশয়	colon
59	;	;	;	;	ছেমিকলন	semicolon
60	<	<	<	<	চিহ্নতকৈ কম	less-than sign
61	=	=	=	=	চিহ্নৰ সমান	equals sign
62	>	>	>	>	চিহ্নতকৈ ডাঙৰ	greater-than sign
63	?	?	?	?	প্ৰশ্নবোধক চিহ্ন	question mark
64	@	@	@	@	বাণিজ্যিক এট	commercial at
65	A	A	A	A	লেটিন আখৰ A	Latin capital letter A
66	B	B	B	B	লেটিন আখৰ B	Latin capital letter B
67	C	C	C	C	লেটিন আখৰ C	Latin capital letter C
68	D	D	D	D	লেটিন আখৰ D	Latin capital letter D
69	E	E	E	E	লেটিন আখৰ E	Latin capital letter E
70	F	F	F	F	লেটিন আখৰ F	Latin capital letter F
71	G	G	G	G	লেটিন আখৰ G	Latin capital letter G
72	H	H	H	H	লেটিন আখৰ H	Latin capital letter H
73	I	I	I	I	লেটিন আখৰ I	Latin capital letter I

74	J	J	J	J	লেটিন আখৰ J	Latin capital letter J
75	K	K	K	K	লেটিন আখৰ K	Latin capital letter K
76	L	L	L	L	লেটিন আখৰ L	Latin capital letter L
77	M	M	M	M	লেটিন আখৰ M	Latin capital letter M
78	N	N	N	N	লেটিন আখৰ N	Latin capital letter N
79	O	O	O	O	লেটিন আখৰ O	Latin capital letter O
80	P	P	P	P	লেটিন আখৰ P	Latin capital letter P
81	Q	Q	Q	Q	লেটিন আখৰ Q	Latin capital letter Q
82	R	R	R	R	লেটিন আখৰ R	Latin capital letter R
83	S	S	S	S	লেটিন আখৰ S	Latin capital letter S
84	T	T	T	T	লেটিন আখৰ T	Latin capital letter T
85	U	U	U	U	লেটিন আখৰ U	Latin capital letter U
86	V	V	V	V	লেটিন আখৰ V	Latin capital letter V
87	W	W	W	W	লেটিন আখৰ W	Latin capital letter W
88	X	X	X	X	লেটিন আখৰ X	Latin capital letter X
89	Y	Y	Y	Y	লেটিন আখৰ Y	Latin capital letter Y
90	Z	Z	Z	Z	লেটিন আখৰ Z	Latin capital letter Z
91	[[[[বাওঁ বৰ্গ বন্ধনী	left square bracket
92	\	\	\	\	বিভাৰ্চ ছলিডাছ	reverse solidus
93]]]]	সোঁ বৰ্গ বন্ধনী	right square bracket
94	^	^	^	^	চাৰ্ক্লেফ্লেক্স উচ্চাৰণ	circumflex accent
95	_	_	_	_	নিম্ন ৰেখা	low line
96	`	`	`	`	তীব্ৰ উচ্চাৰণ	grave accent
97	a	a	a	a	লেটিন সৰু আখৰ a	Latin small letter a
98	b	b	b	b		Latin small letter b

99	c	c	c	c		Latin small letter c
100	d	d	d	d		Latin small letter d
101	e	e	e	e		Latin small letter e
102	f	f	f	f		Latin small letter f
103	g	g	g	g		Latin small letter g
104	h	h	h	h		Latin small letter h
105	i	i	i	i		Latin small letter i
106	j	j	j	j		Latin small letter j
107	k	k	k	k		Latin small letter k
108	l	l	l	l		Latin small letter l
109	m	m	m	m		Latin small letter m
110	n	n	n	n		Latin small letter n
111	o	o	o	o		Latin small letter o
112	p	p	p	p		Latin small letter p
113	q	q	q	q		Latin small letter q
114	r	r	r	r		Latin small letter r
115	s	s	s	s		Latin small letter s
116	t	t	t	t		Latin small letter t
117	u	u	u	u		Latin small letter u
118	v	v	v	v		Latin small letter v
119	w	w	w	W		Latin small letter w
120	x	x	x	x		Latin small letter x
121	y	y	y	y		Latin small letter y
122	z	z	z	z		Latin small letter z
123	{	{	{	{	বাওঁ কোঁকড়া বন্ধনী	left curly bracket
124					উলম্ব ৰেখা	vertical line
125	}	}	}	}	সোঁ কোঁকড়া বন্ধনী	right curly bracket
126	~	~	~	~	টাইল্ড	tilde
127	DEL					
128		€			ইউৰো চিহ্ন	euro sign
129		•	•	•	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
130		,			একক নিম্ন-৭ উদ্ধৃতি চিহ্ন	single low-9 quotation mark
131		f			ছকৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ এফ	Latin small letter f with hook
132		”			দুগুণ নিম্ন-৭ উদ্ধৃতি চিহ্ন	double low-9 quotation mark
133		...			পথালি উপবৃত্ত	horizontal ellipsis

134		†			খঞ্জৰ	dagger
135		‡			ডাবল ডেগাৰ	double dagger
136		^			পৰিবৰ্তনকাৰী আখৰ চাৰ্কমফ্লেক্স উচ্চাৰণ	modifier letter circumflex accent
137		‰			প্ৰতি হাজাৰ চিহ্ন	per mille sign
138		Š			কেৰনৰ সৈতে লেটিন আখৰ এছ	Latin capital letter S with caron
139		‹			একক বাওঁ-আঙুলিয়াই দিয়া কোণ উদ্ধৃতি চিহ্ন	single left-pointing angle quotation mark
140		Œ			লেটিন লিগাৰ অই	Latin capital ligature OE
141		•	•	•	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
142		Ž			কেৰনৰ সৈতে লেটিন আখৰ জেড	Latin capital letter Z with caron
143		•	•	•	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
144		•	•	•	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
145		‘			বাওঁএকক উদ্ধৃতি চিহ্ন	left single quotation mark
146		’			সোঁ একক উদ্ধৃতি চিহ্ন	right single quotation mark
147		“			বাওঁফালৰ দ্বৈত উদ্ধৃতি চিহ্ন	left double quotation mark
148		”			সোঁ দ্বৈত উদ্ধৃতি চিহ্ন	right double quotation mark
149		•			বুলেট	bullet
150		—			ডেশ্বত	en dash
151		—			ডেশ্বত	em dash
152		~			সৰু টাইল্ড	small tilde
153		™			ট্ৰেড মাৰ্ক চিহ্ন	trade mark sign
154		š			কেৰনৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ	Latin small letter s with caron
155		›			একক সোঁ-আঙুলিয়াই দিয়া কোণ উদ্ধৃতি চিহ্ন	single right- pointing angle quotation mark
156		œ			লেটিন সৰু লিগাৰ অ’	Latin small ligature oe
157		•	•	•	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
158		ž			কেৰনৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ জেড	Latin small letter z with caron
159		ÿ			ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ ৰাই	Latin capital letter Y with diaeresis

160					নো-ব্ৰেক স্থান	no-break space
161		¡	¡	¡	ওলোটা বিস্ময়বোধক চিহ্ন	inverted exclamation mark
162		¢	¢	¢	চেণ্ট চিহ্ন	cent sign
163		£	£	£	পাউণ্ড চিহ্ন	pound sign
164		₹	₹	₹	মুদ্রা চিহ্ন	currency sign
165		¥	¥	¥	য়েন চিহ্ন	yen sign
166		̂	̂	̂	ভঙা দণ্ডিকা	broken bar
167		§	§	§	শাখা চিহ্ন	section sign
168		¨	¨	¨	ডায়েৰেচিছ	diaeresis
169		©	©	©	স্বত্বাধিকাৰ চিহ্ন	copyright sign
170		ª	ª	ª	স্ত্ৰীসুলভ অৰ্ডিনেল সূচক	feminine ordinal indicator
171		«	«	«	বাওঁফালৰ পৰা আঙুলিয়াই দিয়া দ্বৈত কোণৰ উদ্ধৃতি চিহ্ন	left-pointing double angle quotation mark
172		¬	¬	¬	স্বাক্ষৰ নহয়	not sign
173					কোমল হাইফেন	soft hyphen
174		®	®	®	পঞ্জীভুক্ত চিহ্ন	registered sign
175		-	-	-	মেফ্ৰন	macron
176		°	°	°	ডিগ্ৰী চিহ্ন	degree sign
177		±	±	±	যোগ-বিয়োগ চিহ্ন	plus-minus sign
178		²	²	²	চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট দুই	superscript two
179		³	³	³	চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট তিনি	superscript three
180		´	´	´	তীব্ৰ উচ্চাৰণ	acute accent
181		µ	µ	µ	মাইক্ৰ' চিহ্ন	micro sign
182		¶	¶	¶	পিলক্ৰো চিহ্ন	pilcrow sign
183		·	·	·	মাজৰ বিন্দু	middle dot
184		¸	¸	¸	চেডিলা	cedilla
185		¹	¹	¹	এক	superscript one
186		♂	♂	♂	পুৰুষসুলভ অৰ্ডিনেল সূচক	masculine ordinal indicator
187		»	»	»	সোঁফালৰ দ্বৈত কোণৰ উদ্ধৃতি চিহ্ন	right-pointing double angle quotation mark
188		¼	¼	¼	অশ্লীল ভগ্নাংশ এক চতুৰ্থাংশ	vulgar fraction one quarter
189		½	½	½	অশ্লীল ভগ্নাংশ এক আধা	vulgar fraction one half

190		¾	¾	¾	অশ্লীল ভগ্নাংশ তিনি চতুর্থাংশ	vulgar fraction three quarters
191		¿	¿	¿	ওলোটা প্রশ্নবোধক চিহ্ন	inverted question mark
192		À	À	À	লেটিন আখৰ এ উইথ গ্ৰেভ	Latin capital letter A with grave
193		Á	Á	Á	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A with acute
194		Â	Â	Â	চাৰ্কুমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A with circumflex
195		Ã	Ã	Ã	লেটিন আখৰ এ উইথ টাইল্ড	Latin capital letter A with tilde
196		Ä	Ä	Ä	লেটিন আখৰ এ উইথ ডায়েৰেচিছ	Latin capital letter A with diaeresis
197		Å	Å	Å	ওপৰত আঙুঠিথকা লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A with ring above
198		Æ	Æ	Æ	লেটিন আখৰ এই	Latin capital letter AE
199		Ç	Ç	Ç	চেডিলাৰ সৈতে লেটিন আখৰ চি	Latin capital letter C with cedilla
200		È	È	È	কবৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with grave
201		É	É	É	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with acute
202		Ê	Ê	Ê	চাৰ্কুমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with circumflex
203		Ë	Ë	Ë	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with diaeresis
204		Ì	Ì	Ì	লেটিন আখৰ মই কবৰৰ সৈতে	Latin capital letter I with grave
205		Í	Í	Í	লেটিন আখৰ মই তীব্ৰ সৈতে	Latin capital letter I with acute
206		Î	Î	Î	লেটিন কেপিটেল লেটাৰ আই উইথ চাৰ্কুমফ্লেক্স	Latin capital letter I with circumflex
207		Ï	Ï	Ï	লেটিন কেপিটেল লেটাৰ আই উইথ ডায়েৰেচিছ	Latin capital letter I with diaeresis
208		Ð	Ð	Ð	লেটিন আখৰ ইথ	Latin capital letter Eth
209		Ñ	Ñ	Ñ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন আখৰ এন	Latin capital letter N with tilde
210		Ò	Ò	Ò	কবৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with grave
211		Ó	Ó	Ó	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with acute

212	Ô	Ô	Ô	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with circumflex
213	Õ	Õ	Õ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with tilde
214	Ö	Ö	Ö	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with diaeresis
215	×	×	×	পূৰণ চিহ্ন	multiplication sign
216	Ø	Ø	Ø	ষ্ট্ৰোকৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with stroke
217	Ù	Ù	Ù	লেটিন আখৰ ইউ কবৰৰ সৈতে	Latin capital letter U with grave
218	Ú	Ú	Ú	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U with acute
219	Û	Û	Û	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U with circumflex
220	Ü	Ü	Ü	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U with diaeresis
221	Ý	Ý	Ý	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ৰাই	Latin capital letter Y with acute
222	Þ	Þ	Þ	লেটিন আখৰ থৰ্ণ	Latin capital letter Thorn
223	ß	ß	ß	লেটিন সবু আখৰ তীক্ষ্ণ	Latin small letter sharp s
224	à	à	à	লেটিন সবু আখৰ এটা কবৰৰ সৈতে	Latin small letter a with grave
225	á	á	á	লেটিন সবু আখৰ এটা তীব্ৰ সৈতে	Latin small letter a with acute
226	â	â	â	লেটিন সবু আখৰ এটা চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে	Latin small letter a with circumflex
227	ã	ã	ã	লেটিন সবু আখৰ এটা টাইল্ডৰ সৈতে	Latin small letter a with tilde
228	ä	ä	ä	লেটিন সবু আখৰ এটা ডায়েৰেচিছৰ সৈতে	Latin small letter a with diaeresis
229	å	å	å	ওপৰত আঙুঠি থকা লেটিন সবু আখৰ	Latin small letter a with ring above
230	æ	æ	æ	লেটিন সবু আখৰ ৰ পৰা	Latin small letter ae
231	ç	ç	ç	চেডিলাৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ গ	Latin small letter c with cedilla
232	è	è	è	লেটিন সবু আখৰ ই কবৰৰ সৈতে	Latin small letter e with grave
233	é	é	é	লেটিন সবু আখৰ ই তীব্ৰ সৈতে	Latin small letter e with acute

234	ê	ê	ê	চাৰ্কাৰ্ফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ ই	Latin small letter e with circumflex
235	ë	ë	ë	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ ই	Latin small letter e with diaeresis
236	ì	ì	ì	লেটিন সৰু আখৰ আই উইথ গ্ৰেভ	Latin small letter i with grave
237	í	í	í	লেটিন সৰু আখৰ আই উইথ একিউট	Latin small letter i with acute
238	î	î	î	লেটিন সৰু আখৰ আই উইথ চাৰ্কাৰ্ফ্লেক্স	Latin small letter i with circumflex
239	ï	ï	ï	লেটিন সৰু আখৰ আই উইথ ডায়েৰেচিছ	Latin small letter i with diaeresis
240	ð	ð	ð	লেটিন সৰু আখৰ ইথ	Latin small letter eth
241	ñ	ñ	ñ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ এন	Latin small letter n with tilde
242	ò	ò	ò	লেটিন সৰু আখৰ অ কবৰৰ সৈতে	Latin small letter o with grave
243	ó	ó	ó	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ অ	Latin small letter o with acute
244	ô	ô	ô	চাৰ্কাৰ্ফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ অ	Latin small letter o with circumflex
245	õ	õ	õ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ অ	Latin small letter o with tilde
246	ö	ö	ö	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ অ	Latin small letter o with diaeresis
247	÷	÷	÷	বিভাজন চিহ্ন	division sign
248	ø	ø	ø	ষ্ট্ৰোকৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ অ	Latin small letter o with stroke
249	ù	ù	ù	লেটিন সৰু আখৰ ইউ উইথ কবৰ	Latin small letter u with grave
250	ú	ú	ú	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ ইউ	Latin small letter u with acute
251	û	û	û	চাৰ্কাৰ্ফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ	Latin small letter with circumflex
252	ü	ü	ü	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ ইউ	Latin small letter u with diaeresis
253	ý	ý	ý	লেটিন সৰু আখৰ ৰাই তীব্ৰৰ সৈতে	Latin small letter y with acute
254	þ	þ	þ	লেটিন সৰু আখৰৰ কণ্টক	Latin small letter thorn
255	ÿ	ÿ	ÿ	লেটিন সৰু আখৰ ৰাই ডায়েৰেচিছৰ সৈতে	Latin small letter y with diaeresis

51.4 ASCII আখৰ সংহতি

ASCII-য়ে নিয়ন্ত্ৰণ বৰ্ণৰ বাবে 0 ৰ পৰা 31 (আৰু 127) মূল্যবোৰ ব্যৱহাৰ কৰে।

ASCII-য়ে বৰ্ণ, অংক আৰু চিহ্নৰ বাবে 32 ৰ পৰা 126 লৈ মূল্যবোৰ ব্যৱহাৰ কৰে।

ASCII 128 ৰ পৰা 255 লৈ মূল্যবোৰ ব্যৱহাৰ নকৰে।

51.5 ANSI আখৰ সংহতি (Windows-1252)

ANSI 0 ৰ পৰা 127 লৈ মূল্যৰ বাবে ASCII সৈতে একে।

ANSI ৰ ১২৮ ৰ পৰা ১৫৯ লৈকে মূল্যবোধৰ বাবে চৰিত্ৰৰ এটা স্বত্বাধিকাৰী সংহতি আছে।

ANSI 160 ৰ পৰা 255 লৈ মূল্যৰ বাবে UTF-8-ৰ সৈতে একে।

51.6 ISO-8859-1 আখৰ সংহতি

ISO-8859-1 0 ৰ পৰা 127 লৈ মূল্যৰ বাবে ASCII-ৰ সৈতে একে।

ISO-8859-1-এ 128 ৰ পৰা 159 লৈ মূল্যবোধৰ ব্যৱহাৰ নকৰে।

ISO-8859-1 160 ৰ পৰা 255 লৈ মূল্যৰ বাবে UTF-8-ৰ সৈতে একে।

51.7 UTF-8 আখৰ সংহতি

UTF-8 0 ৰ পৰা 127 লৈ মূল্যৰ বাবে ASCII-ৰ সৈতে একে।

UTF-8-এ 128 ৰ পৰা 159 লৈ মূল্যবোধৰ ব্যৱহাৰ নকৰে।

UTF-8 ANSI আৰু 8859-1 দুয়োটাৰে সৈতে 160 ৰ পৰা 255 লৈ মূল্যৰ বাবে একে।

UTF-8 10,000 তকৈ অধিক বিভিন্ন বৰ্ণৰ সৈতে মূল্য 256-ৰ পৰা অব্যাহত আছে।

52 HTML Uniform Resource Locators

এটা ৱেব ঠিকনাৰ বাবে URL হৈছে আন এটা শব্দ।

এটা URL শব্দৰে গঠিত হ'ব পাৰে (যেনে bintr.com), বা ইন্টাৰনেট প্ৰটোকল (IP) ঠিকনা (যেনে 192.68.20.50)।

বেছিভাগ লোকে চাৰ্ফিং কৰোঁতে নামটো প্ৰতিষ্ঠ কৰে, কিয়নো নামবোৰ সংখ্যাতকৈ মনত ৰখা সহজ।

52.1 URL - Uniform Resource Locators

ৱেব ব্ৰাউজাৰে এটা URL ব্যৱহাৰ কৰি ৱেব চাৰ্ভাৰৰ পৰা পৃষ্ঠাবোৰ অনুৰোধ কৰে।

ৱেবত ডকুমেন্ট (বা অন্যান্য ডাটা) সম্বন্ধন কৰিবলৈ এক Uniform Resource Locators (URL) ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

https://www.bintr.com/html/binod.jpg দৰে ৱেব ঠিকনা এটাই এই বাক্যবিন্যাস নিয়মবোৰ অনুসৰণ কৰে:

scheme://prefix.domain:port/path/filename

ব্যাখ্যা:

- **Scheme** - ইন্টাৰনেট সেৱাৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে (আটাইতকৈ সচৰাচৰ হৈছে **http** বা **https**)
- **Prefix** - ডমেইন উপসৰ্গ নিৰ্ধাৰণ কৰে (ডিফল্ট হৈছে **www**)।
- **Domain** - ইন্টাৰনেট ডমেইন নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে (যেনে bintr.com)
- **Port** - হস্টত পোৰ্ট নম্বৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে (httpৰ বাবে ডিফল্ট হৈছে **80**)
- **Path** - চাৰ্ভাৰত এটা পথ নিৰ্ধাৰণ কৰে (ছাইটৰ মূল ডাইৰেকটৰি যদি বাদ দিয়া হয়)
- **Filename** - দস্তাবেজ বা সম্পদৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে

52.2 উমৈহতীয়া URL Schemes

তলৰ তালিকাখনত কিছুমান উমৈহতীয়া Schemes তালিকাভুক্ত কৰা হৈছে:

Schemes	ইয়াৰ বাবে চমু	ইয়াৰ বাবে ব্যৱহৃত
http	HyperText Transfer Protocol	সাধাৰণ ৱেব পৃষ্ঠা। এনক্ৰিপ্ট কৰা হোৱা নাই
https	Secure HyperText Transfer Protocol	ৱেব পৃষ্ঠাবোৰ সুৰক্ষিত কৰক। এনক্ৰিপ্ট কৰা হৈছে
ftp	File Transfer Protocol	ফাইলসমূহ ডাউনলোড বা আপলোড কৰা হৈছে
file		আপোনাৰ কম্পিউটাৰত এটা ফাইল

53 HTML ASCII Reference

ASCII হৈছে ইন্টাৰনেটত কম্পিউটাৰবোৰৰ মাজত ব্যৱহৃত প্ৰথম আখৰ ছেট (encoding standard)।

ISO-8859-1 (HTML 4.01-ত ডিফল্ট) আৰু UTF-8 (HTML5-ত ডিফল্ট) দুয়োটা ASCIIত নিৰ্মাণ কৰা হয়।

53.1 ASCII আখৰ সংহতি (ASCII Character Set)

ASCIIৰ অৰ্থ হৈছে "তথ্য বিনিময়ৰ বাবে আমেৰিকান ষ্টেণ্ডাৰ্ড কোড" (American Standard Code for Information Interchange)।

ইয়াক 60 ৰ দশকৰ আৰম্ভণিতে কম্পিউটাৰ আৰু ইলেক্ট্ৰনিক সঁজুলিৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত এক মানক চৰিত্ৰ হিচাপে ডিজাইন কৰা হৈছিল।

ASCII হৈছে 128 টা বৰ্ণ থকা 7-বিট বৰ্ণৰ ছেট।

ইয়াত 0-9 ৰ সংখ্যা, A পৰা Z-লৈ ইংৰাজী আখৰ, আৰু কিছুমান বিশেষ বৰ্ণ থাকে।

আধুনিক কম্পিউটাৰ, HTML আৰু ইন্টাৰনেটত ব্যৱহৃত বৰ্ণ ছেটবোৰ সকলোবোৰ ASCIIৰ ওপৰত আধাৰিত।

নিম্নলিখিত তালিকাবোৰত 128 টা ASCII বৰ্ণ আৰু সেইবোৰৰ সমতুল্য সংখ্যা তালিকাভুক্ত কৰা হৈছে।

53.2 ASCII প্ৰিন্টেবল বৰ্ণসমূহ

চাৰ	সংখ্যা	বিৱৰণ	Description
		বৰ্ণসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰক (তলত চাওক)	Control characters (see below)
	0 – 31 32	স্থান	space
!	33	বিস্ময়বোধক চিহ্ন	exclamation mark
"	34	উদ্ধৃতি চিহ্ন	quotation mark
#	35	সংখ্যাচিহ্ন	number sign
\$	36	ডলাৰ চিহ্ন	dollar sign
%	37	শতাংশ চিহ্ন	percent sign
&	38	এম্পাৰচেণ্ড	ampersand
'	39	এপষ্ট্ৰোফ	apostrophe
(40	বাওঁ ফালৰ বন্ধন	left parenthesis
)	41	সোঁ ফালৰ বন্ধন	right parenthesis
*	42	নক্ষত্ৰ	asterisk
+	43	যোগ চিহ্ন	plus sign
,	44	কমা	comma
-	45	হাইফেন	hyphen
.	46	সময়	period

/	47	শ্লেস কবক	slash
0	48	অংক ০	digit 0
1	49	অংক ১	digit 1
2	50	অংক ২	digit 2
3	51	অংক ৩	digit 3
4	52	অংক ৪	digit 4
5	53	অংক ৫	digit 5
6	54	অংক ৬	digit 6
7	55	অংক ৭	digit 7
8	56	অংক ৮	digit 8
9	57	অংক ৯	digit 9
:	58	মলাশয়	colon
;	59	ছেমিকলন	semicolon
<	60	কম-তাতকৈ	less-than
=	61	সমান-সমান	equals-to
>	62	তাতকৈ ডাঙৰ	greater-than
?	63	প্ৰশ্নবোধক চিহ্ন	question mark
@	64	চিহ্নত	at sign
A	65	আপাৰকেছ এ	uppercase A
B	66	আপাৰকেছ বি	uppercase B
C	67	আপাৰকেছ চি	uppercase C
D	68	আপাৰকেছ ডি	uppercase D
আৰু	69	আপাৰকেছ ই	uppercase E
F	70	আপাৰকেছ এফ	uppercase F
G	71	আপাৰকেছ জি	uppercase G
H	72	আপাৰকেছ এইচ	uppercase H
মই	73	আপাৰকেছ আই	uppercase I
J	74	আপাৰকেছ জে	uppercase J
K	75	আপাৰকেছ কে	uppercase K
L	76	আপাৰকেছ এল	uppercase L
M	77	আপাৰকেছ এম	uppercase M
N	78	আপাৰকেছ এন	uppercase N
বা	79	আপাৰকেছ অ	uppercase O
P	80	আপাৰকেছ পি	uppercase P
Q	81	আপাৰকেছ প্ৰশ্ন	uppercase Q
R	82	আপাৰকেছ আৰ	uppercase R
S	83	আপাৰকেছ এছ	uppercase S
T	84	আপাৰকেছ টি	uppercase T

মাজতে	85	আপাৰকেছ ইউ	uppercase U
ইন	86	আপাৰকেছ ভি	uppercase V
ইন	87	আপাৰকেছ ডব্লিউ	uppercase W
X	88	আপাৰকেছ এক্স	uppercase X
আৰু	89	আপাৰকেছ ৰাই	uppercase Y
লগত	90	আপাৰকেছ জেড	uppercase Z
[91	বাওঁ বৰ্গ বন্ধনী	left square bracket
\	92	বেকস্লেছ	backslash
]	93	সোঁ বৰ্গ বন্ধনী	right square bracket
^	94	কেৰেট	caret
_	95	আঙাবস্কাৰ	underscore
`	96	তীব্ৰ উচ্চাৰণ	grave accent

53.3 ASCII encoding উদাহৰণ

আপোনাৰ পৃষ্ঠাত ব্যৱহৃত বৰ্ণ-ছেট অনুসৰি আপোনাৰ ব্ৰাউজাৰে ইনপুট এনকোড কৰিব।

HTML5-ত অবিকল্পিত আখৰ-ছেট হৈছে UTF-8 |

আখৰ	Windows-1252 ৰ পৰা	UTF-8 ৰ পৰা
€	%80	%E2%82%AC
£	%A3	%C2%A3
©	%A9	%C2%A9
®	%AE	%C2%AE
À	%C0	%C3%80
Á	%C1	%C3%81
Â	%C2	%C3%82
Ã	%C3	%C3%83
Ä	%C4	%C3%84
Å	%C5	%C3%85

54 HTML বনাম XHTML

XHTML হৈছে HTML-ৰ এক কঠোৰ, অধিক XML-আধাৰিত সংস্কৰণ।

54.1 XHTML কি?

- XHTML ৰ অৰ্থ হৈছে **EX**tensible **HyperText Markup Language**
- XHTML হৈছে HTML ৰ এক কঠোৰ, অধিক XML-আধাৰিত সংস্কৰণ
- XHTML এপ্লিকেচন হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰা হৈছে
- সকলো মুখ্য ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা XHTML সমৰ্থিত

54.2 XHTML কিয়?

XML হৈছে এক মাৰ্কআপ ভাষা য'ত সকলো নথিপত্ৰ সঠিকভাৱে চিহ্নিত কৰে ("সুগঠিত")।

অন্যান্য ডাটা ফৰ্মেটৰ (যেনে XML) সৈতে কাম কৰিবলৈ HTML অধিক extensible আৰু নমনীয় (flexible) কৰাৰ বাবে XHTML বিকশিত কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও, ব্ৰাউজাৰে HTML পৃষ্ঠাবোৰৰ ত্ৰুটিবোৰ উপেক্ষা কৰে, আৰু মাৰ্কআপত কিছু ত্ৰুটি থাকিলেও ৱেবছাইটটো প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। গতিকে XHTML-এ বহুত কঠোৰ ত্ৰুটি সঞ্চালনৰ সৈতে আহে।

54.3 HTML ৰ পৰা আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্য

- `<!DOCTYPE>` বাধ্যতামূলক
- `<HTML>` গুণাগুণ বাধ্যতামূলক
- `<HTML>`, `<head>`, `<title>` আৰু `<body>` বাধ্যতামূলক
- উপাদানবোৰ সদায়ে সঠিকভাৱে বাহ সাজিব লাগিব
- উপাদানসমূহ সদায় বন্ধ থাকিব লাগিব
- উপাদানবোৰ সদায় ল'ৱাৰকেছত থাকিব লাগিব
- বৈশিষ্ট্যৰ নামবোৰ সদায়ে ল'ৱাৰকেছত থাকিব লাগিব
- বৈশিষ্ট্যৰ মানসমূহ সদায়ে উদ্ধৃত (quoted) কৰিব লাগিব
- বৈশিষ্ট্য নিষিদ্ধ কৰা টো নিষিদ্ধ (forbidden)

54.4 XHTML - `<! DOCTYPE >` বাধ্যতামূলক

XHTML ডকুমেন্ট এখনত XHTML ঘোষণা থাকিব লাগিব।

`<HTML>`, `<head>`, `<title>`, আৰু `<body>` উপাদানবোৰো থাকিব লাগিব, আৰু `xmlns <HTML>` গুণাগুণ ডকুমেন্টৰ বাবে XML নামস্থান নিৰ্দিষ্ট কৰিব লাগিব।

উদাহৰণ:

ইয়াত নিম্নতম প্ৰয়োজনীয় টেগৰ সৈতে এটা XHTML ডকুমেন্ট দিয়া হৈছে:

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//C//DTD XHTML 1.1//EN"
"http://www..org/TR/xhtml11/DTD/xhtml11.dtd">
<html xmlns="http://www..org/1999/xhtml">
<head>
  <title>Title of document</title>
</head>
<body>
  some content here...
</body>
</html>
```


54.5XHTML উপাদানবোৰ সঠিকভাৱে বাহ সাজিব লাগিব (Properly Nested)

XHTML-ত, উপাদানবোৰ সদায়ে ইজনে সিজনৰ ভিতৰত সঠিকভাৱে বাহ সাজিব লাগিব, এনেদৰে:

শুদ্ধ:

```
<b><i>Some text</i></b>
```

ভুল:

```
<b><i>Some text</b></i>
```

54.6XHTML উপাদানসমূহ সদায় বন্ধ থাকিব লাগিব

XHTML-ত, উপাদানবোৰ সদায় বন্ধ থাকিব লাগিব, এনেদৰে:

শুদ্ধ:

```
<p>This is a paragraph</p>
<p>This is another paragraph</p>
```

ভুল:

```
<p>This is a paragraph
<p>This is another paragraph
```

54.7XHTML বিজ্ঞ (Empty) উপাদানসমূহ সদায় বন্ধ থাকিব লাগিব

XHTML-ত, খালী উপাদানবোৰ সদায় বন্ধ থাকিব লাগিব, এনেদৰে:

শুদ্ধ:

```
A break: <br />
A horizontal rule: <hr />
An image: 
```

ভুল:

A break: `
`
A horizontal rule: `<hr>`
An image: ``

XHTML উপাদানসমূহ ল'ৰাৰকেছত থাকিব লাগিব

XHTML-ত, উপাদানৰ নাম সদায়ে ল'ৰাৰকেছত থাকিব লাগিব, এনেদৰে:

হয়:

```
<body>
<p>This is a paragraph</p>
</body>
```

ভুল:

```
<BODY>
<P>This is a paragraph</P>
</BODY>
```

XHTML বৈশিষ্ট্যৰ নাম ল'ৰাৰকেছত থাকিব লাগিব

XHTML-ত, বৈশিষ্ট্য নামবোৰ সদায়ে ল'ৰাৰকেছত থাকিব লাগিব, এনেদৰে:

হয়:

```
<a href="https://www.bintr.com/html/">Visit our HTML tutorial</a>
```

ভুল:

```
<a HREF="https://www.bintr.com/html/">Visit our HTML tutorial</a>
```

XHTML বৈশিষ্ট্যৰ মানসমূহ উদ্ধৃত কৰিব লাগিব

XHTML-ত, গুণমানবোৰ সদায়ে উদ্ধৃত কৰিব লাগিব, এনেদৰে:

হয়:

```
<a href="https://www.bintr.com/html/">Visit our HTML tutorial</a>
```

ভুল:

```
<a href=https://www.bintr.com/html/>Visit our HTML tutorial</a>
```

54.8XHTML বৈশিষ্ট্য নিম্নতমকৰণ নিষিদ্ধ (Minimization is Forbidden)

XHTML-ত, গুণ নিম্নতমকৰণ নিষিদ্ধ:

হয়:

```
<input type="checkbox" name="vehicle" value="car" checked="checked" />
<input type="text" name="lastname" disabled="disabled" />
```

ভুল:

```
<input type="checkbox" name="vehicle" value="car" checked />  
<input type="text" name="lastname" disabled />
```


54.9C Validatorৰ সৈতে HTML বৈধ কৰক

আপোনাৰ ৱেব ঠিকনা তলৰ বাকচটোত ৰাখক:

55 HTML প্রপত্রসমূহ

ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট সংগ্ৰহ কৰিবলৈ এটা HTML প্ৰপত্ৰ (form) ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট প্ৰায়ে প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ বাবে চাৰ্ভাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়।

উদাহৰণ:

প্ৰথম নাম: অন্তিম নাম:


```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
<h2>HTML Forms</h2>
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
<p>If you click the "Submit" button, the form-data will be sent to a page called "/action_page.php".</p>
</body>
</html>
```

55.1 <form> উপাদান

ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে HTML প্ৰপত্ৰ এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ HTML `<form>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

```
<form>
```

```
.
```

Form elements

```
.
```

```
</form>
```

`<form>` উপাদান হৈছে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ইনপুট উপাদানৰ বাবে এক পাত্ৰ, যেনে: text fields, checkboxes, radio buttons, submit buttons, ইত্যাদি।

এই অধ্যায়ত সকলো বিভিন্ন ব্লক উপাদান সামৰি লোৱা হৈছে: [HTML ফৰ্ম উপাদান](#)।

55.2 <input> উপাদান

HTML <input> উপাদান হৈছে আটাইতকৈ বেছি ব্যৱহৃত ফৰ্ম উপাদান।

type গুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি <input> উপাদান এটা বিভিন্ন ধৰণে প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰি।

ইয়াত কিছুমান উদাহৰণ আছে:

ধৰণ	বিৱৰণ
<input type="text">	এটা একশাৰী পাঠ ইনপুট ফিল্ড প্ৰদৰ্শন কৰে
<input type="radio">	এটা বেডিঅ' বুটাম প্ৰদৰ্শন কৰে (বহুতো বিকল্পৰ এটা বাছনি কৰাৰ বাবে)
<input type="checkbox">	চেকবক্স এটা প্ৰদৰ্শন কৰে (শূন্য বা অধিক বিকল্প বাছনি কৰাৰ বাবে)
<input type="submit">	দাখিল বুটাম এটা প্ৰদৰ্শন কৰে (প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ বাবে)
<input type="button">	ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা প্ৰদৰ্শন কৰে

55.3 পাঠ ক্ষেত্ৰসমূহ (Text Fields)

<input type="text"> পাঠ ইনপুটৰ বাবে একশাৰী ইনপুট ফিল্ড নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ:

পাঠৰ বাবে ইনপুট ফিল্ডৰ সৈতে এটা প্ৰপত্ৰ:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname">
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

First name:

Last name:

টোকা: প্ৰপত্ৰখন নিজেই দৃশ্যমান নহয়। লগতে মন কৰিব যে ইনপুট ফিল্ড এটাৰ ডিফল্ট প্ৰস্থ হৈছে 20 টা বৰ্ণ।

55.4 <label> উপাদান

ওপৰৰ উদাহৰণটোত <label> উপাদানৰ ব্যৱহাৰ লক্ষ্য কৰক।

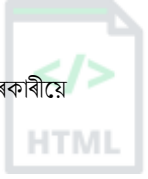
`<label>` টেগে বহুতো প্ৰকাৰৰ উপাদানৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ফ্ৰীণ-বিডাৰ ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে `<label>` উপাদানটো উপযোগী, কিয়নো যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইনপুট উপাদানৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে তেতিয়া ফ্ৰীণ-বিডাৰে লেবেলটো ডাঙৰকৈ পঢ়ি বজাই ৰাখিব।

`<label>` উপাদানটোৱে অতি সবু অঞ্চলত ক্লিক কৰাত অসুবিধা হোৱা ব্যৱহাৰকাৰীসকলক (যেনে বেডিঅ' বুটাম বা চেকবক্স) সহায় কৰে - কিয়নো যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে

`<label>` উপাদানৰ ভিতৰত পাঠ ক্লিক কৰে , ই বেডিঅ' বুটাম/চেকবক্সটো **toggles** কৰে।

`<label>` টেগৰ গুণাগুণ`<input>` উপাদানৰ ID গুণাগুণৰ সমান হ'ব লাগে যাতে সেইবোৰ একেলগে বান্ধি ৰাখিব পাৰি।

55.5 বেডিঅ' বুটামসমূহ

`<input type="radio">` বেডিঅ' বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

বেডিঅ' বুটামবোৰে এজন ব্যৱহাৰকাৰীক সীমিত সংখ্যক বিকল্পৰ এটা বাছনি কৰিবলৈ দিয়ে।

উদাহৰণ:

বেডিঅ' বুটামৰ সৈতে এটা প্ৰশ্ন:

`<p>Choose your favorite Web language:</p>`

`<form>`

`<input type="radio" id="html" name="fav_language" value="HTML">`

`<label for="html">HTML</label>
`

`<input type="radio" id="css" name="fav_language" value="CSS">`

`<label for="css">CSS</label>
`

`<input type="radio" id="javascript" name="fav_language" value="JavaScript">`

`<label for="javascript">JavaScript</label>`

`</form>`

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

Choose your favorite Web language:

- HTML
- CSS
- JavaScript

55.6 চেকবক্সসমূহ (Checkboxes)

`<input type="checkbox">` এটা চেকবক্স নিৰ্ধাৰণ কৰে।

চেকবক্সে এজন ব্যৱহাৰকাৰীক সীমিত সংখ্যক বিকল্পৰ জিৰো বা অধিক বিকল্প বাছনি কৰিবলৈ দিয়ে।

উদাহৰণ:

চেকবক্সৰ সৈতে এটা প্ৰশ্ন:

`<form>`

`<input type="checkbox" id="vehicle1" name="vehicle1" value="Bike">`

```
<label for="vehicle1"> I have a bike</label><br>
<input type="checkbox" id="vehicle2" name="vehicle2" value="Car">
<label for="vehicle2"> I have a car</label><br>
<input type="checkbox" id="vehicle3" name="vehicle3" value="Boat">
<label for="vehicle3"> I have a boat</label>
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

This is how the HTML code above will be displayed in a browser:

- I have a bike
 I have a car
 I have a boat

55.7 দাখিল বুটাম (Submit Button)

`<input type="submit">` প্ৰপত্ৰ ডাটা এখন ফৰ্ম-হেণ্ডলাৰৰ ওচৰত দাখিল কৰাৰ বাবে এটা বুটাম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ফৰ্ম-হেণ্ডলাৰ সাধাৰণতে ইনপুট ডাটা প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ বাবে স্ক্ৰিপ্ট ৰ সৈতে চাৰ্ভাৰৰ এটা ফাইল।

প্ৰপত্ৰ-হেণ্ডলাৰটো প্ৰপত্ৰৰ **action** বৈশিষ্ট্য নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে।

উদাহৰণ:

দাখিল বুটাম ৰ সৈতে এটা প্ৰপত্ৰ:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

First name:

Last name:

55.8 নামৰ বাবে নাম <input> বৈশিষ্ট্য

লক্ষ্য কৰক যে প্ৰতিটো ইনপুট ফিল্ডত এটা **name** গুণ Submit দিব লাগিব।

যদি **name** বৈশিষ্ট্যবাদ দিয়া হয়, ইনপুট ফিল্ডৰ মূল্য একেবাৰে প্ৰেৰণ কৰা নহ'ব।

উদাহৰণ:

এই উদাহৰণে "প্ৰথম নাম" ইনপুট ফিল্ডৰ মূল্য দাখিল নকৰিব:

```
<form action="/action_page.php">  
  <label for="fname">First name:</label><br>  
  <input type="text" id="fname" value="John"><br><br>  
  <input type="submit" value="Submit">  
</form>
```


56 HTML ফর্ম বৈশিষ্ট্যসমূহ

এই অধ্যায়ত HTML `<form>` উপাদানৰ বাবে বিভিন্ন গুণাগুণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

56.1 কাৰ্য্য বৈশিষ্ট্য (Action Attribute)

প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ সময়ত সম্পাদন কৰিব লগা কাৰ্য্যটো কাৰ্য্য গুণাগুণে নিৰ্ধাৰণ কৰে।

সাধাৰণতে, ব্যৱহাৰকাৰীয়ে দাখিল বুটামত ক্লিক কৰিলে প্ৰপত্ৰ ডাটা চাৰ্ভাৰৰ ফাইলএটালৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়।

তলৰ উদাহৰণত, প্ৰপত্ৰ ডাটা "action_page.php" নামৰ ফাইলএটালৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছে। এই ফাইলত এটা চাৰ্ভাৰ-চাইড স্ক্ৰিপ্ট থাকে যি প্ৰপত্ৰ ডাটা পৰিচালনা কৰে:

উদাহৰণ:

দাখিল কৰাৰ পিছত, "action_page.php"লৈ প্ৰপত্ৰ ডাটা প্ৰেৰণ কৰক:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

56.2 লক্ষ্য বৈশিষ্ট্য (Target Attribute)

প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰাপ্ত কৰা সঁহাৰি ক'ত প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে `target` গুণাগুণনিৰ্ধাৰণ কৰে।

`target` বৈশিষ্ট্যৰ নিম্নলিখিত মানবোৰৰ এটা থাকিব পাৰে:

মূল্য	বিৱৰণ
<code>_blank</code>	সঁহাৰিটো এটা নতুন উইন্ডো বা টেবত প্ৰদৰ্শিত হয়
<code>_self</code>	বৰ্তমান উইন্ডোত প্ৰদৰ্শিত সঁহাৰি
<code>_parent</code>	সঁহাৰিটো মূল ফ্ৰেমত প্ৰদৰ্শিত হয়
<code>_top</code>	সঁহাৰি উপৰ সম্পূৰ্ণ অংশত প্ৰদৰ্শিত হয়
<code>framename</code>	সঁহাৰিটো এটা নামযুক্ত আইফ্ৰেমত প্ৰদৰ্শিত হয়

ডিফল্ট মানটো `_self` যাৰ অৰ্থ হৈছে যে সঁহাৰিটো বৰ্তমান উইন্ডোত খুলিব।

উদাহৰণ:

ইয়াত, দাখিল কৰা ফলাফলএটা নতুন ব্ৰাউজাৰ টেবত খুলিব:

```
<form action="/action_page.php" target="_blank">
```

56.3 পদ্ধতি বৈশিষ্ট্য (Method Attribute)

প্রপত্র ডাটা দাখিল কৰোঁতে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা **http পদ্ধতিটো** পদ্ধতিৰ গুণাগুণ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

প্রপত্র-ডাটা URL চলক হিচাপে (**with method="get"**) বা http POST লেনদেন হিচাপে প্ৰেৰণ কৰিব পাৰি (**method="post"**)।

প্রপত্র ডাটা দাখিল কৰোঁতে ডিফল্ট http পদ্ধতি হৈছে GET |

উদাহৰণ:

এই উদাহৰণটোৱে প্রপত্র ডাটা দাখিল কৰোঁতে GET পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰে:

```
<form action="/action_page.php" method="get">
```

উদাহৰণ:

এই উদাহৰণটোৱে প্রপত্র ডাটা দাখিল কৰোঁতে POST পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰে:

```
<form action="/action_page.php" method="post">
```

GETৰ টোকাসমূহ:

- প্রপত্র ডাটা URL লৈ, নাম/মান যোৰত সংযোগ কৰে
- সংবেদনশীল ডাটা প্ৰেৰণ কৰিবলৈ কেতিয়াও GET ব্যৱহাৰ নকৰিব! (দাখিল কৰা প্রপত্রৰ তথ্য URL ত দৃশ্যমান!)
- এটা URL ৰ দৈৰ্ঘ্য সীমিত (2048 বৰ্ণ)
- প্রপত্র দাখিলৰ বাবে উপযোগী য'ত এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ফলাফল বুকমাৰ্ক কৰিব বিচাৰে
- GET অ-সুৰক্ষিত ডাটাৰ বাবে ভাল, যেনে google query strings.

POSTত টোকাসমূহ:

- http অনুৰোধৰ বডীৰ ভিতৰত প্রপত্র ডাটা সংযোগ কৰে (দাখিল কৰা প্রপত্র ডাটা URL ত দেখুওৱা হোৱা নাই)
- POSTৰ কোনো আকাৰৰ সীমাবদ্ধতা নাই, আৰু বৃহৎ পৰিমাণৰ ডাটা প্ৰেৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।
- POSTৰ সৈতে প্রপত্র দাখিলবোৰ বুকমাৰ্ক কৰিব নোৱাৰি

পৰামৰ্শ: যদি প্রপত্র ডাটাত সংবেদনশীল বা ব্যক্তিগত তথ্য থাকে তেন্তে সদায়ে POST ব্যৱহাৰ কৰিব!

56.4 স্বয়ংসম্পূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য (Autocomplete Attribute)

autocomplete গুণটোৱে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে প্রপত্র এখনত স্বয়ংসম্পূৰ্ণ হ'ব লাগে নে অফ থাকিব লাগে।

স্বয়ংসম্পূৰ্ণ অন থাকিলে, ব্যৱহাৰকাৰীয়ে আগতে প্ৰতিষ্ঠ কৰা মানৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি ব্ৰাউজাৰে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মানবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰে।

উদাহৰণ:

স্বয়ংসম্পূৰ্ণ প্রপত্র এখন:

```
<form action="/action_page.php" autocomplete="on">
```

56.5 নবৈধ-বৈধ বৈশিষ্ট্য (Novalidate Attribute)

novalidate বৈশিষ্ট্য হৈছে এক বুলিয়ান (boolean) গুণ।

উপস্থিত থাকিলে, ই নির্দিষ্ট কৰে যে প্ৰপত্ৰ-ডাটা (ইনপুট) দাখিল কৰাৰ সময়ত বৈধ কৰিব নালাগে।

উদাহৰণ:

অবৈধ গুণথকা এটা প্ৰপত্ৰ:

```
<form action="/action_page.php" novalidate>
```


56.6 সকলো <form> তালিকা গুণাগুণসমূহ

বৈশিষ্ট্য	বিৱৰণ
accept-charset	প্ৰপত্ৰ দাখিলৰ বাবে ব্যৱহৃত বৰ্ণ encoding বোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
action	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে প্ৰপত্ৰ-ডাটা ক'ত প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
autocomplete	প্ৰপত্ৰ এখনত স্বয়ংসম্পূৰ্ণ হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
enctype	চাৰ্ভাৰত দাখিল কৰোঁতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে এনকোড কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল পদ্ধতি="POST")
method	প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰোঁতে ব্যৱহাৰ কৰিবলগা http পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	বৃপৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
novalidate	প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ সময়ত প্ৰমাণিত কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
rel	সংযোজিত সম্পদ আৰু বৰ্তমান দস্তাবেজৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
target	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰাপ্ত কৰা সঁহাৰি ক'ত প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে

57 HTML Form উপাদান

এই অধ্যায়ত সকলো বিভিন্ন HTML প্রকারৰ উপাদান বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

57.1 HTML <form> উপাদানসমূহ

HTML <form> উপাদানত নিম্নলিখিত প্ৰপত্ৰ উপাদানবোৰৰ এটা বা একাধিক থাকিব পাৰে:

- <input>
- <label>
- <select>
- <textarea>
- <button>
- <fieldset>
- <legend>
- <datalist>
- <output>
- <option>
- <optgroup>

57.2 <input> উপাদান

আটাইতকৈ বেছি ব্যৱহৃত ফৰ্ম উপাদানবোৰৰ ভিতৰত এটা হ'ল <input> উপাদান।

`type` গুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি <input> উপাদানটো বিভিন্ন ধৰণে প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰি ।

উদাহৰণ:

```
<label for="fname">First name:</label>
<input type="text" id="fname" name="fname">
```

`type` বৈশিষ্ট্যৰ সকলো বোৰ বিভিন্ন মান অধ্যায়ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে।

57.3 <label> উপাদান

<label> উপাদানে কেইবাটাও প্ৰকাৰৰ উপাদানৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

স্ক্ৰীণ-ৰিডাৰ ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে <label> উপাদানটো উপযোগী, কিয়নো যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইনপুট উপাদানৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে তেতিয়া স্ক্ৰীণ-ৰিডাৰে লেবেলটো ডাঙৰকৈ পঢ়ি বজাই ৰাখিব।

<label> উপাদানটোৱে অতি সৰু অঞ্চলত ক্লিক কৰাত অসুবিধা হোৱা ব্যৱহাৰকাৰীসকলক (যেনে ৰেডিঅ' বুটাম বা চেকবক্স) সহায় কৰে - কিয়নো যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে <label> উপাদানৰ ভিতৰত পাঠ ক্লিক কৰে , ই ৰেডিঅ' বুটাম/চেকবক্সটো টগল (toggles) কৰে।

<label> টেগৰ গুণাগুণ<input> উপাদানৰ ID গুণাগুণৰ সমান হ'ব লাগে যাতে সেইবোৰ একেলগে বান্ধি ৰাখিব পাৰি।

57.4 <select> উপাদান (Element)

<select> উপাদানে ড্রপ-ডাউন (drop-down) তালিকা নির্ধারণ করে:

উদাহরণ:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
<select id="cars" name="cars">
  <option value="volvo">Palser </option>
  <option value="saab">honda </option>
  <option value="fiat">Fiat</option>
  <option value="audi">Audi</option>
</select>
```

<option> উপাদানবোৰে বাছনি কৰিব পৰা বিকল্প এটা নির্ধারণ করে।

ডিফল্ট অনুসৰি, ড্রপ-ডাউন তালিকাৰ প্ৰথম আইটেমটো বাছনি কৰা হয়।

পূৰ্ব-নিৰ্বাচিত বিকল্প এটা নির্ধারণ কৰিবলৈ, **নিৰ্বাচিত** বৈশিষ্ট্যটো বিকল্পটোত যোগ দিয়ক:

উদাহরণ:

```
<option value="fiat" selected>Fiat</option>
```

দৃশ্যমান মানসমূহ:

দৃশ্যমান মানৰ সংখ্যা নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ **আকাৰ** (size) বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহরণ:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
<select id="cars" name="cars" size="3">
  <option value="volvo">Volvo</option>
  <option value="saab">Saab</option>
  <option value="fiat">Fiat</option>
  <option value="audi">Audi</option>
</select>
```

একাধিক বাছনিৰ অনুমতি দিয়ক:

ব্যৱহাৰকাৰীক এটাতকৈ অধিক মান বাছনি কৰিবলৈ অনুমতি দিবলৈ **একাধিক গুণ** (multiple attribute) ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহরণ:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
<select id="cars" name="cars" size="4" multiple>
  <option value="volvo">Volvo</option>
  <option value="saab">Saab</option>
  <option value="fiat">Fiat</option>
  <option value="audi">Audi</option>
</select>
```

57.5 <textarea> উপাদান

<textarea> উপাদানে এটা মাল্টি-লাইন ইনপুট ফিল্ড (এটা textarea) নির্ধারণ করে:

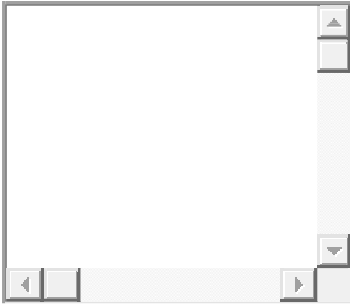
উদাহৰণ:

```
<textarea name="message" rows="10" cols="30">
The cat was playing in the garden.
</textarea>
```

শাৰীবোৰে (rows) পাঠ এলেকা এটাত ৰেখাৰ দৃশ্যমান সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

Cols বোৰে পাঠ ক্ষেত্ৰ এটাৰ দৃশ্যমান প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

আপুনি CSS ব্যৱহাৰ কৰি পাঠ ক্ষেত্ৰৰ আকাৰনিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<textarea name="message" style="width:200px; height:600px;">
The cat was playing in the garden.
</textarea>
```

57.6 <button> উপাদান

<button> উপাদানে ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

```
<button type="button" onclick="alert('Hello World!')">Click Me!</button>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

Click Me!

টোকা: বুটাম উপাদানৰ বাবে প্ৰকাৰ বৈশিষ্ট্য সদায়ে নিৰ্দিষ্ট কৰক | বিভিন্ন ব্ৰাউজাৰে বুটাম উপাদানৰ বাবে বিভিন্ন ডিফল্ট প্ৰকাৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

57.7 <fieldset> আৰু <legend> উপাদানসমূহ

<fieldset> উপাদানটো এটা প্ৰপত্ৰত সম্পৰ্কিত ডাটা গোট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<legend> উপাদানটোৱে <fieldset> উপাদানৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ:


```
<form action="/action_page.php">
  <fieldset>
    <legend>Personal:</legend>
    <label for="fname">First name:</label><br>
    <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
    <label for="lname">Last name:</label><br>
    <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
    <input type="submit" value="Submit">
  </fieldset>
</form>
```


ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

Personal:First name:

Last name:

57.8 <datalist> উপাদান

<datalist> উপাদানে <input> উপাদানএটাৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পৰ এখন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ব্যৱহাৰকাৰীসকলে ডাটা ইনপুট কৰাৰ লগে লগে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পবোৰৰ ড্ৰপ-ডাউন তালিকা এখন দেখিব।

<input> উপাদানৰ তালিকা গুণাগুণে <ডটালিষ্ট> উপাদানৰ ID গুণাগুণ বুজাব লাগিব।

উদাহৰণ:

```
<form action="/action_page.php">
  <input list="browsers">
  <datalist id="browsers">
    <option value="Internet Explorer">
    <option value="Firefox">
    <option value="Chrome">
    <option value="Opera">
    <option value="Safari">
  </datalist>
</form>
```

57.9 <output> উপাদান

<output> উপাদানে গণনাৰ ফলাফল প্ৰতিনিধিত্ব কৰে (যেনে স্ক্ৰিপ্ট ৰ দ্বাৰা কৰা)।

উদাহৰণ:

গণনা এটা কৰক আৰু ফলাফলটো <আউটপুট> উপাদানএটাত দেখুৱাওক:

```

<form action="/action_page.php"
  oninput="x.value=parseInt(a.value)+parseInt(b.value)">
  0
  <input type="range" id="a" name="a" value="50">
  100 +
  <input type="number" id="b" name="b" value="50">
  =
  <output name="x" for="a b"></output>
  <br><br>
  <input type="submit">
</form>

```


57.10 HTML ফর্ম উপাদান

Tag	বিবরণ
<form>	ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে এটা HTML প্ৰপত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<input>	এটা ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<textarea>	এটা মাল্টিলাইন ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে (textarea)
<label>	এটা <input> উপাদানৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<fieldset>	এটা ৰূপত গোট সম্পৰ্কিত উপাদানসমূহ
<legend>	<fieldset> উপাদানএটাৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<select>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<optgroup>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকাত সম্পৰ্কিত বিকল্পৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<option>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকাত এটা বিকল্প নিৰ্ধাৰণ কৰে
<button>	ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<datalist>	ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পসমূহৰ এখন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<output>	গণনাৰ ফলাফল নিৰ্ধাৰণ কৰে

58 HTML ইনপুট প্ৰকাৰ

এই অধ্যায়ত HTML `<input>` উপাদানৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰকাৰ বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

58.1 HTML ইনপুট প্ৰকাৰ

আপুনি HTML-ত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা বিভিন্ন ইনপুট প্ৰকাৰবোৰ ইয়াত দিয়া হৈছে:

- `<input type="button">`
- `<input type="checkbox">`
- `<input type="color">`
- `<input type="date">`
- `<input type="datetime-local">`
- `<input type="email">`
- `<input type="file">`
- `<input type="hidden">`
- `<input type="image">`
- `<input type="month">`
- `<input type="number">`
- `<input type="password">`
- `<input type="radio">`
- `<input type="range">`
- `<input type="reset">`
- `<input type="search">`
- `<input type="submit">`
- `<input type="tel">`
- `<input type="text">`
- `<input type="time">`
- `<input type="url">`
- `<input type="week">`

পৰামৰ্শ: প্ৰকাৰ বৈশিষ্ট্যৰ ডিফল্ট মান হৈছে "পাঠ"।

58.2 ইনপুট ধৰণ পাঠ (Input Type Text)

`<input type="text">` একশাৰী পাঠ ইনপুট ফিল্ড নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname">
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

First name:

Last name:

58.3 ইনপুট ধৰণ পাছৱৰ্ড (Input Type Password)

`<input type="password">` এটা পাছৱৰ্ড ফিল্ড নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="username">Username:</label><br>
  <input type="text" id="username" name="username"><br>
  <label for="pwd">Password:</label><br>
  <input type="password" id="pwd" name="pwd">
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

Username:

Password:

পাছৱৰ্ড ফিল্ডৰ বৰ্ণবোৰ মুখাপিন্ধা হয় (নক্ষত্ৰ (asterisks) বা বৃত্ত (circles) হিচাপে দেখুওৱা হয়)।

58.4 ইনপুট ধৰণ দাখিল (Input Type Submit)

`<input type="submit">` ফৰ্ম-হেঙোলাৰ ওচৰত প্ৰপত্ৰ ডাটা দাখিল কৰাৰ বাবে এটা বুটাম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ফৰ্ম-হেঙোলাৰ সাধাৰণতে ইনপুট ডাটা প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ বাবে স্ক্ৰিপ্ট ৰ সৈতে এটা চাৰ্ভাৰ পৃষ্ঠা।

প্ৰপত্ৰৰ `action` বৈশিষ্ট্যত প্ৰপত্ৰ-হেঙোলাৰ নিৰ্ধাৰিত কৰা হৈছে:

উদাহৰণ:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

First name:

Last name:

যদি আপুনি দাখিল বুটামৰ মূল্য বৈশিষ্ট্য বাদ দিয়ে, বুটামটোৱে এটা ডিফল্ট পাঠ পাব:

উদাহৰণ:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
  <input type="submit">
</form>
```

58.5 ইনপুট ধৰণ ৰিছেট (Input Type Reset)

`<input type="reset">` এটা ৰিছেট বুটাম নিৰ্ধাৰণ কৰে যি সকলো প্ৰপত্ৰ মানক তেওঁলোকৰ ডিফল্ট মানলৈ ৰিছেট কৰিব:

উদাহৰণ:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
  <input type="reset">
</form>
```

ওপৰৰ HTML কোডটো ব্ৰাউজাৰত এনেদৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব:

First name:

Last name:

যদি আপুনি ইনপুট মানবোৰ সলনি কৰে আৰু তাৰ পিছত "ৰিছেট" বুটামত ক্লিক কৰে, ফৰ্ম-ডাটা ডিফল্ট মানলৈ ৰিছেট কৰা হ'ব।

58.6 ইনপুট টাইপ ৰেডিঅ'

`<input type="radio">` ৰেডিঅ' বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

বেডিঅ' বুটামবোৰে এজন ব্যৱহাৰকাৰীক সীমিত সংখ্যক বিকল্পৰ কেৱল এটা বাছনি কৰিবলৈ দিয়ে:

উদাহৰণ:

```
<p>Choose your favorite Web language:</p>
```

```
<form>
```

```
<input type="radio" id="html" name="fav_language" value="HTML">
```

```
<label for="html">HTML</label><br>
```

```
<input type="radio" id="css" name="fav_language" value="CSS">
```

```
<label for="css">CSS</label><br>
```

```
<input type="radio" id="javascript" name="fav_language" value="JavaScript">
```

```
<label for="javascript">JavaScript</label>
```

```
</form>
```

This is how the HTML code above will be displayed in a browser:

- HTML
- CSS
- JavaScript

58.7 ইনপুট প্ৰকাৰ চেকবক্স (Input Type Checkbox)

`<input type="checkbox">` চেকবক্স এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

চেকবক্সে এজন ব্যৱহাৰকাৰীক সীমিত সংখ্যক বিকল্পৰ জিৰো বা অধিক বিকল্প বাছনি কৰিবলৈ দিয়ে।

উদাহৰণ:

```
<form>
```

```
<input type="checkbox" id="vehicle1" name="vehicle1" value="Bike">
```

```
<label for="vehicle1"> I have a bike</label><br>
```

```
<input type="checkbox" id="vehicle2" name="vehicle2" value="Car">
```

```
<label for="vehicle2"> I have a car</label><br>
```

```
<input type="checkbox" id="vehicle3" name="vehicle3" value="Boat">
```

```
<label for="vehicle3"> I have a boat</label>
```

```
</form>
```

This is how the HTML code above will be displayed in a browser:

- I have a bike
- I have a car
- I have a boat

58.8 ইনপুট ধৰণ বুটাম () Input Type Button

`<input type="button">` বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

```
<input type="button" onclick="alert('Hello World!')" value="Click Me! ">
```


58.9 ইনপুট ধৰণ ৰং (Input Type Color)

`<input type="color">` ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় য'ত ৰং থাকিব লাগে।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, ৰঙৰ পিকাৰ এটা ইনপুট ফিল্ডত প্ৰদৰ্শিত হ'ব পাৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="favcolor">Select your favorite color:</label>
  <input type="color" id="favcolor" name="favcolor">
</form>
```

58.10 ইনপুট ধৰণ তাৰিখ (Input Type Date)

`<input type="date">` তাৰিখ থকা ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, তাৰিখ পিকাৰ ইনপুট ফিল্ডত প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="birthday">Birthday:</label>
  <input type="date" id="birthday" name="birthday">
</form>
```

আপুনি তাৰিখবোৰত সীমাবদ্ধতা যোগ দিবলৈ **নূনতম (min)** আৰু **সৰ্বাধিক (max)** গুণাগুণব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="datemax">Enter a date before 1980-01-01:</label>
  <input type="date" id="datemax" name="datemax" max="1979-12-31"><br><br>
  <label for="datemin">Enter a date after 2000-01-01:</label>
  <input type="date" id="datemin" name="datemin" min="2000-01-02">
</form>
```

58.11 ইনপুট প্ৰকাৰ তাৰিখ-স্থানীয় (Input Type Datetime-local)

`<input type="datetime-local">` তাৰিখ আৰু সময় ইনপুট ক্ষেত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে, কোনো সময় অঞ্চল নাই।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, তাৰিখ পিকাৰ ইনপুট ফিল্ডত প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="birthdaytime">Birthday (date and time):</label>
  <input type="datetime-local" id="birthdaytime" name="birthdaytime">
</form>
```


58.12 ইনপুট প্ৰকাৰ ইমেইল (Input Type Email)

`<input type="email">` ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় য'ত ই-মেইল ঠিকনা থাকিব লাগে।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, দাখিল কৰিলে ই-মেইল ঠিকনা স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে বৈধ কৰিব পাৰি।

কিছুমান স্মাৰ্টফোনে ইমেইলৰ প্ৰকাৰ চিনাক্ত কৰে, আৰু ইমেইল ইনপুট মিলাবলৈ কীবোৰ্ডত ".com" যোগ দিয়ে।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="email">Enter your email:</label>
  <input type="email" id="email" name="email">
</form>
```

58.13 ইনপুট ধৰণ ফাইল (Input Type File)

`<input type="file">` ফাইল-নিৰ্বাচিত ফিল্ড আৰু ফাইল আপলোডৰ বাবে "ব্ৰাউজ" বুটাম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="myfile">Select a file:</label>
  <input type="file" id="myfile" name="myfile">
</form>
```

58.14 ইনপুট প্ৰকাৰ লুকুৱা (Input Type Hidden)

`<input type="hidden">` লুকাই থকা ইনপুট ফিল্ড এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে (ব্যৱহাৰকাৰীৰ বাবে দৃশ্যমান নহয়)।

এটা লুকুৱা ক্ষেত্ৰই ৱেব বিকাশকসকলক এনে ডাটা অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব দিয়ে যাক প্ৰাপ্ত এখন দাখিল কৰাৰ সময়ত ব্যৱহাৰকাৰীসকলে দেখা বা সংশোধন কৰিব নোৱাৰে।

লুকুৱা ক্ষেত্ৰ এখনে প্ৰায়ে প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ সময়ত আপডেট কৰিব লগা ডাটাবেচ ৰেকৰ্ড বোৰ সংৰক্ষণ কৰে।

টোকা: যদিও মূল্যটো পৃষ্ঠাৰ সমলত ব্যৱহাৰকাৰীক প্ৰদৰ্শন কৰা নহয়, ই যিকোনো ব্ৰাউজাৰৰ বিকাশকাৰী সঁজুলি বা "উৎস দৰ্শন" কাৰ্যক্ষমতা ব্যৱহাৰ কৰি দৃশ্যমান (আৰু সম্পাদনা কৰিব পাৰি)। লুকুৱা ইনপুটবোৰ এক প্ৰকাৰৰ সুৰক্ষা হিচাপে ব্যৱহাৰ নকৰিব!

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <input type="hidden" id="custId" name="custId" value="3487">
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

58.15 ইনপুট ধৰণ মাহ (Input Type Month)

`<input type="month">` ব্যৱহাৰকাৰীক মাহ আৰু বছৰ বাছনি কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, তাৰিখ পিকাৰ ইনপুট ফিল্ডত প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="bdaymonth">Birthday (month and year):</label>
  <input type="month" id="bdaymonth" name="bdaymonth">
</form>
```


58.16 ইনপুট ধৰণ সংখ্যা (Input Type Number)

`<input type="number">` সাংখ্যিক ইনপুট ক্ষেত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

আপুনি কি সংখ্যা গ্ৰহণ কৰা হয় তাৰ ওপৰতো প্ৰতিবন্ধকতা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণত সাংখ্যিক ইনপুট ফিল্ড এটা প্ৰদৰ্শন কৰা হয়, য'ত আপুনি 1 ৰ পৰা 5 লৈ মান এটা প্ৰবিষ্ট কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="quantity">Quantity (between 1 and 5):</label>
  <input type="number" id="quantity" name="quantity" min="1" max="5">
</form>
```

58.17 ইনপুট সীমাবদ্ধতা (Input Restrictions)

ইয়াত কিছুমান সচৰাচৰ ইনপুট সীমাবদ্ধতাৰ তালিকা দিয়া হৈছে:

বৈশিষ্ট্য	বিৱৰণ
checked	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে ইনপুট ফিল্ড এটা পূৰ্ব-বাছনি কৰিব লাগে (type="checkbox" or type="radio")
disabled	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে এটা ইনপুট ফিল্ড অক্ষম (disabled) কৰিব লাগে
max	ইনপুট ফিল্ডৰ সৰ্বাধিক মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
maxlength	এটা ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে সৰ্বাধিক সংখ্যক বৰ্ণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
min	ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে নিম্নতম মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
pattern	ইনপুট মান পৰীক্ষা কৰিবলৈ নিয়মীয়া অভিব্যক্তি নিৰ্ধাৰণ কৰে
readonly	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ইনপুট ফিল্ড এটা কেৱল পঢ়া হয় (সলনি কৰিব নোৱাৰি)
required	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ইনপুট ফিল্ড এটাৰ প্ৰয়োজন (পূৰণ কৰিবই লাগিব)
size	ইনপুট ফিল্ডৰ প্ৰস্থ (বৰ্ণত) নিৰ্ধাৰণ কৰে
step	ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে আইনী সংখ্যাৰ ব্যৱধান নিৰ্ধাৰণ কৰে

value	এটা ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে ডিফল্ট মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
-------	---

আপুনি অধ্যায়টোত ইনপুট সীমাবদ্ধতাৰ (Input Restriction) বিষয়ে অধিক শিকিব।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে এক সাংখ্যিক ইনপুট ফিল্ড প্ৰদৰ্শন কৰে, য'ত আপুনি 10 ৰ পদক্ষেপত 0 ৰ পৰা 100 লৈ মূল্য এটা প্ৰতিষ্ট কৰিব পাৰে। ডিফল্ট মান হৈছে 30:

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="quantity">Quantity:</label>
  <input type="number" id="quantity" name="quantity" min="0" max="100" step="10" value
="30">
</form>
```


58.18 ইনপুট ধৰণ পৰিসৰ (Input Type Range)

`<input type="range">` এটা সংখ্যা প্ৰতিষ্ট কৰাৰ বাবে এটা নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে যাৰ সঠিক মান গুৰুত্বপূৰ্ণ নহয় (যেনে স্লাইডাৰ নিয়ন্ত্ৰণ)। ডিফল্ট পৰিসৰ হৈছে 0 ৰ পৰা 100। অৱশ্যে, আপুনি ন্যূনতম (min), সৰ্বাধিক (max) আৰু পদক্ষেপ (step) গুণাগুণৰ সৈতে কি সংখ্যা গ্ৰহণ কৰা হয় তাৰ ওপৰত প্ৰতিবন্ধকতা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="vol">Volume (between 0 and 50):</label>
  <input type="range" id="vol" name="vol" min="0" max="50">
</form>
```

58.19 ইনপুট ধৰণ সন্ধান (Input Type Search)

`<input type="search">` সন্ধান ক্ষেত্ৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় (এটা সন্ধান ক্ষেত্ৰই নিয়মীয়া পাঠ ক্ষেত্ৰৰ দৰে আচৰণ কৰে)।

উদাহৰণ:

```
<form>
  <label for="gsearch">Search Google:</label>
  <input type="search" id="gsearch" name="gsearch">
</form>
```

58.20 ইনপুট প্ৰকাৰ টেলিফোন (Input Type Tel)

`<input type="tel">` ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় য'ত টেলিফোন নম্বৰ থাকিব লাগে।

উদাহৰণ:

```
<form> <
ফোনৰ বাবে লেবেল">আপোনাৰ ফোন নম্বৰ প্ৰতিষ্ট কৰক:</লেবেল> <
<form>
```

```
<label for="phone">Enter your phone number:</label>
<input type="tel" id="phone" name="phone" pattern="[0-9]{3}-[0-9]{2}-[0-9]{3}">
</form>
```


58.21 ইনপুট সময় (Input Type Time)

`<input type="time">` ব্যৱহাৰকাৰীক এটা সময় (no time zone) বাছনি কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, ইনপুট ফিল্ডত টাইম পিকাৰ প্ৰদৰ্শিত হ'ব পাৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
<label for="appt">Select a time:</label>
<input type="time" id="appt" name="appt">
</form>
```

58.22 ইনপুট ধৰণ URL

`<input type="url">` ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় য'ত এটা URL ঠিকনা থাকিব লাগে।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, দাখিল কৰিলে URL ফিল্ড স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে বৈধ কৰিব পাৰি।

কিছুমান স্মাৰ্টফোনে URL প্ৰকাৰ চিনাক্ত কৰে, আৰু URL ইনপুট মিলাবলৈ কীবোৰ্ডত ".com" যোগ দিয়ে।

উদাহৰণ:

```
<form>
<label for="homepage">Add your homepage:</label>
<input type="url" id="homepage" name="homepage">
</form>
```

58.23 ইনপুট ধৰণ সপ্তাহ (Input Type Week)

`<input type="week">` ব্যৱহাৰকাৰীক সপ্তাহ আৰু বছৰ বাছনি কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, তাৰিখ পিকাৰ এজনই ইনপুট ফিল্ডত প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ:

```
<form>
<label for="week">Select a week:</label>
<input type="week" id="week" name="week">
</form>
```

58.24 HTML ইনপুট ধৰণ বৈশিষ্ট্য

Tag	বিৱৰণ
<code><input type=""></code>	প্রদর্শন বখাৰ বাবে ইনপুট ধৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে

59 HTML ইনপুট বৈশিষ্ট্যসমূহ

এই অধ্যায়ত HTML `<input>` উপাদানৰ বাবে বিভিন্ন গুণাগুণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

59.1 মান বৈশিষ্ট্য

ইনপুট মান বৈশিষ্ট্যই ইনপুট ফিল্ড এটাৰ বাবে প্ৰাৰম্ভিক (initial) মান নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

প্ৰাৰম্ভিক (ডিফল্ট) মানৰ সৈতে ইনপুট ফিল্ডসমূহ:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John"><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe">
</form>
```

59.2 কেৱল পঢ়া বৈশিষ্ট্য (The readonly Attribute)

ইনপুট `readonly` বৈশিষ্ট্যটোৱে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ইনপুট ফিল্ড এটা কেৱল পঢ়া হয়।

কেৱল পঢ়া-শুনা কৰা ইনপুট ফিল্ড এটা সংশোধন কৰিব নোৱাৰি (অৱশ্যে, এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইয়াত টেব কৰিব পাৰে, ইয়াক হাইলাইট কৰিব পাৰে, আৰু ইয়াৰ পৰা পাঠ প্ৰতিলিপি কৰিব পাৰে)।

প্ৰপত্ৰ খন দাখিল কৰোঁতে কেৱল পঢ়া-শুনা কৰা ইনপুট ফিল্ডৰ মূল্য প্ৰেৰণ কৰা হ'ব!

উদাহৰণ:

কেৱল পঢ়া-শুনা কৰা ইনপুট ক্ষেত্ৰ:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John" readonly><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe">
</form>
```

59.3 অক্ষম বৈশিষ্ট্য (The disabled Attribute)

ইনপুট `Disabled` বৈশিষ্ট্যটোৱে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ইনপুট ফিল্ড এটা অক্ষম কৰিব লাগে।

অক্ষম ইনপুট ফিল্ড এটা ব্যৱহাৰৰ অযোগ্য আৰু ক্লিক কৰিব নোৱাৰা।

প্ৰপত্ৰ খন দাখিল কৰোঁতে অক্ষম ইনপুট ফিল্ড এটাৰ মূল্য প্ৰেৰণ কৰা নহ'ব!

উদাহৰণ:

এটা অক্ষম ইনপুট ক্ষেত্র:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" value="John" disabled><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname" value="Doe">
</form>
```


59.4 আকার বৈশিষ্ট্য (The size Attribute)

ইনপুট `size` গুণাগুণে দৃশ্যমান প্রস্থ, বর্ণত, এটা ইনপুট ফিল্ড নির্ধারণ করে।

`size` বাবে ডিফল্ট মূল্য হৈছে 20।

টোকা: আকার (`size`) বৈশিষ্ট্যটোরে নিম্নলিখিত ইনপুট প্রকারবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: পাঠ, সন্ধান, tel, URL, ইমেইল, আৰু পাছৱৰ্ড।

উদাহৰণ:

ইনপুট ফিল্ড এটাৰ বাবে এটা প্রস্থ ছেট কৰক:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" size="50"><br>
  <label for="pin">PIN:</label><br>
  <input type="text" id="pin" name="pin" size="4">
</form>
```

59.5 সর্বাধিক দৈর্ঘ্যের বৈশিষ্ট্য

ইনপুট `maxlength` বৈশিষ্ট্যটোরে ইনপুট ফিল্ডত অনুমোদিত বর্ণৰ সর্বাধিক সংখ্যা নির্ধারণ করে।

টোকা: যেতিয়া এটা সর্বাধিক দৈর্ঘ্য ছেট কৰা হয়, ইনপুট ফিল্ডে নির্ধাৰিত বর্ণৰ সংখ্যাতকৈ অধিক গ্রহণ নকৰে। অৱশ্যে, এই গুণটোৱে কোনো প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰদান নকৰে।

গতিকে, যদি আপুনি ব্যৱহাৰকাৰীক সতৰ্ক কৰিব বিচাৰে, আপুনি JavaScript কোড লিখিবই লাগিব।

উদাহৰণ:

ইনপুট ফিল্ড এটাৰ বাবে সর্বাধিক দৈর্ঘ্য নির্ধারণ কৰক:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" size="50"><br>
  <label for="pin">PIN:</label><br>
  <input type="text" id="pin" name="pin" maxlength="4" size="4">
</form>
```


59.6 নূনতম (Min) আৰু সৰ্বাধিক (Max) গুণাগুণ

ইনপুট `min` আৰু `max` গুণাগুণবোৰে ইনপুট ফিল্ডটোৰ বাবে নিম্নতম আৰু সৰ্বাধিক মান নিৰ্দিষ্ট কৰে।

নূনতম আৰু সৰ্বাধিক গুণাগুণবোৰে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: সংখ্যা, পৰিসৰ, তাৰিখ, তাৰিখ-স্থানীয়, মাহ, সময় আৰু সপ্তাহ।

পৰামৰ্শ: বিভিন্ন আইনী মূল্য সৃষ্টি কৰিবলৈ সৰ্বাধিক আৰু নূনতম গুণাগুণকেলেগে ব্যৱহাৰ কৰক।

উদাহৰণ:

সৰ্বাধিক তাৰিখ, এক মিনিট তাৰিখ, আৰু বিভিন্ন আইনী মান নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<form>
  <label for="datemax">Enter a date before 1980-01-01:</label>
  <input type="date" id="datemax" name="datemax" max="1979-12-31"><br><br>

  <label for="datemin">Enter a date after 2000-01-01:</label>
  <input type="date" id="datemin" name="datemin" min="2000-01-02"><br><br>

  <label for="quantity">Quantity (between 1 and 5):</label>
  <input type="number" id="quantity" name="quantity" min="1" max="5">
</form>
```

59.7 একাধিক বৈশিষ্ট্য (Multiple Attribute)

ইনপুট `multiple` গুণে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ব্যৱহাৰকাৰীক ইনপুট ফিল্ডত এটাতকৈ অধিক মূল্য প্ৰদৰ্শিত কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া হৈছে।

`multiple` গুণটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: ইমেইল, আৰু ফাইল।

উদাহৰণ:

এটা ফাইল আপলোড ক্ষেত্ৰ যি `multiple` মান গ্ৰহণ কৰে:

```
<form>
  <label for="files">Select files:</label>
  <input type="file" id="files" name="files" multiple>
</form>
```

59.8 আৰ্হি বৈশিষ্ট্য (Pattern Attribute)

ইনপুট `pattern` বৈশিষ্ট্যটোৱে এক নিয়মীয়া অভিব্যক্তি নিৰ্ধাৰণ কৰে যাৰ বিপৰীতে ইনপুট ফিল্ডৰ মূল্য পৰীক্ষা কৰা হয়, যেতিয়া প্ৰপ্ৰথন দাখিল কৰা হয়।

`Pattern` বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: পাঠ, তাৰিখ, সন্ধান, URL, টেল, ইমেইল, আৰু পাছৱৰ্ড।

পৰামৰ্শ: ব্যৱহাৰকাৰীক সহায় কৰিবলৈ আৰ্হিটো বৰ্ণনা কৰিবলৈ গোলকীয় শীৰ্ষক গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক।

উদাহৰণ:

এটা ইনপুট ফিল্ড য'ত কেৱল তিনিটা বৰ্ণ থাকিব পাৰে (কোনো সংখ্যা বা বিশেষ বৰ্ণ নাই):


```
<form>
  <label for="country_code">Country code:</label>
  <input type="text" id="country_code" name="country_code"
    pattern="[A-Za-z]{3}" title="Three letter country code">
</form>
```


59.9 স্থানধাৰক বৈশিষ্ট্য (Placeholder Attribute)

ইনপুট **placeholder** গুণটোৱে এটা চমু ইঙ্গিত নিৰ্ধাৰণ কৰে যি ইনপুট ফিল্ড এটাৰ প্ৰত্যাশিত মূল্য (এটা নমুনা মূল্য বা প্ৰত্যাশিত ফৰ্মেটৰ চমু বিৱৰণ) বৰ্ণনা কৰে।

ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা মান প্ৰতিষ্ঠ কৰাৰ আগতে চমু ইংগিতটো ইনপুট ফিল্ডত প্ৰদৰ্শিত হয়।

placeholder বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: পাঠ, সন্ধান, URL, টেল, ইমেইল, আৰু পাছৱৰ্ড।

উদাহৰণ:

placeholder পাঠৰ সৈতে এটা ইনপুট ফিল্ড:

```
<form>
  <label for="phone">Enter a phone number:</label>
  <input type="tel" id="phone" name="phone"
    placeholder="123-45-678"
    pattern="[0-9]{3}-[0-9]{2}-[0-9]{3}">
</form>
```

59.10 প্ৰয়োজনীয় বৈশিষ্ট্য (Required Attribute)

ইনপুটৰ **প্ৰয়োজনীয়** গুণাগুণে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে প্ৰপত্ৰ খন দাখিল কৰাৰ আগতে ইনপুট ফিল্ড এটা পূৰণ কৰিব লাগিব।

প্ৰয়োজনীয় বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: পাঠ, সন্ধান, URL, টেল, ইমেইল, পাছৱৰ্ড, তাৰিখ পিকাৰ, নম্বৰ, চেকবক্স, বেডিঅ' আৰু ফাইল।

উদাহৰণ:

এটা প্ৰয়োজনীয় ইনপুট ক্ষেত্ৰ:

```
<form>
  <label for="username">Username:</label>
  <input type="text" id="username" name="username" required>
</form>
```

59.11 পদক্ষেপ বৈশিষ্ট্য (Step Attribute)

ইনপুট **step** গুণটোৱে ইনপুট ফিল্ড এটাৰ বাবে আইনী সংখ্যাৰ ব্যৱধান নিৰ্ধাৰণ কৰে।

উদাহৰণ: যদি পদক্ষেপ="3", আইনী সংখ্যা হ'ব পাৰে -3, 0, 3, 6 ইত্যাদি।

পৰামৰ্শ: এই গুণটো সৰ্বাধিক আৰু ন্যূনতম গুণাগুণৰ সৈতে একেলগে ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন আইনী মূল্য সৃষ্টি কৰিব পাৰি।

step বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: সংখ্যা, পৰিসৰ, তাৰিখ, তাৰিখ-স্থানীয়, মাহ, সময় আৰু সপ্তাহ।

উদাহৰণ:

নির্দিষ্ট আইনী সংখ্যাৰ ব্যৱধানথকা এটা ইনপুট ফিল্ড:

```
<form>
  <label for="points">Points:</label>
  <input type="number" id="points" name="points" step="3">
</form>
```


টোকা: ইনপুট সীমাবদ্ধতাবোৰ নিখুঁত নহয়, আৰু JavaScript-এ অবৈধ ইনপুট যোগ দিয়াৰ বহুতো উপায় প্ৰদান কৰে। ইনপুট সুৰক্ষিতভাৱে সীমিত কৰিবলৈ, ইয়াক প্ৰাপ্তকৰ্তাই (চাৰ্ভাৰ) পৰীক্ষা কৰিব লাগিব!

59.12 স্বয়ংফোকাচ বৈশিষ্ট্য (Autofocus Attribute)

ইনপুট **Autofocus** বৈশিষ্ট্যটোৱে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে ইনপুট ফিল্ড এটাই স্বয়ংক্রিয়ভাৱে ফোকাচ পাব লাগে।

উদাহৰণ:

পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে "প্ৰথম নাম" ইনপুট ফিল্ডক স্বয়ংক্রিয়ভাৱে ফোকাচ হ'বলৈ দিয়ক:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label><br>
  <input type="text" id="fname" name="fname" autofocus><br>
  <label for="lname">Last name:</label><br>
  <input type="text" id="lname" name="lname">
</form>
```

59.13 উচ্চতা আৰু প্ৰস্থৰ গুণাগুণসমূহ (Height and Width Attributes)

ইনপুট **উচ্চতা** আৰু **প্ৰস্থ** গুণাগুণবোৰে এটা `<input type="image">` উপাদানএটাৰ উচ্চতা আৰু প্ৰস্থ নিৰ্দিষ্ট কৰে।

পৰামৰ্শ: ছবিৰ বাবে উচ্চতা আৰু প্ৰস্থ দুয়োটা গুণ সদায়ে নিৰ্দিষ্ট কৰিব। যদি উচ্চতা আৰু প্ৰস্থ ছেট কৰা হয়, পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে ছবিখনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় স্থান সংৰক্ষিত থাকে। এই গুণাগুণবোৰ অবিহনে, ব্ৰাউজাৰে ছবিখনৰ আকাৰ নাজানে, আৰু ইয়াত উপযুক্ত স্থান সংৰক্ষণ কৰিব নোৱাৰে। প্ৰভাৱটো হ'ব যে লোড কৰাৰ সময়ত পৃষ্ঠাৰ বিন্যাস সলনি হ'ব (যেতিয়া ছবিবোৰ লোড হয়)।

উদাহৰণ:

ছবি এখনক Submit বুটাম হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰক, উচ্চতা আৰু প্ৰস্থগুণৰ সৈতে:

```
<form>
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <input type="image" src="img_submit.gif" alt="Submit" width="48" height="48">
</form>
```

59.14 তালিকা বৈশিষ্ট্য (List Attribute)

ইনপুট তালিকা বৈশিষ্ট্যটোৱে `<datalist>` উপাদান বুজায় য'ত `<input>` উপাদানএটাৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্প থাকে।

উদাহৰণ:

`<datalist>` পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত মানৰ সৈতে এটা `<input>` উপাদান:

```
<form>
  <input list="browsers">
  <datalist id="browsers">
    <option value="Internet Explorer">
    <option value="Firefox">
    <option value="Chrome">
    <option value="Opera">
    <option value="Safari">
  </datalist>
</form>
```


59.15 স্বয়ংসম্পূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য (Autocomplete Attribute)

ইনপুট `autocomplete` গুণাগুণে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে প্ৰপত্ৰ বা ইনপুট ফিল্ড এটাত স্বয়ং সম্পূৰ্ণ হ'ব লাগে নে নাই।

স্বয়ংসম্পূৰ্ণে ব্ৰাউজাৰক মূল্যৰ পূৰ্বানুমান কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে। যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ফিল্ড এখনত টাইপ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে, ব্ৰাউজাৰে পূৰ্বৰ টাইপ কৰা মূল্যৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি ফিল্ডপূৰণ কৰিবলৈ বিকল্পবোৰ প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে।

`autocomplete` বৈশিষ্ট্যটোৱে `<form>` আৰু নিম্নলিখিত `<input>` প্ৰকাৰৰ সৈতে কাম কৰে: পাঠ, সন্ধান, URL, টেল, ইমেইল, পাছৱৰ্ড, ডেটপিকাৰ, পৰিসৰ, আৰু বং।

উদাহৰণ:

এটা ইনপুট ফিল্ডত স্বয়ংসম্পূৰ্ণ, আৰু অফৰ সৈতে এটা HTML প্ৰপত্ৰ:

```
<form action="/action_page.php" autocomplete="on">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <label for="email">Email:</label>
  <input type="email" id="email" name="email" autocomplete="off"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

পৰামৰ্শ: কিছুমান ব্ৰাউজাৰত আপুনি কাম কৰিবলৈ এটা স্বয়ংসম্পূৰ্ণ ফাংচন সক্ৰিয় কৰিব লাগিব পাৰে (ব্ৰাউজাৰৰ মেনুত "অগ্ৰাধিকাৰ"ৰ অধীনত চাওক)।

59.16 HTML প্ৰপত্ৰ আৰু ইনপুট উপাদানসমূহ (Form and Input Elements)

Tag	বিৱৰণ
<code><form></code>	ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে এটা HTML প্ৰপত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><input></code>	এটা ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে

60 HTML ইনপুট ফর্ম গুণাগুণ (Input form Attributes)

এই অধ্যায়ত HTML `<input>` উপাদানৰ বাবে বিভিন্ন **ৰূপ** গুণাগুণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

60.1 প্রপত্র বৈশিষ্ট্য (Form Attribute)

ইনপুট **প্রপত্র** বৈশিষ্ট্যটোৱে `<input>` উপাদানৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এই গুণটোৰ মূল্য `<form>` উপাদানৰ **ID** গুণৰ সমান হ'ব লাগিব।

উদাহৰণ:

HTML প্ৰপত্ৰৰ বাহিৰত অৱস্থিত এটা ইনপুট ফিল্ড (কিন্তু তথাপিও প্ৰপত্ৰৰ এটা অংশ):

```
<form action="/action_page.php" id="form1">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>

<label for="lname">Last name:</label>
<input type="text" id="lname" name="lname" form="form1">
```

60.2 Formaction বৈশিষ্ট্য

ইনপুট **formaction** বৈশিষ্ট্যটোৱে ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে যি প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ সময়ত ইনপুট প্ৰক্ৰিয়া কৰিব।

টোকা: এই গুণটোৱে `<form>` উপাদানৰ **কাৰ্য** গুণাগুণ অভাৱৰবাইড কৰে।

formaction বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: দাখিল কৰক আৰু ছবি।

উদাহৰণ:

দুটা Submit বুটামৰ সৈতে এটা HTML প্ৰপত্ৰ, বিভিন্ন কাৰ্য্যৰ সৈতে:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
  <input type="submit" formaction="/action_page2.php" value="Submit as Admin">
</form>
```

60.3 Formenctype বৈশিষ্ট্য

ইনপুট **formenctype** গুণাগুণে প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে দাখিল কৰাৰ সময়ত এনকোড কৰিব লাগে নিৰ্দিষ্ট কৰে (কেৱল "POST" পদ্ধতিসহ প্ৰপত্ৰৰ বাবে)।

টোকা: এই গুণটোৱে `<form>` উপাদানৰ এনষ্টাইপ গুণাগুণ অভাৱৰবাইড কৰে।

`formenctype` গুণটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: দাখিল কৰক আৰু ছবি।

উদাহৰণ:

দুটা submit বুটামৰ সৈতে এখন প্ৰপত্ৰ। প্ৰথমে ডিফল্ট এনক'ডিঙৰ সৈতে ফৰ্ম-ডাটা প্ৰেৰণ কৰে, দ্বিতীয়টোৱে "মাল্টিপাৰ্ট/ফৰ্ম-ডাটা" হিচাপে এনকোড কৰা প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰে:


```
<form action="/action_page_binary.asp" method="post">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
  <input type="submit" formenctype="multipart/form-data"
    value="Submit as Multipart/form-data">
</form>
```

60.4 ফৰ্মমেথ বৈশিষ্ট্য (Formmethod Attribute)

ইনপুট `formmethod` গুণে কাৰ্য্য URL লৈ প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰাৰ বাবে http পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰে।

টোকা: এই গুণটোৱে `<form>` উপাদানৰ পদ্ধতি গুণাগুণ অভাৱৰাইড কৰে।

`formmethod` নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: দাখিল কৰক আৰু ছবি।

প্ৰপত্ৰ-ডাটা URL চলক (`method="get"`) বা http POST লেনদেন হিচাপে (`method="post"`) হিচাপে প্ৰেৰণ কৰিব পাৰি।

"get" পদ্ধতিৰ টোকাসমূহ:

এই পদ্ধতিটোৱে নাম/মান যোৰত প্ৰপত্ৰ-ডাটা URL লৈ appends কৰে

এই পদ্ধতিটো প্ৰপত্ৰ দাখিলৰ বাবে উপযোগী য'ত এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ফলাফল বুকমাৰ্ক কৰিব বিচাৰে

আপুনি এটা URL ত কিমান ডাটা ৰাখিব পাৰে তাৰ এক সীমা আছে (ব্ৰাউজাৰৰ মাজত পৃথক হয়), সেয়েহে, আপুনি নিশ্চিত হ'ব নোৱাৰে যে সকলো বোৰ ফৰ্ম-ডাটা সঠিকভাৱে স্থানান্তৰ কৰা হ'ব

সংবেদনশীল তথ্য পাছ কৰিবলৈ কেতিয়াও "get" পদ্ধতি ব্যৱহাৰ নকৰিব! (ব্ৰাউজাৰৰ ঠিকনা দণ্ডিকাত পাছৱৰ্ড বা অন্যান্য সংবেদনশীল তথ্য দৃশ্যমান হ'ব)

"POST" পদ্ধতিৰ টোকাসমূহ:

এই পদ্ধতিটোৱে প্ৰপত্ৰ-ডাটাক http POST লেনদেন হিচাপে প্ৰেৰণ কৰে

"POST" পদ্ধতিৰে প্ৰপত্ৰ দাখিলবোৰ বুকমাৰ্ক কৰিব নোৱাৰি

"POST" পদ্ধতিটো "get" তকৈ অধিক শক্তিশালী আৰু সুৰক্ষিত, আৰু "POST"ৰ আকাৰৰ সীমাবদ্ধতা নাই

উদাহৰণ:

দুটা Submit বুটামৰ সৈতে এখন প্ৰপত্ৰ। প্ৰথমে পদ্ধতি="get"ৰ সৈতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰে। দ্বিতীয়টোৱে পদ্ধতি="POST"ৰ সৈতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰে:

```
<form action="/action_page.php" method="get">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit using GET">
```

```
<input type="submit" formmethod="post" value="Submit using POST">
</form>
```


60.5 ফর্মটাগেট বৈশিষ্ট্য (Formtarget Attribute)

ইনপুট `formtarget` গুণে এটা নাম বা কীৰ্ড নিৰ্দিষ্ট কৰে যি য়ে প্ৰপত্ৰ খন দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰাপ্ত কৰা সঁহাৰি ক'ত প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে সূচায়।

টোকা: এই গুণটোৱে `<form>` উপাদানৰ লক্ষ্য গুণাগুণ অভাৰৰাইড কৰে।

`formtarget` বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: `submit` বুটামৰ আৰু ছবি।

উদাহৰণ:

দুটা Submit বুটামৰ সৈতে এটা প্ৰপত্ৰ, বিভিন্ন লক্ষ্য উইণ্ডোৰ সৈতে:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
  <input type="submit" formtarget="_blank" value="Submit to a new window/tab">
</form>
```

60.6 ফৰ্মনোবৈধ বৈধতা (Formnovalidate Attribute)

ইনপুট `formnovalidate` বৈশিষ্ট্যবৈশিষ্ট্যত উল্লেখ কৰা হৈছে যে Submit দিয়াৰ সময়ত এটা `<input>` উপাদান বৈধ কৰিব নালাগে।

টোকা: এই গুণটোৱে `<form>` উপাদানৰ অবৈধগুণটো অভাৰৰাইড কৰে।

`formnovalidate` বৈশিষ্ট্যটোৱে নিম্নলিখিত ইনপুট প্ৰকাৰবোৰৰ সৈতে কাম কৰে: `submit`

উদাহৰণ:

দুটা দাখিল বুটামৰ সৈতে এখন প্ৰপত্ৰ (বৈধতাৰ সৈতে আৰু অবৈধতাৰ সৈতে - with and without validation):

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="email">Enter your email:</label>
  <input type="email" id="email" name="email"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
  <input type="submit" formnovalidate="formnovalidate"
  value="Submit without validation">
</form>
```

60.7 অবৈধ বৈশিষ্ট্য (Novalidate Attribute)

`novalidate` বৈশিষ্ট্য হৈছে এক `<form>` গুণ।

উপস্থিত থাকিলে, দাখিল কৰাৰ সময়ত সকলো প্ৰপত্ৰ-ডাটা বৈধ কৰিব নালাগে বুলি কোনো বৈধতা নাই।

উদাহৰণ:

দাখিল কৰাৰ পিছত কোনো প্ৰপত্ৰ-ডাটা বৈধ কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<form action="/action_page.php" novalidate>
  <label for="email">Enter your email:</label>
  <input type="email" id="email" name="email"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```


60.8HTML প্ৰপত্ৰ আৰু ইনপুট উপাদানসমূহ

Tag	বিৱৰণ
<form>	ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে এটা HTML প্ৰপত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<input>	এটা ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে

61 HTML Canvas Graphics

HTML `<canvas>` উপাদানটো ৱেব পৃষ্ঠা এটাত গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বাওঁফালে থকা গ্ৰাফিকটো `<canvas>` সৈতে সৃষ্টি কৰা হৈছে। ই চাৰিটা উপাদান দেখুৱায়: এটা ৰঙা আয়ত, এটা গ্ৰেডিয়েন্ট আয়ত, এটা বহুৰঙী আয়ত, আৰু এটা বহুৰঙী পাঠ।

61.1 HTML Canvas কি?

HTML `<canvas>` উপাদানটো JavaScript জৰিয়তে গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ, ফ্লাইত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<canvas>` উপাদানটো গ্ৰাফিক্সৰ বাবে কেৱল এটা পাত্ৰ। আপুনি প্ৰকৃততে গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ JavaScript ব্যৱহাৰ কৰিবই লাগিব।

পথ, বাকচ, বৃত্ত, পাঠ, আৰু ছবি যোগ দিয়াৰ বাবে কেনভাছত কেইবাটাও পদ্ধতি আছে।

61.2 Canvas উদাহৰণ

Canvas হৈছে HTML পৃষ্ঠাৰ এটা আয়তাকাৰ এলেকা। ডিফল্ট অনুসৰি, Canvas এটাত কোনো সীমা নাই আৰু কোনো সমল নাই।

মাৰ্কআপটো এনেধৰণৰ দেখায়:

```
<canvas id="myCanvas" width="200" height="100"></canvas>
```

টোকা: সদায়ে এটা ID গুণাগুণ (স্ক্ৰিপ্ট এখনত উল্লেখ কৰিব লাগিব), আৰু Canvas ৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ **প্ৰস্থ** আৰু **উচ্চতা** গুণাগুণ নিৰ্দিষ্ট কৰিব। বৰ্ডাৰ এটা যোগ দিবলৈ, **style** বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক।

ইয়াত এটা মৌলিক, খালী Canvas ৰ উদাহৰণ দিয়া হৈছে:

উদাহৰণ:

```
<canvas id="myCanvas" width="200" height="100" style="border:1px solid #000000;">
</canvas>
```

61.3 এটা JavaScript যোগ কৰক

আয়তাকাৰ Canvas এলেকা সৃষ্টি কৰাৰ পিছত, আপুনি অংকন কৰিবলৈ এটা JavaScript যোগ দিব লাগিব।

ইয়াত কিছুমান উদাহৰণ আছে:

এটা ৰেখা আঁকক

উদাহৰণ:

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");
ctx.moveTo(0, 0);
ctx.lineTo(200, 100);
ctx.stroke();
</script>
```

বৃত্ত এটা আঁকক

উদাহরণ:

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");
ctx.beginPath();
ctx.arc(95, 50, 40, 0, 2 * Math.PI);
ctx.stroke();
</script>
```


এটা Text আঁকক

উদাহরণ:

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");
ctx.font = "30px Arial";
ctx.fillText("Hello World", 10, 50);
</script>
```

Stroke Text

উদাহরণ:

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");
ctx.font = "30px Arial";
ctx.strokeText("Hello World", 10, 50);
</script>
```

বৈখিক গ্রেডিয়েন্ট (Linear Gradient) আঁকক

উদাহরণ:

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");

// Create gradient
var grd = ctx.createLinearGradient(0, 0, 200, 0);
```

```
grd.addColorStop(0, "red");
grd.addColorStop(1, "white");

// Fill with gradient
ctx.fillStyle = grd;
ctx.fillRect(10, 10, 150, 80);
</script>
```


বৃত্তাকার গ্রেডিয়েন্ট (Circular Gradient) আঁকক

উদাহরণ:

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");

// Create gradient
var grd = ctx.createRadialGradient(75, 50, 5, 90, 60, 100);
grd.addColorStop(0, "red");
grd.addColorStop(1, "white");

// Fill with gradient
ctx.fillStyle = grd;
ctx.fillRect(10, 10, 150, 80);
</script>
```

ছবি আঁকক (Draw Image)

```
<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");
var img = document.getElementById("scream");
ctx.drawImage(img, 10, 10);
</script>
```

62 HTML AVG গ্রাফিক্স

AVG-য়ে XML ফর্মেটত ভেক্টৰ-আধাৰিত (vector-based) গ্রাফিক্স নিৰ্ধাৰণ কৰে।

62.1 AVG কি?

- AVG ৰ অৰ্থ হৈছে Scalable Vector Graphics
- বেবৰ বাবে গ্রাফিক্স নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ AVG ব্যৱহাৰ কৰা হয়

62.2 HTML <avg> উপাদান

HTML <avg> উপাদান হৈছে AVG গ্রাফিক্সৰ বাবে এক পাত্ৰ।

পথ, বাকচ, বৃত্ত, পাঠ আৰু গ্ৰাফিক ছবি আঁকিবলৈ AVG-ৰ কেইবাটাও পদ্ধতি আছে।

1.1.1 AVG বৃত্ত

উদাহৰণ

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<svg width="100" height="100">
  <circle cx="50" cy="50" r="40" stroke="green" stroke-width="4" fill="yellow" />
</svg>

</body>
</html>
```

62.3 AVG আয়ত (Rectangle)

উদাহৰণ:

```
<svg width="400" height="100">
  <rect width="400" height="100" style="fill:rgb(0,0,255);stroke-
width:10;stroke:rgb(0,0,0)" />
</svg>
```

1.1.2 AVG বৃত্তাকাৰ আয়ত (Rounded Rectangle)

উদাহৰণ:

```
<svg width="400" height="180">
  <rect x="50" y="20" rx="20" ry="20" width="150" height="150"
    style="fill:red;stroke:black;stroke-width:5;opacity:0.5" />
</svg>
```


1.1.3 AVG তারকা (Star)

উদাহরণ

```
<svg width="300" height="200">
  <polygon points="100,10 40,198 190,78 10,78 160,198"
    style="fill:lime;stroke:purple;stroke-width:5;fill-rule:evenodd;" />
</svg>
```

1.1.4 AVG লোগো (Logo)

উদাহরণ:

```
<svg height="130" width="500">
  <defs>
    <linearGradient id="grad1" x1="0%" y1="0%" x2="100%" y2="0%">
      <stop offset="0%" style="stop-color:rgb(255,255,0);stop-opacity:1" />
      <stop offset="100%" style="stop-color:rgb(255,0,0);stop-opacity:1" />
    </linearGradient>
  </defs>
  <ellipse cx="100" cy="70" rx="85" ry="55" fill="url(#grad1)" />
  <text fill="#ffffff" font-size="45" font-family="Verdana" x="50" y="86">SVG</text>
  Sorry, your browser does not support inline SVG.
</svg>
```

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
<svg height="130" width="500">
  <defs>
    <linearGradient id="grad1" x1="0%" y1="0%" x2="100%" y2="0%">
      <stop offset="0%"
        style="stop-color:rgb(255,255,0);stop-opacity:1" />
      <stop offset="100%"
        style="stop-color:rgb(255,0,0);stop-opacity:1" />
    </linearGradient>
  </defs>
  <ellipse cx="100" cy="70" rx="85" ry="55" fill="url(#grad1)" />
  <text fill="#ffffff" font-size="45" font-family="Verdana"
    x="50" y="86">SVG</text>
```

Sorry, your browser does not support inline SVG.

```
</svg>
</body>
</html>
```

62.4AVG আৰু Canvas ৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

- XMLত 2ডি গ্ৰাফিক্স বৰ্ণনা কৰাৰ বাবে AVG হৈছে এক ভাষা।
- কেনভাচে 2ডি গ্ৰাফিক্স আঁকিছে, ফ্লাইত (JavaScript সৈতে)।
- AVG হৈছে XML আধাৰিত, যাৰ অৰ্থ হৈছে যে প্ৰতিটো উপাদান AVG DOM-ৰ ভিতৰত উপলব্ধ। আপুনি এটা উপাদানৰ বাবে JavaScript ইভেণ্ট হেণ্ডলাৰ সংলগ্ন কৰিব পাৰে।
- SVG-ত, প্ৰতিটো অংকিত আকৃতিক বস্তু হিচাপে মনত ৰখা হয়। যদি এটা AVG অবজেক্টৰ গুণাগুণ সলনি কৰা হয়, ব্ৰাউজাৰে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে আকৃতিটো পুনৰ-ৰেণ্ডাৰ কৰিব পাৰে।
- Canvas পিক্সেল ৰ দ্বাৰা পিক্সেল ৰেণ্ডাৰ কৰা হয়। Canvas ত, গ্ৰাফিকটো অংকন কৰাৰ পিছত, ইয়াক ব্ৰাউজাৰে পাহৰি যায়। যদি ইয়াৰ অৱস্থান সলনি কৰিব লাগে, গোটেই দৃশ্যটো ৰঙীন কৰিব লাগিব, গ্ৰাফিকৰ দ্বাৰা আৱৰি থকা যিকোনো অবজেক্ট সহ।

62.5Canvas আৰু AVGৰ তুলনা (Comparison)

তলৰ তালিকাখনে Canvas আৰু AVGৰ মাজত কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্য দেখুৱাইছে:

Canvas	.SVG
<ul style="list-style-type: none"> • বিজলিউশ্বন নিৰ্ভৰশীল (Resolution dependent) • অনুষ্ঠান সঞ্চালকসকলৰ বাবে কোনো সমৰ্থন নাই • দুৰ্বল পাঠ ৰেণ্ডাৰিং ক্ষমতা • আপুনি ফলস্বৰূপে ছবিখন .png বা .jpg হিচাপে সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে • গ্ৰাফিক-নিবিড় গেমৰ বাবে ভালদৰে উপযুক্ত (Well suited for graphic-intensive games) 	<ul style="list-style-type: none"> • বিজলিউশ্বন স্বতন্ত্ৰ (Resolution independent) • অনুষ্ঠান সঞ্চালকসকলৰ বাবে সমৰ্থন • ডাঙৰ ৰেণ্ডাৰিং এলেকাৰ সৈতে এপ্লিকেচনৰ বাবে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ উপযুক্ত (গুগল মেপ) • যদি জটিল হয় লেহেম ৰেণ্ডাৰিং (DOM যথেষ্ট ব্যৱহাৰ কৰা যিকোনো বস্তু লেহেম হ'ব) • গেম এপ্লিকেচনৰ বাবে উপযুক্ত নহয় (Not suited for game applications)

63 HTML Multimedia

ৱেবত Multimedia হৈছে ধ্বনি (sound), সংগীত (music), ভিডিঅ' (videos), চলচ্চিত্ৰ (movies) আৰু এনিমেচন (animations)।

63.1 মাল্টিমিডিয়া কি?

মাল্টিমিডিয়া বিভিন্ন ফৰ্মেটত আছে। ই আপুনি শুনিব বা চাব পৰা প্ৰায় যিকোনো বস্তু হ'ব পাৰে, যেনে ছবি, সংগীত, শব্দ, ভিডিঅ', ৰেকৰ্ড, চলচ্চিত্ৰ, এনিমেচন, আৰু অধিক।

ৱেব পৃষ্ঠাবোৰত প্ৰায়ে বিভিন্ন প্ৰকাৰ আৰু ফৰ্মেটৰ মাল্টিমিডিয়া উপাদান থাকে।

63.2 ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন (Browser Support)

প্ৰথম ৱেব ব্ৰাউজাৰ বোৰত কেৱল পাঠৰ বাবে সমৰ্থন আছিল, একক ৰঙৰ এটা ফন্টত সীমাবদ্ধ।

পিছত ৰং, ফন্ট, ছবি আৰু মাল্টিমিডিয়াৰ বাবে সমৰ্থন থকা ব্ৰাউজাৰ আহিছিল!

63.3 মাল্টিমিডিয়া ফৰ্মেটসমূহ (Multimedia Formats)

মিডিয়া ফাইলত মাল্টিমিডিয়া উপাদানসমূহ (যেনে অডিঅ' বা ভিডিঅ') সংৰক্ষণ কৰা হয়।

ফাইল এটাৰ প্ৰকাৰ আৱিষ্কাৰ কৰাৰ আটাইতকৈ সচৰাচৰ উপায় হৈছে ফাইল সম্প্ৰসাৰণটো চোৱা।

মাল্টিমিডিয়া ফাইলবোৰত ফৰ্মেট আৰু বিভিন্ন এক্সটেনচন (extensions) থাকে যেনে: .wav, .mp3, .mp4, .mpg, .wmv, আৰু .avi।

63.4 সাধাৰণ ভিডিঅ' বিন্যাস (Common Video Formats)

তাত বহুতো ভিডিঅ' ফৰ্মেট আছে। MP4, WebM, আৰু Ogg ফৰ্মেটবোৰ HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত। MP4 ফৰ্মেটটো YouTube দ্বাৰা পৰামৰ্শ দিয়া হৈছে।

Format	ফাইল	বিৱৰণ
MPEG	.mpg .mpeg	MPEG চলমান ছবি বিশেষজ্ঞ গোট (Moving Pictures Expert Group)ৰ দ্বাৰা বিকশিত। ৱেবত প্ৰথম জনপ্ৰিয় ভিডিঅ' ফৰ্মেট। HTML-ত আৰু সমৰ্থিত নহয়।
AVI	.avi	AVI (Audio Video Interleave) Microsoftৰ দ্বাৰা বিকশিত। সাধাৰণতে ভিডিঅ' কেমেৰা আৰু টিভি হাৰ্ডৱেৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। Windows কম্পিউটাৰত ভাল দৰে খেলে, কিন্তু ৱেব ব্ৰাউজাৰত নহয়।

WMV	.wmv	WMV (Windows Media Video) Microsoftৰ দ্বাৰা বিকশিত। সাধাৰণতে ভিডিঅ' কেমেৰা আৰু টিভি হাৰ্ডৱেৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। Windows কম্পিউটাৰত ভাল দৰে খেলে, কিন্তু ৱেব ব্ৰাউজাৰত নহয়।
QuickTime	.mov	QuickTime Apple দ্বাৰা বিকশিত। সাধাৰণতে ভিডিঅ' কেমেৰা আৰু টিভি হাৰ্ডৱেৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এপল কম্পিউটাৰত ভাল দৰে খেলে, কিন্তু ৱেব ব্ৰাউজাৰত নহয়।
RealVideo	.rm .ram	RealVideo কম বেণ্ডৱিথৰ (low bandwidths) সৈতে ভিডিঅ' ষ্ট্ৰীমিং (streaming)ৰ অনুমতি দিবলৈ বিয়েল মিডিয়াৰ দ্বাৰা বিকশিত। ৱেব ব্ৰাউজাৰত নচলে।
Flash	.swf .flv	Flash Macromedia-ৰ দ্বাৰা বিকশিত। ৱেব ব্ৰাউজাৰত বজাবলৈ প্ৰায়ে এটা অতিৰিক্ত উপাদান (plug-in)ৰ প্ৰয়োজন হয়।
Ogg	.ogg	Theora Ogg . Xiph.Org Foundation -ৰ দ্বাৰা বিকশিত। HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।
WebM	.webm	WebM মজিলা, অপেৰা, এডোব আৰু গুগলৰ দ্বাৰা বিকশিত। HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।
MPEG-4 Or MP4	.mp4	.MP4চলমান ছবি বিশেষজ্ঞ গোট (Moving Pictures Expert Group)ৰ দ্বাৰা বিকশিত। সাধাৰণতে ভিডিঅ' কেমেৰা আৰু টিভি হাৰ্ডৱেৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সকলো ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত আৰু YouTube দ্বাৰা পৰামৰ্শ দিয়া হৈছে।

টোকা: কেৱল MP4, WebM, আৰু Ogg ভিডিঅ' HTML মানদণ্ডৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।

63.5 সাধাৰণ অডিঅ' বিন্যাস (Common Audio Formats)

সংকুচিত ৰেকৰ্ড কৰা সংগীতৰ বাবে MP3 হৈছে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বিন্যাস। MP3 শব্দটো ডিজিটেল সংগীতৰ সমাৰ্থক হৈ পৰিছে।

Format	ফাইল	বিৱৰণ
MIDI	.mid .midi	MIDI (Musical Instrument Digital Interface) সকলো ইলেক্ট্ৰনিক সংগীত সঁজুলি যেনে synthesizers আৰু PC sound cards বাবে মুখ্য বিন্যাস। MIDI ফাইলবোৰত শব্দ নাথাকে, কিন্তু ডিজিটেল টোকা থাকে যাক ইলেক্ট্ৰনিক্সে বজাব পাৰে। সকলো কম্পিউটাৰ আৰু সংগীত হাৰ্ডৱেৰত ভালদৰে বজায়, কিন্তু ৱেব ব্ৰাউজাৰত নহয়।
RealAudio	.rm .ram	RealAudio কম বেণ্ডৱিথৰ (bandwidths) সৈতে অডিঅ' ষ্ট্ৰীমিং কৰাৰ অনুমতি দিবলৈ Real Media দ্বাৰা বিকশিত। ৱেব ব্ৰাউজাৰত নচলে।
WMA	.wma	WMA (Windows Media Audio) Microsoftৰ দ্বাৰা বিকশিত। Windows কম্পিউটাৰত ভাল দৰে খেলে, কিন্তু ৱেব ব্ৰাউজাৰত নহয়।
AAC	.aac	AAC (Advanced Audio Coding) iTunes বাবে ডিফল্ট ফৰমেট হিচাপে Apple দ্বাৰা বিকশিত। এপল কম্পিউটাৰত ভাল দৰে খেলে, কিন্তু ৱেব ব্ৰাউজাৰত নহয়।
WAV	.wav	WAV IBM আৰু Microsoftৰ দ্বাৰা বিকশিত। Windows, Macintosh, and Linux operating systems - ত ভাল দৰে খেলে। HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।
.Ogg	.ogg	Ogg Xiph.Org Foundation দ্বাৰা বিকশিত। HTML-ৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।

MP3	.mp3	MP3 ফাইলবোৰৰ প্ৰকৃততে MPEG ফাইলৰ ধ্বনি অংশ। সংগীত খেলুৱৈ সকলৰ বাবে MP3 হৈছে আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় বিন্যাস। ভাল সংকোচন (সবু ফাইল) উচ্চ মানদণ্ডৰ সৈতে একত্ৰিত কৰে। সকলো ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।
MP4	.mp4	MP4 হৈছে এক ভিডিঅ' ফৰ্মেট, কিন্তু অডিঅ'ৰ বাবেও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। সকলো ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।

টোকা: কেৱল MP3, WAV, আৰু Ogg অডিঅ' HTML মানদণ্ডৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।

64 HTML ভিডিঅ' (Video)

HTML `<video>` উপাদানটো ৱেব পৃষ্ঠাটোত ভিডিঅ' দেখুৱাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
<video width="400" controls>
  <source src="mov_bbb.mp4" type="video/mp4">
  <source src="mov_bbb.ogg" type="video/ogg">
  Your browser does not support HTML video.
</video>
<p>
Video courtesy of
<a href="https://www.bigbuckbunny.org/" target="_blank">Big Buck Bunny</a>.
</p>
</body>
</html>
```

64.1 HTML `<video>` উপাদান

HTML-ত ভিডিঅ' এটা দেখুৱাবলৈ, `<video>` উপাদানব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<video width="320" height="240" controls>
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg">
Your browser does not support the video tag.
</video>
```

64.2 ই কেনেদৰে কাম কৰে

নিয়ন্ত্ৰণ (`controls`) বৈশিষ্ট্যটোৱে ভিডিঅ' নিয়ন্ত্ৰণ যোগ দিয়ে, যেনে আৰম্ভ (Play), বিৰতি (Pause), আৰু ভলিউম Volume ।

প্রস্থ আৰু উচ্চতাৰ গুণাগুণ সদায় অন্তৰ্ভুক্ত কৰাটো এটা ভাল ধাৰণা | যদি উচ্চতা আৰু প্রস্থ ছেট কৰা নহয়, ভিডিঅ'টো লোড হোৱাৰ সময়ত পৃষ্ঠাটো ফ্লিকৰ (flicker) হ'ব পাৰে।

<source> উপাদানে আপোনাক বিকল্প ভিডিঅ' ফাইল নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে যাৰ পৰা ব্ৰাউজাৰে বাছনি কৰিব পাৰে। ব্ৰাউজাৰে প্ৰথম স্বীকৃত ফৰ্মেট ব্যৱহাৰ কৰিব।

<video> আৰু **</video>** টেগৰ মাজৰ পাঠ কেৱল ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত হ'ব যি **<video>** উপাদানসমৰ্থন নকৰে।

64.3 HTML <video> Autoplay

ভিডিঅ' স্বয়ংক্রিয়ভাৱে আৰম্ভ কৰিবলৈ, **autoplay** বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক :

উদাহৰণ:

```
<video width="320" height="240" autoplay>
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg">
Your browser does not support the video tag.
</video>
```

টোকা: ক্ৰমিয়াম ব্ৰাউজাৰে বেছিভাগ ক্ষেত্ৰত অটোপ্লেৰ অনুমতি নিদিয়ে। অৱশ্যে, মিউট অটোপ্লে সদায়ে অনুমোদিত।

আপোনাৰ ভিডিঅ' স্বয়ংক্রিয়ভাৱে চলিবলৈ দিবলৈ **autoplay** কৰাৰ পিছত **মিউট (muted)** যোগ কৰক

উদাহৰণ:

```
<video width="320" height="240" autoplay muted>
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg">
Your browser does not support the video tag.
</video>
```

64.4 HTML ভিডিঅ' বিন্যাস (Video Formats)

ইয়াত তিনিটা সমৰ্থিত ভিডিঅ' ফৰ্মেট আছে: MP4, WebM, আৰু Ogg | বিভিন্ন ফৰ্মেটৰ বাবে ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন হৈছে:

ব্ৰাউজাৰ	.MP4	WebM	Ogg
Edge	হয়	হয়	হয়
Chrome	হয়	হয়	হয়
Firefox	হয়	হয়	হয়
Safari	হয়	হয়	নহয়
Opera	হয়	হয়	হয়

64.5 HTML ভিডিঅ' – মিডিয়াপ্ৰকাৰ (Video - Media Types)

File Format	মিডিয়াৰ ধৰণ (Media Type)
.MP4	ভিডিঅ'/MP4

WebM	ভিডিঅ'/webm
Ogg	ভিডিঅ'/Ogg

64.6 HTML ভিডিঅ' – পদ্ধতি (Methods), বৈশিষ্ট্য (Properties) আৰু ঘটনাসমূহ (Events)

HTML DOM-এ `<video>` উপাদানৰ বাবে পদ্ধতি, বৈশিষ্ট্য আৰু ঘটনাবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ই আপোনাক ভিডিঅ'বোৰ লোড, প্লে আৰু বিৰাম দিয়াৰ লগতে ম্যাদ আৰু ভলিউম ছেট কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

লগতে কিছুমান DOM অনুষ্ঠান আছে যি ভিডিঅ' এটা চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে, বিৰাম দিয়া আদিৰ সময়ত আপোনাক অৱগত কৰিব পাৰে।

উদাহৰণ: JavaScript ব্যৱহাৰ কৰা

Play/Pause Big Small Normal

64.7 HTML ভিডিঅ' Tag সমূহ

Tag বিৱৰণ

<code><video></code>	ভিডিঅ' বা চলচ্চিত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><source></code>	মিডিয়া উপাদানবোৰৰ বাবে একাধিক মিডিয়া সম্পদ নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে <code><video></code> আৰু <code><audio></code>
<code><track></code>	মিডিয়া প্লেয়াৰত পাঠ track নিৰ্ধাৰণ কৰে

65 HTML অভিজ্ঞতা

HTML `<audio>` উপাদানটোৱে ৱেব পৃষ্ঠাটোত এটা অভিজ্ঞতা ফাইল বজাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

65.1 HTML `<audio>` উপাদান

HTML-ত এটা অভিজ্ঞতা ফাইল চলাবলৈ, `<audio>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<audio controls>
  <source src="horse.ogg" type="audio/ogg">
  <source src="horse.mp3" type="audio/mpeg">
Your browser does not support the audio element.
</audio>
```

65.2 HTML অভিজ্ঞতা - ই কেনেদৰে কাম কৰে

`controls` বৈশিষ্ট্যটোৱে অভিজ্ঞতা নিয়ন্ত্ৰণ যোগ দিয়ে, যেনে প্লে, বিৰতি, আৰু ভলিউম।

`<source>` উপাদানে আপোনাক ব্ৰাউজাৰে বাছনি কৰিব পৰা বৈকল্পিক অভিজ্ঞতা ফাইলনিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে। ব্ৰাউজাৰে প্ৰথম স্বীকৃত ফৰ্মেট ব্যৱহাৰ কৰিব।

`<audio>` আৰু `</audio>` টেগৰ মাজৰ পাঠ কেৱল ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত হ'ব যি `<audio>` উপাদান সমৰ্থন নকৰে।

65.3 HTML `<audio>` Autoplay

স্বয়ংক্রিয়ভাৱে অভিজ্ঞতা ফাইল এটা আৰম্ভ কৰিবলৈ, `autoplay` বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<audio controls autoplay>
  <source src="horse.ogg" type="audio/ogg">
  <source src="horse.mp3" type="audio/mpeg">
Your browser does not support the audio element.
</audio>
```

টোকা: ক্ৰমিয়াম ব্ৰাউজাৰে বেছিভাগ ক্ষেত্ৰত অটোপ্লেৰ অনুমতি নিদিয়ে। অৱশ্যে, মিউট অটোপ্লে সদায়ে অনুমোদিত।

আপোনাৰ অভিজ্ঞতা ফাইল স্বয়ংক্রিয়ভাৱে চলিবলৈ দিবলৈ `autoplay` কৰাৰ পিছত `muted` যোগ কৰক

উদাহৰণ:

```
<audio controls autoplay muted>
  <source src="horse.ogg" type="audio/ogg">
  <source src="horse.mp3" type="audio/mpeg">
Your browser does not support the audio element.
</audio>
```

65.4HTML অডিঅ' বিন্যাস (Audio Formats)

ইয়াত তিনিটা সমৰ্থিত অডিঅ' ফৰ্মেট আছে: MP3, WAV, আৰু Ogg । বিভিন্ন ফৰ্মেটৰ বাবে ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন হৈছে:

ব্ৰাউজাৰ	MP3	WAV	OGG
Edge/IE	হয়	হয়	হয়
Chrome	হয়	হয়	হয়
Firefox	হয়	হয়	হয়
Safari	হয়	হয়	নহয়
Opera	হয়	হয়	হয়

65.5HTML অডিঅ' - মিডিয়াপ্ৰকাৰ

ফাইল বিন্যাস (File Format)	মিডিয়াৰ ধৰণ (Media Type)
.MP3	অডিঅ'/mpeg
.OGG	অডিঅ'/ogg
.WAV	অডিঅ'/wav

65.6HTML অডিঅ' – পদ্ধতি (Methods), বৈশিষ্ট্য (Properties) আৰু ঘটনাসমূহ (Events)

HTML DOM-এ `<audio>` উপাদানৰ বাবে পদ্ধতি, বৈশিষ্ট্য আৰু ঘটনাবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ই আপোনাক অডিঅ' লোড, প্লে আৰু বিৰাম দিয়াৰ লগতে ম্যাদ আৰু ভলিউম নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

এনে কিছুমান DOM ঘটনাও আছে যি অডিঅ' এটা বজোৱা আৰম্ভ কৰিলে, বিৰাম দিয়া আদিৰ সময়ত আপোনাক অৱগত কৰিব পাৰে।

সম্পূৰ্ণ DOM প্ৰসংগৰ বাবে, আমাৰ [HTML Audio/Video DOM Reference](#)-লৈ যাওক।

65.7HTML অডিঅ' টেগসমূহ

Tag	বিৱৰণ
<code><audio></code>	ধ্বনিসমল নিৰ্ধাৰণ কৰে

`<source>`

মিডিয়া উপাদানবোৰৰ বাবে একাধিক মিডিয়া সম্পদ নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে `<video>` আৰু `<audio>`

66 HTML Plug-ins

Plug-in সমূহ হৈছে কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্ৰাম যি ব্ৰাউজাৰৰ মানক কাৰ্যক্ষমতা সম্প্ৰসাৰিত কৰে।

66.1 Plug-in সমূহ

Plug-insবোৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ডিজাইন কৰা হৈছিল:

- Java Applets চলাবলৈ (To run Java applets)
- Microsoft ActiveX Control সমূহ চলাবলৈ (To run Microsoft ActiveX controls)
- ফ্লেছ চলচ্চিত্ৰ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ (To display Flash movies)
- মানচিত্ৰ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ (To display maps)
- ভাইৰাছৰ বাবে স্কেন কৰিবলৈ (To scan for viruses)
- বেংকৰ ID প্ৰমাণিত কৰিবলৈ (To verify a bank id)

সতৰ্কবাৰ্তা !

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে এতিয়া Java Applets আৰু Plug-ins সমৰ্থন নকৰে।

ActiveX নিয়ন্ত্ৰণবোৰ এতিয়া কোনো ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত নহয়।

আধুনিক ব্ৰাউজাৰত শ্বকৱেভ ফ্লেছ (Shockwave Flash)- ৰ সমৰ্থনও অফ কৰা হৈছে।

66.2 <object> উপাদান

<object> উপাদানটো সকলো ব্ৰাউজাৰে সমৰ্থন কৰে।

<object> উপাদানে HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত embedded object এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ইয়াক ৱেব পৃষ্ঠাত Plug-ins (যেনে Java Applets, PDF Readers, আৰু Flash Players) এম্বেড কৰিবলৈ ডিজাইন কৰা হৈছিল, কিন্তু HTMLত HTML অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি:

উদাহৰণ:

```
<object width="100%" height="500px" data="snippet.html"></object>
```

বা আপুনি বিচাৰিলে ছবিসমূহ:

উদাহৰণ:

```
<object data="audi.jpeg"></object>
```

66.3 <embed> উপাদান

<embed> উপাদানটো সকলো মুখ্য ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত।

`<embed>` উপাদানে HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত এম্বেডেড অবজেক্ট এটাও নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ৱেব ব্ৰাউজাৰে দীৰ্ঘ সময় ধৰি `<embed>` উপাদানসমৰ্থন কৰিছে। অৱশ্যে, এইটো HTML5-ৰ আগতে HTML স্পেচিফিকেচনৰ অংশ হোৱা নাই।

উদাহৰণ:

```
<embed src="audi.jpeg">
```

মন কৰিব যে `<embed>` উপাদানৰ সমাপ্তি টেগ নাই। ইয়াত বৈকল্পিক পাঠ থাকিব নোৱাৰে।

HTML-ত HTML অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ `<embed>` উপাদানটো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি:

উদাহৰণ:

```
<embed width="100%" height="500px" src="snippet.html">
```


67 HTML YouTube ভিডিঅ'

HTML-ত ভিডিঅ' চলোৱাৰ আটাইতকৈ সহজ উপায় হৈছে YouTube ব্যৱহাৰ কৰা।

67.1 ভিডিঅ' ফৰমেটৰ সৈতে সংগ্ৰাম কৰি আছে নেকি?

ভিডিঅ'বোৰ বিভিন্ন ফৰমেটলৈ ৰূপান্তৰ কৰা কঠিন আৰু সময় সাপেক্ষ হ'ব পাৰে।

এটা সহজ সমাধান হ'ল YouTubeক আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাত ভিডিঅ'বোৰ প্লে কৰিবলৈ দিয়া।

67.2 YouTube ভিডিঅ' ID

আপুনি ভিডিঅ' এটা সংৰক্ষণ (বা প্লে) কৰিলে ইউটিউবে এটা ID (যেনে tgbNymZ7vqY) প্ৰদৰ্শন কৰিব।

আপুনি এই ID ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে, আৰু HTML কোডত আপোনাৰ ভিডিঅ' চাব পাৰে।

67.3 HTMLত এটা YouTube ভিডিঅ' প্লে কৰা হৈছে

ৱেব পৃষ্ঠা এটাত আপোনাৰ ভিডিঅ' প্লে কৰিবলৈ, নিম্নলিখিতবোৰ কৰক:

- ভিডিঅ'টো YouTubeত আপলোড কৰক
- ভিডিঅ' IDৰ এটা টোকা লওক
- আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাত এটা `<iframe>` উপাদান নিৰ্ধাৰণ কৰক
- `src` বৈশিষ্ট্যটো ভিডিঅ' URLলৈ আঙুলিয়াই দিয়ক
- প্লেয়াৰৰ মাত্ৰা নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ `width` আৰু `height`ৰ গুণাগুণব্যৱহাৰ কৰক
- URLত আন যিকোনো প্ৰাচল (parameters) যোগ কৰক (তলত চাওক)

উদাহৰণ:

```
<iframe width="420" height="315"
src="https://www.youtube.com/embed/tgbNymZ7vqY" >
</iframe>
```

67.4 YouTube Autoplay + Mute

আপুনি আপোনাৰ ভিডিঅ' স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে চলিবলৈ দিব পাৰে যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে পৃষ্ঠাটো দৰ্শন কৰে, YouTube URLত `autoplay=1` যোগ দি। অৱশ্যে, স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে ভিডিঅ' এটা আৰম্ভ কৰাটো আপোনাৰ দৰ্শনাৰ্থী সকলৰ বাবে [বিৰক্তিকৰ](#)।

টোকা: ক্ৰমিয়াম ব্ৰাউজাৰে বেছিভাগ ক্ষেত্ৰত অটোপ্লেৰ অনুমতি নিদিয়ে। অৱশ্যে, মিউট অটোপ্লে সদায়ে অনুমোদিত।

আপোনাৰ ভিডিঅ' স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে চলিবলৈ দিবলৈ স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে চলিবলৈ দিবলৈ `autoplay=1`-ৰ পিছত `mute=1` যোগ কৰক।

YouTube - অটোপ্লে + মিউট

```
<iframe width="420" height="315"
src="https://www.youtube.com/embed/tgbNymZ7vqY?autoplay=1&mute=1">
</iframe>
```


67.5 YouTube Playlist

চলাব লগা ভিডিঅ'বোৰৰ এক কমা পৃথক তালিকা (মূল URLৰ উপৰিও)।

A comma separated list of videos to play (in addition to the original URL).

67.6 YouTube Loop

আপোনাৰ ভিডিঅ' Loop ৰ বাবে দিবলৈ `loop=1` যোগ কৰক।

মূল্য 0 (ডিফল্ট): ভিডিঅ'টো কেৱল এবাৰহে চলাব।

মূল্য 1: ভিডিঅ'টো লুপ হ'ব (চিৰTagৰ বাবে)।

YouTube - লুপ

```
<iframe width="420" height="315"
src="https://www.youtube.com/embed/tgbNymZ7vqY?playlist=tgbNymZ7vqY&loop=1">
</iframe>
```

67.7 YouTube নিয়ন্ত্ৰণ সমূহ (YouTube Controls)

ভিডিঅ' প্লেয়াৰত নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰদৰ্শন নকৰিবলৈ `controls=0` যোগ কৰক।

মান 0: খেলুৱৈ নিয়ন্ত্ৰণপ্ৰদৰ্শন নহয়।

মান 1 (ডিফল্ট): খেলুৱৈয়ে প্ৰদৰ্শন নিয়ন্ত্ৰণ কৰে।

YouTube - নিয়ন্ত্ৰণসমূহ

```
<iframe width="420" height="315"
src="https://www.youtube.com/embed/tgbNymZ7vqY?controls=0">
</iframe>
```

68 HTML ভূ-অৱস্থান API (Geolocation API)

এজন ব্যৱহাৰকাৰীৰ স্থিতি চিনাক্ত কৰিবলৈ HTML ভূ-অৱস্থান API ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

HTML-ত ভূ-অৱস্থান কি?

এজন ব্যৱহাৰকাৰীৰ ভৌগোলিক স্থিতি প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ HTML ভূ-অৱস্থান API ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যিহেতু ই গোপনীয়তাৰ সৈতে আপোচ কৰিব পাৰে, ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইয়াক অনুমোদন নকৰালৈকে স্থিতি উপলব্ধ নহয়।

টোকা: স্মাৰ্টফোনৰ দৰে GPS থকা ডিভাইচৰ বাবে ভূ-অৱস্থান আটাইতকৈ সঠিক।

টোকা: ক্ৰ'ম 50-ৰ দৰে, ভূ-অৱস্থান APIয়ে কেৱল httpsৰ দৰে সুৰক্ষিত প্ৰসংগত হে কাম কৰিব। যদি আপোনাৰ ছাইটটো এটা অ-সুৰক্ষিত উৎসত (যেনে http) হ'ল কৰা হয় তেন্তে ব্যৱহাৰকাৰীৰ অৱস্থান প্ৰাপ্ত কৰাৰ অনুৰোধবোৰে আৰু কাম নকৰিব।

68.1 HTML ভূ-অৱস্থান ব্যৱহাৰ

ব্যৱহাৰকাৰীৰ অৱস্থান ঘূৰাই দিবলৈ `getCurrentPosition()` পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

তলৰ উদাহৰণটোৱে ব্যৱহাৰকাৰীৰ স্থিতিৰ অক্ষাংশ (latitude) আৰু দ্ৰাঘিমাংশ (longitude) ঘূৰাই দিয়ে:

উদাহৰণ:

```
<script>
var x = document.getElementById("demo");
function getLocation() {
  if (navigator.geolocation) {
    navigator.geolocation.getCurrentPosition(showPosition);
  } else {
    x.innerHTML = "Geolocation is not supported by this browser.";
  }
}

function showPosition(position) {
  x.innerHTML = "Latitude: " + position.coords.latitude +
  "<br>Longitude: " + position.coords.longitude;
}
</script>
```

উদাহৰণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে:

- ভূ-অৱস্থান সমৰ্থিত হয়নে পৰীক্ষা কৰক
- যদি সমৰ্থিত, `getCurrentPosition()` পদ্ধতি চলাওক। যদি নহয়, ব্যৱহাৰকাৰীলৈ বাৰ্তা এটা প্ৰদৰ্শন কৰক
- যদি `getCurrentPosition()` পদ্ধতি সফল হয়, ই প্ৰাচলত নিৰ্ধাৰিত ফাংচনলৈ স্থানাংক অবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে (`showPosition`)
- `showPosition ()` ফাংচনে অক্ষাংশ আৰু দ্ৰাঘিমাংশ আউটপুট কৰে

ওপৰৰ উদাহৰণটো হৈছে এক অতি মৌলিক ভূ-অৱস্থান স্ক্ৰিপ্ট, য'ত কোনো ক্ৰটি সঞ্চালন নাই।

68.2 ক্রটি আৰু প্রত্যাখ্যান সমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা (Handling Errors and Rejections)

ক্রটিবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ `getCurrentPosition()` পদ্ধতিৰ দ্বিতীয় প্ৰাচলটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ই ব্যৱহাৰকাৰীৰ অৱস্থান প্ৰাপ্ত কৰাত ব্যৰ্থ হ'লে চলাবলৈ এটা ফাংচন নিৰ্ধাৰণ কৰে:

উদাহৰণ:

```
function showError(error) {
  switch(error.code) {
    case error.PERMISSION_DENIED:
      x.innerHTML = "User denied the request for Geolocation."
      break;
    case error.POSITION_UNAVAILABLE:
      x.innerHTML = "Location information is unavailable."
      break;
    case error.TIMEOUT:
      x.innerHTML = "The request to get user location timed out."
      break;
    case error.UNKNOWN_ERROR:
      x.innerHTML = "An unknown error occurred."
      break;
  }
}
```


68.3 অৱস্থান-নিৰ্দিষ্ট তথ্য (Location-specific Information)

এই পৃষ্ঠাটোৱে মানচিত্ৰ এখনত এজন ব্যৱহাৰকাৰীৰ স্থিতি কেনেদৰে দেখুৱাব লাগে প্ৰদৰ্শন কৰিছে।

অৱস্থান-নিৰ্দিষ্ট তথ্যৰ বাবে তু-অৱস্থান অতি উপযোগী, যেনে:

- আপ-টু-ডেট স্থানীয় তথ্য
- ব্যৱহাৰকাৰীৰ ওচৰত Points-of-interest দেখুওৱা
- Turn-by-turn navigation (GPS)

68.4 getCurrentPosition () পদ্ধতি - Return Data

`getCurrentPosition ()` পদ্ধতিয়ে সফলতাৰ ওপৰত এটা অবজেক্ট ঘূৰাই দিয়ে। অক্ষাংশ, দ্ৰাঘিমাংশ আৰু শুদ্ধতাৰ গুণাগুণবোৰ সদায়ে ঘূৰাই দিয়া হয়। উপলব্ধ হ'লে আন বৈশিষ্ট্যবোৰ ঘূৰাই দিয়া হয়:

সম্পত্তি (Property)	ঘূৰাই দিয়ে (Returns)
<code>coords.latitude</code>	দশমিক সংখ্যা হিচাপে অক্ষাংশ (সদায় ঘূৰি অহা)
<code>coords.longitude</code>	দশমিক সংখ্যা হিচাপে দ্ৰাঘিমাংশ (সদায় ঘূৰি অহা)
<code>coords.accuracy</code>	অৱস্থানৰ শুদ্ধতা (সদায় ঘূৰাই দিয়া)
<code>coords.altitude</code>	গড় সাগৰ পৃষ্ঠৰ পৰা মিটাৰ উচ্চতা (উপলব্ধ হ'লে ঘূৰাই দিয়া)

coords.altitudeAccuracy	অৱস্থানৰ উচ্চতাৰ শুদ্ধতা (উপলব্ধ হ'লে ঘূৰাই দিয়া)
coords.heading	উত্তৰৰ পৰা ঘড়ীৰ দিশত ডিগ্ৰী হিচাপে শিৰোনাম (উপলব্ধ হ'লে ঘূৰি আহা)
coords.speed	প্রতি ছেকেণ্ডত মিটাৰৰ গতি (উপলব্ধ হ'লে ঘূৰাই দিয়া)
timestamp	সঁহাৰিৰ তাৰিখ/সময় (উপলব্ধ হ'লে ঘূৰাই দিয়া)

68.5 ভূ-অৱস্থান অবজেক্ট - অন্যান্য আকৰ্ষণীয় পদ্ধতি (Geolocation Object - Other interesting Methods)

ভূ-অৱস্থান অবজেক্টটোৰ আন আকৰ্ষণীয় পদ্ধতিও আছে:

- **watchPosition()**- ব্যৱহাৰকাৰীৰ বৰ্তমানৰ স্থিতি ঘূৰাই দিয়ে আৰু ব্যৱহাৰকাৰীয়ে চলাচল কৰাৰ লগে লগে আপডেট কৰা স্থিতি ঘূৰাই দিয়া অব্যাহত ৰাখে (যেনে গাড়ীএখনত GPS)।
- **clearWatch()**- **watchPosition()** পদ্ধতি বন্ধ কৰে।

তলৰ উদাহৰণটোৱে **watchPosition()** পদ্ধতি দেখুৱাইছে | ইয়াক পৰীক্ষা কৰিবলৈ আপোনাক এটা সঠিক GPS ডিভাইচৰ প্ৰয়োজন (যেনে স্মাৰ্টফোন):

উদাহৰণ:

```
<script>
var x = document.getElementById("demo");
function getLocation() {
  if (navigator.geolocation) {
    navigator.geolocation.watchPosition(showPosition);
  } else {
    x.innerHTML = "Geolocation is not supported by this browser.";
  }
}
function showPosition(position) {
  x.innerHTML = "Latitude: " + position.coords.latitude +
  "<br>Longitude: " + position.coords.longitude;
}
</script>
```

69 HTML Drag and Drop API

HTML-ত, যিকোনো উপাদান টানি নি পেলাব পাৰি।

উদাহৰণ:

বিট্ট ছবিখন আয়তলৈ টানি নিয়ক।

69.1 টানি নিয়ক আৰু পেলাই দিয়ক

টানি নিয়া আৰু ড্ৰপ কৰাটো এটা অতি সচৰাচৰ বৈশিষ্ট্য। যেতিয়া আপুনি অবজেক্ট এটা "grab" কৰে আৰু ইয়াক বেলেগ স্থানলৈ টানি আনে।

69.2 HTML টানি নিয়া আৰু পেলাই দিয়া উদাহৰণ

তলৰ উদাহৰণটো হৈছে এটা সৰল টানি নিয়া আৰু পেলাই দিয়া উদাহৰণ:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE HTML>
<html>
<head>
<script>
function allowDrop(ev) {
    ev.preventDefault();
}

function drag(ev) {
    ev.dataTransfer.setData("text", ev.target.id);
}

function drop(ev) {
    ev.preventDefault();
    var data = ev.dataTransfer.getData("text");
    ev.target.appendChild(document.getElementById(data));
}
</script>
</head>
<body>

<div id="div1" ondrop="drop(event)" ondragover="allowDrop(event)"></div>


```

```
</body>
```

```
</html>
```

এইটো জটিল যেন লাগিব পাৰে, কিন্তু **drag and drop event**-ৰ সকলো বোৰ বিভিন্ন অংশৰ মাজেৰে যাওঁ আহক।

69.3 এটা উপাদান টানি নিব পৰাকৈ কৰক

প্ৰথমে: এটা উপাদান টানি নিব পৰাকৈ কৰিবলৈ **draggable** গুণটো সঁচালৈ ছেট কৰক:

```
<img draggable="true">
```

69.4 কি টানিব - **ondragstart and setData()**

তাৰ পিছত, উপাদানটো টানি নিয়াৰ সময়ত কি হ'ব লাগে নিৰ্দিষ্ট কৰক।

ওপৰৰ উদাহৰণত, **ondragstart** বৈশিষ্ট্যটোৱে ফাংচন এটাক কল কৰে, **drage (event)**, যি কি ডাটা টানি নিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে।

dataTransfer.setData() পদ্ধতিয়ে ডাটাৰ প্ৰকাৰ আৰু টানি নিয়া ডাটাৰ মূল্য নিৰ্ধাৰণ কৰে:

```
function drag(ev) {
  ev.dataTransfer.setData("text", ev.target.id);
}
```

এই ক্ষেত্ৰত, ডাটাৰ প্ৰকাৰ হৈছে "text" আৰু মূল্য হৈছে টানি নিব পৰাকৈ উপাদানৰ ID ("drag1")।

69.5 ক'ত পেলাব – **ondragover (Where to Drop - ondragover)**

ondragover ঘটনাটোৱে নিৰ্দিষ্ট কৰে যে টানি নিয়া ডাটা ক'ত পেলাই দিব পাৰি।

ডিফল্ট অনুসৰি, ডাটা/উপাদানবোৰ আন উপাদানত পেলাই দিব নোৱাৰি। **drop** এটা ৰখাৰ বাবে, আমি উপাদানটোৰ ডিফল্ট সঞ্চালন প্ৰতিহত কৰিব লাগিব।

এইটো অনুষ্ঠানটোক কল কৰি কৰা হয়। **ondragover** ঘটনাৰ বাবে **event.preventDefault()** পদ্ধতি প্ৰতিৰোধ কৰক:

```
event.preventDefault()
```

69.6 পেলাই দিয়ক – **ondrop**

যেতিয়া টানি নিয়া ডাটা পেলোৱা হয়, **drop** ঘটনা এটা ঘটে।

ওপৰৰ উদাহৰণত, **ondrop** বৈশিষ্ট্যটোৱে এটা ফাংচন, **drop (event)** বুলি কয়:

```
function drop(ev) {
  ev.preventDefault();
  var data = ev.dataTransfer.getData("text");
```



```
ev.target.appendChild(document.getElementById(data));  
}
```

কোড বর্ণনা কৰা হৈছে:

- ডাটাৰ ব্ৰাউজাৰ ডিফল্ট সঞ্চালন প্ৰতিহত কৰিবলৈ কল প্ৰতিৰোধ ডিফল্ট (ডিফল্ট ড্ৰপত লিংক হিচাপে খোলা আছে)
- `dataTransfer.getData()` পদ্ধতিৰে টানি নিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰক। এই পদ্ধতিটোৱে `setData ()` পদ্ধতিত একে ধৰণৰ নিৰ্ধাৰিত যিকোনো ডাটা ঘূৰাই দিব
- টানি নিয়া ডাটা হৈছে টানি নিয়া উপাদানৰ ID ("drag1")
- `drop` উপাদানত টানি নিয়া উপাদানটো যোগ কৰক

70 HTML Web Storage API

HTML web storage ; cookies তকৈ ভাল।

70.1 HTML Web Storage কি?

Web storage-ৰ সৈতে, ৱেব এপ্লিকেছনে ব্যৱহাৰকাৰীৰ ব্ৰাউজাৰৰ ভিতৰত স্থানীয় ভাৱে ডাটা সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে।

HTML5-ৰ আগতে, এপ্লিকেচন ডাটা কুকিজত সংৰক্ষণ কৰিব লাগিব, প্ৰতিটো চাৰ্ভাৰ অনুৰোধত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগিব। Web Storage অধিক সুৰক্ষিত, আৰু ৱেবছাইটৰ প্ৰদৰ্শন প্ৰভাৱিত নকৰাকৈ স্থানীয়ভাৱে বৃহৎ পৰিমাণৰ ডাটা সঞ্চিত কৰিব পাৰি।

কুকিজৰ বিপৰীতে, সংৰক্ষণৰ সীমা বহুত ডাঙৰ (কমেও 5MB) আৰু তথ্য কেতিয়াও চাৰ্ভাৰলৈ স্থানান্তৰ কৰা নহয়।

Web Storage প্ৰতিটো মূল (প্ৰতি ডমেইন আৰু প্ৰটোকল)। সকলো পৃষ্ঠাই, এটা মূলৰ পৰা, একেটা ডাটা সংৰক্ষণ আৰু প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে।

70.2 HTML ৱেব সংৰক্ষণ অবজেক্টসমূহ (Web Storage Objects)

HTML ৱেব সংৰক্ষণে গ্ৰাহকৰ ওপৰত ডাটা সংৰক্ষণ কৰাৰ বাবে দুটা অবজেক্ট প্ৰদান কৰে:

- `window.localStorage` - কোনো ম্যাদ উকলি যোৱা তাৰিখ নোহোৱাকৈ ডাটা সংৰক্ষণ কৰে
- `window.sessionStorage` - এটা অধিবেশনৰ বাবে ডাটা সংৰক্ষণ কৰে (ব্ৰাউজাৰ টেব বন্ধ হ'লে ডাটা হেৰাই যায়)

Web Storage ব্যৱহাৰ কৰাৰ আগতে, `localStorage` আৰু `sessionStorage`-ৰ বাবে ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন পৰীক্ষা কৰক:

```
if (typeof(Storage) !== "undefined") {  
    // Code for localStorage/sessionStorage.  
} else {  
    // Sorry! No Web Storage support..  
}
```

70.3 স্থানীয় সংৰক্ষণ অবজেক্ট (localStorage Object)

স্থানীয় সংৰক্ষণ অবজেক্টটোৱে কোনো ম্যাদ উকলি যোৱা তাৰিখ নোহোৱাকৈ ডাটা সংৰক্ষণ কৰে। ব্ৰাউজাৰ বন্ধ হ'লে ডাটা বিলোপ কৰা নহ'ব, আৰু, সপ্তাহ বা বছৰ উপলব্ধ হ'ব।

উদাহৰণ:

```
// Store  
localStorage.setItem("lastname", "Smith");  
  
// Retrieve  
document.getElementById("result").innerHTML = localStorage.getItem("lastname");
```

উদাহৰণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে:

- name="lastname" আৰু value="Smith" সহ স্থানীয় সংগ্ৰহ নাম/মান যোৰ এটা সৃষ্টি কৰক
- " lastname "ৰ মান পুনৰুদ্ধাৰ কৰক আৰু ইয়াক id="result"ৰ সৈতে উপাদানটোত অন্তৰ্ভুক্ত কৰক"

ওপৰৰ উদাহৰণটো এনেদৰে লিখিব পাৰি:

```
// Store
localStorage.lastname = "Smith";
// Retrieve
document.getElementById("result").innerHTML = localStorage.lastname;
```

The syntax for removing the "lastname" localStorage item is as follows:

```
localStorage.removeItem("lastname");
```

টোকা: নাম/মূল্য যোৰবোৰ সদায়ে strings হিচাপে সঞ্চিত কৰা হয়। প্ৰয়োজন হ'লে সেইবোৰক আন এটা ফৰ্মেটলৈ ৰূপান্তৰ কৰিবলৈ মনত ৰাখিব!

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে বুটাম এটা ক্লিক কৰাৰ সংখ্যা গণনা কৰে। এই কোডত কাউন্টাৰটো বঢ়াবলৈ সক্ষম হ'বলৈ মূল্য string টো এটা সংখ্যালৈ ৰূপান্তৰ কৰা হয়:

উদাহৰণ:

```
if (localStorage.clickcount) {
    localStorage.clickcount = Number(localStorage.clickcount) + 1;
} else {
    localStorage.clickcount = 1;
}
document.getElementById("result").innerHTML = "You have clicked the button " +
localStorage.clickcount + " time(s).";
```

70.4sessionStorage Object

sessionStorage অবজেক্টটো স্থানীয় সংৰক্ষণ অবজেক্টৰ সমান, কেৱল এটা চেক্ষনৰ বাবে ই ডাটা সংৰক্ষণ কৰে। যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে নিৰ্দিষ্ট ব্ৰাউজাৰ টেব বন্ধ কৰে তেতিয়া ডাটা বিলোপ কৰা হয়।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে চলিত অধিবেশনত এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে বুটাম এটা ক্লিক কৰাৰ সংখ্যা গণনা কৰে:

উদাহৰণ:

```
if (sessionStorage.clickcount) {
    sessionStorage.clickcount = Number(sessionStorage.clickcount) + 1;
} else {
    sessionStorage.clickcount = 1;
}
document.getElementById("result").innerHTML = "You have clicked the button " +
sessionStorage.clickcount + " time(s) in this session.";
```


71 HTML ৰেব কৰ্মী API (Web Workers API)

ৰেব কৰ্মী হৈছে পৃষ্ঠভূমিত চলি থকা JavaScript, পৃষ্ঠাটোৰ প্ৰদৰ্শন প্ৰভাৱিত নকৰাকৈ।

71.1 ৰেব কৰ্মী কি (What is a Web Worker)?

HTML পৃষ্ঠা এটাত স্ক্ৰিপ্ট বোৰ কাৰ্যকৰী কৰোঁতে, স্ক্ৰিপ্টটো শেষ নোহোৱালৈকে পৃষ্ঠাটো প্ৰতিক্ৰিয়াহীন হৈ পৰে।

ৰেব কৰ্মী হৈছে এক JavaScript যি পৃষ্ঠাটোৰ প্ৰদৰ্শন প্ৰভাৱিত নকৰাকৈ, আন স্ক্ৰিপ্টৰ পৰা স্বতন্ত্ৰভাৱে পৃষ্ঠভূমিত চলে। আপুনি যি বিচাৰে সেয়া অব্যাহত ৰাখিব পাৰে: ক্লিক কৰা, বস্তু বাছনি কৰা ইত্যাদি, আনহাতে ৰেব কৰ্মী background-ত চলে।

71.2 HTML ৰেব কৰ্মীৰ উদাহৰণ

তলৰ উদাহৰণটোৱে এক সৰল ৰেব কৰ্মী সৃষ্টি কৰে যি পৃষ্ঠভূমিত সংখ্যা গণনা কৰে:

উদাহৰণ:

সংখ্যাগণনা কৰক:

```
Start Worker Stop Worker
```

71.3 ৰেব কৰ্মী সমৰ্থন পৰীক্ষা কৰক

ৰেব কৰ্মী এটা সৃষ্টি কৰাৰ আগতে, ব্যৱহাৰকাৰীৰ ব্ৰাউজাৰে ইয়াক সমৰ্থন কৰে নে নাই পৰীক্ষা কৰক:

```
if (typeof(Worker) !== "undefined") {  
  // Yes! Web worker support!  
  // Some code.....  
} else {  
  // Sorry! No Web Worker support..  
}
```

71.4 এটা ৰেব কৰ্মী ফাইল সৃষ্টি কৰক

এতিয়া, বাহ্যিক JavaScript এখনত আমাৰ ৰেব কৰ্মী সৃষ্টি কৰোঁ আহক।

ইয়াত, আমি এটা স্ক্ৰিপ্ট সৃষ্টি কৰোঁ যি টো গুৰুত্বপূৰ্ণ স্ক্ৰিপ্টটো "demo_workers.js" ফাইলত সংৰক্ষণ কৰা হৈছে:

```
var i = 0;
```

```
function timedCount() {  
  i = i + 1;  
  postMessage(i);  
  setTimeout("timedCount()", 500);  
}
```

```
timedCount();
```


ওপৰৰ কোডটোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশটো হৈছে `postMessage()` পদ্ধতি - যাক HTML পৃষ্ঠালৈ বাৰ্তা এটা POST কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

টোকা: সাধাৰণতে ৱেব কৰ্মীসকলক এনে সৰল স্ক্ৰিপ্টৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা নহয়, কিন্তু অধিক CPU নিবিড় (CPU intensive) কামৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

71.5 এটা ৱেব কৰ্মী অবজেক্ট সৃষ্টি কৰক

এতিয়া যেতিয়া আমাৰ ওচৰত ৱেব কৰ্মী ফাইল আছে, আমি ইয়াক HTML পৃষ্ঠাৰ পৰা কল কৰিব লাগিব।

নিম্নলিখিত শাৰীবোৰে পৰীক্ষা কৰে যে কৰ্মীজন ইতিমধ্যে আছে নেকি, যদি নহয় - ই এটা নতুন ৱেব কৰ্মী অবজেক্ট সৃষ্টি কৰে আৰু "demo_workers.js"ত কোডটো চলায়:

```
if (typeof(w) == "undefined") {
  w = new Worker("demo_workers.js");
}
```

তেতিয়া আমি ৱেব কৰ্মীৰ পৰা বাৰ্তা প্ৰেৰণ আৰু প্ৰাপ্ত কৰিব পাৰোঁ।

ৱেব কৰ্মীক "onmessage" অনুষ্ঠান শ্ৰোতা এটা যোগ দিয়ক।

```
w.onmessage = function(event){
  document.getElementById("result").innerHTML = event.data;
};
```

যেতিয়া ৱেব কৰ্মীয়ে বাৰ্তা এটা POST কৰে, অনুষ্ঠানশ্ৰোতাৰ ভিতৰত থকা কোডটো কাৰ্যকৰী কৰা হয়। ৱেব কৰ্মীৰ পৰা তথ্য `event.data`-ত সংৰক্ষণ কৰা হয়।

71.6 ৱেব কৰ্মী এটা সমাপ্ত কৰক (Terminate a Web Worker)

যেতিয়া ৱেব কৰ্মী অবজেক্ট এটা সৃষ্টি কৰা হয়, ই বাৰ্তাবোৰ সমাপ্ত নোহোৱালৈকে (বাহ্যিক স্ক্ৰিপ্ট সমাপ্ত হোৱাৰ পিছতো) শুনি থাকিব।

ৱেব কৰ্মী এজনক সমাপ্ত কৰিবলৈ, আৰু বিনামূলীয়া ব্ৰাউজাৰ/কম্পিউটাৰ সম্পদ, `terminate()` পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰক:

```
w.terminate();
```

71.7 ৱেব কৰ্মী পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰক (Reuse the Web Worker)

যদি আপুনি কৰ্মী চলক অনিৰ্ধাৰিত লৈ ছেট কৰে, ইয়াক সমাপ্ত কৰাৰ পিছত, আপুনি কোডটো পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে:

```
w = undefined;
```

71.8 সম্পূর্ণ ৰেব কৰ্মী উদাহৰণ কোড

আমি ইতিমধ্যে .js ফাইলত কৰ্মী কোড দেখিছোঁ। তলত HTML পৃষ্ঠাৰ কোড দিয়া হৈছে:

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<p>Count numbers: <output id="result"></output></p>
<button onclick="startWorker()">Start Worker</button>
<button onclick="stopWorker()">Stop Worker</button>

<script>
var w;

function startWorker() {
  if (typeof(Worker) !== "undefined") {
    if (typeof(w) == "undefined") {
      w = new Worker("demo_workers.js");
    }
    w.onmessage = function(event) {
      document.getElementById("result").innerHTML = event.data;
    };
  } else {
    document.getElementById("result").innerHTML = "Sorry! No Web Worker support.";
  }
}

function stopWorker() {
  w.terminate();
  w = undefined;
}
</script>

</body>
</html>
```


71.9 ৰেব Workers আৰু DOM

যিহেতু ৰেব কৰ্মীসকল বাহ্যিক ফাইলত আছে, তেওঁলোকৰ নিম্নলিখিত JavaScript অবজেক্টবোৰৰ প্ৰৱেশাধিকাৰ নাই:

- উইন্ডো অবজেক্ট (The window object)
- দস্তাবেজ অবজেক্ট (The document object)
- মূল অবজেক্ট (The parent object)

72 HTML SSE API

চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনাসমূহে (SSE) এটা ৰেব পৃষ্ঠাক চাৰ্ভাৰৰ পৰা আপডেট প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে।

72.1 চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনাসমূহ - একমুখী বাৰ্তাপ্ৰেৰণ (One Way Messaging)

এটা চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনা হৈছে যেতিয়া ৰেব পৃষ্ঠাই স্বয়ংক্রিয়ভাৱে চাৰ্ভাৰৰ পৰা আপডেট প্ৰাপ্ত কৰে।

এইটো আগতেও সম্ভৱ আছিল, কিন্তু ৰেব পৃষ্ঠাই সুধিব লাগিব যে কোনো আপডেট উপলব্ধ আছে নেকি। চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনাৰ সৈতে, আপডেটবোৰ স্বয়ংক্রিয়ভাৱে আহে।

উদাহৰণ: ফেচবুক/টুইটাৰ আপডেট, ষ্টক মূল্য আপডেট, বাতৰি ফীড, ক্ৰীড়াৰ ফলাফল ইত্যাদি।

72.2 চাৰ্ভাৰ প্ৰাপ্ত -প্ৰেৰণ কৰা ঘটনা ৰ অধিসূচনাসমূহ (Receive Server-Sent Event Notifications)

চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনা অধিসূচনা সমূহ প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ EventSource অবজেক্টটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

উদাহৰণ:

```
var source = new EventSource("demo_sse.php");
source.onmessage = function(event) {
    document.getElementById("result").innerHTML += event.data + "<br>";
};
```

উদাহৰণ বৰ্ণনা কৰা হৈছে:

- নতুন EventSource অবজেক্ট এটা সৃষ্টি কৰক, আৰু আপডেটসমূহ প্ৰেৰণ কৰা পৃষ্ঠাৰ URL নিৰ্দিষ্ট কৰক
- যেতিয়াই এটা আপডেট প্ৰাপ্ত হয়, onmessage ঘটনা টো ঘটে
- যেতিয়া এটা onmessage ঘটনা ঘটে, প্ৰাপ্ত তথ্য id="result"ৰ সৈতে উপাদানটোত ৰাখক"

72.3 চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনা সমৰ্থন পৰীক্ষা কৰক (Check Server-Sent Events Support)

ওপৰৰ উদাহৰণত চাৰ্ভাৰ-প্ৰেৰণ কৰা ঘটনাবোৰৰ বাবে ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন পৰীক্ষা কৰিবলৈ কোডৰ কিছুমান অতিৰিক্ত শাৰী আছে :

```
if(typeof(EventSource) !== "undefined") {
    // Yes! Server-sent events support!
    // Some code.....
} else {
    // Sorry! No server-sent events support..
}
```

72.4 Server-Side Code উদাহৰণ

ওপৰৰ উদাহৰণটোৱে কাম কৰিবলৈ, আপোনাক ডাটা আপডেট প্ৰেৰণ কৰিবলৈ সক্ষম চাৰ্ভাৰৰ প্ৰয়োজন (যেনে PHP বা ASP)।

চাৰ্ভাৰ-পক্ষৰ event stream বাক্যবিন্যাস সহজ। "Content-Type" হেডাৰক "text/event-stream" লৈ সংহতি কৰক। এতিয়া আপুনি ইভেন্ট ষ্ট্ৰিম পঠিয়াবলৈ আৰম্ভ কৰিব পাৰিব।

PHPত কোড (demo_sse.php):

```
<?php
header('Content-Type: text/event-stream');
header('Cache-Control: no-cache');

$time = date('r');
echo "data: The server time is: {$time}\n\n";
flush();
?>
```

ASP (VB)ত কোড (demo_sse.asp):

```
<%
Response.ContentType = "text/event-stream"
Response.Expires = -1
Response.Write("data: The server time is: " & now())
Response.Flush()
%>
```

কোড বৰ্ণনা কৰা হৈছে:

- "Content-Type" হেডাৰটো "text/event-stream" লৈ ছেট কৰক
- পৃষ্ঠাটো ক্যাশ কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্দিষ্ট কৰক
- প্ৰেৰণ কৰিবলৈ ডাটা আউটপুট কৰক (সদায়ে "data:" ৰে আৰম্ভ কৰক:)
- আউটপুট ডাটা ৰেব পৃষ্ঠালৈ পুনৰ ফ্ল্যাশ কৰক

72.5 ঘটনাউৎস অবজেক্ট (EventSource Object)

ওপৰৰ উদাহৰণবোৰত আমি বাৰ্তা প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ onmessage অনুষ্ঠানটো ব্যৱহাৰ কৰিছিলো। কিন্তু অন্যান্য অনুষ্ঠানবোৰো উপলব্ধ:

ঘটনাসমূহ (events)	বিৱৰণ (Description)
onopen	যেতিয়া চাৰ্ভাৰৰ সৈতে সংযোগ খোলা হয়
onmessage	বাৰ্তা প্ৰাপ্ত হ'লে
onerror	যেতিয়া কোনো ত্ৰুটি ঘটে

73 HTML অভিজ্ঞতা (Accessibility)

73.1 HTML অভিজ্ঞতা (Accessibility)

সদায়ে অভিজ্ঞতাৰ কথা মনত ৰাখি HTML কোড লিখক!

ব্যৱহাৰকাৰীক আপোনাৰ ছাইটৰ সৈতে নেভিগেট আৰু আদান-প্ৰদান কৰাৰ এটা ভাল উপায় প্ৰদান কৰক। আপোনাৰ HTML কোড যিমান সম্ভৱ **অৰ্থগত (semantic)** কৰক।

73.2 অৰ্থগত HTML (Semantic HTML)

অৰ্থগত HTML ৰ অৰ্থ হৈছে যিমান সম্ভৱ সঠিক উদ্দেশ্যৰ বাবে শুদ্ধ HTML উপাদান ব্যৱহাৰ কৰা। অৰ্থগত উপাদানবোৰ হৈছে এক অৰ্থকা উপাদান; যদি আপোনাক বুটাম এটাৰ প্ৰয়োজন হয়, `<button>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক (আৰু `<div>` উপাদান নহয়)।

অৰ্থগত (Semantic)

```
<button>Report an Error</button>
```

অ-অৰ্থগত (Non-semantic)

```
<div>Report an Error</div>
```

অৰ্থগত HTML-এ স্ক্ৰীণ ৰিডাৰসকলক প্ৰসংগ প্ৰদান কৰে, যি পৃষ্ঠা এটাৰ সমলবোৰ ডাঙৰকৈ পঢ়ে।

বুটামৰ :

- বুটামবোৰত ডিফল্টভাৱে অধিক উপযুক্ত ষ্টাইলিং থাকে
- স্ক্ৰীণ ৰিডাৰে ইয়াক বুটাম হিচাপে চিনাক্ত কৰে
- কেন্দ্ৰীভূত
- ক্লিক কৰিব পৰা

কেৱল কীবোৰ্ড-কেৱল নেভিগেশ্বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা লোকসকলৰ বাবে এটা বুটামও উপলব্ধ; ইয়াক মাউচ আৰু কী দুয়োৰে দ্বাৰা ক্লিক কৰিব পাৰি, আৰু ইয়াক (কীবোৰ্ডত টেব কী ব্যৱহাৰ কৰি) মাজত টেব কৰিব পাৰি।

অ-অৰ্থগত উপাদানৰ উদাহৰণ: `<div>` আৰু `` - ইয়াৰ সমলৰ বিষয়ে একো নকয়।

অৰ্থগত উপাদানৰ উদাহৰণ: `<form>` , `<table>` , আৰু `<article>` - স্পষ্টভাৱে ইয়াৰ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে।

73.3 শিৰোনামবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ

শিৰোনামবোৰ `<h1>` ৰ পৰা `<h6>` টেগৰ সৈতে সংজ্ঞায়িত কৰা হয়:

উদাহৰণ:

```
<h1>শিৰোনাম 1</h1><
```

```
<h2>শিৰোনাম 2</h2><
```

<h3>শিৰোনাম 3</h3><

<h4>শিৰোনাম 4</h4><

<h5>শিৰোনাম 5</h5> <

<h6>শিৰোনাম 6</h6>

অনুসন্ধান ইঞ্জিনবোৰে আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাবোৰৰ গাঁথনি আৰু সমল সূচীবদ্ধ কৰিবলৈ শিৰোনামবোৰ ব্যৱহাৰ কৰে।

ব্যৱহাৰকাৰীসকলে আপোনাৰ পৃষ্ঠাবোৰ ইয়াৰ শিৰোনামৰ দ্বাৰা স্কিম কৰে। দস্তাবেজৰ গাঁথনি আৰু বিভিন্ন শাখাৰ মাজৰ সম্পৰ্ক দেখুৱাবলৈ শিৰোনাম ব্যৱহাৰ কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ।

স্ক্ৰীণ ৰিডাৰসকলে ও হেডিংবোৰ নেভিগেশ্যনেল সঁজুলি হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ শিৰোনামত পৃষ্ঠাৰ ৰূপৰেখা নিৰ্দিষ্ট কৰা হৈছে। <h1> শিৰোনামবোৰ মুখ্য শিৰোনামৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে, তাৰ পিছত <h2> শিৰোনাম, তাৰ পিছত কম গুৰুত্বপূৰ্ণ <h3> ইত্যাদি।

টোকা: কেৱল শিৰোনামৰ বাবে HTML হেডিং ব্যৱহাৰ কৰক। **পাঠডাঙৰ (BIG)** বা **সাহসী (bold)** কৰিবলৈ শিৰোনাম ব্যৱহাৰ নকৰিব।

73.4 বৈকল্পিক পাঠ (Alternative Text)

যদি কোনো কাৰণত ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইয়াক চাব নোৱাৰে (যিৰ সংযোগৰ বাবে, **src** বৈশিষ্ট্যত ত্ৰুটি , বা যদি ব্যৱহাৰকাৰীয়ে স্ক্ৰীণ ৰিডাৰ ব্যৱহাৰ কৰে) **alt** বৈশিষ্ট্যই ছবি এখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ প্ৰদান কৰে।

alt বৈশিষ্ট্যৰ মূল্যই ছবিখন বৰ্ণনা কৰিব লাগে:

উদাহৰণ:

```

```

যদি ব্ৰাউজাৰে ছবি এটা বিচাৰি নাপায়, ই **alt** বৈশিষ্ট্যৰ মূল্য প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```

```

73.5 ভাষা ঘোষণা কৰক (Declare the Language)

ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা ঘোষণা কৰিবলৈ আপুনি সদায়ে <HTML> টেগৰ ভিতৰত **lang** গুণটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে | এইটো অনুসন্ধান ইঞ্জিন আৰু ব্ৰাউজাৰক সহায় কৰাৰ বাবে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে ইংৰাজীক ভাষা হিচাপে নিৰ্দিষ্ট কৰে:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<body>
```

...

```
</body>
</html>
```

73.6 পৰিষ্কাৰ ভাষা ব্যৱহাৰ কৰক

সদায়ে এটা স্পষ্ট ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিব, যি টো বুজিবলৈ সহজ। লগতে পৰ্দা পঢ়ুৱৈৰ দ্বাৰা স্পষ্টভাৱে পঢ়িব নোৱাৰা চৰিত্ৰবোৰ পৰিহাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক। উদাহৰণস্বৰূপে:

- বাক্যবোৰ যিমান সম্ভৱ চুটি ৰাখিব
- দাগ পৰিহাৰ কৰিব। 1-3 লিখাৰ সলনি, 1 ৰ পৰা 3 লিখক
- সংক্ষিপ্ত ৰূপ পৰিহাৰ কৰিব। **Feb** লিখাৰ সলনি, **February** লিখক
- কথোপকথন শব্দ পৰিহাৰ কৰক

73.7 ভাল লিংক পাঠ সৃষ্টি কৰক

লিংক পাঠ এটাই সেই লিংকটোত ক্লিক কৰি পাঠকে কি তথ্য পাব সেয়া স্পষ্টকৈ বৰ্ণনা কৰিব লাগে।

টোকা: এই পৃষ্ঠাটো ৱেব অভিগম্যতাৰ এটা পৰিচয়। অধিক বিৱৰণৰ বাবে আমাৰ অভিগম্যতা টিউট'ৰিয়েল দৰ্শন কৰক।

74 HTML উপাদান প্রসংগ (Element Reference)

74.1 HTML টেগসমূহ বর্ণানুক্রমিকভাৱে

Tag	বিৱৰণ (অসমীয়াত)	Description (English)
<!--...-->	এটা মন্তব্য নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a comment
<!DOCTYPE>	দস্তাবেজৰ ধৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines the document type
<a>	হাইপাৰলিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a hyperlink
<abbr>	এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ বা এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an abbreviation or an acronym
<acronym>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি <abbr> ব্যৱহাৰ কৰক। এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use <abbr> instead. Defines an acronym
<address>	এখন দস্তাবেজৰ লেখক/গৰাকীৰ বাবে সম্পৰ্ক তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines contact information for the author/owner of a document
<applet>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ইয়াৰ সলনি <embed> বা <object> ব্যৱহাৰ কৰক। এম্বেডেড এপ্লেট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use <embed> or <object> instead. Defines an embedded applet
<area>	ছবি মানচিত্ৰৰ ভিতৰৰ এটা ক্ষেত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an area inside an image map
<article>	এটা প্ৰবন্ধৰ সংজ্ঞা দিয়ে	Defines an article
<aside>	পৃষ্ঠাৰ সমলৰ পৰা সমলনিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines content aside from the page content
<audio>	এম্বেডেড ধ্বনিসমল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines embedded sound content
	সাহসি পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines bold text
<base>	ডকুমেন্ট এখনত সকলো আপেক্ষিক URLৰ বাবে আধাৰ URL/লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে	Specifies the base URL/target for all relative URLs in a document
<basefont>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। ডকুমেন্ট এখনত সকলো পাঠৰ বাবে ডিফল্ট ৰং, আকাৰ আৰু ফন্ট নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use CSS instead. Specifies a default color, size, and font for all text in a document
<bdi>	পাঠৰ এটা অংশ পৃথক কৰে যাক ইয়াৰ বাহিৰৰ আন পাঠৰ পৰা পৃথক দিশত ফৰমেট কৰা হ'ব পাৰে	Isolates a part of text that might be formatted in a different direction from other text outside it
<bdo>	বৰ্তমান পাঠ দিশ অভাৱবাহীড কৰে	Overrides the current text direction
<big>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। ডাঙৰ পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে	Not supported in HTML5. Use CSS instead. Defines big text
<blockquote>	আন এটা উৎসৰ পৰা উদ্ধৃত কৰা এটা শাখানিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a section that is quoted from another source
<body>	দস্তাবেজৰ শৰীৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines the document's body

	এটা শাৰী বিৰতি নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a single line break
<button>	ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a clickable button
<canvas>	গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, ফ্লাইত, স্ক্ৰিপ্টিংৰ জৰিয়তে (সাধাৰণতে JavaScript)	Used to draw graphics, on the fly, via scripting (usually JavaScript)
<caption>	তালিকাৰ শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a table caption
<center>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। কেন্দ্ৰিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use CSS instead. Defines centered text
<cite>	এটা কামৰ শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines the title of a work
<code>	কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a piece of computer code
<col>	<colgroup> উপাদানৰ ভিতৰত প্ৰতিটো স্তম্ভৰ বাবে স্তম্ভৰ গুণাগুণ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Specifies column properties for each column within a <colgroup> element
<colgroup>	ফৰমেটিংৰ বাবে তালিকা এখনত এক বা একাধিক স্তম্ভৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে	Specifies a group of one or more columns in a table for formatting
<data>	এটা প্ৰদত্ত সমলৰ যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা অনুবাদ যোগ কৰে	Adds a machine-readable translation of a given content
<datalist>	ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পসমূহৰ এখন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Specifies a list of pre-defined options for input controls
<dd>	বৰ্ণনা তালিকাত এটা শব্দৰ বৰ্ণনা/মান নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a description/value of a term in a description list
	ডকুমেন্ট ৰ পৰা বিলোপ কৰা পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines text that has been deleted from a document
<details>	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে দৰ্শন বা লুকুৱাব পৰা অতিৰিক্ত বিৱৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines additional details that the user can view or hide
<dfn>	সমলৰ ভিতৰত নিৰ্ধাৰিত হ'ব লগা শব্দ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Specifies a term that is going to be defined within the content
<dialog>	ডায়লগ বাকচ বা উইণ্ডো নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a dialog box or window
<dir>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ইয়াৰ সলনি ব্যৱহাৰ কৰক। ডাইৰেকটৰি তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use instead. Defines a directory list
<div>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a section in a document
<dl>	বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a description list
<dt>	বৰ্ণনা তালিকাত এটা শব্দ/নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a term/name in a description list
	গুৰুত্ব দিয়া পাঠৰ সংজ্ঞা	Defines emphasized text
<embed>	এটা বাহ্যিক প্ৰয়োগৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a container for an external application
<fieldset>	এটা বৃত্ত গোট সম্পৰ্কিত উপাদানসমূহ	Groups related elements in a form
<figcaption>	<figure> উপাদান এটাৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a caption for a <figure> element

<figure>	স্বয়ংসম্পূর্ণ সমল নির্ধারণ কৰে	Specifies self-contained content
	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। পাঠৰ বাবে ফন্ট, ৰং আৰু আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use CSS instead. Defines font, color, and size for text
<footer>	ডকুমেন্ট বা শাখাৰ বাবে ফুটাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a footer for a document or section
<form>	ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে এটা HTML প্ৰপত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an HTML form for user input
<frame>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। এটা ফ্ৰেমছেটত উইন্ডো (এটা ফ্ৰেম) নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Defines a window (a frame) in a frameset
<frameset>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ফ্ৰেমৰ এটা সংহতি নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Defines a set of frames
<h1> to <h6>	HTML শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines HTML headings
<head>	ডকুমেন্টৰ বাবে মেটাডাটা/তথ্য অন্তৰ্ভুক্ত থাকে	Contains metadata/information for the document
<header>	ডকুমেন্ট বা শাখাৰ বাবে হেডাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a header for a document or section
<hr>	বিষয়বস্তুৰ বিষয়গত পৰিৱৰ্তন নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a thematic change in the content
<html>	এটা HTML ডকুমেন্টৰ মূল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines the root of an HTML document
<i>	পাঠৰ এটা অংশক বৈকল্পিক কণ্ঠ স্বৰ বা মেজাজত নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a part of text in an alternate voice or mood
<iframe>	এটা ইনলাইন ফ্ৰেম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an inline frame
	ছবি এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an image
<input>	এটা ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an input control
<ins>	ডকুমেন্ট এখনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে	Defines a text that has been inserted into a document
<kbd>	কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines keyboard input
<label>	এটা <input> উপাদানৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a label for an <input> element
<legend>	<fieldset> উপাদানএটাৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a caption for a <fieldset> element
	তালিকা ৰ বস্তু নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a list item
<link>	ডকুমেন্ট আৰু এটা বাহ্যিক সম্পদৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে (ষ্টাইল শ্বীটৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ বেছিভাগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়)	Defines the relationship between a document and an external resource (most used to link to style sheets)
<main>	দস্তাবেজ এখনৰ মূল সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Specifies the main content of a document
<map>	ছবিৰ মানচিত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an image map
<mark>	চিহ্নিত/হাইলাইট কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines marked/highlighted text
<meta>	এটা HTML ডকুমেন্টৰ বিষয়ে মেটাডাটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines metadata about an HTML document

<meter>	এটা জ্ঞাত পৰিসৰৰ ভিতৰত স্কেলাৰ জোখ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a scalar measurement within a known range (a gauge)
<nav>	নেভিগেশ্বন লিংকসমূহ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines navigation links
<noframes>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ফ্ৰেম সমৰ্থন নকৰা ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে এটা বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Defines an alternate content for users that do not support frames
<noscript>	client-side scripts সমৰ্থন নকৰা ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে এটা বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an alternate content for users that do not support client-side scripts
<object>	এটা বাহ্যিক প্ৰয়োগৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a container for an external application
	এটা অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an ordered list
<optgroup>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকাত সম্পৰ্কিত বিকল্পৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a group of related options in a drop-down list
<option>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকাত এটা বিকল্প নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an option in a drop-down list
<output>	গণনাৰ ফলাফল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines the result of a calculation
<p>	এটা অনুচ্ছেদ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a paragraph
<param>	এটা অবজেক্টৰ বাবে প্ৰাচল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a parameter for an object
<picture>	একাধিক ছবি সম্পদৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a container for multiple image resources
<pre>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines preformatted text
<progress>	এটা কাৰ্যৰ অগ্ৰগতি প্ৰতিনিধিত্ব কৰে	Represents the progress of a task
<q>	এটা চমু উদ্ধৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a short quotation
<rp>	ৰুবি টীকা সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰত কি দেখুৱাৰ লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines what to show in browsers that do not support ruby annotations
<rt>	বৰ্ণৰ ব্যাখ্যা/উচ্চাৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে (পূব এছিয়াৰ টাইপোগ্ৰাফীৰ বাবে)	Defines an explanation/pronunciation of characters (for East Asian typography)
<ruby>	ৰুবি টীকা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে (পূব এছিয়াৰ টাইপোগ্ৰাফীৰ বাবে)	Defines a ruby annotation (for East Asian typography)
<s>	পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে যিটো এতিয়া শুদ্ধ নহয়	Defines text that is no longer correct
<samp>	কম্পিউটাৰ প্ৰোগ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines sample output from a computer program
<script>	গ্ৰাহকৰ কাষৰ স্ক্ৰিপ্ট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a client-side script
<section>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a section in a document
<select>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a drop-down list
<small>	সৰু পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines smaller text

<source>	মিডিয়া উপাদানৰ বাবে একাধিক মিডিয়া সম্পদ নিৰ্ধাৰণ কৰে (<video> আৰু <audio>)	Defines multiple media resources for media elements (<video> and <audio>)
	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a section in a document
<strike>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ইয়াৰ সলনি বা <s> ব্যৱহাৰ কৰিব। strikethrough পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে	Not supported in HTML5. Use or <s> instead. Defines strikethrough text
	গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines important text
<style>	ডকুমেন্ট এখনৰ বাবে ষ্টাইল তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines style information for a document
<sub>	উপলিপিত লিখনী নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines subscripted text
<summary>	এটা দৃশ্যমান শিৰোনাম ক <details> উপাদানৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a visible heading for a <details> element
<sup>	অতিলিখিত পাঠ ৰ সংজ্ঞা	Defines superscripted text
<svg>	AVG গ্ৰাফিক্সৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a container for SVG graphics
<table>	তালিকা এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a table
<tbody>	টেবল এখনত শৰীৰৰ সমল গোট কৰে	Groups the body content in a table
<td>	তালিকা এখনত এটা কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a cell in a table
<template>	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে লুকুৱাব লগা সমলৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a container for content that should be hidden when the page loads
<textarea>	এটা মাল্টিলাইন ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে (পাঠ ক্ষেত্ৰ)	Defines a multiline input control (text area)
<tfoot>	এখন টেবুলত ফুটাৰসমল গোট কৰে	Groups the footer content in a table
<th>	তালিকা এখনত হেডাৰ চেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a header cell in a table
<thead>	তালিকা এখনত হেডাৰসমল গোট কৰক	Groups the header content in a table
<time>	এটা নিৰ্দিষ্ট সময় (বা তাৰিখৰ সময়) নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a specific time (or datetime)
<title>	দস্তাবেজৰ বাবে এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a title for the document
<tr>	তালিকা এখনত শাৰী এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a row in a table
<track>	মিডিয়া উপাদানৰ বাবে পাঠ ট্ৰেক নিৰ্ধাৰণ কৰে (<video> আৰু <audio>)	Defines text tracks for media elements (<video> and <audio>)
<tt>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। টেলিটাইপ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Not supported in HTML5. Use CSS instead. Defines teletype text
<u>	সাধাৰণ পাঠৰ পৰা পৃথকভাৱে অস্পষ্ট আৰু ষ্টাইল কৰা কিছুমান পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines some text that is unarticulated and styled differently from normal text
	অনিৰ্ধাৰিত তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines an unordered list
<var>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a variable
<video>	এম্বেডেড ভিডিঅ' সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines embedded video content
<wbr>	এটা সম্ভাৱ্য লাইন-ব্ৰেক নিৰ্ধাৰণ কৰে	Defines a possible line-break

75 HTML উপাদান প্রসংগ- শ্রেণী অনুসৰি

75.1 মৌলিক HTML

Tag	বিৱৰণ
<!DOCTYPE>	দস্তাবেজৰ ধৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<html>	এটা HTML দস্তাবেজ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<head>	ডকুমেন্টৰ বাবে মেটাডাটা/তথ্য অন্তর্ভুক্ত থাকে
<title>	দস্তাবেজৰ বাবে এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<body>	দস্তাবেজৰ শৰীৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<h1> to <h6>	HTML শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<p>	এটা অনুচ্ছেদ নিৰ্ধাৰণ কৰে
 	এটা শাৰী বিৰতি সুমুৱায়
<hr>	বিষয়বস্তুৰ বিষয়গত পৰিৱৰ্তন নিৰ্ধাৰণ কৰে
<!--...-->	এটা মন্তব্য নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.2 ফৰ্মেটিং (Formatting)

Tag	বিৱৰণ
<acronym>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি <abbr> ব্যৱহাৰ কৰক। এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<abbr>	এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ বা এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<address>	নথি/প্ৰবন্ধ ৰচয়িতা/গৰাকীৰ বাবে সম্পৰ্ক তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
	সাহসি পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<bdi>	পাঠৰ এটা অংশ পৃথক কৰে যাক ইয়াৰ বাহিৰৰ আন পাঠৰ পৰা পৃথক দিশত ফৰ্মেট কৰা হ'ব পাৰে
<bdo>	বৰ্তমান পাঠ দিশ অভাৱবাইড কৰে
<big>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। ডাঙৰ পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে
<blockquote>	আন এটা উৎসৰ পৰা উদ্ধৃত কৰা এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<center>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। কেন্দ্ৰিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<cite>	এটা কামৰ শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>	কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে

	ডকুমেন্ট ৰ পৰা বিলোপ কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<dfn>	সমলৰ ভিতৰত নিৰ্ধাৰিত হ'ব লগা শব্দ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
	গুৰুত্ব দিয়া পাঠৰ সংজ্ঞা
	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। পাঠৰ বাবে ফন্ট, ৰং আৰু আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<i>	পাঠৰ এটা অংশক বৈকল্পিক কণ্ঠ স্বৰ বা মেজাজত নিৰ্ধাৰণ কৰে
<ins>	ডকুমেন্ট এখনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে
<kbd>	কীবোর্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<mark>	চিহ্নিত/হাইলাইট কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<meter>	এটা জাত পৰিসৰৰ ভিতৰত স্কেলাৰ জোখ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<pre>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<progress>	এটা কাৰ্য্যৰ অগ্রগতি প্ৰতিনিধিত্ব কৰে
<q>	এটা চমু উদ্ধৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
<rp>	ৰুবি টাকা সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰত কি দেখুৱাব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
<rt>	বৰ্ণৰ ব্যাখ্যা/উচ্চাৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে (পূব এছিয়াৰ টাইপোগ্ৰাফীৰ বাবে)
<ruby>	ৰুবি টাকা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে (পূব এছিয়াৰ টাইপোগ্ৰাফীৰ বাবে)
<s>	পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে যিটো এতিয়া শুদ্ধ নহয়
<samp>	কম্পিউটাৰ প্ৰোগ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<small>	সৰু পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<strike>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ইয়াৰ সলনি বা <s> ব্যৱহাৰ কৰিব। ষ্ট্ৰাইকথ্ৰু পাঠ ৰ সংজ্ঞা দিয়ে
	গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<sub>	উপলিপিত লিখনী নিৰ্ধাৰণ কৰে
<sup>	অতিলিখিত পাঠ ৰ সংজ্ঞা
<template>	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে লুকুৱাব লগা সমলৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<time>	এটা নিৰ্দিষ্ট সময় (বা তাৰিখৰ সময়) নিৰ্ধাৰণ কৰে
<tt>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। টেলিটাইপ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<u>	সাধাৰণ পাঠৰ পৰা পৃথকভাৱে অস্পষ্ট আৰু ষ্টাইল কৰা কিছুমান পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<var>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<wbr>	এটা সম্ভাৱ্য লাইন-ব্ৰেক নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.3 প্রপত্র আৰু ইনপুট (Forms and Input)

Tag	বিৱৰণ
<form>	ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে এটা HTML প্রপত্র নিৰ্ধাৰণ কৰে
<input>	এটা ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<textarea>	এটা মাল্টিলাইন ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে (পাঠ ক্ষেত্ৰ)
<button>	ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<select>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<optgroup>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকাত সম্পৰ্কিত বিকল্পৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<option>	ড্ৰপ-ডাউন তালিকাত এটা বিকল্প নিৰ্ধাৰণ কৰে
<label>	এটা <input> উপাদানৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<fieldset>	এটা বৃপত গোট সম্পৰ্কিত উপাদানসমূহ
<legend>	<fieldset> উপাদানএটাৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<datalist>	ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পসমূহৰ এখন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<output>	গণনাৰ ফলাফল নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.4 ফ্রেমসমূহ (Frames)

Tag	বিৱৰণ
<frame>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। এটা ফ্ৰেমছেটত উইন্ডো (এটা ফ্ৰেম) নিৰ্ধাৰণ কৰে
<frameset>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ফ্ৰেমৰ এটা সংহতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
<noframes>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ফ্ৰেম সমৰ্থন নকৰা ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে এটা বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<iframe>	এটা ইনলাইন ফ্ৰেম নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.5 ছবিসমূহ (Images)

Tag	বিৱৰণ
	ছবি এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে
<map>	গ্ৰাহকৰ কাষৰ ছবিৰ মানচিত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<area>	ছবি মানচিত্ৰৰ ভিতৰৰ এটা ক্ষেত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<canvas>	গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, ফ্লাইত, স্ক্ৰিপ্টিংৰ জৰিয়তে (সাধাৰণতে JavaScript)

<figcaption>	<figure> উপাদান এটাৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<figure>	স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<picture>	একাধিক ছবি সম্পদৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<svg>	AVG গ্ৰাফিক্সৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.6 অডিঅ' / ভিডিঅ' (Audio / Video)

Tag	বিৱৰণ
<audio>	ধ্বনিসমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<source>	মিডিয়া উপাদানৰ বাবে একাধিক মিডিয়া সম্পদ নিৰ্ধাৰণ কৰে (<video>, <audio> আৰু <picture>)
<track>	মিডিয়া উপাদানৰ বাবে পাঠ ট্ৰেক নিৰ্ধাৰণ কৰে (<video> আৰু <audio>)
<video>	ভিডিঅ' বা চলচ্চিত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.7 সংযোগসমূহ (Links)

Tag	বিৱৰণ
<a>	হাইপাৰলিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<link>	ডকুমেন্ট আৰু এটা বাহ্যিক সম্পদৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে (ষ্টাইল শ্বীটৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ বেছিভাগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়)
<nav>	নেভিগেশ্বন লিংকসমূহ নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.8 তালিকাসমূহ (Lists)

Tag	বিৱৰণ
	অনিৰ্ধাৰিত তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
	এটা অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
	তালিকাৰ বস্তু নিৰ্ধাৰণ কৰে
<dir>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ইয়াৰ সলনি ব্যৱহাৰ কৰক। ডাইৰেকটৰি তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<dl>	বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<dt>	বৰ্ণনা তালিকাত এটা শব্দ/নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<dd>	বৰ্ণনা তালিকাত এটা শব্দ/নামৰ বৰ্ণনা নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.9 তালিকাসমূহ (Tables)

Tag	বিৱৰণ
<code><table></code>	তালিকা এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><title></code>	তালিকাৰ শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><th></code>	তালিকা এখনত হেডাৰ চেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><tr></code>	তালিকা এখনত শাৰী এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><td></code>	তালিকা এখনত এটা কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><thead></code>	তালিকা এখনত হেডাৰসমল গোট কৰে
<code><tbody></code>	টেবল এখনত শাৰীৰ সমল গোট কৰে
<code><tfoot></code>	এখন টেবুলত ফুটাৰসমল গোট কৰে
<code><col></code>	<code><colgroup></code> উপাদানৰ ভিতৰত প্ৰতিটো স্তম্ভৰ বাবে স্তম্ভৰ গুণাগুণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><colgroup></code>	ফৰমেটিংৰ বাবে তালিকা এখনত এক বা একাধিক স্তম্ভৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.10 ষ্টাইল আৰু অৰ্থগত (Styles and Semantics)

Tag	বিৱৰণ
<code><style></code>	ডকুমেন্ট এখনৰ বাবে ষ্টাইল তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><div></code>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code></code>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><header></code>	ডকুমেন্ট বা শাখাৰ বাবে হেডাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><footer></code>	ডকুমেন্ট বা শাখাৰ বাবে ফুটাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><main></code>	দস্তাবেজ এখনৰ মূল সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><section></code>	দস্তাবেজ এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><article></code>	এটা প্ৰবন্ধৰ সংজ্ঞা দিয়ে
<code><aside></code>	পৃষ্ঠাৰ সমলৰ পৰা সমলনিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><details></code>	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে দৰ্শন বা লুকুৱাব পৰা অতিৰিক্ত বিৱৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><dialog></code>	ডায়লগ বাকচ বা উইণ্ডো নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><summary></code>	এটা দৃশ্যমান শিৰোনাম ক <code><details></code> উপাদানৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰে

`<data>` এটা প্রদত্ত সমলৰ যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা অনুবাদ যোগ কৰে

75.11 মেটা তথ্য (Meta Info)

Tag	বিৱৰণ
<code><head></code>	দস্তাবেজৰ বিষয়ে তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><meta></code>	এটা HTML ডকুমেন্টৰ বিষয়ে মেটাডাটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><base></code>	ডকুমেন্ট এখনত সকলো আপেক্ষিক URLৰ বাবে আধাৰ URL/লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><basefont></code>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক। ডকুমেন্ট এখনত সকলো পাঠৰ বাবে ডিফল্ট ৰং, আকাৰ আৰু ফন্ট নিৰ্ধাৰণ কৰে

75.12 প্ৰোগ্ৰামিং (Programming)

Tag	বিৱৰণ
<code><script></code>	গ্ৰাহকৰ কাষৰ স্ক্ৰিপ্ট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><noscript></code>	client-side scripts সমৰ্থন নকৰা ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে এটা বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><applet></code>	HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়। ইয়াৰ সলনি <code><embed></code> বা <code><object></code> ব্যৱহাৰ কৰক। এম্বেডেড এপ্লেট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><embed></code>	এটা বাহ্যিক (অ-HTML) প্ৰয়োগৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><object></code>	এটা অন্তৰ্ভুক্ত অবজেক্ট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><param></code>	এটা অবজেক্টৰ বাবে প্ৰাচল নিৰ্ধাৰণ কৰে

76 HTML বৈশিষ্ট্য প্ৰসংগ (Attribute Reference)

76.1 HTML বৈশিষ্ট্য প্ৰসংগ

তলৰ তালিকাত সকলো HTML গুণাগুণ আৰু সেইবোৰৰ ভিতৰত কি উপাদান ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি তালিকাভুক্ত কৰা হৈছে:

বৈশিষ্ট্য	ইয়াৰ অন্তৰ্ভুক্ত	বিৱৰণ
accept	<input>	চাৰ্ভাৰে গ্ৰহণ কৰা ফাইলৰ প্ৰকাৰসমূহ নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল প্ৰকাৰ="ফাইল")
accept-charset	<form>	প্ৰপত্ৰ দাখিলৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা বৰ্ণ encoding বোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
accesskey	Global Attributes	এটা উপাদান সক্ৰিয়/ফোকাস কৰিবলৈ এটা চৰ্টকাট কী নিৰ্ধাৰণ কৰে
action	<form>	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে প্ৰপত্ৰ-ডাটা ক'ত প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
align	Not supported in HTML 5.	চাৰিওফালৰ উপাদান অনুসৰি সংৰেখন নিৰ্ধাৰণ কৰে। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক
alt	<area>, , <input>	মূল উপাদানপ্ৰদৰ্শন ত ব্যৰ্থ হ'লে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
async	<script>	স্ক্ৰিপ্টখন অসংগতিপূৰ্ণভাৱে সম্পাদন কৰা হয় বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল বাহ্যিক লিপিৰ বাবে)
autocomplete	<form>, <input>	<form> বা <input> উপাদানস্বয়ংসম্পূৰ্ণ সক্ষম থাকিব লাগে নে নিৰ্ধাৰণ কৰে
autofocus	<button>, <input>, <select>, <textarea>	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে উপাদানটোৱে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মনোযোগ প্ৰাপ্ত কৰিব লাগে
autoplay	<audio>, <video>	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে অডিঅ'/ভিডিঅ' সাজু হোৱাৰ লগে লগে চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিব
bgcolor	Not supported in HTML 5.	উপাদান এটাৰ পৃষ্ঠভূমিৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰে। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক
border	Not supported in HTML 5.	এটা উপাদানৰ সীমাৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক
charset	<meta>, <script>	বৰ্ণ encoding নিৰ্ধাৰণ কৰে
checked	<input>	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে এটা <input> উপাদান পূৰ্ব-বাছনি কৰিব লাগে (type="checkbox" or type="radio")
cite	<blockquote>, , <ins>, <q>	উদ্ধৃতি/বিলোপ/অন্তৰ্ভুক্ত পাঠ ব্যাখ্যা কৰা এটা URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
class	Global Attributes	এটা উপাদানৰ বাবে এক বা একাধিক শ্ৰেণীৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে (ষ্টাইল শ্বীটখনত শ্ৰেণী এটা বুজায়)
color	Not supported in HTML 5.	এটা উপাদানৰ পাঠৰ ৰং নিৰ্ধাৰণ কৰে। তাৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক
cols	<textarea>	পাঠ ক্ষেত্ৰৰ দৃশ্যমান প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে
colspan	<td>, <th>	টেবল চেল এটাৰ স্তম্ভৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে

content	<meta>	একাছতা-সমবা বা নাম বৈশিষ্ট্যৰ সৈতে সম্পৰ্কিত মান প্রদান কৰে
contenteditable	Global Attributes	কোনো উপাদানৰ সমল সম্পাদনাযোগ্য নে নহয় নিৰ্ধাৰণ কৰে
controls	<audio>, <video>	অডিঅ'/'ভিডিঅ' নিয়ন্ত্ৰণ প্রদৰ্শন কৰিব লাগে (যেনে প্লে/পজ বুটাম ইত্যাদি) নিৰ্ধাৰণ কৰে
coords	<area>	অঞ্চলটোৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰে
data	<object>	অবজেক্ট ব্যৱহাৰ কৰিব লগা সম্পদৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
data-*	Global Attributes	স্বনিৰ্দিষ্ট তথ্য পৃষ্ঠা বা এপ্লিকেছনত ব্যক্তিগত ভাৱে সংৰক্ষণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
datetime	, <ins>, <time>	তাৰিখ আৰু সময় নিৰ্ধাৰণ কৰে
default	<track>	যদি ব্যৱহাৰকাৰীৰ পছন্দসমূহে আন এটা ট্ৰেক অধিক উপযুক্ত হ'ব বুলি সূচিত নকৰে তেন্তে ট্ৰেকটো সক্ষম কৰিব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
defer	<script>	স্ক্রিপ্টখন যেতিয়া পৃষ্ঠাটো পাৰ্চিং সমাপ্ত হয় (কেৱল বাহ্যিক স্ক্রিপ্টৰ বাবে) নিৰ্ধাৰণ কৰে
dir	Global Attributes	এটা উপাদানত সমলৰ বাবে পাঠৰ দিশ নিৰ্ধাৰণ কৰে
dirname	<input>, <textarea>	পাঠ নিৰ্দেশনা দাখিল কৰা হ'ব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
disabled	<button>, <fieldset>, <input>, <optgroup>, <option>, <select>, <textarea>	নিৰ্দিষ্ট উপাদান/উপাদানৰ গোট অক্ষম কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
download	<a>, <area>	এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে হাইপাৰলিংকত ক্লিক কৰিলে লক্ষ্যটো ডাউনলোড কৰা হ'ব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
draggable	Global Attributes	এটা উপাদান ড্ৰেগেবল হয় নে নহয় নিৰ্ধাৰণ কৰে
enctype	<form>	চাৰ্ভাৰত দাখিল কৰোঁতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে এনকোড কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল পদ্ধতি="POST")
for	<label>, <output>	লেবেল/গণনা কোনটো উপাদান (s) গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	<button>, <fieldset>, <input>, <label>, <meter>, <object>, <output>, <select>, <textarea>	উপাদানটোৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
formaction	<button>, <input>	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে প্ৰপত্ৰ-ডাটা ক'ত প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে। কেৱল প্ৰকাৰ="দাখিলৰ বাবে"
headers	<td>, <th>	এটা কোষৰ সৈতে সম্পৰ্কিত এক বা একাধিক হেডাৰ কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে
height	<canvas>, <embed>, <iframe>, 	উপাদানটোৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে

	>, <input>, <object>, <video>	
hidden	Global Attributes	নির্দিষ্ট কৰে যে এটা উপাদান এতিয়াও নাই, বা এতিয়া প্রাসংগিক নহয়
high	<meter>	উচ্চ মান বুলি গণ্য কৰা পৰিসৰনির্ধারণ কৰে
href	<a>, <area>, <base>, <link>	লিংকটো যি পৃষ্ঠালৈ যায় তাৰ URL নির্ধারণ কৰে
hreflang	<a>, <area>, <link>	সংযোজিত দস্তাবেজৰ ভাষা নির্ধারণ কৰে
http-equiv	<meta>	সমল বৈশিষ্ট্যৰ তথ্য/মানৰ বাবে এটা http হেডাৰ প্রদান কৰে
id	Global Attributes	এটা উপাদানৰ বাবে এক অনন্য পৰিচয় পঞ্জীয়ন নির্ধারণ কৰে
ismap		ছবি এখনক চাৰ্ভাৰ-চাইড ছবি মানচিত্র হিচাপে নির্ধারণ কৰে
kind	<track>	টেক্সট ট্ৰেকৰ প্ৰকাৰ নির্ধারণ কৰে
label	<track>, <option>, <optgroup>	পাঠ ট্ৰেকৰ শীৰ্ষক নির্ধারণ কৰে
lang	Global Attributes	উপাদানৰ সমলৰ ভাষা নির্ধারণ কৰে
list	<input>	<datalist> উপাদান এটাবুজায় য'ত <input> উপাদানএটাৰ বাবে পূৰ্ব-নির্ধাৰিত বিকল্প থাকে
loop	<audio>, <video>	নির্দিষ্ট কৰে যে অডিঅ'/ভিডিঅ' পুনৰ আৰম্ভ হ'ব, প্ৰতিবাৰ শেষ হ'লে
low	<meter>	নিম্ন মান বুলি গণ্য কৰা পৰিসৰনির্ধারণ কৰে
max	<input>, <meter>, <progress>	সৰ্বাধিক মান নির্ধারণ কৰে
maxlength	<input>, <textarea>	এটা উপাদানত অনুমোদিত বৰ্ণৰ সৰ্বাধিক সংখ্যা নির্ধারণ কৰে
media	<a>, <area>, <link>, <source>, <style>	লিংক কৰা ডকুমেন্টখন কি মিডিয়া/ডিভাইচৰ বাবে অপ্টিমাইজ কৰা হৈছে নির্ধারণ কৰে
method	<form>	প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰোঁতে ব্যৱহাৰ কৰিবলগা http পদ্ধতি নির্ধারণ কৰে
min	<input>, <meter>	এটা নিম্নতম মান নির্ধারণ কৰে
multiple	<input>, <select>	এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটাতকৈ অধিক মান প্ৰবিষ্ট কৰিব পাৰে বুলি নির্ধারণ কৰে
muted	<video>, <audio>	ভিডিঅ'ৰ অডিঅ' আউটপুট মিউট কৰিব লাগে বুলি নির্ধারণ কৰে
name	<button>, <fieldset>, <form>, <iframe>, <input>, <map>, <meta>, <object>, <output>, <param>, <select>, <textarea>	উপাদানটোৰ নাম নির্ধারণ কৰে

novalidate	<form>	প্রপত্রখন দাখিল কৰাৰ সময়ত প্রমাণিত কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
onabort	<audio>, <embed>, , <object>, <video>	স্ক্রিপ্ট বাতিল কৰা হ'ব
onafterprint	<body>	ডকুমেন্ট খন ছপা হোৱাৰ পিছত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onbeforeprint	<body>	ডকুমেন্ট প্রিন্ট কৰাৰ আগতে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onbeforeunload	<body>	ডকুমেন্টখন আনলোড কৰিবলৈ ওলোৱাৰ সময়ত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onblur	All visible elements.	উপাদানে মনোযোগ হেৰুৱালে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
oncanplay	<audio>, <embed>, <object>, <video>	ফাইল এটা চলিবলৈ সাজু হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেতিয়া ই আৰম্ভ কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত বাফাৰ কৰিছে)
oncanplaythrough	<audio>, <video>	যেতিয়া ফাইল এটা বাফাৰিঙৰ বাবে স্থগিত নকৰাকৈ শেষলৈকে চলাব পাৰি তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onchange	All visible elements.	উপাদানৰ মান সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onclick	All visible elements.	উপাদানটো ক্লিক কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
oncontextmenu	All visible elements.	প্রসংগ মেনু আৰম্ভ হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
oncopy	All visible elements.	উপাদানৰ সমল প্রতিলিপি কৰা হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
oncuechange	<track>	<track> উপাদানএটাত cue সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
oncut	All visible elements.	উপাদানৰ সমল কটা হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ondblclick	All visible elements.	উপাদানটো দুবাৰ ক্লিক কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ondrag	All visible elements.	উপাদানটো টানি নিয়াৰ সময়ত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ondragend	All visible elements.	ড্ৰেগ অপাৰেচনৰ শেষত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ondragenter	All visible elements.	এটা উপাদান বৈধ ড্ৰপ লক্ষ্যলৈ টানি নিয়া হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ondragleave	All visible elements.	এটা উপাদানে বৈধ ড্ৰপ লক্ষ্য এৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব

ondragove r	All visible elements.	এটা উপাদান বৈধ ড্ৰপ লক্ষ্যৰ ওপৰেৰে টানি নিয়া হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondragstar t	All visible elements.	ড্ৰেগ অপাৰেচনৰ আৰম্ভণিতে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondrop	All visible elements.	টানি নিয়া উপাদানটো বাদ দিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onduratio nchange	<audio>, <video>	মিডিয়াৰ দৈৰ্ঘ্য সলনি হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onemptied	<audio>, <video>	কিবা বেয়া ঘটিলে আৰু ফাইলটো হঠাতে উপলব্ধ নহ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব (যেনে অপ্রত্যাশিতভাৱে সংযোগ বিচ্ছিন্ন কৰা)
onended	<audio>, <video>	যেতিয়া মিডিয়া শেষত উপনীত হয় তেতিয়া স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব ("শুনাৰ বাবে ধন্যবাদ"ৰ দৰে বাৰ্তাৰ বাবে এক উপযোগী ঘটনা)
onerror	<audio>, <body>, <embed>, , <object>, <script>, <style>, <video>	কোনো ক্ৰটি ঘটিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onfocus	All visible elements.	উপাদানে ফোকাস পালে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onhashcha nge	<body>	URLৰ এংকৰ অংশত পৰিৱৰ্তন হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
oninput	All visible elements.	উপাদানে ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট পালে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
oninvalid	All visible elements.	উপাদানটো অবৈধ হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onkeydow n	All visible elements.	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা চাবি হেঁচা দি থাকে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onkeypres s	All visible elements.	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা চাবি হেঁচা দিয়ে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onkeyup	All visible elements.	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা কী মুকলি কৰে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onload	<body>, <iframe>, , <input>, <link>, <script>, <style>	উপাদানটো লোড কৰা শেষ হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onloadedd ata	<audio>, <video>	মিডিয়া ডাটা লোড হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onloaded metadata	<audio>, <video>	মেটা ডাটা (যেনে মাত্ৰা আৰু ম্যাদ) লোড হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onloadstar t	<audio>, <video>	যিকোনো বস্তু প্রকৃততে লোড কৰাৰ আগতে ফাইলটো লোড কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ দৰেই স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব

onmousedown	All visible elements.	এটা উপাদানত মাউচ বুটাম টিপিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onmousemove	All visible elements.	মাউচ পইন্টাৰ এটা উপাদানৰ ওপৰেৰে আগবাঢ়ি থকালৈকে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onmouseout	All visible elements.	এটা উপাদানৰ পৰা মাউচ পইন্টাৰ এটা বাহিৰ লৈ গ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onmouseover	All visible elements.	এটা মাউচ পইন্টাৰ এটা উপাদানৰ ওপৰেৰে চলাচল কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onmouseup	All visible elements.	এটা উপাদানৰ ওপৰত মাউচ বুটাম মুকলি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onmousewheel	All visible elements.	এটা উপাদানৰ ওপৰত মাউচৰ চকা স্ক্রল কৰি থাকিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onoffline	<body>	ব্রাউজাৰে অফলাইন কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ononline	<body>	ব্রাউজাৰে অনলাইন কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onpagehide	<body>	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰী পৃষ্ঠাৰ পৰা আঁতৰি যায় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onpageshow	<body>	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰী য়ে পৃষ্ঠা এটালৈ নেভিগেট কৰে তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onpaste	All visible elements.	যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা উপাদানত কিছু সমল পেষ্ট কৰে তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onpause	<audio>, <video>	যেতিয়া মিডিয়াব্যৱহাৰকাৰীৰ দ্বাৰা বা প্ৰাথমিকভাৱে বিৰাম দিয়া হয় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onplay	<audio>, <video>	যেতিয়া মিডিয়া বজোৱা আৰম্ভ কৰে তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onplaying	<audio>, <video>	যেতিয়া মিডিয়া বজোৱা আৰম্ভ কৰে তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onpopstate	<body>	উইন্ডোৰ ইতিহাস সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব।
onprogress	<audio>, <video>	ব্রাউজাৰে মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া চলি থাকিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onratechange	<audio>, <video>	প্লেবেকৰ হাৰ সলনি হ'লে প্ৰতিবাৰ স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেনে যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰী য়ে ধীৰ গতি বা দ্ৰুত ফৰৱাৰ্ড মোডলৈ সলনি কৰে)।
onreset	<form>	প্ৰপত্ৰ এখনত ৰিছেট বুটাম এটা ক্লিক কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব।
onresize	<body>	ব্রাউজাৰ উইন্ডোৰ আকাৰ সলনি কৰাৰ সময়ত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব।
onscroll	All visible elements.	এটা উপাদানৰ স্ক্ৰ'লবাৰ স্ক্ৰল কৰি থাকোঁতে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onsearch	<input>	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে সন্ধান ক্ষেত্ৰত কিবা লিখাৰ সময়ত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (<input="search">)
onseeked	<audio>, <video>	বিচৰা বৈশিষ্ট্যটো মিছা বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব যি য়ে দেখুৱায় যে বিচৰা টো সমাপ্ত হৈছে
onseeking	<audio>, <video>	বিচৰা বৈশিষ্ট্যটো সত্য লৈ ছেট কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব যি য়ে দেখুৱায় যে বিচৰাটো সক্ৰিয়

onselect	All visible elements.	উপাদানটো নির্বাচিত হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onstalled	<audio>, <video>	যেতিয়া ব্রাউজাৰে যিকোনো কাৰণতে মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ অক্ষম হয় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onstorage	<body>	ৱেব সংৰক্ষণ ক্ষেত্ৰ আপডেট কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onsubmit	<form>	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onsuspend	<audio>, <video>	মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰোঁতে চলিব লগা স্ক্রিপ্ট যিকোনো কাৰণতে সম্পূৰ্ণৰূপে লোড কৰাৰ আগতে বন্ধ কৰা হয়
ontimeupdate	<audio>, <video>	প্লেয়িং অৱস্থান সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেনে যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে মিডিয়াৰ এটা পৃথক বিন্দুলৈ দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়ে)
ontoggle	<details>	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে <details> উপাদান খোলে বা বন্ধ কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onunload	<body>	পৃষ্ঠা এটা আনলোড কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (বা ব্ৰাউজাৰ উইন্ডো বন্ধ কৰা হৈছে)
onvolumechange	<audio>, <video>	ভিডিঅ'/অডিঅ'ৰ ভলিউম সলনি হ'লে প্ৰতিবাৰ স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onwaiting	<audio>, <video>	যেতিয়া মিডিয়া বৈ যায় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব কিন্তু পুনৰ আৰম্ভ হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে (যেনে যেতিয়া মিডিয়া অধিক ডাটা বাফাৰ কৰিবলৈ বিৰাম দিয়ে)
onwheel	All visible elements.	মাউচ চকা এটা উপাদানৰ ওপৰেৰে ওপৰলৈ বা তললৈ ঘূৰি গ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
open	<details>	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে বিৱৰণবোৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ বাবে দৃশ্যমান (খোলা) হ'ব লাগে
optimum	<meter>	গজৰ বাবে অনুকূল মান কি নিৰ্ধাৰণ কৰে
pattern	<input>	এটা নিয়মীয়া অভিব্যক্তি নিৰ্ধাৰণ কৰে যাৰ বিপৰীতে এটা <input> উপাদানৰ মূল্য পৰীক্ষা কৰা হয়
placeholder	<input>, <textarea>	উপাদানটোৰ প্ৰত্যাশিত মূল্য বৰ্ণনা কৰা এটা চমু ইঙ্গিত নিৰ্ধাৰণ কৰে
poster	<video>	ভিডিঅ' ডাউনলোড হৈ থাকোতে, বা ব্যৱহাৰকাৰীয়ে প্লে বুটামটো হিট নকৰালৈকে প্ৰদৰ্শন কৰিব লগা ছবি এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে
preload	<audio>, <video>	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে অডিঅ'/ভিডিঅ' লোড কৰিব লাগে বুলি লেখকে ভাবে নে আৰু কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰে
readonly	<input>, <textarea>	উপাদানটো কেৱল পঢ়া হয় বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
rel	<a>, <area>, <form>, <link>	বৰ্তমান দস্তাবেজ আৰু সংযোজিত দস্তাবেজৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
required	<input>, <select>, <textarea>	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ আগতে উপাদানটো পূৰণ কৰিব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
reversed		তালিকাৰ ক্ৰম টো নামি ব'ব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে (9,8,7...)
rows	<textarea>	পাঠ ক্ষেত্ৰটোত ৰেখাৰ দৃশ্যমান সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে

rowspan	<td>, <th>	টেবল চেল এটাৰ শাৰীৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
sandbox	<iframe>	<iframe>ত সমলৰ বাবে এক অতিৰিক্ত প্ৰতিবন্ধকতা সক্ষম কৰে
scope	<th>	এটা হেডাৰ চেল স্তম্ভ, শাৰী, বা স্তম্ভ বা শাৰীৰ গোটৰ বাবে হেডাৰ হয় নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
selected	<option>	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে এটা বিকল্প পূৰ্ব-বাছনি কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
shape	<area>	অঞ্চলটোৰ আকৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
size	<input>, <select>	বৰ্ণবোৰত (<input>) প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে বা দৃশ্যমান বিকল্পৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে (<select>)
sizes	, <link>, <source>	সংযোজিত সম্পদৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
span	<col>, <colgroup>	বিস্তাৰিত স্তম্ভৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
spellcheck	Global Attributes	উপাদানটোৰ বানান আৰু ব্যাকৰণ পৰীক্ষা কৰা হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
src	<audio>, <embed>, <iframe>, , <input>, <script>, <source>, <track>, <video>	মিডিয়া ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
srcdoc	<iframe>	<স্ক্ৰিপ্ত দেখুৱাবলৈ পৃষ্ঠাৰ HTML সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে>
srclang	<track>	ট্ৰেক পাঠ তথ্যৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে (যদি দয়ালু="উপশীৰ্ষক")
srcset	, <source>	বিভিন্ন পৰিস্থিতিত ব্যৱহাৰ কৰিবলগা ছবিখনৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
start		অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা এখনৰ আৰম্ভণি মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
step	<input>	ইনপুট ফিল্ডৰ বাবে আইনী সংখ্যাৰ ব্যৱধান নিৰ্ধাৰণ কৰে
style	Global Attributes	এটা উপাদানৰ বাবে এটা ইনলাইন CSS ষ্টাইল নিৰ্ধাৰণ কৰে
tabindex	Global Attributes	এটা উপাদানৰ টেবিং ক্ৰম নিৰ্ধাৰণ কৰে
target	<a>, <area>, <base>, <form>	লিংক কৰা ডকুমেন্টখন ক'ত খুলিব লাগে বা প্ৰপত্ৰখন ক'ত দাখিল কৰিব লাগে তাৰ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
title	Global Attributes	এটা উপাদানৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
translate	Global Attributes	কোনো উপাদানৰ সমল অনুবাদ কৰা হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	<a>, <button>, <embed>, <input>, <link>, <menu>, <object>, <script>, <source>, <style>	উপাদানৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
usemap	, <object>	ছবি এখনক গ্ৰাহকৰ কাষৰ ছবিৰ মানচিত্ৰ হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰে
value	<button>, <input>, , <option>, <	উপাদানটোৰ মান নিৰ্ধাৰণ কৰে

	meter>, <progress>, <param>	
width	<canvas>, <embed>, <iframe>, , <input>, <object>, <video>	উপাদানটোৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে
wrap	<textarea>	পাঠ ক্ষেত্ৰৰ পাঠকেনেদৰে মেৰিয়াই দিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে যেতিয়া কোনো প্ৰপত্ৰত দাখিল কৰা হয়

77 HTML গ্লোবেল গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

HTML গ্লোবেল গুণাগুণবোৰ কি?

গোলকীয় গুণাগুণবোৰ হৈছে সকলো HTML উপাদানৰ বাবে সচৰাচৰ হোৱা গুণ; সেইবোৰ সকলো উপাদানত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, যদিও সেইবোৰে কিছুমান উপাদানৰ ওপৰত কোনো প্ৰভাৱ পেলাব নোৱাৰে। সকলো HTML উপাদানৰ ওপৰত বিশ্বব্যাপী গুণাগুণ নিৰ্ধাৰণ কৰা হ'ব পাৰে, আনকি মানকত নিৰ্ধাৰিত নকৰা বোৰৰ ওপৰতো।

HTML গ্লোবেল গুণাগুণসমূহ

গোলকীয় গুণাগুণবোৰ হৈছে গুণাগুণ যাক সকলো HTML উপাদানৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

বৈশিষ্ট্য	বিৱৰণ
accesskey	এটা উপাদান সক্ৰিয়/ফোকাস কৰিবলৈ এটা চৰ্টকাট কী নিৰ্ধাৰণ কৰে
class	এটা উপাদানৰ বাবে এক বা একাধিক শ্ৰেণীৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে (ষ্টাইল শীট এখনত শ্ৰেণী এটা বুজায়)
contenteditable	কোনো উপাদানৰ সমল সম্পাদনাযোগ্য নে নহয় নিৰ্ধাৰণ কৰে
data-*	স্বনিৰ্দিষ্ট তথ্য পৃষ্ঠা বা এপ্লিকেছনত ব্যক্তিগত ভাৱে সংৰক্ষণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়
dir	এটা উপাদানত সমলৰ বাবে পাঠৰ দিশ নিৰ্ধাৰণ কৰে
draggable	এটা উপাদান draggable হয় নে নহয় নিৰ্ধাৰণ কৰে
hidden	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে এটা উপাদান এতিয়াও নাই, বা এতিয়া প্ৰাসংগিক নহয়
id	এটা উপাদানৰ বাবে এক অনন্য পৰিচয় পঞ্জীয়ন নিৰ্ধাৰণ কৰে
lang	উপাদানৰ সমলৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে
spellcheck	উপাদানটোৰ বানান আৰু ব্যাকৰণ পৰীক্ষা কৰা হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
style	এটা উপাদানৰ বাবে এটা ইনলাইন CSS ষ্টাইল নিৰ্ধাৰণ কৰে
tabindex	এটা উপাদানৰ টেবিং ক্ৰম নিৰ্ধাৰণ কৰে
title	এটা উপাদানৰ বিষয়ে অতিৰিক্ত তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
translate	কোনো উপাদানৰ সমল অনুবাদ কৰা হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে

78 HTML ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

HTML ঘটনাৰ গুণাগুণবোৰ কি?

ঘটনাৰ গুণাগুণবোৰ **ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণত প্ৰয়োগ কৰা হয়**। যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে কীবৰ্ডত এটা চাবি হেঁচি দিয়ে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্টখন চলায়। যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে বৰ্তমানে প্ৰেছ কৰা কীটো মুকলি কৰে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্টখন চলায়। যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা চৰিত্ৰ প্ৰদৰ্শন কৰা চাবি এটা হেঁচা দিয়ে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্টখন চলায়।

গোলকীয় ঘটনাবৈশিষ্ট্যসমূহ (Global Event Attributes)

HTML-ৰ ব্ৰাউজাৰত ঘটনাবোৰক কাৰ্যআৰম্ভ কৰিবলৈ দিয়াৰ ক্ষমতা আছে, যেনে এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা উপাদানত ক্লিক কৰিলে JavaScript আৰম্ভ কৰা।

প্ৰ'গ্ৰামিং অনুষ্ঠানবোৰৰ বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, অনুগ্রহ কৰি আমাৰ [JavaScript টিউটোৰিয়েল](#) দৰ্শন কৰক।

ঘটনাৰ কাৰ্যবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML উপাদানবোৰত যোগ কৰিব পৰা গোলকীয় ঘটনাগুণবোৰ তলত দিয়া হৈছে।

78.1 উইণ্ডো-ৰ ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Window Event Attributes)

উইণ্ডো অবজেক্টৰ বাবে আৰম্ভ হোৱা ঘটনাসমূহ (<body> টেগৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য):

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
onafterprint	<i>script</i>	ডকুমেন্ট খন ছপা হোৱাৰ পিছত স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onbeforeprint	<i>script</i>	ডকুমেন্ট প্ৰিন্ট কৰাৰ আগতে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onbeforeunload	<i>script</i>	ডকুমেন্টখন আনলোড কৰিবলৈ ওলোৱাৰ সময়ত স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onerror	<i>script</i>	কোনো ত্ৰুটি ঘটিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onhashchange	<i>script</i>	URL ৰ এংকৰ অংশত পৰিৱৰ্তন হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onload	<i>script</i>	পৃষ্ঠাটো লোড কৰা শেষ হোৱাৰ পিছত জুই লগাওক
onmessage	<i>script</i>	বাৰ্তা টিলালে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onoffline	<i>script</i>	ব্ৰাউজাৰে অফলাইন কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ononline	<i>script</i>	ব্ৰাউজাৰে অনলাইন কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onpagehide	<i>script</i>	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰী পৃষ্ঠাৰ পৰা আঁতৰি যায় তেতিয়া স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onpageshow	<i>script</i>	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰী য়ে পৃষ্ঠা এটালৈ নেভিগেট কৰে তেতিয়া স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onpopstate	<i>script</i>	উইণ্ডোৰ ইতিহাস সলনি হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onresize	<i>script</i>	ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডো পুনৰ আকাৰ দিয়া হ'লে জুই লগাওক
onstorage	<i>script</i>	ৱেব সংৰক্ষণ ক্ষেত্ৰ আপডেট কৰিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onunload	<i>script</i>	পৃষ্ঠা এটা আনলোড হোৱাৰ পিছত ফায়াৰ (বা ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডো বন্ধ কৰা হৈছে)

78.2 ঘটনাসমূহ ৰূপ (Form Events)

HTML প্ৰপত্ৰৰ ভিতৰত কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হোৱা ঘটনাসমূহ (প্ৰায় সকলো HTML উপাদানৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য, কিন্তু প্ৰকাৰ উপাদানত সৰ্বাধিক ব্যৱহৃত হয়):

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
onblur	script	উপাদানটোৱে মনোযোগ হেৰুওৱাৰ মুহূৰ্তত জুই লগায়
onchange	script	উপাদানটোৰ মূল্য সলনি হোৱাৰ মুহূৰ্তত জুই লগায়
oncontextmenu	script	প্ৰসংগ মেনু আৰম্ভ হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onfocus	script	উপাদানটোৱে মনোযোগ পোৱাৰ মুহূৰ্তত জুই লগায়
oninput	script	এটা উপাদানে ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট পালে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
oninvalid	script	এটা উপাদান অবৈধ হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onreset	script	প্ৰপত্ৰ এখনত ৰিছেট বুটাম ক্লিক কৰিলে জুই লগায়
onsearch	script	যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে সন্ধান ক্ষেত্ৰত কিবা লিখে তেতিয়া জুই লগায় (<ইনপুট="সন্ধান">)
onselect	script	এটা উপাদানত কিছুমান পাঠ বাহনি কৰাৰ পিছত জুই লগাওক
onsubmit	script	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে জুই লাগে

78.3 কীবোৰ্ড ঘটনাসমূহ (Keyboard Events)

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
onkeydown	script	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে চাবি এটা হেঁচা দিয়ে তেতিয়া জুই লগায়
onkeypress	script	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে চাবি এটা হেঁচা দিয়ে তেতিয়া জুই লগায়
onkeyup	script	যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা চাবি মুকলি কৰে তেতিয়া জুই লগায়

78.4 মাউচ ঘটনাসমূহ (Mouse Events)

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
onclick	script	মাউচএটাত জুই লগাউপাদানটোত ক্লিক কৰক
ondblclick	script	মাউচ এটাত জুই লগালে উপাদানটোত দুবাৰ ক্লিক কৰক

onmousedown	<i>script</i>	এটা উপাদানত মাউচ বুটাম এটা হেঁচি দিলে জুই লগায়
onmousemove	<i>script</i>	মাউচ পইন্টাৰএটা উপাদানৰ ওপৰেৰে চলাচল কৰিলে জুই লগায়
onmouseout	<i>script</i>	মাউচ পইন্টাৰ এটা উপাদানৰ পৰা ওলাই গ'লে জুই লগায়
onmouseover	<i>script</i>	মাউচ পইন্টাৰ এটা উপাদানৰ ওপৰেৰে চলাচল কৰিলে জুই লগায়
onmouseup	<i>script</i>	এটা উপাদানৰ ওপৰত মাউচ বুটাম এৰি দিলে জুই লগায়
onmousewheel	<i>script</i>	অৱনমিত। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে অনছইল বৈশিষ্ট্য ব্যৱহাৰ কৰক
onwheel	<i>script</i>	মাউচৰ চকা এটা উপাদানৰ ওপৰেৰে ওপৰলৈ বা তললৈ ঘূৰি গ'লে জুই লাগে

78.5 টানি নিয়া কাৰ্য (Drag Events)

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
ondrag	<i>script</i>	এটা উপাদান টানি নিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondragend	<i>script</i>	ড্ৰেগ অপাৰেচনৰ শেষত স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondragenter	<i>script</i>	এটা উপাদান বৈধ ড্ৰপ লক্ষ্যলৈ টানি নিয়া হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondragleave	<i>script</i>	এটা উপাদানে বৈধ ড্ৰপ লক্ষ্য এৰিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondragover	<i>script</i>	এটা উপাদান বৈধ ড্ৰপ লক্ষ্যৰ ওপৰেৰে টানি নিয়া হ'লে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondragstart	<i>script</i>	ড্ৰেগ অপাৰেচনৰ আৰম্ভণিতে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
ondrop	<i>script</i>	টানি নিয়া উপাদানটো বাদ দিলে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব
onscroll	<i>script</i>	এটা উপাদানৰ স্ক্ৰ'লবাৰ স্ক্ৰল কৰি থাকোতে স্ক্ৰিপ্ট চলাব লাগিব

78.6 ক্লিপবোৰ্ড ঘটনাসমূহ (Clipboard Events)

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
oncopy	<i>script</i>	যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা উপাদানৰ সমল প্রতিলিপি কৰে তেতিয়া জুই লগায়
oncut	<i>script</i>	যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা উপাদানৰ সমল কাটি দিয়ে তেতিয়া জুই লগায়
onpaste	<i>script</i>	যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা উপাদানত কিছু সমল পেষ্ট কৰে তেতিয়া জুই লগায়

78.7 মিডিয়া ঘটনাসমূহ (Media Events)

ভিডিঅ', ছবি আৰু অডিঅ'ৰ দৰে মাধ্যমৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হোৱা ঘটনাবোৰ (সকলো HTML উপাদানৰ বাবে প্ৰযোজ্য, কিন্তু মিডিয়া উপাদানবোৰত আটাইতকৈ সচৰাচৰ হয়, যেনে <audio>, <embed>, , <object>, আৰু <video>।)

পৰামৰ্শ: অধিক তথ্যৰ বাবে আমাৰ [HTML অডিঅ' আৰু ভিডিঅ' DOM ৰেফাৰেন্স](#) চাওক।

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
onabort	<i>script</i>	স্ক্রিপ্ট বাতিল কৰা হ'ব
oncanplay	<i>script</i>	ফাইল এটা চলিবলৈ সাজু হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেতিয়া ই আৰম্ভ কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত বাফাৰ কৰিছে)
oncanplaythrough	<i>script</i>	যেতিয়া ফাইল এটা বাফাৰিঙৰ বাবে স্থগিত নকৰাকৈ শেষলৈকে চলাব পাৰি তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
oncuechange	<i>script</i>	<track উপাদানএটাত কিউ সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
ondurationchange	<i>script</i>	মিডিয়াৰ দৈৰ্ঘ্য সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onemptied	<i>script</i>	কিবা বেয়া ঘটিলে আৰু ফাইলটো হঠাতে উপলব্ধ নহ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেনে অপ্রত্যাশিতভাৱে সংযোগ বিচ্ছিন্ন কৰা)
onended	<i>script</i>	যেতিয়া মিডিয়া শেষত উপনীত হয় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব ("শুনাৰ বাবে ধন্যবাদ"ৰ দৰে বাৰ্তাৰ বাবে এক উপযোগী ঘটনা)
onerror	<i>script</i>	ফাইল টো লোড হৈ থকাৰ সময়ত কোনো ত্রুটি ঘটিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onloadeddata	<i>script</i>	মিডিয়া ডাটা লোড হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onloadedmetadata	<i>script</i>	মেটা ডাটা (যেনে মাত্ৰা আৰু ম্যাদ) লোড হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onloadstart	<i>script</i>	যিকোনো বস্তু প্রকৃততে লোড কৰাৰ আগতে ফাইলটো লোড কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ দৰেই স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onpause	<i>script</i>	যেতিয়া মিডিয়াব্যৱহাৰকাৰীৰ দ্বাৰা বা প্রোগ্রামিকভাৱে বিৰাম দিয়া হয় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onplay	<i>script</i>	যেতিয়া মিডিয়া বজোৱা আৰম্ভ কৰিবলৈ সাজু হয় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onplaying	<i>script</i>	যেতিয়া মিডিয়াই প্রকৃততে বজোৱা আৰম্ভ কৰে তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onprogress	<i>script</i>	ব্ৰাউজাৰে মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া চলি থাকিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onratechange	<i>script</i>	প্লেবেকৰ হাৰ সলনি হ'লে প্ৰতিবাৰ স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেনে যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ধীৰ গতি বা দ্ৰুত ফৰৱাৰ্ড মোডলৈ সলনি কৰে)
onseeked	<i>script</i>	বিচৰা বৈশিষ্ট্যটো মিছা বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব যি য়ে দেখুৱায় যে বিচৰা টো সমাপ্ত হৈছে
onseeking	<i>script</i>	বিচৰা বৈশিষ্ট্যটো সত্য লৈ ছেট কৰিলে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব যি য়ে দেখুৱায় যে বিচৰাটো সক্ৰিয়
onstalled	<i>script</i>	যেতিয়া ব্ৰাউজাৰে যিকোনো কাৰণতে মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ অক্ষম হয় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব
onsuspend	<i>script</i>	মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰোঁতে চলিব লগা স্ক্রিপ্টযিকোনো কাৰণতে সম্পূৰ্ণৰূপে লোড কৰাৰ আগতে বন্ধ কৰা হয়
ontimeupdate	<i>script</i>	প্লেয়িং অৱস্থান সলনি হ'লে স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব (যেনে যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে মিডিয়াৰ এটা পৃথক বিন্দুলৈ দ্ৰুতগতিত আগবাঢ়ে)
onvolumechange	<i>script</i>	ভলিউম সলনি কৰাৰ সময়ত স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব যি (ভলিউমটো "মিউট" লৈ ছেট কৰা অন্তৰ্ভুক্ত)
onwaiting	<i>script</i>	যেতিয়া মিডিয়া বৈ যায় তেতিয়া স্ক্রিপ্ট চলাব লাগিব কিন্তু পুনৰ আৰম্ভ হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে (যেনে যেতিয়া মিডিয়াঅধিক ডাটা বাফাৰ কৰিবলৈ বিৰাম দিয়ে)

78.8 Misc ঘটনাসমূহ (Misc Events)

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
ontoggle	<i>script</i>	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে <details> উপাদান খোলে বা বন্ধ কৰিলে জুই লগায়

79 HTML Canvas Reference

79.1 HTML Canvas Reference

HTML `<canvas>` টেগটো গ্রাফিক্স আঁকিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, ফ্লাইত, স্ক্ৰিপ্টিংৰ জৰিয়তে (সাধাৰণতে JavaScript)।

`<canvas>` বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, অনুগ্রহ কৰি আমাৰ [HTML কেনভাছ টিউটোৰিয়েল](#) পঢ়ক।

79.2 ৰং, ষ্টাইল আৰু ছাঁ (Colors, Styles, and Shadows)

সম্পত্তি (Property)	বিৱৰণ (Description)
<code>fillStyle</code>	অংকন পূৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহৃত ৰং, গ্ৰেডিয়েন্ট বা <code>pattern</code> ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>strokeStyle</code>	ষ্ট্ৰোকৰ বাবে ব্যৱহৃত ৰং, গ্ৰেডিয়েন্ট বা <code>pattern</code> ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>shadowColor</code>	ছাঁৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ৰং ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>shadowBlur</code>	ছাঁৰ বাবে অস্পষ্টস্তৰ ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>shadowOffsetX</code>	আকৃতিৰ পৰা ছাঁৰ পথালি দূৰত্ব নিৰ্ধাৰণ বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>shadowOffsetY</code>	আকৃতিৰ পৰা ছাঁৰ উলম্ব দূৰত্ব নিৰ্ধাৰণ বা ঘূৰাই দিয়ে
পদ্ধতি (Method)	বিৱৰণ (Description)
<code>createLinearGradient()</code>	এক বৈখিক গ্ৰেডিয়েন্ট সৃষ্টি কৰে (Canvas সমলত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ)
<code>createPattern()</code>	নিৰ্ধাৰিত দিশত এটা নিৰ্দিষ্ট উপাদান পুনৰাবৃত্তি কৰে
<code>createRadialGradient()</code>	ৰেডিয়েল/বৃত্তাকাৰ গ্ৰেডিয়েন্ট এটা সৃষ্টি কৰে (Canvas সমলত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ)
<code>addColorStop()</code>	ৰংবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে আৰু গ্ৰেডিয়েন্ট অবজেক্ট এটাত অৱস্থান বন্ধ কৰে

79.3 শাৰী শৈলী (Line Styles)

সম্পত্তি	বিৱৰণ
<code>lineCap</code>	এটা শাৰীৰ বাবে অন্তিম কেপৰ শৈলী ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>lineJoin</code>	দুটা শাৰী মিলিত হ'লে সৃষ্টি কৰা কোণৰ প্ৰকাৰ ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>lineWidth</code>	বৰ্তমান ৰেখাৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ বা ঘূৰাই দিয়ে
<code>miterLimit</code>	সৰ্বাধিক মিটাৰৰ দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ধাৰণ বা ঘূৰাই দিয়ে

79.4 আয়তক্ষেত্রসমূহ (Rectangles)

পদ্ধতি	বিৱৰণ
rect()	এটা আয়ত ক্ষেত্র সৃষ্টি কৰে
fillRect()	"filled" আয়ত এটা আঁকিছে
strokeRect()	এটা আয়ত অংকন কৰক (কোনো filled নহয়)
clearRect()	নির্দিষ্ট পিক্সেলসমূহ এটা নির্দিষ্ট আয়তৰ ভিতৰত পৰিষ্কাৰ কৰে

79.5 পথসমূহ (Paths)

পদ্ধতি	বিৱৰণ
fill()	বৰ্তমান অংকন পূৰণ কৰে (পথ)
stroke()	আপুনি নির্ধাৰণ কৰা পথটো প্রকৃততে আঁকিছে
beginPath()	এটা পথ আৰম্ভ কৰে, বা বৰ্তমান পথ বিছেট কৰে
moveTo()	পথটো Canvas ৰ নির্ধাৰিত বিন্দুলৈ স্থানান্তৰ কৰে, কোনো ৰেখা সৃষ্টি নকৰাকৈ
closePath()	বৰ্তমান বিন্দুৰ পৰা আৰম্ভণি বিন্দুলৈ এটা পথ সৃষ্টি কৰে
lineTo()	এটা নতুন বিন্দু যোগ কৰে আৰু কেন্দ্ৰৰ অন্তিম নির্ধাৰিত বিন্দুৰ পৰা সেই বিন্দুলৈ এটা ৰেখা সৃষ্টি কৰে
clip()	মূল Canvas ৰ পৰা যিকোনো আকৃতি আৰু আকাৰৰ এটা অঞ্চল ক্লিপ কৰে
quadraticCurveTo()	এটা দ্বিঘাত বেজিয়াৰ বক্র সৃষ্টি কৰে
bezierCurveTo()	এটা ঘন বেজিয়াৰ বক্র সৃষ্টি কৰে
arc()	এটা আর্ক/বক্র সৃষ্টি কৰে (বৃত্ত, বা বৃত্তৰ অংশ সৃষ্টি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়)
arcTo()	দুটা স্পর্শকাতৰৰ মাজত এটা আর্ক/বক্র সৃষ্টি কৰে
isPointInPath()	নির্ধাৰিত বিন্দুটো বৰ্তমান পথত থাকিলে সত্য ঘূৰাই দিয়ে, অন্যথা মিছা

79.6 ৰূপান্তৰসমূহ (Transformations)

পদ্ধতি	বিৱৰণ
scale()	বৰ্তমানৰ অংকন ডাঙৰ বা সৰু স্কেল কৰে
rotate()	বৰ্তমান অংকন ঘূৰাই দিয়ে
translate()	Canvas ত (0,0) অৱস্থান পুনৰ মেপ কৰক
transform()	অংকনৰ বাবে বৰ্তমান ৰূপান্তৰ মেট্ৰিক্স সলনি কৰে
setTransform()	বৰ্তমান ৰূপান্তৰপৰিচয় মেট্ৰিক্সলৈ বিছেট কৰে। তাৰ পিছত পৰিৱৰ্তন চলায়()

79.7 লিখনী (Text)

সম্পত্তি	বিৱৰণ
font	পাঠ সমলৰ বাবে বৰ্তমান ফন্টৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ছেট বা ঘূৰাই দিয়া হ'ব
textAlign	পাঠ সমলৰ বাবে বৰ্তমান সংৰেখন ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক
textBaseline	পাঠ অংকন কৰোঁতে ব্যৱহৃত বৰ্তমান পাঠ ৰবেচলাইন ছেট বা ঘূৰাই দিয়া
পদ্ধতি	বিৱৰণ
fillText()	Canvas ত "পূৰ্ণ" পাঠ অংকন কৰে
strokeText()	Canvas ত পাঠ অংকন কৰক (কোনো ভৰ্তি নহয়)
measureText()	নিৰ্ধাৰিত পাঠৰ প্ৰস্থ থকা অবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে

79.8 ছবি অংকন (Image Drawing)

পদ্ধতি বিৱৰণ

drawImage()	Canvas ত ছবি, Canvas বা ভিডিঅ' আঁকিব
--------------------	--------------------------------------

79.9 পিক্সেল মেনিপুলেচন (Pixel Manipulation)

সম্পত্তি	বিৱৰণ
width	ছবিডাটা অবজেক্ট এটাৰ প্ৰস্থ ঘূৰাই দিয়ে
height	এটা ইমেজডাটা অবজেক্টৰ উচ্চতা ঘূৰাই দিয়ে
data	নিৰ্ধাৰিত ছবিডাটা অবজেক্টৰ ছবি তথ্য থকা অবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে
পদ্ধতি	বিৱৰণ
createImageData()	এটা নতুন, খালী ইমেজডাটা অবজেক্ট সৃষ্টি কৰে
getImageData()	এটা ইমেজডাটা অবজেক্ট ঘূৰাই দিয়ে যি নিৰ্দিষ্ট আয়তৰ বাবে পিক্সেল ডাটা Canvas ত প্ৰতিলিপি কৰে
putImageData()	ছবিৰ তথ্য (এটা নিৰ্দিষ্ট ইমেজডাটা অবজেক্টৰ পৰা) পুনৰ Canvas ত ৰাখে

79.10 ৰচনা কৰা (Compositing)

সম্পত্তি	বিৱৰণ
globalAlpha	অংকনৰ বৰ্তমান আলফা বা স্বচ্ছতাৰ মান নিৰ্ধাৰণ বা ঘূৰাই দিয়া
globalCompositeOperation	এটা নতুন ছবি কেনেদৰে এটা বিদ্যমান ছবিত অংকন কৰা হয় ছেট বা ঘূৰাই দিয়ে

79.11 অন্যান্য (Other)

পদ্ধতি	বিবরণ
save()	বর্তমান প্রসংগৰ অৱস্থা সংৰক্ষণ কৰে
restore()	পূৰ্বতে সংৰক্ষিত পথ অৱস্থা আৰু গুণাগুণসমূহ ঘূৰাই দিয়ে
createEvent()	
getContext()	
toDataURL()	

80 HTML অডিঅ'/ভিডিঅ' DOM Reference

80.1 HTML অডিঅ' আৰু ভিডিঅ' DOM Reference

HTML5 DOM-ত `<audio>` আৰু `<video>` উপাদানৰ বাবে পদ্ধতি, বৈশিষ্ট্য আৰু ঘটনা আছে।

80.2 HTML অডিঅ'/ভিডিঅ' পদ্ধতি

পদ্ধতি	বিৱৰণ
<code>addTextTrack()</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ত এটা নতুন পাঠ ট্ৰেক যোগ কৰে
<code>canPlayType()</code>	ব্ৰাউজাৰে নিৰ্ধাৰিত অডিঅ'/ভিডিঅ' প্ৰকাৰ বজাব পাৰিবনে পৰীক্ষা কৰে
<code>load()</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ' উপাদানপুনৰ লোড কৰক
<code>play()</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ' চলা আৰম্ভ কৰে
<code>pause()</code>	বৰ্তমানে চলি থকা অডিঅ'/ভিডিঅ'টো বিৰাম দিয়ে

80.3 HTML অডিঅ'/ভিডিঅ' বৈশিষ্ট্য

সম্পত্তি	বিৱৰণ
<code>audioTracks</code>	উপলব্ধ অডিঅ' ট্ৰেকপ্ৰতিনিধিত্ব কৰা এটা অডিঅ' ট্ৰেকলিষ্ট অবজেক্ট ঘূৰাই দিয়ে
<code>autoplay</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ' লোড হোৱাৰ লগে লগে চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিব নে নাই ছেট বা বিটাৰ্ণ কৰে
<code>buffered</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ বাফাৰ কৰা অংশসমূহ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা টাইমৰেঞ্জঅবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে
<code>controller</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ বৰ্তমানমিডিয়া নিয়ন্ত্ৰকক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা মিডিয়াকন্ট্ৰোলাৰ অবজেক্টটো ঘূৰাই দিয়ে
<code>controls</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ই নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে নে নাই ছেট বা বিটাৰ্ণ কৰে (যেনে প্লে/পজ ইত্যাদি)
<code>crossOrigin</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ চি.ও.আৰ.এছ. ছেটিংছ ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক
<code>currentSrc</code>	বৰ্তমান অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ URL ঘূৰাই দিয়ে
<code>currentTime</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ত বৰ্তমানপ্লেবেক অৱস্থান ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক (ছেকেণ্ডত)
<code>defaultMuted</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ' ডিফল্টভাৱে মিউট কৰা হ'ব নে নাই ছেট বা বিটাৰ্ণ
<code>defaultPlaybackRate</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ' প্লেবেকৰ ডিফল্ট গতি ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক
<code>duration</code>	বৰ্তমান অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ দৈৰ্ঘ্য ঘূৰাই দিয়ে (ছেকেণ্ডত)
<code>ended</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ প্লেবেক সমাপ্ত হৈছে নে নাই ঘূৰাই দিয়ে
<code>error</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ ত্ৰুটি অৱস্থা প্ৰতিনিধিত্ব কৰা এটা মিডিয়াত্ৰুটি অবজেক্ট ঘূৰাই দিয়ে
<code>loop</code>	অডিঅ'/ভিডিঅ' শেষ হ'লে পুনৰ আৰম্ভ হ'ব নে নাই ছেট বা ঘূৰাই দিব

mediaGroup	অডিঅ'/ভিডিঅ' গোটটো সংহতি বা ঘূৰাই দিয়া (একাধিক অডিঅ'/ভিডিঅ' উপাদান লিংক কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়)
muted	অডিঅ'/ভিডিঅ' মিউট কৰা হ'ব নে নাই ছেট বা ৰিটাৰ্ণ কৰে
networkState	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ বৰ্তমান নেটৱৰ্ক অৱস্থা ঘূৰাই দিয়ে
paused	অডিঅ'/ভিডিঅ' স্থগিত কৰা হ'ব নে নাই ঘূৰাই দিয়ে
playbackRate	অডিঅ'/ভিডিঅ' প্লেবেকৰ গতি ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক
played	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ প্লে কৰা অংশবোৰৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা টাইমবেঞ্জঅবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে
preload	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে অডিঅ'/ভিডিঅ' লোড কৰা উচিত নে নহয় ছেট বা ৰিটাৰ্ণ কৰে
readyState	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ বৰ্তমান সাজু অৱস্থা ঘূৰাই দিয়ে
seekable	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ সন্ধানযোগ্য অংশসমূহ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা টাইমবেঞ্জঅবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে
seeking	ব্যৱহাৰকাৰীয়ে বৰ্তমানে অডিঅ'/ভিডিঅ'ত বিচাৰি আছে নে নাই ঘূৰাই দিয়ে
src	অডিঅ'/ভিডিঅ' উপাদানৰ বৰ্তমান উৎস ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক
startDate	বৰ্তমান সময় অফছেট প্ৰতিনিধিত্ব কৰা তাৰিখ অবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে
textTracks	উপলব্ধ পাঠ ট্ৰেকসমূহ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা টেক্সটট্ৰেকলিষ্ট অবজেক্ট এটা ঘূৰাই দিয়ে
videoTracks	উপলব্ধ ভিডিঅ' ট্ৰেকসমূহ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা এটা ভিডিঅ'ট্ৰেকলিষ্ট অবজেক্ট ঘূৰাই দিয়ে
volume	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ ভলিউম ছেট বা ঘূৰাই দিয়ক

80.4 HTML অডিঅ'/ভিডিঅ' ঘটনাসমূহ (Events)

ঘটনা	বিৱৰণ
abort	অডিঅ'/ভিডিঅ' লোড কৰা বাতিল হ'লে জুই লগাওক
canplay	ব্ৰাউজাৰে অডিঅ'/ভিডিঅ' চলা আৰম্ভ কৰিব পাৰিলে জুই লগাওক
canplaythrough	যেতিয়া ব্ৰাউজাৰে বাফাৰিংৰ বাবে বৈ নোযোৱাকৈ অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ জৰিয়তে প্লে কৰিব পাৰে তেতিয়া জুই লগাওক
durationchange	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ ম্যাদ সলনি হ'লে জুই লগাওক
emptied	বৰ্তমান প্লেলিষ্ট খালী থাকিলে জুই লগাওক
ended	বৰ্তমান প্লেলিষ্ট সমাপ্ত হ'লে জুই লগাওক
error	অডিঅ'/ভিডিঅ' লোড কৰাৰ সময়ত কোনো ত্ৰুটি ঘটিলে জুই লগাওক
loadeddata	ব্ৰাউজাৰে অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ বৰ্তমান স্ৰেফ লোড কৰিলে জুই লগাওক
loadedmetadata	যেতিয়া ব্ৰাউজাৰে অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ বাবে মেটা ডাটা লোড কৰে তেতিয়া জুই লগায়
loadstart	ব্ৰাউজাৰে অডিঅ'/ভিডিঅ' বিচাৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে জুই লগায়

pause	অডিঅ'/ভিডিঅ' স্থগিত ৰাখিলে জুই লগাওক
play	যেতিয়া অডিঅ'/ভিডিঅ' আৰম্ভ কৰা হয় বা আৰু স্থগিত কৰা নহয় তেতিয়া জুই লগাওক
playing	বাফাৰিং ৰখাৰ বাবে বিৰাম দিয়া বা বন্ধ কৰাৰ পিছত অডিঅ'/ভিডিঅ' চলি থাকিলে জুই লগায়
progress	ব্ৰাউজাৰে অডিঅ'/ভিডিঅ' ডাউনলোড কৰি থাকোতে জুই লগায়
ratechange	অডিঅ'/ভিডিঅ'ৰ প্লেয়িং গতি সলনি হ'লে জুই লগাওক
seeked	অডিঅ'/ভিডিঅ'ত ব্যৱহাৰকাৰীয়ে নতুন স্থানলৈ যোৱা/এৰি যোৱা সমাপ্ত কৰিলে জুই লগাওক
seeking	যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে অডিঅ'/ভিডিঅ'ত এটা নতুন স্থিতিলৈ যোৱা/এৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে তেতিয়া জুই লগায়
stalled	ব্ৰাউজাৰে মিডিয়া ডাটা প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি থাকোতে জুই লগায়, কিন্তু ডাটা উপলব্ধ নহয়
suspend	যেতিয়া ব্ৰাউজাৰে ইচ্ছাকৃতভাৱে মিডিয়া ডাটা নাপায় তেতিয়া জুই লগায়
timeupdate	বৰ্তমান প্লেবেক অৱস্থান সলনি হ'লে জুই লগাওক
volumechange	ভলিউম সলনি হ'লে জুই
waiting	ভিডিঅ'টো বন্ধ হ'লে জুই লগায় কিয়নো ই ফ্ৰেমটো বাফাৰ কৰিব লাগিব

81 HTML আখৰ সংহতিসমূহ (Character Sets)

81.1 সাধাৰণ HTML আখৰ সংহতিসমূহ

HTML5-ত সংহতি কৰা অবিকল্পিত বৰ্ণটো হৈছে UTF-8।

ভালদৰে চাবলৈ, আমাৰ সম্পূৰ্ণ HTML আখৰ ছেট ৰেফাৰেন্স চাওক।

সংখ্যা	ASCII	ANSI	8859-1	UTF-8	বিৱৰণ	Description
32					স্থান	space
33	!	!	!	!	বিস্ময়বোধক চিহ্ন	exclamation mark
34	"	"	"	"	উদ্ধৃতি চিহ্ন	quotation mark
35	#	#	#	#	সংখ্যাচিহ্ন	number sign
36	\$	\$	\$	\$	ডলাৰ চিহ্ন	dollar sign
37	%	%	%	%	শতাংশ চিহ্ন	percent sign
38	&	&	&	&	এম্পাৰচেণ্ড	ampersand
39	'	'	'	'	এপষ্ট্ৰোফ	apostrophe
40	((((বাওঁ ফালৰ বন্ধন	left parenthesis
41))))	সোঁ ফালৰ বন্ধন	right parenthesis
42	*	*	*	*	নক্ষত্ৰ	asterisk
43	+	+	+	+	যোগ চিহ্ন	plus sign
44	,	,	,	,	কমা	comma
45	-	-	-	-	হাইফেন-বিয়োগ	hyphen-minus
46	সম্পূৰ্ণ বন্ধ	full stop
47	/	/	/	/	কঠিন	solidus
48	0	0	0	0	অংক শূন্য	digit zero
49	1	1	1	1	এক অংক	digit one
50	2	2	2	2	অংক দুই	digit two
51	3	3	3	3	অংক তিনি	digit three
52	4	4	4	4	অংক চাৰি	digit four
53	5	5	5	5	অংক পাঁচ	digit five
54	6	6	6	6	অংক ছয়	digit six
55	7	7	7	7	অংক সাত	digit seven
56	8	8	8	8	অংক আঠ	digit eight

57	9	9	9	9	অংক ন	digit nine
58	:	:	:	:	মলাশয়	colon
59	;	;	;	;	ছেমিকলন	semicolon
60	<	<	<	<	চিহ্নতকৈ কম	less-than sign
61	=	=	=	=	চিহ্নৰ সমান	equals sign
62	>	>	>	>	চিহ্নতকৈ ডাঙৰ	greater-than sign
63	?	?	?	?	প্ৰশ্নবোধক চিহ্ন	question mark
64	@	@	@	@	বাণিজ্যিক এট	commercial at
65	A	A	A	A	লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A
66	B	B	B	B	লেটিন আখৰ বি	Latin capital letter B
67	C	C	C	C	লেটিন আখৰ চি	Latin capital letter C
68	D	D	D	D	লেটিন আখৰ ডি	Latin capital letter D
69	আৰু	আৰু	আৰু	আৰু	লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E
70	F	F	F	F	লেটিন আখৰ এফ	Latin capital letter F
71	G	G	G	G	লেটিন আখৰ জি	Latin capital letter G
72	H	H	H	H	লেটিন আখৰ এইচ	Latin capital letter H
73	মই	মই	মই	মই	লেটিন আখৰ আই	Latin capital letter I
74	J	J	J	J	লেটিন আখৰ জে	Latin capital letter J
75	K	K	K	K	লেটিন আখৰ কে	Latin capital letter K
76	L	L	L	L	লেটিন আখৰ এল	Latin capital letter L
77	M	M	M	M	লেটিন আখৰ এম	Latin capital letter M
78	N	N	N	N	লেটিন আখৰ এন	Latin capital letter N
79	বা	বা	বা	বা	লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O
80	P	P	P	P	লেটিন আখৰ পি	Latin capital letter P
81	Q	Q	Q	Q	লেটিন আখৰ প্ৰশ্ন	Latin capital letter Q
82	R	R	R	R	লেটিন আখৰ আৰ	Latin capital letter R
83	S	S	S	S	লেটিন আখৰ এছ	Latin capital letter S
84	T	T	T	T	লেটিন আখৰ টি	Latin capital letter T
85	মাজতে	মাজতে	মাজতে	মাজতে	লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U
86	ইন	ইন	ইন	ইন	লেটিন আখৰ ভি	Latin capital letter V
87	ইন	ইন	ইন	ইন	লেটিন আখৰ ডব্লিউ	Latin capital letter W
88	X	X	X	X	লেটিন আখৰ এক্স	Latin capital letter X

89	আৰু	আৰু	আৰু	আৰু	লেটিন আখৰ ৰাই	Latin capital letter Y
90	লগত	লগত	লগত	লগত	লেটিন আখৰ জেড	Latin capital letter Z
91	[[[[বাওঁ বৰ্গ বন্ধনী	left square bracket
92	\	\	\	\	বিভাৰ্চ ছলিডাছ	reverse solidus
93]]]]	সোঁ বৰ্গ বন্ধনী	right square bracket
94	^	^	^	^	চাৰ্ক্লেফ্লেক্স উচ্চাৰণ	circumflex accent
95	_	_	_	_	নিম্ন বেখা	low line
96	`	`	`	`	তীব্ৰ উচ্চাৰণ	grave accent
97	a	a	a	a	লেটিন সৰু আখৰ এটা	Latin small letter a
98	b	b	b	b	লেটিন সৰু আখৰ খ	Latin small letter b
99	c	c	c	c	লেটিন সৰু আখৰ গ	Latin small letter c
100	d	d	d	d	লেটিন সৰু আখৰ ঘ	Latin small letter d
101	আৰু	আৰু	আৰু	আৰু	লেটিন সৰু আখৰ ই	Latin small letter e
102	f	f	f	f	লেটিন সৰু আখৰ চ	Latin small letter f
103	g	g	g	g	লেটিন সৰু আখৰ জি	Latin small letter g
104	h	h	h	h	লেটিন সৰু আখৰ এইচ	Latin small letter h
105	মই	মই	মই	মই	লেটিন সৰু আখৰ আই	Latin small letter i
106	j	j	j	j	লেটিন সৰু আখৰ জে	Latin small letter j
107	k	k	k	k	লেটিন সৰু আখৰ কে	Latin small letter k
108	l	l	l	l	লেটিন সৰু আখৰ এল	Latin small letter l
109	m	m	m	m	লেটিন সৰু আখৰ এম	Latin small letter m
110	n	n	n	n	লেটিন সৰু আখৰ এন	Latin small letter n
111	বা	বা	বা	বা	লেটিন সৰু আখৰ অ	Latin small letter o
112	p	p	p	p	লেটিন সৰু আখৰ প্	Latin small letter p
113	q	q	q	q	লেটিন সৰু আখৰ প্ৰশ্ন	Latin small letter q
114	r	r	r	r	লেটিন সৰু আখৰ আৰ	Latin small letter r
115	s	s	s	s	লেটিন সৰু আখৰ	Latin small letter s
116	t	t	t	t	লেটিন সৰু আখৰ টি	Latin small letter t
117	মাজতে	মাজতে	মাজতে	মাজতে	লেটিন সৰু আখৰ ইউ	Latin small letter u
118	ইন	ইন	ইন	ইন	লেটিন সৰু আখৰ বনাম	Latin small letter v
119	ইন	ইন	ইন	ইন	লেটিন সৰু আখৰ ডব্লিউ	Latin small letter w
120	x	x	x	x	লেটিন সৰু আখৰ এক্স	Latin small letter x

121	আৰু	আৰু	আৰু	আৰু	লেটিন সৰু আখৰ ৰাই	Latin small letter y
122	লগত	লগত	লগত	লগত	লেটিন সৰু আখৰ জেড	Latin small letter z
123	{	{	{	{	বাওঁ কোঁকড়া বন্ধনী	left curly bracket
124					উলম্ব ৰেখা	vertical line
125	}	}	}	}	সোঁ কোঁকড়া বন্ধনী	right curly bracket
126	~	~	~	~	টাইল্ড	tilde
127	ৰ					
128		€			ইউৰো চিহ্ন	euro sign
129		?	?	?	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
130		'			একক নিম্ন-9 উদ্ধৃতি চিহ্ন	single low-9 quotation mark
131		f			হুকৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ এফ	Latin small letter f with hook
132		"			দুগুণ নিম্ন-9 উদ্ধৃতি চিহ্ন	double low-9 quotation mark
133		...			পথালি উপবৃত্ত	horizontal ellipsis
134		†			খঞ্জৰ	dagger
135		‡			ডাবল ডেগাৰ	double dagger
136		^			পৰিবৰ্তনকাৰী আখৰ চাৰ্কামফ্লেক্স উচ্চাৰণ	modifier letter circumflex accent
137		‰			প্ৰতি হাজাৰ চিহ্ন	per mille sign
138		Š			কেৰনৰ সৈতে লেটিন আখৰ এছ	Latin capital letter S with caron
139		◁			একক বাওঁ-আঙুলিয়াই দিয়া কোণ উদ্ধৃতি চিহ্ন	single left-pointing angle quotation mark
140		Œ			লেটিন লিগাৰ অই	Latin capital ligature OE
141		?	?	?	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
142		Ž			কেৰনৰ সৈতে লেটিন আখৰ জেড	Latin capital letter Z with caron
143		?	?	?	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
144		?	?	?	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
145		'			বাওঁ একক উদ্ধৃতি চিহ্ন	left single quotation mark
146		'			সোঁ একক উদ্ধৃতি চিহ্ন	right single quotation mark
147		"			বাওঁফালৰ দ্বৈত উদ্ধৃতি চিহ্ন	left double quotation mark
148		"			সোঁ দ্বৈত উদ্ধৃতি চিহ্ন	right double quotation mark
149		•			বুলেট	bullet
150		–			ডেশ্বত	en dash
151		—			ডেশ্বত	em dash

152	~			সবু টাইল্ড	small tilde
153	™			ট্রেড মাৰ্ক চিহ্ন	trade mark sign
154	š			কেৰনৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ	Latin small letter s with caron
155	›			একক সোঁ-আঙুলিয়াই দিয়া কোণ উদ্ধৃতি চিহ্ন	single right-pointing angle quotation mark
156	œ			লেটিন সবু লিগাৰ অ'	Latin small ligature oe
157	Ⓢ	Ⓢ	Ⓢ	ব্যৱহৃত নহয়	NOT USED
158	ž			কেৰনৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ জেড	Latin small letter z with caron
159	ÿ			ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ ৰাই	Latin capital letter Y with diaeresis
160				নো-ব্ৰেক স্থান	no-break space
161	¡	¡	¡	ওলোটা বিস্ময়বোধক চিহ্ন	inverted exclamation mark
162	¢	¢	¢	চেণ্ট চিহ্ন	cent sign
163	£	£	£	পাউণ্ড চিহ্ন	pound sign
164	¤	¤	¤	মুদ্রা চিহ্ন	currency sign
165	¥	¥	¥	য়েন চিহ্ন	yen sign
166				ভঙা দণ্ডিকা	broken bar
167	§	§	§	শাখা চিহ্ন	section sign
168	¨	¨	¨	ডায়েৰেচিছ	diaeresis
169	©	©	©	স্বত্বাধিকাৰ চিহ্ন	copyright sign
170	ª	ª	ª	প্ৰীসুলভ অৰ্ডিনেল সূচক	feminine ordinal indicator
171	«	«	«	বাওঁফালৰ পৰা আঙুলিয়াই দিয়া দ্বৈত কোণৰ উদ্ধৃতি চিহ্ন	left-pointing double angle quotation mark
172	¬	¬	¬	স্বাক্ষৰ নহয়	not sign
173				কোমল হাইফেন	soft hyphen
174	®	®	®	পঞ্জীভুক্ত চিহ্ন	registered sign
175	-	-	-	মেফ্ৰন	macron
176	°	°	°	ডিগ্ৰী চিহ্ন	degree sign
177	±	±	±	যোগ-বিয়োগ চিহ্ন	plus-minus sign
178	²	²	²	চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট দুই	superscript two
179	³	³	³	চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট তিনি	superscript three
180	´	´	´	তীব্ৰ উচ্চাৰণ	acute accent
181	µ	µ	µ	মাইক্ৰ' চিহ্ন	micro sign

182	¶	¶	¶	পিলক্ৰো চিহ্ন	pilcrow sign
183	.	.	.	মাজৰ বিন্দু	middle dot
184	¸	¸	¸	চেডিলা	cedilla
185	¹	¹	¹	এক	superscript one
186	♂	♂	♂	পুৰুষসুলভ অৰ্ডিনেল সূচক	masculine ordinal indicator
187	»	»	»	সোঁফালৰ দ্বৈত কোণৰ উদ্ধৃতি চিহ্ন	right-pointing double angle quotation mark
188	¼	¼	¼	অশ্লীল ভগ্নাংশ এক চতুৰ্থাংশ	vulgar fraction one quarter
189	½	½	½	অশ্লীল ভগ্নাংশ এক আধা	vulgar fraction one half
190	¾	¾	¾	অশ্লীল ভগ্নাংশ তিনি চতুৰ্থাংশ	vulgar fraction three quarters
191	¿	¿	¿	ওলোটো প্ৰশ্নবোধক চিহ্ন	inverted question mark
192	À	À	À	লেটিন আখৰ এ উইথ গ্ৰেভ	Latin capital letter A with grave
193	Á	Á	Á	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A with acute
194	Â	Â	Â	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A with circumflex
195	Ã	Ã	Ã	লেটিন আখৰ এ উইথ টাইল্ড	Latin capital letter A with tilde
196	Ä	Ä	Ä	লেটিন আখৰ এ উইথ ডায়েৰেচিছ	Latin capital letter A with diaeresis
197	Å	Å	Å	ওপৰত আঙুঠিখকা লেটিন আখৰ এ	Latin capital letter A with ring above
198	Æ	Æ	Æ	লেটিন আখৰ এই	Latin capital letter AE
199	Ç	Ç	Ç	চেডিলাৰ সৈতে লেটিন আখৰ চি	Latin capital letter C with cedilla
200	È	È	È	কবৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with grave
201	É	É	É	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with acute
202	Ê	Ê	Ê	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with circumflex
203	Ë	Ë	Ë	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ ই	Latin capital letter E with diaeresis
204	Ì	Ì	Ì	লেটিন আখৰ মই কবৰৰ সৈতে	Latin capital letter I with grave
205	Í	Í	Í	লেটিন আখৰ মই তীব্ৰৰ সৈতে	Latin capital letter I with acute
206	Î	Î	Î	লেটিন কেপিটেল লেটাৰ আই উইথ চাৰ্কমফ্লেক্স	Latin capital letter I with circumflex
207	Ï	Ï	Ï	লেটিন কেপিটেল লেটাৰ আই উইথ ডায়েৰেচিছ	Latin capital letter I with diaeresis
208	Ð	Ð	Ð	লেটিন আখৰ ইথ	Latin capital letter Eth

209	Ñ	Ñ	Ñ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন আখৰ এন	Latin capital letter N with tilde
210	Ò	Ò	Ò	কবৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with grave
211	Ó	Ó	Ó	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with acute
212	஠	஠	஠	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with circumflex
213	Õ	Õ	Õ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with tilde
214	஠	஠	஠	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with diaeresis
215	×	×	×	পূৰণ চিহ্ন	multiplication sign
216	஠	஠	஠	ষ্ট্ৰোকৰ সৈতে লেটিন আখৰ অ	Latin capital letter O with stroke
217	Ù	Ù	Ù	লেটিন আখৰ ইউ কবৰৰ সৈতে	Latin capital letter U with grave
218	Ú	Ú	Ú	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U with acute
219	Û	Û	Û	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U with circumflex
220	Ü	Ü	Ü	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন আখৰ ইউ	Latin capital letter U with diaeresis
221	Ȳ	Ȳ	Ȳ	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন আখৰ ৰাই	Latin capital letter Y with acute
222	Ƨ	Ƨ	Ƨ	লেটিন আখৰ থৰ্ন	Latin capital letter Thorn
223	ß	ß	ß	লেটিন সৰু আখৰ তীক্ষ্ণ	Latin small letter sharp s
224	À	À	À	লেটিন সৰু আখৰ এটা কবৰৰ সৈতে	Latin small letter a with grave
225	Á	Á	Á	লেটিন সৰু আখৰ এটা তীব্ৰৰ সৈতে	Latin small letter a with acute
226	Ā	Ā	Ā	লেটিন সৰু আখৰ এটা চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে	Latin small letter a with circumflex
227	ã	ã	ã	লেটিন সৰু আখৰ এটা টাইল্ডৰ সৈতে	Latin small letter a with tilde
228	ä	ä	ä	লেটিন সৰু আখৰ এটা ডায়েৰেচিছৰ সৈতে	Latin small letter a with diaeresis
229	Ȧ	Ȧ	Ȧ	ওপৰত আঙুঠি থকা লেটিন সৰু আখৰ	Latin small letter a with ring above
230	æ	æ	æ	লেটিন সৰু আখৰ ৰ পৰা	Latin small letter ae
231	ç	ç	ç	চেডিলাৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ গ	Latin small letter c with cedilla
232	È	È	È	লেটিন সৰু আখৰ ই কবৰৰ সৈতে	Latin small letter e with grave
233	É	É	É	লেটিন সৰু আখৰ ই তীব্ৰৰ সৈতে	Latin small letter e with acute
234	Ē	Ē	Ē	চাৰ্কমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ ই	Latin small letter e with circumflex
235	Ë	Ë	Ë	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন সৰু আখৰ ই	Latin small letter e with diaeresis

236	নিম্বেজ হওক	নিম্বেজ হওক	নিম্বেজ হওক	লেটিন সবু আখৰ আই উইথ গ্ৰেভ	Latin small letter i with grave
237	ইন	ইন	ইন	লেটিন সবু আখৰ আই উইথ একিউট	Latin small letter i with acute
238	î	î	î	লেটিন সবু আখৰ আই উইথ চাৰ্কুমফ্লেক্স	Latin small letter i with circumflex
239	ï	ï	ï	লেটিন সবু আখৰ আই উইথ ডায়েৰেচিছ	Latin small letter i with diaeresis
240	ð	ð	ð	লেটিন সবু আখৰ ইথ	Latin small letter eth
241	ñ	ñ	ñ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ এন	Latin small letter n with tilde
242	ò	ò	ò	লেটিন সবু আখৰ অ কবৰৰ সৈতে	Latin small letter o with grave
243	ó	ó	ó	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ অ	Latin small letter o with acute
244	ছাতি	ছাতি	ছাতি	চাৰ্কুমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ অ	Latin small letter o with circumflex
245	õ	õ	õ	টাইল্ডৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ অ	Latin small letter o with tilde
246	দ্বীপ	দ্বীপ	দ্বীপ	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ অ	Latin small letter o with diaeresis
247	÷	÷	÷	বিভাজন চিহ্ন	division sign
248	দ্বীপ	দ্বীপ	দ্বীপ	ষ্ট্ৰোকৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ অ	Latin small letter o with stroke
249	ù	ù	ù	লেটিন সবু আখৰ ইউ উইথ কবৰ	Latin small letter u with grave
250	ú	ú	ú	তীব্ৰৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ ইউ	Latin small letter u with acute
251	û	û	û	চাৰ্কুমফ্লেক্সৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ	Latin small letter with circumflex
252	ü	ü	ü	ডায়েৰেচিছৰ সৈতে লেটিন সবু আখৰ ইউ	Latin small letter u with diaeresis
253	ইটালী	ইটালী	ইটালী	লেটিন সবু আখৰ ৰাই তীব্ৰৰ সৈতে	Latin small letter y with acute
254	ŧ	ŧ	ŧ	লেটিন সবু আখৰ কন্টক	Latin small letter thorn
255	ÿ	ÿ	ÿ	লেটিন সবু আখৰ ৰাই ডায়েৰেচিছৰ সৈতে	Latin small letter y with diaeresis

82 HTML <!DOCTYPE>

82.1 HTML ডকুমেন্ট ৰ ধৰণ

সকলো HTML নথিপত্ৰ ঘোষণা <!DOCTYPE> সৈতে আৰম্ভ হ'ব লাগিব।

ঘোষণাটো HTML টেগ নহয়। এইটো ব্ৰাউজাৰৰ বাবে কি ডকুমেন্ট প্ৰকাৰ আশা কৰিব লাগে সেই বিষয়ে এক "তথ্য"।

HTML5-ত, <!DOCTYPE> ঘোষণা সৰল:

```
<!DOCTYPE HTML>
```

পুৰণি নথিপত্ৰত (HTML 4 বা XHTML) ঘোষণাটো অধিক জটিল কিয়নো ঘোষণাটোৱে DTD (Document Type Definition) চাব লাগিব।

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN"
"http://www..org/TR/html4/loose.dtd">
```

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//C//DTD XHTML 1.1//EN"
"http://www..org/TR/xhtml11/DTD/xhtml11.dtd">
```


82.2 বিভিন্ন DOCTYPE-ত বৈধ HTML উপাদানসমূহ

Tag	HTML-5	HTML-4	.XHTML
<a>	হয়	হয়	হয়
<abbr>	হয়	হয়	হয়
<acronym>	নহয়	হয়	হয়
<address>	হয়	হয়	হয়
<applet>	নহয়	হয়	নহয়
<area>	হয়	হয়	নহয়
<article>	হয়	নহয়	নহয়
<aside>	হয়	নহয়	নহয়
<audio>	হয়	নহয়	নহয়
	হয়	হয়	হয়
<base>	হয়	হয়	হয়
<basefont>	নহয়	হয়	নহয়
<bdi>	হয়	নহয়	নহয়
<bdo>	হয়	হয়	নহয়
<big>	নহয়	হয়	হয়
<blockquote>	হয়	হয়	হয়
<body>	হয়	হয়	হয়

 	হয়	হয়	হয়
<button>	হয়	হয়	হয়
<canvas>	হয়	নহয়	নহয়
<caption>	হয়	হয়	হয়
<center>	নহয়	হয়	নহয়
<cite>	হয়	হয়	হয়
<code>	হয়	হয়	হয়
<col>	হয়	হয়	নহয়
<colgroup>	হয়	হয়	নহয়
<data>	হয়	নহয়	নহয়
<datalist>	হয়	নহয়	নহয়
<dd>	হয়	হয়	হয়
	হয়	হয়	নহয়
<details>	হয়	নহয়	নহয়
<dfn>	হয়	হয়	হয়
<dialog>	হয়	নহয়	নহয়
<dir>	নহয়	হয়	নহয়
<div>	হয়	হয়	হয়
<dl>	হয়	হয়	হয়
<dt>	হয়	হয়	হয়
	হয়	হয়	হয়
<embed>	হয়	নহয়	নহয়
<fieldset>	হয়	হয়	হয়
<figcaption>	হয়	নহয়	নহয়
<figure>	হয়	নহয়	নহয়
	নহয়	হয়	নহয়
<footer>	হয়	নহয়	নহয়
<form>	হয়	হয়	হয়
<frame>	নহয়	নহয়	নহয়
<frameset>	নহয়	হয়	নহয়
<h1> to <h6>	হয়	হয়	হয়
<head>	হয়	হয়	হয়

<header>	হয়	নহয়	নহয়
<hr>	হয়	হয়	হয়
<html>	হয়	হয়	হয়
<i>	হয়	হয়	হয়
<iframe>	হয়	হয়	নহয়
	হয়	হয়	হয়
<input>	হয়	হয়	হয়
<ins>	হয়	হয়	নহয়
<kbd>	হয়	হয়	হয়
<label>	হয়	হয়	হয়
<legend>	হয়	হয়	হয়
	হয়	হয়	হয়
<link>	হয়	হয়	হয়
<main>	হয়	নহয়	নহয়
<map>	হয়	হয়	নহয়
<mark>	হয়	নহয়	নহয়
<meta>	হয়	হয়	হয়
<meter>	হয়	নহয়	নহয়
<nav>	হয়	নহয়	নহয়
<noframes>	নহয়	হয়	নহয়
<noscript>	হয়	হয়	হয়
<object>	হয়	হয়	হয়
	হয়	হয়	হয়
<optgroup>	হয়	হয়	হয়
<option>	হয়	হয়	হয়
<output>	হয়	নহয়	নহয়
<p>	হয়	হয়	হয়
<param>	হয়	হয়	হয়
<picture>	হয়	নহয়	নহয়
<pre>	হয়	হয়	হয়
<progress>	হয়	নহয়	নহয়
<q>	হয়	হয়	হয়

<rp>	হয়	নহয়	নহয়
<rt>	হয়	নহয়	নহয়
<ruby>	হয়	নহয়	নহয়
<s>	হয়	হয়	নহয়
<samp>	হয়	হয়	হয়
<script>	হয়	হয়	হয়
<section>	হয়	নহয়	নহয়
<select>	হয়	হয়	হয়
<small>	হয়	হয়	হয়
<source>	হয়	নহয়	নহয়
	হয়	হয়	হয়
<strike>	নহয়	হয়	নহয়
	হয়	হয়	হয়
<style>	হয়	হয়	হয়
<sub>	হয়	হয়	হয়
<summary>	হয়	নহয়	নহয়
<sup>	হয়	হয়	হয়
<table>	হয়	হয়	হয়
<tbody>	হয়	হয়	নহয়
<td>	হয়	হয়	হয়
<template>	হয়	নহয়	নহয়
<textarea>	হয়	হয়	হয়
<tfoot>	হয়	হয়	নহয়
<th>	হয়	হয়	হয়
<thead>	হয়	হয়	নহয়
<time>	হয়	নহয়	নহয়
<title>	হয়	হয়	হয়
<tr>	হয়	হয়	হয়
<track>	হয়	নহয়	নহয়
<tt>	নহয়	হয়	হয়
<u>	হয়	হয়	নহয়
	হয়	হয়	হয়

<code><var></code>	হয়	হয়	হয়
<code><video></code>	হয়	নহয়	নহয়
<code><wbr></code>	হয়	নহয়	নহয়

83 HTML URL encoding Reference

83.1 URL - Uniform Resource Locators

ৱেব ব্ৰাউজাৰে এটা URL ব্যৱহাৰ কৰি ৱেব চাৰ্ভাৰৰ পৰা পৃষ্ঠাবোৰ অনুৰোধ কৰে।

URL হৈছে ৱেব পৃষ্ঠাৰ ঠিকনা, যেনে: <https://www.bintr.com>

83.2 URL encoding (Percent encoding)

URL এনক'ডিঙে বৰ্ণবোৰক ইন্টাৰনেটৰ জৰিয়তে প্ৰেৰণ কৰিব পৰা এটা ফৰ্মেটলৈ ৰূপান্তৰ কৰে।

URLবোৰ কেৱল ASCII চৰিত্ৰ-ছেট ব্যৱহাৰ কৰি ইন্টাৰনেটযোগে প্ৰেৰণ কৰিব পাৰি।

যিহেতু URLবোৰত প্ৰায়ে ASCII ছেটৰ বাহিৰত বৰ্ণ থাকে, URLটো বৈধ ASCII ফৰ্মেটলৈ ৰূপান্তৰ কৰিব লাগিব।

URL এনক'ডিঙে অসুৰক্ষিত ASCII বৰ্ণবোৰক "%" আৰু তাৰ পিছত দুটা দশমিক অংকৰ সৈতে সলনি কৰে।

URLত স্থান থাকিব নোৱাৰে। URL এনক'ডিঙে সাধাৰণতে এটা স্থানক যোগ (+) চিহ্নৰ সৈতে বা %20ৰ সৈতে সলনি কৰে।

83.3 নিজে চেষ্টা কৰক

যদি আপুনি তলত "submit" বুটামত ক্লিক কৰে, ব্ৰাউজাৰে ইনপুটটো চাৰ্ভাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰাৰ আগতে "ইনকোড" এনকোড কৰিব। চাৰ্ভাৰৰ এটা পৃষ্ঠাই প্ৰাপ্ত ইনপুট প্ৰদৰ্শন কৰিব।

<input type="text" value="Hello Günter"/>	<input type="submit" value="Submit"/>
---	---------------------------------------

আন কিছুমান ইনপুট চেষ্টা কৰক আৰু পুনৰ দাখিল কৰক ।

83.4 URL encoding ফাংচনসমূহ

JavaScript, PHP আৰু ASP-ত এনে কিছুমান ফাংচন আছে যাক URL এ string এনকোড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

PHPৰ `rawurlencode()` ফাংচন আছে, আৰু ASPৰ `Server.URLEncode()` ফাংচন আছে।

JavaScriptত আপুনি `encodeURIComponent()` ফাংচন ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

JavaScript ফাংচনে পাঠকেনেদৰে এনক'ড কৰে চাবলৈ "URL এনকোড" বুটামত ক্লিক কৰক।

<input type="text" value="Hello Günter"/>

টোকা: JavaScript ফাংচনে স্থান %20 হিচাপে এনকোড কৰে।

83.5ASCII encoding Reference

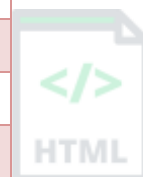
আপোনাৰ পৃষ্ঠাত ব্যৱহৃত বৰ্ণ-ছেট অনুসৰি আপোনাৰ ব্ৰাউজাৰে ইনপুট এনকোড কৰিব।

HTML5-ত অবিকল্পিত আখৰ-ছেট হৈছে UTF-8

আখৰ (character)	Windows-1252 ৰ পৰা	UTF-8 ৰ পৰা
space	%20	%20
!	%21	%21
"	%22	%22
#	%23	%23
\$	%24	%24
%	%25	%25
&	%26	%26
'	%27	%27
(%28	%28
)	%29	%29
*	%2A	%2A
+	%2B	%2B
,	%2C	%2C
-	%2D	%2D
.	%2E	%2E
/	%2F	%2F
0	%30	%30
1	%31	%31
2	%32	%32
3	%33	%33
4	%34	%34
5	%35	%35
6	%36	%36
7	%37	%37
8	%38	%38
9	%39	%39
:	%3A	%3A
;	%3B	%3B
<	%3C	%3C
=	%3D	%3D
>	%3E	%3E
?	%3F	%3F

@	%40	%40
A	%41	%41
B	%42	%42
C	%43	%43
D	%44	%44
E	%45	%45
F	%46	%46
G	%47	%47
H	%48	%48
I	%49	%49
J	%4A	%4A
K	%4B	%4B
L	%4C	%4C
M	%4D	%4D
N	%4E	%4E
O	%4F	%4F
P	%50	%50
Q	%51	%51
R	%52	%52
S	%53	%53
T	%54	%54
U	%55	%55
V	%56	%56
W	%57	%57
X	%58	%58
Y	%59	%59
Z	%5A	%5A
[%5B	%5B
\	%5C	%5C
]	%5D	%5D
^	%5E	%5E
_	%5F	%5F
`	%60	%60
a	%61	%61
b	%62	%62
c	%63	%63
d	%64	%64

e	%65	%65
f	%66	%66
g	%67	%67
h	%68	%68
i	%69	%69
j	%6A	%6A
k	%6B	%6B
l	%6C	%6C
m	%6D	%6D
n	%6E	%6E
o	%6F	%6F
p	%70	%70
q	%71	%71
r	%72	%72
s	%73	%73
t	%74	%74
u	%75	%75
v	%76	%76
w	%77	%77
x	%78	%78
y	%79	%79
z	%7A	%7A
{	%7B	%7B
	%7C	%7C
}	%7D	%7D
~	%7E	%7E
	%7F	%7F
€	%80	%E2%82%AC
•	%81	%81
,	%82	%E2%80%9A
f	%83	%C6%92
”	%84	%E2%80%9E
...	%85	%E2%80%A6
†	%86	%E2%80%A0
‡	%87	%E2%80%A1
^	%88	%CB%86
‰	%89	%E2%80%B0

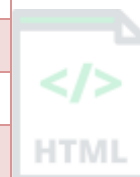
Š	%8A	%C5%A0
◀	%8B	%E2%80%B9
Œ	%8C	%C5%92
•	%8D	%C5%8D
Ž	%8E	%C5%BD
•	%8F	%8F
•	%90	%C2%90
‘	%91	%E2%80%98
’	%92	%E2%80%99
“	%93	%E2%80%9C
”	%94	%E2%80%9D
•	%95	%E2%80%A2
—	%96	%E2%80%93
—	%97	%E2%80%94
~	%98	%CB%9C
™	%99	%E2%84
š	%9A	%C5%A1
›	%9B	%E2%80
œ	%9C	%C5%93
•	%9D	%9D
ž	%9E	%C5%BE
ÿ	%9F	%C5%B8
	%A0	%C2%A0
ı	%A1	%C2%A1
ć	%A2	%C2%A2
£	%A3	%C2%A3
¤	%A4	%C2%A4
¥	%A5	%C2%A5
¡	%A6	%C2%A6
§	%A7	%C2%A7
¨	%A8	%C2%A8
©	%A9	%C2%A9
ª	%AA	%C2%AA
«	%AB	%C2%AB
¬	%AC	%C2%AC
	%AD	%C2%AD
®	%AE	%C2%AE

-	%AF	%C2%AF
°	%B0	%C2%B0
±	%B1	%C2%B1
²	%B2	%C2%B2
³	%B3	%C2%B3
´	%B4	%C2%B4
µ	%B5	%C2%B5
¶	%B6	%C2%B6
·	%B7	%C2%B7
¸	%B8	%C2%B8
¹	%B9	%C2%B9
º	%BA	%C2%BA
»	%BB	%C2%BB
¼	%BC	%C2%BC
½	%BD	%C2%BD
¾	%BE	%C2%BE
¿	%BF	%C2%BF
À	%C0	%C3%80
Á	%C1	%C3%81
Â	%C2	%C3%82
Ã	%C3	%C3%83
Ä	%C4	%C3%84
Å	%C5	%C3%85
Æ	%C6	%C3%86
Ç	%C7	%C3%87
È	%C8	%C3%88
É	%C9	%C3%89
Ê	%CA	%C3%8A
Ë	%CB	%C3%8B
Ì	%CC	%C3%8C
Í	%CD	%C3%8D
Î	%CE	%C3%8E
Ï	%CF	%C3%8F
Ð	%D0	%C3%90
Ñ	%D1	%C3%91
Ò	%D2	%C3%92
Ó	%D3	%C3%93

Ô	%D4	%C3%94
Õ	%D5	%C3%95
Ö	%D6	%C3%96
×	%D7	%C3%97
Ø	%D8	%C3%98
Ù	%D9	%C3%99
Ú	%DA	%C3%9A
Û	%DB	%C3%9B
Ü	%DC	%C3%9C
Ý	%DD	%C3%9D
Þ	%DE	%C3%9E
ß	%DF	%C3%9F
à	%E0	%C3%A0
á	%E1	%C3%A1
â	%E2	%C3%A2
ã	%E3	%C3%A3
ä	%E4	%C3%A4
å	%E5	%C3%A5
æ	%E6	%C3%A6
ç	%E7	%C3%A7
è	%E8	%C3%A8
é	%E9	%C3%A9
ê	%EA	%C3%AA
ë	%EB	%C3%AB
ì	%EC	%C3%AC
í	%ED	%C3%AD
î	%EE	%C3%AE
ï	%EF	%C3%AF
ð	%F0	%C3%B0
ñ	%F1	%C3%B1
ò	%F2	%C3%B2
ó	%F3	%C3%B3
ô	%F4	%C3%B4
õ	%F5	%C3%B5
ö	%F6	%C3%B6
÷	%F7	%C3%B7
ø	%F8	%C3%B8

ù	%F9	%C3%B9
ú	%FA	%C3%BA
û	%FB	%C3%BB
ü	%FC	%C3%BC
ý	%FD	%C3%BD
þ	%FE	%C3%BE
ÿ	%FF	%C3%BF

83.6 URL encoding Reference

ASCII নিয়ন্ত্রণ বর্ণ %00-%1F মূলতঃ হার্ডৱেৰ ডিভাইচবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ ডিজাইন কৰা হৈছিল।

নিয়ন্ত্ৰণ বৰ্ণবোৰৰ এটা URL ৰ ভিতৰত একো কৰিব লগা নাই।

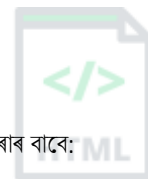
ASCII চৰিত্ৰ	বিৱৰণ	URL-encoding
NUL	null character	%00
SOH	start of header	%01
STX	start of text	%02
ETX	end of text	%03
EOT	end of transmission	%04
ENQ	enquiry	%05
ACK	acknowledge	%06
BEL	bell (ring)	%07
BS	backspace	%08
HT	horizontal tab	%09
LF	line feed	%0A
VT	vertical tab	%0B
FF	form feed	%0C
CR	carriage return	%0D
SO	shift out	%0E
SI	shift in	%0F
DLE	data link escape	%10
DC1	device control 1	%11
DC2	device control 2	%12
DC3	device control 3	%13
DC4	device control 4	%14
NAK	negative acknowledge	%15
SYN	synchronize	%16

ETB	end transmission block	%17
CAN	cancel	%18
EM	end of medium	%19
SUB	substitute	%1A
ESC	escape	%1B
FS	file separator	%1C
GS	group separator	%1D
RS	record separator	%1E
US	unit separator	%1F

84 HTML ভাষা কোড প্রসংগ (Language Code Reference)

84.1 ISO ভাষা কোডসমূহ

ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা ঘোষণা কৰিবলৈ আপুনি সদায়ে `<HTML>` টেগৰ ভিতৰত `lang` গুণটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে। এইটো চাৰ্চ ইঞ্জিন আৰু ব্ৰাউজাৰত সহায় কৰাৰ বাবে:

```
<html lang="en">
```

```
...
```

```
</html>
```

XHTML-ত, ভাষাটো `<HTML>` টেগৰ ভিতৰত নিম্নলিখিত ধৰণে ঘোষণা কৰা হয়:

```
<html xmlns="http://www..org/1999/xhtml" lang="en" xml:lang="en">
```

```
...
```

```
</html>
```

84.2 ISO 639-1 ভাষা কোড

ISO 639-1-এ ভাষাবোৰৰ সংক্ষিপ্ত ব্লপ নিৰ্ধাৰণ কৰে:

লগতে চাওক: দেশৰ কোডৰ বাবে প্রসংগ।

ভাষা	ISO কোড
Abkhazian	ab
Afar	aa
Afrikaans	af
Akan	ak
Albanian	sq
Amharic	am
Arabic	ar
Aragonese	an
Armenian	hy
Assamese	as
Avaric	av
Avestan	ae
Aymara	ay
Azerbaijani	az
Bambara	bm
Bashkir	ba
Basque	eu
Belarusian	be
Bengali (Bangla)	bn

Bihari	bh
Bislama	bi
Bosnian	bs
Breton	br
Bulgarian	bg
Burmese	my
Catalan	ca
Chamorro	ch
Chechen	ce
Chichewa, Chewa, Nyanja	ny
Chinese	zh
Chinese (Simplified)	zh-Hans
Chinese (Traditional)	zh-Hant
Chuvash	cv
Cornish	kw
Corsican	co
Cree	cr
Croatian	hr
Czech	cs
Danish	da
Divehi, Dhivehi, Maldivian	dv
Dutch	nl
Dzongkha	dz
English	en
Esperanto	eo
Estonian	et
Ewe	ee
Faroese	fo
Fijian	fj
Finnish	fi
French	fr
Fula, Fulah, Pulaar, Pular	ff
Galician	gl
Gaelic (Scottish)	gd
Gaelic (Manx)	gv
Georgian	ka
German	de

Greek	el
Greenlandic	kl
Guarani	gn
Gujarati	gu
Haitian Creole	ht
Hausa	ha
Hebrew	he
Herero	hz
Hindi	hi
Hiri Motu	ho
Hungarian	hu
Icelandic	is
Ido	io
Igbo	ig
Indonesian	id, in
Interlingua	ia
Interlingue	ie
Inuktitut	iu
Inupiak	ik
Irish	ga
Italian	it
Japanese	ja
Javanese	jv
Kalaallisut, Greenlandic	kl
Kannada	kn
Kanuri	kr
Kashmiri	ks
Kazakh	kk
Khmer	km
Kikuyu	ki
Kinyarwanda (Rwanda)	rw
Kirundi	rn
Kyrgyz	ky
Komi	kv
Kongo	kg
Korean	ko
Kurdish	ku

Kwanyama	kj
Lao	lo
Latin	la
Latvian (Lettish)	lv
Limburgish (Limburger)	li
Lingala	ln
Lithuanian	lt
Luga-Katanga	lu
Luganda, Ganda	lg
Luxembourgish	lb
Manx	gv
Macedonian	mk
Malagasy	mg
Malay	ms
Malayalam	ml
Maltese	mt
Maori	mi
Marathi	mr
Marshallese	mh
Moldavian	mo
Mongolian	mn
Nauru	na
Navajo	nv
Ndonga	ng
Northern Ndebele	nd
Nepali	ne
Norwegian	no
Norwegian bokmål	nb
Norwegian nynorsk	nn
Nuosu	ii
Occitan	oc
Ojibwe	oj
Old Church Slavonic, Old Bulgarian	cu
Oriya	or
Oromo (Afaan Oromo)	om
Ossetian	os
Pāli	pi

Pashto, Pushto	ps
Persian (Farsi)	fa
Polish	pl
Portuguese	pt
Punjabi (Eastern)	pa
Quechua	qu
Romansh	rm
Romanian	ro
Russian	ru
Sami	se
Samoan	sm
Sango	sg
Sanskrit	sa
Serbian	sr
Serbo-Croatian	sh
Sesotho	st
Setswana	tn
Shona	sn
Sichuan Yi	ii
Sindhi	sd
Sinhalese	si
Siswati	ss
Slovak	sk
Slovenian	sl
Somali	so
Southern Ndebele	nr
Spanish	es
Sundanese	su
Swahili (Kiswahili)	sw
Swati	ss
Swedish	sv
Tagalog	tl
Tahitian	ty
Tajik	tg
Tamil	ta
Tatar	tt
Telugu	te

Thai	th
Tibetan	bo
Tigrinya	ti
Tonga	to
Tsonga	ts
Turkish	tr
Turkmen	tk
Twi	tw
Uyghur	ug
Ukrainian	uk
Urdu	ur
Uzbek	uz
Venda	ve
Vietnamese	vi
Volapük	vo
Wallon	wa
Welsh	cy
Wolof	wo
Western Frisian	fy
Xhosa	xh
Yiddish	yi, ji
Yoruba	yo
Zhuang, Chuang	za
Zulu	zu

85 HTML ISO Country কোড ৰেফাৰেন্স

85.1 ISO Country কোডসমূহ

HTML-ত, `lang` বৈশিষ্ট্যত ভাষা কোডত এক সংযোজন হিচাপে Country কোড ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি ।

ভাষা কোড এটাৰ প্ৰথম দুটা বৰ্ণে ৰেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে (ভাষা কোড ৰেফাৰেন্স চাওক)।

শেষৰ দুটা চৰিত্ৰই দেশখনক সংজ্ঞায়িত কৰে।

নিম্নলিখিত উদাহৰণত ইংৰাজীক ভাষা হিচাপে আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰক দেশ হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে:

```
<html lang="en-US">
```

```
...
```

```
</html>
```

85.2 ISO country কোডসমূহ

দেশ	ISO কোড
AFGHANISTAN	AF
ALBANIA	AL
ALGERIA	DZ
AMERICAN SAMOA	AS
ANDORRA	AD
ANGOLA	AO
ANTARCTICA	AQ
ANTIGUA AND BARBUDA	AG
ARGENTINA	AR
ARMENIA	AM
ARUBA	AW
AUSTRALIA	AU
AUSTRIA	AT
AZERBAIJAN	AZ
BAHAMAS	BS
BAHRAIN	BH
BANGLADESH	BD
BARBADOS	BB
BELARUS	BY
BELGIUM	BE
BELIZE	BZ
BENIN	BJ
BERMUDA	BM
BHUTAN	BT
BOLIVIA	BO
BOSNIA AND HERZEGOVINA	BA
BOTSWANA	BW
BOUVET ISLAND	BV
BRAZIL	BR
BRITISH INDIAN OCEAN TERRITORY	IO
BRUNEI DARUSSALAM	BN
BULGARIA	BG
BURKINA FASO	BF
BURUNDI	BI

CAMBODIA	KH
CAMEROON	CM
CANADA	CA
CAPE VERDE	CV
CAYMAN ISLANDS	KY
CENTRAL AFRICAN REPUBLIC	CF
CHAD	TD
CHILE	CL
CHINA	CN
CHRISTMAS ISLAND	CX
COCOS (KEELING) ISLANDS	CC
COLOMBIA	CO
COMOROS	KM
CONGO	CG
CONGO, THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF THE	CD
COOK ISLANDS	CK
COSTA RICA	CR
CÔTE D'IVOIRE	CI
CROATIA	HR
CUBA	CU
CYPRUS	CY
CZECH REPUBLIC	CZ
DENMARK	DK
DJIBOUTI	DJ
DOMINICA	DM
DOMINICAN REPUBLIC	DO
ECUADOR	EC
EGYPT	EG
EL SALVADOR	SV
EQUATORIAL GUINEA	GQ
ERITREA	ER
ESTONIA	EE
ETHIOPIA	ET
FALKLAND ISLANDS (MALVINAS)	FK
FAROE ISLANDS	FO
FIJI	FJ
FINLAND	FI
FRANCE	FR
FRENCH GUIANA	GF
FRENCH POLYNESIA	PF
FRENCH SOUTHERN TERRITORIES	TF
GABON	GA
GAMBIA	GM
GEORGIA	GE
GERMANY	DE
GHANA	GH
GIBRALTAR	GI
GREECE	GR
GREENLAND	GL
GRENADA	GD
GUADELOUPE	GP
GUAM	GU
GUATEMALA	GT
GUINEA	GN

GUINEA-BISSAU	GW
GUYANA	GY
HAITI	HT
HEARD ISLAND AND MCDONALD ISLANDS	HM
HONDURAS	HN
HONG KONG	HK
HUNGARY	HU
ICELAND	IS
INDIA	IN
INDONESIA	ID
IRAN, ISLAMIC REPUBLIC OF	IR
IRAQ	IQ
IRELAND	IE
ISRAEL	IL
ITALY	IT
JAMAICA	JM
JAPAN	JP
JORDAN	JO
KAZAKHSTAN	KZ
KENYA	KE
KIRIBATI	KI
KOREA, DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF	KP
KOREA, REPUBLIC OF	KR
KUWAIT	KW
KYRGYZSTAN	KG
LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC (LAOS)	LA
LATVIA	LV
LEBANON	LB
LESOTHO	LS
LIBERIA	LR
LIBYA, STATE OF	LY
LIECHTENSTEIN	LI
LITHUANIA	LT
LUXEMBOURG	LU
MACAO	MO
MACEDONIA, THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF	MK
MADAGASCAR	MG
MALAWI	MW
MALAYSIA	MY
MALDIVES	MV
MALI	ML
MALTA	MT
MARSHALL ISLANDS	MH
MARTINIQUE	MQ
MAURITANIA	MR
MAURITIUS	MU
MAYOTTE	YT
MEXICO	MX
MICRONESIA, FEDERATED STATES OF	FM
MOLDOVA, REPUBLIC OF	MD
MONACO	MC
MONGOLIA	MN
MONTENEGRO	ME
MONTSERRAT	MS

MOROCCO	MA
MOZAMBIQUE	MZ
MYANMAR	MM
NAMIBIA	NA
NAURU	NR
NEPAL, FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF	NP
NETHERLANDS	NL
NETHERLANDS ANTILLES	AN
NEW CALEDONIA	NC
NEW ZEALAND	NZ
NICARAGUA	NI
NIGER	NE
NIGERIA	NG
NIUE	NU
NORFOLK ISLAND	NF
NORTHERN MARIANA ISLANDS	MP
NORWAY	NO
OMAN	OM
PAKISTAN	PK
PALAU	PW
PALESTINE, STATE OF	PS
PANAMA	PA
PAPUA NEW GUINEA	PG
PARAGUAY	PY
PERU	PE
PHILIPPINES	PH
PITCAIRN	PN
POLAND	PL
PORTUGAL	PT
PUERTO RICO	PR
QATAR	QA
RÉUNION	RE
ROMANIA	RO
RUSSIAN FEDERATION	RU
RWANDA	RW
SAINT HELENA	SH
SAINT KITTS AND NEVIS	KN
SAINT LUCIA	LC
SAINT PIERRE AND MIQUELON	PM
SAINT VINCENT AND THE GRENADINES	VC
SAMOA	WS
SAN MARINO	SM
SAO TOME AND PRINCIPE	ST
SAUDI ARABIA	SA
SENEGAL	SN
SERBIA	RS
SEYCHELLES	SC
SIERRA LEONE	SL
SINGAPORE	SG
SLOVAKIA	SK
SLOVENIA	SI
SOLOMON ISLANDS	SB
SOMALIA	SO
SOUTH AFRICA	ZA

SOUTH GEORGIA AND THE SOUTH SANDWICH ISLANDS	GS
SOUTH SUDAN	SS
SPAIN	ES
SRI LANKA	LK
SUDAN	SD
SURINAME	SR
SVALBARD AND JAN MAYEN	SJ
SWAZILAND	SZ
SWEDEN	SE
SWITZERLAND	CH
SYRIAN ARAB REPUBLIC	SY
TAIWAN	TW
TAJIKISTAN	TJ
TANZANIA, UNITED REPUBLIC OF	TZ
THAILAND	TH
TIMOR-LESTE	TL
TOGO	TG
TOKELAU	TK
TONGA	TO
TRINIDAD AND TOBAGO	TT
TUNISIA	TN
TURKEY	TR
TURKMENISTAN	TM
TURKS AND CAICOS ISLANDS	TC
TUVALU	TV
UGANDA	UG
UKRAINE	UA
UNITED ARAB EMIRATES	AE
UNITED KINGDOM	GB
UNITED STATES	US
UNITED STATES MINOR OUTLYING ISLANDS	UM
URUGUAY	UY
UZBEKISTAN	UZ
VANUATU	VU
VENEZUELA	VE
VIET NAM	VN
VIRGIN ISLANDS, BRITISH	VG
VIRGIN ISLANDS, U.S.	VI
WALLIS AND FUTUNA	WF
WESTERN SAHARA	EH
YEMEN	YE
ZAMBIA	ZM
ZIMBABWE	ZW

86 http স্থিতি বার্তাসমূহ (HTTP Status Messages)

86.1 HTML ত্রুটি বার্তাসমূহ (Error Messages)

যেতিয়া ব্ৰাউজাৰে ৱেব চাৰ্ভাৰৰ পৰা সেৱা এটা অনুৰোধ কৰে, এটা ত্ৰুটি ঘটিব পাৰে, আৰু চাৰ্ভাৰে "404 Not Found"ৰ দৰে ত্ৰুটি কোড ঘূৰাই দিব পাৰে।

এই ত্ৰুটিবোৰৰ নাম HTML ত্ৰুটি বার্তাবোৰৰ ৰখাটো সচৰাচৰ হয়।

দৰাচলতে, চাৰ্ভাৰে সদায়ে প্ৰতিটো অনুৰোধৰ বাবে এটা বার্তা ঘূৰাই দিয়ে। আটাইতকৈ সচৰাচৰ বার্তাটো হৈছে 200 OK.

তলত http স্থিতি বার্তাৰ এখন তালিকা দিয়া হৈছে যাক ঘূৰাই দিয়া হ'ব পাৰে:

86.2 1XX: তথ্য (Information)

খবৰ:	বিৱৰণ:
100 Continue	চাৰ্ভাৰে অনুৰোধ header সমূহ প্ৰাপ্ত কৰিছে, আৰু গ্ৰাহকে অনুৰোধ body প্ৰেৰণ কৰিবলৈ আগবাঢ়িব লাগে
101 Switching Protocols	অনুৰোধকাৰীয়ে চাৰ্ভাৰক প্ৰটোকল সলনি কৰিবলৈ কৈছে
103 Early Hints	চাৰ্ভাৰে এটা সঁহাৰি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত ব্ৰাউজাৰক সম্পদসমূহ পূৰ্বলোড কৰা আৰম্ভ কৰিবলৈ অনুমতি দিবলৈ লিংক হেডাৰৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়

86.3 2XX: সফল (successfull)

খবৰ:	বিৱৰণ:
200 OK	অনুৰোধটো ঠিক আছে (সফল http অনুৰোধৰ বাবে এয়া মানক সঁহাৰি)
201 Created	অনুৰোধটো পূৰণ কৰা হৈছে, আৰু এটা নতুন সম্পদ সৃষ্টি কৰা হৈছে
202 Accepted	প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ বাবে অনুৰোধ গ্ৰহণ কৰা হৈছে, কিন্তু প্ৰক্ৰিয়াকৰণ সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই
203 Non-Authoritative Information	অনুৰোধটো সফলতাৰে প্ৰক্ৰিয়া কৰা হৈছে, কিন্তু আন এটা উৎসৰ পৰা হ'ব পৰা তথ্য ঘূৰাই দিয়া হৈছে
204 No Content	অনুৰোধটো সফলতাৰে প্ৰক্ৰিয়া কৰা হৈছে, কিন্তু কোনো সমল ঘূৰাই দিয়া নাই
205 Reset Content	অনুৰোধটো সফলতাৰে প্ৰক্ৰিয়া কৰা হৈছে, কিন্তু কোনো সমল ঘূৰাই দিয়া নাই, আৰু অনুৰোধকাৰীয়ে ডকুমেন্ট দৰ্শন ৰিছেট কৰাটো প্ৰয়োজন
206 Partial Content	গ্ৰাহকে প্ৰেৰণ কৰা পৰিসৰৰ হেডাৰৰ বাবে চাৰ্ভাৰে সম্পদৰ কেৱল অংশহে প্ৰদান কৰি আছে

86.4 3XX: পুনঃনিৰ্দেশিত (Redirection)

খবৰ:	বিৱৰণ:
300 Multiple Choices	এটা লিংক তালিকা। ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা লিংক বাছনি কৰিব পাৰে আৰু সেই স্থানলৈ যাব পাৰে। সৰ্বাধিক পাঁচটা ঠিকনা
301 Moved Permanently	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো এটা নতুন URLলৈ স্থানান্তৰিত হৈছে
302 Found	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো অস্থায়ীভাৱে এটা নতুন URLলৈ স্থানান্তৰিত হৈছে
303 See Other	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো এটা পৃথক URLৰ অধীনত পোৱা যাব

304 Not Modified	সূচায় যে অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো অন্তিম অনুৰোধ কৰাৰ পিছত সংশোধন কৰা হোৱা নাই
307 Temporary Redirect	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো স্থায়ীভাৱে এটা নতুন URL লৈ স্থানান্তৰিত হৈছে
308 Permanent Redirect	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো স্থায়ীভাৱে এটা নতুন URL লৈ স্থানান্তৰিত হৈছে

86.54xx: গ্ৰাহকৰ ত্ৰুটি (Client Error)

খবৰ:	বিৱৰণ:
400 Bad Request	বেয়া বাক্যবিন্যাসৰ বাবে অনুৰোধ পূৰণ কৰিব নোৱাৰি
401 Unauthorized	অনুৰোধটো এটা আইনী অনুৰোধ আছিল, কিন্তু চাৰ্ভাৰে ইয়াৰ প্ৰতি সঁহাৰি দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছে। প্ৰমাণীকৰণ সম্ভৱ হ'লে ব্যৱহাৰৰ বাবে কিন্তু বিফল হৈছে বা এতিয়াও প্ৰদান কৰা হোৱা নাই
402 Payment Required	ভৱিষ্যতব্যৱহাৰৰ বাবে সংৰক্ষিত
403 Forbidden	অনুৰোধটো এটা আইনী অনুৰোধ আছিল, কিন্তু চাৰ্ভাৰে ইয়াৰ প্ৰতি সঁহাৰি দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছে
404 Not Found	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো পোৱা নাযায় কিন্তু ভৱিষ্যতে পুনৰ উপলব্ধ হ'ব পাৰে
405 Method Not Allowed	সেই পৃষ্ঠাৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত নকৰা অনুৰোধ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি পৃষ্ঠা এটাৰ অনুৰোধ কৰা হৈছিল
406 Not Acceptable	চাৰ্ভাৰে কেৱল এটা সঁহাৰি সৃষ্টি কৰিব পাৰে যিটো গ্ৰাহকে গ্ৰহণ নকৰে
407 Proxy Authentication Required	গ্ৰাহকে প্ৰথমে প্ৰক্সিৰ সৈতে নিজকে প্ৰমাণিত কৰিব লাগিব
408 Request Timeout	চাৰ্ভাৰে অনুৰোধৰ বাবে অপেক্ষা কৰি সময় উলিয়াইছে
409 Conflict	অনুৰোধত বিবাদ হোৱাৰ বাবে অনুৰোধটো সম্পূৰ্ণ কৰিব পৰা নগ'ল
410 Gone	অনুৰোধ কৰা পৃষ্ঠাটো আৰু উপলব্ধ নহয়
411 Length Required	"সমল-দৈৰ্ঘ্য" নিৰ্ধাৰণ কৰা হোৱা নাই। চাৰ্ভাৰে অনুৰোধটো অবিহনে গ্ৰহণ নকৰিব
412 Precondition Failed	চাৰ্ভাৰৰ দ্বাৰা মিছা বুলি মূল্যাঙ্কন কৰা অনুৰোধত দিয়া পূৰ্বচৰ্ত
413 Request Too Large	চাৰ্ভাৰে অনুৰোধ গ্ৰহণ নকৰে, কিয়নো অনুৰোধ সত্তাটো অত্যাধিক ডাঙৰ
414 Request-URI Too Long	চাৰ্ভাৰে অনুৰোধটো গ্ৰহণ নকৰে, কিয়নো ইউআৰআই অতি দীঘল। যেতিয়া আপুনি এটা দীঘলীয়া প্ৰশ্ন তথ্যৰ সৈতে এটা POST অনুৰোধক GET অনুৰোধলৈ ৰূপান্তৰ কৰে তেতিয়া হয়
415 Unsupported Media Type	চাৰ্ভাৰে অনুৰোধ গ্ৰহণ নকৰে, কিয়নো মিডিয়াৰ ধৰণ সমৰ্থিত নহয়
416 Range Not Satisfiable	গ্ৰাহকে ফাইলৰ এটা অংশ বিচাৰিছে, কিন্তু চাৰ্ভাৰে সেই অংশটো যোগান ধৰিব নোৱাৰে
417 Expectation Failed	চাৰ্ভাৰে অনুৰোধ-হেডাৰ ক্ষেত্ৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰিব নোৱাৰে

86.65xx: চাৰ্ভাৰৰ ত্ৰুটি (Server Error)

খবৰ:	বিৱৰণ:
500 Internal Server Error	এটা সাধাৰণ ত্ৰুটি বাৰ্তা, যেতিয়া আৰু কোনো নিৰ্দিষ্ট বাৰ্তা উপযুক্ত নহয় তেতিয়া দিয়া হয়

501 Not Implemented	চাৰ্ভাৰে হয় অনুৰোধ পদ্ধতি চিনাক্ত নকৰে, বা অনুৰোধ পূৰণ কৰাৰ ক্ষমতাৰ অভাৱ আছে
502 Bad Gateway	চাৰ্ভাৰে গেটৱে বা প্ৰক্সি হিচাপে কাম কৰি আছিল আৰু ওপৰৰ চাৰ্ভাৰৰ পৰা এটা অবৈধ সঁহাৰি লাভ কৰিছিল
503 Service Unavailable	চাৰ্ভাৰবৰ্তমানে উপলব্ধ নহয় (অভাৱলোডেড বা ডাউন)
504 Gateway Timeout	চাৰ্ভাৰে গেটৱে বা প্ৰক্সি হিচাপে কাম কৰি আছিল আৰু উৰ্ধমুখী চাৰ্ভাৰৰ পৰা সময়মতে সঁহাৰি পোৱা নাছিল
505 HTTP Version Not Supported	অনুৰোধত ব্যৱহৃত http প্ৰটোকল সংস্কৰণ চাৰ্ভাৰে সমৰ্থন নকৰে
511 Network Authentication Required	নেটৱৰ্ক প্ৰৱেশাধিকাৰ প্ৰাপ্ত কৰিবলৈ গ্ৰাহকে প্ৰমাণীকৰণ কৰিব লাগিব

87 HTTP অনুৰোধ পদ্ধতিসমূহ (HTTP Request Methods)

87.1 http কি?

Hypertext Transfer Protocol (http) গ্ৰাহক আৰু চাৰ্ভাৰৰ মাজত যোগাযোগ সক্ষম কৰাৰ বাবে ডিজাইন কৰা হৈছে।

http-য়ে গ্ৰাহক আৰু চাৰ্ভাৰৰ মাজত অনুৰোধ-সঁহাৰি প্ৰটোকল হিচাপে কাম কৰে।

উদাহৰণ: এজন ক্লায়েন্টে (ব্ৰাউজাৰ) চাৰ্ভাৰলৈ http অনুৰোধ প্ৰেৰণ কৰে; তাৰ পিছত চাৰ্ভাৰে গ্ৰাহকক এটা সঁহাৰি প্ৰদান কৰে। সঁহাৰিটোত অনুৰোধটোৰ বিষয়ে স্থিতি তথ্য থাকে আৰু অনুৰোধ কৰা সমলও থাকিব পাৰে।

87.2 http পদ্ধতিসমূহ

- GET
- POST
- **PUT**
- **HEAD**
- **DELETE**
- **PATCH**
- **OPTIONS**
- **CONNECT**
- **TRACE**

দুটা আটাইতকৈ সচৰাচৰ http পদ্ধতি হৈছে: **GET** আৰু **POST**।

87.3 GET পদ্ধতি

নিৰ্ধাৰিত সম্পদ এটাৰ পৰা ডাটা অনুৰোধ কৰিবলৈ GET ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

মন কৰিব যে query string (নাম/মান যোৰ) এটা GET অনুৰোধৰ URLত প্ৰেৰণ কৰা হৈছে:

/test/demo_form.php?name1=value1&name2=value2

GET অনুৰোধৰ কিছুমান টোকা:

- GET অনুৰোধসমূহ ক্যাশ (cached) কৰিব পাৰি
- ব্ৰাউজাৰ ইতিহাসত GET অনুৰোধ সমূহ বৈ যায়
- GET অনুৰোধসমূহ বুকমাৰ্ক কৰিব পাৰি
- সংবেদনশীল ডাটাৰ সৈতে লেনদেন কৰোঁতে GET অনুৰোধ কেতিয়াও ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে
- GET অনুৰোধৰ দৈৰ্ঘ্যৰ সীমাবদ্ধতা আছে
- GET অনুৰোধসমূহ কেৱল ডাটা অনুৰোধ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয় (সংশোধন কৰা নহয়) (not modify)

87.4POST পদ্ধতি

সম্পদ এটা সৃষ্টি/আপডেট কৰিবলৈ চাৰ্ভাৰলৈ ডাটা প্ৰেৰণ কৰিবলৈ POST ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

POSTৰ সৈতে চাৰ্ভাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা ডাটা http অনুৰোধৰ অনুৰোধ body-ত সংৰক্ষণ কৰা হয়:

POST /test/demo_form.php HTTP/1.1

Host: bintr.com

POST অনুৰোধৰ কিছুমান টোকা:

- POST অনুৰোধসমূহ কেতিয়াও কেশ্ব (cached) কৰা নহয়
- POST অনুৰোধসমূহ ব্ৰাউজাৰ ইতিহাসত নাথাকে
- POST অনুৰোধসমূহ বুকমাৰ্ক কৰিব নোৱাৰি
- POST অনুৰোধৰ ডাটা দৈৰ্ঘ্যৰ ওপৰত কোনো প্ৰতিবন্ধকতা নাই

87.5GET বনাম POST তুলনা কৰক

নিম্নলিখিত তালিকাখনে দুটা http পদ্ধতি তুলনা কৰিছে: GET আৰু POST।

পা	খুটি	
BACK button/Reload	ক্ষতিহীন	ডাটা পুনৰ দাখিল কৰা হ'ব (ব্ৰাউজাৰে ব্যৱহাৰকাৰীক সতৰ্ক কৰিব লাগে যে ডাটা পুনৰ দাখিল কৰিবলৈ ওলাইছে)
বুকমাৰ্ক (bookmarked)	বুকমাৰ্ক কৰিব পাৰি	বুকমাৰ্ক কৰিব নোৱাৰি
ক্যাশ কৰা (Cached)	কেশ্ব কৰিব পাৰি	ক্যাশ কৰিব নোৱাৰি
encoding type	application/x-www-form-urlencoded	application/x-www-form-urlencoded or multipart/form-data. বাইনাৰী ডাটাৰ বাবে মাল্টিপাৰ্ট encoding ব্যৱহাৰ কৰক
ইতিহাস	প্ৰাচলসমূহ ব্ৰাউজাৰ ইতিহাসত থাকে	ব্ৰাউজাৰ ইতিহাসত প্ৰাচলসমূহ সংৰক্ষণ কৰিব নোৱাৰি
তথ্যৰ দৈৰ্ঘ্যৰ ওপৰত প্ৰতিবন্ধকতা (Restrictions on data length)	হয়, ডাটা প্ৰেৰণ কৰোঁতে, GET পদ্ধতিয়ে URLত ডাটা যোগ কৰে; আৰু এটা URLৰ দৈৰ্ঘ্য সীমিত (সৰ্বাধিক URL দৈৰ্ঘ্য হৈছে 2048 বৰ্ণ)	কোনো প্ৰতিবন্ধকতা নাই
তথ্যৰ প্ৰকাৰৰ ওপৰত প্ৰতিবন্ধকতা (Restrictions on data type)	কেৱল ASCII বৰ্ণঅনুমোদিত	কোনো প্ৰতিবন্ধকতা নাই। বাইনাৰী ডাটাও অনুমোদিত
নিৰাপত্তা (Security)	POSTৰ তুলনাত GET কম সুৰক্ষিত কিয়নো প্ৰেৰণ কৰা ডাটা পাছৱৰ্ড বা অন্যান্য সংবেদনশীল তথ্য প্ৰেৰণ কৰোঁতে URLৰ অংশ।	POST GETতকৈ অলপ সুৰক্ষিত কিয়নো প্ৰাচলবোৰ ব্ৰাউজাৰইতিহাস বা ৱেব চাৰ্ভাৰ লগত সংৰক্ষণ কৰা নহয়
দৃশ্যমানতা (Visibility)	URLত সকলোৰে বাবে তথ্য দৃশ্যমান হয়	তথ্য URLত প্ৰদৰ্শিত নহয়

87.6PUT পদ্ধতি (The PUT Method)

সম্পদ এটা সৃষ্টি/আপডেট কৰিবলৈ চাৰ্ভাৰলৈ ডাটা প্ৰেৰণ কৰিবলৈ PUT ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

POST আৰু PUTৰ মাজৰ পাৰ্থক্য টো হ'ল যে PUT অনুৰোধবোৰ ক্ষতিপূৰণ। অৰ্থাৎ, একেটা PUT অনুৰোধক একাধিকবাৰ কল কৰিলে সদায়ে একে ফলাফল প্ৰস্তুত হ'ব। ইয়াৰ বিপৰীতে, POST অনুৰোধ এটাক কল কৰিলে একেটা সম্পদ একাধিকবাৰ সৃষ্টি কৰাৰ পাৰ্শ্বক্ৰিয়া (side effects) বাবে বাবে থাকে।

87.7HEAD পদ্ধতি (HEAD Method)

Head টো GET-ৰ সৈতে প্ৰায় একে, কিন্তু সঁহাৰি শৰীৰ অবিহনে।

আন কথাত, যদি GET/ব্যৱহাৰকাৰীসকলে ব্যৱহাৰকাৰীৰ এখন তালিকা ঘূৰাই দিয়ে, তেন্তে HEAD /ব্যৱহাৰকাৰীসকলে একে অনুৰোধ কৰিব কিন্তু ব্যৱহাৰকাৰীৰ তালিকা ঘূৰাই নিদিব।

প্ৰকৃততে GET অনুৰোধ কৰাৰ আগতে GET অনুৰোধ কি ঘূৰি আহিব পৰীক্ষা কৰাৰ বাবে HEAD অনুৰোধ উপযোগী - যেনে ডাঙৰ ফাইল বা সঁহাৰি সংস্থা এটা ডাউনলোড কৰাৰ আগতে।

87.8DELETE পদ্ধতি (DELETE Method)

DELETE পদ্ধতিয়ে নিৰ্ধাৰিত সম্পদ বিলোপ কৰে।

87.9PATCH পদ্ধতি (PATCH Method)

সম্পদ এটাত আংশিক পৰিৱৰ্তন প্ৰয়োগ কৰিবলৈ PATCH পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

87.10 বিকল্প পদ্ধতি (OPTIONS Method)

বিকল্প পদ্ধতিটোৱে লক্ষ্য সম্পদৰ বাবে যোগাযোগৰ বিকল্পবোৰ বৰ্ণনা কৰে।

87.11 সংযোগ পদ্ধতি (CONNECT Method)

অনুৰোধ কৰা সম্পদৰ সৈতে দ্বিমুখী যোগাযোগ (এটা সুৰংগ / a tunnel) আৰম্ভ কৰিবলৈ সংযোগ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

87.12 TRACE পদ্ধতি (TRACE Method)

TRACE পদ্ধতিটো এটা বাৰ্তা লুপ-বেক পৰীক্ষা কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয় যি লক্ষ্য সম্পদৰ বাবে পথ পৰীক্ষা কৰে (Debugging উদ্দেশ্যৰ বাবে উপযোগী)।

88 পিক্সেলৰ পৰা Ems লৈ ৰূপান্তৰ (Pixels to Ems Conversion)

88.1 Pixel ৰ পৰা Ems ৰূপান্তৰ

তলৰ টুলটোৱে আপোনাক Pixel-ৰ পৰা Ems আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে (বা ইয়াৰ বিপৰীতে)।

- Body-ৰ বাবে এটা ডিফল্ট পিক্সেল আকাৰ ছেট কৰক (সাধাৰণতে 16pixel)
- তাৰ পিছত, ডিফল্ট পিক্সেল আকাৰৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি পিক্সেল মান এটাই Ems-লৈ ৰূপান্তৰ কৰক
- বা, ডিফল্ট পিক্সেল আকাৰৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি এটা Ems মান পিক্সেললৈ ৰূপান্তৰ কৰক

88.2 Body ফন্টৰ আকাৰ

তলৰ তালিকাত, সম্পূৰ্ণ " Pixel ৰ পৰা Ems আৰু শতাংশ" ৰূপান্তৰ তালিকা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ Pixel (px)ত body ফন্টৰ আকাৰ এটা বাছনি কৰক।

পৰামৰ্শ: ডিফল্ট ফন্টৰ আকাৰ সাধাৰণতে 16 Pixel হয়।

px	em	শতাংশ (Percent)
5px	0.3125em	31.25%
6px	0.3750em	37.50%
7px	0.4375em	43.75%
8px	0.5000em	50.00%
9px	0.5625em	56.25%
10px	0.6250em	62.50%
11px	0.6875em	68.75%
12px	0.7500em	75.00%
13px	0.8125em	81.25%
14px	0.8750em	87.50%
15px	0.9375em	93.75%
17px	1.0625em	106.25%
18px	1.1250em	112.50%
19px	1.1875em	118.75%
20px	1.2500em	125.00%
21px	1.3125em	131.25%
22px	1.3750em	137.50%
23px	1.4375em	143.75%
24px	1.5000em	150.00%
25px	1.5625em	156.25%

Pixel, Em আৰু শতাংশ (Percent)-ৰ মাজত পাৰ্থক্য কি?

পিক্সেল হৈছে এক স্থিৰ জোখ (static measurement), আনহাতে শতাংশ আৰু Em হৈছে আপেক্ষিক জোখ (relative measurements)। EM বা শতাংশৰ আকাৰ ইয়াৰ পিতৃ-মাতৃৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। যদি body-ৰ পাঠৰ আকাৰ 16 Pixel হয়, তেন্তে 150% বা 1.5 EM হ'ব 24 পিক্সেল (1.5 * 16)। অধিক জোখ মাপ এককৰ বাবে CSS এককবোৰ চাওক।

89 কীবোর্ড চটকাটসমূহ (Keyboard Shortcuts)

89.1 Windows আৰু Mac-ৰ বাবে কীবোর্ড চটকাটসমূহ

আধুনিক অপাৰেটিং চিষ্টেম আৰু কম্পিউটাৰ ছফ্টৱেৰৰ প্ৰাথমিক প্ৰায়ে কীবোর্ড চটকাট ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

কীবোর্ড চটকাট শিকা আৰু ব্যৱহাৰ কৰিলে আপোনাৰ যথেষ্ট সময় বাহি হ'ব পাৰে।

89.2 মৌলিক চটকাটসমূহ (Basic Shortcuts)

বিৱৰণ	Description	Windows	Mac OS
মেনু সম্পাদনা কৰক	Edit menu	Alt + E	Ctrl + F2 + F
ফাইল মেনু	File menu	Alt + F	Ctrl + F2 + E
মেনু দৰ্শন কৰক	View menu	Alt + V	Ctrl + F2 + V
সকলো পাঠ নিৰ্বাচন কৰক	Select all text	Ctrl + A	Cmd + A
লিখনী কপি কৰক	Copy text	Ctrl + C	Cmd + C
লিখনী সন্ধান কৰক	Find text	Ctrl + F	Cmd + F
পাঠ সন্ধান কৰক আৰু সলনি কৰক	Find and replace text	Ctrl + H	Cmd + F
নতুন দস্তাবেজ	New Document	Ctrl + N	Cmd + N
এটা ফাইল খোলক	Open a file	Ctrl + O	Cmd + O
বিকল্পসমূহ প্ৰিন্ট কৰক	Print options	Ctrl + P	Cmd + P
নথিপত্ৰ সংৰক্ষণ কৰক	Save file	Ctrl + S	Cmd + S
লিখনী পেস্ট কৰক	Paste text	Ctrl + V	Cmd + V
লিখনী কাট কৰক	Cut text	Ctrl + X	Cmd + X
পাঠ পুনৰ কৰক	Redo text	Ctrl + Y	Shift + Cmd + Z
পাঠ বাতিল কৰক	Undo text	Ctrl + Z	Cmd + Z

89.3 পাঠ সম্পাদনা (Text Editing)

বিৱৰণ	উইন্ডো	মেক অ'এছ
কাৰ্চাৰ চলাচল	Cursor Movement	
সোঁফালে বা শাৰী বিৰতিৰ আৰম্ভণিলৈ যাওক	Go to the right or to the beginning of line break	Right Arrow
বাওঁফালে বা পূৰ্বৱৰ্তী শাৰী বিৰতিৰ শেষলৈ যাওক	Go to the left or to the end of previous line break	Left Arrow

এটা শাৰী ওপৰলৈ যাওক	Go up one row	Up Arrow	Up Arrow
এটা শাৰী তললৈ যাওক	Go down one row	Down Arrow	Down Arrow
বৰ্তমান শাৰীৰ আৰম্ভণিলৈ যাওক	Go to the beginning of the current line	Home	Cmd + Left Arrow
বৰ্তমান শাৰীৰ শেষলৈ যাওক	Go to the end of the current line	End	Cmd + Right Arrow
দস্তাবেজৰ আৰম্ভণিলৈ যাওক	Go to the beginning of the document	Ctrl + Home	Cmd + Up Arrow
দস্তাবেজৰ শেষলৈ যাওক	Go to the end of the document	Ctrl + End	Cmd + Down Arrow
এটা ফ্ৰেম ওপৰলৈ স্থানান্তৰ কৰক	Move up one frame	Page Up	Fn + Up Arrow
এটা ফ্ৰেম তললৈ স্থানান্তৰ কৰক	Move down one frame	Page Down	Fn + Down Arrow
পূৰ্ববৰ্তী শব্দৰ আৰম্ভণিলৈ যাওক	Go to beginning of previous word	Ctrl + Left Arrow	Option + Left Arrow
শব্দৰ আৰম্ভণিলৈ যাওক	Go to beginning of word	Ctrl + Right Arrow	Option + Right Arrow
লাইন ব্ৰেকৰ আৰম্ভণিলৈ যাওক	Go to beginning of line break	Ctrl + Up Arrow	Cmd + Left Arrow
লাইন ব্ৰেকৰ শেষলৈ যাওক	Go to end of line break	Ctrl + Down Arrow	Cmd + Right Arrow
পাঠ নিৰ্বাচন	Text Selection		
বাওঁফালে বৰ্ণ সমূহ বাছনি কৰক	Select characters to the left	Shift + Left Arrow	Shift + Left Arrow
সোঁফালে বৰ্ণ সমূহ বাছনি কৰক	Select characters to the right	Shift + Right Arrow	Shift + Right Arrow
ওপৰৰ ফালে ৰেখা সমূহ বাছনি কৰক	Select lines upwards	Shift + Up Arrow	Shift + Up Arrow
তলৰ ফালে ৰেখাসমূহ বাছনি কৰক	Select lines downwards	Shift + Down Arrow	Shift + Down Arrow
বাওঁফালে শব্দ বাছক	Select words to the left	Shift + Ctrl + Left	Shift + Opt + Left
সোঁফালে শব্দ বাছনি কৰক	Select words to the right	Shift + Ctrl + Right	Shift + Opt + Right
বাওঁফালে অনুচ্ছেদ সমূহ বাছক	Select paragraphs to the left	Shift + Ctrl + Up	Shift + Opt + Up
সোঁফালে অনুচ্ছেদ সমূহ বাছনি কৰক	Select paragraphs to the right	Shift + Ctrl + Down	Shift + Opt + Down
কাৰ্চাৰ আৰু বৰ্তমান শাৰীৰ আৰম্ভণিৰ মাজত পাঠ বাছনি কৰক	Select text between the cursor and the beginning of the current line	Shift + Home	Cmd + Shift + Left Arrow
বৰ্তমান শাৰীৰ কাৰ্চাৰ আৰু শেষৰ মাজত পাঠ নিৰ্বাচন কৰক	Select text between the cursor and the end of the current line	Shift + End	Cmd + Shift + Right Arrow

ডকুমেন্টৰ কাৰ্চাৰ আৰু আৰম্ভণিৰ মাজত পাঠ বাছনি কৰক	Select text between the cursor and the beginning of the document	Shift + Ctrl + Home	Cmd + Shift + Up Arrow or Cmd + Shift + Fn + Left Arrow
ডকুমেন্টৰ কাৰ্চাৰ আৰু শেষৰ মাজত পাঠ বাছনি কৰক	Select text between the cursor and the end of the document	Shift + Ctrl + End	Cmd + Shift + Down Arrow or Cmd + Shift + Fn + Right Arrow
কাৰ্চাৰৰ ওপৰত পাঠৰ সময়ত এটা ফ্ৰেম বাছনি কৰক	Select one frame at a time of text above the cursor	Shift + Page Up	Shift + Fn + Up Arrow
কাৰ্চাৰৰ তলত পাঠৰ সময়ত এটা ফ্ৰেম বাছনি কৰক	Select one frame at a time of text below the cursor	Shift + Page Down	Shift + Fn + Down Arrow
সকলো পাঠ নিৰ্বাচন কৰক	Select all text	Ctrl + A	Cmd + A
লিখনী সন্ধান কৰক	Find text	Ctrl + F	Cmd + F
লিখনী ফৰ্মেটিং	Text Formatting		
নিৰ্বাচিত পাঠ সাহসী কৰক	Make selected text bold	Ctrl + B	Cmd + B
নিৰ্বাচিত পাঠ ইটালিক কৰক	Make selected text italic	Ctrl + I	Cmd + I
নিৰ্বাচিত পাঠ ৰেখাঙ্কিত কৰক	Underline selected text	Ctrl + U	Cmd + U
নিৰ্বাচিত পাঠ চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট কৰক	Make selected text superscript	Ctrl + Shift + =	Cmd + Shift + =
নিৰ্বাচিত পাঠ উপলিপি প্ৰস্তুত কৰক	Make selected text subscript	Ctrl + =	Cmd + =
পাঠ সম্পাদনা	Text Editing		
বাওঁফালে বৰ্ণসমূহ বিলোপ কৰক	Delete characters to the left	Backspace	Backspace
সোঁফালে বৰ্ণসমূহ বিলোপ কৰক	Delete characters to the right	Delete	Fn + Backspace
সোঁফালে শব্দ বিলোপ কৰক	Delete words to the right	Ctrl + Del	Cmd + Backspace
বাওঁফালে শব্দ বিলোপ কৰক	Delete words to the left	Ctrl + Backspace	Cmd + Fn + Backspace
ইণ্ডেণ্ট	Indent	Tab	Tab
আউটডেণ্ট	Outdent	Shift + Tab	Shift + Tab
লিখনী কপি কৰক	Copy text	Ctrl + C	Cmd + C
পাঠ সন্ধান কৰক আৰু সলনি কৰক	Find and replace text	Ctrl + H	Cmd + F
লিখনী পেস্ট কৰক	Paste text	Ctrl + V	Cmd + V
লিখনী কাট কৰক	Cut text	Ctrl + X	Cmd + X
পাঠ পুনৰ কৰক	Redo text	Ctrl + Y	Shift + Cmd + Z
পাঠ বাতিল কৰক	Undo text	Ctrl + Z	Cmd + Z

89.4 ৱেব ব্ৰাউজাৰ (Web Browsers)

বিৱৰণ	উইন্ডো	মেক অ' এছ
নেভিগেছন	Navigation	
এটা ফ্ৰেম তললৈ স্ক্ৰল কৰক	Scroll down a frame	Space or Page Down Space or Fn + Down Arrow
এটা ফ্ৰেম স্ক্ৰল কৰক	Scroll up a frame	Shift + Space or Page Up Shift + Space or Fn + Up Arrow
পৃষ্ঠাৰ তললৈ যাওক	Go to bottom of the page	End Cmd + Down Arrow
পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষলৈ যাওক	Go to top of the page	Home Cmd + Up Arrow
উভতি যোৱা	Go back	Alt + Left Arrow or Backspace Cmd + Left Arrow
আগলৈ যাওক	Go forward	Alt + Right Arrow or Shift + Backspace Cmd + Right Arrow
এটা ৱেবপৃষ্ঠা সতেজ কৰক	Refresh a webpage	F5 Cmd + R
এটা ৱেবপৃষ্ঠা সতেজ কৰক (কোনো কেচ্ছ নাই)	Refresh a webpage (no cache)	Ctrl + F5 Cmd + Shift + R
বন্ধ কৰক	Stop	Esc Esc
সম্পূৰ্ণ পৰ্দা টগল কৰক	Toggle full-screen	F11 Cmd + Shift + F
জুম ইন কৰক	Zoom in	Ctrl + + Cmd + +
জুম আউট কৰক	Zoom out	Ctrl + - Cmd + -
জুম 100% (ডিফল্ট)	Zoom 100% (default)	Ctrl + 0 Cmd + 0
হোমপেজ খোলক	Open homepage	Alt + Home Option + Home or Option + Fn + Left Arrow
লিখনী সন্ধান কৰক	Find text	Ctrl + F Cmd + F
টেব / উইন্ডো ব্যৱস্থাপনা	Tab / Window Management	
এটা নতুন টেব খোলক	Open a new tab	Ctrl + T Cmd + T
বৰ্তমান টেব বন্ধ কৰক	Close current tab	Ctrl + W Cmd + W
সকলো টেব বন্ধ কৰক	Close all tabs	Ctrl + Shift + W Cmd + Q
বৰ্তমান টেব বাহিৰে সকলো টেব বন্ধ কৰক	Close all tabs except the current tab	Ctrl + Alt + F4 Cmd + Opt + W
টেবলৈ যাওক	Go to tab	Ctrl + Tab Control + Tab or Cmd + Shift + Right Arrow
পূৰ্ববৰ্তী টেবলৈ যাওক	Go to previous tab	Ctrl + Shift + Tab Shift + Control + Tab or Cmd + Shift + Left Arrow

এটা নির্দিষ্ট টেব নম্বৰলৈ যাওক	Go to a specific tab number	Ctrl + 1-8	Cmd + 1-8
অন্তিম টেবলৈ যাওক	Go to the last tab	Ctrl + 9	Cmd + 9
অন্তিম বন্ধ টেব পুনৰ খোলক	Reopen the last closed tab	Ctrl + Shift + T	Cmd + Shift + T
এটা নতুন উইন্ডো খোলক	Open a new window	Ctrl + N	Cmd + N
বৰ্তমান উইন্ডো বন্ধ কৰক	Close current window	Alt + F4	Cmd + W
উইন্ডোলৈ যাওক	Go to window	Alt + Tab	Cmd + Tab
পূৰ্ববৰ্তী উইন্ডোলৈ যাওক	Go to previous window	Alt + Shift + Tab	Cmd + Shift + Tab
অন্তিম বন্ধ উইন্ডো পুনৰ খোলক	Reopen the last closed window	Ctrl + Shift + N	
পৃষ্ঠভূমিত এটা নতুন টেবত লিংকসমূহ খোলক	Open links in a new tab in the background	Ctrl + Click	Cmd + Click
সম্মুখভাগত এটা নতুন টেবত লিংকসমূহ খোলক	Open links in a new tab in the foreground	Ctrl + Shift + Click	Cmd + Shift + Click
বৰ্তমান ৱেবপৃষ্ঠা প্ৰিন্ট কৰক	Print current webpage	Ctrl + P	Cmd + P
বৰ্তমান ৱেবপৃষ্ঠা সংৰক্ষণ কৰক	Save current webpage	Ctrl + S	Cmd + S
ঠিকনা দণ্ডিকা	Address Bar		
টুলবাৰ, সন্ধান দণ্ডিকা আৰু পৃষ্ঠা উপাদানসমূহৰ মাজত চাইকেল	Cycle between toolbar, search bar, and page elements	Tab	Tab
ব্ৰাউজাৰৰ ঠিকনা দণ্ডিকালৈ যাওক	Go to browser's address bar	Ctrl + L or Alt + D	Cmd + L
ব্ৰাউজাৰৰ সন্ধান দণ্ডিকাত মনোযোগ দিয়ক আৰু বাহনি কৰক	Focus and select the browser's search bar	Ctrl + E	Cmd + E / Cmd + K
এটা নতুন টেবত ঠিকনা দণ্ডিকাৰ অৱস্থান খোলক	Open the address bar location in a new tab	Alt + Enter	Opt + Enter
পূৰ্বতে টাইপ কৰা ঠিকনাসমূহৰ তালিকা প্ৰদৰ্শন কৰক	Display a list of previously typed addresses	F4	
আৰম্ভণিতে "ডাব্লিউডি" যোগ দিয়ক আৰু ঠিকনা দণ্ডিকাত টাইপ কৰা পাঠৰ শেষত ".com" যোগ কৰক (যেনে, "বিন্ট্ৰ" টাইপ কৰক আৰু "www.bintr.com" খুলিবলৈ চিটিআৰএল + এণ্টাৰ টিপক)	Add "www." to the beginning and ".com" to the end of the text typed in the address bar (e.g., type "bintr" and press Ctrl + Enter to open "www.bintr.com")	Ctrl + Enter	Cmd + Enter or Control + Enter
বুকমাৰ্কসমূহ	Bookmarks		
পত্ৰচিহ্ন ৰ মেনু খোলক	Open the bookmarks menu	Ctrl + B	Cmd + B
বৰ্তমান পৃষ্ঠাৰ বাবে বুকমাৰ্ক যোগ কৰক	Add bookmark for current page	Ctrl + D	Cmd + Opt + B or Cmd + Shift + B

ব্রাউজিং ইতিহাস খোলক	Open browsing history	Ctrl + H	Cmd + Shift + H or Cmd + Y
ডাউনলোড ইতিহাস খোলক	Open download history	Ctrl + J	Cmd + J or Cmd + Shift + J

89.5 স্ক্রীনশ্বটসমূহ (Screenshots)

বিৱৰণ	উইন্ডো	মেক অ'এছ
সম্পূৰ্ণ স্ক্রীনশ্বট ফাইল হিচাপে সংৰক্ষণ কৰক	Save screenshot of the whole screen as file	Cmd + Shift + 3
ক্লিপবোৰ্ডত সম্পূৰ্ণ স্ক্রীনশ্বট প্ৰতিলিপি কৰক	Copy screenshot of the whole screen to the clipboard	PrtScr (Print Screen) or Ctrl + PrtScr
উইন্ডোৰ স্ক্রীনশ্বটক ফাইল হিচাপে সংৰক্ষণ কৰক	Save screenshot of window as file	Cmd + Shift + 4, then Space
উইন্ডোৰ স্ক্রীনশ্বট ক্লিপবোৰ্ডলৈ প্ৰতিলিপি কৰক	Copy screenshot of window to the clipboard	Alt + PrtScr
বিচৰা স্থানৰ স্ক্রীনশ্বট ক্লিপবোৰ্ডলৈ প্ৰতিলিপি কৰক	Copy screenshot of wanted area to the clipboard	Cmd + Ctrl + Shift + 4
বিচৰা স্থানৰ স্ক্রীনশ্বট ফাইল হিচাপে সংৰক্ষণ কৰক	Save screenshot of wanted area as file	Cmd + Shift + 4

টোকা: বিভিন্ন কীবৰ্ড ছেটআপৰ বাবে, কিছুমান চৰ্টকাট সকলো ব্যৱহাৰকাৰীৰ বাবে সুসঙ্গত নহ'ব পাৰে।

90 HTML টেগসমূহ

90.1 HTML <!--.....--> Tag

উদাহৰণ:

এটা HTML মন্তব্য:

```
<!--This is a comment. Comments are not displayed in the browser-->
```

```
<p>This is a paragraph.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

মন্তব্য টেগটো উৎস কোডত মন্তব্য অন্তর্ভুক্ত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মন্তব্যবোৰ ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত নহয়।

আপুনি আপোনাৰ কোড ব্যাখ্যা কৰিবলৈ মন্তব্য ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে, যি আপুনি পিছৰ তাৰিখত উৎস কোড সম্পাদনা কৰিলে আপোনাক সহায় কৰিব পাৰে। যদি আপোনাৰ বহুতো কোড থাকে তেন্তে এইটো বিশেষভাৱে উপযোগী।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

আপুনি স্ক্ৰিপ্টৰ বাবে সমৰ্থন অবিহনে ব্ৰাউজাৰৰ পৰা স্ক্ৰিপ্টবোৰ "লুকুৱাবলৈ" মন্তব্য টেগ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে (যাতে সেইবোৰ সাধাৰণ পাঠ হিচাপে প্ৰদৰ্শিত নহয়):

```
<script type="text/javascript">
<!--
function displayMsg() {
    alert("Hello World!")
}
//-->
</script>
```

টোকা: মন্তব্য শাৰীৰ শেষত ফৰৱাৰ্ড স্লেশ (//) দুটা হৈছে JavaScript মন্তব্য চিহ্ন। ই JavaScriptক --> টেগ কাৰ্যকৰী কৰাত বাধা দিয়ে।

মানক গুণাগুণসমূহ

মন্তব্য টেগে কোনো মানক গুণ সমৰ্থন নকৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

মন্তব্য টেগে কোনো ঘটনাৰ গুণাগুণ সমৰ্থন নকৰে।

90.2 HTML <!DOCTYPE> ঘোষণা

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<title>Title of the document</title>
</head>

<body>
The content of the document.....
</body>
</html>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

সকলো HTML নথিপত্ৰ ঘোষণা `<!DOCTYPE>`-ৰ সৈতে আৰম্ভ হ'ব লাগিব।

ঘোষণাটো HTML টেগ নহয়। এইটো ব্ৰাউজাৰৰ বাবে কি ডকুমেন্ট প্ৰকাৰ আশা কৰিব লাগে সেই বিষয়ে এক "তথ্য"।

HTML 5-ত, ঘোষণাটো সৰল:

```
<!DOCTYPE html>
```

পুৰণি HTML দস্তাবেজসমূহ

পুৰণি নথিপত্ৰত (HTML 4 বা XHTML) ঘোষণাটো অধিক জটিল কিয়নো ঘোষণাটোৱে DTD (Document Type Definition) চাব লাগিব।

HTML 4.01:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN"
"http://www..org/TR/html4/loose.dtd">
```

XHTML 1.1:

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//C//DTD XHTML 1.1//EN"
"http://www..org/TR/xhtml11/DTD/xhtml11.dtd">
```

HTML উপাদান আৰু DOCTYPE

আমাৰ সকলো HTML উপাদানৰ তালিকা চাওক, আৰু প্ৰতিটো উপাদান কি DOCTYPE ত দেখা যায়।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: `<!DOCTYPE>` ঘোষণা কেছ সংবেদনশীল নহয়।

উদাহৰণ:

```
<!DOCTYPE html>
<!DocType html>
<!doctype html>
<!doctype html>
```

90.3 HTML <a> টেগ

উদাহৰণ:

Bintr.com লিংক এটা সৃষ্টি কৰক:

```
<a href="https://www.bintr.com">Visit Bintr.com!</a>
```

"নিজে চেষ্টা কৰক"

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<a> টেগে হাইপাৰলিংক এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে, যাক এটা পৃষ্ঠাৰ পৰা আন টোলৈ লিংক কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<a> উপাদানৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণহৈছে href গুণ, যি লিংকৰ গন্তব্য স্থান সূচায়।

ডিফল্ট অনুসৰি, সকলো ব্ৰাউজাৰত লিংকবোৰ নিম্নলিখিত ধৰণে ওলাব:

- এটা অপৰিদিৰ্শিত লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু নীলা
- এটা ভ্ৰমণ কৰা লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু বেঙুনীয়া
- এটা সক্ৰিয় লিংক ৰেখাঙ্কিত আৰু ৰঙা

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: যদি <a> টেগৰ কোনো href বৈশিষ্ট্য নাই, ই কেৱল হাইপাৰলিংকৰ বাবে প্লেচহোল্ডাৰ (placeholder)।

পৰামৰ্শ: এটা লিংক কৰা পৃষ্ঠা সাধাৰণতে বৰ্তমানৰ ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোত প্ৰদৰ্শিত হয়, যদিহে আপুনি আন এটা লক্ষ্য নিৰ্দিষ্ট নকৰে।

পৰামৰ্শ: ষ্টাইল লিংকসমূহত CSS ব্যৱহাৰ কৰক: CSS লিংক আৰু CSS বুটাম।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
download	filename	এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে হাইপাৰলিংকত ক্লিক কৰিলে লক্ষ্যটো ডাউনলোড কৰা হ'ব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
href	URL	লিংকটো যি পৃষ্ঠালৈ যায় তাৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
hreflang	language_code	সংযোজিত দস্তাবেজৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে
media	media_query	লিংক কৰা ডকুমেন্টখন কি মিডিয়া/ডিভাইচৰ বাবে অপ্টিমাইজ কৰা হৈছে নিৰ্ধাৰণ কৰে
ping	list_of_URLs	URLৰ এক স্থান-পৃথক তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে য'ত, যেতিয়া লিংকটো অনুসৰণ কৰা হয়, ব্ৰাউজাৰে (পৃষ্ঠভূমিত) body ping-ৰ সৈতে পোষ্ট অনুৰোধ প্ৰেৰণ কৰিব। সাধাৰণতে ট্ৰেকিংৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

referrerpolicy	no-referrer no-referrer-when-downgrade origin origin-when-cross-origin same-origin strict-origin-when-cross-origin unsafe-url	লিংকৰ সৈতে প্ৰেৰণ কৰিবলগা তথ্য কোনবোৰ বিফেৰেৰ কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
rel	alternate author bookmark external help license nofollow noreferrer noopener prev search tag	বৰ্তমান দস্তাবেজ আৰু সংযোজিত দস্তাবেজৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
target	_blank _parent _self _top	লিংক কৰা ডকুমেন্ট ক'ত খুলিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	<i>media_type</i>	সংযোজিত ডকুমেন্টৰ মিডিয়া প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<a> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<a> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ছবি এখনক লিংক হিচাপে কেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰিব:

```
<a href="https://www.bintr.com">

</a>
```

উদাহৰণ:

নতুন ব্ৰাউজাৰ উইণ্ডোত লিংক এটা কেনেদৰে খুলিব:

```
<a href="https://www.bintr.com" target="_blank">Visit Bintr.com!</a>
```

উদাহৰণ:

ইমেইল ঠিকনা এটাৰ সৈতে কেনেদৰে লিংক কৰিব:

`Send email` উদাহৰণ:

ফোন নম্বৰ এটাৰ সৈতে কেনেদৰে লিংক কৰিব:

`+47 333 78 901`

উদাহৰণ:

একেপৃষ্ঠাৰ আন এটা শাখালৈ কেনেদৰে লিংক কৰিব:

`Go to Section 2`

উদাহৰণ:

JavaScript এটাৰ সৈতে কেনেদৰে লিংক কৰিব:

`Execute JavaScript`

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<a>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
color: (internal value);
text-decoration: underline;
cursor: auto;
}

a:link:active, a:visited:active {
  color: (internal value);
}
```

90.4 HTML `<abbr>` টেগ

উদাহৰণ:

এটা সংক্ষিপ্ত বূপ তলত দিয়া ধৰণে চিহ্নিত কৰা হৈছে:

The `<abbr title="World Health Organization">WHO</abbr>` was founded in 1948.

তলত উদাহৰণ বোৰ "নিজে চেষ্টা কৰক"

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<abbr>` টেগে "HTML", "CSS", "Mr", "Dr", "ASAP", "ATM"ৰ দৰে এটা সংক্ষিপ্ত বূপ বা সংক্ষিপ্ত বূপ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

পৰামৰ্শ: আপুনি উপাদানটোৰ ওপৰত মাউচ কৰিলে সংক্ষিপ্তবূপ/সংক্ষিপ্ত বূপৰ বৰ্ণনা দেখুৱাবলৈ গোলকীয় `title` গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰক।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<abbr>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<abbr> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<abbr> <dfn> ৰ সৈতেও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ:

```
<p><dfn><abbr title="Cascading Style Sheets">CSS</abbr>
</dfn> is a language that describes the style of an HTML document.</p>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <abbr> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
abbr {
  display: inline;
}
```

90.5HTML <acronym> টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

<acronym> টেগটো HTML 4-ত এটা সংক্ষিপ্ত শব্দ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

এটা সংক্ষিপ্ত ৰূপ বা সংক্ষিপ্ত ৰূপত <abbr> টেগৰ সৈতে চিহ্নিত কৰিব লাগে:

The <abbr title="World Health Organization">WHO</abbr> was founded in 1948.

90.6HTML <address> টেগ

উদাহৰণ:

Bintr.online-ৰ বাবে যোগাযোগতথ্য:


```
<address>
```

```
Written by <a href="mailto:rabhabinod@146.com">Binod Rabha</a>.<br>
```

```
Visit us at:<br>
```

```
bintr.online <br>
```

```
Bardamal, Agia, Goalpara<br>
```

```
Assam
```

```
</address>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<address> টেগে এখন দস্তাবেজ বা প্ৰবন্ধৰ লেখক/গৰাকীৰ বাবে সম্পৰ্ক তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

সম্পৰ্ক তথ্য এটা ইমেইল ঠিকনা, URL, ভৌতিক ঠিকনা, ফোন নম্বৰ, ছ'চিয়েল মিডিয়া হেণ্ডেল ইত্যাদি হ'ব পাৰে।

<address> উপাদানৰ পাঠ সাধাৰণতে ইটালিক (*italic*)ত বেণ্ডাৰ হয়, আৰু ব্ৰাউজাৰবোৰে সদায়ে **<address>** উপাদানৰ আগতে আৰু পিছত এটা শাৰী বিৰতি যোগ দিব।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<address> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমূহ সন্নিবিষ্ট কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<address> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যসমূহ সন্নিবিষ্ট কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে **<address>** উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
address {
  display: block;
  font-style: italic;
}
```

90.7HTML <applet> টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

এম্বেডেড **applet** (Plug-in) নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML 4-ত **<applet>** টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

Plug-inসমূহ

Plug-in হৈছে এক কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্ৰাম যি ব্ৰাউজাৰৰ মানক কাৰ্যক্ষমতা সম্প্ৰসাৰিত কৰে।

Plug-inবোৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে:

Java applet চলাবলৈ

ActiveX নিয়ন্ত্ৰণ সমূহ চলাবলৈ

ফ্লেছ চলচ্চিত্ৰ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ

মানচিত্ৰ সমূহ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ

ভাইৰাছৰ বাবে স্কেন কৰিবলৈ

বেংকৰ ID প্ৰমাণিত কৰিবলৈ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে এতিয়া Java applet আৰু Plug-in সমৰ্থন নকৰে।

ActiveX নিয়ন্ত্ৰণবোৰ এতিয়া কোনো ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত নহয়।

আধুনিক ব্ৰাউজাৰত শ্বকৱেভ ফ্লেছ (Shockwave Flash)-ৰ সমৰ্থনও অফ কৰা হৈছে।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

যদি আপুনি ভিডিঅ' এম্বেড কৰিব বিচাৰে, `<video>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<video width="320" height="240" controls>
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg">
  Your browser does not support the video tag.
</video>
```

যদি আপুনি অডিঅ' এম্বেড কৰিব বিচাৰে, তেন্তে `<audio>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

উদাহৰণ:

```
<audio controls>
  <source src="horse.ogg" type="audio/ogg">
  <source src="horse.mp3" type="audio/mpeg">
  Your browser does not support the audio tag.
</audio>
```

অবজেক্টএম্বেড কৰিবলৈ, আপুনি `<embed>` টেগ আৰু `<object>` টেগ দুয়োটা ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে:

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনক `<embed>` উপাদানৰ সৈতে এম্বেড কৰক:

```
<embed src="snippet.html">
```

উদাহৰণ:

ছবি এখনক `<embed>` উপাদানৰ সৈতে এম্বেড কৰক:

```
<embed src="pic_trulli.jpg">উদাহৰণ:
```

<object> উপাদানৰ সৈতে ডকুমেন্ট এখন এম্বেড কৰক:

```
<object data="snippet.html"></object>
```

উদাহৰণ:

<object> উপাদানৰ সৈতে ছবি এখন এম্বেড কৰক:

```
<object data="pic_trulli.jpg"></object>
```

পৰামৰ্শ: ছবি এখন এম্বেড কৰিবলৈ, টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল | ডকুমেন্ট এখন এম্বেড কৰিবলৈ, <iframe> টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল।

90.8 HTML <area> টেগ

উদাহৰণ:

ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ সৈতে এখন ছবি মেপ:

```

```

```
<map name="workmap">
  <area shape="rect" coords="34,44,270,350" alt="Computer" href="computer.htm">
  <area shape="rect" coords="290,172,333,250" alt="Phone" href="phone.htm">
  <area shape="circle" coords="337,300,44" alt="Cup of coffee" href="coffee.htm">
</map>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<area> টেগে ছবি মেপৰ ভিতৰৰ এলেকা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে (ছবি মেপ হৈছে ক্লিক কৰিব পৰা এলেকাৰ সৈতে এক ছবি)।

<area> উপাদানবোৰ সদায়ে <map> টেগএটাৰ ভিতৰত বাহ সাজি থাকে ।

টোকা: ইউজমেপ গুণটো <map> উপাদানৰ নামৰ গুণাগুণৰ সৈতে সম্পৰ্কিত, আৰু ছবি আৰু মেপৰ মাজত এক সম্পৰ্ক সৃষ্টি কৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
alt	text	এলেকাৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। যদি href বৈশিষ্ট্য উপস্থিত থাকে তেন্তেহলে প্ৰয়োজন
coords	coordinates	অঞ্চলটোৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰে
download	filename	এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে হাইপাৰলিংকত ক্লিক কৰিলে লক্ষ্যটো ডাউনলোড কৰা হ'ব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
href	URL	এলেকাৰ বাবে হাইপাৰলিংক লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
hreflang	language_code	লক্ষ্য URLৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে

media	<i>media query</i>	লক্ষ্য URL কি মিডিয়া/ডিভাইচৰ বাবে অপ্টিমাইজ কৰা হৈছে নিৰ্ধাৰণ কৰে
referrerpolicy	no-referrer no-referrer-when-downgrade origin origin-when-cross-origin same-origin strict-origin-when-cross-origin unsafe-url	লিংকৰ সৈতে প্ৰেৰণ কৰিবলগা তথ্য কোনবোৰ বিফেৰেৰ কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
rel	alternate author bookmark help license nofollow norereferrer prefetch prev search tag	বৰ্তমান দস্তাবেজ আৰু লক্ষ্য URLৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
shape	default rect circle poly	অঞ্চলটোৰ আকৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
target	_blank _parent _self _top <i>framename</i>	লক্ষ্য URL ক'ত খুলিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	<i>media_type</i>	লক্ষ্য URLৰ মিডিয়া প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<area>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<area>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ সৈতে আন এটা ছবি মেপ:

```


<map name="planetmap">
  <area shape="rect" coords="0,0,82,126" href="sun.htm" alt="Sun">
  <area shape="circle" coords="90,58,3" href="mercur.htm" alt="Mercury">
  <area shape="circle" coords="124,58,8" href="venus.htm" alt="Venus">
</map>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<area>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
area {
  display: none;
}
```

90.9HTML `<article>` টেগ

উদাহৰণ:

স্বতন্ত্র, স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সমলৰ সৈতে তিনিটা প্ৰবন্ধ:

```
<article>
<h2>Google Chrome</h2>
<p>Google Chrome is a web browser developed by Google, released in 2008. Chrome is the
world's most popular web browser today!</p>
</article>
```

```
<article>
<h2>Mozilla Firefox</h2>
<p>Mozilla Firefox is an open-source web browser developed by Mozilla. Firefox has
been the second most popular web browser since January, 2018.</p>
</article>
```

```
<article>
<h2>Microsoft Edge</h2>
<p>Microsoft Edge is a web browser developed by Microsoft, released in 2015. Microsoft
Edge replaced Internet Explorer.</p>
</article>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<article> টেগে স্বতন্ত্র, স্বয়ংসম্পূর্ণ সমল নির্ধাৰণ কৰে।

এটা প্ৰবন্ধনিজে ই বুজাব লাগে আৰু ইয়াক বাকী স্থানৰ পৰা স্বতন্ত্রভাৱে বিতৰণ কৰা টো সম্ভৱ হ'ব লাগে।

<article>-ৰ সম্ভাৱ্য উৎস উপাদান:

- Forum post
- Blog post
- News story

টোকা: <article> উপাদানটোৱে ব্ৰাউজাৰত বিশেষ একো হিচাপে প্ৰদান নকৰে। অৱশ্যে, আপুনি <article> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে (তলত উদাহৰণ চাওক)।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<article> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<article> টেগে HTML-ৰ ঘটনা গুণাগুণবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<article> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
.all-browsers {
  margin: 0;
  padding: 5px;
  background-color: lightgray;
}

.all-browsers > h1, .browser {
  margin: 10px;
  padding: 5px;
}

.browser {
  background: white;
}

.browser > h2, p {
  margin: 4px;
  font-size: 90%;
}
</style>
</head>
```



```

<body>

<article class="all-browsers">
  <h1>Most Popular Browsers</h1>
  <article class="browser">
    <h2>Google Chrome</h2>
    <p>Google Chrome is a web browser developed by Google, released in 2008. Chrome is
the world's most popular web browser today!</p>
  </article>
  <article class="browser">
    <h2>Mozilla Firefox</h2>
    <p>Mozilla Firefox is an open-source web browser developed by Mozilla. Firefox has
been the second most popular web browser since January, 2018.</p>
  </article>
  <article class="browser">
    <h2>Microsoft Edge</h2>
    <p>Microsoft Edge is a web browser developed by Microsoft, released in 2015.
Microsoft Edge replaced Internet Explorer.</p>
  </article>
</article>

</body>
</html>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<article>` উপাদান প্রদর্শন কৰিব:

```

article {
  display: block;
}

```

90.10 HTML <aside> টেগ

উদাহৰণ:

ইয়াত কথা সমলৰ বাহিৰে কিছুমান সমল প্রদর্শন কৰক:

```

<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and
Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>

```

```

<aside>
<h4>Epcot Center</h4>
<p>Epcot is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions,
international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
</aside>

```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<aside> টেগে ইয়াত ৰখা সমলৰ বাহিৰে কিছুমান সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে।

একাধৰীয়া সমলটো চাৰিওফালৰ সমলৰ সৈতে পৰোক্ষভাৱে সম্পৰ্কিত হ'ব লাগে।

পৰামৰ্শ: **<aside>** সমলপ্ৰায়ে ডকুমেন্ট এখনত চাইডবাৰ হিচাপে ৰখা হয়।

টোকা: **<aside>** উপাদানটোৱে ব্ৰাউজাৰত বিশেষ একো হিচাপে ৰেণ্ডাৰ নকৰে। অৱশ্যে, আপুনি **<aside>** উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে (তলত উদাহৰণ চাওক)।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<aside> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<aside> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<aside> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
aside {
  width: 30%;
  padding-left: 15px;
  margin-left: 15px;
  float: right;
  font-style: italic;
  background-color: lightgray;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>The aside element</h1>
```

```
<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>
```

```
<aside>
```

```
<p>The Epcot center is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting
```


attractions, international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
</aside>

<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>
<p>My family and I visited The Epcot center this summer. The weather was nice, and Epcot was amazing! I had a great summer together with my family!</p>

</body>
</html>

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <aside> উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
aside {
  display: block;
}
```

90.11 HTML <audio> টেগ

উদাহৰণ:

এটা ধ্বনি ফাইল বজাওক:

```
<audio controls>
  <source src="horse.ogg" type="audio/ogg">
  <source src="horse.mp3" type="audio/mpeg">
  Your browser does not support the audio tag.
</audio>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<audio> টেগটো ডকুমেন্ট এখনত ধ্বনি সমল এম্বেড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে সংগীত বা অন্যান্য audio streams ।

<audio> টেগত বিভিন্ন 'অডিঅ' উৎসৰ সৈতে এক বা একাধিক <source> টেগ থাকে। ব্রাউজাৰে সমৰ্থন কৰা প্ৰথম উৎসটো বাছনি কৰিব।

<audio> আৰু </audio> টেগৰ মাজৰ পাঠ কেৱল ব্রাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত হ'ব যি<audio> উপাদানসমৰ্থন নকৰে।

HTMLত তিনিটা সমৰ্থিত অডিঅ' ফৰ্মেট আছে: MP3, WAV, আৰু OGG.

অডিঅ' ফৰ্মেট আৰু ব্রাউজাৰ সমৰ্থন

ব্রাউজাৰ	.MP3	.WAV	.OGG
Edge / IE	হয়	হয়	হয়

Chrome	হয়	হয়	হয়
Firefox	হয়	হয়	হয়
Safari	হয়	হয়	নহয়
Opera	হয়	হয়	হয়

পরামর্শ আৰু টোকা

পরামর্শ: ভিডিঅ' ফাইলৰ বাবে, `<video>` টেগটো চাওক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
autoplay	autoplay	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে অডিঅ' সাজু হোৱাৰ লগে লগে বজোৱা আৰম্ভ হ'ব
controls	controls	অডিঅ' নিয়ন্ত্ৰণপ্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে (যেনে প্লে/পজ বুটাম ইত্যাদি) নিৰ্ধাৰণ কৰে
loop	loop	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে অডিঅ' পুনৰ আৰম্ভ হ'ব, প্ৰতিবাৰ শেষ হ'লে
muted	muted	অডিঅ' আউটপুট মিউট কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
preload	auto metadata none	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে অডিঅ' লোড কৰা উচিত বুলি লেখকে ভাবে নে আৰু কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰে
src	URL	অডিঅ' ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<audio>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<audio>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.12 HTML `` টেগ

উদাহৰণ:

কিছুমান পাঠ বোল্ড (bold) কৰক (ইয়াক গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি চিহ্নিত নকৰাকৈ):

```
<p>This is normal text - <b>and this is bold text</b>.</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

 টেগে কোনো অতিৰিক্ত গুৰুত্ব অবিহনে বোল্ড পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

টোকা: HTML5 স্পেচিফিকেচন অনুসৰি, **আন** কোনো টেগ অধিক উপযুক্ত নহ'লে টেগটো অন্তিম বিজট হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। স্পেচিফিকেচনত কোৱা হৈছে যে শিৰোনামবোৰ <h1> ৰ পৰা <h6> টেগৰ সৈতে বুজাব লাগে, গুৰুত্ব দিয়া পাঠটো টেগৰ সৈতে বুজাব লাগে, গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠটো টেগৰ সৈতে বুজাব লাগে, আৰু চিহ্নিত/হাইলাইট কৰা পাঠ<mark> টেগৰ সৈতে বুজাব লাগে।

পৰামৰ্শ: আপুনি নিম্নলিখিত CSS-ক বোল্ড পাঠ ছেট কৰিবলৈও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে: "ফন্ট-ওজন: বোল্ড;"।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

 টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

 টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

বোল্ড পাঠ ছেট কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<p>This is normal text - <span style="font-weight:bold;">and this is bold text</span>.</p>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
b {
  font-weight: bold;
}
```


90.13 HTML <base> টেগ

উদাহৰণ:

এটা পৃষ্ঠাত সকলো লিংকৰ বাবে এটা ডিফল্ট URL আৰু এটা ডিফল্ট লক্ষ্য নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<head>
  <base href="https://www.bintr.com/" target="_blank">
</head>

<body>

<a href="tags/tag_base.asp">HTML base Tag</a>
</body>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<base> টেগে ডকুমেন্ট এখনত সকলো আপেক্ষিক URL ৰ বাবে আধাৰ URL আৰু/বা লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<base> টেগত হয় এটা href বা লক্ষ্য গুণ থাকিব লাগিব, বা দুয়োটা থাকিব লাগিব।

ডকুমেন্ট এখনত কেৱল এটা <base> উপাদান থাকিব পাৰে, আৰু ই <head> উপাদানৰ ভিতৰত থাকিব লাগিব।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য (value)	বিৱৰণ
href	URL	পৃষ্ঠাৰ সকলো আপেক্ষিক URL ৰ বাবে আধাৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
target	_blank _parent _self _top	পৃষ্ঠাৰ সকলো হাইপাৰলিংক আৰু ফৰ্মৰ বাবে ডিফল্ট লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণ আৰু ঘটনাসমূহ

<base> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<base> টেগে কোনো ঘটনাৰ গুণাগুণ সমৰ্থন নকৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.14 HTML <basefont> টেগ

HTML5-ত সমর্থিত নহয়।

HTML ডকুমেন্ট এখনত সকলো পাঠৰ বাবে ডিফল্ট পাঠ-বং, ফন্ট-আকাৰ বা ফন্ট-পৰিয়াল নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ HTML 4-ত <basefont> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

পৃষ্ঠা এটাৰ বাবে এটা ডিফল্ট পাঠ-বং নিৰ্দিষ্ট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
body {
  color: red;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
```

```
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

এটা পৃষ্ঠাৰ বাবে ডিফল্ট ফন্ট-পৰিয়াল নিৰ্দিষ্ট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
body {
  font-family: courier, serif;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
```

```
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

পৃষ্ঠা এটাৰ বাবে এটা ডিফল্ট ফন্ট-আকাৰ নিৰ্দিষ্ট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
body {
  font-size: 50px;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
```

```
</body>
</html>
```


পরামর্শ: আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েলত আপুনি **CSS পাঠ** ৰং আৰু **CSS ফন্ট** বিষয়ে অধিক তথ্য পাব পাৰে।

90.15 HTML <bdi> টেগ

উদাহৰণ:

চাৰিওফালৰ পাঠ-দিশ ছেটিংছৰ পৰা ব্যৱহাৰকাৰীৰ নাম পৃথক কৰক:

```
<ul>
  <li>User <bdi>Binod Rabha</bdi>: 60 points</li>
  <li>User <bdi>Toya Rabha</bdi>: 80 points</li>
  <li>User <bdi>A Rabha</bdi>: 90 points</li>
</ul>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

BDI-ৰ অৰ্থ হৈছে দ্বি-দিশীয় বিচ্ছিন্নতা (Bi-Directional Isolation)।

<bdi> টেগে পাঠৰ এটা অংশ পৃথক কৰে যাক ইয়াৰ বাহিৰৰ আন পাঠৰ পৰা পৃথক দিশত ফৰ্মেট কৰা হ'ব পাৰে।

অজ্ঞাত পাঠ দিশৰ সৈতে ব্যৱহাৰকাৰী-উৎপন্ন সমল এম্বেড কৰোঁতে এই উপাদানটো উপযোগী।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<bdi> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<bdi> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

90.16 HTML <bdo> টেগ

উদাহৰণ:

পাঠৰ দিশ নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<bdo dir="rtl">
This text will go right-to-left.
</bdo>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

BDO-ৰ অৰ্থ হৈছে দ্বি-দিশীয় অভাৱবাইড (Bi-Directional Override)।

বৰ্তমান পাঠ দিশ অভাৱবাইড কৰিবলৈ <bdo> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
dir	ltr rtl	প্ৰয়োজন। <bdo> উপাদানৰ ভিতৰত পাঠৰ পাঠদিশ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<bdo> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<bdo> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <bdo> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
bdo {
  unicode-bidi: bidi-override;
}
```

90.17 HTML <big> টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

ডাঙৰ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML 4-ত <big> টেগটো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

HTML উপাদানসমূহৰ বাবে বিভিন্ন ফন্ট-আকাৰ নিৰ্দিষ্ট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
p.ex1 {
  font-size: 30px;
}
p.ex2 {
  font-size: 50px;
}
</style>
</head>
<body>

<p>This is a normal paragraph.</p>
<p class="ex1">This is a bigger paragraph.</p>
<p class="ex2">This is a much bigger paragraph.</p>

</body>
</html>
```

90.18 HTML <blockquote> টেগ**উদাহৰণ:**

আন এটা উৎসৰ পৰা উদ্ধৃত কৰা এটা শাখা:

```
<blockquote cite="http://www.worldwildlife.org/who/index.html">
For 50 years, WWF has been protecting the future of nature. The world's leading
conservation organization, WWF works in 100 countries and is supported by 1.2 million
members in the United States and close to 5 million globally.
</blockquote>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<blockquote> টেগে আন এটা উৎসৰ পৰা উদ্ধৃত কৰা এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ব্ৰাউজাৰবোৰে সাধাৰণতে indent <blockquote> উপাদান (indentation কেনেদৰে আঁতৰাব লাগে চাবলৈ তলৰ উদাহৰণ চাওক)।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: ইনলাইন (চমু) উদ্ধৃতিৰ বাবে <q> ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>cite</code>	<code>URL</code>	উদ্ধৃতিৰ উৎস নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<blockquote>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<blockquote>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`blockquote` উপাদানৰ পৰা indentation আঁতৰাবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
blockquote {
  margin-left: 0;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<p>Here is a quote from WWF's website:</p>
```

```
<blockquote cite="http://www.worldwildlife.org/who/index.html">
```

For 50 years, WWF has been protecting the future of nature. The world's leading conservation organization, WWF works in 100 countries and is supported by 1.2 million members in the United States and close to 5 million globally.

```
</blockquote>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<blockquote>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
blockquote {
  display: block;
  margin-top: 1em;
```

```
margin-bottom: 1em;
margin-left: 40px;
margin-right: 40px;
}
```


CSS টিউট'বিয়েল আপুনি CSS ফন্টৰ আকাৰৰ বিষয়ে অধিক তথ্য পাব পাৰে।

90.19 HTML <body> টেগ

উদাহৰণ:

এটা সৰল HTML দস্তাবেজ:

```
<html>
<head>
  <title>Title of the document</title>
</head>

<body>
  <h1>This is a heading</h1>
  <p>This is a paragraph.</p>
</body>

</html>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<body> টেগে ডকুমেন্টখনৰ শৰীৰনিৰ্ধাৰণ কৰে।

<body> উপাদানত HTML ডকুমেন্টখনৰ সকলো সমল থাকে, যেনে শিৰোনাম, পেৰাগ্ৰাফ, ছবি, হাইপাৰলিংক, তালিকা (table), তালিকা (list) ইত্যাদি।

টোকা: HTML ডকুমেন্ট এখনত কেৱল এটা **<body>** উপাদান থাকিব পাৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<body> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<body> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

এখন ডকুমেন্টত (CSSৰ সৈতে) পৃষ্ঠভূমিৰ ছবি যোগ দিয়ক:

```
<html>
<head>
<style>
body {
  background-image: url(s.png);
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>Hello world!</h1>
<p><a href="https://www.bintr.com">Visit Bintr.com!</a></p>

</body>
```

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনৰ পৃষ্ঠভূমিৰ বং ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<html>
<head>
<style>
body {
  background-color: #E6E6FA;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>Hello world!</h1>
<p><a href="https://www.bintr.com">Visit Bintr.com!</a></p>

</body>
```

উদাহৰণ:

পাঠৰ বং এটা ডকুমেন্টত ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<html>
<head>
<style>
body {
  color: green;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<h1>Hello world!</h1>
<p>This is some text.</p>
<p><a href="https://www.bintr.com">Visit Bintr.com!</a></p>
```



```
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

অপৰিদৰ্শিত (unvisited) লিংকসমূহৰ বং ডকুমেন্ট এখনত ছেট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
a:link {
  color:#0000FF;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<p><a href="https://www.bintr.com">Bintr.com</a></p>
<p><a href="https://www.bintr.com/html/">HTML Tutorial</a></p>
```

```
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত সক্ৰিয় লিংকৰ বং ছেট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
a:active {
  color:#00FF00;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<p><a href="https://www.bintr.com">Bintr.com</a></p>
<p><a href="https://www.bintr.com/html/">HTML Tutorial</a></p>
```

```
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

দৰ্শন (visited) কৰা লিংকসমূহৰ বং ডকুমেন্ট এখনত ছেট কৰক (CSSসহ):

```
<html>
<head>
<style>
a:visited {
```



```

color:#FF0000;
}
</style>
</head>
<body>

<p><a href="https://www.bintr.com">Bintr.com</a></p>
<p><a href="https://www.bintr.com/html/">HTML Tutorial</a></p>

</body>
</html>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<body>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```

body {
  display: block;
  margin: 8px;
}

body:focus {
  outline: none;
}

```

90.20 HTML `
` টেগ

উদাহৰণ:

পাঠএটাত একক শাৰী বিৰতি অন্তৰ্ভুক্ত কৰক:

```
<p>To force<br> line breaks<br> in a text,<br> use the br<br> element.</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`
` টেগে এটা শাৰী বিৰতি সুমুৱাই দিয়ে।

`
` টেগটো ঠিকনা বা কবিতা লিখাৰ বাবে উপযোগী।

`
` টেগটো এটা খালী টেগ যাৰ অৰ্থ হৈছে ইয়াৰ কোনো অন্তিম টেগ নাই।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

টোকা: লাইন ব্ৰেক প্ৰতিষ্ঠ কৰিবলৈ `
` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক, পেৰাগ্ৰাফৰ মাজত স্থান যোগ দিবলৈ নহয়।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`
` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`
` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ

`
` এটা কবিতাত ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<p>Be not afraid of greatness.<br>
Some are born great,<br>
some achieve greatness,<br>
and others have greatness thrust upon them.</p>
```

```
<p><em>-William Shakespeare</em></p>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.21 HTML `<button>` টেগ

উদাহৰণ:

ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা নিম্নলিখিত ধৰণে চিহ্নিত কৰা হৈছে:

```
<button type="button">Click Me!</button>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<button>` টেগে ক্লিক কৰিব পৰা বুটাম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<button>` উপাদান এটাৰ ভিতৰত আপুনি পাঠ (আবু `<i>`, ``, ``, `
`, `` আদি) আদি টেগ ৰাখিব পাৰে। `<input>` উপাদানেৰে সৃষ্টি কৰা বুটাম এটাৰ দ্বাৰা সেয়া সম্ভৱ নহয়!

পৰামৰ্শ: ব্ৰাউজাৰবোৰক এইটো কেনে ধৰণৰ বুটাম সেয়া ক'বলৈ `<button>` উপাদানএটাৰ বাবে `type` বৈশিষ্ট্য সদায়ে নিৰ্দিষ্ট কৰক।

পৰামৰ্শ: আপুনি CSSৰ সৈতে সহজে বুটামস্টাইল কৰিব পাৰে! তলৰ উদাহৰণবোৰ চাওক বা আমাৰ CSS বুটামৰ টিউটোৰিয়েল দৰ্শন কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
autofocus	autofocus	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে বুটাম এটা স্বয়ংক্রিয়ভাৱে ফোকাস হোৱা উচিত বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
disabled	disabled	বুটাম এটা অক্ষম কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	<i>form_id</i>	বুটামটো কোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
formaction	<i>URL</i>	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে প্ৰপত্ৰ-ডাটা ক'ত প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে। কেৱল <code>type="submit"</code>
formenctype	application/x-www-form-urlencoded multipart/form-data text/plain	চাৰ্ভাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰাৰ আগতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে এনকোড কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে। কেৱল <code>type="submit"</code>
formmethod	get post	প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে (কোনটো http পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰিব)। কেৱল <code>type="submit"</code>
formnovalidate	formnovalidate	প্ৰপত্ৰ-ডাটা দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰমাণিত কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে। কেৱল <code>type="submit"</code>
formtarget	_blank _self _parent _top <i>framename</i>	প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ পিছত সঁহাৰি ক'ত প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে। কেৱল <code>type="submit"</code>
name	<i>name</i>	বুটামটোৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	button reset submit	বুটামৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
value	<i>text</i>	বুটামৰ বাবে এটা প্ৰাৰম্ভিক মান নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<button>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<button>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ষ্টাইল বুটামত CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
```

```

<head>
<style>
.button {
  border: none;
  color: white;
  padding: 15px 32px;
  text-align: center;
  text-decoration: none;
  display: inline-block;
  font-size: 16px;
  margin: 4px 2px;
  cursor: pointer;
}

.button1 {background-color: #4CAF50;} /* Green */
.button2 {background-color: #008CBA;} /* Blue */
</style>
</head>
<body>

<button class="button button1">Green</button>
<button class="button button2">Blue</button>

</body>
</html>

```


উদাহৰণ:

ষ্টাইল বুটামত CSS ব্যৱহাৰ কৰক (হোভাৰ প্ৰভাৱৰ সৈতে):

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
.button {
  border: none;
  color: white;
  padding: 16px 32px;
  text-align: center;
  text-decoration: none;
  display: inline-block;
  font-size: 16px;
  margin: 4px 2px;
  transition-duration: 0.4s;
  cursor: pointer;
}

.button1 {
  background-color: white;
  color: black;

```



```
border: 2px solid #4CAF50;
}

.button1:hover {
  background-color: #4CAF50;
  color: white;
}

.button2 {
  background-color: white;
  color: black;
  border: 2px solid #008CBA;
}

.button2:hover {
  background-color: #008CBA;
  color: white;
}

</style>
</head>
<body>

<button class="button button1">Green</button>
<button class="button button2">Blue</button>

</body>
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.22 HTML <canvas> টেগ

উদাহরণ:

মাথিৰ ওপৰত ৰঙা আয়ত এটা আঁকক, আৰু ইয়াক <canvas> উপাদান-ৰ ভিতৰত দেখুৱাওক:

```
<canvas id="myCanvas">
Your browser does not support the canvas tag.
</canvas>

<script>
var canvas = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = canvas.getContext("2d");
```

```
ctx.fillStyle = "#FF0000";
ctx.fillRect(0, 0, 80, 80);
</script>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<canvas> টেগটো গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ, ফ্লাইট, স্ক্ৰিপ্টিংৰ জৰিয়তে (সাধাৰণতে JavaScript) ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<canvas> টেগটো স্বচ্ছ (transparent), আৰু গ্ৰাফিক্সৰ বাবে কেৱল এটা পাত্ৰ (container), আপুনি প্ৰকৃততে গ্ৰাফিক্স আঁকিবলৈ স্ক্ৰিপ্ট এটা ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব।

<canvas> উপাদানৰ ভিতৰত যিকোনো পাঠ JavaScript অক্ষম থকা ব্ৰাউজাৰত আৰু **<canvas>** সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত হ'ব।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
height	<i>pixels</i>	canvasৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে। অবিকল্পিত মান হৈছে 150
width	<i>pixels</i>	canvas ডিফল্ট মানৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে 300

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<canvas> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<canvas> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

আন এটা **<canvas>** উদাহৰণ:

```
<canvas id="myCanvas">
Your browser does not support the canvas tag.
</canvas>

<script>
var c = document.getElementById("myCanvas");
var ctx = c.getContext("2d");
ctx.fillStyle = "red";
ctx.fillRect(20, 20, 75, 50);
//Turn transparency on
ctx.globalAlpha = 0.2;
ctx.fillStyle = "blue";
ctx.fillRect(50, 50, 75, 50);
```

```
ctx.fillStyle = "green";
ctx.fillRect(80, 80, 75, 50);
</script>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<canvas>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
canvas {
  height: 150px;
  width: 300px;
}
```

90.23 HTML `<caption>` টেগ

উদাহৰণ:

এটা `caption`-ৰ সৈতে এখন তালিকা:

```
<table>
  <caption>Monthly savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<caption>` টেগে এখন টিবুল `caption` নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<caption>` টেগটো `<table>` টেগৰ ঠিক পিছতে অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগিব।

পৰামৰ্শ: ডিফল্ট অনুসৰি, টিবুল `caption` এখন টেবুলৰ ওপৰত কেন্দ্ৰ-সংৰেখিত কৰা হ'ব। অৱশ্যে, CSS বৈশিষ্ট্যবোৰ পাঠ-সংৰেখিত আৰু `caption`-চাইড টো `caption`টো সংৰেখিত (Align) আৰু বাম্বিলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<caption> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<caption> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

অৱস্থান তালিকাৰ শিৰোনাম (CSSৰ সৈতে):

```
<table>
  <caption style="text-align:right">My savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
<br>
```

```
<table>
  <caption style="caption-side:bottom">My savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <caption> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
caption {
  display: table-caption;
```



```
text-align: center;
}
```

90.24 HTML <center> টেগ

HTML5-ত সমর্থিত নহয়।

<center> টেগটো HTML4-ত পাঠকেন্দ্র-সংবেশিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

কেন্দ্র-সংবেশিত পাঠ (CSSৰ সৈতে):

```
<html>
<head>
<style>
h1 {text-align: center;}
p {text-align: center;}
div {text-align: center;}
</style>
</head>
<body>
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
<div>This is a div.</div>
</body>
</html>
```

90.25 HTML <cite> টেগ

উদাহৰণ:

<cite> টেগৰ সৈতে কাম এটাৰ শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<p><cite>The Scream</cite> by Edward Munch. Painted in 1893.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<cite> টেগটোৱে এটা সৃষ্টিশীল কামৰ শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে (যেনে কিতাপ, কবিতা, এটা গান, চিনেমা, চিত্ৰ, ভাস্কৰ্য (sculpture) ইত্যাদি)।

টোকা: এজন ব্যক্তিৰ নাম কামৰ শিৰোনাম নহয়।

<cite> উপাদানৰ পাঠ সাধাৰণতে *italic*-ত পৰিৱেশন কৰা হয়।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<cite> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<cite> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <cite> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ

```
cite {
  font-style: italic;
}
```

90.26 HTML <code> টেগ

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত কিছুমান পাঠক কম্পিউটাৰ কোড হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

<p>The HTML <code>button</code> tag defines a clickable button.</p>

<p>The CSS <code>background-color</code> property defines the background color of an element.</p>

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

কম্পিউটাৰ কোডৰ টুকুৰা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ <code> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলব্ৰাউজাৰৰ ডিফল্ট মনোস্পেচ ফন্ট (monospace font)ত প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: এই টেগটো অৱনমিত নহয়। অৱশ্যে, CSS ব্যৱহাৰ কৰি সমৃদ্ধ প্ৰভাৱ প্ৰাপ্ত কৰা সম্ভৱ (তলত উদাহৰণ চাওক)।

লগতে চাওক:

দিন

বিৱৰণ

<code><samp></code>	কম্পিউটাৰ প্ৰোগ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><kbd></code>	কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><var></code>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><pre></code>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<code>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<code>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<code>` উপাদানটাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
code {
  font-family: Consolas,"courier new";
  color: crimson;
  background-color: #f1f1f1;
  padding: 2px;
  font-size: 105%;
}
```

```
</style>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
<p>The HTML <code>button</code> tag defines a clickable button.</p>
```

```
<p>The CSS <code>background-color</code> property defines the background color of an element.</p>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<code>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
code {
  font-family: monospace;
}
```


90.27 HTML <col> টেগ

উদাহৰণ:

তিনিটা স্তম্ভৰ পৃষ্ঠভূমিৰ বং <colgroup> আৰু <col> টেগৰ সৈতে ছেট কৰক:

```
<table>
  <colgroup>
    <col span="2" style="background-color:red">
    <col style="background-color:yellow">
  </colgroup>
  <tr>
    <th>ISBN</th>
    <th>Title</th>
    <th>Price</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>3476896</td>
    <td>My first HTML</td>
    <td>5,000₹</td>
  </tr>
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<col> টেগে <colgroup> উপাদানৰ ভিতৰত প্ৰতিটো স্তম্ভৰ বাবে স্তম্ভৰ গুণাগুণ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<col> টেগটো প্ৰতিটো কোষৰ বাবে ষ্টাইলবোৰ পুনৰাবৃত্তি কৰাৰ সলনি, প্ৰতিটো স্তম্ভত ষ্টাইল প্ৰয়োগ কৰাৰ বাবে উপযোগী।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
span	number	এটা <col> উপাদানৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<col> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<col> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

টিবুল স্তম্ভত পাঠ সংৰেখিত (Align) কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>ISBN</th>
    <th>Title</th>
    <th>Price</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>3476896</td>
    <td>My first HTML</td>
    <td style="text-align:right">5,000₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>2489604</td>
    <td>My first CSS</td>
    <td style="text-align:right">5,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

তালিকা স্তম্ভত উলম্ব-সংৰেখিত পাঠ (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="height:200px">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th style="vertical-align:bottom">Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td style="vertical-align:bottom">2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

তালিকা স্তম্ভৰ প্ৰস্থ নিৰ্দিষ্ট কৰক (CSSসহ):

```
<table>
  <tr>
    <th style="width:130px">Month</th>
    <th style="width:80px">Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
```



```

<td>2,500 ₹</td>
</tr>
<tr>
<td>February</td>
<td>8,250₹</td>
</tr>
</table>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<col>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```

col {
  display: table-column;
}

```

90.28 HTML `<colgroup>` টেগ

উদাহৰণ:

তিনিটা স্তম্ভৰ পৃষ্ঠভূমিৰ বং `<colgroup>` আৰু `<col>` টেগৰ সৈতে ছেট কৰক:

```

<table>
  <colgroup>
    <col span="2" style="background-color:red">
    <col style="background-color:yellow">
  </colgroup>
  <tr>
    <th>ISBN</th>
    <th>Title</th>
    <th>Price</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>3476896</td>
    <td>My first HTML</td>
    <td>5,000₹</td>
  </tr>
</table>

```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<colgroup>` টেগে ফৰমেটিংৰ বাবে টেবুলএখনত এক বা একাধিক স্তম্ভৰ এটা গোট নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<colgroup> টেগটো প্রতিটো কোষৰ বাবে ষ্টাইলবোৰ পুনৰাবৃত্তি কৰাৰ সলনি, প্রতিটো স্তম্ভত ষ্টাইল প্ৰয়োগ কৰাৰ বাবে উপযোগী।

টোকা: **<colgroup>** টেগটো যিকোনো **<caption>** উপাদানৰ পিছত আৰু যিকোনো **<thead>**, **<tbody>**, **<tfoot>** আৰু **<tr>** উপাদানৰ আগতে **<table>** উপাদানৰ সন্তান হ'ব লাগিব।

পৰামৰ্শ: **<colgroup>** ভিতৰত স্তম্ভ এটাত বিভিন্ন বৈশিষ্ট্য নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ, **<colgroup>** টেগৰ ভিতৰত **<col>** টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
span	<i>number</i>	স্তম্ভ গোট এটাৰ স্তম্ভৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<colgroup> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<colgroup> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

টিবুল স্তম্ভত পাঠ সংৰেখিত (Align) কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>ISBN</th>
    <th>Title</th>
    <th>Price</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>3476896</td>
    <td>My first HTML</td>
    <td style="text-align:right">5,000₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>2489604</td>
    <td>My first CSS</td>
    <td style="text-align:right">5,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

তালিকা স্তম্ভত উলম্ব-সংৰেখিত পাঠ (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="height:200px">
  <tr>
```

```
<th>Month</th>
<th style="vertical-align:bottom">Savings</th>
</tr>
<tr>
<td>January</td>
<td style="vertical-align:bottom">2,500 ₹</td>
</tr>
</table>
```


উদাহৰণ:

তালিকা স্তম্ভ এটাৰ প্ৰস্থ নিৰ্দিষ্ট কৰক (CSSসহ):

```
<table>
<tr>
<th style="width:200px">Month</th>
<th>Savings</th>
</tr>
<tr>
<td>January</td>
<td>2,500 ₹</td>
</tr>
<tr>
<td>February</td>
<td>8,250₹</td>
</tr>
</table>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<colgroup>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
colgroup {
display: table-column-group;
}
```

90.29 HTML `<data>` টেগ

উদাহৰণ:

নিম্নলিখিত উদাহৰণটোৱে সামগ্ৰীৰ নাম প্ৰদৰ্শন কৰে কিন্তু লগতে প্ৰতিটো নামক এটা সামগ্ৰী নম্বৰৰ সৈতে সংযুক্ত কৰে:

```
<ul>
  <li><data value="21053">Cherry Tomato</data></li>
  <li><data value="21054">Beef Tomato</data></li>
  <li><data value="21055">Snack Tomato</data></li>
</ul>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<data>` টেগটো এটা প্ৰদত্ত সমলৰ যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা অনুবাদ যোগ দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

এই উপাদানটোৱে ডাটা প্ৰচেছৰৰ বাবে এটা যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা মূল্য, আৰু ব্ৰাউজাৰত ৰেণ্ডাৰিং কৰাৰ বাবে মানৱ-পঢ়িব পৰা মূল্য দুয়োটা প্ৰদান কৰে।

পৰামৰ্শ: যদি সমলটো সময়-বা তাৰিখ-সম্পৰ্কিত হয়, তাৰ সলনি `<time>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
value	machine-readable format	উপাদানটোৰ সমলৰ যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা অনুবাদ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<data>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

90.30 HTML <datalist> টেগ

উদাহৰণ:

পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পৰ সৈতে এটা ডাটালিষ্ট (এটা `<input>` উপাদানৰ সৈতে সংযোজিত):

```
<label for="browser">Choose your browser from the list:</label>
<input list="browsers" name="browser" id="browser">

<datalist id="browsers">
  <option value="Edge">
  <option value="Firefox">
  <option value="Chrome">
  <option value="Opera">
  <option value="Safari">
</datalist>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<datalist>` টেগে `<input>` উপাদানটোৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পৰ এখন তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<datalist>` টেগটো `<input>` উপাদানৰ বাবে "স্বয়ংসম্পূৰ্ণ" সুবিধা প্ৰদান কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ব্যৱহাৰকাৰীসকলে ডাটা ইনপুট কৰাৰ লগে লগে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্পবোৰৰ ড্ৰপ-ডাউন তালিকা এখন দেখিব।

`<datalist>` উপাদানৰ ID গুণাগুণ `<input>` উপাদানৰ তালিকা বৈশিষ্ট্যৰ সমান হ'ব লাগিব (ই তেওঁলোকক একেলগে বান্ধি ৰাখে)।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<datalist>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<datalist>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<datalist>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
datalist {
  display: none;
}
```

90.31 HTML `<dd>` টেগ

উদাহৰণ:

চৰ্তাৱলী আৰু বৰ্ণনাৰ সৈতে বৰ্ণনা তালিকা:

```
<dl>
  <dt>Coffee</dt>
  <dd>Black hot drink</dd>
  <dt>Milk</dt>
  <dd>White cold drink</dd>
</dl>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

বৰ্ণনা তালিকাত এটা term/name বৰ্ণনা কৰিবলৈ `<dd>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<dd>` টেগটো `<dl>` (বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে) আৰু `<dt>` (চৰ্তাৱলী/নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে)ৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<dd>` টেগ এটাৰ ভিতৰত আপুনি পেৰাগ্ৰাফ, লাইন ব্ৰেক, ছবি, লিংক, তালিকা আদি ৰাখিব পাৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<dd>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<dd>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানৰ সৈতে `<dd>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
dd {
  display: block;
  margin-left: 40px;
}
```


90.32 HTML `` টেগ

উদাহৰণ:

বিলোপ কৰা অংশৰ সৈতে এটা পাঠ, আৰু এটা নতুন, অন্তৰ্ভুক্ত অংশ:

```
<p>My favorite color is <del>blue</del> <ins>red</ins>!</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`` টেগে ডকুমেন্ট এখনৰ পৰা বিলোপ কৰা পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে। ব্রাউজাৰে সাধাৰণতে বিলোপ কৰা পাঠৰ জৰিয়তে এটা শাবী তৈয়াৰ কৰিব।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: লগতে মাৰ্কআপ ইনচাৰ্ট কৰা পাঠৰ `<ins>` টেগটো চাওক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>cite</code>	URL	পাঠ বিলোপ/পৰিবৰ্তন কৰাৰ কাৰণ বৰ্ণনা কৰা ডকুমেন্ট এখনত এটা URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>datetime</code>	YYYY-MM-DDThh:mm:ssTZD	পাঠ কেতিয়া বিলোপ/পৰিবৰ্তন কৰা হৈছিল তাৰ তাৰিখ আৰু সময় নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

 আৰু <ins> ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
del {background-color: tomato;}
ins {background-color: yellow;}
</style>
</head>
<body>

<p>My favorite color is <del>blue</del> <ins>red</ins>!</p>

</body>
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
del {
  text-decoration: line-through;
}
```

90.33 HTML <details> টেগ**উদাহৰণ:**

ব্যৱহাৰকাৰীয়ে চাহিদা অনুযায়ী খুলিব আৰু বন্ধ কৰিব পাৰে তাৰ বিৱৰণ নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<details>
  <summary>Epcot Center</summary>
  <p>Epcot is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions,
international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
</details>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<details> টেগে অতিৰিক্ত বিৱৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে যাক ব্যৱহাৰকাৰীয়ে চাহিদাত খুলিব আৰু বন্ধ কৰিব পাৰে।

`<details>` টেগটো প্ৰায়ে ব্যৱহাৰকাৰীয়ে খুলিব আৰু বন্ধ কৰিব পৰা এটা interactive widget সৃষ্টি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ডিফল্ট অনুসৰি, widget টো বন্ধ হৈ আছে। খোলাৰ সময়ত, ই সম্প্ৰসাৰিত হয়, আৰু ভিতৰৰ সমল প্ৰদৰ্শন কৰে।

যিকোনো ধৰণৰ সমল `<details>` টেগৰ ভিতৰত ৰাখিব পাৰি।

পৰামৰ্শ: `<summary>` টেগটো `<details>` সৈতে বিৱৰণৰ সৈতে সংযোজনত ব্যৱহাৰ কৰা হয় যাতে বিৱৰণৰ বাবে দৃশ্যমান শীৰ্ষক নিৰ্দিষ্ট কৰা যায়।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>open</code>	open	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে বিৱৰণবোৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ বাবে দৃশ্যমান (খোলা) হ'ব লাগে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<details>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<details>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<details>` আৰু `<summary>` ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<style>
details > summary {
  padding: 4px;
  width: 200px;
  background-color: #eeeeee;
  border: none;
  box-shadow: 1px 1px 2px #bbbbbb;
  cursor: pointer;
}

details > p {
  background-color: #eeeeee;
  padding: 4px;
  margin: 0;
  box-shadow: 1px 1px 2px #bbbbbb;
}
</style>
<body>

<details>
  <summary>Epcot Center</summary>
  <p>Epcot is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions,
international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
</details>
```

```
</body>
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<details>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
details {
  display: block;
}
```

90.34 HTML `<dfn>` টেগ

উদাহৰণ:

`<dfn>` সৈতে এটা শব্দ চিহ্নিত কৰক:

```
<p><dfn>HTML</dfn> is the standard markup language for creating web pages.</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<dfn>` টেগৰ অৰ্থ হৈছে "সংজ্ঞা উপাদান (definition element)", আৰু ই সমলৰ ভিতৰত নিৰ্ধাৰণ কৰিব লগা এটা শব্দ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<dfn>` টেগৰ নিকটতম অভিভাৱকত শব্দটোৰ সংজ্ঞা/ব্যাখ্যাও থাকিব লাগিব।

`<dfn>` টেগৰ ভিতৰত শব্দটো নিম্নলিখিত যিকোনো এটা হ'ব পাৰে:

1. ঠিক যেনেদৰে `<dfn>` উপাদানৰ সমল:

উদাহৰণ:

```
<p><dfn>HTML</dfn> is the standard markup language for creating web pages.</p>
```

2. বা, শীৰ্ষক গুণটো যোগ দিয়াৰ সৈতে:

উদাহৰণ:

```
<p><dfn title="HyperText Markup Language">HTML</dfn> is the standard markup language
for creating web pages.</p>
```

3. বা, `<dfn>` উপাদানৰ ভিতৰত এটা `<abbr>` টেগৰ সৈতে:

উদাহৰণ:

```
<p><dfn><abbr title="HyperText Markup Language">HTML</abbr></dfn> is the standard
markup language for creating web pages.</p>
```

4. বা, ID গুণযোগ কৰি। তাৰ পিছত, যেতিয়াই এটা শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, ই `<>` টেগৰ সৈতে সংজ্ঞাটো পুনৰ চাব পাৰে:

উদাহৰণ:

```
<p><dfn id="html-def">HTML</dfn> is the standard markup language for creating web pages.</p>
```

```
<p>This is some text...</p>
```

```
<p>This is some text...</p>
```

```
<p>Learn <a href="#html-def">HTML</a> now.</p>
```

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<dfn> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<dfn> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <dfn> উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
dfn {
  font-style: italic;
}
```

90.35 HTML <dialog> টেগ**উদাহৰণ:**

<dialog> উপাদান ব্যৱহাৰ কৰি:

```
<dialog open>This is an open dialog window</dialog>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<dialog> টেগে ডায়ালগ বাকচ বা sub window নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<dialog> উপাদানে ৱেব পৃষ্ঠাটোত popup ডায়ালগ আৰু মডেল সৃষ্টি কৰাসহজ কৰি তোলে।

* ডিফল্টভাৱে সমর্থিত নহয়, কিন্তু about:config (set dom.dialog_element.enabled to true) সক্ষম কৰিব পাৰি।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
open	open	ডায়লগ উপাদানসক্ৰিয় আৰু ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ইয়াৰ সৈতে যোগাযোগ কৰিব পাৰে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<dialog>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<dialog>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

90.36 HTML `<dir>` টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

ডাইৰেকটৰি শিৰোনাম তালিকাভুক্ত কৰিবলৈ HTML 4-ত `<dir>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

ডাইৰেকটৰি তালিকা এখন সৃষ্টি কৰিবলৈ `` ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<ul>
  <li>html</li>
  <li>xhtml</li>
  <li>css</li>
</ul>
```

উদাহৰণ:

তালিকা এখনত ৰেখা-উচ্চতা হ্রাস কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<ul style="line-height:80%">
  <li>html</li>
  <li>xhtml</li>
  <li>css</li>
</ul>
```

পৰামৰ্শ: আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েলত আপুনি ষ্টাইলিং তালিকাৰ বিষয়ে অধিক বিৱৰণ পাব পাৰে।

90.37 HTML `<div>` টেগ

উদাহৰণ:

CSS-ৰ সৈতে ষ্টাইল কৰা ডকুমেণ্ট এখনত এটা `<div>` শাখা:

```

<html>
<head>
<style>
.myDiv {
  border: 5px outset red;
  background-color: lightblue;
  text-align: center;
}
</style>
</head>
<body>
<div class="myDiv">
  <h2>This is a heading in a div element</h2>
  <p>This is some text in a div element.</p>
</div>
</body>
</html>

```


তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<div> টেগে HTML ডকুমেন্ট এখনত এটা বিভাগ বা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<div> টেগটো HTML উপাদানৰ বাবে পাত্ৰ (container) হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয় - যাক তাৰ পিছত CSSৰ সৈতে ষ্টাইল কৰা হয় বা JavaScriptৰ সৈতে মেনিপুলেট কৰা হয়।

<div> টেগটো শ্ৰেণী বা ID গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰি সহজে ষ্টাইল কৰা হয়।

যিকোনো ধৰণৰ সমল **<div>** টেগৰ ভিতৰত ৰাখিব পাৰি!

টোকা: ডিফল্ট অনুসৰি, ব্ৰাউজাৰে সদায়ে **<div>** উপাদানৰ আগত আৰু পিছত লাইন ব্ৰেক ৰাখে ।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<div> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<div> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে **<div>** উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
div {  
  display: block;  
}
```


90.38 HTML <dl> টেগ

উদাহৰণ:

চৰ্তাৱলী আৰু বৰ্ণনাৰ সৈতে বৰ্ণনা তালিকা:

```
<dl>  
  <dt>Coffee</dt>  
  <dd>Black hot drink</dd>  
  <dt>Milk</dt>  
  <dd>White cold drink</dd>  
</dl>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<dl> টেগে বৰ্ণনা তালিকা এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<dl> টেগটো <dt> (চৰ্তাৱলী/নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে) আৰু <dd> (প্ৰতিটো term/name বৰ্ণনা কৰে)ৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<dl> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<dl> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <dl> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
dl {  
  display: block;  
  margin-top: 1em;  
  margin-bottom: 1em;  
  margin-left: 0;  
  margin-right: 0;  
}
```


90.39 HTML <dt> টেগ

উদাহৰণ:

চৰ্তাৱলী আৰু বৰ্ণনাৰ সৈতে বৰ্ণনা তালিকা:

```
<dl>
  <dt>Coffee</dt>
  <dd>Black hot drink</dd>
  <dt>Milk</dt>
  <dd>White cold drink</dd>
</dl>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<dt> টেগে বৰ্ণনা তালিকাত এটা term/name নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<dt> টেগটো <dl> (বৰ্ণনা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে) আৰু <dd> (প্রতিটো term/name বৰ্ণনা কৰে)ৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<dt> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<dt> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <dt> উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
dt {
  display: block;
}
```

90.40 HTML টেগ

উদাহৰণ:

এখন দস্তাবেজত মাৰ্ক আপে পাঠৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে:

```
<p>We <em>cannot</em> live like this.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

 টেগটো গুৰুত্বদীয়া পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে *ইটালিক*ত প্ৰদৰ্শিত হয়।

এজন স্ক্ৰীণ ৰিডাৰে মৌখিক চাপ ব্যৱহাৰ কৰি গুৰুত্ব দি শব্দবোৰ উচ্চাৰণ কৰিব।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

 টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

 টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
em {
  font-style: italic;
}
```

90.41 HTML <embed> টেগ

উদাহৰণ:

এটা অন্তৰ্ভুক্ত ছবি:

```
<এম্বেড প্ৰকাৰ="ছবি/জেপিজি" এছআৰচি="pic_trulli.jpg" প্ৰস্থ="300" উচ্চতা="200">
```

উদাহৰণ

এটা এম্বেডেড HTML পৃষ্ঠা:

```
<embed type="text/html" src="snippet.html" width="500" height="200">
```

উদাহৰণ

এটা এম্বেডেড ভিডিঅ':

```
<embed type="video/webm" src="video.mp4" width="400" height="300">
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<embed>` টেগে বাহ্যিক সম্পদৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে ৱেব পৃষ্ঠা, ছবি, মিডিয়া প্লেয়াৰ, বা **Plug-in** এপ্লিকেচন।

সতৰ্কবাস্তা:

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে এতিয়া **Java applet** আৰু **Plug-in** সমৰ্থন নকৰে।

সক্ৰিয়এক্স নিয়ন্ত্ৰণবোৰ এতিয়া কোনো ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত নহয়।

আধুনিক ব্ৰাউজাৰত স্বক্ৰেত শ্বেছ(Shockwave Flash)ৰ সমৰ্থনও অফ কৰা হৈছে।

পৰামৰ্শ:

ছবি এখন প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, `` টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল।

HTML প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, `<iframe>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল।

ভিডিঅ' বা অডিঅ' প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ, `<video>` আৰু `<audio>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
height	<i>pixels</i>	অন্তৰ্ভুক্ত সমলৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে
src	<i>URL</i>	এম্বেড কৰিবলৈ বাহ্যিক ফাইলৰ ঠিকনা নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	<i>media_type</i>	এম্বেডেড সমলৰ মিডিয়া প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
width	<i>pixels</i>	অন্তৰ্ভুক্ত সমলৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<embed>` টেগে **HTML**-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<embed>` টেগে **HTML**-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<embed>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
embed:focus {
  outline: none;
}
```

90.42 HTML <fieldset> টেগ

উদাহৰণ:

এটা প্ৰপত্ৰত গোট সম্পৰ্কীয় উপাদানসমূহ:

```
<form action="/action_page.php">
  <fieldset>
    <legend>Personalia:</legend>
    <label for="fname">First name:</label>
    <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
    <label for="lname">Last name:</label>
    <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
    <label for="email">Email:</label>
    <input type="email" id="email" name="email"><br><br>
    <label for="birthday">Birthday:</label>
    <input type="date" id="birthday" name="birthday"><br><br>
    <input type="submit" value="Submit">
  </fieldset>
</form>
```


তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<fieldset> টেগটো এটা প্ৰকাৰত গোট সম্পৰ্কিত উপাদানবোৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<fieldset> টেগে সম্পৰ্কিত উপাদানবোৰৰ চাৰিওফালে এটা বাকচ আঁকিছে।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: <fieldset> উপাদানৰ বাবে এটা caption নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ <legend> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
disabled	disabled	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে সম্পৰ্কিত ব্লক উপাদানৰ এটা গোট অক্ষম কৰিব লাগে
form	form_id	ফিল্ডছেট কোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	text	ফিল্ডছেটৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<fieldset> টেগে HTML-র গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<fieldset> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<fieldset> আৰু <legend> ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
fieldset {
  background-color: #eeeeee;
}

legend {
  background-color: gray;
  color: white;
  padding: 5px 10px;
}

input {
  margin: 5px;
}
</style>
</head>
<body>

<form action="/action_page.php">
  <fieldset>
    <legend>Personalia:</legend>
    <label for="fname">First name:</label>
    <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
    <label for="lname">Last name:</label>
    <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
    <label for="email">Email:</label>
    <input type="email" id="email" name="email"><br><br>
    <label for="birthday">Birthday:</label>
    <input type="date" id="birthday" name="birthday"><br><br>
    <input type="submit" value="Submit">
  </fieldset>
</form>

</body>
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানৰ সৈতে `<fieldset>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
fieldset {
  display: block;
  margin-left: 2px;
  margin-right: 2px;
  padding-top: 0.35em;
  padding-bottom: 0.625em;
  padding-left: 0.75em;
  padding-right: 0.75em;
  border: 2px groove (internal value);
}
```


90.43 HTML `<figcaption>` টেগ

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত ফটো এখন চিহ্নিত কৰিবলৈ `<figure>` উপাদান এটা ব্যৱহাৰ কৰক, আৰু ফটোখনৰ বাবে এটা caption নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<figcaption>` উপাদান এটা ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<figure>
  
  <figcaption>Fig.1 - Trulli, Puglia, Italy.</figcaption>
</figure>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<figcaption>` টেগে এটা `<figure>` উপাদানৰ বাবে এটা caption নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<figcaption>` উপাদানটো `<figure>` উপাদানৰ প্ৰথম বা অন্তিম সন্তান হিচাপে ৰাখিব পাৰি।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<figcaption>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<figcaption>` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<figure>` আৰু `<figcaption>` ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
```

```
<style>
figure {
  border: 1px #cccccc solid;
  padding: 4px;
  margin: auto;
}

figcaption {
  background-color: black;
  color: white;
  font-style: italic;
  padding: 2px;
  text-align: center;
}
</style>
</head>
<body>
<figure>
  
  <figcaption>Fig.1 - Trulli, Puglia, Italy</figcaption>
</figure>
</body>
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<figcaption>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
figcaption {
  display: block;
}
```

90.44 HTML `<figure>` টেগ

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত ফটো এখন চিহ্নিত কৰিবলৈ `<figure>` উপাদান এটা ব্যৱহাৰ কৰক, আৰু ফটোখনৰ বাবে এটা caption নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<figcaption>` উপাদান এটা ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<figure>
  
  <figcaption>Fig.1 - Trulli, Puglia, Italy.</figcaption>
</figure>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<figure>` টেগে স্বয়ংসম্পূর্ণ সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে চিত্ৰ, নক্সা, ফটো, কোড তালিকা ইত্যাদি।

যদিও `<figure>` উপাদানৰ সমল মুখ্য প্ৰবাহৰ সৈতে সম্পৰ্কিত, ইয়াৰ স্থিতি মুখ্য প্ৰবাহৰ পৰা স্বতন্ত্ৰ, আৰু যদি আঁতৰ কোৰা হয় ই ডকুমেন্টৰ প্ৰবাহপ্ৰভাৱিত কৰিব নালাগে।

পৰামৰ্শ: `<figure>` উপাদানৰ বাবে এটা caption যোগ দিবলৈ `<figcaption>` উপাদানটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<figure>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<figure>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ

`<figure>` আৰু `<figcaption>` ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
figure {
  border: 1px #cccccc solid;
  padding: 4px;
  margin: auto;
}

figcaption {
  background-color: black;
  color: white;
  font-style: italic;
  padding: 2px;
  text-align: center;
}
</style>
</head>
<body>

<figure>
  
  <figcaption>Fig.1 - Trulli, Puglia, Italy</figcaption>
</figure>

</body>
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<figure>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
figure {
  display: block;
  margin-top: 1em;
  margin-bottom: 1em;
  margin-left: 40px;
  margin-right: 40px;
}
```


90.45 HTML `` টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

ফন্ট ফেচ, ফন্টৰ আকাৰ আৰু পাঠৰ বং নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ HTML 4-ত `` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

পাঠৰ বং ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<p style="color:red">This is a paragraph.</p>
<p style="color:blue">This is another paragraph.</p>
```

উদাহৰণ:

পাঠৰ ফন্ট ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<p style="font-family:verdana">This is a paragraph.</p>
<p style="font-family:'Courier New'">This is another paragraph.</p>
```

উদাহৰণ:

পাঠৰ আকাৰ ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<p style="font-size:30px">This is a paragraph.</p>
<p style="font-size:11px">This is another paragraph.</p>
```

আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েলত আপুনি CSS পাঠ আৰু CSS ফন্টৰ বিষয়ে অধিক তথ্য পাব পাৰে।

90.46 HTML <footer> টেগ

উদাহৰণ:

দস্তাবেজ এখনত এটা ফুটাৰ শাখা:

```
<p>Author: Hege Refsnes</p>
<p><a href="mailto:hege@example.com">hege@example.com</a></p>
</footer>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<footer> টেগে ডকুমেন্ট বা শাখা এটাৰ বাবে ফুটাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এটা <footer> উপাদানত সাধাৰণতে থাকে:

- লেখকত্বৰ তথ্য (authorship information)
- স্বত্বাধিকাৰ তথ্য (copyright information)
- পৰিচয় তথ্য (contact information)
- স্থান মানচিত্ৰ (sitemap)
- শীৰ্ষ লিংকসমূহলৈ ঘূৰি যাওক (back to top links)
- সম্পৰ্কিত দস্তাবেজসমূহ (related documents)

আপোনাৰ এটা ডকুমেন্টত কেইবাটাও <footer> উপাদান থাকিব পাৰে।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: <footer> -ৰ ভিতৰত যোগাযোগৰ তথ্য উপাদান এটা <address> টেগৰ ভিতৰত যাব লাগে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<footer> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<footer> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ

<ফুটাৰ ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক>:

```
<html>
<head>
<style>
footer {
```



```

text-align: center;
padding: 3px;
background-color: DarkSalmon;
color: white;
}
</style>
</head>
<body>

<footer>
  <p>Author: Hege Refsnes<br>
  <a href="mailto:hege@example.com">hege@example.com</a></p>
</footer>

</body>
</html>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<footer>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```

footer {
  display: block;
}

```

90.47 HTML <form> টেগ

উদাহৰণ:

দুটা ইনপুট ফিল্ড আৰু এটা দাখিল বুটামৰ সৈতে এটা HTML প্রপত্ৰ:

```

<form action="/action_page.php" method="get">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>

```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<form>` টেগটো ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুটৰ বাবে HTML প্রপত্ৰ এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<form>` উপাদানত নিম্নলিখিত প্রপত্ৰৰ এক বা একাধিক উপাদান থাকিব পাৰে:

- `<input>`
- `<textarea>`
- `<button>`

- <select>
- <option>
- <optgroup>
- <fieldset>
- <label>
- <output>

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
accept-charset	<i>character_set</i>	প্ৰপত্ৰ দাখিলৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা বৰ্ণ এনক'ডিংবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
action	<i>URL</i>	প্ৰপত্ৰ এখন দাখিল কৰিলে প্ৰপত্ৰ-ডাটা ক'ত প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
autocomplete	on off	প্ৰপত্ৰ এখনত স্বয়ংসম্পূৰ্ণ হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
enctype	application/x-www-form-urlencoded multipart/form-data text/plain	চাৰ্ভাৰত দাখিল কৰোঁতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে এনকোড কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল পদ্ধতি="পোষ্ট")
method	get post	প্ৰপত্ৰ-ডাটা প্ৰেৰণ কৰোঁতে ব্যৱহাৰ কৰিবলগা http পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	<i>text</i>	কোনো বৃপৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
novalidate	novalidate	প্ৰপত্ৰখন দাখিল কৰাৰ সময়ত প্ৰমাণিত কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
rel	external help license nofollow noopener noreferrer opener prev search	সংযোজিত সম্পদ আৰু বৰ্তমান দস্তাবেজৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
target	_blank _self _parent _top	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰাপ্ত কৰা সঁহাৰি ক'ত প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<form> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<form> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

Checkbox -ৰ সৈতে এটা HTML প্ৰপত্ৰ:

```
<form action="/action_page.php" method="get">
  <input type="checkbox" name="vehicle1" value="Bike">
  <label for="vehicle1"> I have a bike</label><br>
  <input type="checkbox" name="vehicle2" value="Car">
  <label for="vehicle2"> I have a car</label><br>
  <input type="checkbox" name="vehicle3" value="Boat" checked>
  <label for="vehicle3"> I have a boat</label><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

উদাহৰণ:

ৰেডিঅ' বুটামৰ সৈতে এটা HTML প্ৰপত্ৰ:

```
<form action="/action_page.php" method="get">
  <input type="radio" id="html" name="fav_language" value="HTML">
  <label for="html">HTML</label><br>
  <input type="radio" id="css" name="fav_language" value="CSS" checked="checked">
  <label for="css">CSS</label><br>
  <input type="radio" id="javascript" name="fav_language" value="JavaScript">
  <label for="javascript">JavaScript</label><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<form>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
form {
  display: block;
  margin-top: 0em;
}
```

90.48 HTML <frame> টেগ**HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।**

`<frameset>` ভিতৰত এটা নিৰ্দিষ্ট উইণ্ডো (ফ্ৰেম) নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML 4-ত `<frame>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

বৰ্তমানৰ HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত আন এটা ডকুমেন্ট এম্বেড কৰিবলৈ `<iframe>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<iframe src="https://www.bintr.com"></iframe>
```


90.49 HTML `<frameset>` টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

`frameset` এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML 4-ত `<frameset>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

বৰ্তমানৰ HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত আন এটা ডকুমেন্ট এম্বেড কৰিবলৈ `<iframe>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<iframe src="https://www.bintr.com"></iframe>
```

90.50 HTML `<h1>` `<h6>` টেগ

উদাহৰণ:

ছয়টা পৃথক HTML শিৰোনাম:

```
<h1>This is heading 1</h1>
```

```
<h2>This is heading 2</h2>
```

```
<h3>This is heading 3</h3>
```

```
<h4>This is heading 4</h4>
```

```
<h5>This is heading 5</h5>
```

```
<h6>This is heading 6</h6>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

HTML শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<h1>` ৰ পৰা `<h6>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<h1>` আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ শিৰোনামটো নিৰ্ধাৰণ কৰে। `<h6>` আটাইতকৈ কম গুৰুত্বপূৰ্ণ শিৰোনামটো নিৰ্ধাৰণ কৰে।

টোকা: প্রতি পৃষ্ঠাত কেবল এটা `<h1>` ব্যৱহাৰ কৰক - ই গোটেই পৃষ্ঠাৰ বাবে মুখ্য শিৰোনাম/বিষয়টো প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব লাগে। লগতে, শিৰোনামৰ স্তৰ এৰাই নাযাব - `<h1>` ৰে আৰম্ভ কৰক, তাৰ পিছত `<h2>` ব্যৱহাৰ কৰক, ইত্যাদি।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<h1>` `<h6>` টেগবোৰেও HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<h1>` ৰ পৰা `<h6>` টেগবোৰেও HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

শিৰোনামৰ পৃষ্ঠভূমিৰ বং আৰু পাঠৰ বং ছেট কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<h1 style="background-color: DodgerBlue;">Hello World</h1>
<h2 style="color: Tomato;">Hello World</h2>
```

উদাহৰণ:

শিৰোনামৰ সংৰেখন (alignment) ছেট কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<h1 style="text-align: center;">This is heading 1</h1>
<h2 style="text-align: left;">This is heading 2</h2>
<h3 style="text-align: right;">This is heading 3</h3>
<h4 style="text-align: justify;">This is heading 4</h4>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<h1>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
h1 {
  display: block;
  font-size: 2em;
  margin-top: 0.67em;
  margin-bottom: 0.67em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  font-weight: bold;
}
```

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<h2>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
h2 {
  display: block;
  font-size: 1.5em;
  margin-top: 0.83em;
  margin-bottom: 0.83em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  font-weight: bold;
}
```

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<h3>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
h3 {
  display: block;
  font-size: 1.17em;
  margin-top: 1em;
  margin-bottom: 1em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  font-weight: bold;
}
```

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<h4>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
h4 {
  display: block;
  font-size: 1em;
  margin-top: 1.33em;
  margin-bottom: 1.33em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  font-weight: bold;
}
```

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<h5>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
h5 {
  display: block;
  font-size: .83em;
  margin-top: 1.67em;
  margin-bottom: 1.67em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  font-weight: bold;
}
```

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<h6>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
h6 {
  display: block;
  font-size: .67em;
  margin-top: 2.33em;
  margin-bottom: 2.33em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  font-weight: bold;
}
```


90.51 HTML <head> টেগ

উদাহৰণ:

এটা সৰল HTML ডকুমেন্ট, যাৰ শীৰ্ষক <title> টেগ এটা সুবশাখাৰ ভিতৰত আছে:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
  <title>Title of the document</title>
</head>
<body>
<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>
</body>
</html>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<head> উপাদানটো হৈছে মেটাডাটাৰ বাবে এটা পাত্ৰ (ডাটাসম্পৰ্কীয় ডাটা) আৰু ইয়াক <html> টেগ আৰু <body> টেগৰ মাজত ৰখা হয়।

মেটাডাটা হৈছে HTML ডকুমেন্টৰ বিষয়ে ডাটা। মেটাডাটা প্ৰদৰ্শিত নহয়।

মেটাডাটোৱে সাধাৰণতে ডকুমেন্টৰ শীৰ্ষক, চৰিত্ৰ সংহতি, ষ্টাইল, স্ক্ৰিপ্ট, আৰু অন্যান্য মেটা তথ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে।

নিম্নলিখিত উপাদানবোৰ <head> উপাদান ভিতৰত যাব পাৰে :

- <title> (প্ৰতিটো HTML দস্তাবেজত প্ৰয়োজন)
- <style>
- <base>
- <link>
- <meta>
- <script>
- <noscript>

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<head>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<base>` টেগ (এটা পৃষ্ঠাৰ সকলো লিংকৰ বাবে ডিফল্ট URL আৰু লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰে) `<head>`-ৰ ভিতৰলৈ যায়:

```
<html>
<head>
  <base href="https://www.bintr.com/" target="_blank">
</head>
<body>

<a href="tags/tag_base.asp">HTML base Tag</a>
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

`<style>` টেগ (পৃষ্ঠা এটাত ষ্টাইল তথ্য যোগ কৰে) `<head>` -ৰ ভিতৰলৈ যায়:

```
<html>
<head>
  <style>
    h1 {color:red;}
    p {color:blue;}
  </style>
</head>
<body>
<h1>A heading</h1>
<p>A paragraph.</p>
</body>
</html>
```

উদাহৰণ:

`<link>` টেগ (বাহ্যিক ষ্টাইল শীটৰ লিংক) `<head>`-ৰ ভিতৰলৈ যায়:

```
<html>
<head>
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="styles.css">
</head>
<body>
<h1>I am formatted with a linked style sheet</h1>
<p>Me too!</p>
</body>
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<head>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
head {
  display: none;
}
```


90.52 HTML <header> টেগ

উদাহৰণ:

এটা `<article>` –ৰ বাবে এটা হেডাৰ:

```
<article>
  <header>
    <h1>A heading here</h1>
    <p>Posted by John Doe</p>
    <p>Some additional information here</p>
  </header>
  <p>Lorem Ipsum dolor set amet....</p>
</article>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<header>` উপাদানটোৱে পৰিচয়মূলক সমলৰ বাবে এটা পাত্ৰ বা নেভিগেশ্বনেল লিংকৰ এটা ছেট প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

এটা `<header>` উপাদানত সাধাৰণতে থাকে:

- এক বা একাধিক শীৰ্ষক উপাদান (`<h1>` - `<h6>`)
- logo or icon
- লেখকত্বৰ তথ্য (authorship information)

টোকা: আপোনাৰ এটা HTML ডকুমেন্টত কেইবাটাও `<header>` উপাদান থাকিব পাৰে। অৱশ্যে, `<header>` `<footer>`, `<address>` বা আন এটা `<header>` উপাদানৰ ভিতৰত ৰাখিব নোৱাৰিব।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<header>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<header>` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

এটা পৃষ্ঠাৰ হেডাৰ:

```
<header>
  <h1>Main page heading here</h1>
  <p>Posted by John Doe</p>
</header>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<header>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
header {
  display: block;
}
```

90.53 HTML `<hr>` টেগ

উদাহৰণ:

সমলত বিষয়গত পৰিৱৰ্তনবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<hr>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<h1>The Main Languages of the Web</h1>
```

```
<p>HTML is the standard markup language for creating Web pages. HTML describes the structure of a Web page, and consists of a series of elements. HTML elements tell the browser how to display the content.</p>
```

```
<hr>
```

```
<p>CSS is a language that describes how HTML elements are to be displayed on screen, paper, or in other media. CSS saves a lot of work, because it can control the layout of multiple web pages all at once.</p>
```

```
<hr>
```

```
<p>JavaScript is the programming language of HTML and the Web. JavaScript can change HTML content and attribute values. JavaScript can change CSS. JavaScript can hide and show HTML elements, and more.</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<hr>` টেগে HTML পৃষ্ঠাএটাত বিষয়গত বিৰতি নিৰ্ধাৰণ কৰে (যেনে বিষয়ৰ পৰিৱৰ্তন)।

`<hr>` উপাদানটো প্ৰায়ে এক পথালি নিয়ম হিচাপে প্ৰদৰ্শিত হয় যাক HTML পৃষ্ঠাএটাত সমল পৃথক কৰিবলৈ (বা পৰিৱৰ্তন এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ) ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<hr>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<hr>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<hr>` উপাদান এটা সংৰেখিত (Align) (align) কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<hr style="width:50%;text-align:left;margin-left:0">
```

উদাহৰণ:

এটা noshaded `<hr>` (CSS-ৰ সৈতে):

```
<hr style="height:2px;border-width:0;color:gray;background-color:gray">
```

উদাহৰণ:

`<hr>` উপাদান এটাৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<hr style="height:30px">
```

উদাহৰণ:

`<hr>` উপাদান এটাৰ প্ৰস্থ ছেট কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<hr style="width:50%">
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<hr>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
hr {
  display: block;
  margin-top: 0.5em;
  margin-bottom: 0.5em;
  margin-left: auto;
  margin-right: auto;
```

```
border-style: inset;
border-width: 1px;
}
```


90.54 HTML <html> টেগ

উদাহৰণ:

এটা সৰল HTML দস্তাবেজ:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
  <title>Title of the document</title>
</head>
<body>

<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
</html>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<html> টেগে HTML ডকুমেন্ট এখনৰ মূল প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

<html> টেগ হৈছে আন সকলো HTML উপাদানৰ পাত্ৰ (<!DOCTYPE> টেগ বাহিৰে)।

টোকা: ৱেব পৃষ্ঠাৰ ভাষা ঘোষণা কৰিবলৈ আপুনি সদায়ে **<html>** টেগৰ ভিতৰত **lang** গুণটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে। এইটো অনুসন্ধান ইঞ্জিন আৰু ব্ৰাউজাৰক সহায় কৰাৰ বাবে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
xmlns	http://www.bintr.online/1999/xhtml	এক্সএমএল নেমস্পেচ বৈশিষ্ট্য নিৰ্ধাৰণ কৰে (যদি আপোনাক XHTML অনুসৰণ কৰিবলৈ আপোনাৰ সমলৰ প্ৰয়োজন হয়)

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<html> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<html>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
html {
  display: block;
}
```

```
html:focus {
  outline: none;
}
```


90.55 HTML `<i>` টেগ

উদাহৰণ:

নথি এখনত স্বাভাৱিক গদ্যৰ পৰা ছেট আপ কৰা পাঠ চিহ্নিত কৰক:

```
<p><i>Lorem ipsum</i> is the most popular filler text in history.</p>
```

```
<p>The <i>RMS Titanic</i>, a luxury steamship, sank on April 15, 1912 after striking an iceberg.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<i>` টেগে পাঠৰ এটা অংশক বৈকল্পিক কণ্ঠস্বৰ বা মেজাজত নিৰ্ধাৰণ কৰে। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে *ইটালিকত* প্রদৰ্শিত হয়।

`<i>` টেগটো প্ৰায়ে কাৰিকৰী শব্দ, আন এটা ভাষাৰ বাক্যাংশ, চিন্তা, জাহাজৰ নাম আদি সূচিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<i>` উপাদানটো কেৱল তেতিয়াহে ব্যৱহাৰ কৰিব যেতিয়া অধিক উপযুক্ত অৰ্থগত উপাদান নাথাকে, যেনে:

- `` (পাঠৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া)
- `` (গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠ)
- `<mark>` (চিহ্নিত/হাইলাইট কৰা পাঠ)
- `<cite>` (এটা কামৰ শিৰোনাম)
- `<dfn>` (এটা সংজ্ঞা শব্দ)

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<i>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<i>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<i>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
i {
  font-style: italic;
}
```


90.56 HTML <iframe> টেগ

উদাহৰণ:

ইনলাইন ফ্ৰেম এটা নিম্নলিখিত ধৰণে চিহ্নিত কৰা হৈছে:

```
<iframe src="https://www.bintr.com" title="Bintr Free Online Web Tutorials"></iframe>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<iframe>` টেগে এটা ইনলাইন ফ্ৰেম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

বৰ্তমানৰ HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত আন এটা ডকুমেন্ট এম্বেড কৰিবলৈ এটা ইনলাইন ফ্ৰেম ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

পৰামৰ্শ: `<iframe>` ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক (তলত উদাহৰণ চাওক)।

পৰামৰ্শ: `<iframe>` বাবে সদায়ে এটা শীৰ্ষক গুণ অন্তর্ভুক্ত কৰাটো এটা ভাল অভ্যাস। ইয়াক ফ্ৰীণ্ডাৰসকলে `<frame>` ৰ সমল কি পঢ়িবলৈ ব্যৱহাৰ কৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
allow		<code><iframe></code> –ৰ বাবে এটা বিশেষত্ব নীতি নিৰ্ধাৰণ কৰে
allowfullscreen	true false	যদি <code><iframe></code> <code>requestFullscreen()</code> পদ্ধতিক কল কৰি ফুলস্ক্ৰীণ মোড সক্ৰিয় কৰিব পাৰে তেনেহ'লে সত্যলৈ ছেট কৰক
allowpaymentrequest	true false	যদি এটা ক্ৰুছ-অৰিজিন <code><iframe></code> পৰিশোধ অনুৰোধ এপিআই প্ৰয়োগ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া হয় তেনেহ'লে সত্যলৈ ছেট কৰক
height	<i>pixels</i>	<code><frame></code> উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে। ডিফল্ট উচ্চতা হৈছে 150 পিক্সেল
loading	eager lazy	ব্রাউজাৰে এটা <code>Iframe</code> তৎক্ষণাত লোড কৰিব লাগে নে কিছুমান চৰ্ত পূৰণ নোহোৱালৈকে <code>Iframe</code> ৰ লোডিং পিছুৱাব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	<i>text</i>	<code><iframe></code> এটাৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে

referrerpolicy	no-referrer no-referrer-when-downgrade origin origin-when-cross-origin same-origin strict-origin-when-cross-origin unsafe-url	Iframe আনিলে কোনবোৰ তথ্য প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
sandbox	allow-forms allow-pointer-lock allow-popups allow-same-origin allow-scripts allow-top-navigation	<iframe> সমলৰ বাবে এক অতিৰিক্ত প্ৰতিবন্ধকতা সক্ষম কৰে
src	URL	<iframe> ত এম্বেড কৰিবলৈ ডকুমেন্টখনৰ ঠিকনা নিৰ্ধাৰণ কৰে
srcdoc	HTML_code	<iframe> ত দেখুৱাবলৈ পৃষ্ঠাৰ HTML সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে
width	pixels	<frame> প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে। ডিফল্ট প্ৰস্থ হৈছে 300 পিক্সেল

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<iframe> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<iframe> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

1 উদাহৰণ:

Iframe সীমা যোগ আৰু আঁতৰাওক (CSSৰ সৈতে):

```
<iframe src="/default.asp" width="100%" height="300" style="border:1px solid black;">
</iframe>
```

```
<iframe src="/default.asp" width="100%" height="300" style="border:none;">
</iframe>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <iframe> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
iframe:focus {
  outline: none;
}
```

```
iframe[seamless] {
```

```
display: block;
}
```


90.57 HTML টেগ

উদাহৰণ:

ছবি এখন কেনেদৰে অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব:

```

```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

 টেগটো HTML পৃষ্ঠাটোত ছবি এটা এম্বেড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ছবিবোৰ ৱেব পৃষ্ঠাত কাৰিকৰীভাৱে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নহয়; ছবিবোৰ ৱেব পৃষ্ঠাৰ সৈতে সংযুক্ত। টেগে ৰেফাৰেন্স কৰা ছবিখনৰ বাবে এক হোল্ডিং স্থান সৃষ্টি কৰে।

 টেগৰ দুটা প্ৰয়োজনীয় গুণ আছে:

- src- ছবিখনৰ পথ নিৰ্ধাৰণ কৰে
- alt - ছবিখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে, যদি কোনো কাৰণত ছবিখন প্ৰদৰ্শন কৰিব নোৱাৰি

টোকা: লগতে, সদায়ে ছবি এখনৰ প্ৰস্থ আৰু উচ্চতা নিৰ্দিষ্ট কৰক। যদি প্ৰস্থ আৰু উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰা নহয়, ছবিখন লোড হোৱাৰ সময়ত পৃষ্ঠাটো ফ্লিকাৰ হ'ব পাৰে।

পৰামৰ্শ: ছবি এখনক আন এখন ডকুমেন্টৰ সৈতে সংযোগ কৰিবলৈ, কেৱল <a> টেগটোৰ ভিতৰত টেগটো বান্ধি দিয়ক (তলত উদাহৰণ চাওক)।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
alt	text	ছবি এখনৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে
crossorigin	anonymous use-credentials	Third-party ছাইটৰ পৰা ছবিবোৰ অনুমতি দিয়ক যিয়ে canvasৰ সৈতে cross-origin প্ৰৱেশাধিকাৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে
height	pixels	ছবি এখনৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে
ismap	ismap	ছবি এখনক চাৰ্ভাৰ-চাইড ছবি মানচিত্ৰ হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰে
loading	eager lazy	ব্ৰাউজাৰে ছবি এখন তৎক্ষণাত লোড কৰিব লাগে নে কিছুমান চৰ্ত পূৰণ নোহোৱালৈকে ছবিলোড কৰা পিছুৱাব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
longdesc	URL	ছবি এখনৰ বিতং বিৱৰণৰ বাবে এটা URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
referrerpolicy	no-referrer no-referrer-when-	ছবি এখন আনিলে কোনবোৰ তথ্য ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে

	downgrade origin origin-when-cross-origin unsafe-url	
sizes	<i>sizes</i>	বিভিন্ন পৃষ্ঠাৰ বিন্যাসৰ বাবে ছবিৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
src	<i>URL</i>	ছবিখনৰ পথ নিৰ্ধাৰণ কৰে
srcset	<i>URL-list</i>	বিভিন্ন পৰিস্থিতিত ব্যৱহাৰ কৰিব লগা ছবি ফাইলসমূহৰ তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে
usemap	<i>#mapname</i>	ছবি এখনক গ্ৰাহকৰ কাষৰ ছবিৰ মানচিত্ৰ হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰে
width	<i>pixels</i>	ছবি এখনৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ছবি সংৰেখিত (Align) কৰক (CSSৰ সৈতে):

```





```

Example:

উদাহৰণ:

ছবিৰ সীমা যোগ কৰক (CSSৰ সৈতে):

```

```

উদাহৰণ:

ছবিত বাওঁ আৰু সোঁ মাৰ্জিন যোগ দিয়ক (CSSৰ সৈতে):

```

```

উদাহৰণ:

ছবিত ওপৰ আৰু তলৰ মার্জিন যোগ দিয়ক (CSSৰ সৈতে):

```

```


উদাহৰণ:

অন্য ফোল্ডাৰৰ পৰা বা অন্য ৱেব ছাইটৰ পৰা ছবি সমূহ কেনেদৰে অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব:

```


```

উদাহৰণ:

ছবি এখনত হাইপাৰলিংক কেনেদৰে যোগ কৰিব:

```
<a href="https://www.bintr.com">

</a>
```

উদাহৰণ:

ক্লিক কৰিব পৰা অঞ্চলৰ সৈতে ছবি মেপ কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব লাগে। প্রতিটো অঞ্চল হৈছে এক হাইপাৰলিংক:

```


<map name="workmap">
  <area shape="rect" coords="34,44,270,350" alt="Computer" href="computer.htm">
  <area shape="rect" coords="290,172,333,250" alt="Phone" href="phone.htm">
  <area shape="circle" coords="337,300,44" alt="Cup of coffee" href="coffee.htm">
</map>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
img {
  display: inline-block;
}
```

90.58 HTML <input> টেগ

উদাহৰণ:

তিনিটা ইনপুট ফিল্ডৰ সৈতে এটা HTML প্ৰপত্ৰ; দুটা পাঠ ক্ষেত্ৰ আৰু এটা দাখিল বুটাম:

```
<form action="/action_page.php">
  <label for="fname">First name:</label>
  <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
  <label for="lname">Last name:</label>
  <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<input> টেগে এটা ইনপুট ফিল্ড নিৰ্ধাৰণ কৰে য'ত ব্যৱহাৰকাৰীয়ে ডাটা প্ৰবিষ্ট কৰিব পাৰে।

<input> উপাদানহৈছে আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ type উপাদান।

type বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি <input> উপাদানটো বিভিন্ন ধৰণে প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰি।

বিভিন্ন ইনপুট প্ৰকাৰবোৰ নিম্নলিখিত ধৰণৰ:

- <input type="button">
- <input type="checkbox">
- <input type="color">
- <input type="date">
- <input type="datetime-local">
- <input type="email">
- <input type="file">
- <input type="hidden">
- <input type="image">
- <input type="month">
- <input type="number">
- <input type="password">
- <input type="radio">
- <input type="range">
- <input type="reset">
- <input type="search">
- <input type="submit">
- <input type="tel">
- <input type="text"> (default value)
- <input type="time">
- <input type="url">
- <input type="week">

প্ৰতিটো ইনপুট প্ৰকাৰৰ উদাহৰণ চাবলৈ প্ৰকাৰ বৈশিষ্ট্যটো চাওক!

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: `<input type="text">`, `<input type="checkbox">`, `<input type="radio">`, `<input type="file">`, আৰু `<input type="password">` বাবে লেবেল নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ সদায়ে `<label>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰিব।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
accept	<code>file_extension</code> <code>audio/*</code> <code>video/*</code> <code>image/*</code> <code>media_type</code>	ফাইল ইনপুট ডায়ালগ বাকচৰ পৰা ব্যৱহাৰকাৰীয়ে কি ফাইল প্ৰকাৰ বাছনি কৰিব পাৰে তাৰ বাবে ফিল্টাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল <code>type="file"</code>)
alt	<code>text</code>	ছবিৰ বাবে এটা বৈকল্পিক পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল <code>type="image"</code>)
autocomplete	<code>on</code> <code>off</code>	<code><input></code> উপাদান এটা স্বয়ংসম্পূৰ্ণ সক্ষম হ'ব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
autofocus	<code>autofocus</code>	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে এটা <code><input></code> উপাদানে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মনোযোগ প্ৰাপ্ত কৰিব লাগে
checked	<code>checked</code>	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে এটা <code><input></code> উপাদান পূৰ্ব-বাছনি কৰিব লাগে (<code>type="checkbox"</code> or <code>type="radio"</code>)
dirname	<code>inputname.dir</code>	পাঠ নিৰ্দেশনা দাখিল কৰা হ'ব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
disabled	<code>disabled</code>	এটা <code><input></code> উপাদান অক্ষম কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	<code>form_id</code>	<code><input></code> উপাদানৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
formaction	<code>URL</code>	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ সময়ত ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰক্ৰিয়া কৰা ফাইলৰ <code>URL</code> নিৰ্ধাৰণ কৰে (<code>type="submit"</code> and <code>type="image"</code>)
formenctype	<code>application/x-www-form-urlencoded</code> <code>multipart/form-data</code> <code>text/plain</code>	চাৰ্ভাৰত দাখিল কৰোঁতে প্ৰপত্ৰ-ডাটা কেনেদৰে এনকোড কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে (<code>type="submit"</code> and <code>type="image"</code>)
formmethod	<code>get</code> <code>post</code>	কাৰ্য্য <code>URL</code> লৈ ডাটা প্ৰেৰণ কৰাৰ বাবে <code>http</code> পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰে (<code>type="submit"</code> and <code>type="image"</code>)
formnovalidate	<code>formnovalidate</code>	প্ৰপত্ৰ উপাদানসমূহ জমা দিয়াৰ সময়ত বৈধতা প্ৰদান কৰিব নালাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
formtarget	<code>_blank</code> <code>_self</code> <code>_parent</code> <code>_top</code> <code>framename</code>	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰাপ্ত সঁহাৰি ক'ত প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে (<code>type="submit"</code> and <code>type="image"</code>)
height	<code>pixels</code>	<code><input></code> উপাদানএটাৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে (<code>type="image"</code>)
list	<code>datalist_id</code>	<code><datalist></code> উপাদান এটাবুজায় য'ত <code><input></code> উপাদানএটাৰ বাবে পূৰ্ব-নিৰ্ধাৰিত বিকল্প থাকে
max	<code>number</code> <code>date</code>	<code><input></code> উপাদানএটাৰ সৰ্বাধিক মান নিৰ্ধাৰণ কৰে

maxlength	<i>number</i>	<input> উপাদানত অনুমোদিত বৰ্ণৰ সৰ্বাধিক সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
min	<i>number</i> <i>date</i>	<input> উপাদানএটাৰ বাবে নিম্নতম মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
minlength	<i>number</i>	<input> উপাদানএটাত প্ৰয়োজনীয় বৰ্ণৰ নিম্নতম সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
multiple	multiple	এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা <input> উপাদানত এটাতকৈ অধিক মূল্য প্ৰতিষ্ঠ কৰিব পাৰে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	<i>text</i>	এটা <input> উপাদানৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
pattern	<i>regexp</i>	এটা নিয়মীয়া অভিব্যক্তি নিৰ্ধাৰণ কৰে যাৰ বিপৰীতে এটা <input> উপাদানৰ মূল্য পৰীক্ষা কৰা হয়
placeholder	<i>text</i>	এটা চমু ইঙ্গিত নিৰ্ধাৰণ কৰে যি য়ে <input> উপাদানএটাৰ প্ৰত্যাশিত মূল্য বৰ্ণনা কৰে
readonly	readonly	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ইনপুট ক্ষেত্ৰ এটা কেৱল পঢ়া হয়
required	required	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ আগতে ইনপুট ফিল্ড এটা পূৰণ কৰিব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
size	<i>number</i>	এটা <input> উপাদানৰ প্ৰস্থ, বৰ্ণত নিৰ্দিষ্ট কৰে
src	<i>URL</i>	দাখিল বুটাম হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলগা ছবিখনৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল <code>type="image"</code>)
step	<i>number</i> <i>any</i>	ইনপুট ফিল্ডত আইনী সংখ্যাৰ মাজৰ ব্যৱধান নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	button checkbox color date datetime-local email file hidden image month number password radio range reset search submit tel text time url week	প্ৰদৰ্শন কৰিবলগা প্ৰকাৰ <input> উপাদান নিৰ্ধাৰণ কৰে
value	<i>text</i>	এটা <input> উপাদানৰ মূল্য নিৰ্ধাৰণ কৰে
width	<i>pixels</i>	এটা <input> উপাদানৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে (কেৱল <code>type="image"</code>)

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<input>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<input>` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.59 HTML `<ins>` টেগ

উদাহৰণ:

বিলোপ কৰা অংশৰ সৈতে এটা পাঠ, আৰু এটা নতুন, অন্তর্ভুক্ত অংশ:

```
<p>My favorite color is <del>blue</del> <ins>red</ins>!</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<ins>` টেগে ডকুমেন্ট এখনত অন্তর্ভুক্ত কৰা পাঠ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে। ব্ৰাউজাৰে সাধাৰণতে অন্তর্ভুক্ত পাঠ ৰেখাঙ্কিত কৰিব।

পৰামৰ্শ: লগতে বিলোপ কৰা পাঠ মাৰ্কআপ কৰিবলৈ `` টেগটো চাওক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>cite</code>	URL	পাঠ কিয় অন্তর্ভুক্ত/পৰিৱৰ্তন কৰা হৈছিল তাৰ কাৰণ বৰ্ণনা কৰা ডকুমেন্ট এখনত এটা URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>datetime</code>	YYYY-MM-DDThh:mm:ssTZD	পাঠ অন্তর্ভুক্ত/পৰিৱৰ্তন কৰা তাৰিখ আৰু সময় নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<ins>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<ins>` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

 আৰু <ins> ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
del {background-color: tomato;}
ins {background-color: yellow;}
</style>
</head>
<body>
<p>My favorite color is <del>blue</del> <ins>red</ins>!</p>
</body>
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <ins> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ

```
ins {
  text-decoration: underline;
}
```

90.60 HTML <kbd> টেগ**উদাহৰণ:**

ডকুমেন্ট এখনত কিছুমান পাঠক কীবোর্ড ইনপুট হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

```
<p>Press <kbd>Ctrl</kbd> + <kbd>C</kbd> to copy text (Windows).</p>
```

```
<p>Press <kbd>Cmd</kbd> + <kbd>C</kbd> to copy text (Mac OS).</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

কীবোর্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ <kbd> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলব্ৰাউজাৰৰ ডিফল্ট monospace ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: এই টেগটো অৱনমিত (deprecated) নহয়। অৱশ্যে, CSS ব্যৱহাৰ কৰি সমৃদ্ধ প্ৰভাৱ প্ৰাপ্ত কৰা সম্ভৱ (তলত উদাহৰণ চাওক)।

লগতে চাওক:

দিন

বিৱৰণ

<code><code></code>	কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><samp></code>	কম্পিউটাৰ প্ৰগ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><var></code>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><pre></code>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<kbd>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<kbd>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<kbd>` উপাদানটাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
kbd {
  border-radius: 2px;
  padding: 2px;
  border: 1px solid black;
}
</style>
</head>
<body>

<p>Press <kbd>Ctrl</kbd> + <kbd>C</kbd> to copy text (Windows).</p>
<p>Press <kbd>Cmd</kbd> + <kbd>C</kbd> to copy text (Mac OS).</p>

</body>
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<kbd>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
kbd {
  font-family: monospace;
}
```


90.61 HTML <label> টেগ

উদাহৰণ:

```
<form action="/action_page.php">
  <input type="radio" id="html" name="fav_language" value="HTML">
  <label for="html">HTML</label><br>
  <input type="radio" id="css" name="fav_language" value="CSS">
  <label for="css">CSS</label><br>
  <input type="radio" id="javascript" name="fav_language" value="JavaScript">
  <label for="javascript">JavaScript</label><br><br>
  <input type="submit" value="Submit">
</form>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<label> টেগে কেইবাটাও উপাদানৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে:

- <input type="checkbox">
- <input type="color">
- <input type="date">
- <input type="datetime-local">
- <input type="email">
- <input type="file">
- <input type="month">
- <input type="number">
- <input type="password">
- <input type="radio">
- <input type="range">
- <input type="search">
- <input type="tel">
- <input type="text">
- <input type="time">
- <input type="url">
- <input type="week">
- <meter>
- <progress>
- <select>
- <textarea>

ওপৰৰ উপাদানবোৰৰ সৈতে লেবেলৰ সঠিক ব্যৱহাৰে লাভান্বিত হ'ব:

- স্ক্ৰীণ ৰিডাৰ ব্যৱহাৰকাৰী (লেবেলটো ডাঙৰকৈ পঢ়িব, যেতিয়া ব্যৱহাৰকাৰীয়ে উপাদানটোৰ ওপৰত মনোনিৱেশ কৰে)
- অতি সবু অঞ্চলত ক্লিক কৰাত অসুবিধা হোৱা ব্যৱহাৰকাৰীসকলে (যেনে চেকবক্স) - কিয়নো যেতিয়া এজন ব্যৱহাৰকাৰীয়ে <label> উপাদানৰ ভিতৰত পাঠ ক্লিক কৰে , ই ইনপুটটো toggles কৰে (ই এলেকা বৃদ্ধি কৰে)।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: `<label>` -ৰ গুণাগুণ সম্পৰ্কিত উপাদানৰ ID গুণাগুণৰ সমান হ'ব লাগিব যাতে সেইবোৰ একেলগে বান্ধি ৰাখিব পাৰি। লেবেল এটাক `<label>` উপাদানৰ ভিতৰত উপাদানএটা ৰাখি ও এটা উপাদানৰ সৈতে বান্ধি ৰাখিব পাৰি।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>for</code>	<code>element_id</code>	লেবেলটো বান্ধি ৰাখিব লগা ফৰ্ম উপাদানৰ ID নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>form</code>	<code>form_id</code>	লেবেলটো কোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<label>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<label>` টেগে HTML-ত ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<label>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
label {
  cursor: default;
}
```

90.62 HTML `<legend>` টেগ

উদাহৰণ:

এটা প্ৰপত্ৰত গোট সম্পৰ্কীয় উপাদানসমূহ:

```
<form action="/action_page.php">
  <fieldset>
    <legend>Personalia:</legend>
    <label for="fname">First name:</label>
    <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
    <label for="lname">Last name:</label>
    <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
```

```

<label for="email">Email:</label>
<input type="email" id="email" name="email"><br><br>
<label for="birthday">Birthday:</label>
<input type="date" id="birthday" name="birthday"><br><br>
<input type="submit" value="Submit">
</fieldset>
</form>

```


তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<legend> টেগে <fieldset> উপাদানৰ বাবে এটা শিৰোনাম নিৰ্ধাৰণ কৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<legend> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<legend> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

fieldset caption-টো সোঁফালে ভাঁহি থাকিবলৈ দিয়ক (CSSৰ সৈতে):

```

<form action="/action_page.php">
  <fieldset>
    <legend style="float:right">Personalia:</legend>
    <label for="fname">First name:</label>
    <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
    <label for="lname">Last name:</label>
    <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
    <label for="email">Email:</label>
    <input type="email" id="email" name="email"><br><br>
    <label for="birthday">Birthday:</label>
    <input type="date" id="birthday" name="birthday"><br><br>
    <input type="submit" value="Submit">
  </fieldset>
</form>

```

উদাহৰণ:

<fieldset> আৰু <legend> ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```

<html>
<head>
<style>
fieldset {

```

```

background-color: #eeeeee;
}

legend {
background-color: gray;
color: white;
padding: 5px 10px;
}

input {
margin: 5px;
}
</style>
</head>
<body>

<form action="/action_page.php">
  <fieldset>
    <legend>Personalia:</legend>
    <label for="fname">First name:</label>
    <input type="text" id="fname" name="fname"><br><br>
    <label for="lname">Last name:</label>
    <input type="text" id="lname" name="lname"><br><br>
    <label for="email">Email:</label>
    <input type="email" id="email" name="email"><br><br>
    <label for="birthday">Birthday:</label>
    <input type="date" id="birthday" name="birthday"><br><br>
    <input type="submit" value="Submit">
  </fieldset>
</form>

</body>
</html>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোবর সৈতে `<legend>` উপাদান প্রদর্শন করিব:

উদাহরণ:

```

legend {
display: block;
padding-left: 2px;
padding-right: 2px;
border: none;
}

```

90.63 HTML টেগ

উদাহৰণ:

এটা অৰ্ডাৰ () আৰু এটা অৰ্ডাৰ নোহোৱা () HTML তালিকা:

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

 টেগে তালিকা আইটেম এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

 টেগটো অৰ্ডাৰ কৰা তালিকাৰ ভিতৰত (), অৰ্ডাৰ নকৰা তালিকা (), আৰু মেনু তালিকাত (<menu>) ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

 আৰু <menu> ত, তালিকাৰ আইটেমবোৰ সাধাৰণতে বুলেট পইন্ট (bullet poin)-ৰ সৈতে প্ৰদৰ্শিত হ'ব।

 ত, তালিকাৰ আইটেমবোৰ সাধাৰণতে সংখ্যা বা আখৰেৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
value	number	কেৱল তালিকাৰ বাবে। তালিকা আইটেম এটাৰ আৰম্ভণি মান নিৰ্ধাৰণ কৰে। নিম্নলিখিত তালিকাৰ আইটেমবোৰে সেই সংখ্যাৰ পৰা বৃদ্ধি কৰিব

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

 টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

 টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

এটা অৰ্ডাৰ কৰা তালিকাত মূল্য বৈশিষ্ট্যৰ ব্যৱহাৰ:

```
<ol>
  <li value="100">Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
  <li>Water</li>
  <li>Juice</li>
  <li>Beer</li>
</ol>
```


উদাহৰণ:

বিভিন্ন তালিকা শৈলীৰ প্ৰকাৰ ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li style="list-style-type:lower-alpha">Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li style="list-style-type:square">Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

উদাহৰণ:

তালিকা এখনৰ ভিতৰত এখন তালিকা সৃষ্টি কৰক (এটা **nested** তালিকা):

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
    <ul>
      <li>Black tea</li>
      <li>Green tea</li>
    </ul>
  </li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

উদাহৰণ:

অধিক জটিল **nested** তালিকা এখন সৃষ্টি কৰক:

```

<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
    <ul>
      <li>Black tea</li>
      <li>Green tea
        <ul>
          <li>China</li>
          <li>Africa</li>
        </ul>
      </li>
    </ul>
  </li>
  <li>Milk</li>
</ul>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```

li {
  display: list-item;
}

```

90.64 HTML <link> টেগ

উদাহৰণ:

এটা বাহ্যিক ষ্টাইল শীটৰ সৈতে লিংক কৰক:

```

<head>
  <link rel="stylesheet" href="styles.css">
</head>

```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<link> টেগে বৰ্তমানৰ দস্তাবেজ আৰু বাহ্যিক সম্পদৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<link> টেগটো প্ৰায়ে বাহ্যিক ষ্টাইল শীটৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ বা আপোনাৰ ৱেবছাইটত ফেভিকন (favicon) যোগ দিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<link> উপাদানটো এটা খালী উপাদান, ইয়াত কেৱল গুণাগুণ থাকে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য

মূল্য

বিৱৰণ

crossorigin	anonymous use-credentials	উপাদানটোৱে cross-origin অনুৰোধবোৰ কেনেদৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
href	URL	সংযোজিত দস্তাবেজৰ অৱস্থান নিৰ্ধাৰণ কৰে
hreflang	language_code	লিংক কৰা ডকুমেন্টত পাঠৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে
media	media_query	লিংক কৰা ডকুমেন্টখন কি ডিভাইচত প্ৰদৰ্শিত হ'ব তাৰ ওপৰত নিৰ্দিষ্ট কৰে
referrerpolicy	no-referrer no-referrer-when-downgrade origin origin-when-cross-origin unsafe-url	সম্পদ প্ৰাপ্ত কৰোঁতে কোনবোৰ referrer ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে
rel	alternate author dns-prefetch help icon license pingback preconnect prefetch preload prerender prev search stylesheet	বৰ্তমান দস্তাবেজ আৰু সংযোজিত দস্তাবেজৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
sizes	HeightxWidth any	সংযোজিত সম্পদৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে। কেৱল rel="icon"ৰ বাবে
title		এটা পছন্দৰ বা বৈকল্পিক ষ্টাইলশীট নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	media_type	সংযোজিত ডকুমেন্টৰ মিডিয়া প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<link> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<link> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<link>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
link {  
  display: none;  
}
```


90.65 HTML <main> টেগ

উদাহৰণ:

দস্তাবেজখনৰ মুখ্য সমল নিৰ্দিষ্ট কৰক:

```
<main>
  <h1>Most Popular Browsers</h1>
  <p>Chrome, Firefox, and Edge are the most used browsers today.</p>

  <article>
    <h2>Google Chrome</h2>
    <p>Google Chrome is a web browser developed by Google, released in 2008. Chrome is
the world's most popular web browser today!</p>
  </article>

  <article>
    <h2>Mozilla Firefox</h2>
    <p>Mozilla Firefox is an open-source web browser developed by Mozilla. Firefox has
been the second most popular web browser since January, 2018.</p>
  </article>

  <article>
    <h2>Microsoft Edge</h2>
    <p>Microsoft Edge is a web browser developed by Microsoft, released in 2015.
Microsoft Edge replaced Internet Explorer.</p>
  </article>
</main>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<main> টেগে ডকুমেন্ট এখনৰ মুখ্য সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<main> উপাদানৰ ভিতৰৰ সমল নথিপত্ৰৰ বাবে অনন্য হ'ব লাগে। ইয়াত কোনো সমল থাকিব নালাগে যি বোৰ ডকুমেন্ট যেনে চাইডবাৰ, নেভিগেশ্বন লিংক, কপিৰাইট তথ্য, ছাইট লোগো, আৰু সন্ধান প্ৰপত্ৰত পুনৰাবৃত্তি কৰা হয়।

টোকা: ডকুমেন্ট এখনত এটাতকৈ অধিক **<main>** উপাদান থাকিব নালাগিব। **<main>** উপাদানটো **<article>**, **<aside>**, **<footer>**, **<header>** বা **<nav>** উপাদানৰ বংশধৰ হ'ব নালাগিব।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<main> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<main> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<main> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
main {
  margin: 0;
  padding: 5px;
  background-color: lightgray;
}

main > h1, p, .browser {
  margin: 10px;
  padding: 5px;
}

.browser {
  background: white;
}

.browser > h2, p {
  margin: 4px;
  font-size: 90%;
}
</style>
</head>
<body>

<main>
  <h1>Most Popular Browsers</h1>
  <p>Chrome, Firefox, and Edge are the most used browsers today.</p>
  <article class="browser">
    <h2>Google Chrome</h2>
    <p>Google Chrome is a web browser developed by Google, released in 2008. Chrome is
the world's most popular web browser today!</p>
  </article>
  <article class="browser">
    <h2>Mozilla Firefox</h2>
    <p>Mozilla Firefox is an open-source web browser developed by Mozilla. Firefox has
been the second most popular web browser since January, 2018.</p>
  </article>
  <article class="browser">
```



```

<h2>Microsoft Edge</h2>
<p>Microsoft Edge is a web browser developed by Microsoft, released in 2015.
Microsoft Edge replaced Internet Explorer.</p>
</article>
</main>

</body>
</html>

```


90.66 HTML <map> টেগ

উদাহৰণ:

ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ সৈতে এখন ছবি মেপ:

```



<map name="workmap">
  <area shape="rect" coords="34,44,270,350" alt="Computer" href="computer.htm">
  <area shape="rect" coords="290,172,333,250" alt="Phone" href="phone.htm">
  <area shape="circle" coords="337,300,44" alt="Cup of coffee" href="coffee.htm">
</map>

```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

ছবি মেপ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ <map> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ছবিৰ মানচিত্ৰ হৈছে ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ সৈতে এখন ছবি।

<map> উপাদানৰ প্ৰয়োজনীয় নাম গুণটো ব্যৱহাৰ মানচিত্ৰ বৈশিষ্ট্যৰ সৈতে সম্পৰ্কিত আৰু ছবিখন আৰু মেপৰ মাজত এক সম্পৰ্ক সৃষ্টি কৰে।

<map> উপাদানত কেইবাটাও <area> উপাদান থাকে, যি ছবি মেপৰ ক্লিক কৰিব পৰা এলেকাবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
name	<i>mapname</i>	ছবিৰ মানচিত্ৰৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<map>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<map>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ক্লিক কৰিব পৰা স্থানৰ সৈতে আন এটা ছবি মেপ:

```

```

```
<map name="planetmap">
  <area shape="rect" coords="0,0,82,126" href="sun.htm" alt="Sun">
  <area shape="circle" coords="90,58,3" href="mercur.htm" alt="Mercury">
  <area shape="circle" coords="124,58,8" href="venus.htm" alt="Venus">
</map>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<map>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
map {
  display: inline;
}
```

90.67 HTML `<mark>` টেগ

উদাহৰণ:

পাঠ এটাৰ অংশবোৰ হাইলাইট কৰক:

```
<p>Do not forget to buy <mark>milk</mark> today.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<mark>` টেগে চিহ্নিত বা হাইলাইট কৰিব লগা পাঠনিৰ্ধাৰণ কৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<mark>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<mark>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<mark>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
mark {
  background-color: yellow;
  color: black;
}
```


90.68 HTML <meta> টেগ

উদাহৰণ:

HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত মেটাডাটা বৰ্ণনা কৰক:

```
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="description" content="Free Web tutorials">
  <meta name="keywords" content="HTML, CSS, JavaScript">
  <meta name="author" content="John Doe">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
</head>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<meta>` টেগে HTML ডকুমেন্ট ৰ বিষয়ে মেটাডাটা নিৰ্ধাৰণ কৰে। মেটাডাটা হৈছে ডাটাৰ বিষয়ে ডাটা (তথ্য / information)।

`<meta>` টেগবোৰ সদায়ে `<head>` উপাদানৰ ভিতৰলৈ যায়, আৰু সাধাৰণতে চৰিত্ৰ সংহতি, পৃষ্ঠা বিৱৰণ, কীৱৰ্ড, ডকুমেন্টৰ লেখক, আৰু `viewport` ছেটিংছ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

মেটাডাটা পৃষ্ঠাত প্রদৰ্শিত নহ'ব, কিন্তু যন্ত্ৰৰ বিশ্লেষণযোগ্য।

মেটাডাটা ব্রাউজাৰ (সমল কেনেদৰে প্রদৰ্শন কৰিব লাগে বা পৃষ্ঠা পুনৰ লোড কৰিব লাগে), সন্ধান ইঞ্জিন (`keywords`), আৰু অন্যান্য ৱেব সেৱাৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ৱেব ডিজাইনাৰসকলক `viewport` ৰ (ৱেব পৃষ্ঠাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ দৃশ্যমান এলেকা) ওপৰত নিয়ন্ত্ৰণ ল'বলৈ দিয়াৰ এটা পদ্ধতি আছে, `<meta>` টেগৰ জৰিয়তে (তলত

"viewport ছেটিংছ" উদাহৰণ চাওক)।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
-----------	-------	-------

charset	<i>character_set</i>	HTML ডকুমেন্টৰ বাবে বৰ্ণ এনক'ডিং নিৰ্ধাৰণ কৰে
content	<i>text</i>	http-equiv বা নাম বৈশিষ্ট্যৰ সৈতে সম্পৰ্কিত মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
http-equiv	content-security-policy content-type default-style refresh	সমল বৈশিষ্ট্যৰ তথ্য/মানৰ বাবে এটা http হেডাৰ প্ৰদান কৰে
name	application-name author description generator keywords viewport	মেটাডাটাৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<meta>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

সন্ধান ইঞ্জিনৰ বাবে **keywords** নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta name="keywords" content="HTML, CSS, JavaScript">
```

আপোনাৰ ৱেব পৃষ্ঠাৰ বৰ্ণনা এটা নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta name="description" content="Free Web tutorials for HTML and CSS">
```

পৃষ্ঠা এটাৰ লেখকনিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<meta name="author" content="Binod Rabha">
```

প্ৰতি 30 ছেকেণ্ডত ডকুমেন্ট সতেজ (Refresh) কৰক:

```
<meta http-equiv="refresh" content="30">
```

সকলো ডিভাইচত আপোনাৰ ৱেবছাইট ভাল দেখাবলৈ **viewport** ছেট কৰা:

```
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
```

Viewport সংহতি (Setting the Viewport)

viewport টো ৱেব পৃষ্ঠাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ দৃশ্যমান ক্ষেত্ৰ। ই ডিভাইচৰ সৈতে পৃথক হয় - ই কম্পিউটাৰ স্ক্ৰীণতকৈ ম'বাইল ফোনত সৰু হ'ব।

আপুনি আপোনাৰ সকলো ৱেব পৃষ্ঠাত নিম্নলিখিত `<meta>` উপাদান অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে:

```
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
```

ই পৃষ্ঠাৰ মাত্ৰা আৰু স্কেলিং কেনেদৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লাগে তাৰ ওপৰত ব্ৰাউজাৰৰ নিৰ্দেশনা দিয়ে।

ডিভাইচৰ স্ক্ৰীণ-প্ৰস্থ অনুসৰণ কৰিবলৈ `width=device-width` অংশই পৃষ্ঠাৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে (যিটো ডিভাইচৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পৃথক হ'ব)।

`initial-scale=1.0` অংশটোৱে প্ৰাৰম্ভিক জুম স্তৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে যেতিয়া পৃষ্ঠাটো প্ৰথমে ব্ৰাউজাৰে লোড কৰে।

ইয়াত `viewport` মেটা টেগ *অবিহনে* এটা ৰেব পৃষ্ঠাৰ উদাহৰণ দিয়া হৈছে, আৰু `viewport` মেটা টেগৰ *সৈতে* একেৰেব পৃষ্ঠা:

viewport মেটা টেগ অবিহনে

viewport মেটা টেগ

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.69 HTML <meter> টেগ

উদাহৰণ:

এটা নিৰ্দিষ্ট পৰিসৰৰ ভিতৰত ডাটা জোখাৰ বাবে মিটাৰ উপাদান ব্যৱহাৰ কৰক (এটা `gauge`):

```
<label for="disk_c">Disk usage C:</label>
<meter id="disk_c" value="2" min="0" max="10">2 out of 10</meter><br>
```

```
<label for="disk_d">Disk usage D:</label>
<meter id="disk_d" value="0.6">60%</meter>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<meter>` টেগে এক জ্ঞাত পৰিসৰৰ ভিতৰত স্কেলাৰ জোখ, বা এটা ভগ্নাংশ মান নিৰ্ধাৰণ কৰে। ইয়াক `gauge` বুলিও কোৱা হয়।

উদাহৰণ: Disk ব্যৱহাৰ, কুৱেৰী ফলাফলৰ প্ৰাসংগিকতা ইত্যাদি।

টোকা: `<meter>` টেগটো প্ৰগতি সূচিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে (প্ৰগতি দণ্ডিকা (progress bar)-ৰ দৰে)। প্ৰগতি দণ্ডিকাৰ বাবে, `<progress>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

পৰামৰ্শ: সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অভিজ্ঞতাত অনুশীলনৰ বাবে সদায়ে `<label>` টেগ যোগ দিয়ক!

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
form	<i>form_id</i>	<code><meter></code> উপাদান গঠন কৰা নিৰ্দিষ্টকৰে
high	<i>number</i>	উচ্চ মান বুলি গণ্য কৰা পৰিসৰনিৰ্ধাৰণ কৰে
low	<i>number</i>	নিম্ন মান বুলি গণ্য কৰা পৰিসৰনিৰ্ধাৰণ কৰে
max	<i>number</i>	পৰিসৰৰ সৰ্বাধিক মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
min	<i>number</i>	পৰিসৰৰ নিম্নতম মূল্য নিৰ্ধাৰণ কৰে। অবিকল্পিত মান হৈছে 0
optimum	<i>number</i>	গজৰ বাবে অনুকূল মান কি নিৰ্ধাৰণ কৰে
value	<i>number</i>	প্ৰয়োজন। গজৰ বৰ্তমান মান নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<meter>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<meter>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.70 HTML `<nav>` টেগ

উদাহৰণ:

নেভিগেছন লিংকৰ এটা ছেট:

```
<nav>
  <a href="/html/">HTML</a> |
  <a href="/css/">CSS</a> |
  <a href="/js/">JavaScript</a> |
  <a href="/python/">Python</a>
</nav>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<nav>` টেগে নেভিগেশ্বন লিংকৰ এটা ছেট নিৰ্ধাৰণ কৰে।

লক্ষ্য কৰক যে ডকুমেন্ট এখনৰ সকলো লিংক `<nav>` উপাদানৰ ভিতৰত থাকিব নালাগে। `<nav>` উপাদানটো কেৱল নেভিগেশ্বন লিংকৰ মুখ্য খণ্ডৰ (major block) বাবে।

ব্ৰাউজাৰ, যেনে অক্ষম ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে স্ক্ৰীণ ৰিডাৰ, এই সমলৰ প্ৰাৰম্ভিক ৰেণ্ডাৰিং বাদ দিব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ এই উপাদানটো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<nav>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<nav>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<nav>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
nav {
  display: block;
}
```

90.71 HTML <noframes> টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

ফ্ৰেম সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰৰ বাবে ফলবেক টেগ হিচাপে কাম কৰিবলৈ HTML 4-ত `<noframes>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

বৰ্তমানৰ HTML ডকুমেন্টৰ ভিতৰত আন এটা ডকুমেন্ট এম্বেড কৰিবলৈ `<iframe>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<iframe src="https://www.bintr.com"></iframe>
```

90.72 HTML <noscript> টেগ

উদাহৰণ:

`<noscript>` টেগৰ ব্যৱহাৰ:

```
<script>
document.write("Hello World!")
</script>
<noscript>Your browser does not support JavaScript!</noscript>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<noscript> টেগে ব্যৱহাৰকাৰীসকলক প্ৰদৰ্শন কৰিব লগা এক বৈকল্পিক সমল নিৰ্ধাৰণ কৰে যিয়ে তেওঁলোকৰ ব্ৰাউজাৰত স্ক্ৰিপ্ট অক্ষম কৰিছে বা স্ক্ৰিপ্ট সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰ আছে।

<noscript> উপাদানটো **<head>** আৰু **<body>** দুয়োটাতে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। যেতিয়া **<head>** ভিতৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়, **<noscript>** উপাদানটোত কেৱল **<link>**, **<style>** আৰু **<meta>** উপাদান থাকিব পাৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<noscript> টেগে **HTML**-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.73 HTML <object> টেগ

উদাহৰণ:

এটা অন্তৰ্ভুক্ত ছবি:

```
<object data="pic_trulli.jpg" width="300" height="200"></object>
```

উদাহৰণ:

এটা এম্বেডেড HTML পৃষ্ঠা:

```
<object data="snippet.html" width="500" height="200"></object>
```

উদাহৰণ:

এটা এম্বেডেড ভিডিঅ':

```
<object data="video.mp4" width="400" height="300"></object>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<object> টেগে এটা বাহ্যিক সম্পদৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

বাহ্যিক সম্পদ টো ৰেব পৃষ্ঠা, ছবি, মিডিয়া প্লেয়াৰ, বা Plug-in এপ্লিকেচন হ'ব পাৰে।

ছবি এখন এম্বেড কৰিবলৈ, `` টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল।

HTML এম্বেড কৰিবলৈ, `<iframe>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰাভাল।

ভিডিঅ' বা অডিঅ' এম্বেড কৰিবলৈ, `<video>` আৰু `<audio>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা ভাল।

Plug-inসমূহ

`<object>` টেগটো মূলতঃ ব্ৰাউজাৰ Plug-in এম্বেড কৰাৰ বাবে ডিজাইন কৰা হৈছিল।

Plug-in হৈছে কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্ৰাম যি ব্ৰাউজাৰৰ মানক কাৰ্যক্ষমতা সম্প্ৰসাৰিত কৰে।

Plug-inবোৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে:

- Java applet চলাবলৈ
- ActiveX নিয়ন্ত্ৰণ সমূহ চলাবলৈ
- ফ্লেছ চলচ্চিত্ৰ (Flash Movies) প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ
- মানচিত্ৰ সমূহ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ
- ভাইৰাছৰ বাবে স্কেন কৰিবলৈ
- বেংকৰ ID প্ৰমাণিত কৰিবলৈ

সতৰ্কবাৰ্তা!

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে এতিয়া Java applet আৰু Plug-in সমৰ্থন নকৰে।

ActiveX নিয়ন্ত্ৰণসমূহ এতিয়া কোনো ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত নহয়।

আধুনিক ব্ৰাউজাৰত Shockwave Flash -ৰ সমৰ্থনও অফ কৰা হৈছে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
data	<i>URL</i>	অবজেক্টে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা সম্পদৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	<i>form_id</i>	বস্তুটো কোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
height	<i>pixels</i>	বস্তুটোৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	<i>name</i>	অবজেক্টটোৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	<i>media_type</i>	ডাটা বৈশিষ্ট্যত উল্লেখিত মিডিয়া ৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
typemustmatch	<i>true/false</i>	প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ প্ৰকাৰ বৈশিষ্ট্য আৰু সম্পদৰ প্ৰকৃত সমল মিলাব লাগিব নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে
usemap	<i>#mapname</i>	অবজেক্টটোৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰিব লগা গ্ৰাহক-কাষৰ ছবি মেপৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
width	<i>pixels</i>	অবজেক্টটোৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<object>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<object>` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যসমূহসমর্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<object>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
object:focus {
  outline: none;
}
```

90.74 HTML `` টেগ

উদাহৰণ:

দুটা পৃথক অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা (প্রথম তালিকা 1-ত আৰম্ভ হয়, আৰু দ্বিতীয়টো 50-ত আৰম্ভ হয়):

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

```
<ol start="50">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`` টেগে এটা অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে। অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা এখন সাংখ্যিক (numerical) বা বৰ্ণানুক্ৰমিক (alphabetical) হ'ব পাৰে।

`` টেগটো প্রতিটো তালিকা আইটেম নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

পৰামৰ্শ: অৰ্ডাৰ নোহোৱা তালিকাৰ বাবে, `` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
reversed	reversed	তালিকাৰ ক্ৰম টো ওলোটাই দিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে (9,8,7...)
start	<i>number</i>	আৰ্ভাৰ কৰা তালিকা এখনৰ আৰম্ভণি মান নিৰ্ধাৰণ কৰে
type	1 A a I i	তালিকাত ব্যৱহাৰ কৰিব লগা মাৰ্কাৰৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

 টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

 টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

বিভিন্ন তালিকাৰ প্ৰকাৰ ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<ol style="list-style-type:upper-roman">
<li>Coffee</li>
<li>Tea</li>
<li>Milk</li>
</ol>
```

```
<ol style="list-style-type:lower-alpha">
<li>Coffee</li>
<li>Tea</li>
<li>Milk</li>
</ol>
```

উদাহৰণ:

CSS-ৰ সৈতে উপলব্ধ সকলো বোৰ বিভিন্ন তালিকাৰ প্ৰদৰ্শন কৰক:

```
<style>
ol.a {list-style-type: armenian;}
ol.b {list-style-type: cjk-ideographic;}
ol.c {list-style-type: decimal;}
ol.d {list-style-type: decimal-leading-zero;}
```

```
ol.e {list-style-type: georgian;}
ol.f {list-style-type: hebrew;}
ol.g {list-style-type: hiragana;}
ol.h {list-style-type: hiragana-iroha;}
ol.i {list-style-type: katakana;}
ol.j {list-style-type: katakana-iroha;}
ol.k {list-style-type: lower-alpha;}
ol.l {list-style-type: lower-greek;}
ol.m {list-style-type: lower-latin;}
ol.n {list-style-type: lower-roman;}
ol.o {list-style-type: upper-alpha;}
ol.p {list-style-type: upper-latin;}
ol.q {list-style-type: upper-roman;}
ol.r {list-style-type: none;}
ol.s {list-style-type: inherit;}
</style>
```


উদাহৰণ:

তালিকাত বেখা-উচ্চতা হ্রাস আৰু সম্প্রসাৰণ কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<ol style="line-height:80%">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

```
<ol style="line-height:180%">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

উদাহৰণ:

অৰ্ডাৰ কৰা তালিকা এখনৰ ভিতৰত এটা অৰ্ডাৰ নোহোৱা তালিকা নেষ্ট (Nest) কৰক:

```
<ol>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
    <ul>
      <li>Black tea</li>
      <li>Green tea</li>
    </ul>
  </li>
  <li>Milk</li>
</ol>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
ol {
  display: block;
  list-style-type: decimal;
  margin-top: 1em;
  margin-bottom: 1em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  padding-left: 40px;
}
```


90.75 HTML <optgroup> টেগ

উদাহৰণ:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
<select name="cars" id="cars">
  <optgroup label="Swedish Cars">
    <option value="volvo">Volvo</option>
    <option value="saab">Saab</option>
  </optgroup>
  <optgroup label="German Cars">
    <option value="mercedes">Mercedes</option>
    <option value="audi">Audi</option>
  </optgroup>
</select>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<optgroup>` টেগটো `<select>` উপাদান (drop-down list)ত গোট সম্পৰ্কীয় বিকল্পবোৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

যদি আপোনাৰ ওচৰত বিকল্পৰ এক দীঘলীয়া তালিকা আছে, সম্পৰ্কিত বিকল্পৰ গোটবোৰ ব্যৱহাৰকাৰী এজনৰ বাবে চম্ভালিবলৈ সহজ।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
disabled	disabled	এটা বিকল্প-গোট অক্ষম কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
label	text	এটা বিকল্প-গোটৰ বাবে লেবেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<optgroup>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<optgroup>` টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.76 HTML <option> টেগ

উদাহৰণ:

চাৰিটা বিকল্পৰ সৈতে এটা ড্ৰপ-ডাউন তালিকা:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
```

```
<select id="cars">
  <option value="volvo">Volvo</option>
  <option value="saab">Saab</option>
  <option value="opel">Opel</option>
  <option value="audi">Audi</option>
</select>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<option>` টেগে এটা নিৰ্বাচিত তালিকাত এটা বিকল্প নিৰ্ধাৰণ কৰে।

`<option>` উপাদানবোৰ `<select>`, `<optgroup>`, বা `<datalist>` উপাদানএটাৰ ভিতৰলৈ যায়।

টোকা: `<option>` টেগটো কোনো গুণাগুণ অবিহনে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, কিন্তু আপোনাক সাধাৰণতে **মূল্য (value)** গুণাগুণৰ প্ৰয়োজন হয়, যি প্ৰপত্ৰ দাখিলৰ সময়ত চাৰ্ভাবলৈ কি প্ৰেৰণ কৰা হয় তাক সূচায়।

পৰামৰ্শ: যদি আপোনাৰ ওচৰত বিকল্পৰ এক দীঘলীয়া তালিকা আছে, আপুনি `<optgroup>` টেগৰ ভিতৰত সম্পৰ্কিত বিকল্পবোৰ গোট কৰিব পাৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>disabled</code>	disabled	এটা বিকল্প অক্ষম কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>label</code>	text	এটা বিকল্পৰ বাবে চুটি লেবেল নিৰ্ধাৰণ কৰে

selected	selected	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে এটা বিকল্প পূর্ব-বাছনি কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
value	text	চাৰ্ভাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিব লগা মান নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<option> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<option> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<datalist> উপাদানত <option> ব্যৱহাৰ:

```
<label for="browser">Choose your browser from the list:</label>
<input list="browsers" name="browser" id="browser">
```

```
<datalist id="browsers">
  <option value="Edge">
  <option value="Firefox">
  <option value="Chrome">
  <option value="Opera">
  <option value="Safari">
</datalist>
```

উদাহৰণ:

<optgroup> উপাদানত <option> ব্যৱহাৰ:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
<select id="cars">
  <optgroup label="Swedish Cars">
    <option value="volvo">Volvo</option>
    <option value="saab">Saab</option>
  </optgroup>
  <optgroup label="German Cars">
    <option value="mercedes">Mercedes</option>
    <option value="audi">Audi</option>
  </optgroup>
</select>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.77 HTML <output> টেগ

উদাহৰণ:

গণনা এটা কৰক আৰু ফলাফলটো <output> উপাদানএটাত দেখুৱাওক:

```
<form oninput="x.value=parseInt(a.value)+parseInt(b.value)">
  <input type="range" id="a" value="50">
  +<input type="number" id="b" value="25">
  =<output name="x" for="a b"></output>
</form>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

গণনাৰ ফলাফল প্রতিনিধিত্ব কৰিবলৈ <output> টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয় (যেনে স্ক্ৰিপ্টৰ দ্বাৰা কৰা)।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
for	<i>element_id</i>	গণনাৰ ফলাফল, আৰু গণনাত ব্যৱহৃত উপাদানবোৰৰ মাজৰ সম্পর্ক নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	<i>form_id</i>	আউটপুট উপাদান কোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	<i>name</i>	আউটপুট উপাদানৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<output> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<output> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <output> উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
output {
  display: inline;
}
```

90.78 HTML <p> টেগ

উদাহৰণ:

এটা পেৰাগ্ৰাফ নিম্নলিখিত ধৰণে চিহ্নিত কৰা হৈছে:

```
<p>This is some text in a paragraph.</p>
```


তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<p> টেগে এটা পেৰাগ্ৰাফ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ব্ৰাউজাৰবোৰে প্ৰতিটো <p> উপাদানৰ আগত আৰু পিছত স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে এটা খালী শাৰী যোগ দিয়ে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<p> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<p> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

এটা পেৰাগ্ৰাফত পাঠ সংৰেখিত (Align) কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<p style="text-align:right">This is some text in a paragraph.</p>
```

উদাহৰণ:

CSS-ৰ সৈতে ষ্টাইল পেৰাগ্ৰাফ:

```
<html>
<head>
<style>
p {
  color: navy;
  text-indent: 30px;
  text-transform: uppercase;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<p>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor
```

incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.</p>

```
</body>
</html>
```


উদাহৰণ:

পেৰাগ্ৰাফবোৰত অধিক:

```
<p>
This paragraph
contains a lot of lines
in the source code,
but the browser
ignores it.
</p>
```

উদাহৰণ:

HTMLত কবিতাৰ সমস্যা:

```
<p>
My Bonnie lies over the ocean.
My Bonnie lies over the sea.
My Bonnie lies over the ocean.
Oh, bring back my Bonnie to me.
</p>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <p> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
p {
  display: block;
  margin-top: 1em;
  margin-bottom: 1em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
}
```

90.79 HTML <param> টেগ

উদাহৰণ:

"স্বয়ংক্রিয়" প্রাচলটো "সত্য" লৈ ছেট কৰক, সেয়েহে পৃষ্ঠাটো লোড হোৱাৰ লগে লগে শব্দটো চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিব:

```
<object data="horse.wav">
  <param name="autoplay" value="true">
</object>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<param> টেগটো এটা <object> উপাদানৰ বাবে প্রাচলনিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন

<param> টেগটো সকলো মুখ্য ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত। অৱশ্যে, <object> সংজ্ঞায়িত ফাইল ফৰমেট সকলো ব্ৰাউজাৰত সমৰ্থিত নহ'ব পাৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
name	<i>name</i>	প্রাচল এটাৰ নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
value	<i>value</i>	প্রাচলটোৰ মান নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<param> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<param> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <param> উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
param {
  display: none;
}
```

90.80 HTML <picture> টেগ

উদাহৰণ:

<picture> টেগ কেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰিব:

```
<picture>
  <source media="(min-width:650px)" srcset="img_pink_flowers.jpg">
  <source media="(min-width:465px)" srcset="img_white_flower.jpg">
  
</picture>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<picture> টেগে ৱেব বিকাশকসকলক ছবিৰ সম্পদ নিৰ্দিষ্ট কৰাত অধিক নমনীয়তা প্ৰদান কৰে।

<picture> উপাদানৰ আটাইতকৈ সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ হ'ব প্ৰতিক্ৰিয়াশীল ডিজাইনত কলা নিৰ্দেশনাৰ (art direction in responsive designs) বাবে।

viewportৰ প্ৰস্থৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি স্কেল কৰা বা তললৈ স্কেল কৰা ছবি এটা থকাৰ পৰিৱৰ্তে, ব্ৰাউজাৰ viewportটো অধিক সুন্দৰভাৱে পূৰণ কৰিবলৈ একাধিক ছবি ডিজাইন কৰিব পাৰি।

<picture> উপাদানটোত দুটা টেগ থাকে: এক বা একাধিক <source> টেগ আৰু এটা টেগ।

ব্ৰাউজাৰে প্ৰথম <source> উপাদান বিচাৰিব য'ত মিডিয়া কুৱেৰী বৰ্তমানৰ viewport প্ৰস্থৰ সৈতে মিল খায়, আৰু তাৰ পিছত ই সঠিক ছবি প্ৰদৰ্শন কৰিব (srcset গুণত নিৰ্ধাৰিত)। উপাদানটো <picture> উপাদানৰ অন্তিম সন্তান হিচাপে প্ৰয়োজন, যদি কোনো উৎস টেগ মিলা নহয় তেন্তে ফলবেক বিকল্প হিচাপে।

পৰামৰ্শ: <picture> উপাদানটোৱে <video> আৰু <audio> দৰে "একে" কাম কৰে। আপুনি বিভিন্ন উৎস ছেট আপ কৰিছে, আৰু পছন্দৰ সৈতে খাপ খোৱা প্ৰথম উৎসটো হৈছে ব্যৱহাৰ কৰা উৎস।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<picture> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<picture> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

90.81 HTML <pre> টেগ

উদাহৰণ:

পূৰ্ব নিৰ্মিত পাঠ:

```
<pre>
Text in a pre element
is displayed in a fixed-width
font, and it preserves
both      spaces and
```

line breaks

</pre>

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<pre> টেগে পূৰ্ব-সজ্জিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<pre> উপাদান এটাত পাঠ এটা স্থিৰ-প্ৰস্থৰ ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয়, আৰু পাঠে স্থান আৰু শাৰী বিৰতি দুয়োটা সংৰক্ষণ কৰে। পাঠটো ঠিক HTML উৎস কোডত লিখা ধৰণে প্ৰদৰ্শিত হ'ব।

লগতে চাওক:

দিন	বিৱৰণ
<code>	কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<samp>	কম্পিউটাৰ প্ৰগ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<kbd>	কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<var>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<pre> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<pre> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

এক স্থিৰ প্ৰস্থৰ সৈতে (CSS-ৰ সৈতে) পূৰ্ব-ফৰমেটেড পাঠ কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<div style="width:200px;overflow:auto">
```

```
<pre>This is a pre with a fixed width. It will use as much space as specified.</pre>
```

```
</div>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <pre> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:


```
pre {
  display: block;
  font-family: monospace;
  white-space: pre;
  margin: 1em 0;
}
```


90.82 HTML <progress> টেগ

উদাহৰণ:

প্ৰগতি দণ্ডিকা (progress bar) এটা দেখুৱাওক:

```
<label for="file">Downloading progress:</label>
<progress id="file" value="32" max="100"> 32% </progress>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<progress> টেগে কাম এটাৰ সম্পূৰ্ণ প্ৰগতি প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

পৰামৰ্শ: সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অভিজ্ঞতা অনুশীলনৰ বাবে সদায়ে <label> টেগ যোগ দিয়ক!

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: এটা কামৰ অগ্ৰগতি (conjunction) প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ JavaScriptৰ সৈতে একেলগে <progress> টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

টোকা: <progress> টেগটো গজ এটা প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ বাবে উপযুক্ত নহয় (যেনে ডিস্ক স্থানব্যৱহাৰ বা কুৱেৰী ফলাফলৰ প্ৰাসংগিকতা)। গজ এটা প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ, তাৰ সলনি <meter> টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
max	number	কামটোত মুঠতে কিমান কামৰ প্ৰয়োজন সেয়া নিৰ্ধাৰণ কৰে। অবিকল্পিত মান হৈছে 1
value	number	কিমান কাম সম্পূৰ্ণ হৈছে নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<progress> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<progress> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.83 HTML <q> টেগ

উদাহৰণ:

এটা চমু উদ্ধৃতি (quotation) চিহ্নিত কৰক:

<p>WWF's goal is to:

<q>Build a future where people live in harmony with nature.</q>

We hope they succeed.</p>

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<q> টেগে এটা চমু উদ্ধৃতি নিৰ্ধাৰণ কৰে।

ব্ৰাউজাৰে সাধাৰণতে উদ্ধৃতিৰ চাৰিওফালে উদ্ধৃতি চিহ্ন অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।

পৰামৰ্শ: দীঘলীয়া উদ্ধৃতিৰ বাবে <blockquote> ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
cite	URL	উদ্ধৃতিৰ উৎস URL নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<q> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<q> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ

<q> উপাদান ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
q {
  color: gray;
  font-style: italic;
}
</style>
</head>
<body>
```

<p>WWF's goal is to:

<q>Build a future where people live in harmony with nature.</q>

We hope they succeed.</p>

</body>

</html>

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <q> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
q {
  display: inline;
}

q:before {
  content: open-quote;
}

q:after {
  content: close-quote;
}
```

90.84 HTML <rp> টেগসমূহ

উদাহৰণ:

এটা বুবি টীকা (ruby annotation):


```
<ruby>
<rp>(</rp><rt>厂 冫 冫 ` </rt><rp>)</rp>
</ruby>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<rp> টেগটো বুবি পাঠৰ চাৰিওফালে বন্ধকী প্ৰদান কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, ব্ৰাউজাৰৰ দ্বাৰা প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰি যি বুবি টীকা সমৰ্থন নকৰে।

<ruby> আৰু <rt> সৈতে <rp> ব্যৱহাৰ কৰক: <ruby> উপাদানটোত এক বা একাধিক বৰ্ণ থাকে যাক ব্যাখ্যা/উচ্চাৰণৰ প্ৰয়োজন, আৰু এক <rt> উপাদান যি সেই তথ্য প্ৰদান কৰে, আৰু এক বৈকল্পিক <rp> উপাদান যি বুবি টীকা সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰৰ বাবে কি দেখুৱাব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<rp> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<rp> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.85 HTML <rt> টেগ

উদাহৰণ:

এটা বুবি টীকা:

```
<ruby>
<rt> বিনোদ ৰাভা </rt>
</ruby>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<rt> টেগে বুবি টীকাত চৰিত্ৰবোৰৰ (পূৰ্ব এছিয়াৰ টাইপোগ্ৰাফীৰ বাবে) ব্যাখ্যা বা উচ্চাৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<ruby> আৰু <rp> সৈতে <rt> ব্যৱহাৰ কৰক: <ruby> উপাদানটোত এক বা একাধিক বৰ্ণ থাকে যাক ব্যাখ্যা/উচ্চাৰণৰ প্ৰয়োজন, আৰু এক <rt> উপাদান যি সেই তথ্য প্ৰদান কৰে, আৰু এক বৈকল্পিক <rp> উপাদান যি বুবি টীকা (ruby annotation) সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰৰ বাবে কি দেখুৱাব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<rt> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<rt> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <rt> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
rt {
  line-height: normal;
}
```


90.86 HTML <ruby> টেগ

উদাহৰণ

এটা বুবি টীকা (ruby annotation):

```
<ruby>
<rt> bbbb </rt>
</ruby>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<ruby> টেগে বুবি টীকা (ruby annotation) এটা নিৰ্দিষ্ট কৰে।

বুবি টীকা (ruby annotation) হৈছে এক সৰু অতিৰিক্ত পাঠ, সংশ্লিষ্ট বৰ্ণবোৰৰ উচ্চাৰণ বা অৰ্থ সূচিত কৰিবলৈ মুখ্য পাঠৰ সৈতে সংলগ্ন। এই ধৰণৰ টীকা প্ৰায়ে জাপানী প্ৰকাশনত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<ruby> ব্যৱহাৰ কৰক<rt> আৰু <rp>: <ruby> উপাদানটোত এক বা একাধিক বৰ্ণ থাকে যাক ব্যাখ্যা/উচ্চাৰণৰ প্ৰয়োজন, আৰু এক <rt> উপাদান যি সেই তথ্য প্ৰদান কৰে, আৰু এক বৈকল্পিক <rp> উপাদান যি বুবি টীকা (ruby annotation) সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰৰ বাবে কি দেখুৱাব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<ruby> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<ruby> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

90.87 HTML <s> টেগ

উদাহৰণ:

এতিয়া শুদ্ধ নোহোৱা পাঠ চিহ্নিত কৰক:

```
<p><s>Only 50 tickets left!</s></p>
<p>SOLD OUT!</p>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<s> টেগে পাঠ নিৰ্দিষ্ট কৰে যি এতিয়া শুদ্ধ, সঠিক বা প্ৰাসঙ্গিক নহয়। পাঠটো ইয়াৰ মাজেৰে এটা শৰীৰে প্ৰদৰ্শিত হ'ব।

<s> টেগটো ডকুমেন্ট এখনত বিলোপ কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে, তাৰ বাবে টেগ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<s> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<s> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <s> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
s {
  text-decoration: line-through;
}
```

90.88 HTML <samp> টেগ

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্ৰামএটাৰ পৰা কিছুমান পাঠক নমুনা আউটপুট হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<p>Message from my computer:</p>
<p><samp>File not found.<br>Press F1 to continue</samp></p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<samp>` টেগটো কম্পিউটাৰ প্ৰ'গ্ৰামএটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলব্ৰাউজাৰৰ ডিফল্ট মনোস্পেচ ফন্টত প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: এই টেগটো অৱনমিত নহয়। অৱশ্যে, CSS ব্যৱহাৰ কৰি সমৃদ্ধ প্ৰভাৱ প্ৰাপ্ত কৰা সম্ভৱ।

লগতে চাওক:

দিন	বিৱৰণ
<code><code></code>	কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><kbd></code>	কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><var></code>	এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code><pre></code>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<samp>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<samp>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<samp>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
samp {
  font-family: monospace;
}
```

90.89 HTML `<script>` টেগ

উদাহৰণ:

JavaScriptৰ সৈতে "হেলো JavaScript!" লিখক:

```
<script>
document.getElementById("demo").innerHTML = "Hello JavaScript!";
</script>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<script>` টেগটো ক্লায়েন্ট-চাইড স্ক্ৰিপ্ট (JavaScript) এষেড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<script>` উপাদানত হয় স্ক্রিপ্টিং বিবৃতি থাকে, বা ই `src` গুণাগুণৰ জৰিয়তে এটা বাহ্যিক স্ক্রিপ্ট ফাইললৈ আঙুলিয়ায়।

JavaScriptৰ বাবে সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ হৈছে ছবিৰ হেৰফেৰ, ফৰ্ম বৈধতা, আৰু সমলৰ গতিশীল পৰিৱৰ্তন।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: লগতে তেওঁলোকৰ ব্ৰাউজাৰত স্ক্রিপ্ট অক্ষম কৰা ব্যৱহাৰকাৰীসকলৰ বাবে `<noscript>` উপাদানটো চাওক, বা গ্ৰাহক-কাষৰ স্ক্রিপ্টিং সমৰ্থন নকৰা ব্ৰাউজাৰ এটা আছে।

পৰামৰ্শ: যদি আপুনি JavaScriptৰ বিষয়ে অধিক জানিব বিচাৰে, আমাৰ JavaScript [টিউট'ৰিয়েল চাওক](#)।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
async	async	স্ক্রিপ্টখন পৃষ্ঠাটো বিশ্লেষণ কৰাৰ সমান্তৰালভাৱে ডাউনলোড কৰা হয়, আৰু উপলব্ধ হোৱাৰ লগে লগে (সম্পূৰ্ণ বিশ্লেষণ কৰাৰ আগতে) (কেৱল বাহ্যিক স্ক্রিপ্টৰ বাবে) সম্পাদন কৰা হয়।
crossorigin	anonymous use-credentials	অনুৰোধৰ মোডটো এটা http চিঅ'আৰএছ অনুৰোধলৈ ছেট কৰে
defer	defer	স্ক্রিপ্টখন পৃষ্ঠাটো বিশ্লেষণ কৰাৰ সমান্তৰালভাৱে ডাউনলোড কৰা হয়, আৰু পৃষ্ঠাটো পাৰ্চিং সমাপ্ত হোৱাৰ

		<p>পিছত কার্যকরী কৰা হয় (কেবল বাহ্যিক স্ক্রিপ্টৰ বাবে)</p>
integrity	<i>filehash</i>	<p>ব্রাউজাৰ এটাক প্ৰাপ্ত স্ক্রিপ্ট পৰীক্ষা কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে যাতে উৎসটো হেৰফেৰ কৰা হ'লে কোডটো কেতিয়াও লোড নহয়</p>
nomodule	True False	<p>স্ক্রিপ্টটো ইএছ2015 মডিউল সমর্থন কৰা ব্রাউজাৰত সম্পাদন কৰিব নালাগে বুলি নির্ধাৰণ কৰে</p>
referrerpolicy	no-referrer no-referrer-when-downgrade origin origin-when-cross-origin same-origin strict-origin strict-origin-when-cross-origin unsafe-url	<p>স্ক্রিপ্ট এখন আনিলে কোনবোৰ তথ্য প্ৰেৰণ কৰিব লাগে নির্ধাৰণ কৰে</p>
src	<i>URL</i>	<p>এটা বাহ্যিক স্ক্রিপ্ট ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে</p>
type	<i>scripttype</i>	<p>স্ক্রিপ্টৰ মিডিয়া প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে</p>

XHTML-ত, স্ক্রিপ্টৰ ভিতৰৰ সমলক #PCDATA হিচাপে ঘোষণা কৰা হয় (CDATA সলনি), যাৰ অৰ্থ হৈছে যে সত্তাবোৰ বিশ্লেষণ কৰা হ'ব।

ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে যে XHTML-ত, সকলো বিশেষ বৰ্ণ এনকোড কৰিব লাগে, বা সকলো সমল CDATA শাখা এটাৰ ভিতৰত মেৰিয়াই ৰাখিব লাগে:

```
<script type="text/javascript">
//
var i = 10;
if (i &lt; 5) {
  // some code
}
//]]&gt;
&lt;/script&gt;</pre>
</div>
<div data-bbox="886 96 979 175" data-label="Image">
<img alt="HTML icon showing a document with code symbols and the text 'HTML' below it."/>
</div>
<div data-bbox="56 280 478 304" data-label="Section-Header">
<h2>গোলকীয় গুণাগুণসমূহ ( Global Attributes )</h2>
</div>
<div data-bbox="56 315 406 332" data-label="Text">
<p>&lt;script&gt; টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।</p>
</div>
<div data-bbox="56 376 239 395" data-label="Section-Header">
<h3>অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ</h3>
</div>
<div data-bbox="56 409 504 425" data-label="Text">
<p>বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানৰ সৈতে &lt;script&gt; উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:</p>
</div>
<div data-bbox="56 438 222 489" data-label="Text">
<pre>script {
  display: none;
}</pre>
</div>
<div data-bbox="56 573 404 593" data-label="Section-Header">
<h2>90.90 HTML &lt;Section&gt; টেগ</h2>
</div>
<div data-bbox="56 610 130 629" data-label="Section-Header">
<h3>উদাহৰণ:</h3>
</div>
<div data-bbox="56 644 204 660" data-label="Text">
<p>দস্তাবেজ এখনত দুটা শাখা:</p>
</div>
<div data-bbox="56 673 910 775" data-label="Text">
<pre>&lt;section&gt;
&lt;h2&gt;WWF History&lt;/h2&gt;
&lt;p&gt;The World Wide Fund for Nature (WWF) is an international organization working on
issues regarding the conservation, research and restoration of the environment,
formerly named the World Wildlife Fund. WWF was founded in 1961.&lt;/p&gt;
&lt;/section&gt;</pre>
</div>
<div data-bbox="56 796 943 899" data-label="Text">
<pre>&lt;section&gt;
&lt;h2&gt;WWF's Symbol&lt;/h2&gt;
&lt;p&gt;The Panda has become the symbol of WWF. The well-known panda logo of WWF originated
from a panda named Chi Chi that was transferred from the Beijing Zoo to the London Zoo
in the same year of the establishment of WWF.&lt;/p&gt;
&lt;/section&gt;</pre>
</div>
<div data-bbox="434 954 561 972" data-label="Page-Footer">Page 460 of 519</div>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<Section> টেগে ডকুমেন্ট এখনত এটা শাখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<Section> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<Section> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <Section> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
section {
  display: block;
}
```

90.91 HTML <select> টেগ

উদাহৰণ:

চাৰিটা বিকল্পৰ সৈতে ড্ৰপ-ডাউন তালিকা এখন সৃষ্টি কৰক:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>

<select name="cars" id="cars">
  <option value="volvo">Volvo</option>
  <option value="saab">Saab</option>
  <option value="mercedes">Mercedes</option>
  <option value="audi">Audi</option>
</select>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

ড্ৰপ-ডাউন তালিকা এটা সৃষ্টি কৰিবলৈ <select> উপাদানটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট সংগ্ৰহ কৰিবলৈ <select> উপাদানটো প্ৰায়ে এটা প্ৰপত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

প্ৰপত্ৰ খন দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰপত্ৰ ডাটা প্ৰসংগ কৰিবলৈ নাম বৈশিষ্ট্যৰ প্ৰয়োজন (যদি আপুনি name বৈশিষ্ট্যটো বাদ দিয়ে, ড্ৰপ-ডাউন তালিকাৰ পৰা কোনো ডাটা দাখিল কৰা নহ'ব)।

ড্রপ-ডাউন তালিকাখন লেবেলৰ সৈতে সংযুক্ত কৰিবলৈ ID গুণটো প্ৰয়োজন।

<option> টেগবোৰ <select> উপাদানে ড্রপ-ডাউন তালিকাত উপলব্ধ বিকল্পবোৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

পৰামৰ্শ: সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অভিজ্ঞতা অনুশীলনৰ (accessibility practices) বাবে সদায়ে <label> টেগ যোগ দিয়ক!

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
autofocus	autofocus	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে ড্রপ-ডাউন তালিকাখন স্বয়ংক্রিয়ভাৱে ফোকাস হ'ব লাগে
disabled	disabled	ড্রপ-ডাউন তালিকা অক্ষম কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	form_id	ড্রপ-ডাউন তালিকাকোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
multiple	multiple	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে একাধিক বিকল্প একেবাৰতে বাছনি কৰিব পাৰি
name	name	ড্রপ-ডাউন তালিকাৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
required	required	প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ আগতে ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এটা মান বাছনি কৰিব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
size	number	ড্রপ-ডাউন তালিকাত দৃশ্যমান বিকল্পৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<select> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<select> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<optgroup> টেগৰ সৈতে <select> ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<label for="cars">Choose a car:</label>
<select name="cars" id="cars">
  <optgroup label="Swedish Cars">
    <option value="volvo">Volvo</option>
    <option value="saab">Saab</option>
  </optgroup>
  <optgroup label="German Cars">
    <option value="mercedes">Mercedes</option>
    <option value="audi">Audi</option>
  </optgroup>
</select>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.92 HTML <small> টেগ

উদাহৰণ:

এটা সবু পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<p>This is some normal text.</p>
<p><small>This is some smaller text.</small></p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<small> টেগে সবু পাঠ (যেনে কপিৰাইট আৰু অন্যান্য পাৰ্শ্ব-মন্তব্য) নিৰ্ধাৰণ কৰে।

পৰামৰ্শ: এই টেগটো অৱনমিত নহয়, কিন্তু CSS-ৰ সৈতে সমৃদ্ধ (বা একে) প্ৰভাৱ প্ৰাপ্ত কৰা সম্ভৱ।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<small> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<small> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

সবু পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
span.small {
  font-size: smaller;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<p>This is some normal text.</p>
<p><span class="small">This is some smaller text.</span></p>
```

```
</body>
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<small>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
small {
  font-size: smaller;
}
```


90.93 HTML <source> টেগ

উদাহৰণ:

দুটা উৎস ফাইলৰ সৈতে এটা অডিঅ' প্লেয়াৰ। ব্রাউজাৰে প্ৰথম `<source>` বাছনি কৰিব ই সমৰ্থন কৰে:

```
<audio controls>
  <source src="horse.ogg" type="audio/ogg">
  <source src="horse.mp3" type="audio/mpeg">
  Your browser does not support the audio element.
</audio>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<source>` টেগটো মিডিয়া উপাদানবোৰৰ বাবে একাধিক মিডিয়া সম্পদ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে `<video>`, `<audio>`, আৰু `<picture>`।

`<source>` টেগে আপোনাক ব্রাউজাৰ সমৰ্থন বা `viewport` প্ৰস্থৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি ব্রাউজাৰে বাছনি কৰিব পৰা বৈকল্পিক ভিডিঅ'/অডিঅ'/ছবি ফাইল নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে। ব্রাউজাৰে প্ৰথম `<source>` বাছনি কৰিব ই সমৰ্থন কৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>media</code>	<code>media_query</code>	যিকোনো বৈধ মিডিয়া প্ৰশ্ন গ্ৰহণ কৰে যাক সাধাৰণতে CSSত সংজ্ঞায়িত কৰা হ'ব
<code>sizes</code>		বিভিন্ন পৃষ্ঠাৰ বিন্যাসৰ বাবে ছবিৰ আকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>src</code>	<code>URL</code>	যেতিয়া <code><source></code> <code><audio></code> আৰু <code><video></code> ব্যৱহাৰ কৰা হয় তেতিয়া প্ৰয়োজন। মিডিয়া ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>srcset</code>	<code>URL</code>	যেতিয়া <code><source></code> <code><picture></code> ব্যৱহাৰ কৰা হয় তেতিয়া প্ৰয়োজন। বিভিন্ন পৰিস্থিতিত ব্যৱহাৰ কৰিবলগা ছবিখনৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে

type	MIME-type	সম্পদৰ এমআইএমই-প্রকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
------	-----------	------------------------------------

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<source> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমূহকো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<source> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ভিডিঅ' চলাবলৈ <video> 'ৰ ভিতৰত <source> ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<video width="320" height="240" controls>
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg">
  Your browser does not support the video tag.
</video>
```

উদাহৰণ:

viewport প্ৰস্থৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি বিভিন্ন ছবি নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ <picture>ৰ ভিতৰত<source> ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<picture>
  <source media="(min-width:650px)" srcset="img_pink_flowers.jpg">
  <source media="(min-width:465px)" srcset="img_white_flower.jpg">
  
</picture>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.94 HTML টেগ

উদাহৰণ:

এটা উপাদান যাক পাঠ এটাৰ এটা অংশ বং কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়:

```
<p>My mother has <span style="color:blue">blue</span> eyes.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`` টেগ হৈছে পাঠৰ এটা অংশ, বা ডকুমেন্ট এখনৰ এটা অংশ চিহ্নিত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা এক ইনলাইন পাত্ৰ।

`` টেগটো CSS-ৰ দ্বাৰা সহজে ষ্টাইল কৰা হয় বা শ্ৰেণী বা id গুণাগুণ ব্যৱহাৰ কৰি JavaScript-ৰ সৈতে মেনিপুলেট কৰা হয়।

`` টেগটো `<div>` উপাদানৰ দৰে, কিন্তু `<div>` হৈছে এক খণ্ড-স্তৰৰ উপাদান আৰু `` হৈছে এক ইনলাইন উপাদান।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.95 HTML `<strike>` টেগ

HTML5-ত সমৰ্থিত নহয়।

`strike` পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML 4-ত `<strike>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

উদাহৰণ:

বিলোপ কৰা পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<p>My favorite color is <del>blue</del> <ins>red</ins>!</p>
```

উদাহৰণ:

`<s>` টেগব্যৱহাৰ কৰি পাঠ চিহ্নিত কৰক যিটো এতিয়া শুদ্ধ নহয়:

```
<p><s>My car is blue.</s></p>
```

90.96 HTML `` টেগ

উদাহৰণ:

ডকুমেন্ট এখনত গুৰুত্বপূৰ্ণ পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<strong>This text is important!</strong>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

**** টেগটো শক্তিশালী গুৰুত্বৰ সৈতে পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমলসাধাৰণতে ডাঠত প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: কোনো অতিৰিক্ত গুৰুত্ব অবিহনে বোল্ড পাঠ নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ **** টেগ ব্যৱহাৰ কৰক!

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

**** টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

**** টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে **** উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
strong {
  font-weight: bold;
}
```

90.97 HTML <style> টেগ

উদাহৰণ:

HTML ডকুমেন্ট এখনত এটা সৰল ষ্টাইল শীট প্ৰয়োগ কৰিবলৈ **<style>** উপাদানৰ ব্যৱহাৰ:

```
<html>
<head>
<style>
  h1 {color:red;}
  p {color:blue;}
</style>
</head>
<body>

<h1>A heading</h1>
<p>A paragraph.</p>

</body>
</html>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

ডকুমেন্ট এখনৰ বাবে ষ্টাইল তথ্য (CSS) নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<style>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<style>` ৰ ভিতৰত উপাদানআপুনি নিৰ্দিষ্ট কৰে যে HTML উপাদানবোৰ ব্ৰাউজাৰত কেনেদৰে ৰেণ্ডাৰ কৰিব লাগে।

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

টোকা: যেতিয়া ব্ৰাউজাৰে ষ্টাইল শীট এখন পঢ়ে, ই ষ্টাইল শীটৰ তথ্য অনুসৰি HTML ডকুমেন্ট ফৰমেট কৰিব। যদি বিভিন্ন ষ্টাইল শীটত একেটা নিৰ্বাচকৰ (উপাদান) বাবে কিছুমান বৈশিষ্ট্য নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে, অন্তিম পঢ়া ষ্টাইল শীটৰ মূল্য ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব (তলৰ উদাহৰণ চাওক)!

পৰামৰ্শ: বাহ্যিক ষ্টাইল শীট এখনৰ সৈতে লিংক কৰিবলৈ, `<link>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
<code>media</code>	<code>media_query</code>	মিডিয়া সম্পদকিমিডিয়া/ডিভাইচৰ বাবে অপ্টিমাইজ কৰা হৈছে নিৰ্ধাৰণ কৰে
<code>type</code>	<code>text/css</code>	<code><style></code> টেগৰ মিডিয়া প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<style>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<style>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

একেটা উপাদানৰ বাবে একাধিক ষ্টাইল:

```
<html>
<head>
<style>
  h1 {color:red;}
  p {color:blue;}
</style>
<style>
  h1 {color:green;}
</style>
```

```
p {color: pink;}
</style>
</head>
<body>

<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<style>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
style {
  display: none;
}
```

90.98 HTML `<sub>` টেগ

উদাহৰণ:

উপলিপি (Subscript) পাঠ:

```
<p>This text contains <sub>subscript</sub> text.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<sub>` টেগে উপলিপি পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। উপলিপি পাঠ স্বাভাৱিক ৰেখাৰ আধা বৰ্ণ তলত দেখা যায়, আৰু কেতিয়াবা সৰু ফন্টত ৰেঙাৰ কৰা হয়। উপলিপি পাঠ ৰাসায়নিক সূত্ৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, যেনে এইচ_২আ।

পৰামৰ্শ: উপলিপি পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ `<sub>` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<sub>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<sub>` টেগে HTML-ত ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<sub>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
sub {
  vertical-align: sub;
  font-size: smaller;
}
```


90.99 HTML <summary> টেগ

উদাহৰণ:

`<summary>` উপাদান ব্যৱহাৰ কৰি:

```
<details>
  <summary>Epcot Center</summary>
  <p>Epcot is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions,
international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
</details>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<summary>` টেগে `<details>` উপাদানৰ বাবে দৃশ্যমান শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে । বিৱৰণ চাবলৈ/লুকুৱাবলৈ হেডিংটো ক্লিক কৰিব পাৰি।

টোকা: `<summary>` উপাদানটো `<details>` উপাদানৰ প্ৰথম শিশু উপাদান হ'ব লাগে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<summary>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<summary>` টেগে HTML-ৰ ঘটনা গুণাগুণবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

`<details>` আৰু `<summary>` ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<style>
details > summary {
  padding: 4px;
}
```

```
width: 200px;
background-color: #eeeeee;
border: none;
box-shadow: 1px 1px 2px #bbbbbb;
cursor: pointer;
}
```

```
details > p {
  background-color: #eeeeee;
  padding: 4px;
  margin: 0;
  box-shadow: 1px 1px 2px #bbbbbb;
}
```

```
</style>
```

```
<body>
```

```
<details>
```

```
  <summary>Epcot Center</summary>
```

```
  <p>Epcot is a theme park at Walt Disney World Resort featuring exciting attractions,
international pavilions, award-winning fireworks and seasonal special events.</p>
```

```
</details>
```

```
</body>
```

```
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <summary> উপাদান প্রদর্শন কৰিব:

```
summary {
  display: block;
}
```

90.100 HTML <sup> টেগ

উদাহৰণ:

চুপাৰস্ক্রিপ্ট পাঠ:

```
<p>This text contains <sup>superscript</sup> text.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<sup> টেগে চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে। চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট পাঠ স্বাভাৱিক ৰেখাৰ আধা বৰ্ণতকৈ ওপৰলৈ ওলায়, আৰু কেতিয়াবা সৰু ফন্টত ৰেখাৰ কৰা হয়। পাদটীকাসমূহৰ বাবে চুপাৰস্ক্ৰিপ্ট পাঠ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, যেনে ডব্লিউডব্লিউই।

পৰামৰ্শ: উপলিপি পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ <sub> টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<sup> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<sup> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <sub> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
sup {
  vertical-align: super;
  font-size: smaller;
}
```

90.101 HTML <svg> টেগ

উদাহৰণ:

এটা বৃত্ত আঁকক:

```
<svg width="100" height="100">
  <circle cx="50" cy="50" r="40" stroke="green" stroke-width="4" fill="yellow" />
</svg>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<svg> টেগে SVG গ্ৰাফিক্সৰ বাবে এটা পাত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

পথ, বাকচ, বৃত্ত, পাঠ আৰু গ্ৰাফিক ছবি আঁকিবলৈ SVG-ৰ কেইবাটাও পদ্ধতি আছে।

SVG-ৰ বিষয়ে অধিক জানিবলৈ, অনুগ্রহ কৰি আমাৰ SVG টিউট'বিয়েল পঢ়ক।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

এটা আয়ত আঁকক:

```
<svg width="400" height="100">
  <rect width="400" height="100" style="fill:rgb(0,0,255);stroke-
width:10;stroke:rgb(0,0,0)" />
</svg>
```


উদাহৰণ:

বৃত্তাকাৰ কোণৰ সৈতে বৰ্গ এটা আঁকক:

```
<svg width="400" height="180">
  <rect x="50" y="20" rx="20" ry="20" width="150" height="150" style="fill:red;stroke:
black;stroke-width:5;opacity:0.5" />
</svg>
```

উদাহৰণ:

এটা তৰা আঁকক:

```
<svg width="300" height="200">
  <polygon points="100,10 40,198 190,78 10,78 160,198"
  style="fill:lime;stroke:purple;stroke-width:5;fill-rule:evenodd;" />
</svg>
```

উদাহৰণ:

এটা SVG লোগো আঁকক:

```
<svg height="130" width="500">
<defs>
<linearGradient id="grad1" x1="0%" y1="0%" x2="100%" y2="0%">
  <stop offset="0%" style="stop-color:rgb(255,255,0);stop-opacity:1" />
  <stop offset="100%" style="stop-color:rgb(255,0,0);stop-opacity:1" />
</linearGradient>
</defs>

<ellipse cx="100" cy="70" rx="85" ry="55" fill="url(#grad1)" />

<text fill="#ffffff" font-size="45" font-
family="Verdana" x="50" y="86">SVG</text>
</svg>
```

90.102 HTML <table> টেগ

উদাহৰণ:

এটা সৰল HTML তালিকা, য'ত দুটা স্তম্ভ আৰু দুটা শাৰী থাকে:

```
<table>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<table> টেগে HTML তালিকা এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে।

HTML তালিকা এখনত এটা <table> উপাদান আৰু এক বা একাধিক <tr>, <th>, আৰু <td> উপাদান থাকে।

<tr> উপাদানে টেবুল শাৰী এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে, <th> উপাদানে টিভুল হেডাৰ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে, আৰু <td> উপাদানে টিভুল কোষ এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

HTML তালিকাখনত <caption>, <colgroup>, <thead>, <tfoot>, আৰু <tbody> উপাদানো অন্তর্ভুক্ত থাকিব পাৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<table> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<table> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

টেবুলখনত (CSS-ৰ সৈতে) খহি পৰা সীমা (collapsed borders) কেনেদৰে যোগ কৰিব:

```
<html>
<head>
<style>
table, th, td {
  border: 1px solid black;
  border-collapse: collapse;
}
```



```
</style>
</head>
<body>

<table>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>

</body>
</html>
```


উদাহরণ:

টিনুল এখন কেনেদবে সৌ-সংবেখিত (right-align) কবিব (CSS-ৰ সৈতে):

```
<table style="float:right">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহরণ:

তালিকা এখন কেনেদবে কেন্দ্র-সংবেখিত (center-align) কবিব (CSS-ৰ সৈতে):

```
<html>
<head>
<style>
table, th, td {
  border: 1px solid black;
```

```

}
table.center {
  margin-left: auto;
  margin-right: auto;
}
</style>
</head>
<body>

<table class="center">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>

```


উদাহরণ:

টিবুল এখনত পৃষ্ঠভূমি-বং (background-color) কেনেদৰে যোগ কৰিব (CSS-ৰ সৈতে):

```

<table style="background-color:#00FF00">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>100₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>80 ₹</td>
  </tr>
</table>

```

উদাহরণ:

টিবুল এখনত পেডিং (add padding) কেনেদৰে যোগ কৰিব (CSS-ৰ সৈতে):

```

<html>
<head>
<style>

```

```
table, th, td {  
  border: 1px solid black;  
}
```

```
th, td {  
  padding: 10px;  
}
```

```
</style>  
</head>  
<body>
```

```
<table>  
  <tr>  
    <th>Month</th>  
    <th>Savings</th>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>January</td>  
    <td>2,500 ₹</td>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>February</td>  
    <td>8,250₹</td>  
  </tr>  
</table>  
</body>  
</html>
```

উদাহরণ:

তালিকার প্রস্থ কেনেদৰে ছোট কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:400px">  
  <tr>  
    <th>Month</th>  
    <th>Savings</th>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>January</td>  
    <td>2,500 ₹</td>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td>February</td>  
    <td>8,250₹</td>  
  </tr>  
</table>
```

উদাহরণ:

টিবুল হেডাৰ কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th>Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>John Doe</td>
    <td>john.doe@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
  </tr>
</table>
```


উদাহৰণ:

caption এটাৰ সৈতে টেবুল এখন কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <caption>Monthly savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

এক শাৰী বা এটা স্তম্ভতকৈ অধিক বিস্তৃত তালিকা কোষবোৰ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th colspan="2">Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Binod Rabha</td>
    <td>binod.rabha@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
    <td>212-00-546</td>
  </tr>
</table>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <table> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
table {  
  display: table;  
  border-collapse: separate;  
  border-spacing: 2px;  
  border-color: gray;  
}
```


90.103 HTML <tbody> টেগ

উদাহৰণ:

<thead>, <tbody>, আৰু এটা <tfoot> উপাদানৰ সৈতে এটা HTML তালিকা:

```
<table>  
  <thead>  
    <tr>  
      <th>Month</th>  
      <th>Savings</th>  
    </tr>  
  </thead>  
  <tbody>  
    <tr>  
      <td>January</td>  
      <td>2,500 ₹</td>  
    </tr>  
    <tr>  
      <td>February</td>  
      <td>8,250₹</td>  
    </tr>  
  </tbody>  
  <tfoot>  
    <tr>  
      <td>Sum</td>  
      <td>180₹</td>  
    </tr>  
  </tfoot>  
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<tbody> টেগটো HTML তালিকা এখনত বডী সমল গোট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

টেবুল এখনৰ প্ৰতিটো অংশ (শৰীৰ, হেডাৰ, ফুটাৰ) নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ <tbody> উপাদানটো <thead> আৰু <tfoot> উপাদানৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ব্ৰাউজাৰে এই উপাদানবোৰ হেডাৰ আৰু ফুটাৰৰ পৰা স্বতন্ত্ৰভাৱে টেবুল body স্ক্ৰল কৰিবলৈ সক্ষম কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। লগতে, একাধিক পৃষ্ঠা তৰিঙিত ডাঙৰ টেবুল এখন প্ৰিন্ট কৰোঁতে, এই উপাদানবোৰে প্ৰতিটো পৃষ্ঠাৰ ওপৰ আৰু তলত টেবুল হেডাৰ আৰু ফুটাৰ প্ৰিন্ট কৰিবলৈ সক্ষম কৰিব পাৰে।

টোকা: <tbody> উপাদানটোৰ ভিতৰত এক বা একাধিক <tr> টেগ থাকিব লাগিব।

<tbody> টেগটো নিম্নলিখিত প্ৰসংগত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব: <table> উপাদানৰ শিশু হিচাপে, যিকোনো <caption>, <colgroup>, আৰু <thead> উপাদানৰ পিছত।

পৰামৰ্শ: <thead>, <tbody>, আৰু <tfoot> উপাদানবোৰে ডিফল্টভাৱে তালিকাৰ বিন্যাস প্ৰভাৱিত নকৰে। অৱশ্যে, আপুনি এই উপাদানবোৰ ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে (তলত উদাহৰণ চাওক)!

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<tbody> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<tbody> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

CSS-ৰ সৈতে ষ্টাইল <thead>, <tbody>, আৰু <tfoot>:

```
<html>
<head>
<style>
thead {color: green;}
tbody {color: blue;}
tfoot {color: red;}

```

```
table, th, td {
border: 1px solid black;
}

```

```
</style>
</head>
<body>

```

```
<table>
  <thead>
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>

```

```
<tr>
  <td>January</td>
  <td>2,500 ₹</td>
</tr>
<tr>
  <td>February</td>
  <td>8,250₹</td>
</tr>
</tbody>
<tfoot>
  <tr>
    <td>Sum</td>
    <td>180₹</td>
  </tr>
</tfoot>
</table>
```


উদাহরণ:

<tbody> (CSS-র সৈতে) ভিতরত সমল কেনেদৰে সংৰেখিত (Align) কৰিব লাগে:

```
<table style="width:100%">
  <thead>
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody style="text-align:right">
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
</table>
```

উদাহরণ:

<body> -ৰ ভিতরত সমল কেনেদৰে উলম্বভাৱে সংৰেখিত (vertical align) কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:50%;">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tbody style="vertical-align:bottom">
```

```

<tr style="height:100px">
  <td>January</td>
  <td>2,500 ₹</td>
</tr>
<tr style="height:100px">
  <td>February</td>
  <td>8,250₹</td>
</tr>
</tbody>
</table>

```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<tbody>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```

tbody {
  display: table-row-group;
  vertical-align: middle;
  border-color: inherit;
}

```

90.104 HTML <td> টেগ

উদাহৰণ:

এটা সৰল HTML তালিকা, দুটা শাৰী আৰু চাৰিটা টিভুল কোষৰ সৈতে:

```

<table>
  <tr>
    <td>Cell A</td>
    <td>Cell B</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Cell C</td>
    <td>Cell D</td>
  </tr>
</table>

```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<td>` টেগে HTML তালিকা এখনত এটা মানক ডাটা কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

HTML তালিকা এখনত দুই প্ৰকাৰৰ কোষ থাকে:

- হেডাৰ কোষসমূহ - হেডাৰ তথ্য থাকে (`<th>` উপাদানেৰে সৃষ্টি কৰা)

- ডাটা কোষত - ডাটা থাকে (<td> উপাদানেৰে সৃষ্টি কৰা)

<td> উপাদানবোৰৰ পাঠনিয়মীয়া আৰু ডিফল্টভাৱে বাওঁ-সংৰেখিত।

<th> উপাদানবোৰৰ পাঠবোৰ সাহসী আৰু ডিফল্টভাৱে কেন্দ্ৰীভূত।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
colspan	number	কোষ এটাৰ স্তম্ভৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
headers	header_id	এটা কোষৰ সৈতে সম্পৰ্কিত এক বা একাধিক হেডাৰ কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে
rowspan	number	এটা কোষে বিস্তৃত কৰিব লগা শাৰীৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<td> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<td> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

সমলকেনেদৰে <td> (CSSৰ সৈতে) সংৰেখিত (Align) কৰিব:

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td style="text-align:right">2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td style="text-align:right">8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল চেলত পৃষ্ঠভূমি-ৰং কেনেদৰে যোগ কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td style="background-color:#FF0000">January</td>
    <td style="background-color:#00FF00">2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```


উদাহৰণ:

টিবুল চেল এটাৰ উচ্চতা কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব (CSS-ৰ সৈতে):

```
<table>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td style="height:100px">January</td>
    <td style="height:100px">2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল চেলত কোনো শব্দ-মেৰিয়াই (word-wrapping) নিদিব (CSSসহ) কেনেদৰে নিৰ্দিষ্ট কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Poem</th>
  </tr>
  <tr>
    <td style="white-space:nowrap">Never increase, beyond what is necessary, the
number of entities required to explain anything</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

<td> -ৰ ভিতৰত সমল কেনেদৰে সংৰেখিত (Align) কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:50%;">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
```

```
<tr style="height:100px">
  <td style="vertical-align:bottom">January</td>
  <td style="vertical-align:bottom">2,500 ₹</td>
</tr>
</table>
```


উদাহৰণ:

টবুল চেলা এটাৰ প্ৰস্থ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td style="width:70%">January</td>
    <td style="width:30%">2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টবুল হেডাৰ কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th>Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>John Doe</td>
    <td>john.doe@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

caption এটাৰ সৈতে টেবুল এখন কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <caption>Monthly savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
```

```

<td>January</td>
<td>2,500 ₹</td>
</tr>
<tr>
<td>February</td>
<td>8,250₹</td>
</tr>
</table>

```


উদাহৰণ:

এক শাৰী বা এটা স্তম্ভতকৈ অধিক বিস্তৃত তালিকা কোষবোৰ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব:

```

<table>
<tr>
<th>Name</th>
<th>Email</th>
<th colspan="2">Phone</th>
</tr>
<tr>
<td>John Doe</td>
<td>john.doe@example.com</td>
<td>123-45-678</td>
<td>212-00-546</td>
</tr>
</table>

```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <td> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```

td {
display: table-cell;
vertical-align: inherit;
}

```

HTML <template> টেগ

উদাহৰণ:

পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে লুকুৱাই ৰখা কিছুমান সমল খৰি ৰাখিবলৈ <template> ব্যৱহাৰ কৰক। ইয়াক প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ JavaScript ব্যৱহাৰ কৰক:

```

<button onclick="showContent()">Show hidden content</button>

<template>
<h2>Flower</h2>

</template>

```

```

<script>
function showContent() {
    var temp = document.getElementsByTagName("template")[0];
    var clon = temp.content.cloneNode(true);
    document.body.appendChild(clon);
}
</script>

```


তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<template> টেগটো পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে ব্যৱহাৰকাৰীৰ পৰা লুকুৱাই ৰখা কিছুমান HTML সমল ধৰি ৰাখিবলৈ পাত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

<template> -ৰ ভিতৰৰ সমল পিছত JavaScript এখনেৰে ৰেণ্ডাৰ কৰিব পাৰি।

যদি আপোনাৰ কিছুমান HTML কোড আছে আপুনি বাৰে বাৰে ব্যৱহাৰ কৰিব বিচৰা **<template>** টেগ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে, কিন্তু আপুনি বিচৰালৈকে নহয়।

<template> টেগ *অবিহনে* এইটো কৰিবলৈ, আপুনি ব্ৰাউজাৰটোক কোডটো ৰেণ্ডাৰ কৰাটো প্ৰতিহত কৰিবলৈ JavaScriptৰ সৈতে HTML কোড সৃষ্টি কৰিব লাগিব।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<template> টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

Array এটাত প্ৰতিটো আইটেমৰ বাবে এটা নতুন ডাইভ উপাদানেৰে ৰেব পৃষ্ঠাটো পূৰণ কৰক। প্ৰতিটো ডাইভ উপাদানৰ HTML কোড টেমপ্লেট উপাদানৰ ভিতৰত আছে:

```

<template>
  <div class="myClass">I like: </div>
</template>

<script>
var myArr = ["Audi", "BMW", "Ford", "Honda", "Jaguar", "Nissan"];
function showContent() {
    var temp, item, a, i;
    temp = document.getElementsByTagName("template")[0];
    item = temp.content.querySelector("div");
    for (i = 0; i < myArr.length; i++) {
        a = document.importNode(item, true);
        a.textContent += myArr[i];
        document.body.appendChild(a);
    }
}
</script>

```

উদাহৰণ:

<template> ৰ বাবে ব্ৰাউজাৰ সমৰ্থন পৰীক্ষা কৰক:

```
<script>
if (document.createElement("template").content) {
  document.write("Your browser supports template!");
} else {
  document.write("Your browser does not supports template!");
}
</script>
```


90.105 HTML <textarea> টেগ

উদাহৰণ:

এটা মাল্টি-লাইন পাঠ ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ (text area):

```
<label for="review">Review of Bintr:</label>
```

```
<textarea id="review" name="review" rows="4" cols="50">
```

At bintr.com you will learn how to make a website. They offer free tutorials in all web development technologies.

```
</textarea>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<textarea> টেগে এটা মাল্টি-লাইন পাঠ ইনপুট নিয়ন্ত্ৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<textarea> উপাদানটো প্ৰায়ে এটা প্ৰপত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰা হয়, মন্তব্য বা সমীক্ষাৰ দৰে ব্যৱহাৰকাৰীৰ ইনপুট সংগ্ৰহ কৰিবলৈ।

পাঠ ক্ষেত্ৰ এটাত সীমাহীন সংখ্যক বৰ্ণ থাকিব পাৰে, আৰু পাঠটো এটা স্থিৰ-প্ৰস্থৰ ফন্টত ৰেণ্ডাৰ কৰে (সাধাৰণতে কুৰিয়াৰ)।

পাঠ ক্ষেত্ৰ এটাৰ আকাৰ <col> আৰু <rows> গুণাগুণৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কৰা হয় (বা CSSৰ সৈতে)।

প্ৰপত্ৰ খন দাখিল কৰাৰ পিছত প্ৰপত্ৰ ডাটা প্ৰসংগ কৰিবলৈ name বৈশিষ্ট্যৰ প্ৰয়োজন (যদি আপুনি name বৈশিষ্ট্যবাদ নকৰে, পাঠ ক্ষেত্ৰৰ পৰা কোনো ডাটা দাখিল কৰা নহ'ব)।

পাঠ ক্ষেত্ৰটো লেবেলৰ সৈতে সংযুক্ত কৰিবলৈ ID গুণটো প্ৰয়োজন।

পৰামৰ্শ: সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অভিজ্ঞতাত অনুশীলনৰ বাবে সদায়ে <label> টেগ যোগ দিয়ক!

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
autofocus	autofocus	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে পাঠ ক্ষেত্ৰ এটা স্বয়ংক্রিয়ভাৱে ফোকাস হোৱা উচিত বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
cols	number	পাঠ ক্ষেত্ৰৰ দৃশ্যমান প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে

dirname	<i>textareaname.dir</i>	পাঠক্ষেত্রৰ পাঠ দিশ দাখিল কৰা হ'ব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে
disabled	disabled	পাঠ ক্ষেত্র এটা অক্ষম কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
form	<i>form_id</i>	পাঠ ক্ষেত্র কোনটো গঠন কৰে নিৰ্ধাৰণ কৰে
maxlength	<i>number</i>	পাঠ ক্ষেত্রত অনুমোদিত বৰ্ণৰ সৰ্বাধিক সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
name	<i>text</i>	পাঠ ক্ষেত্রৰ বাবে এটা নাম নিৰ্ধাৰণ কৰে
placeholder	<i>text</i>	এটা চমু ইঙ্গিত নিৰ্ধাৰণ কৰে যি পাঠ ক্ষেত্র এটাৰ প্ৰত্যাশিত মূল্য বৰ্ণনা কৰে
readonly	readonly	পাঠ ক্ষেত্র এটা কেৱল পঢ়িব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
required	required	পাঠ ক্ষেত্র এটা ৰ প্ৰয়োজন/পূৰণ কৰিব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
rows	<i>number</i>	পাঠ ক্ষেত্রএটাত ৰেখাৰ দৃশ্যমান সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
wrap	hard
soft	পাঠ ক্ষেত্রৰ পাঠকেনেদৰে মেৰিয়াই দিব লাগে নিৰ্ধাৰণ কৰে যেতিয়া কোনো প্ৰপত্ৰত দাখিল কৰা হয়

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<textarea>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<textarea>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ডিফল্ট বিচাইজ বিকল্প অসামৰ্থবান কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
textarea {
  resize: none;
}
</style>
</head>
<body>
```

```
<label for="review">Review of Bintr:</label>
```

```
<textarea id="review" name="review" rows="4" cols="50">
```

At bintr.com you will learn how to make a website. They offer free tutorials in all web development technologies.

```
</textarea>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.106 HTML <tfoot> টেগ

উদাহৰণ:

<thead>, <tbody>, আৰু এটা <tfoot> উপাদানৰ সৈতে এটা HTML তালিকা:

```
<table>
  <thead>
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
  <tfoot>
    <tr>
      <td>Sum</td>
      <td>180₹</td>
    </tr>
  </tfoot>
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<tfoot> টেগটো HTML তালিকাখনত ফুটাৰ সমল গোট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

টেবুল এখনৰ প্ৰতিটো অংশ (ফুটাৰ, হেডাৰ, বডী) নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ <tfoot> উপাদানটো <thead> আৰু <tbody> উপাদানৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ব্ৰাউজাৰে এই উপাদানবোৰ হেডাৰ আৰু ফুটাৰৰ পৰা স্বতন্ত্ৰভাৱে টেবুল বডী স্ক্ৰল কৰিবলৈ সক্ষম কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। লগতে, একাধিক পৃষ্ঠা তৰিঙ্গিত ডাঙৰ টেবুল এখন প্ৰিন্ট কৰোঁতে, এই উপাদানবোৰে প্ৰতিটো পৃষ্ঠাৰ ওপৰ আৰু তলত টেবুল হেডাৰ আৰু ফুটাৰ প্ৰিন্ট কৰিবলৈ সক্ষম কৰিব পাৰে।

টোকা: <tfoot> উপাদানটোৰ ভিতৰত এক বা একাধিক <tr> টেগ থাকিব লাগিব।

<tfoot> টেগটো নিম্নলিখিত প্রসংগত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব: <table> উপাদানৰ শিশু হিচাপে, যিকোনো <caption>, <colgroup>, <thead>, আৰু <tbody> উপাদানৰ পিছত।

পৰামৰ্শ: <thead>, <tbody>, আৰু <tfoot> উপাদানবোৰে ডিফল্টভাৱে তালিকাৰ বিন্যাস প্ৰভাৱিত নকৰে। অৱশ্যে, আপুনি এই উপাদানবোৰ ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে (তলত উদাহৰণ চাওক)!

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<tfoot> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<tfoot> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

CSS-ৰ সৈতে ষ্টাইল <thead>, <tbody>, আৰু <tfoot>:

```
<html>
<head>
<style>
thead {color: green;}
tbody {color: blue;}
tfoot {color: red;}

table, th, td {
  border: 1px solid black;
}
</style>
</head>
<body>
<table>
  <thead>
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
```

```
<tfoot>
  <tr>
    <td>Sum</td>
    <td>180₹</td>
  </tr>
</tfoot>
</table>
```


উদাহরণ:

<tfoot> -ৰ ভিতৰত সমল কেনেদৰে সংৰেখিত (Align) কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
  <tfoot style="text-align:center">
    <tr>
      <td>Sum</td>
      <td>180₹</td>
    </tr>
  </tfoot>
</table>
```

উদাহরণ:

<tfoot> ভিতৰত সমল কেনেদৰে উলম্বভাৱে সংৰেখিত (vertical Align) কৰিব লাগে (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
```

```
<tfoot style="vertical-align:bottom">
  <tr style="height:100px">
    <td>Sum</td>
    <td>180₹</td>
  </tr>
</tfoot>
</table>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজারে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<tfoot>` উপাদান প্রদর্শন কৰিব:

```
tfoot {
  display: table-footer-group;
  vertical-align: middle;
  border-color: inherit;
}
```

90.107 HTML `<th>` টেগ

উদাহৰণ:

তিনিটা শাৰী, দুটা হেডাৰ কোষ আৰু চাৰিটা ডাটা কোষৰ সৈতে এটা সৰল HTML তালিকা:

```
<table>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<th> টেগে HTML তালিকাত হেডাৰ চেল এটা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

HTML তালিকা এখনত দুই প্ৰকাৰৰ কোষ থাকে:

- হেডাৰ কোষসমূহ - হেডাৰ তথ্য থাকে (<th> উপাদানেৰে সৃষ্টি কৰা)
- ডাটা কোষত - ডাটা থাকে (<td> উপাদানেৰে সৃষ্টি কৰা)

<th> উপাদানবোৰৰ পাঠবোৰ সাহসী আৰু ডিফল্টভাৱে কেন্দ্ৰীভূত।

<td> উপাদানবোৰৰ পাঠনিয়মীয়া আৰু ডিফল্টভাৱে বাওঁ-সংৰেখিত।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
abbr	text	হেডাৰ চেলত সমলৰ সংক্ষিপ্ত সংস্কৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰে
colspan	number	হেডাৰ চেল এটাৰ স্তম্ভৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
headers	header_id	এটা কোষৰ সৈতে সম্পৰ্কিত এক বা একাধিক হেডাৰ কোষ নিৰ্ধাৰণ কৰে
rowspan	number	হেডাৰ চেল এটা ৰখা শাৰীৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰে
scope	col colgroup row rowgroup	এটা হেডাৰ চেল স্তম্ভ, শাৰী, বা স্তম্ভ বা শাৰীৰ গোটৰ বাবে হেডাৰ হয় নে নাই নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<th> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

<th> ভিতৰত সমল কেনেদৰে সংৰেখিত (Align) কৰিব লাগে (CSS-ৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th style="text-align:left">Month</th>
    <th style="text-align:left">Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

```
<td>February</td>
<td>8,250₹</td>
</tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল হেডাৰ চেলত পৃষ্ঠভূমি-ৰং কেনেদৰে যোগ কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table>
<tr>
<th style="background-color:#FF0000">Month</th>
<th style="background-color:#00FF00">Savings</th>
</tr>
<tr>
<td>January</td>
<td>2,500 ₹</td>
</tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল হেডাৰ চেলৰ উচ্চতা কেনেদৰে ছেট কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table>
<tr>
<th style="height:100px">Month</th>
<th style="height:100px">Savings</th>
</tr>
<tr>
<td>January</td>
<td>2,500 ₹</td>
</tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল হেডাৰ চেলত কোনো শব্দ-মেৰিয়াই নিদিব (CSSসহ) কেনেদৰে নিৰ্দিষ্ট কৰিব:

```
<table>
<tr>
<th>Month</th>
<th style="white-space:nowrap">My Savings for a new car</th>
</tr>
<tr>
<td>January</td>
<td>2,500 ₹</td>
</tr>
</table>
```


উদাহৰণ:

ভিতৰত সমল কেনেদৰে সংৰেখিত (vertical Align) কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:50%;">
  <tr style="height:100px">
    <th style="vertical-align:bottom">Month</th>
    <th style="vertical-align:bottom">Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল হেডাৰ চেল এটাৰ প্ৰস্থ কেনেদৰে ছেট কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th style="width:70%">Month</th>
    <th style="width:30%">Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল হেডাৰ কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th>Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>John Doe</td>
    <td>john.doe@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

caption এটাৰ সৈতে টেবুল এখন কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <caption>Monthly savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```


উদাহৰণ:

এক শাৰী বা এটা স্তম্ভতকৈ অধিক বিস্তৃত তালিকা কোষবোৰ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th colspan="2">Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>John Doe</td>
    <td>john.doe@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
    <td>212-00-546</td>
  </tr>
</table>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <th> উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

```
th {
  display: table-cell;
  vertical-align: inherit;
  font-weight: bold;
  text-align: center;
}
```

90.108 HTML <thead> টেগ

উদাহৰণ:

<thead>, <tbody>, আৰু এটা <tfoot> উপাদানৰ সৈতে এটা HTML তালিকা:

```
<table>
  <thead>
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
  <tfoot>
    <tr>
      <td>Sum</td>
      <td>180₹</td>
    </tr>
  </tfoot>
</table>
```

নিজে চেষ্টা কৰক।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<thead> টেগটো HTML তালিকাত হেডাৰ সমল গোট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

টেবুল এখনৰ প্ৰতিটো অংশ (হেডাৰ, বডী, ফুটাৰ) নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ <thead> উপাদানটো <tbody> আৰু <tfoot> উপাদানৰ সৈতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ব্ৰাউজাৰে এই উপাদানবোৰ হেডাৰ আৰু ফুটাৰৰ পৰা স্বতন্ত্ৰভাৱে টেবুল বডী স্ক্ৰল কৰিবলৈ সক্ষম কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। লগতে, একাধিক পৃষ্ঠা তৰিঙিত ডাঙৰ টেবুল এখন প্ৰিন্ট কৰোঁতে, এই উপাদানবোৰে প্ৰতিটো পৃষ্ঠাৰ ওপৰ আৰু তলত টেবুল হেডাৰ আৰু ফুটাৰ প্ৰিন্ট কৰিবলৈ সক্ষম কৰিব পাৰে।

টোকা: <thead> উপাদানটোৰ ভিতৰত এক বা একাধিক <tr> টেগ থাকিব লাগিব।

<thead> টেগটো নিম্নলিখিত প্ৰসংগত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব: <table> উপাদানৰ শিশু হিচাপে, যিকোনো <caption> আৰু <colgroup> উপাদানৰ পিছত, আৰু যিকোনো <tbody>, <tfoot> আৰু <tr> উপাদানৰ আগত।

পৰামৰ্শ: <thead>, <tbody>, আৰু <tfoot> উপাদানবোৰে অবিকল্পিতভাৱে তালিকাৰ বিন্যাস প্ৰভাৱিত নকৰে। অৱশ্যে, আপুনি এই উপাদানবোৰ ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে (তলত উদাহৰণ চাওক)!

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<বিড> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমর্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<বিড> টেগে HTML-ৰ ইভেন্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমর্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

CSS-ৰ সৈতে ষ্টাইল <thead>, <tbody>, আৰু <tfoot>:

```
<html>
<head>
<style>
thead {color: green;}
tbody {color: blue;}
tfoot {color: red;}

table, th, td {
  border: 1px solid black;
}
</style>
</head>
<body>

<table>
  <thead>
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
  <tfoot>
    <tr>
      <td>Sum</td>
      <td>180₹</td>
    </tr>
  </tfoot>
</table>
```


উদাহৰণ:

সমল<thead> (CSS-ৰ সৈতে) ভিতৰলৈ কেনেদৰে সংৰেখিত (Align) কৰিব লাগে:

```
<table style="width:100%">
  <thead style="text-align:left">
    <tr>
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
</table>
```

উদাহৰণ:

<thead> (CSSৰ সৈতে) ভিতৰৰ সমল কেনেদৰে উলম্বভাৱে সংৰেখিত (Align) কৰিব লাগে:

```
<table style="width:50%;">
  <thead style="vertical-align:bottom">
    <tr style="height:100px">
      <th>Month</th>
      <th>Savings</th>
    </tr>
  </thead>
  <tbody>
    <tr>
      <td>January</td>
      <td>2,500 ₹</td>
    </tr>
    <tr>
      <td>February</td>
      <td>8,250₹</td>
    </tr>
  </tbody>
</table>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <thead> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
thead {
  display: table-header-group;
  vertical-align: middle;
  border-color: inherit;
}
```


90.109 HTML <time> টেগ

উদাহৰণ:

সময় আৰু তাৰিখ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব:

```
<p>Open from <time>10:00</time> to <time>21:00</time> every weekday.</p>
```

```
<p>I have a date on <time datetime="2008-02-14 20:00">Valentines day</time>.</p>
```

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<time> টেগে এটা নিৰ্দিষ্ট সময় (বা তাৰিখৰ সময়) নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এই উপাদানটোৰ **datetime** গুণাগুণটো সময়ক এটা যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা ফৰ্মেটলৈ অনুবাদ কৰা হয় যাতে ব্ৰাউজাৰে ব্যৱহাৰকাৰীৰ কেলেণ্ডাৰৰ জৰিয়তে তাৰিখৰ স্মাৰক যোগ দিবলৈ আগবঢ়াব পাৰে, আৰু সন্ধান ইঞ্জিনে স্মাৰ্ট সন্ধান ফলাফল প্ৰস্তুত কৰিব পাৰে।

বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
datetime	<i>datetime</i>	<time> উপাদানৰ এটা যন্ত্ৰ-পঢ়িব পৰা বিন্যাস প্ৰতিনিধিত্ব কৰক

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<time> টেগে [HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো](#) সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<time> টেগে [HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো](#) সমৰ্থন কৰে।

90.110 HTML <title> টেগ

উদাহৰণ:

আপোনাৰ HTML ডকুমেন্টৰ বাবে এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰক:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
```

```
<title>HTML Elements Reference</title>
</head>
<body>

<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
</html>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<title>` টেগে নথিখনৰ শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে। শীৰ্ষকটো কেৱল পাঠহ'ব লাগিব, আৰু ইয়াক ব্ৰাউজাৰৰ শীৰ্ষক দণ্ডিকা বা পৃষ্ঠাৰ টেবত দেখুওৱা হৈছে।

HTML ডকুমেন্টত `<title>` টেগৰ প্ৰয়োজন!

এটা পৃষ্ঠা শীৰ্ষকৰ সমলবোৰ অনুসন্ধান ইঞ্জিন search engine optimization (SEO)-ৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ! অনুসন্ধান ফলাফলত পৃষ্ঠাবোৰ তালিকাভুক্ত কৰোঁতে অৰ্ডাৰ টো নিৰ্ণয় কৰিবলৈ পৃষ্ঠাৰ শীৰ্ষকটো চাৰ্চ ইঞ্জিন এলগৰিথমৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

`<title>` উপাদান:

- ব্ৰাউজাৰ টুলবাৰত এটা শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
- যেতিয়া ইয়াক প্ৰিয়ত যোগ কৰা হয় তেতিয়া পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা শীৰ্ষক প্ৰদান কৰে
- সন্ধান-ইঞ্জিন ফলাফলত পৃষ্ঠাৰ বাবে এটা শীৰ্ষক প্ৰদৰ্শন কৰে

ভাল শিৰোনাম সৃষ্টি কৰাৰ বাবে ইয়াত কিছুমান পৰামৰ্শ আছে:

- দীঘলীয়া, বৰ্ণনামূলক শিৰোনাম ৰখা (এক বা দুই শব্দৰ শিৰোনাম পৰিহাৰ কৰক)
- সন্ধান ইঞ্জিনবোৰে শীৰ্ষকৰ প্ৰায় 50-60 টা বৰ্ণ প্ৰদৰ্শন কৰিব, সেয়েহে তাতকৈ বেছি শিৰোনাম নাথাকিবলৈ চেষ্টা কৰক
- কেৱল শব্দৰ তালিকাক শীৰ্ষক হিচাপে ব্যৱহাৰ নকৰিব (ই সন্ধান ফলাফলত পৃষ্ঠাৰ অৱস্থান হ্ৰাস কৰিব পাৰে)

গতিকে, শিৰোনামটো যিমান সম্ভৱ সঠিক আৰু অৰ্থপূৰ্ণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰক!

টোকা: আপোনাৰ HTML ডকুমেন্টখনত এটাকৈ অধিক `<title>` উপাদান থাকিব নোৱাৰে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<title>` টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<title>` উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
title {
  display: none;
}
```

90.111 HTML <tr> টেগ

উদাহৰণ:

তিনিশাৰীৰ সৈতে এটা সৰল HTML তালিকা; এটা হেডাৰ শাৰী আৰু দুটা ডাটা শাৰী:

```
<table>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<tr> টেগে HTML তালিকা এখনত এটা শাৰী নিৰ্ধাৰণ কৰে।

<tr> উপাদান এটাত এক বা একাধিক <th> বা <td> উপাদান থাকে।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<tr> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<tr> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ

<tr> ভিতৰত সমল কেনেদৰে সংৰেখিত (Align) কৰিব লাগে (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="width:100%">
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr style="text-align:right">
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
```



```
</tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল শাৰীত পৃষ্ঠভূমি-ৰং কেনেদৰে যোগ কৰিব (CSSৰ সৈতে):

```
<table>
  <tr style="background-color:#FF0000">
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

<tr> ভিতৰত সমল কেনেদৰে উলম্বভাৱে সংৰেখিত (Align) কৰিব লাগে (CSSৰ সৈতে):

```
<table style="height:200px">
  <tr style="vertical-align:top">
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr style="vertical-align:bottom">
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

টিবুল হেডাৰ কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th>Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>John Doe</td>
    <td>john.doe@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
  </tr>
</table>
```

উদাহৰণ:

caption এটাৰ সৈতে টেবুল এখন কেনেদৰে সৃষ্টি কৰিব:


```
<table>
  <caption>Monthly savings</caption>
  <tr>
    <th>Month</th>
    <th>Savings</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>January</td>
    <td>2,500 ₹</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>February</td>
    <td>8,250₹</td>
  </tr>
</table>
```


উদাহরণ:

এক শাৰী বা এটা স্তম্ভতকৈ অধিক বিস্তৃত তালিকা কোষবোৰ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰিব:

```
<table>
  <tr>
    <th>Name</th>
    <th>Email</th>
    <th colspan="2">Phone</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>John Doe</td>
    <td>john.doe@example.com</td>
    <td>123-45-678</td>
    <td>212-00-546</td>
  </tr>
</table>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <tr> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

```
tr {
  display: table-row;
  vertical-align: inherit;
  border-color: inherit;
}
```

90.112 HTML <track> টেগ

উদাহৰণ:

দুটা ভাষাৰ বাবে উপশীৰ্ষক ট্ৰেক থকা এটা ভিডিঅ':

```
<video width="320" height="240" controls>
  <source src="forrest_gump.mp4" type="video/mp4">
  <source src="forrest_gump.ogg" type="video/ogg">
  <track src="fgsubtitles_en.vtt" kind="subtitles" srclang="en" label="English">
  <track src="fgsubtitles_no.vtt" kind="subtitles" srclang="no" label="Norwegian">
</video>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<track> টেগে <audio> বা <video> উপাদানৰ বাবে পাঠ ট্ৰেক নিৰ্ধাৰণ কৰে।

এই উপাদানটো উপশীৰ্ষক, caption ফাইল বা পাঠ থকা অন্যান্য ফাইল নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যিবোৰ মিডিয়া চলি থাকোঁতে দৃশ্যমান হ'ব লাগে।

ট্ৰেকবোৰ webvtt format ফৰমেট কৰা হয় (.vtt ফাইল)।

বৈকল্পিক বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
default	default	যদি ব্যৱহাৰকাৰীৰ পছন্দসমূহে আন এটা ট্ৰেক অধিক উপযুক্ত হ'ব বুলি সূচিত নকৰে তেন্তে ট্ৰেকটো সক্ষম কৰিব লাগিব বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে
kind	captions chapters descriptions metadata subtitles	টেক্সট ট্ৰেকৰ প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে
label	text	পাঠ ট্ৰেকৰ শীৰ্ষক নিৰ্ধাৰণ কৰে
src	URL	প্ৰয়োজন। ট্ৰেক ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
srclang	language_code	ট্ৰেক পাঠ তথ্যৰ ভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰে (যদি দয়ালু="উপশীৰ্ষক")

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<track> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<track> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.113 HTML <tt> টেগ

HTML5-ত সমর্থিত নহয়।

teletype text নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ HTML 4-ত <tt> টেগটো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল।

তাৰ সলনি কি ব্যৱহাৰ কৰিব?

<code> উপাদান (কীবোর্ড ইনপুটৰ বাবে), <pre> উপাদান (চলকৰ বাবে), <code> উপাদান (কম্পিউটাৰ কোডৰ বাবে), <code> উপাদান (কম্পিউটাৰ আউটপুটৰ বাবে), বা ইয়াৰ সলনি CSS ব্যৱহাৰ কৰক বিবেচনা কৰক।

উদাহৰণ:

এটা <p> উপাদানৰ বাবে টেলিটাইপ/মনোস্পেচ ফন্ট এটা নিৰ্ধাৰণ কৰক (CSSসহ):

```
<p style="font-family:'Lucida Console', monospace">This text is monospace text.</p>
```

আমাৰ CSS টিউটোৰিয়েলত আপুনি ডকুমেন্ট এখনত ফন্টৰ প্ৰকাৰ নিৰ্দিষ্ট কৰাৰ বিষয়ে অধিক বিৱৰণ পাব পাৰে।

90.114 HTML <u> টেগ

উদাহৰণ:

<u> টেগৰ সৈতে ভুল বানান থকা শব্দ এটা চিহ্নিত কৰক:

```
<p>This is some <u>mispeled</u> text.</p>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<u> টেগে কিছুমান পাঠ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে যিবোৰ সাধাৰণ পাঠতকৈ বেলেগ ধৰণে অস্পষ্ট আৰু ষ্টাইল কৰা হয়, যেনে চীনা পাঠত ভুল বানান বা সঠিক নামা ভিতৰৰ সমলটো সাধাৰণতে এটা বেখাঙ্কনৰ সৈতে প্ৰদৰ্শিত হয়। আপুনি ইয়াক CSSৰ সৈতে সলনি কৰিব পাৰে (তলত উদাহৰণ চাওক)।

পৰামৰ্শ: হাইপাৰলিংকৰ বাবে বিভ্ৰান্ত হ'ব পৰা <u> উপাদান ব্যৱহাৰ কৰা পৰিহাৰ কৰক!

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<u> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<u> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

ভুল বানান ৰখা পাঠ ষ্টাইল কৰিবলৈ CSS ব্যৱহাৰ কৰক:

```
<html>
<head>
<style>
.spelling-error {
  text-decoration-line: underline;
  text-decoration-style: wavy;
  text-decoration-color: red;
}
</style>
</head>
<body>

<p>This is some <u class="spelling-error">misperled</u> text.</p>

</body>
</html>
```


অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্রাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `<u>` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
u {
  text-decoration: underline;
}
```

90.115 HTML `` টেগ

উদাহৰণ:

এটা অনির্দেশিত HTML তালিকা:

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

তলত উদাহৰণ বোৰ “নিজে চেষ্টা কৰক” ।

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`` টেগে এক অৰ্ডাৰ নোহোৱা (bulleted) তালিকা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

অনির্দেশিত তালিকা সৃষ্টি কৰিবলৈ `` টেগৰ সৈতে `` টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

পৰামৰ্শ: ষ্টাইল তালিকাত CSS ব্যৱহাৰ কৰক।

পৰামৰ্শ: অৰ্ডাৰ কৰা তালিকাৰ বাবে, টেগ ব্যৱহাৰ কৰক।

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

 টেগে HTML-ত গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

 টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অধিক উদাহৰণ

উদাহৰণ:

বিভিন্ন তালিকা শৈলীৰ প্ৰকাৰ ছেট কৰক (CSSৰ সৈতে):

```
<ul style="list-style-type:circle">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

```
<ul style="list-style-type:disc">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

```
<ul style="list-style-type:square">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

উদাহৰণ:

তালিকাত বেখা-উচ্চতা সম্প্ৰসাৰিত আৰু হ্ৰাস কৰক (CSS-ৰ সৈতে):

```
<ul style="line-height:180%">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

```
<ul style="line-height:80%">
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea</li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```


উদাহৰণ:

তালিকা এখনৰ ভিতৰত এখন তালিকা সৃষ্টি কৰক (এটা নেষ্টেড তালিকা):

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
    <ul>
      <li>Black tea</li>
      <li>Green tea</li>
    </ul>
  </li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```


উদাহৰণ:

অধিক জটিল নেষ্টেড তালিকা এখন সৃষ্টি কৰক:

```
<ul>
  <li>Coffee</li>
  <li>Tea
    <ul>
      <li>Black tea</li>
      <li>Green tea
        <ul>
          <li>China</li>
          <li>Africa</li>
        </ul>
      </li>
    </ul>
  </li>
  <li>Milk</li>
</ul>
```

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে `` উপাদান প্রদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ

```
ul {
  display: block;
  list-style-type: disc;
  margin-top: 1em;
  margin-bottom: 1 em;
  margin-left: 0;
  margin-right: 0;
  padding-left: 40px;
}
```

90.116 HTML <var> টেগ

উদাহৰণ

ডকুমেন্ট এখনত কিছুমান পাঠক চলক (variables) হিচাপে সংজ্ঞায়িত কৰক:

<p>The area of a triangle is: $1/2 \times \text{<var>b</var>} \times \text{<var>h</var>}$, where <var>b</var> is the base, and <var>h</var> is the vertical height.</p>

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<var> টেগটো প্ৰ'গ্ৰামিং বা গাণিতিক অভিব্যক্তিত এটা চলক নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ভিতৰৰ সমল সাধাৰণতে ইটালিকত প্ৰদৰ্শিত হয়।

পৰামৰ্শ: এই টেগটো অৱনমিত নহয়। অৱশ্যে, CSS ব্যৱহাৰ কৰি সমৃদ্ধ প্ৰভাৱ প্ৰাপ্ত কৰা সম্ভৱ।

লগতে চাওক:

দিন	বিৱৰণ
<code>	কম্পিউটাৰ কোডৰ এটা টুকুৰা নিৰ্ধাৰণ কৰে
<samp>	কম্পিউটাৰ প্ৰোগ্ৰাম এটাৰ পৰা নমুনা আউটপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<kbd>	কীবোৰ্ড ইনপুট নিৰ্ধাৰণ কৰে
<pre>	পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত পাঠ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

<var> টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

<var> টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

বেছিভাগ ব্ৰাউজাৰে নিম্নলিখিত ডিফল্ট মানবোৰৰ সৈতে <var> উপাদান প্ৰদৰ্শন কৰিব:

উদাহৰণ:

```
var {
  font-style: italic;
}
```

90.117 HTML <video> টেগ

উদাহৰণ:

এটা ভিডিঅ' প্লে কৰক:

```
<video width="320" height="240" controls>
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
  <source src="movie.ogg" type="video/ogg">
  Your browser does not support the video tag.
</video>
```


সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

<video> টেগটো ডকুমেন্ট এখনত ভিডিঅ' সমল এম্বেড কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়, যেনে চিনেমা ক্লিপ বা অন্যান্য ভিডিঅ' স্ট্ৰীম।

<video> টেগত বিভিন্ন ভিডিঅ' উৎসৰ সৈতে এক বা একাধিক <source> টেগ থাকে। ব্ৰাউজাৰে সমৰ্থন কৰা প্ৰথম উৎসটো বাছনি কৰিব।

<video> আৰু </video> টেগৰ মাজৰ পাঠ কেৱল ব্ৰাউজাৰত প্ৰদৰ্শিত হ'ব যি <video> উপাদানসমৰ্থন নকৰে।

HTMLত তিনিটা সমৰ্থিত ভিডিঅ' ফৰ্মেট আছে: এমপি৪, ৰেবএম, আৰু অ'জিজি।

Edge	MP4	WebM	Ogg
Edge	হয়	হয়	হয়
Chrome	হয়	হয়	হয়
Firefox	হয়	হয়	হয়
Safari	হয়	হয়	নহয়
Opera	হয়	হয়	হয়

পৰামৰ্শ আৰু টোকা

পৰামৰ্শ: অডিঅ' ফাইলৰ বাবে, <audio> টেগটো চাওক।

বৈকল্পিক বৈশিষ্ট্যসমূহ

বৈশিষ্ট্য	মূল্য	বিৱৰণ
autoplay	autoplay	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ভিডিঅ'টো সাজু হোৱাৰ লগে লগে চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিব
controls	controls	ভিডিঅ' নিয়ন্ত্ৰণপ্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে (যেনে প্লে/পজ বুটাম ইত্যাদি) নিৰ্ধাৰণ কৰে।
height	pixels	ভিডিঅ' প্লেয়াৰৰ উচ্চতা নিৰ্ধাৰণ কৰে
loop	loop	নিৰ্দিষ্ট কৰে যে ভিডিঅ'টো পুনৰ আৰম্ভ হ'ব, প্ৰতিবাৰ ই সমাপ্ত হ'লে
muted	muted	ভিডিঅ'ৰ অডিঅ' আউটপুট মিউট কৰিব লাগে বুলি নিৰ্ধাৰণ কৰে

poster	<i>URL</i>	ভিডিঅ' ডাউনলোড হৈ থাকোতে, বা ব্যৱহাৰকাৰীয়ে প্লে বুটামটো হিট নকৰালৈকে প্ৰদৰ্শন কৰিব লগা ছবি এখন নিৰ্ধাৰণ কৰে
preload	auto metadata none	পৃষ্ঠাটো লোড হ'লে ভিডিঅ'টো লোড কৰিব লাগে বুলি লেখকে ভাবে নে আৰু কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰে
src	<i>URL</i>	ভিডিঅ' ফাইলৰ URL নিৰ্ধাৰণ কৰে
width	<i>pixels</i>	ভিডিঅ' প্লেয়াৰৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণ কৰে

গোলকীয় গুণাগুণসমূহ (Global Attributes)

`<video>` টেগে HTML-ৰ গ্লোবেল বৈশিষ্ট্যসমূহকো সমৰ্থন কৰে।

ঘটনা বৈশিষ্ট্যসমূহ (Event Attributes)

`<video>` টেগে HTML-ৰ ইভেণ্ট বৈশিষ্ট্যবোৰো সমৰ্থন কৰে।

অবিকল্পিত CSS ছেটিংছ

একো নহয়।

90.118 HTML `<wbr>` টেগ

উদাহৰণ:

শব্দ বিৰতিৰ সুযোগথকা (word break opportunities) এটা পাঠ:

`<p>To learn AJAX, you must be familiar with the XML<wbr>Http<wbr>Request Object.</p>`

সংজ্ঞা আৰু ব্যৱহাৰ

`<wbr>` (Word Break Opportunity) টেগে নিৰ্দিষ্ট কৰে য'ত পাঠ এটাত লাইন-ব্ৰেক যোগ দিয়াটো ঠিক হ'ব।

পৰামৰ্শ: যেতিয়া এটা শব্দ অত্যাধিক দীঘল হয়, ব্ৰাউজাৰে ইয়াক ইয়াত ভাঙিব পাৰে

-----End-----

